

Aguna: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ Yesu Kristo ke nyi efio David yé Tógbiyovi, í David cá nyi Ábráhamì yé jijiməví yé hènhrén mə ke. ² Ábráhamì nyi Isác yé dädá, í Yacúbu ji Yúdá kide yé nònviwó. ³ Yúdá ji Fárësi kide Zárá, í wo nána nyi Thámár. Fárësi ji Esrom. Esrom ji Áram. ⁴ Áram ji Áminádábù. Áminádábù ji Náasson. Náasson ji Salomon. ⁵ Salómon kide Rahábú ji Bóaz. Bóaz ji Obèdi. Obèdi yé náná nyi Rúth. Obèdi ji Jesse. ⁶ Jessé ji efio David, í efio David ji Salómon yé Uri nyónrun án yé xódómə. ⁷ Salómon ji Roboam. Roboam ji Abiá, Abiá ji Asá, ⁸ Asá cá ji Józafát; Józafát ji Joram. Joram nyi Ozias yé tógbí. ⁹ Ozias ji Joatham. Joatham ji Acáz, Acáz ji Ezeckias. ¹⁰ Ezeckias ji Manassé, Manassé ji Ámon ji Ámon ji ¹¹ Jósias ji Jekonias kide nónviwo lé Babylonə yé lélá gámə. ¹² Lé Babylonə yé lélá ḡebé, Jekonias ji Salathiel, Salathiel nyi Zorobabel yé tógbí, ¹³ Zorobabel ji Abiud, í Abiud ji Eliaki; í Eliakim ji Azor, ¹⁴ Azor cá ji Sadok, Sadok cá ji Akim í Akim ji Eliúd. ¹⁵ Eliúd ji Eleaza. Eleaza ji Máthan, Máthan ji Yakúbu. ¹⁶ Yakúbu cá ji Maria yé cù Josèfú ke nyi Yesu yé dädá. Yesu í nyi aməke wo yó nə be Kristoá. ¹⁷ Jijiməvivó séé có lé. Abraham séyi David jiwo henhren nyi aməwunə, có David ji í séyi Babylonə yi lalá nyi jijimə aməwuninə í có Babylonə yé lélá i séyi Kristo yé jiji nyi aməwunə. ¹⁸ Sigbe wo ji Yesu Kristo á ke Josèfú dó ḡebé ná Yesu Kristo yé náná Mariá, vða gbóxò nə woa va bø i nòn dáduuá, e vá vámə be gbóngbón kókó yé ḡúsé dó efú nə Maria. ¹⁹ ¹⁹ Ácúa, Josèfú nyi ama dodó, vða, nyi be yéa dóñkpén dé aməwomə o. Séyi jiá, əcèn-en be yé ḡka gbe dé Maria o. ²⁰ Gakemə í lé bútaməkpò də enù hinanwó ḡjun an, ahótò yé mədədò deká xónuxó nèn lé ədrò mə, i nù nèn be:<< Josèfú David yé vi, ká vñvnvñ be yé ḡka gbe xø Maria sigbe asiwo nənə o dé gbóngbón kókó i do əfú ke i hen dea. ²¹ À ji vi deká, í mián yøe be Yesu, dó á vá de yé dua lé ənunvəenwó mə.>> ²² Ínú hilá wó séé jó cágbe na ənyó ke áxotó nù tó mawunyón nudètò jiá ná vā mə, a nù be:>²³ < nyɔrun magnan ḡúcù lá fófú i là ji əvi deká i woa yøe be Emanuèll (yé gòmə iny be:"Mawu le kide mi")>> ²⁴ Josèfú yón lé yé røndøndøn mə, í wð ənuke Mawu yé mədədò nù nèn be nà wo á i i xøe sigbe ásià ənə. ²⁵ Vða ḡdóngbo gbóxó i ji əvi ḡùcúvi deká o í nán ənjkøe be Yesu.

Chapter 2

¹ Ke wo ji Yesu le Bèthleemù le Yúdá le efio Hérodi yé gaməán ənu nyántowó vá Yerusalémú, i lé nù be: ² < aməke wo ji à lə, Yudatowó fiò? Mi kpò yé wretivi, í mi vá be mian súboë. >> ³ Ke efio Herodi se enyó hinan án ə wò xóməfiën, Yerusalémto wó cá wò xóməfiën. ⁴ Herodi bó vòsatōwo kide enuŋrɔntowó, i ká wó sá be:< wó dòlā ji Kristo le? >> ⁵ Wó nù be: < Bèthlèemú le Yudá, dé kpò ənuke mawunyón nudetòwó ḡrón dèa: ⁶ Éwó, Bèthlèemú, le Yudea dumə, nyi cükùvi le Yuda yé məkprɔtowó mə o, do tó əjíwó i aməkprɔt déka ke la vá nyi Israël dua lá vā. >> ⁷ Seyijià, efio Herodi yò enunyantowó lá bəbəmə bə yea ká wó sá be gakəámə tútú i wretivià zə lə. ⁸ E dó wo yí Bèthlèemú, i nù nə wo be:< ji, i miàji dévi cükùvia nyɔngbi. Nə mì kpò áà, mián nùn cágbe nə ḡencá má yi i vá súboë. >> ⁹ Ke zo dó ətò efio ji Jròá, wo gbə tò azónriñ-ánji, i wretivi ke wo kpò le nyindøn dóxoà, nón ḡkò nə wó, kékə i vè nònnta lé léri devi cükùvia lə dèá. ¹⁰ Ke wó kpò wretivià, ejí, jòwó sugbò. ¹¹ Wo dò axoamə, í kpo devi cükùvia kide yé náná Maria. Wo jèkró i súboë. Wo hún nù lé wó nù xðafiwò ji, í nèn ənuwo sigbe sika, cérù kide Myrhe. ¹² Mawu krán wo le edrò déka mə be wo ḡkaá gbə trò yi Herodi gbø o, ke iny ənəan, wo tó emón bù ji, í trò yí wo dumə. ¹³ Ke wo yí Jròá, mawu mədədò deka zə nə Josèfú yé edrò mə í nù be:< cò devia kjde yé náná, i násí yí Egypti. Nò láəna, kékə i se vā nə gakemə máa xónuxó nəa, do Herodi lá ji devia be yéa wui. >>¹⁴ ¹⁴ Ízán hinan mə zédékáà, Josèfú có i cò devia kide yé náná i yí Egypti. ¹⁵ Í nòn lèəmá kékə i se vā do Herodi yé ku gbø. Ínú hilá jó cágbe na enyo ká axótà nu tó yé nyɔnuđetó jiá na vā mə:< Egypti i nyò evinye cò. >> ¹⁶ Seyijià ke Herodi kpò bə enunyan tòwó kónù nə yea, xóməfiën lèá sugbø. Í dø be woa wú núcùvin ke xø exo aməvəawó aló ke ḡxø hodoawo, í lè Bèthelhèmu kide yé duwó mə, də gakəmə ke í do tutua le enunyantowó nyo núnuwó mə ¹⁷ Enúke enyɔnuđetó Yeremi nù døa jø: ¹⁸ < se əgbé déka le Rama, ávinwó kide akefan ganjanwo, í Rahel lə fánjvi nə eviawo, i i gbe bə wo ḡká bre yé o, dø wo ḡbe le o. >> ¹⁹ Ke Herodi kúa, kpò axótà yé mədədò deka zə nə Josèfú lè edrò mə, i nù nèn bø: ²⁰ < i na cò devia kide yé náná, i ná yi Israël, dø aməkə le jí devia, wo kú.>> ²¹ Josèfú có i cò devia kide yé náná, i yi Israel dumə. ²² Vða, ke i sə be Archelaus lè dúfiá lè Yudea lè yé dädá yé toho à, eduamə yiyi jí vñvnvñ nèn. Ke Mawu kren lé edrø déka mə Jròá, e yi Galilə lágə ²³ i iyí i vè nòn ədu deka ke wo yò be Nazarethi. Hila wðe be ənuke mawunyónudetowó nuan vá mə, be woa yøe be Nazarethitə

Chapter 3

¹ Lé ḡkékə hinawó mə an, Yohanes Mawucidétanamətó vá, í lè nù Mawu nyón Yudea yé be: ² < lè mian jiwó mə, dø Mawufiá dúoxa tæbø.>> ³ Dó, kpò aməkə ḡún mawu nyɔnuđetó Esaya xónú còa be:< le dá àxá lè egbəámə yé gba:"Mi grádó axotó yé món, mína nə mián mònvwò ná jø.">> ⁴ Kpò, Yohanes dó awú kə wo cò esò yé fù i rinmə. Yé nududú nyi ebó kide enyici egbəmətç. ⁵ I Yerusalémú Yudeato kide edu kələ Yordanò ḡju woa, vā yí gbø. ⁶ Í də mawucita nəwo lé Yordan, tðámə ke wo le hun wo nuvəen wo mén. ⁷ Vða, ke i kpò Pharisito súgbøwó kide Sadusitø gbønón gbø nə àdə mawucita nəwoá, a nù nəwo be:<< Miawó, ədán yé jijiməvivó, mén i krán mí be mián si lé xóməfiën ke gbønón gbø? ⁸ Mi cen əku ke jø nə jímətøtrø. ⁹ Í mián ḡtawó miñká bú be:"Yo tógbí nyi Abrahamú, mawujixsə tòwó dädá o. Mísá nyɔngbi be Mawu la teñ wðe be eviwo nádo tó əkpə hitawó mə nə Abrahamú!" ¹⁰ Efia ətacá, wo cò əcò de átiwo kəjí xoxó vð. Áti desiade kə

Chapter 4

ŋcen nə əkú nyɔngbi an, woa cóé, í sen dan kpiŋ de ezó mə.¹¹ Un dé Mawucita nəmi be mián tró jimə. Váa, amədeka gbo nòn le tiin ŋgbə wə ace de wúm. Í ŋenje cá í lá do yé fɔ̄kpá kpálō. Á də mawucita nəmi kide gbɔngbón kókó kide ezó.¹² Í lá yé nuxùnú gáajà də aljma dè. Á kprɔ́ yé nuxùxó sée, í la kpádi yé nukù de áváamə vía, átòzó eba kide ezo macimaci. >>¹³ Gána mədoá, Yesu có Galilé, i vá Yohanes gbo le Yordan tɔcacá tó be ne ade mawucita ne eyé.¹⁴ Váa, Johanes le tú mɔ̄n dáe le nú nèn be:<< Ǝwó, i dolá dó Mawucita un, nukáejj ì a va egbə nyen?¹⁵ Yesu do enyāan ŋú, i nú bə:<< Rón, i na wɔ̄e un efia, dó əjə be mián wə ənùdódó desiade.>> KeKe wodé í nyi ənean, Yohanes ròn nən.¹⁶ Ke wodé Mawucita nen jrɔ́á, Yesu dó le ecia mə áka áka, i kpɔ́, jinkoriwo hún nèn. Í kpɔ́ Mawu yé gbɔngbón di gbɔnɔn sigbe álùŋkùkù ənə, I vá jə dójí.¹⁷ Kpó, əgbə deká dó có jinkoriwo mə, i nu bə:< nyen rónrón an ke yé ì nyi tiinjjjò.>>

Chapter 4

¹ Seyijiá, gbɔngbón an kprɔ́ Yesu yi zogbəji nə Ábùsanj nà téé kpɔ́. ² Ke í brá enú ŋkəkə hoká kide ezán hoká jrɔ́á, fufə léé.³ Tətəkpɔ́tɔa zón tábɔ́e, i nù nèn bə:<< Nə á nyi Mawuviá, dá gbo nə əkpá húláró nátrò zún kpɔnó>>⁴ Váa Yesu nù nèn bə:<< Wó ŋrɔ́n dè bə, Amə ŋkáa nòn ágbə nə ənyón desiade kə dó nòn có Mawu yé numéan ŋu.⁵ Seyijia, fútɔá kprɔ́e yi ədu kókóba mə, i coé dá tóhó ke jijí wúa,⁶ i nù nèn bə:<< Nə á nyi Mawuvia, zó kpɔ́ və anyigbán mə, dó wó ŋrɔ́n dè bə:>> Á dəgbə nə yénjəndótɔwó bə woa kpɔ́ əjio⁷ i woa ləo dá wo ləmə bə ŋká kráfó də əkpá də ŋu o.>>⁸ Váa Yesu dólu nèn bə:<< Wo ŋrɔ́n dè bə:>> "ŋ dólə tó axótó tó Mawu kpɔ́ o.">>⁹ Seyijia, Ábùsanj gbo kpɔ́ Yesu yí átó yijjá jí, i í dísá xixéamə yé fiòduxowóséé kide wo nù xóafiwó nèn.¹⁰ Í nù nèn bə:<< Māa có ənunawoséé ənə, nə á jekró i dátágú un.>>¹¹ Yesu nù nèn bə:< lé əgbɔnyə, Sátàna! Dó wo ŋrɔ́n dè bə:>> Á dətagù nə áxotó tó Mawu, i lá súbú yéédéki<>¹² Seyijia, fútɔá tacù i i mawunjedótɔwó vā gbo i vā kpádá ŋu.¹³ Ke Yesu sə bə wo lá Yohanes á, é tró yi Galila.¹⁴ Ǝcó lə Nazareti, i vèe nòn kapenaun kə lə Galilə yé xua gboá lá Zabulon kide Nephthali nyigbánwó ji.¹⁵ Ǝnú hilájó nə ənyón kə Mawu nyen nudètø Esaï nù dèa ná vā mə.¹⁶ < Nephthali wo nyigbánwó, lá axútomɔ kide Yordan yá ŋgbə Mawuji máxásətɔwó Galile.¹⁷ Ǝdú kə nòn zubrùwó, məán kpó əzó ganjgán déká, i aməkə nòn anyigbán kə jí əkú dú fiá dáá, wó kpɔ́ əzó si nəwo.>>¹⁸ Có gánamə áan, Yesu tó Mawunyón núnú, i nù bə:<>¹⁹ Kə Yesu lá zón lá Galile xútó Yikɔá, əkpó ŋjúcùvi aməvə wó ŋkòwó i nyi Simon kə woyònə bə Piè kide yé nònvi Andrá. wó lá dá ədɔ́ dá axúmə, dó əhoé lótó i wó nyi.²⁰ Yesu nù nəwò bə:<< Mí vā, mi kprɔ́ un dó, i màà wɔ̄ mi aməgbətɔviwó láto.>>²¹ Akáákáá, wó tací wó dòwó dè, i kpɔ́e dó.²² Kə Yesu lá mɔnan jí yikɔá, á kpɔ́ ŋjúcùvi aməvə búwo, wó ŋkó wó i nyi Yakúbú, Zábédá yé vi kide Yohanes yé nònvi. Wó lá ákró mə dè kide wo dàdá Zábédá, i wó lá grádo wó dòwó. Yesu yò wó²³ i akaákàá, wó có gbo ákroá kide wo dàdá dè, i kpɔ́e dó.²⁴ Yesu tó Galile dú briboá mə, á lá kpràanú aməwó lá wo góódóxwó, xonù có Mawu fiòdúdú yé nyen nyɔngbian nu, i yòdá dákpúkpuidá lá ədúa mə.²⁵ Yé ŋkó dí lá Siri nyigbán bríbòá ji, i aməwó kpɔ́ aməkə lá lédó vóvówa vā nèn, áyàdútɔwó, amə kə mə gbɔngbón vɔ̄ewó ləawó, cükùnɔnwó, kide gəgəjéntɔwó, i Yesu yò ədɔ́ nə wo.²⁶ Amə súgbowó có Galile yé dútawó, Yerusalem, Yudea kide Yordan yé ŋgbə, vā kpɔ́e dó.

Chapter 5

¹ Kə Yesu kpɔ́ amə ánwoá, á yí átójì. Kə i kànréan án, yá dəkprɔvíwó vā gbo.² Í i kpá ənù wó, i nù bə:<< Wo yrá aməkəwó nyán bə yewó nyin áyàmɔnón lá gbɔngbón məán wó, dó wotó inyí jinkori fiòduxoá.>>³ Wo yrá aməkə lá fánjvjn án wo, dó woa vā do ŋjusén wó.⁴ Woyrá aməkə bùbù wódekiwoá, dó woa dú ányigbán yé cinɔn.⁵ Woyrá aməkə Mawu yé ənɔnɔn wówó jrónɔn ań wo, sigbə fífə. Kide əcigómə tén nə améan ənə, yá gómə i nyi bə Mawu lá ná i woa dó xó.⁶ Woyrá aməkə kpóna ádónumə nə aməánwó, dó woa kpɔ́ ádónumə nəwó.⁷ Woyrá aməkə ajímə kə nòn án wó, dó woa kpɔ́ Mawu.⁸ Woyrá aməkə jinə ŋtifafáá wó, dó woa yòwó be Mawuviwó.⁹ Woyrá aməkəwó yómə wó ti cágbe ányó dodáatɔá dó jinkoriwo fiòduxoá nyi wótó.¹⁰ Yayrátɔwó i mí nyi nə aməwo zú mì i tì miàn yómə nòmí nə wo nù ənyò vɔ̄èn vovówó də mián ŋu majəmájə cágbe tinjá.¹¹ Mì kpɔ́ jjɔ́ i mián jí há viviwó dó mián lə gańgan lá jinkoriwo fiòduxó mə. Dó nənəke, i aməwo ti Mawunyón-nudètɔwó kə nèn vā yí jenjó nə miawó yómə án nə.¹² Mi nyi ajá nə ányigbánji, na ajá bú yá viviá, na átèn wənmón i gbo trɔ́ kpɔ́e má? i gbo nyó nə ənuðə wɔwò o. Woa coé dańjkpíj, i aməwo lá zón jí.¹³ Mi nyi xixéamə yé kánjndé. Ǝdú kə wo cá də ətójá ŋ wra nə o.¹⁴ Nənəke, wo ŋ tó nə kanjđá, i cò nə ənú còn nəjí o, vía, wo cò nèn dá ənújí nə átèn kò nə aməkə lá áxòa məán wó.¹⁵ Seyijia i miàn kanjđé ná kò lá aməwo ŋkó nə woa kpɔ́ miàn dɔwɔwɔ́ nyɔngbiwó, i nə woa káfu miàn dàdà kə lə jinkori á.¹⁶ Mí ŋkáà buí bə un vā tútù əséa nòmí ənyónudèwó o, ŋen ŋvá bə má tútùwó o, vía bə nə woá vā mə.¹⁷ Lé ənyɔndódómə, un lá nuí nə mì, kəkə i sá vā dó gákəmə ke jinkori kide ányigbán lá nèán, wo ŋkaá tútù ənù cükùvi dáká lá esámə o, kəkə i sá vā dó ənù dəsiadé yé mə vavá.¹⁸ Yáidó, nə amədə dá lá əsé cükùvidéká ji, i kprà aməbúwó cá wó bə woa wó nèán, à nyi cükùvi wú lá jinkori fiòduxó a mə.¹⁹ Un lá nuí nə mi, nə miàn nù dodó wɔwɔ́ ŋjwú ənúkpramətɔ́ ganjgánwó kide Farisítɔwó nùdodó wɔwɔ́ (Kojododòá), mí ŋká teñ wó dó ədá i dó jinkori fiòduxoámə o.²⁰ Mi sá bə wo nù nə xóxótó wo bə:< wi amə o>> i:< kpukpuidé kə wú amə buá, woa dó kójó nèn.>>²¹ Váa, ənəjə unlé nui nə mi: bə amədekpukpuidé kə wó xómafièn dá nòviá ŋuán, woa dó kojó nèn, i aməkə lá nú nə nòviá bə:< á !>> jenə kojó dodó. I amədekpu kpuidé kə lá nú bə:<< Ǝran án>> ja nə zómavá mavá mavámə yiyi.²² Seyijia, nə á nán ənú lá mawù yé xómə, i á dojú bə yé dó ənyó kidə yé nòviá nòviá,²³ tací tóu núnà də ənujgbán yé ŋkó, yí, i vè wó déká kidáé gbɔxó. Lé hinán yé ŋgbáá, vā i vā mā tóu nú.²⁴ Nə amədə sánmwawó i wokidéa əvə mi zón yí kó kojódó xóá, tákpo nə ná wó dəká kidáé nə nyin ənə o á, wokidé aməkə dó ənyón án, lá cò əwo nə kojodótó, i kojodótó á cò əwo nə sójá, i yá lá cò əwo də gakpámá.²⁵ Lá ənyɔndodómáán, ŋkáàtén dó lá gakpámə nə ŋtú fén kə ədúa sáé o.²⁶ Misé i wó nù bə:< wó mātálé o >>²⁷ Váa, un lá nú nəmi be amədekpukpuidé kə kpɔ́ ŋjnrún dá, i i jroá, wó mātélé kidáé lá yé jimə.²⁸ I nə tòc dusimə ŋkúvi à ná bə náwó

Chapter 6

énuvþen án, déá, i ná cõè dánñkpi dá diñdiñ tóhó lá əgbþwo dó é nyón ná éwo wú bë tòo gótónù déká ná crón, bë woá cõ woñtá bribó dánñkpi dá əzó macimaci mæ.³⁰ I ná tðo dúsil lá kpró əwo dá énuvþen mæán, i ná cõè dánñkpi, dó ányó ná əwo wú bë tòo gótónù déká nácrón bë wo a cõ wójntá bribó dánñkpi dá əzomacimaci mæ.³¹ Wo gþe nú bë:< amæda gþe ásiáà, ná cõ ɣonrún gþegþe yá wema nén.>>³² Vða, un lá nû ná mi bë: Amædekpukpuidá ke gþe ásiá, ná ɣni cagþe mátálá wþwþ tð o á, dë món nén bë nátró zún mátáléwþtó, i amædekpu kpuidá ke dá ɣonrun ke wo gþe á cá wþd móttó. ³³ Seyijia, mí gþb së í wo nû ná xoxótwó bë: Káká tá nû vixþt o, vða ná wþd dá əzæ ká dá ná axóttó ji.³⁴ Seyijia, mi ɣka tá jïnkori o, dó Mawu yé fiðzikpin i nyi.³⁵ Mi ɣka tá ányigþán cá o, dó Mawu yé fó dákó í nyi, mi ɣka tá Yerusalem cá o, dó əfiðwoséé wo fið dû í.³⁶ Mi ɣka tá miàntawó cá o, dó ɣká teñ ná i tðo dá déká kpétó ná yée áló ná ɣrón o.³⁷ Ná mi lé xónú án, mián nûxó ná yin "eèn" dëdë nómí "oo" dëdë. ɻnyón bú røkpá nûnù án, cõ amævþen gþo.³⁸ Mi sá, í wo nû bë: ɣkuvi dá ɣkuvi tóhó, i ádú dá ádú tóhó.³⁹ Vða ɣá ún lá nû námi bë, miñká dónýón kide amæ wþdádán o, lë hina tóhó, ná amæda xó dûsimá tó námi án, mitrý ətó amævató cá nén.⁴⁰ Ná amæda ji bë yéa sanmawð, i xó tðo jiwú lá ásiwóà, ná moñen ná áxó tðo vón cá jró.⁴¹ Ná amæda zin əjia bë názón mætru kawubratón án, zón mætru kawubratón tóhó amæva kidéá.⁴² Ná amæda bió ənú áwoá, ná nén, ná amæda jibe nádó ənúdá neyeá, káká gþe o.⁴³ Misé bë wo gþe nû bë:< rón əxrþwó, i ná dëká tðo kétó >>⁴⁴ Vða nyá un lá nû némí bë:< rón mian kátswó, i mi xódá ná amækë ti mián yómaánwó. Mi yrá amækë lë dónù miánwo. Mí wþ ənú nyøngbi ná amækë ɣrón mián wþ.⁴⁵ Lë hinan mæán, mián tró zún əviwó ná mián dáká ká lë jïnkouwó à. Dó ə ná ná i ɣindón hún ná ná amæ wþádanwó, kide amæ nyøngbiwo, i í ná ná i éci já ná ná amæjþwó kide amæ majø majø wþ.⁴⁶ Dó ná mi rón amækë rón miá wþ dákawó, əfentú ke í mian teñ xó có hina mæ? Nenæká í ənujþtwó cawó wþnæán ná. Mì dola wþ nyøngbi wu wþ.⁴⁷ I ná mi ci ná mián nôviwó dëdáá, ənuke i mi wþ nyøngbi wú amækþtiawó ma? jimaxcætawó cawó wþ ná wú enæ.⁴⁸ Seyijia, ni dóla nyi amænyøngbiwó, sigþe mian dáká lë jïnkoriá ənæ.

Chapter 6

¹ Kþpó dékiwojí nyøngbí, ná ɣkáá wþ ənúká tðo subð subð bió bë nán wþ lá amæwomæ ná yoakþpó o. Ná é wþ ənú hinawó lë amæwó án, áló dékèn ɣlå ná éwo cõ mián dáká ká lë jïnkoriwoá gþb o.² Yeidó, ná á nán ənúdáá, ɣkáá nán amæwoséé násø sigþe ayémæ nuwætwó wþ nén lë égodoxowó kide əmónwþji bë amæwó nán kó yéwo dá ejí. Lé ənyóndodo mæ, xoxó vó.³ Miánwó yá, ná mi nán ənú án, mián ló mión ɣká nyán ənukë mián ló dunú wþa o,⁴ cagþe ná mián nán ənú lë bëbëmæ. Ná miwó enæán, mián dáká ká lë kpó mí lë bëbëmæán lá tú fén ná mi.⁵ I ná mi lë xodéá, miñkáá wþ sigþe ayémæ nuwætwó ənæ o, dó wo rón ná bë woá lë xodéá (lë əgodoxowó bþþþwo mæ) kide əmæntowó cágþe amæwó nán kpó wþ. Lé ənyóndodo mæán, un lá nui ná mi bë wo xó wþ lëwó vó.⁶ Vða miánwó, ná mi lë xodéá, mi dó mián xámæ, mi tú mian hón, i mián xodé ná miádadá ká lë bëbæxóá, ná mi wþé ənæán, mián dadá kë kpó ná ənù lë bëbë xodéá, lá tú fén ná mi.⁷ I ná nù lë xodéá, miñká nú ənyøngbalewó dëdá sigþe jimaxcætawó wþ ná ənæán o, dó wontawó bú ná bë woa dó ətó yéwo ná yéwo xonúxó súgbó.⁸ Cágþe hinantóá, minká diwó o, dó mián dadá nyán mian hián hian wþ gþboxó ná mián bióé. ⁹ Kë inyi ənæán, mi xodé bë:<< Mián dadá kë lë jïnkoriwoá, tðo ɣkó ná xó kðkó.¹⁰ Tðo fiðduxó ná vá. Woa, wþ tðo jiji lë anyigþánji sigþe wo wþ nènlé jïnkoriá ənæ.¹¹ Ná mí mián əgbá yé nûdúdú.¹² Có mian nûvþen wþ kë mi sigþe mián cawó mi sá kë ná amækë jagð dá mián jiawó ənæ.¹³ Káká kpró mí yí tætækþo mæ o, gaýkë ná dá mi lë ənúvþenwþtó yé ló mæ.>> [Dó tðwó inyi əfiðdudú, ɣúsèn kidë kpónkþpæn mæ kækë i søyi mavø mavø mæ]¹⁴ Dó ná mí cõ amæwó nûvþewó kewóá, mián dadá ká lë jïnkoriá lá séké miánwó cá.¹⁵ Vða ná mi ɣcó wþ nuvþenwó kewóda mián dadá ɣnánsáké miánwó cá o.¹⁶ Seyijia, ná mi lé brá ənùn án, mí ɣká hrón ɣkuvi mæ sigþe ayémænuwætwó wþ ná ənæán o, wþ dori ná wþ ɣkuvi mæ cagþe ná amæwó nán kpó bë wþ lë brá ənùn. Lé ənyóndodo mæán, un lá nui ná mi, wþ xó wþ lëwó vó.¹⁷ Vða miánwó yá, ná mi lë brá ənùn án, mi si anu d

¹⁸ cagþe ná mi nka dûsá ná amæwo bë mí lë brá ənùn o, vða ná mián dadá ká lë(bþþbë mæán) wawráxoá dekin. I mián dadá ká lë kpó mí lë wáwráxoá lá tuñen ná mi.¹⁹ Mi ɣká bþ kásinþnuwó ná mián dákivó dá anyigþán hilá jí ká əkónviwó kidë əhunjæjæ lá doá hènwó, i fráfitwó lá teñ fiwóá o.²⁰ Lë hinan, yá tohoá, mí bþ mián kásinþnu wþ dá jïnkori, léfi əkónvi nómí əhunjæjæ nkàá teñ dákawó lá o, i fráfitwó ɣka teñ fiwó lëa.

²¹ Dó lefi tðo kásinþnu lóá lánán í tðo jí cå lë nón dë ná.²² ɣkuvi nyi kaýdé ná gòtó. Kë inyi ənæán, ná ɣkuvi nyón án, gòtóaséé dò kide kðkó.²³ Vða ná ɣkuvi yá nyón án, gòtósée dò kide zuùbrúwó ná kðkó ká lë ásiwoá, nyi zuùbrú nyánwóá, zénæná í zuùbrú hinan gaýgán duá?²⁴ Amædækin ɣká teñ súbð áxóttó amævæ o, dó à láfún déká, i lë rón amævæató, nómí à lëbë ná déká i ɣkáá cõ ádá lë mæ ná amævæató o. Miñ káká teñ súbð Mawu kide kásinþnu lë gadéká mæ ó²⁵ Yéidó i un lé nùn ná mi bë, miñkáá ci ji ná mián gþe o, nómí ná ənukë mián dúa o, nómí ná ənukë mián nuán o, nómí ná ənukë mián doá o. Dó ágþæá ɣco áfi wú ənudúdú á, i amæbriboá ɣxá áfi wú ənudúdó kide ávþntátá wþ á?²⁶ Mikþo jïnkori xæviwó ! wþ ɣdá ná əbþ o, i wþ ɣkápnædí ənùkù dá áváji o, vða mián dadá lë jïnkori nyin ná wþ (nán nèwó ənudúdú). Mí ɣxá afi wþ wþ à²⁷ Mèn, i lë mián mæ, i lë yá kóefán mæ lâteñ tútú yá kúzán gþb yá ɣkó máá?²⁸ I nukáé idó í mí lë fankþé ná ənudððwó máá? Mi kpó fráwawó lë bómæ, sigþe wþ mi ná doá, wþ ɣjwóna adâ o, wþ ɣrón ná arón cá kpétá o.²⁹ Vða, un lá nû ná mi bë efí Salomon ɣtácá lë yá kpónkþpænmæán hðo ənú i nyán kpþkþo sigþe fráwá hinán deká ənæ o.³⁰ Ná Mawu teñ dó áwú ná bomægbæwó kë lë dë əgbá, i ácð woá cõè dë əzoma án, nükáé i lë nán i ɣnán dó awù ná mi amæxðsæ cùlkùvitwó o mæn?³¹ Miñká lë fankþé i lë nû bë:< i mián dû>> nómí < mián nûn>> nómí < i jí ná ənù hinanwó, mián dó o?>>³² Amæmaxcæsawó i ji ná ənù hinanwó mián dáká lë jïnkori nyán mián hiánhián wþ³³ Mì jí yá fiðduxó kide yé nudódowwó kálékála, i wþa cõ énu kpþtiawó kpðé ná mi.³⁴ Miñ áyí ná ácð ká gþonçon án o, dó ácð ká gþonçon án ɣtá la kpó dékiá gþo nkáké dekpukpuidá kidë yé nyðnwó,

Chapter 7

Chapter 7

¹ Mi ijka dó kòjó nə mi o. ² Dó woa dó kòjó nə mi sigbə mi dó kòjó nə aməbuwóá, i ənujrénú ká mi sé jré ənú nə aməwoá, yé ká í woa cí í sá jréá nə miànwó cá. ³ Í nukéá í dō í élá kpó áti cùkuvi deka ká dó nónviwó yá ɳuvimá án, vóá ɳlá kpó atikpó ká lá wontá yá nkuvimá án o? ⁴ Né átej nù nə nónviwó bə:"Kafrá, nán nə má dá atí cùkúvi ká lá tō ɳuvimá án", vóá atikpó deka lá wo ntá ɳuvimá mán? ⁵ Ayémə nuwətó! Dá atikpó lá tō ɳuvimá, lá hinán yá ɳgbáá, áá kpó ɳùnú nyóngbi í dέ əxakui lá nónviwó yá ɳuvimá. ⁶ Mí ɳ ká cí ənù kókó nə avùwó o, í mi ɳká cí mián jónùwó daíjkpin dέ əhanwó ɳkó o, dó woa tej wɔn wo ji, i lá tré dέ miànni i grén mì wruiwrui. ⁷ Mi bió ənù, i woa ná mì, ji ənù, i miànn kpóè, mì xó əhɔn, i woa huìn nə mí. ⁸ Dó amədəkpukpuidé ká bió ənùán, wó nán nèn, i amədəkpukpuidé ká xó əhɔn án, woa huìn nèn. ⁹ Aməda lá miànn mā í nə évia biçé kpónó, i à cí əkpá nèán? ¹⁰ Nòmi nə í bió əhoéa, i à cí ədán nè án? ¹¹ Seyiji, miánwó ká nyin aməbádá woá, mì nyán ənùnyóngbiwó nánán miànn viwó a, mián dádá lá jinkori ɳánán ənùnyóngbiwó aməká bió nè á o māa? ¹² Ké inyi ənáán, ənù dəkpukpuidé ke mi jí bə aməwó ná wó nə yóá, miánwó cá mi dō lá wɔn nəwó, dō ənùké Mosə yá sáa kide mawunyóngbiwó lá kprá aməwoa nə. ¹³ Mi dō mə tó àgbó cùkúvia mə, dō àgbóá kæké í əmɔnán ji zónzón fá dō əlé kpó amə yí concrón mə, i aməsugbə wó tó nə lénán. ¹⁴ Dó àgbó cùkúvia kide əmon cùkúvi í kpó nə amə yí ágbəmavó mə, i amə hòedeká í kpó nèn. ¹⁵ Mikpó miadekiwoji lé vixómawunyóngbiwó nudétwó kə tró nə zún arèngbəwiwó í vā nə miágbóá, vóá ká ɳyi ərán wóadanwoa ɳjú. ¹⁶ Mián dési wó tó wo nuwówówó mə ajuŋjá ɳká cén wain o, i ¹⁷ Nənəké í ati nyóngbi dəsiada cén nə əkú nyóngbi án nə, vóá ati vɔen cén nə əkú vɔen. ¹⁸ Áti nyóngbi ɳká tej cén əkú vɔen o, ati vɔen cá ɳká tej cén əkú nyóngbi o. ¹⁹ Ati dəkpukpuidé ká ɳcén nə əkú nyóngbián, wo cí nèn í cí ɳnèn dájkpi dέ əzó mə. ²⁰ Nənəké í miànn desi wo tó wo nuwówówó məán nə. ²¹ ɳjí amədəsiadé ká nú nə bə:"Axótó, axótó, wo í lá dó jinkori fiðuxo mə o, vóá aməkəwó wó nə tiín dádá lá jinkoriwoa yé ji. ²² Aməsugbə lá nún gbónán bə:"Axótó, axótó" ɳjí tó ɳkojí í mí nùnyóngbiwó lá, i nyán gbongbón vɔewó, i wó ámrinmanwó lá tó ɳkojí é mán? ²³ "Gánáməán dónju nəwó bə: ɳèn ɳdəsi mì kpó gbədá o! Mi gboiyi lá egbonyə, miànnwo ka wó nə ənuvən àn wo!" ²⁴ Seyiji, amədəkpukpuidé ká sá tiín nyóngbiwó í cí wó dá ədəwówómaán, a wɔdè sigbə amə nyán ɳùnú ká mén yé xó dá əkpéjia ənə. ²⁵ Eci ja, ətə də, i áyàwó xó də əxó hinánji, vóá, ɳ mún o, dō wo məèn dá əkpé ji. ²⁶ Vóá amədəkpukpuidé kə sá tiín nyóngbiwó, i ɳcój wó də ədəwówó məán, ɳjin amə mánnyán ɳúnú ká mén yé xó dá əkó jiá ənə. ²⁷ Eci ja ətə də, áyá xó, i ɳmun i crón sáá. ²⁸ E vá mə bə gakəməkə yesu nun ənyón hinanwó jróá, aməwó ci yáoá cágbə yá nùkpramə tó. ²⁹ Dó əlé kpра ənú aməwo sigbə amə kə wó acékpakpa dèa ənə, ɳ ɳi sigbə ənúkprramətó ganjganwó ənə o.

Chapter 8

¹ Ké Yesu di cí ətoa jiá, aməsugbəwó kpóè dó. ² Kpó, ékpónón déká vā, i jəkró dá ɳkó nèn í lá nú bə:<< Axótó, nə əjí áa, áatej nán í māan kó. ³ Yesu vru aló, i nù bə:< lá ji, xó dó yòyò >> Akàakàa, yé dóá vó nèn. ⁴ Yesu nú nèn bə:<< Dú dəkiwo ji bə ɳkáa nú nə amədə kin o. Yi, i nán dísá dəkiwo nə vóasató í nán ənukə Mosə yá séa bió bə woa náan, i sá dísá nə aməwo bə yé kpó dó yó. >> ⁵ Ké yesu dó kapernaum duməán, Romatówó huakpróto déka gbó təbəè. ⁶ I dá kükú nèn bə:<< Axótó, tún dəcəvi mrèn dá axoá ɳkó dē, i lá lá kpribə kpribó dó, á lá dú áyá sugbó >> ⁷ Yesu nún nèn bə:<< Māan yi tó ɳomə, i vèe yó dó nèn.>> ⁸ Vóá Romatówó huakpró təa dó ɳjú nèn bə:<< Axotó, ɳen ɳjá bə nán dó tiín xomə o, vóá nún ənyón deká dədá í tiín dəcəvi lá kpó dó yòyò. ⁹ Dó ɳencá, un lá aməgánxowó cèkpakpá gomə i sójawó lá asinyo i un lé kpó wo un nún nə hilá bə:"yi" í yi nón. I nə tiín dəcəvi bə:"wo hila í á wóe." ¹⁰ Ké i dó ətoe jróá, á kpáca yesu, i i ɳün nə aməká lá kpóè doawó bə:<< Un lé nùn nə mi lá ənyónndodómə bə, ɳen ɳkó amədə kide xósə hilá móñki lá Israél dumə o. ¹¹ Un lé nui nə mi, aməsugbə lá có ɳindəndoxtó kide ɳindənjəxó i woa kanren dá tavútó kide Abrahámú, Isac kide Yakúkú lá jinkoriwó. ¹² Vóá woa cí fiðuxoviwó danjkpi də zùubrú mə, léfi avin fanfán kide adtukui duduwó lá nón án. >> ¹³ Yesu nún nə ahuakprotə bə:<< Yi, nán va mə nə wo sigbə é xósə ənə. I dəcəvia kpó dóyoyó akàaká. ¹⁴ Gákəmə Yesu vár dó Petro yé xomə án, á kpó Petro yó si nón mrèn dē, cágba átikəcitó. ¹⁵ Yesu tá ləké, i átikəciá dó lá mə. Seyiji, é cí, i təkə subə subó. ¹⁶ Ké fiənjibó wɔáá wo kpó àməsugbə kə ma gbóngbón vɔéñwó lá wó vā nə Yesu, i tó ənyón əkudəka núnú məán, é yán gbóngbónwó, i yódá amədəsiadé, kə, ɳi dənón án wó. ¹⁷ Tó hilá ji i ənukə Mawunyóngbiwó Esaya núnán va mə:<< yénta xó miànn dálaləwó, i gbà cí miànn wo >> gbojɔgbɔjó wó dró dekia>> ¹⁸ Ké Yesu kpó aməká xixrardoé dèa woá, é nún nə yá deprɔviwo bə yoa yí Galiléa xú yá gá aməvəatúa ji. ¹⁹ I ənukpamətó gánñgán deka va gbó i nún nèn bə:< nàan kp̄rwo dó yi áfidəsiadé ká áá yiá.>> ²⁰ Yesu dó ənyón án ɳu nèn bə:< wó dənónxowó dē i átón lá jinkorixəwiwó si, vóá aməgəbətóvi ɳ wó ləfí ánón án dē o>> ²¹ Adəkpriovi bú nú nèn bə:< dē əmón un nə mávədi tiín dadá gboxó>> ²² Vóá Yesu nún nèn bə:< un do, i nántaci aməkukuwó dē nə woa di wo mekukuwó.>> ²³ Ké Yesu dó ákró məán, yá dəkpoví wo kpóè dó ákró məán, yá dəkpoví wo kpóè do. ²⁴ Kpó, áyá ganñgán deká tó xòxó lá auáji kæké akroa kàà nù ci, vóá Yesu lé dón ánrón. ²⁵ Adəkprioviwo yi gbó i ɳdèn i l dē áxá bə:< nə mi, axotó, mi kàà kú.>> ²⁶ Yesu nán nəwó bə:< i mi lé vónvón mán, xɔsə cùkuvitó wo>> i i cí də əsə nə áyá kide áxú, i viñviñxui gánñgán vā. ²⁷ Aməwó ci yááá i nún bə:< rókpá, inyi aməlá, kæké áyawó kide axú l dō ətoé māan.>> ²⁸ Gákəmə Yesu dó ágó əváatá ji lá Gadaréni nyigbanjiá, amə aməvá ká jí gbóngbónvən lá dufiá déawó vā dō əgoé. Wó dō cí yódéoé mə i wó adán kæké əmon zɔnto dekin ɳká tej tó le'nan vā yí o. ²⁹ kpó, wo tó áxá dədá bə:< nukéá lá miān kidewó və do mə?>> E vá bə yéa ca ká mi gboxó gakəmə wo dō dèa nan sún iá?>> ³⁰ E lénandəhankpó deká təbə lénandə. ³¹ Gbóngbón vɔén án wó lá yó Yesu, i lá nú bə:< a ji bə yéa ɳán mí án, dō mi yi əhankpó hinán mə kpéte.>> ³² Yesu nún nəwó bə:< yi!>> Gbóngbón án wó dō i dō əhanwó mə, i əhankpó buboa sùdú kpukpú, i di cí ətoají i jé axú mə i crón. ³³ Aməká lá kpó əhan án wó á wo sií yi əduagán án mə i vè nún ənyón án wó séé, ká wua, enuke jó dá aməká ji gbóngbón vɔé wó lá

Chapter 9

dúfió déa wáá.³⁴ Kpó, ədugánmətəwó séé do í vá do əgo Yesu.Ké wo kpøè áá, wo dá kúkú nén bə nán có lá yéo.

Chapter 9

¹ Yesu dó ákrò deká mə, i yi ákpáanuxó ì yi yenjtáa dumə.² Kpó wo có ɳuncú deká ké átá kide abó kú né dèa vá nèn, é mrèn dá əbaji dè. Ké i kpó wó xɔséa, Yesu nún né ɳuncú ká átá kide abó kú nə dèa bə:<< Ǝvinyá, dó ɳúnsèn dekiwo, wó có tóo nuvɔènwó ké wo:>>³ Ǝnukprat̄ gánjgan dekáwó nún lá wodékiwó mə bə:<< Aməhilá lá nún busunyón>>⁴ Yesu yán wó taməsúsuwí i nún bə:<< Nukáé i dó i sùsùnvwèn wó lá mián jiwó mə dè máan? ⁵ Nukáé i gbé fá wú bə woa nún bə wó có tóo nuvɔènwó kəwo nòmi woa nún bə:<< Cós, i nán zónrin!>>⁶ Cágbə ná mián yán bə aməgbət̄ovi dó ácèkpakpá lá anyigbán ji bə yéa có ənúvɔènwó ká áá, Ǝ nún ná pribó pribótáa bə:<< Cós, i nán yí tóo xómə>>⁷ Seyijia ɳúcùa có, i yi yé xómə.⁸ Ká aməwo kpøè áá, vɔnnvòn ji wó, i wokáfú Mawu ká có ɳúsèn hilá móñki ná aməgbət̄oviwoá.⁹ ká Yesu tó lənan vá yikɔá, é kpó ɳúcùa deká kəwo yó né bə Madewó á, i ikanrèn dè dè ətahaxt̄owó dɔwòxó dè. Ǝ nún nén bə:<< Kpró un dé>> Ǝ cós, i kprøè dó.¹⁰ Ká Yesu kanrèn dá axoámə bə yéa dú nù án, kpó ətahoxot̄o sugbawó kide amə agbə majə majət̄owó vá dú fièni nùdùdù lá yəkidé yá dəprøviwó gbó.¹¹ Ká Farisit̄owó kpó ənáán wó nún né yá dəprøviwó bə Nuháá jó, i mián xótó lá dú nù kide ətahoxot̄owó kide amə agbəmajə majá tówó māan?¹² Ká Yesu sá ənyón hinán, é nú bə:< ránmə sènñjún né anwó ɳhián dýytó o, dónnənwó dədá i.¹³ Mi yi i věji ənyón ká nún bə:<ádənukpøkpá i unlé ji, ɳ nyin vóswawó o gɔmə, dó ɳenjvá bə ma yó aməjɔjwó ná əjimətrɔró o, vúa ənùnvwèwət̄owó i>>¹⁴ I Yohanes yá dəprøviwó va gbó i nun nén bə:< i dó i mián kide Farisit̄owó nú brá né ənún ejí ejí vúa tóo dəprøviwó ɳ wó nén māan?>>¹⁵ Yesu nún ná wó bə:< Aməyýywó né ɳónrún kɔnuwawó lá teñ hrón ɳkuvíma ná ɳúcùa lá wogbó tegbèe á vúa ənukə kəwó lá vá i woa có ɳúcùa jíi, ganamədóá woa brá ənú.¹⁶ Aməde ɳcó ná avón yá yéá dá awù xóxó ji o, dó yəyéá lá zin dá awuaji i á gbé grèn kpøá.¹⁷ Nənəké wó ɳcó ná Wain(ahá) yáyéá kó dá áfánjgó xóxówó mə o, ná wó ənáán, áfánjgó xóxóá wó lá gbán í Wain lá kónnjgbí i áfañjgoawó lá crón. Gánjkgə wó có ná áhá yéyéá kó dá afánjgo yéyéwó mə, i woaməvəawó lá nón nyɔngbi.¹⁸ Gákəmə ká Yesu lá xonuxó ənwó ənáán, Yúdat̄owó məgán deká vá gbó, i jəkró də ɳkə nén i nún bə:<< Ǝvinyá ɳjnrùnvi kú efiá ganjkgə váá, i i vás cál dəjí, ná à fòn.>>¹⁹ Yesu có i kprøè dó, yá kidə yá dəprøviwó.²⁰ ɳjnrùnvi deká ké lá lá əhunkòkò yé dò kəkə éxó aməwuivəakə to Yesu yé ɳgbé i krá yé wú.²¹ Dó é lén nún né dekiá bə:< un krá yé wú dədá á, tiindá lá vó.>>²² Yesu tró, i kpøè. Ǝ nún nén bə:<< Ǝvinyá ɳjnrùnvi, xó ɳunsèn dodó. Tóo xósé yo dō wo.>> Akáakáa ɳjnrùnvi án yá dó vó.²³ Ká Yesu yi Yúdat̄owó məgán yá xoməán, é kpó gábadá kut̄owó kide aməsugbawó í wo lá dá áxà sugbo.²⁴ Ǝ nun bə:< gboiy, dó ɳjnrùnviya ɳ kú o, vúa á lé dón arón.>> Vúa wo kónnù nén.²⁵ Ká wó yàn aməwo dóáa, Yesu dó əxɔa mə í lá ábò nén i ɳjnrùnviya có hóntá.²⁶ Wó káaká ənyón án lá ənutoa mə sáá.²⁷ Gákəmə Yesu có lánán án ɳúcù ɳkuvit̄onón aməvə tóé kpøkpør dó. Wo lá dá áxà i lá nún bə:< ádənumə ná mi, David yé vi !>>²⁸ Ká Yesu dó axoá məán, ɳkuvit̄onón án wó gbó tébøe. Yesu ká wó sá bə:< xosé bə máateñ yódá ná mián?>> wó dó ənyón án ɳú nén bə:<< éé, axotó.>>²⁹ Seyijiá Yesu tó lá wó ɳkuvit̄owó, i nún bə:< vás mə ná mi dá mián xosé ji.>>³⁰ I wó ɳkuvit̄owó hún í Yesu dá əsá nə wó bə:< ɳkáá sá ənyón án o>>³¹ Vúa ɳúcù aməvəawó yí, i vě káaká ənyó nyɔngbi án lá ənutoa sáá mə.³² Gákəmə ɳúcù aməvə hinánwó yikɔá, wo kpøá ɳúcù adəkukunón deka ká mə gbøngbón vədē deká láá vá ná Yesu ná.³³ Ká wo yán gbøngbón vɔén án, adékukúnón án tó nuxó. Ǝkpacá aməwó, i wo nún bə:< ɳkpø ənún hilá móñki lá Isräél kpø gbədá o">>³⁴ Vúa Farisit̄owó lá nún bə:< vɔénwó fiá i inyi, nán yań gbøngbón vɔén wó.>>³⁵ Yesu lá tó ədu ganjgánwo kide ədu cukúviwó mə. Ǝ għelá kpøá ənú aməwó lá əgodoxowó, i lá xónú có əfiáduxoá ɳjú, i yódó kide gbojøgbjó dákpukpuidé(vovwó)³⁶ Ké i kpø aməánwóá, é sá vevá kidəwó dō wo cáká i gbøjø. Wo wó dē sigbə ərankpø deká ká ɳwó kpøt̄o dēá o ənə.³⁷ Ǝ nún ná yé dəprøviwó bə:<< Ǝnukúa sugbo vúa ədəwət̄o hɔ́edeká dēdá i lè.³⁸ Ké inyi ənáán, mi dá kúkú ná axotó ké yé nú wo káá kpádi á, ná a dó ədówət̄owó ná woa vè kpadi ənùkúa.>>

Chapter 10

¹ Yesu bó yé dəprøvi aməwuiveawó, i nán wó ácèkpakpá dá gbøngbón makómakó wójí, ná woa nyàn wó i yó dá dəsiadá kide gbojøgbjó wówówó.² Apostolo aməwuivəawó ɳkawó ká: Kələkəlá, SImon (Ké wo gbø yó ná bə Petro (Piyè)) kide André noviá, Yakubú, Zebede yé ví kide Yohanes yé nónvi.³ Filipú kide Batremi, Thomas kide Matéwo ətahoxot̄o Yakubú Alfé kide Thadéá yé vi,⁴ Simon, Zelotítáa kide Yúda Iscarioti ká có yesu jó á.⁵ Yesu dó woaməwuivə. hinánwó Ǝ dá əsá nəwó bə:< ɳ ká yí jimaxsətəwó nónxó dákın o mí ɳ káá dó Samariat̄owó dū dá mə o.⁶ Vúa mi yí Isräél yé rëngbói bùbùwó gbó.⁷ I ná mí yikɔá, mí nù mawunyón bə:< Jílkoriwó fiðuxoá təbø.>>⁸ Mí yódó dənónnwó, mi yón aməkùkùwó, mi kó gúdūnōnwó ɳjú, i mí yán gbøngbónvɔénwó. Wo nán mí gbáalé, miánwó cá mi nán gbáalé.⁹ Mí ɳ káá có siká nòmi(Bronze) dá mián bóosúnwó mə o. Miñ káá có əgrò, nòmi áwú aməavəat̄ o, nòmi afɔkpawó o, nòmi àti o.¹⁰ Dó ədəwət̄o já ná yé fəntù.¹¹ Né mi dó ədúgán nòmi ədúcukuví dá məán, mi jí aməkə jé i lá xó mián, i mi nón amə hinán gbó kéká ná mián còcò gbə.¹² Né mi dó axó dá məán, mí ci aməwó.¹³ Né axóamətəwó xó miánan nan wó mian ɳtifáfá. Vúa ná axoamətəwó ɳjó muán miñkáá nán wó mián ɳtifáfá o.¹⁴ Né aməkə gbá mi xóxóá nòmi gbé ətò dódó mi án, ná mí có lá ədugán nòmi ədúcukuví hinán mə án, mián hùnhùn əkó lá mián fɔwó ɳjú.¹⁵ Lé ənyóndòdó məán, un lá nui ná mi bə, Sodom kide Gomorrhə yá dūwó kójó dódó ɳ káá sènñjú dó ədúgán hináno.¹⁶ Kpø, un lá dó mi sigbə arèngbøviwó ənə yí əhrawó dojdómə, mi nón ácèji sigbə ədán mánwəadánwó ənə, sigbə alúñkukúwó ənə.¹⁷ Mi kpø miándekiwóji lá aməwo ɳjún, dó woa có mi ná kójódoxowó i woa xó mi lá wó gódóxowó mə.¹⁸ Woa dón mi yi əsát̄owó(ədukpøt̄owó) kide əfiawó ɳkó cágba tñjə, ná ɳ in dasedidí náwó kidə amə maxósət̄owó.¹⁹ Né wó kpør mí yí kójódó xóá, mi ɳ káá cíyí ná ənyón nòmi sigbə mián xónúxóá ɳjú o, dó lá gánämá án, woa có ənyón ké mián nún án ná mi.²⁰ Dó ɳjí miánwo i k káá xónú o. Vúa, mián dadá yá gbøngbón lá

Chapter 11

xó nún tò mián ji.²¹ Aməwó lá có wonjtawó nónviwó nán bə woa wú wó, í dādá cá lá wó ənə nə əví. Íviwó lá có dá wó dadawó ji, í lá nán í woa wú wó.²² Aməwoséá lá dέ kó mí cagbə tiŋə. Vúa amədə kpukpuidá kέ lá do ji kéká yi ənuwó vóvó məán lá kpó xóxó.²³ Né wó tí mián yomə lέ ədugánŋgan hilá məán, mi si yi ədugánŋ gan bú mə. Dó lέ ényón dódó əán, un lέ nun nə mi bə:< ɳ káa tó Israél dúcánŋganwo mə séá jrò gbóxó i aməgbətə yé viá lá vá o.²⁴ Adəkprəvi ɳ gánŋgán nə wú axótó o, nənəke í ədócovi ɳ gánŋgán nə wú yé xótó o.²⁵ Ehián bə woa kpó adəkprəvi sigbə yé xótó ənə í woa có ədócovi sigbə yé xótó ənə. Né wo yó axójikpó bə gbóngbónvəén án, nukáé í lá tù əmón bə woŋ ká yó yé xoam tōwó ə máan?²⁶ Cágbə hinán tóá, mi ɳkáá vənvón nəwó o, dó ənudə ɳlē wòwráxó kέ wo ɳ káa gbá man hún ənu lójí o.²⁷ Ənükə un lə nún nə mí lέ zúubrúməán, mі nuin lá ɳkáká mə, í ənükə wo nún bréwù dέ ətómə nə míán, mі nuin nə aməwo sáá(gbángba).²⁸ Mí ɳkáá vənvón nə aməkə wú nə ɳtirán vúa ɳkáá teŋ wú kpóriá o. Mí vónvón nə aməkə lá teŋ crón ɳtirán kide kpóriá, í có ɳtirán dέ əzo mánvó məán.²⁹ Ákpàkpá(gbəjixá) aməvə yé hó ɳ di ənúdáo, vúa xəvi hinánwó dəkin ɳ nángé jén dέ anyigbán mə nə mián dādá ɳ nyán o.³⁰ Nənə ká í wo nyán mián tādawó hēnhrən mə dē ná.³¹ Mí ɳkáá vónvón o. Mi xó hó wú xəvi hinánwó³² Seyijia, amə dəsiadə ká lá nún nə aməwo bə yé nnjin tiŋə áñ ɳéncá māan nuin lá tiŋ dada kə lə jinjkoriwa yé ɳkūvímə.³³ Vúa nə amədə gbó un lə aməwó ɳkáká ɳéncá māan gbətə lə tiin dadá kə lə jinjkoriwo a yé ɳkó.³⁴ Mi ɳkáká bui bə un və bə mān có ɳtifáfá vá anyigbán jin o ɳen ɳ va bə mān có ɳtifáfá və o vúa əwui i un vá bə mān nán.³⁵ Dó un vá bə mān mān əvi ɳuneuvi kidə yé dadá əvi ɳjnrúnvi kidə yé əvisi kidə ácúnón mə.³⁶ Amə yé kətəwo là nyin yəŋtá yé scò mətəwó.³⁷ Amə kə rən yé ɳdədá nə mi yə nənā wú un àn ɳ jé un o i aməkə rən əviá ɳjncù nə mi əviá ɳjnrún wi un àn ɳ jé un o.³⁸ Aməkə ɳcò nə yó ticögə i kpó nə un doaà ɳ jé un o.³⁹ Aməkə kpó yé gbá à lə bù i və a nə amə qə bù yé gbá cágbə tiŋeán à gbá tr̄ kpó.⁴⁰ Aməkə scò mian ɳcò ɳéncá i aməkə scò un áñ scò aməkə dō un àn.⁴¹ Aməkə scò Mawu nyón nu qətəbə à nyin Mawu nyonnū qə təa lə scò Mawu wu nyōnnuqətə yé fəntü. aməkə scò jōjō bə à nyin amə jōjō lə sc amə jō jō yé fəntü.⁴² Amə qəsiaqə kə nān əci fəfá kó fù ɳkáká pətə amə cùkúvi hinánwó ɳkáká cágbə kə i nyin tiin dəprəvià lə ənyōndodò mə àn un lə nui nə mi bə woqə yé tòhò nən kòkòkò (ɳ káká bù yé fəntü o)

Chapter 11

¹ È vā və mə bə ká Yesu nán əsá yé dəprəvi àməwuivəawó jròá, ə có lénán i yi bə yéa və kprá ənú í nún mawunyón lə wó duwó mə.² Lé hinán məán, Yohanès mawuci lénamətə sə í xónún có Kristo yá dówòwòwo ɳú lá gakpámə, ə dó ɳèn tó yé dəprəviwo jí í nún nén bə:³ << i nyin àməkə gbónón nəmi àmə bú gbá lə ká mi dólá nəntə kpó>>⁴ Yesu dó ɳjün í nún nəwó bə:<< Mí yí, í mián nún ənukə mí lə kpó í lá séa.⁵ ɳkuvitón nənwó lə kpó ɳjünün əsákúnón wó lə zón, wó kó gúdùnənwó ɳún, tókúnənwó gbá tr̄ lá Sétóni, àməkukúwó lə yón có əkütómə, wó nún ənyóngbián ná áyámənənwó.⁶ I yáyrátə inyi àmədəkpukpuidə ká tiin nyón ɳnyi ɳkápá krinú nəán o.>>⁷ Kə àmə hinánwó jə wó móñjí yíkɔá, Yesu tó núnün nə àməwó có Polú ɳún bə:< i mí və kpó lə zógbéaji, əgbə dəka ká àyá lə xó à?⁸ Vúa nukəe í mi dí i və kpó, àmə dəka kə dō awí yá pəmpəm dēá? Lé ényōndodó məán, àmə kə dō nə awí yá pəmpəm án wó nón nə əfiòwó xómə.⁹ Vúa, nukáé í mi dó i və kpó, mawu nyōnudətə dēkaá?¹⁰ șe, ɳ lə nuin nə mí, àmə kə mí kpóá, wí mawunyōnudətə ɳtacá.¹¹ Kpó, àmə ká ɳjün wó ɳrón nún có bə:< "Kpó, ɳ dō tiin ɳjndotə kə lə grádó tóó móñ lə tóó ɳkó a dídá wó."¹² șe nuin nə mí lə ényōndodó mə, lə àmə kə ɳjnrúnwó jíá wó məán, àmədəkin ɳgánŋgan wú Yohanès Mawuci lénamətə o. Vúa ámá cùkúvi wí lə jinjkori fiódúxø ámə áñ ɳtacá gánŋgan wiú.¹³ Có Yohanès Mawuci lénamətə wiú.¹⁴ Dó Mawunyōnū dētəwó sáé kide əsáa núnyōndé kékə í sá vā dó Yphanès ji.¹⁵ I né mí jí bə yoá xjéá, yé əli, àməkə dólá váa i.¹⁶ Àməkə wó ətósənū dēá, nán só.¹⁷ Nukáé i māan có jijimə hilá i sá sə kidə? șe wó dē sigbə dəviwó lə brévi lə ɳfidióx əná, i nán kánrən, i nán yó wódəkiwó í nán nún bə:¹⁸ "Mí xó hún nə mí, i mí ɳ fánjvín o."¹⁹ Dó kə Yohanès vāa, i ɳdú nə kpónón nəmi ɳ nún nə aháá(vin), wó nun bə:< "gbóngbónvəén dēka lasi "²⁰ Ká àməgħatjvi vā, i díumá énú, i nún nə ənú áñ, wó nún bə:< "Mi kpó, ənúdudodótó kide áhànúmunötə i inyi, étahá xótə kide ənù vəen wōtəwó xrò!" Vúa tó yé dōwòwòwó mə i wó dəsi yé ɳjünün ɳjánŋán lə.²¹ Seyijia, Yesu tó ɳkuvimə kànkàn ná ədúgańŋganwó kə mə wó wó yé dō gánŋganwó.²² << Bábàá ná əwó, Korazin! Bábàá ná əwó, Bethsaina! Ná wó mènè wó ədōgánŋ ganwó lə Tir kide Sidon sigbə wó wōtə lə miangbə ənəán, wóa mènè tr̄ lə miangbə ənəán, wóa mènè tr̄ lə wó jiwó mə xoxó.²³ Vúa wó ɳkáká gba sá ká Tir kide Sidon lə kójódódgbə ná miánwó dēdá o.²⁴ Èwó, kápenaum, á bù bə woá dō yá dá əji lə jinjkori í á? woa bùbò wó dē anyigbán káká i sé yí əkùxo; Dó nə wó mènè wó amrimmànù ká wó wó tó ɳjíwóá lə Sodom áñ, əduá lá mènè nən káká ná ɳgbá.²⁵ Vúa șe nán nə mí bə à fá nə Sodomnyigbán lá kojódodogbə wú əwó.>>²⁶ Lé gáxoxhò hinán məán, Yesu nún bə:<< și kàafú wó dadá, jinjkoriwó kide anyigbán yé xótə, dō á có ənùn hinán wrá dá àmə nyán ɳjünuwó, vúa i á díisə nə amə mányánjúnuwó sigbə dəvi cùkúviwó əná.²⁷ șe, dadá, dō ényón ɳkó wó.²⁸ Dadáa có ənùn hinánwó sáé șe. Àmədə ɳ dəsi əviao, dadá dəkin i, i àmədə ɳdəsi dadáao, àvia dēkin i, kida àmə kə əvia ji bə yéa díisə əná.²⁹ Mí vá ɳgbónyà, miànwosáá ká lə wó dēdá i ɳgbá lə kpón mián, i máan nán mì gbóngbón. Mí có tiin xáxá dá miàndəkíwcó ɳgbónyà, dō tiin xódómə fá, i șe bùbò dēkinyà lə əjimə i mián kpó gbóngbón ná mián kpóriwó.³⁰ Dó tiin xáxá fá, i tiin gbán ɳ kpən o.>>

Chapter 12

¹ Lé ganamə áñ, Yesu lá tó kpónónnti bómá vā yikó lə gbóngbón yé ɳkáká gbá. Fifə lə lə yé dəprəviwó, i wó lə fən kpónnwōtīwó dū. Vúa, ká Farisítwó kpó ənəán, wó nún nə Yesu bə:< ! Tōdəprəviwó lə wó ənukə əsáá ɳdámón nə lə gbóngbón gbá á o. >>³ Vúa Yesu nún nəwó bə:< ɳ hrén ənukə David wó gakəmə fifə léáá kpó, yé kide àmə kə lə gbá dēá wó á?⁴ Sigbə i dō Mawu yé xómə, i dū kpónón káká, ənukə có dē əsáaji nə bə nán dū i gbə có dē əsáaji nə àməkə lə gbá dēawó, vúa əsáa dēmən nə vósátōwó dādá?⁵ I mi ɳ hrén lə əsáámə bə lə gbóngbón gbáá, vósátōwó ɳ wó nə dā gbóngbón

yé séwojí vúa woŋ bù ná əfòn wóá? ⁶ Vúa ñ lá nún ná mi bə àmègánŋgán wú dákoxó dáká lá lá dé. ⁷ Mi yán ənúkəḡòmà nyin bə: ñ jí ná adɔnu kp̄òkp̄ò wù vósawó" Mi ñ dólá cō fònubúbú ná àmè manyan ódáwó o. ⁸ Dó àmègbetòvi nyin gbòngbòngbə yé xòtò.>> ⁹ Seyijia, Yesu có lénán í yí wó gódóxowó. ¹⁰ Njucú dáká kē lē lē àbó dòá lánánadè. Farisitòwó lá ká Yesu sá bə:<<Emón lè bə wóá dàdó lā gbòngbón gbáa?>> cagbə ná wóá teŋ dō kójò kidéa. ¹¹ Yesu dó ŋùn náwó bə:< i lá miámà, i ná arèngbòvi ákúdáká ká lásiá jàdó mə lá gbòngbòn gbə, ñ nán vè dáe jí lánan emaa? ¹² Zá nènè i àmègbetòvi ŋxáafi wú arègbòvi emaa! Ká iny ənáan, emón lè bə wóá wò ənúnyonjgbí lā gbòngbòn gbə.>> ¹³ Lé hinán yé ŋgbáa, Yesu nún ná ŋúcùa bə:< tòd bó!>> Ë vrúi, i ódáá vó lē ŋún, i gbə trózùn sigbə álb aməvəatò éná! ¹⁴ Vúa Farisitòwó dó, i brá əsé dákox. Wó lē jí sigbə wóá teŋ wò i wúi a. ¹⁵ Ké Yesu nyán bə wóá wú yé áá, a cō lè lánán. Àmè súgbówó kpròè dó, i wò dō náwó sáé. ¹⁶ Ë dá əsé nəwó bə wó ŋká nán ná amè búwó nán dàsí yé o. ¹⁷ Cágbə ná ényón ká mawunyónudétó Esaya nuán nán vá mə. ¹⁸ <<Kp̄ò tiin dòcòvi ká ñ cán án, tiin rɔnróntó, àmè ká mə tiin kp̄óri kp̄ó ná jijò lāa. Máan có tiin gbòngbón kó dá ji, i dá gbáfán tiin kójódodó ná àmèmaxsəwó. ¹⁹ N káa jágrá nòmi dáaxà o, i àmèdákin cá ñ nán sá yé gbə lá əmònwó ji o. ²⁰ N kaá ŋèn égbə xùxù dá o, ñ káa ci əzò cùkùvi ká lá biá o, kékè ná gakəmə yé kójódodó lā dujiá. ²¹ I àmèmaxsəwó lá kàndá yé ŋkò ji.>> ²² Seyijia, wó có ŋúcù ŋkuvitón nón kide nùxómaxó tò dáká ká mə gbòngbòn dáká lāa vā ná Yesu. Ë yòdž nèn kékè ŋúcùá xónuxó i gbə tò ŋúnù kp̄òkp̄ò. ²³ I wò yààa ná amàánwosəá i wó nún bə:< teŋ ñi bə ŋúcù hilá lányin David yé viá?>> ²⁴ Vúa ká Farisitòwó sá i wó xónú có ámrinmánú hinán ŋjú án, wó nún bə:<<Njucú hilá nyàn ná gbòngbònvwò Belzébul, gbòngbón vɔèwó fiovi ji.>> ²⁵ Vúa,kə yesu nyán wó tamə sùsùwóá, ə nún náwó bə:<<Afíòduxó dəsiadá ká maán lá dákia mèan là crón, i ódú nòmi áxó dəsiadá ká có dá dákiajá ŋkáa teŋ nèn o. ²⁶ Né Sátánà nyàn Sátánà án, á có dá dákia ji. Né yé fiòduxó lá teŋ wò móñ i ríkə máan? ²⁷ I ná ñ lá nyàn gbòngbònvwò Belzébul jiá, tó mèn ji i àmèká lá kprò mì doá lá nyàn gbòngbònvwèn wó máa? cagbə hilatòá, wóá nyi mián kòjòdótowó. ²⁸ Gánjkə, ná ñ lá nyàn gbòngbònvwò Mawu yé gbòngbón jiá, Mawufiòduxó lē mià mə. ²⁹ I ná àmèdá lá teŋ dō ŋúcù sənnjú deka yé xómə, i fí yé núnyongbiwó ná ñ brá ŋúcù sənnjúán o? Né iny ənáan, a fí yé núnyongbiwó lē yé xómə. ³⁰ Àmèká ñ lá ejinyèn án, a cō dá ejinyèn, i àmèká ñ lá bò ənú kidé ñ áan, lá káká ənú. ³¹ Ké iny ənáan, ñ lá nui ná mì, wóá có ənūvəèn kide busunyòn dəsiadá ká àmèwó, vúa wó ŋkáa có busunyòn núnùn có gbòngbòn kòkò ŋù kə o. ³² I ná àmèdəsiada ká xónú ká có dá gbòngbòn kòkò ŋun án, wó ñ kaá cùè kékè lē xixá xilà nòmi ká gbòngbòn án mə o. ³³ Né ati dá nyón án, yé kúcèncèn cá lá nyón, ná áti dá ŋnyón án, yé kúcèncèn cá ŋkáa nyón o, dó wó dánásí ati tó yé kúcèncèn ji i. ³⁴ Miánwo, ədan, yé jijimàvíwó, àmè vɔèwó ká mì nyín án, néná mián teŋ ná ənyón nyóngbiwó máa? Dó ənúká dá àmè yé jímè án, yai yé nú nún nón. ³⁵ Àmè nyóngbi cō ná ənú nyóngbi dó có yá nún kpádixó, i àmè vɔèn có ná ənūvəèn dó có yé nún kpádixó. ³⁶ I ñ lá nún ná mi bə lá kójódògbəá, àmèwó lá nan ákòntá ná ənyón gbàlē dəsiadá ká wó nún án wó. ³⁷ Dó tó mián nyònvwójá, wóá xò mi nòmi wóá buùfón mi. ³⁸ Seyijia, ənúkpramàtò ganjgan dekawó kidé Farisitòwó dō ŋùn ná Yesu i nún bə:< mi ji bə mián kp̄ó dəsi dáká có égbòwó.>> ³⁹ Vúa Yesu doŋjún i nún náwó bə:< dáká kide matálwòtò láji dəsi dáká. Vúa wó ŋka nán wó desí dəkin tòvó ná mawunyónudétó Yona yé dəsi o. ⁴⁰ Dó sigbə Yona nòñ ahoà ganjgan yá xódómə ŋkékè amontón kidé əzán amontón án, nénè ká àmègbetòvi cá lá nòn yódómə ŋkékè amontón, əzán amontón án ná. ⁴¹ Niniwé məwó lá có lá kójódògbə kidé jijimè hinan i lá biufón èn. Dó wó trò jímè lá Yona yé mawunyón núnú yé gamè, i kp̄ò àmègánŋgan wú Yona deka lálá dé. ⁴² Afidékpáxó fió ŋjónrún án lá có lá kójódògbə kidé ŋúcù jijimè hinan wó i lá biufón èn. E có anyigban yé tóogawó bə yea vá sá Salomon yá ŋjúnú nyanyán, i kp̄ò àmègánŋgan wú Salomon dáká lá lá dé. ⁴³ Ná gbòngbòn makò makò déka dō lá ŋúcù dá mèan, á tó ná tóhó xúxuwó i jí ná gbòngbón, vúa ñ kp̄ò nén o. ⁴⁴ Seyijia, ñ nún bə:<Màa trò yi tiin xó ká mə ñ dō cóá.> Ké i trò yíáa, á kp̄ò bə wó gràdó áxó hinan dē i ənú dəsiadá lē dodonù dē ⁴⁵ Seyijiá, á gbə tró yi i kprò gbòngbòn amádré buwó kə vɔèn wú yenjáa, i wósəe trò vā nòn lènan. Seyijia, ŋúcù lá yé nònón mā ŋgbási lāa gbə vā sənnjú wú kələ kələ tójá. Néná i ànyi ná jijimè vɔèn hilaà ná.>> ⁴⁶ Gakəmə Yesu lá xónùn ná àmèwóá, kp̄ò, yé nánán kidé nònviaawó lē xixénún dē, i lē jí bə wóá xónú nén. ⁴⁷ Àmèdəka nún nén bə:< tó nánán kidé tò vɔènvwówó lē xixénún dē i lē jí bə wóá xónú nə əwo.>> ⁴⁸ Vúa Yesu doŋjún i nún ná aməká lá nuin náán bə:<< Mèèn inyin tiin nánán! I mèèn inyin tiin nònvi ŋjucúwo?>> ⁴⁹ I i vrú álb didá yé dárpröviwó i nún bə:<< Kp̄ò, tiin nánán kidé tiin nònvi ŋjucúwó ká. ⁵⁰ Dó àmèdəsiadá ká wò tiin dadá ká lá jinkoriwáa yé jijíá, àmè hinan i nyin tiin nònvi ŋúcù, kidé tiin nánán.>>

Chapter 13

¹ Là ŋkékè hinan jiá, Yesu có lá axó ká mə i lá kp̄rá ənú àmèwò lāa, i kànren dá axútó. ² Àmèsúgbòwó xixrádoá dē i vè kànren dá akró dáká mə. Àmèánwósəá nònté dá əgè ji. ³ I Yesu nún ənyón sùgbò náwó lē élodo domə. I nún bə:<< Kp̄ò, ənúdòtò dáká dō i vè dō ənú. ⁴ Gákəmə i lá dó ənúán, ənúkúwó gəjèn dá emontó. Xèiviwó vā i dú wó. ⁵ Ənúkú búwó jé əkpéjí kə əkó hòédáká dáká lāa. Akàakàa, wó mí, dó anyigbán-án ñ yidó o. ⁶ Vúa ká ŋindòn doá, átiwó fiòn do əkə ŋlə wó si o, i wó xú. ⁷ Əbùwó gəjèn dá anjünjáwó mə. Anjünjáwó cín i zin wó. ⁸ Ənúkú búwó jé anyigbán nyóngbi jí i cén əkùwó, dówó zá kavətakpó wú, dówó kákítakpó, i dówó égbán. ⁹ Àmèká si ató lèa nán sétónún. ¹⁰ Adèkpröviwó vā Yesu gbó i nún nén bə:< i dō i lá xónún ná àmèwó lē elódodómə maan?>> ¹¹ Yesu doŋjún i nún bə:< yá, wó dē ənúká gòmə ŋkó lā jinkoriwó fiòduxó ŋjúnán o ná nù, vúa wo ñ dá yé gòmə ná amèbúwó o. ¹² Dó àmè kə si ənùn lāa, wóá gbə nén kp̄ò, cagbə ná ənú nán súgbò nén. Vúa ná àmèká ñ wòdèáa, wóá gbə xò cùkùvi kē lā sià. ¹³ Enukedò i lē xónú ná wó lē elódodóməán ná, dō nè wó lē kp̄ò ŋjúnù án, wó ŋlə kp̄ò ŋjúnù ŋtāntà o, i ná wó lá sétónún, wó ñ sétónún ŋtāntà o, i wó lē sá ənúndákin gòmə cá o. ¹⁴ I Esaya yé mawunyónudé hilá vā ná mə náwó: Mí lē sétónún, vúa mi ñ lá sá yágòməo, mián kp̄ò ŋjúnu vóá míñ káá désii o. ¹⁵ Dó agbə ñ gbə lē dukə hinan jímè o, wó tówó sənnjú súgbə ŋkékè wó ñ sá ná atónú o, i wó mián wó ŋkuviwó cagbə ná wóŋkáá sá atónú o, nòmi wó jiwò ná wóŋkáá sá atónú o, nòmi wó tówó ná wóŋkáá sá atónú o,

nòmi wó jiwó ná wólykáa só ənù gòmà, kidé vònvnón bə wóyjkáa trò và ná mán yòdò nèwó o.¹⁶ Wó yrà mián ɳkuviwó dó wó lé kpó ɳunu, wó yrá mián tówó dó wó lé kpó ɳunu, wó yrá mián tówó dó wó lé sènu.¹⁷ Lá ényɔndodó mó, ɣí ló nún i ná mí, ényɔnùdètò súgbjwó kidé àmèjójj sugbjwó jí bə yoà kpó ənùké mi lá kpàwò, gánjké wó ɳkpòwó o, í wó jí bə yoà sá ənùké ná ló séawó, gánjké wóyjséwó o.¹⁸ Mi dó etó elódodó có ənùkúdòtò ɳun.¹⁹ Ná àmádə sá ényón có fiódúxoa ɳún i ɳ sáyé gòmèán, fùntsá vá ná i vá fi ná ənùké wó dó dá yé jimèán. Hinán wodè sigbə ənùkú ká ja àmòntoawó éná.²⁰ Ȧnùkuwó ká ja Ʉkpéjiawó ɳin àmèké sá ényónán i xòè ákáaka kidé jíjì gánnjgán án,²¹ Ȧkə ɳ lési o, í nón ná agbə ná gaxòxó hòèdáká dódá. Ná xàxà nòmi yómètiti và cagbə ényónán tòá, ə bù ná əmòn ákàaka.²² Ȧnùku ká ja ahunjawó mòán nyin àmèké sá ná ényón án vóá xixéamá yé taməbúkpwó kidé aho mòkpòwó vrú ná cón ənyónán jí, ɣí ɳ gbé cén ná əkú o.²³ Ȧnùkuwó ká ja ányigbán nyóngbi jiá nyin àmèké sá ényón án i sá gòmà án, yé i nyin àmèké cén ná əkú ló ényɔndodó mèán, àmèdówó zé kavatàkpó, əbuwó zé kakitakpó, əbuwó cá zé gban i ló ná bə nèn>²⁴ Yesu gba dó əló bú ná wó, i nuinn bə:<< Jinkoriwó fióduxó wòdè sigbə àmèké dó ənukú nyongbiwó dá yé bòmèan éná.²⁵ Gákèmè àmèwó ló dánròn án, yé kətò jí i vè dó ənùkú dànhan dànhan dá yé kpónonwó kú bòamà i cò yí.²⁶ Ká ənùkúawó min i cén əkùwóá, əgbə vòènvwó cá dó.²⁷ Ȧbòtòá yé dòcòviwó vá i nún nén bə:"Axótò, ɳdó ənùkú nyóngbiwó dá tòwó bómà án? Nukéá jí i wó ló kpò əgbə vòènvwó máan?"²⁸ I nún ná wó bə:"Kéttá yé dòwòwó ná!" Í Ȧdòcòviawó gba nùn bə:"I ji bə mián yi i vè húñ wó a?"²⁹ Axótò dó ɳún bə:"oo, cágba ná miŋ ká hùn kpónon wótiá ná mì ló húnwó o.³⁰ Mi taciwó dè ná ənùkú xáxá gamèán. Lá ənùkú xáxá gamèán, màan nún ná ənùkúxátòwó bə:"Mi hún əgbə vòèn án wó kálékálá, mi brá wó i mí bòwó ná mián tózó. Lá hinán yé ɳgbəá, mi bò kpónowwtia dá tiín vá mè!³¹ Í Yesu gba dó əlóbú ná wó i nún bə:< fiódúxó wòdè sigbə fréfikú dáká ká ɳúcú dáká có i dó dá yé bómèán éná.³² Ȧnùkú hinán nyin cíkuvi wú ló ənùkúwó mè. Vóá ká i cín án, a trò zún ati ká gánnjgán wú ló Ȧbóamèán kékà xèvíwo vá wò ná wó tónwó dá yé lòviwo jí.>>³³ Yesu gba dó əló bú nèwó bə:<< Jinkoriwó fióduxó wòdè sigbə du levain ke ɳònrùn qéka có i bá sá brù kiqé kpónonwó ágbàn amòntòn àn cágba kpónón nán cò.³⁴ Yesu ló kprà ənù àmèwó ló nún ényón hinàn wó sá ló àlodò dòmè I ná i nyin tó əlodòdò mè án ɳ nún ná i nyin ényón də nèwò.³⁵ E nyin ènà cágba ná ènyón ká Mawu nyo nuqetó nún qea nán và mè ká i nún bə Maàn sconù tó əlò dodomè màan nún ənùké ló wá wrà cò qé cò kékà ciscéà yá go má jéjé à mè àn.³⁶ Ká Yesu nyán àmèánwó jròa, a yi axóa mè. Yé depröviwó vá għbó i nún nènbə:< əgbə wriwri ká mí dá Ȧboamèán yá lódódó gòmà ná mè.³⁷ E dónjún bə:< ká dò ənùkú nyóngbián, àmègbátó yé ví.³⁸ Ȧbóá nyin xixéa mè. Ȧnùkú nyóngbiánwó inyin áfiòduxó mè viwó. Ȧgbə wriwriá innyin àmà vòén yá viwó.³⁹ Fúntò ká dó əgbə wriwria i nyin ábusanj. Ȧnùkú xàxà inyi xixéa yá vòvò. Ȧnùkúxátòwó inyi Mawu yá mèdòdòwó.⁴⁰ Sigbə wò bò Ȧgbə vòènvwó i tó zó wóá, néná ká i à nyin ló xixéa yá vòvò mè án ná.⁴¹ Àmègbatòvi lá dá yé mèdòdòwó vá, i wóá dá énúvòén nú dësiadá ló yá fiòduxó mè, kidé àmèké wó ná ənùvòén án wó,⁴² i là cò wó dánjekpin dá Ȧkpó zobibì mè, ləfi áviñ fànfánwó kidé ádükuidúdú lóá.⁴³ Ganamèán, àn àmè jòjòwó ló ló kó sigbə ɳindón áná ló wó dáká yé fiòduxó mè. Àmè ká wò etó sénù dëà nán sá.>>⁴⁴ < fiòduxó wòdè sigbə kásinònú dáká ká wó sá wrá dá ábo dáká mè dëà éná. Ȧnùkú dáká fòe i sá wrá. Lá jíjó kpòkpò sugbə mèán, a yi i vè sá énú dësiadá ká lésiá, i xrá əbó hinàn.⁴⁵ Jinkoriwó fiòduxó wòdè sigbə ənùsàtò dáká ká lójón xòafiwó a.⁴⁶ Ké i kpó jónu xòafi gánnjgán dékká á yi i vè sá énuké lésiawó sáé, i xràd.⁴⁷ Jinkoriwó fiòduxó wòdè sigbə ədà deka ká wó dà dá áxumà i ló ló éhoá vòvòwó, dùdùwó kidé mādúmaduwó. Ké Ȧdà dáká dáká Ȧhoalátòwó còe vá ágə ji.⁴⁸ Seyijiá wó kànrenr í bá Ȧhoá sugbə dà kisiwó mè, vóá wó cò Ȧhoá mañyón a. n wó danjekpin.⁴⁹ Náné ká i à nyin ló xixéa yá vòvò mè án ná. Mawuəjendötowó lá vá ləfi Mawu á dó kójó ná àmèwó lóá, i woamá àmèvòéenwó kidé àmè jòjòwó mè.⁵⁰ Wóá cò wó danjekpin dá Ȧkpó zóbíbimà ləfi áviñ fànfánwó kidé ádükui dùdùwó ló nón án.⁵¹ Mi sá énùn hinàn wó sáé a?>> Ȧdòcòviwó dojnú nén bə:⁵² << Ȧé, mi sá >> Í Yesu nún nèwó bə:<< Ká inyin énáán, ənùkprámətògánnjgán dësiadá ká tró zù jinkoriwó fiòduxó nukprátá lá dí axótò dáká ká si axó lóá, i cò ná ənùn yèyè wó ənùn xòxwó dó cò yá kásinònú kpràdixóá.>>⁵³ Ká Yesu nún ényón hinàn wó sáé jròa, a cò ló lénán.⁵⁴ Seyijiá, Yesu yi ənútóamá i ló kprá énúl àmèwó ló wó góðóxwó Ȧkpáca àmèké ló dó etó Ȧ à wó i nún bə:< i ɳúcú hilá yé ɳúnunyáyan kida yé amrimanniwo cō'.⁵⁵ Ȧnùkú hilá Ȧ nyin kapijtá yá via? Maria Ȧ nyin yé nyin yé nánán án? Yakubú, Yoséfú Simon, Yúda wó Ȧ nyin nòvia ɳúcúwó a?⁵⁶ I didiawó kidé nòvia ɳònrúnwó sáé Ȧ ló miàmà án? Ləfi àmè hilá ló cò yá nùwó cò mèán?⁵⁷ Wó ló kpò bə Ȧ jàágò dá yó éná, vóá Yesu nún nèwó bə:<< Ȧ nyin ló àmè Ȧta yé dúmà Ȧnùn ló yéñeta yé xómà i wó Ȧ bù ná mawunyɔnùdètò ló o>>⁵⁸ Ȧ nyin wó amrimmà nún sugbə ló tóhó hinàn o, cagbə wó jí maxósé tò.

Chapter 14

¹ Lá gáxoxó hinàn mèán, Herodi Tetrark-tóá sá i wó xónún có Yesu ɳún. ² E nún ná yé dapröviwó bə: «Yohanès Mawuccidétanamètòa i, Ȧ nyin cò àmèkukuwó mè. Yéidò i ɳünsen hinàn wó lè wòdò lè mè.» ³ Jéñkò né hinàn an, Ȧrodi ló Yohans, i bréé, i còe dá gákpámà cágba nòviá Filipú, yé sí Hærodias tó. ⁴ Dó Yohanès nún nén väyí bə: «Lá Ȧséamà án, wó Ȧqdémón ná Ȧwo bə nán dá o. ⁵ Hérodi jí yáawúi, vóá e ló vònvnón ná àmèwó, dó wó ló còe sigbə mawunyɔnùdètò dáká éná. ⁶ Vóá ká Hérodi yé jíjí yé Ȧkékà vá qdá, Hérodias yé ví qúwá lóàmèyòjwó ɳukuvimá i Ȧ yóñkò Hérodi. ⁷ Sigbə Ȧqñjunti énáán Ȧ dá Ȧzé dáká kidé átábú kákáa, bə yéá nén énún Ȧkpukpuiqékáh bə biò á. ⁸ Ká i wó Ȧséwó cò yá nánán għo jròá, a nún bə: «Có Yohanès Mawuccidétanamètò yé tá dá átègbàndéká jí vár. ⁹ Ȧfió cáká súgbə qé yé biò Ȧnùn, vóá cágba yé tħabükàká kiqé cágba àmèké ló fièjen nún qúxó kide tħa, Ȧqégbə bə wħa wó dá yé jíjja jí nen. ¹⁰ E dó bə wħa vēs có Yohanès Ȧtā ló gákpámà. ¹¹ I wó cò yé tá átègbán mè vóá ná Ȧnùnrunwó i i còe yi ná yé nánán. ¹² I yé dapröviwó vóá cò Ȧtirán kúkua i vèe qjì. Lá hinàn yé Ȧgbáa, wó yí i vəe nún ná Yesu. ¹³ Ká Yesu sá Ȧnàán, a cò lénán, i qdó ákró mè bə yéá yí tó hó diñdin qéká. Ká àmèwó sá Ȧnàán, àmèwó cò Ȧdúgánnjgánwó mè i zón afb̥ kpr̥jé dó. ¹⁴ I Yesu nún wó ɳkò i kpó àmeeßugb̥wó. Ȧkpò Ȧdónún nèwó i yó wó Ȧdówó nèwó. ¹⁵ Ká fièjen qdá, adapröviwó yí għbó i nún nén bə: «Tóhó hilá nyin zógbəjí iżəzán ló dó. Yán

Chapter 15

àmèánwó ná wó a teñ yí ədúwómè í vëe xrá énúdqú. ¹⁶ Váa Yesu nún néwó bë: «ŋ hiàn bë woa yi o. Míán ɳtåwó, mí nán wó énúdqé ná woa qú.» ¹⁷ Wo nún nén bë: «Váa kpónón amántón kidë áhoé àmèáwá dëqé ì lë míánsí lélá.» ¹⁸ Yesu nún bë: «Mi: cí wó á jì» ¹⁹ Yesu nún ná ámèánwó bë wóa kànren dë əgbéjí. Ëcó kpónón amántón kidë áhoé àmèávæawó. Ké i trë ɳkuvímà yi jiñ koriwó jròá e yrá kpónón án wó i kàn wó. Lá hinàn yá ɳgbëa, e cí wó ná yá dëpröviwó i wó mán wó ná àmèwo. ²⁰ Wo sëe wó qúnú i qđxó. Lá hinàn yá ɳgbëa, wó cí kpónón kpòtiawó yí, kisi qđqá amewuiva. ²¹ Àmèkë qúnú ánwó henhren mè lè teñ yín àmè kawuibalatón tóhó amántón ná woñ hrën dëvivó kidë ɳjónrruínwó o. ²² Ákàakà, e nán í adëpröviwó qó ákró mè nè woa jèñkò nén lè ákpähinàn xó, ná yenja nán nyàn àmèwó. ²³ Ké i nyàn àmèwo jròá yäqékin rá ətoa yi bë yea vë xóqá. Ké əzàn qoa, yäqékin nón lènán qé. ²⁴ Váa lè etdá døndómè án, ákróa lè hùn hùn qo áyá lè xó cí ɳjkò nén. ²⁵ Lá ɳgbángbásià, Yesu lá zón lá eci jì gbóné wógbò. ²⁶ Ké adëpröviwó kpòé ì lè zón lá zón lá axù jia, ádiká cò wó i wó nún bë: «ŋjónrin», i qá vónvón xá sínsín. ²⁷ Váa Yesu xónún néwó lénán ákàakà i nún bë: «Miánwó kpá! E ɳèn í! Miñká vónvón o.» ²⁸ Petro dønjún néwó bë: «Axótò, ná inyi əwó iá, qá əgbé ñ ná mán zòn lè éci jí vë ágboowó.» ²⁹ Yesu nún bë: «Váa! Ákàakà, Petro dó lè ákroa mè i zòn lè éci jí yikò Yesu gbo làgø. ³⁰ Váa kë Petro kpó áyáa, vònvnón jíi kë i tò écigòmè yiyìla, e qàaxá: «Axótò, xò jì.» ³¹ Ákàakà, Yesu vrú yé lò i lá Petro i nún nén bë: «ŋjùcú xòsé cùkùvitò, nukéá jò i a dò ádiká?» ³² I kë Yesu kide Petro dó ákroamè án, áyá nònta xóxó. ³³ Leyijìa, adëprövi kë lè ákroamè án wó sùbò Yesu i nún bë: «Lá ányón dódómè án, e njí Mawue vi!» ³⁴ Ké wó cí etdajròa, wó nònta lá Gènésarèti. ³⁵ Ké lénantòwó kpó Yesu qási áa, wó dónjèn qidá édú kë xìxràdqwó, qéawó, i wó kprò àmèákpukpuidé kë lè lèdò vá gbo. ³⁶ Wó qè kúkú nén bë nääñ dè móñ ná yóa krá yá wú yá tógá qádá i ádú vó ná ámèkë kréawó sëe.

Chapter 15

¹ Ì Farisitò qówó kidë ènùkpràmètò gánngánwó vá Yesu yerusalemtáa gbó. Wó nún bë: ² «Nukéájó i tò dëpröviwó lá dà lá xóxótòwó kònún jì? Wó ɳkró ná ási gboxó i qú ná énú o.» ³ Yesu qó ɳjún néwó i nún néwó bë: «dá lè Mawue sá jí cágba mían kónuwó tò maéa. ⁴ Dó Mawu nún bë: «Bú tò dadá kidë tò nanán» i «àmèákpukpukpuiqé ká dónun yá dàdá nòmi yé nanán lá kú kókókó». ⁵ Váa mí nún ná àmèwó bë: Àmè qákpukpukpuiqé ká nún ná yé dàdá nòmi yé nanán bë: «Kpáképádèjún ká mán mènèten nanwó, ñ dó yé ɳgbé ná Mawu». ⁶ Ngbë hian bë àmè hinán nán bú yá dàdá o. Ké inyi áneán, nù tútú Mawu nyón cágba mían kònú tò.» ⁷ Ayémànúwòtòwó! Esaya nún ányón dódó gákémè i nún nyón qé cí mián ɳjún án: ⁸ «Ámèwó lá sùbò ñ lè wó qéwó jì ganjéká wó jíwó ñ tábò ñ qé o. ⁹ Gbáalá i wó lè sùbò ñ, qó wó lè kprá àmèwó sérwó». ¹⁰ Í yò àmèánwó vá qékià gbo i nún néwó bë: «Mi qó etó, i mían sá gómè.» ¹¹ Enú kë dóná lè àmè yá nùmèán qékin ñ xó ná qú i o. Váa ányón qásiadé kë dò ná cí yá nùmèán i xó ná qú i.» ¹² Ì aqékprijiwó vë Yesu gbo i nún nén bë: «Enyàn bë Farisitòwó wò xómäfièn ká wó sá tòw nyónwó à? ¹³ Leyijìa, Yesu nún néwó bë: «Woa hún áti qásiadé kë tiin-dadáñ doa o» ¹⁴ Mi ɳjká cí əqé lémá nèwó o. Nkuvitònnón i wó nyin i gbo lè kprò ɳkúvitònnónwó. Ná ɳkúvitònnón lè kprò ɳkúvitònnón án, ədó mè i wó amewæawó woa gá jèn dà.» ¹⁵ Petro dønjún i nún bë: «Dá élododá gómè ná mí.» ¹⁶ Yesu nún néwó bë: «Miánwó cá miñ lè sá gómè án? ¹⁷ Miñkpò bë ənúqásiadé ká qó ná ənùmèán tó ná ádòñ mè gboxó i nán vë yí kòn rún jíá əmàa? ¹⁸ Váa ánuka dò ná cí ənúmèánwó cí ájímá. Enú hinànwó i xó náqé àmè. ¹⁹ Dó ájímá i súsú vòën wó dò ná cí, àmè wúwú, matelé, dáñdòñ majë majë, fráafi, vixowó kide ézúwó. ²⁰ Enú hinànwó i xó ná qú àmè. Váa qúnú ási makrò ñ xó ná qú àmè o.» ²¹ Yesu có lè lénan i yí Tir kidë Sidon dúwómè. ²² Kánán ɳjònrún qáka ká có əqú hinànwó mè án vë Yesu gbo kide áxá qéqé bë: «kpó ádòñu mè ñ, áxótò David yé vi. Gbóngbónvèn qáka lè àyá ná évinyò ɳjónrúni.» ²³ Váa Yesu ñ qó ɳjún nén o. Yé dëpröviwó vë qá kúkú nén bë: «ŋjèn, qó á lá dà áxá kprò mi dò.» ²⁵ Váa Yesu qó ɳjún bë: «Wó dò ñ vë ná Israël yé ræengbòvì búbúwó qéqé i.» ²⁴ Váa é vá i jekró dà Yesu yé ɳjkí, i nún bë: «Axótò, kpádá áhýññèn.» ²⁶ Ë dò ɳjún i nún bë: «ŋjón bë wóá cí qávivó kpónón dánjékpi ná ávúwó o» ²⁷ Ë nún bë: «ëè, áxótò, váa ávúwó qú ná ənúdúdú wríwírí ká gá ná jèn dà wó xótòwó tåvù gò mè án» ²⁸ Yesu qó ɳjún nén bë: «ŋjónrún, tòw xòsé gánngán. Nán vë mè ná əwó sigbá á jíá əná.» ²⁹ Í ədò vó ná əvia ɳjónrúnia lè gáxóxò hinàn mè. ³⁰ Yesu có lè lénan i yí Galilé xú tó i í rá átò qáka i vë kanren dëji. ³¹ Ámè súgbò gánngán qáka vá gbo, kidë (báfánwó), ɳkúvitònnónwó, àmè máxónuwó, sékúnònwó kidë àmèkë lèdò vóvóvówó. Wó có wó dà Yesu yé fónùn i yódá wó. ³² Gánamaéán, é wúnún ná àmèánwó ká wó kpò bë àmè máxónuwó lá xónùn, əqé vó násákunònnwó, báfánwó lè zón i ɳkúvitònnónwó lè kpò ɳjúnú. Wó kàfù Israël yé Mawu. ³³ Yesu yé yé dëpröviwó i nún néwó bë: «ŋj kpò ádòñumé ná àmè hinànwó qó wó kpòtò i gbo lè ná kidë ñ i ənúqé ñ lè wó si ná woa qú o. Njéñ ɳjí bë mán nyán wó lè fifá mè ná woavé gájeén lè əmɔñjí o.» ³⁴ Adépröviwó dønjún nén bë: «Láfi mían teñ kpò kpónón sùgbò lè lè zigbë hilá jí i nán àmèákpó hilawó náwoaqú? ³⁵ Yesu nún néwó bë: «kpónón nánè i lè miansi?» Wo nún bë: «Amadrë kidë áhoé hoëqéka» ³⁶ I Yesu ɳegbë ná àmèánwó bë woa kanren dè ányigban mè. ³⁷ E cí kpónón amadrëawó kidë áhoéawó. Ké i dè ákpá jròá, e kán kpónón ánwó. Ámèn ná yé dëpröviwó. Adépröviwó có wó ná àmè súgbòawó. ³⁸ Wosáé qúnú i qđxó. Wó lè kpónón wriwri kë kpòtò a wó i qđ kisi amadrë. ³⁹ Àmè kawuibalatón tóhó àmènè qúnù, ná wó ñ hrën ɳjónrunwó kidë dëvivó. ⁴⁰ I Yesu nyán àmè ánwó i qđ ákro qáka mè, i yí Magadan yé quwó mè.

Chapter 16

¹ Farisitòwó kidë Zadukitòwó vá dò Yesu kpò i lè këesé bë nàn diisà qási có jiñkori dáka ná yé wó. ² Váa é qđ ɳjún néwó bë: «Né fièñjì qđa. Mí nún ná bë: «xixéàmè kàa nyón qó jiñkori bià.» ³ «Njindin yáa, mì nún ná bë: «Eci lá já əgbá, qó jiñkori bià i dño zúubrú. Mí nyán núxó xòxò có jiñkori yé nònòmè ɳjún, váa mìnjeñ xó ná nún có gaxóxó yé dësiwó ɳjún o. ⁴ Jijimè vòën kide matelé wútò lè jí dësi qékin tòvò ná Yonas tó o.» ⁵ Yesu có lè wó gbo i yí. ⁶ Gákémè adépröviwó qó agé ameevæatjia, wó ɳrónbë i wo ɳcó kpónónwó o. ⁷ Yesu nún nèwó bë: «Mí lèbá ná Farisitòwo kidë Zadukitòwo (kpónónhúnù)» ⁷

Chapter 17

Adəkprɔviwó xónún lé wódékiwómà í nún bə: «Ké míj cò kpónòn dəkin nən a&n o i dò.»⁸ Ké Yesu sá énó án, ó nún bə: «Mi, àmè xòsə cùkùvi tòwó, nukájòjì i mi lə nún lé mìandékiwó mè bə kó miñcò kpónònwo hén án í e mìan! ⁹ Mì ɳkpò énún dásí kpò i dónjún kpónòn amàntɔn né àmè kawuiblatɔn tóhó amántɔn i e mìan? I kisi néné mè i mi lò kpótiawó dà? ¹⁰ Ké wúà, kpónòn amadrə né àmè kawuiblatón tóhó àmènà i kisi néné mè i mi lò kpótiawo dà? ¹¹ Nukáé dò mi ɳ lá sá gòmè bə ɳèn ɳ lá xónún némì cò kpónòn ɳún e máan? Mikpò mìandékiwoji cò Farisitjwó kiðe Zadukitjwó kpónònhuin nún ɳún (levarin). ¹² Léwó, wó sá gòmè bə ɳ lá xónún né yéwó ɳun cò kpónòn húnún ká wó sá dà né kpónòn mè ɳún o, gánjekə bə wóá kpó yòdékiwó jí cò Farisitjwó kiðe Zadukitjwó nû kprámà ɳún. ¹³ Ké Yesu và qó Kaisaria Filipi-dua mə an, e káa yé dárprɔviwó sá bə: «Mèe í wó nún bə aməgbətəvia ɳj?» ¹⁴ Wo nún bə: «Aməqó nún nə bə Yohanes Mawu cidətanamət̄, aməbúwó ba Elia, aməbúwó nún nə bə á nyin Yeremíán nómì Mawu nyɔnūqet̄ qèka.» ¹⁵ Í nún nə wwó bə: «Vóá miànwó, mèe i mí ná bə ɳj?» ¹⁶ Simón Petro dɔnjùn: «E ɳj Kristo, Mawu lágba yé vi.» ¹⁷ Yesu qó ɳún bə: «Yàyráto í á ɳj, Simon Yona yé vi, qó ɳyin ɳtirán kiðe əhún i qá ənùlà diisà nə əwó o, vóá tiin-dadá ká lójinkoriwó a i dúsà náéwó. ¹⁸ Ñ nún ná wó bə e ɳyin ȣkpó, i ȣkpá hinàn jí i máan mən tiin hamà án qá. Elkú ɳ tacá ɳkáa kpó ɳúsàn dəjí o. ¹⁹ Máan cò jinkoriwó fiɔquxó yé càiwiwó ná éwo. Ènú qésiadá ká áabàr lá anyigbaan hilá jí á, à nón bábrá lá jinkoriwó, i ənú qésiadá ká a à tū lé anyigban hilá jí á wóá tii i lè jinkoriwó. ²⁰ Yesu dà ȣsá ná adəprɔviwó bə wó ɳkáa nún ná àmèdékìn bə ya ɳyin Kristo o. ²¹ Lé gánámèán, Yesu tò núnú ná dárprɔviwó bə yá qó lá yi Yerusalémí, i là vè qú àyá súgbò lè àmèganwó, vòsátowó kiðe ȣnúkprámàtò gánjgánwó lò mè, bə wó qó lá wú yá i yá fòn cò àmèkúkwó mè ɳkèkà amón̄tòn án gba. ²² Seyijià, Petro yòè qá ȣkpádékà i, nún bə: «Áxótò, énuùn hilá nán gboiyi lè ágbòwó, énuùn hilá ɳkáa jò dà éjiwo gbédé o.» ²³ Vóá Yesu trò i nún ná Petro bə: «Satana, vá yí tiin ɳgbə! e ɳyin ȣkpá krinú qéka ɳj, qó ɳ cò ȣqé lá mè ná Mawu yá nûwó o, vóá ná àmèwó nûwó.» ²⁴ Yesu nún ná yá dárprɔviwó bə: «Né àmèqé jí bə yéa kprò jì do a, é qó lá gbe ȣnúlán lá qéka gba, i cò yá ticogá i kprò ɳj do. ²⁵ Dó àmèdésiadá ká jí bə yéa xò yéa gbéa, là bù i, i àmèdésiadá ká bù yá gbé cágba tijen án, là trò kpó. ²⁶ Dó a lè káé i àmè lá kpò neé xixəa sáé nyi yótó vóá ná á bù yá gbé. Nukáé àmè lá ten nán i sá ȣdri yá gbé? ²⁷ Dó àmègbétóvi lá và kiðe yá dócɔviwó lè yá dadá ɳtikòkò mè. I á vè lú fèn ná àmèsiamà dà yá dòwòwò ɳj. ²⁸ Ñ lè nuin ná mì lá ényòn dò dómè, àmèdówó lè mìan mè lálá, i wó ɳkáa kú o, gboxó i lá kpó àmègbétóvi i á vè lè yá fiɔqdúqđ mè.»

Chapter 17

¹ lè ɳkèkà amanden ɳgbəa, Yesu yó Petro, Yakubú kide Yohanès yá vi, i cò wó yí étó yiyi qéka jí. ² Yé nò nò mè trò lè wó ɳkuvimà. yá ɳkuvimà qí sigbə ɳindon éná i yá wíwó yé pémpém sigbə kòkò éná. ³ Akáakàa wó kpó Mosə kiðe Elia i wó lè xónún kiðe Yesu. ⁴ Petro qó ɳún ná Yesu bə: «Açcótó, á nyón ná mí bə míán nón lélá. Ná ȣjí a, mìan wó ȣxó amón̄tòn qá lélá, tówo qéka, qéka ná Mose i dəka ná Elia». ⁵ ká i lè xónuán, ákpókpò kòkò qéka cón wó jí. ȣgbə qéka qí cò ákpókpòa mè bə: «kpó, tiin-vi rónrón káé nún nyón ɳkó, ɳj án ká. Mi qó éto á. ⁶ Ké adəprɔviwó sá ȣnèán, wó zéjén qé wò ȣkuvimàwó jí i vónvòn gánngán dáka jí wó. ⁷ Lénán akàakáa Yesu vā kré wó i nún bə: «Mí cò, mì ɳkáa vònvnón o.» ⁸ Wó kpó éji vóá wó ɳkpó àmèdéká tóvó ná Yesu o. ⁹ Ké wó lè qí cò ȣtòá ȣjá, Yesu dò ȣsá ná wó bə: «Mi ɳkáa nún ȣnúlán ká mi kpóá ná àmèdéká gboxó ná àmègbétóvia, nán fón cò àmèkùkwó nào» ¹⁰ Adəprɔviwó kéesə bə: «Nukáé jò i ȣnukpramàtɔgánj gánwó nún bə e lè vèvədékə bə Elia nán vā jéŋkò màán?» ¹¹ Yesu qó ɳún ná wó bə: «lè ényòn dódó mè án, Elia lá vā i lá vā gràdó ȣnúdésiadá. ¹² Vóá ɳj lè nún ná mì: Elia vā vó, gánjekə wó ɳkpòé ȣsí o. vóá wó wò ȣnùkə wó jí à wó sáé nén. Néná kē i àmègbétóvi là vè qú àyá lè wó lómè án ná.» ¹³ Adəprɔviwó sá gòmè bə e lè xónún ná wó cò yohanès Mawucidətanamàtɔa ɳj. ¹⁴ Ké wó trò yí àmè súgbòwó mèán, ɳúcù qéka vā Yesu gbo i jekró dà ákómè nén. I nún bə: ¹⁵ Axótò, kpò aqjónùn mè ȣvínjè, qo é lè gégèjén qá i lè qú àyá sugbò. ¹⁶ D gánjéjen qá ȣzómè kiðe écimè gádóomè. ȣkpòjè vā ná tóo dprɔviwó gánjekə wó ɳtej yòdó nén o ¹⁷ Yesu qó ɳún bə: «jjímà mánxòsət̄; kékà ná gakéa ná i máan nón mián gbo nón? kékà ná gakéa mè i máan lóbá ná mì dò? Mi kpó qévia vā lólà» ¹⁸ Yesu nyán gboongbón i qó lá qáviamà. ȣqjá vó ná qáviamà ákákáak. ¹⁹ adəprɔviwó vā Yesu gbo lè bòbè mè i nún bə: «Nukáé dó i míj tej nyén màán?» ²⁰ Yesu nún ná wó bə: «cágba mian ȣcósə cùkùvi tó Dó ɳj lè nuin ná mi lá ényòn dodómè ná ȣcósə cùkùvi qéka sigbà frèfikù énà lè mián sià mi an tej nù ná ètò hila bə» hùn jii lè lè i nán yi loonù. «À hùn, i ȣnùdékə ɳkáa grò wò wò ná nù o.» ²¹ Vóá tò ȣqé ȣcósə kiðe ȣnùbà brà mè i gboongbón hinàn mònki dò ná lè ²² Gákémè wò nón Galiljá Yesu nún ná yèdəprɔviwo bə: wòa cò àmègbétóvi jo ná àmè wò. ²³ I wòa wui i lè ɳkèkà amón̄tòn an gba a à fòn (yòn) cò àmèkùkwó mè: Adəprɔviwò fankoa. ²⁴ Xè wò qo kapernaum àn ɳúcù kà jò ná èkò ná Mawuehà a wo vā Pòlu gbo i nún bə mián ȣcótò ɳj tū èhò à a? ²⁵ Í nún bə ee kè Pòlu qo a ȣcoamà àn Yesu tò nùcò i nún nén bə ná è bùi nón Simon, meèn wò si i anyigban ji fiowò ȣcò ná èhòwò dè? cò wò dumèviwò si nò mi cò àmè jró wò si? ²⁶ Ké Pòlu qó ɳún bə àmèjrowò à Yesu nún nén bə ná inyí ènɔján èdumèviwò yá ɳj tū ná èhòa. ²⁷ Vóá ná ètahò ȣtahò jötjwò ɳkáa wó ènùvɔèn àn yi aocùmè da èpò i nán lè èhòa kè vā kàlèkàlè a ná èkè yé nù mò àn aà kpò èhò qéka. Dáé, i nán còená ètahò jötjwò dá ényén kiðe éwovə nú»

Chapter 18

¹ Lè gànàmèán adəprɔviwò vā Yesu gbo i nún bə << Meen i gàngàn wi lè jinkoriwò fiòduscò mè?>> ² Yesu yá qévi cù kùvi qéka vā qéka gbo i cò è dà wò déñdomè. ³ I nún bə << lè nyón dodómè ɳj lè nún ná nù ná miñj ȣdri (trò) i zùn sigbə qévi cùkùwiwò ènàmèn miñj káa qo jinkoviwò fiòduscòmè tò aròkpà qé jí o. ⁴ Ké inujin ènà àn àmè qésia qé kà bùbò qékia sigbə qévi cùkùvi kilà nyin àmè gánngán wi lè jinkoriwò fiòduscó a mə. ⁵ I àmè qésiadá kà scò qévi hilawò qéka lètin-ɳkò mè àn scò ɳj. ⁶ Gànjkə àmè qé ènùvɔèn mè àn à nyón nén wi bə woa brà ákpó gánngán qéka dà yé kò i cò è danjkpin dà ascù mè. ⁷ Babbà ná scicàmè cágba gascòscò senjùwò tò qó e lè vèvədékə bə ènùn hinàn wò nán jò vóá babbà ná àmè kà jí

ènun hinànwò là tò i jò à. ⁸ Nè tòò là nò mi tòò fò là nàn bò nàn gøyen àn coò i còë danñkpin dà dinñdin tòhò. Ë nyòn nèwo wi bø nàn qò jïñkoriwò fiôquscomà kiqé alôkpò nòmi àfìksepò , bø woà cò wo danñkpin dà èzo màvò mè kiqé àlò àmèvà àfì amèvè . ⁹ Nè tòò ñkuvi là nà bø nàn gè jèn àn coò i còë danñkpin dà dinñdin tòhò. Ènyòn nè wo wi bø nàn do jïñkoriwò fiôquscò mè kiqé ñkuvi qè ka bø woa cò wo danñkpin dà èzomè kiqé ñkuvi àmèvè. ¹⁰ Mi kpò mianqèkiwòji bø miñ kà gbø mèan ròn qèvi hi nànwò qèka o Dò ñ là nuin nè mi là jïñkoriwò fiô duscòmè àn wò Mawu èyèn dòtòwò lè kpò tiin dadà kè là jïñkoriwo a yè ñkuvimè gaqèkpukpuqidè mè do. ¹¹ Dò àmà gbøtòvi và bø yèa cò ñkuvi àmèvè. ¹² Nukèò mi bù? nè àmèqè wò arèngbòvi kavøtakpò qè i qèka bi à ñ tå nèci kavø ciwò ciàsidiqèkè à wò dè dè ètòjì i vè jì nè kè bù à ? ¹³ I nè i kpòè àa jì là nuin nè nù lè ènyòn dodòmè a kpò nè jijò sùgbò lè ñjùn wù kavacù wo ciàsidiqèkè kè ñ bù à wó o. ¹⁴ Nè nè kè inyin miàn dadà kè là jïñkoriwo a yè jijì bø qèvi hinànwò qèka nán cròn o. ¹⁵ Nè tòò nènvi wò ènù vçèn dè ènùnwò áa yi gbò nè nàn nùn ñenuka i wò dè ènùnwò nèn nè i sè gòmè nè wo áa, a qúji. ¹⁶ Vòa nè ñ sè gòmè nè wo áa prò àmà qèka nò mi àmè àmèvè dà qèkiwò ñjùn cágbo nè tò ènùtòhò àmèvè nòmi amòntowò nùn mèan woa nùn ènyòn dodo a. ¹⁷ I nè i gbø etò qòdò wò a cò ènyòn àn yi èhàamè nè i gbø etò qòdò èhaamè àn woa còë sigbø àmèmaxsè nò mi ètahoscòtò ènè. ¹⁸ Lè ènyòn dòdò mè ñ lè nùn nè mi ènùqèsiqè kè miàn bà lè anyigban jia woa brëe lè jïñkoriwo cà i ènù qèsiqè kè miàn tû lè anyigban jia woa tui lè jïñkoriwò cà . ¹⁹ Ñ gbø lè nùn nè mi nà àmà àmèvè wò qè ka lè anyigban hilà jì i biò ènuqè a tiin dàdà kè là jïñkoriwo la còë nè wò . ²⁰ Do lè tiin ñkò mè àn jì lè wò dònjòmè>> ²¹ Pçlu vá i nùn nè yesu bø Aocòtò zè nènà i maàn sè kè tiin nònvi nè i wò ènùvèn qè ènùnyè ? kòkà zæadræa? >> ²² Yesu nùn nèn bø <<ñèn ñ nùn nè nù bø zadrø o ganñkø kækø zè kàkitàkpòcùwòciadø . ²³ Jïñkoriwò fiôquscò wò qè sigbø èfiò qèka kè jì bø yèa wò àkònta kiqé yé dòcòvìwò a ènè. ²⁴ Vò a kè i tòò àkònta jia wò kprò èdòcòvì qèka kè dù sïkåho fen kauriblatøn toho àmèwò dè qè a vè àn. ²⁵ Kè ènùkø à sèn tû à ñ lè siàa yè scòtò qè gbø bø woa sèe kiqé àsià kiqé èviawò kiqé ènùqèsiqè qè kè lè sià nè woa sèn tû àfèn àn . ²⁶ Èdòcòvìa gè jèn i jèkrò qè àkòmè nè nen i táacù i cò àfèn àn sèè sè kè . ²⁷ Èdòcòvì hùàn yè scitòa kpò adçnu mè nèn i tå a cù i cò èfèn àn sèè sè kè . ²⁸ Kè èdòcòvìa dò a kpò èçcrò à hà ti dòcòvì qèka kà qù korarohò kavøtakp yè fèn dèè qèa Ë lè i mòn èkò nè i nùn bø tû fèn kà è qù qè ñ qè à ñ. ²⁹ Gànñkø yè scrò hàtià jèkrò i qè kùkù nèn bø. xò jïgbòqì ñ hòeqèka mèan tû fèn àn nèwo . ³⁰ Vò èdòcòvi kèlèlò lètòa gbø è vè còë qè gákpmè kækø i sènàan gakèmè i tû fèn àn nèn àn . ³¹ Kè èscròa hàtiawò kpò ènùkø jòàn scomèfièn lè wò yì i vè nùn ñenuka jòa nè wò scòtò. ³² Èdòcòvì hinàñ yè scòtò yçè i nùn nèn bø èwo èdòcòvì ,vçèn ñ cò èfèn hinàñ sèè sà kè wo qo à qè kùkù ñ. ³³ Ñ qola kpò adòñùmè nè èçcròwo hàti sigbø ñ kpò èdòcòvì mè nè wo cåa ? ³⁴ Kè aocotòa wò scomèfièn àn è cò è nè ètasèñjuntòwò kèkè nè gakèmè i tu fen àn sèè a . ³⁵ Nè Nè kè i tiin dada lè jïñkevria wò nè mi nè àmèqèsiqè ñ sè kè nòn via lè yè jímè àn nè.

Chapter 19

¹ Kè Yesu xónúxó hinànwò jrjáa, ècò lé Galilé i yí yúdóa qú mè lè ètò yòrðan yé ngbø. ² Àmà súgbòwò kpròè dò í yòdó wó. ³ Faristòwó tèbbè, i qoé kpò í nún bø: "Èsáa qémón ná ñjucú bø nàngbø ásià cágbo ènùqè tò á?" ⁴ Yesu qó ñjùn i nùn bø: "Mì ñhrèn kpò bø àmà kè wò cò gòmèjéjá wò wò àcú kiqé ásià? ⁵ Í ñgbø nùn bø: "cágbo hinàñ tòá, ñjucú là cò gbø yá dadá kiqé yé nánán qè i là kùdá ásià ñjù, i wò àmèvæwò wóra trò zùn ñtirán qèka á?" ⁶ Wò ñ gbø nyin àmèvè o, vòa ñtirán qèkà. Cagbø hinàntò á, ènùkø Mawu cò dà èdúa, àmèqè ñkáa mèen o." ⁷ Wò nùn bø: "Nukéø jò i Mosø qé gbø nè mi bø mian wò ñjorùn gbègbè yè wéma nèn wò ñjorùn gbègbè yè wéma nèn i yèn mèan?" ⁸ Ë nùn ná wò bø: "cágbo mìan jí senñù tóáa, Mosø qémón nè mi bø mìan gbø mìan sí wó gánñkø lè gò mèjéjáa, ínyìn ènè o." ⁹ Ñ lè nùn nè mi: "Àmèqèkpukpuqidè kè kó gbá ásià, nè nyin cágbo matálátó, o, i ígbø qé ñjorùn bù á, wò matálò. Í ñjucú kà qé ñjorùn kà wó gbøa a, wò matálò." ¹⁰ Adépròviwò nùn ná Yesu bø: "Né ñjucú yá nòñòmè wòqè ènà lè ásià ñjùn án, ñ nyón la woa qé ñjorùn o." ¹¹ Vòa Yesu qó ñjùn ná wò bø: "ñ nyin àmà qésiqé ñ lá tøj sà ènùkpràà mè hilá gòmè o, vòa àmà kà wó qémón nè mi bø woa sà gòmè án qèdè í. ¹² Dò amà tátáa qówó lè kè wó jí ènà ám. Í èbúwò lè kà àmèwò tåa wó, i èbúwò cá le kà wónjáwò lè wódékiwo cágbo jïñkoriwò fiôquscò a tò. Ámà kà lè ten xó ènùkprààmè hiláa, nàn xòè." ¹³ Wò cò qèvi qékawò vè nèn bø nà qalò dà wójí i xódé nèwó, vòa adépròviwo kán ñkuvimè ná wó. ¹⁴ Vòa Yesu nùn bø: "Mí qémón nè qéviwò i mìn káa gbø nòwó bø wó ñkáa vâ ègbònyè o, qè jïñkoriwò fiôquscò qè sigbø àmà qíwóa ènà." ¹⁵ Ë dà alò qè wójí, i cò lè lénàn. ¹⁶ Kpò ñjucú qèka vò Yesu gbø gbø i nùn bø: "Axótò, ènú nyongbi kéé i ñ qò lè wó ié kpò agbø mavø māan?" ¹⁷ Yesu nùn nèn bø: "Nukéø jò i é lè kà ñ sà bø nukéø nyón? Àmèqéka qèdè i nyón, ná é jí bø yéa qò agbø mavø mèán, wò dà èséawò jí." ¹⁸ Ñjucúa nùn nèn bø: "Èsá kéø wó?" Yesu nùn bø: "ká wú àmè o, ká wó matálò o; ká fíffí o, ká xoví o, ¹⁹ bù tòò dadá kiqé tóò nánán, i nán ròn áxròwo sigbø wonjta ènò." ²⁰ Ðòkèjèviá nùn nèn bø: "ñ wò dà èsè hinanwò sèø jí, nukéø gbø hian jí?" ²¹ Yesu nùn nèn bø: "Né á jí bø yéa nyin àmèdodóa, sà ènuké lè asiwóa, i nán cò èhòa ná áyá mòññowò, nè késinçnu nán nòn asiwó lè jïñkori. Lè hinàñ yé ñgbøáa, váné nàn kpò ñ dò." ²² Vòa kà qèkajèa sà ènyón kà Yesu nùn án, è trò yì kide akoeafán qò ènú nyóngbi súgbò lésí. ²³ Yesu nùn ná yé dapròviwò bø: "Lè ènyònndodó mè án, ñ lè nùn ná mi, senñùn ná hotòñón bø nàndó jïñkoriwò fiôquscò mè." ²⁴ Ñ gbø lè nuin ná mi bø, èfà ná kposòñwù bø nán tò tònnidomè, bø hotòñón nàndó Mawu èfìçqùxò mè." ²⁵ Kè adékpròviwò sà ènyòn án, è kpáca wó i wó nùn bø: "Mèen, i là tøj kprò xò xò māan?" ²⁶ Yesu kpòwò i nùn bø: "lè àmègbøtòvìo gbø yán, wó ñká tøj wó ènù hilá o, ganñkø Mawu yá lá ten wó ènù qésiqé." ²⁷ Petro qó ñjùn i nùn bø: "kpò mí gbø ènù qésiqé qè bø mian kprò wo qó, "nukéø i mìan vâ xò?" ²⁸ Yesu nùn ná wò bø: "lè ènyònndodó mè án, ñ lè nùn ná mi, miànñòwò ké kprò ñ dò a wóa, lè èxó kè gbòñón ám mèán, gákèmè àmègbøtòvi lè kanrèn dè yé ñtikòkò zinkpin án ji qéá, miànñòwò cá, miàn kanrèn dè zinkpin àmèwuiwæwo jí, i lè qó kójø ná Israël yá hènnu wuivæa wó. ²⁹ Àmè qésiqé kà cò gbø yé xówó, nòvia ñjucúwó, nòvia ñjorùn yé ciinòn. ³⁰ Vòa àmèsgubø ké nyi kélèkélètòwò èfìáawo lè vò nyin ñgbøcitòwò lè vò nyin kélèkélè

Chapter 20

tōwo.

Chapter 20

¹ Jinŋkoriwé fióðuxó wóðè sigbə anjigban tò dέka kə dó nyindin fúún bə yéa ve kpr̄o əd̄wɔtɔwó yi yə wainbomà án éná . ² Kə yékiqə əd̄wɔtɔa wó sé wóðekiwó gómə q́j kresarohó dέka tútú lá ɣjkèkè dέka yé q̄wɔwó yiá, ə dó wó yí wainboámə ³ ɣ gbə dó sigbə gátón mè áná, i kp̄o əd̄wɔtɔ briwo ká ədq̄ dέ q̄ lé wósia o lé afi mā. ⁴ ɻ nún ná wó bə: "Mìànwó cá, mì yi wainboámə, ənú dέsiaqđ ká nyón án, maà cìè ná mì." Lé hinán yá ɣgbəa, wó yí ədq̄ wó gbá. ⁵ ɣgbə dó lé gaqđen kidə gasidékè mè í gbə wó ənú hinán nònnkí. ⁶ Zóqékaká sigbə gawúqđáka énáñ, ə dó i kp̄o àmèbúwó ká ɣláwó əd̄qđá o, ə nún ná wó bə: "Nukéá jó i mì lélá qđ əd̄qđ mawó ɣjkèkè bribòa máan?" ⁷ Wó dó ɣjuń bə àmèdè ɣjxó yewó o. ɻ nún ná wó bə:" Miàn wó cá mì yí éboámə" ⁸ Fiènji gbáa, əbòtɔa nún ná yé bojikp̄tò be: "ñjòc əd̄wɔtɔwó ná nán tú fén ná wó có àmè cingbáet̄aji séyi àmè kélèkélət̄ ji". ⁹ ká Ké əd̄wɔtɔwó wó xó lá gáwúqđáka mèánwó vää, àmè dέsiaqđ xó krosarohó déká. ¹⁰ ká əd̄wɔtɔ kélèkélət̄awó vää, wó bù bə ɣja xó wú, vää wó cawó xó krosarohó dáká. ¹¹ Ké wó tú fén ná wó jróáa, wó fánkoá dé əbotóá ɣjuń. ¹² Wó nún bə : əd̄wɔtɔ cingbáet̄ hilawó wó qđ gaxóxó dέka dέqđai, vää ətū fén dέka rókpá ná mi, miánwó ká qđ á yá có ɣjidin lá ɣiqđon gbáa." ¹³ Vää óbótɔa dó ɣjuń ná àmè dέka lá wó mè bə: "Ehrò, ɣèn ɣtafúwo o" ɣèn kidə mián wóvə, mí ɣjsá miánqđikiwó gò mè qđ krosarohó déká ji a?" ¹⁴ Mì xó ənúkə nyin miánntó, ná mián có yí. ɣ cañ bə mán tú fén dέka rókpá ná mián kidə əd̄wɔtɔ cingbáet̄awó. ¹⁵ ɣèn ɣ kp̄o əmón i là có tû nún nyongbi wó wó ənuko ɣ jiáa? Nòmi mi lə bia ɣjuń ɣ cágba kə jy nyi àmè xódó mè nyongbit̄a a? ¹⁶ Àmè cingbə lá ɣyi àmè kélèkélə, i àmè kélèkélə lá ɣyi àmè cingbə. " Wó ɣjó àmè sugbə ganjká àmè hòeđáka i wó cán" ¹⁷ Ké Yesu yikó yerusalémi án, ə kp̄o aqđkp̄ovi àmèwruvəawó hèn. Lé əmón án jiá, ə nún bə: ¹⁸ "Mi kp̄o, mi yikó Yerusalémi, i woa có àmègbáet̄vi dá álòmè ná vòsatówó kidə ənúkpraàmèt̄ gánnjgánwó. Wóá búnfón èn i wuwí. ¹⁹ I còe dá jimaxsát̄wó lómè ná woa kònún nén i xoá i krèn dá áticóga jí. Vää, ló ɣjkèkè amontón á án gbáa, á fón." ²⁰ Seyijia, zébdé yá sì kidə Yesu gbá. ɣ jákró dá ²¹ Yesu yá kómè i biçé énuqđáka. Yesu dó ɣjuń nén bə: "Nukéá élá ji?" ɻ nún bə: "Đé mòn ná əvinyà àmèvəawó nán kánrèn dέka dá tó ló miòn mè lé tó fíóðuxó mè." ²² Vää Yesu dó ɣjuñnen bə: "ñ nyán ənúkə élá biá a o. Mián teñ nún ənú vóvá kə mánán nún án?" ²³ ɻ nún ná wó bə: "Mian nún tún ná vóváea ɣjanwó. Vää ná woa kanrèn dá tün ló qđnù kidə tiin ló miòn mè án, ɣ nyi əñjèn i là neén o, vää ə nyi àmèká tün-dádá gradoá dē nón án wó i." ²⁴ Ké adə kpr̄ovi amonwó kp̄otia wó sá ənyón hiláa wó wó xoməfién dá nónvi àmèvəawó. ²⁵ Vää Yesu yó wó vâ déká gbá, i nún bə: "E nyán jimaxsát̄wó fíowó dú ná wo jí i wó mè vèvədè wó fíowó dú ná wo jí." ²⁶ Vää ɣ dó lá ɣyi əná lá mián mè o, ganjká àmèká jí bə woa kikə əyá d' éjia, dó lá mián dóćóvi. ²⁷ I àmè dέsiaqđ ká jí yea ɣyi ɣkèkélət̄ lá mián mè án, dó lá ɣyi mián dóćóvi, ²⁸ náné i àmègbáet̄vi ná vâ bə woa subó yé o, ganjká bə yéa subó i có yá gbá nán cágba àmè súgbó tó." ²⁹ Gakémè i dó lé Yéríxo dúa mè án, àmè súgbó kpr̄e dó. ³⁰ Nkuvitónón àmèvə kánrèn dá əmón án tó dē. Ké wó sá bə Yesu vâ yikó, wó dá axá bə: "Axótó, David yévi, kp̄o ad̄jnù mè ná mí" ³¹ Àmè sugbáawó kán ɣkuvímò náwó ba woa vinj, vää wó gbá dá axá siñsin bə: "Axótó, David yé vi, kp̄o ad̄jnù mè ná mí. ³² Yesu nónte i ɣjó wó i ká wó sá bə: "Nukéá miijí bə mán wó ná mí?" ³³ Wó nún nén bə: "Axótó, mián ɣkuviwó nán hùn" ³⁴ Yesu kp̄o ad̄jnù mè ná wó, i kré wó ɣkuviwó. Ákáakáa, wó ɣkuviwó hún i wó kpr̄e dó.

Chapter 21

¹ Ké Yesu kide yá d'épr̄oviwó tébó Yérusalém i dó Betphagá dúmè tábó ámitójia. ² Yesu dó d'épr̄ovi àmèvə i nún ná wó bə: "Mí yí ədú ká lá ɣjkóá mè, mián kp̄o i wó brá kétèkétè nón déká kidə əvia qđ. Mí tükawó i kpr̄owó vâ ɣ. ³ Ná àmèdè ká nyón dá mi sááa, mi nún nén bə: "axótó hiánwó, i àmè hinán lâ tacimí qđ i mián yí ɣidewó ákàaká." ⁴ Séyijia, ə vâ mè bə ənúkə Mawu nyónudéttó nún qđá, lá teñ jí. ɻ nún bə: ⁵ "Nún ná Siјón nyónrùnvia bə: "tó fí va əgbówo lá àmè dákí búbó mè i lá kétèkétè nón kidə əvia jí." ⁶ Adépr̄oviwó yi i wó sigbə Yesu nún ná wó a éná. ⁷ Wó có kétèkétè nón án kidə əvia vâ, wó dó wó wú gánnjganwó i Yesu kánren dá wó jí. ⁸ Àmè súgbó dó wó wúwó (wó vónwó) dá əmón jí i àmè búwó có átítóviwó i dó wó cawó dá əmon. ⁹ Àmèká lá Yesu yá ɣjkó kidə ká lá yá ɣgbáawó ládáaxá bə: "Xó mì, David yá vi! Wóyrá àmèká gbónón lá áxótó yá ɣjkó mè án! xòxó i ɣyi kélèkéləcó Mawu gbó!" ¹⁰ Ké Yesu dó Yerusalémdú mèán, əquáséá húnhún i nún bə: «Mèn i nyi àmè hilá?» ¹¹ Àmèwó dó ɣjuń bə: «Àmèwó dó ɣjuń bə: «Àmè hilá nyi Yesu, Mawunyónqđét̄ Nazarétitó có Galilá.» ¹² Lé hinán yá ɣgbáa, ə dó dékoxjámà. Í nyán àmè ká lá xré ná kidə àmè ká lá sá ná wó sáé lâ dékoxjámà án, i mún əhó dékritjwó távuwó. ¹³ ɻ nún ná wó bə: «Wó ɣrón dē bə: "Wóá yó tün xómè ba ədékoxjoxó," vää mí còe wó fráfixó» ¹⁴ Nkuvitónónwó kidə àmè cárúkúwó vâ gbó lâ dékoxjoxamà, i i dó ná wó. ¹⁵ Vää ká vòsató gánnjganwó kidə ənúkprámèt̄wó kp̄o ənú jiñjún ká i wóá, i ká wó sá i dékivwó lâ dákoxjoxamà bə: «Xó ná mi róó, David yá ɣjucùvi! Xomèfién lá wó (wó wó xoməfién) súgbó. ¹⁶ Wó nún nén bə: «é sá ənyón ká àmè hinánwó lâ ná án?» Yesu nún náwó bə: «é, vää mi ɣ hrén gbádè kp̄o bə: "có dékivwó kidə əvi nánçnówó nún mè i a nán i káfú káfú bribó dó có əmán?" ¹⁷ Sá hinán yá ɣgbáa, Yesu có ló wógbó i dó lá əduamè bə yéa vê dòn Betania. ¹⁸ Ké i tróvá əduamè nyindin án, fifé ló. ¹⁹ Ké i kp̄o gbóti déká lâ əmōntó, ə yi gbó vää amánka déká i i kp̄o. ɻ nún ná gbóti bə: «ñ káá gba cén əkú gbádè o.» I ákáakáa, gbóti kù. ²⁰ Ké yá dëproviwó kpr̄i ənáán, ə kpácpá wó i wó nún bə: «Néná gbóti wó mòn i kù ákáa ka mán?» ²¹ Yesu nún ná wó bə: «Sá ənyónndodómá, ɣ lá nuin ná mi, ná xòsé lâ mián si, i mí ɣ káqđi à, ɣ nyi ənúká wó wó ná gbóti déká i mián wó o, ganjká mián nún ná ətó hilá bə: "Có lénán, ná nán yá áxú mè," ²² ɻ nún dékiaqđ ká mi biñ lâ dékoxjoxamà án kidə kánkánqđájí, mián xòé.» ²³ Gakémè Yesu dó dékoxjoxá, vòsató gánnjganwó kidə dú mè-mè cincinwó vâ gbó gakémè i lâ kpr̄i ənú àmèwóáa i wó nún bə: «Tó ácé kpácpá ká mè i a lâ wó ənú hinánwó sáé lâ, i mén nánwó ácé kpácpá hinán?» ²⁴ Yesu dó ɣjuń ná wó bə: «Máan biñ ənyón déká mi sá. Né mí dó ɣjuń ɣ án, máan nún ácé kpácpá ká jí lâ wó ənú hinánwó lâ a ná mí ²⁵ Léfí Yohanès yá mawuci (lélá

có) jinkori nòmi àmèwó gbó? » Wó xó nún lé wódqəkiwó mè í nún bə: «Né mí nún bə: "có jinkoria", á nún né mí bə: «Nukéá i dó í mi ñ xá sé o?» ²⁶ Vúa né mí nún bə: "có àmèwó gbó a", mi lé vónvón ná àmè súgbóawó dó àmè súgbóawó sáé cō Yohané sigbə Mawunyónuqdéttó déká éná.» ²⁷ Wó dó njún ná Yesu í nún bə: «Min nyán o» Yácaá nún ácékpákp ká ñj sá lá wó énúánwóá ná mí o.» ²⁸ Vúa nukéá i mì bú? "Njúcù dáká wó əvi àmèvə dè: «E yi kélkélkélátóá gbó» i nún bə: «Evi njúcùvi, yi i vë wódó lá ahaqátimè égbá.» ²⁹ Evi njúcùvi dó njún nén bə: "ñjén əjkáa wóe o", vúa lá yə əgbəa ə qđri étamè súsú i yí» ³⁰ Í njúcùvi yi njúcùvi àmèvəatō gbó, i nún ényón dáká rókpá nən. Evi njúcùvi hilá dó njún i nún bə: "Máan yi, axótó" vúa ə yi o. ³¹ Sé dáká àmèvəawó mè, káká i wó yá dadá yá jiji?» Wo nún bə: "kélkélkélátóá i" Yesu nún nérwó bə: «shé ényónndódómè, ñj lá nuin ná mí, étahó jótówó kidé sakánjwbówó lá dó Mawu fiaqúxómè jéngká ná mi.» ³² Dó Yohanés vá miàngbó lá əmón jójá jí, vúa miñ xój sá o, ganjéké étahó jótówó kidé sakannjbówó xój sá. Í miànwó, káká mi kpó enú hinàn gbónon án, miñ tró jímè i xój sá kpétá o. ³³ Mi sá əlododó bú: "Njúcù anyigbántó dáká lè. E dò áhádáti qáká, i i mén əkpá hihrádoá, i qí ahafion nú, i wó bomèxó i còe háyá ná áhádátiqbodátwó. Lé yó əgbəa, a yi édu bú mè.» ³⁴ Gakəmə enukúwó xáxá gámà tábóáa, a dó yá dócoivi wó yi áhádátiqbodátwó gbó bo woa xó yá kucéncénwó vá ná yé. ³⁵ Vúa, áhádátiqbokpétbwó lá yá dócoiviwó, i xó dáká, wù amèvəatō i dákákpá amónntón án tó. ³⁶ E gbə dó ədócoivi bùwó ká súgbò wú kélkélkélátóawó, vúa áhádátiqbokpétbwó gbə wó éná ná wó cá wó. ³⁷ Lé hinàn yə əgbəa, a gbó yəntaaví qidawó i nún bə: "Woa bú évinyé". ³⁸ Vúa káká áhádátiqbokpétbwó kpó dáká njucuvia, wó nún ná wódqəkiwó bə: "kpó, əcínón dütó a kə: Mi vár, mián wui i có əcínónnnuán" ³⁹ Wó kprè ècòe danjkpi dáká áhádátiboa yá əgbəa, i wù. ⁴⁰ Éfia, ná ébotbá vár, nukéá i wó ná áhádátiqbokpétbwó?» ⁴¹ Wó nún nén bə: "Á crón àmèvəen hinàn wó arókpá sénñutó i lá hinàn yá əgbəa, á háyá áhádátiá ná áhádátiqbodatō bùwó, àmè káká lá có yá kucéncénwó nén lá ənu&kúxáká gámà án." ⁴² Yesu nún ná wó bə: "Mi ə hren lá ənúyónnırónwó mè əgbéqé kpó bə: "Eikpá káká əxómétawó cō qanjkpián vár tró zúñ zögójikpá ə máa. Hilá có axótó gbó i nyón lá mián əkuviwó mə?" ⁴³ Yéido i ñj lá nún ná mi bə woa xó Mawu fiaqúxó lá miánsi i còe ná ədú káká lá cén yá kúwó. ⁴⁴ Ámədákpukpuiqđá káká gégéñ dáká əkpá hinàn jí á lá əjen wúwú. Vúa, amè káká jí á gégéñ dáká, là gbán hanyaàhanyá" ⁴⁵ Káká vósatō gańganwó kidé Farisitowó sá yá lódódóawó à, wó sá gómá bə é lá xónú có yáwo njún. ⁴⁶ Káká wó jí bə yoa lá a wó vónvón ná àmè súgbóawó dó wó lá kpóè sigbə Mawunyónuqdéttó deka éná.

Chapter 22

¹ Yesu gbə əcónù ná wó lè əlododo mè. ² Injkoriwòfio quscò sigbə əfiò dáká káká lè wó əjónrún dáká dáká yá kpákpá qí ná əvia njucuvia éná. ³ E dó yá dócoiviwó yá bə woa yá àmè yáyáwó ná əjónrún dáká vár wó ə ji bə woa vár o. ⁴ Efiò gbə dó ədócoivi bùwó i nún bə: Mi nún ná àmè yáyáwó ná əjónrún dáká vár wó ə ji bə woa vár o. ⁵ Efiò gbə dó ədócoivi wó ənúqəsiadə ságħbə vár mi vár əjónrún dáká vár wó ə ji bə woa vár o. ⁶ Àmèdákpukpuiqđá káká gégéñ dáká əkpá hinàn jí á lá əjen wúwú. Vúa, amè káká jí á gégéñ dáká, là gbán hanyaàhanyá" ⁷ Káká vósatō gańganwó kidé Farisitowó sá yá lódódóawó à, wó sá gómá bə é lá xónú có yáwo njún. ⁸ Káká wó jí bə yoa lá a wó vónvón ná àmè súgbóawó dó wó lá kpóè sigbə Mawunyónuqdéttó deka éná.

⁹ I əfiò nún ná ədócoiviwó bə mi brá njucùa yá fó wó kide yá lè wó i còe danjkpi dáká zúbrú mè ləfi aqūkui qidqù kide avinn fánfànawó lè à. ¹⁰ Dó wó yá àmè súgbóawó vár amè hóké dáká káká i wó cén. ¹¹ Efiò Farisitowó yá i ve wó dòdò sigbə woá wó i cō Yesu yá nyónù nùwó i sá lè à njún. ¹² Wó dó wó dòpröoviwó kide herodiyé hákó bo mè nótá dáká ka wó qí dée nún bə Eñúkpràmètò nù nyán bə a nún ná ényón dáká i a kprá ná Mawu yá món lè ényónndòdò mè əjón lè àmè wó nyón núnùwó mè o qí kprá ná àmè yá əkuviwó o. ¹³ Káká inyí éná àn nún tó sùsù ná nù E lè àsə mè bə woa tū ətahowó ná kaizaro nòmi ə jé àsə mè o? ¹⁴ Vár a Yesu nyán sùsù vóén káká wó wó i nún bə << Ayémè nù wó tó wo! ¹⁵ Nuké jò i mi lè tè kpó? Mi disá ətahó dáká un>> wó cò krosarahó dáká nén. ¹⁶ Yesu nún ná wó bə mèen fótó (image) kide éná əjónrón inyí hila lè jí? Wo nún nén bə << ¹⁷ Kaizaro tó i >> Yesu nún ná wó bə < cō ənuká nyí kaizaro tóá ná kaizaro i mián cō ənuká nyí Mawutbá ná Mawu.>> ¹⁸ Káká wo sá éná àn ə kpáca wó i wó cō əgbə dáká. ¹⁹ Gbónan zadukitò káká nún ná bə nyón cō àmè kùkùwó mè ə jé à dákawó vár Yesu gbó wó kéké sá bə. ²⁰ Eñúkpràmètò ná Mósé nún bə: Ná njúcù dáká káká əvi majià nónvia dáká lè qidqà siá i jiviwó nén. ²¹ Nónvi njúcù maqdá dákawó ná vár yá kélkélkélátóá dáká əjónrún kú əvi máká jí E táké à siá dáká nónvia. ²² Leyija nónvi njúcù àmèvəatō cáká gba wó əná amónntón án tó cáká káká i sáyí nónvi njúcù amadrə tojí. ²³ Lé wó kú əgbə a əjónrún àn cáká vár kú. ²⁴ Efiò nún ná mi lè nyónyón cáká àmèkùkùwó mè gamá àn, mè káká tó i lè nyí əjónrún àn lè nón njúcù amadrəwó mè dáká wó sá a wó dáká>> ²⁵ Vár Yesu dáká əjónrún ná wó i nún bə: << Mi lè bù əmón dáká miñ sá Mawu nyón ná mi Mawu nyónsén gómá o. ²⁶ Dó lè nyónyón cáká àmèkùkùwó mè àn, wó əkáa əgbə dáká əjónyón nónvi acúi o i wó əkáa əgbə dáká àmè yá əjónrún dáká zán qidqà o ganjéké wó wó dáká sigbə Mawunyónedòtawó lè jinkori éná. ²⁷ Vár ənuká kán nyónyón cáká amónvi kùkùwó mè àn miñ krén ənuká Mawu nún ná mián? ²⁸ Eñjén inyí Abraham yá Mawu Isak yá Mawu kide yakùkù yá Mawu Mawu yá nyí àmèkùkùwó Mawu o vár àmè lágħebawó Mawu i.>> ²⁹ Káká àmè súgbóawó sá ényón kiláa yá nùkprá mèan wó kpáca wó. ³⁰ Káká Farisitowó sá bə Yesu nán i zaduki tówó vínj əcui à wó bōj. ³¹ Amədákpá káká wó mè káká əsəhpràmètò káká nyón dáká sá bə yéa tèè kpó. ³² Eñúkpràmètò əsə káká inyí ganjégn wi lè əsə àmè? ³³ Yesu dáká əjónrún nén bə: Rón àocotò tóá Mawu kide tóá jí bibó tóá kpóri bùbó kide tóá tamásüsù bùbó. ³⁴ Eñá gáyá gán kide kélkélkélátóá ná. ³⁵ I əsə àmèvəatō dáká: Rón àocotò tóá sá bə Yesu nán i zaduki tówó vínj əcui à wó bōj. ³⁶ Eñúkpràmètò əsə káká inyí ganjégn wi lè əsə àmè? ³⁷ Yesu dáká əjónrún nén bə: Rón àocotò tóá Mawu kide tóá jí bibó tóá kpóri bùbó kide tóá tamásüsù bùbó. ³⁸ Eñá gáyá gán kide kélkélkélátóá ná. ³⁹ I əsə àmèvəatō dáká: Rón àocotò tóá sá bə Yesu nán i zaduki tówó vínj əcui à wó bōj. ⁴⁰ Eñá gáyá gán kide kélkélkélátóá ná. ⁴¹ Sigbə Farisitowó gba bō dáká Yesu káká nyón wó sá. ⁴² Eñá nún bə: < nù bù cáká kristo njún? Mée vi i inyí?>> wo dáká əjónrún nén bə: < yá vi>> ⁴³ Yesu nún

Chapter 23

nè wo bə :< nè i wò nòn i gbɔngbɔn àn nàn i David yòè bə Ascòtò gakəmè i nùn bə. ⁴³ Aocòtò nùn nè tiin əcòtò bə: Kànrè dà tiin lò qù nù nè kákè nè gakəmè mân wò i tòò fùtòwò nàn trò zùn tòò fò tutù nù? ⁴⁵ Nè David yò kristo bə aocòtò. nè nè inyi David yè vi mòn?>> ⁴⁶ Amè də ịntej nùn ànyón də nèno. I cò gbònàn jià , àmèdə ịn gba, de ji i ka nyɔnèn sà kpò o.

Chapter 23

¹ Yesu xó nùn nè àmèsgubòwó kiđe yá depröviwó. ² I nún bo: «Enùkpràmètò Gánngánwó kiđe Farisítòwó kànrèn dó Mosé yá Zinkpin ji . ³ Enú də siađé ká woa nùn ná mi bə miàn wò, mí wò è i mián còwó də ədòwòwò mè .Miŋ kà srá wó núnwòwòwó o. Đó wó nún ná ənyónwó vúa wón cò ná wó dá ədòwòwò mè o. ⁴ Èen, wo brá ná agbán kpènkpèn ká sènñùn hènhèn án wó, i wó cò ná wó ná wó dá àmòbùwó kògbàrmàwé. Vúa wóntawó ɳkàa tej hánwó o. ⁵ Wó wò ná ənù dësiadé bə àmèwó nàn kpò yéwó. Wó wò ná tilawó icò ná wó dá wódákiwó ɳjùn, i wó kékénà wó wu tògawó. ⁶ Wó rón ná bùbùtò hówó lá azán qúxówó mè, i ná wá yí əgòdóxówó, wó rón ná Zinkpin nyónngbiwójì nòn. ⁷ Wó ji ná bə àmówó nàn ci yéwó kiđe bribri i nàn àsi yéwó, i woa yò yéwó bə "Enùkpràmètò bribrítò" ⁸ Vúa, miŋ dò la nán i àmèwó nàn yó mi bə "Enùkpràmètò o, "dò ənùkpràmètò dëka dëqé i lá miànsi, i miànwoséa mi nyi nónviwó. ⁹ Mi ɳkà yó àmèdə lè anyigban ji bo mián dadá o, dò dadá əkúdáká i é miànsi, i i là jinkoriwó. ¹⁰ Mi ɳ kàa nàn ná woa yò mi bə "kpròtò"o, dò àmèdëka dädái nyi mián "kpròtò", yí inyi Kristóa ¹¹ Vúa àmèká gánngán wù lè mián mè án là nyi mián dòcòvi. ¹² Àmè dëkpukpuiđé kó kó dëkia dá əjìa, woa búbò, i àmèdësiadé ké búbò ɖékiáà, woa doá dá əjì. ¹³ Vúa bàbàá ná mi, ənùkpràmètò gánngánwó kiđe Farisítòwó ayémè nùwòtòwó! Mi tù jinkoriwó fiòdúkox mòn dá àmèwó, dò mián tawó miŋ kàa dò mè o, i mi ɳ lè dò mòn ná àmèká lè hròn bo yoa dò mèánwó ná woa wòè o. ¹⁴ «Pjòbabáá ná mi ənùkpràmètògann gànwó ki dò Farisítòwó! Đó mi lè zàn kpósùnwó» ¹⁵ Bàbabáá ná mi, ənùkpràmètògann gànwó kidé Farisítòwó! Đó mi yí ná axú ji i yí ná anyigbàn ji bə yoa trò ji mè ná àmèdə. I ná i trò jimè jrò, mi wó ná i àmèán zùn ná zómávòmènòtò zá vè wù sigbè miàn tàwò éná. ¹⁶ Bàbabáá ná mi, àmèpròtò ɳkuritònòwó miànwó kó nùn ná bo: «Àmèdësiadé ká cò Mawu yá xó tà nù án, ɳwó ənuqdá o, vúa ná àmèdëka cə sika kálé Mawu yá xoamè lè nù án, ə qólá wò dáji kokò. ¹⁷ N'kúvi tónón ɳù nù mayantòwó! Nukáé i gánngán wú ,sika ná mi Mawu yá xó kó sika ɳjù án? ¹⁸ I, «àmè dëkpukpuiđé ká tà Mawu yá niyògbàn án, ɳ wò ɳnuqdá o. Vúa, ná àmè tà ə nù jòjò ké lá Mawu yá nujògbàn mè an, qóla wò dáji » ¹⁹ Miànwó ɳkùvitònòwó, nukóo gánngán wú, ənùjójò nòmi ənù jògban ké ké ná ənùjòjò? ²⁰ Yáidò àmè ká tà ənùjògban án, tà ənùjògban kidé ənùká lè mò án wósóo cà. ²¹ I àmè ká tá Mawu yá xóà, tà Mawu yá xóà kiđe àmè ká lè dòn mè án, ²² N'ònòká àmè kótá jinkoria, tà Mawuə fiòzinkpin kidé Mawu ɳtá ká lè jiá. ²³ Bábáá ná mi, ənùkpràmètògann gànwó kidé Farisítòwó ayémènù wòtòwó, dò mi nàn ná amònwóatò ná(mənθə, anəth), kidé(cumin) gánjké mi ɳcò ná ədá lò mè ná əsáa o (jòjò, adòñùkpòkpò kiđe xòsá). Vúa, ənú hinànwó i mi dò lá wó, vúa mi ɳ dò la lèbònè kpòtiawó o. ²⁴ Miàn wó àmèkpròtò ɳkùvitònòwó, mi wíné ɳèmìnjèmi vúa mi miné kpósò. ²⁵ Bàbabáá ná mi , ənùkpràmètògann gànwó kidé Farisítòwó ayémè nùwòtòwó! Đó mi krò nò xòfú kiđe àgbán ɳgbé gánjké wó mè xódu qe. ²⁶ Farisítò ɳkùvitònò, tútú tòò kòfú kiđe tòò gbán mè kòlèkòlè cágbe ná xóolómà án nàn qí. ²⁷ Bàbabáá ná mi, ənùpkramètò gànnganwó kidé Farisítòwó ayémènúwòtòwó! Đó mi wòdè sigbè yòdo yèwó ká nyán kpkpòawó ló xixénú əná gánjké lè wó mè án, ənùkukú xúwó kidé ənú makòwó i lá mè. ²⁸ Nénáké, i mi wò ná ɖè sigbè àmèjòjòwó ná àmèwó lè xixénú ganjké ayémè nùwòwó kidé ənunvèn i qò mi qe. ²⁹ Bàbabáá ná mi ənùpkramètò gànnganwó kidé Farisítòwó ayémènúwòtòwó ! Đó mi mèn ná Mawunyònùqetòwó yòdówó grànədó àmè jòjòwó yòdówó. ³⁰ Mì nùn ná bo: «Ná mi mènèn nòn agbè lá miàn dadawó gámèán, mi ɳ nàn mènèn kó mawunyònùqetòwó hùn dá anyigbán mè kiđewò o.» ³¹ Seyijià, mi lè cò ənyón dè miàndekiwó ɳjùn bə yéwó nyi àmè ká wú Mawunyònùqetòwó viwó. ³² Mì dò miàn dadawó jijénú. ³³ Edàn ká mi ɳiyáwó, ədànvi jijìlwó, nònò miàn ten sì ná zomàvò yá kòjòdóqó mòn ? ³⁴ Cágbo hinàntò, kpò ɳ dò Mawunyònùqetòwó, nyùnù nyàntòwó kidé ənùkpràmètò gànnganwó qidò mi. Miàn wú i krán dòwó dá áticògá ji. I miàn xó əbùwó lá miàn gódóxówó, i nyán wó có əqù ɖáka mè sèyí ədú àmèvəatò mè. ³⁵ Enuká lá dò có mè ná miàn, inyi bə əhún mawònuvèn kpo ká kó dá anyigbán mè lè kò dá miàn jì, co kákè Abel àmè jòjò yá hùn jì sèyí Baraki yá vi Zakaria ká mi wù lè kòkòxó kidé Mawunujògbán dónjdó mè án. ³⁶ Lò ənyóndódó mè, ɳ lè nùn ná mi bə ənú hinànwó sáa lè vá jijimà vi hinàn jì. ³⁷ Yerusalemí, Yerusalemí, əunká wú Mawu nyónuqdètòwó i dà ná əkpá àmèkó wo dò qidàwoà wo! Zé nànè i i jrò ɳi bə mèn bò ná ə via wó dá yá wá gòmè án, vúa mi ɳ ròn ənù ki hàn o. ³⁸ Mì kpò, miàn xò gbàn. ³⁹ Đó ɳ gbdéqá o, kòkò ná gakènà miàn `nùn bə : «wó yrá àmèká và lè axótò yá ɳkò mèán.»

Chapter 24

¹ Yesu dò lè qáxókòmè i yí. yé depröviwó gbó tébòe bo yoa xónùn nèn có qá xó xáa yá mèmè ɳjún. ² Vúa ə qó ɳjún ɳéwó bə: << Minjkpò ənùn hinànwó sáa á? Lé ényo dódómá, ɳ lè nuin ná mi, əkpá ɖékin ɳ kákè nòn əkpébújì ká ɳ kàa mìn o. >> ³ Ká i kanrèn qá amítójí ɖéka, adepröviwó vá gbòlá bəbəmè i kéké sá bə:<< Nún ná mi gakəmè ənùn hinànwó lè jòja. Desi kéké wó i lá nyín tòò tòtòròvá kiđe ənù jòjòwó ká lè dùsá xixéa yá vòvò?>>. ⁴ Yesu qó ɳjún ná wó bə: << Mikpó miàndékiwójì, i àmèdë ɳkàa bré mi o. ⁵ Đó àmèsgubòwó lá và lè tiin-ɳkò mè i lè lè nùn bə: " ɳi nyi kristo, " i àmè sùgbò lè bù. ⁶ Miàn sá i wòa xònùn cò ahúawó ɳjún kiđe ahúa nyònwó ɳjún, miŋkà cáká o, dò ənú hinànwó dò lè jí, ganjké ɳ nyin vòvò kó dò o. ⁷ Đó ədùbòdáqépú lè có dá əqùbòdáqépú bù jí, i əfiòdúkox lè có dá əfiòdúkox bù jí. ⁸ Fifə lè amèwó lè mè, kiđe anyigbán hún húnwó lè tóhó vòvòwó. Vúa ənùn hilàwó sáa lè nyi əví jijí yá vòvásésáwó gòmè jàjéwó. ⁹ I wóa có mi ná xàxá gánngánwó i wóa wú mi. Edú bò dáedùwó sáa lè qá ká mi cágbe tinjèn. ¹⁰ Àmè sùgbò lè taci wò xósa qe. Wóa sá wođákiwó i àmèdòwó lè ɖéké àmèbùwó. ¹¹ Mawunyònùqetòwó vixótòwó lè và lè bré àmè sùgbò. ¹² Enúvèn wòwò lè sùgbò kákè i àmè sùgbò wò ròn lè fá. ¹³ Vúa àmèká lè dò jí kákè i sèyí xixéa vòxóa lè kpò xòxó. ¹⁴ I wóa nún əfiòdúkox yá nyin nyongbi hilà lè xixéaséa

mè, nà qasə qìdì ná édùbòdé əquwó sáe. Lè hinàn yé ñgbáa, vóváa là vâ. ¹⁵ Yáídqò ná mì kpó ənyón jiìñùn kó ñjún Mawunyònuqètò Daniel xó nún cóa- lá kòkà xó à (nà àmékà hrèn án nàn sá gòmà). ¹⁶ Àmèkà lé yúdqáa woá nàn si rà ətówó, ¹⁷ àmèkà lé əxíj jia, ñká dí và yé xómè ba yéa và cò ənùdqé o, ¹⁸ àmè ká lá bó mèán; ñkà trò và cò yé vúvá wú o. ¹⁹ Babbàa ná nyón rún əfúnònwò kidé ká là lá nón ánón évi tá ñkèkà hinànwó jiá!. ²⁰ Mí xódé ná miàn sisì ñkà nyì báriwá gamè nòmì gbòngbòngbó o. ²¹ Đó xàxáá gánygán k là và lè gánamèán là sènju wú dësiadé ká và kpò có xixáa yé gòmèjéjá kéká sá và dò əgbáa. Yé Mònki ñkàa gbo và gbéqá o. ²² Né wó ñqdé lè ñkéká hinànwó jiáa, àmègbétòvì dí ñkàa kpò xòxò o; vóa cágba àmè cáncánwó tòà, wóa qá ñkókáawó kpòtò. ²³ Èfiá, ná àmèdqé nún ná mí bø: << Mikpò, Kristo lé là dèa, ná mì Kristo là lènàn dèa, miñkàa xó jí sá o. ²⁴ Đó Kristo vixòtòwó kidé Mawunyònuqètòwó là và lè wò dësi kidé amrimánún gánnjgánwó bø ná á fàa,wòa frù Mawu yé mè cáncánuwó ətácá. ²⁵ Mì kpò, ñ nuin ná mì jènjkò.>> ²⁶ Né wó nún ná mi bø: << Mi kpò, Kristoaa lè zogbèji dèa, mì ñkà yí o, nòmì è lè əxò dòdò dè mè dèa, mì ñkà xòjì sá o. ²⁷ Đó sigba kòkò ká ná có nyidòn dòxó yi ná nyidònqòxòxóa, néná i àmègbétòvì yé vâvâa là nyi án ná. ²⁸ Léfi əràn kùkùwò lée, lénàn i ákángáwó nònòn àn ná. ²⁹ Lè xàxágánjgán hinànwó ńgbáa, nyindòn là dò zúbrú, wráti là bù yé kókò, wràtiviwó là gèjèn cò jinkori, i jinkoriwò ńjúnsènwò là hùnhùn. ³⁰ Lé gànämèán, àmègbétòvì yé dësi là zò lè jinkori, i anyigbányi xòmèwò sáe là fánkoà. Wóa kpò àmègbétòvì i à gbò nòn kidé ñjunsèn lá ákpòkpò mè kidé kpòñkpànmè gánnjgán dòkà. ³¹ Lé akpèn gánnjgán díka díqí mè án, à dò yé ədotòwó bø wóa vè bó yé mè cáncánwó lè xixáa yé zózó amènè án wó ji, có jinkori yé kpàdéká i sè yí amèvæatò. ³² Mi xó ənùkpràmà bù cò fúnjki gbò. Né yé lòviwó cén i mì amákawóá miàn nyàn bø èci ńjónri tábó. ³³ Nònéká ná mì kpò ənù hinànwó sáe à, mi dòla nyán bø è tábó xòxóanu qé. ³⁴ Lè ənyòndòdómè, ñ lá nuin ná mi bø, jíjímè hilà ñkà và yí gbòxó i ənù hinànwó sáe là jò o. ³⁵ Jinkori kidé anyigbàn là và yí, vóa tiün nyjnówó ñkà và yí gbéqá o. ³⁶ Vóa, có ñkékáa kidé gamèáan ńjú àn, àmèdqé ñ nyén o, Mawunyàdótòwó lè jinkoriwò co kpàtá ñ nyén o, əvíia cà ñ nyén o, vóa dadáa dékin i. ³⁷ Sigbè nowa yá ñkèkàwó énáán, ná ná i àmègbétòvì yé vâvâa là nyin án ná. ³⁸ Đó sigbè lè ñkèkà hinànwó ji gbòxó èci gánnjgán àn nán jáà, àmèwó lè qùnù, i lá nû ənú, i lá có wó vi ńjónrunviwò nán ácú, iwo vi ńjucuvivo lá dè ńjónrun kékà ná ñkèkà kékà nawo dò àqàkà mè àn. ³⁹ Wón nyán ənyòndá kéká ná gakémè ká èci gánnjgán án já i kprò wo yé à o. Né ná i àmègbétòvì yé vâvâcá là nyi án ná. ⁴⁰ Ńjuneú amèvæ là lè bómè qé, wóa cò àmèdqéka, i tací amèvæatò qé. ⁴¹ Nyònrùn amèvæ là lè túnú, wóa có díka i tací amèvæatò qé. ⁴² Mì nòn acéji, dò mì ñ nyán ñkèkà kékà jí miàn xòtò là vâa o. ⁴³ Gankà miàn nyán bø ná axóamè yé xótò mè nén nyán gaxòxò ká mè frafitòa là vâa, à mè nén lá acéji qé, i ñ ká tací bø wóa gbán yé xó o. ⁴⁴ Cágbè hinàn tò i mì dòla sògbè qé, dò àmègbétòvì là và lè gaxòxò maqonjúdénjún díka mè. ⁴⁵ Èdòxòvi nyán ńjúnú kidé énu qodówòtò ká yé xótò có dí yé xó ji bø nàn lè nàn yéwó ənu qúqú lè gaxòxò nyçnngbi mè? ⁴⁶ Yáyrátó i là nyi ədòcòvì hinàn ná axótâa kpòtò lè wò ənù hinàn gakémè à vâa. ⁴⁷ Lè ənyòndòdómè, ñ lá nuin nómì bø axótâa là còtò dà ənukà lésiawó sáe ji. ⁴⁸ Vóa né ədòcòvì vòen dí qúnù lè díkiamé bø: << tiün xótò ñ gbónón əfíá o >> ⁴⁹ i í tò ədòcòvì kpòtiawò xoxó, i lá qúnù i lá núnú kidé ahanumúnònwó. ⁵⁰ Èdòcòvì hinàn yé xótò là và lè ñkèkà kékà ədòcòvìa ñ nòntekpò dèa o, Kidé gáxòxò díka ká ñ nyán án o. ⁵¹ Yé xótò là dón atò nén, i là trò yé nònòmè sigbè àyámènuwtòwó tò áná, lèfi avin fanfan kidé adúkui qúdúwó là nòn àn.

Chapter 25

¹ Jinkriwò fiòqùòa qí nyònrùnvi amènòwò kékà cò wò kànñjèwò i yi bo yuà vè doàgò wò cù a. ² Lè wòmèán amantòn nyi xrònònwò i amantòn wò. ³ Kékà kanyqèwòa, wòy cò ami hèn o. ⁴ Ganykà yùnúnyantò wò còamigówó hèn. ⁵ Kékà ńjùcùa ñ và kákàá, à tikò né wo i wo dàrnron. ⁶ Lè əzandomèán; àxà dèkà di bø: << Mi kpò, ńjùcùa gbón vò, mi vè dogòè!>> ⁷ Nyònrùn via wò sáe ńjón i tò wò kànñdewò. ⁸ Hrònònàn wò nún ná ńjùnùnyantò wòa wò bø: < nàn min mi mi, dò min konyqèwò lè ci. >> ⁹ Vóa ńjùnùnyàn tòwò dò ńjùn bø: < inhí bø amian ñ sùgbè i là sun mi kide mianwó còá, mi yi amisàtòtò wò gbò ná mian vè jé ná miandékukuwo ¹⁰ Gakémé wò yí ami jagbèa, ńjùcùa và i àmèkà sògbè dèa wò dò ńjónrun déxoa kidéé; i wò tò əhòn àn. ¹¹ Lè gadémèán, ńjònrinvi kpòtiawò cà và vâ dò i nún bø: < hùn hòn ná mi >> ¹² Vóa è qò ńjùn bø: < ényòndodo mè ńjén ñ dési mi o. ¹³ Minòn acéji, mi ñ nyán ñkèkàa nómì gax òxòá O. ¹⁴ Do à wòdè sigbè gakémè ńjùcù dèkà ka hâà yi ədù bi mè àn ènè È yó yèñtä yèñtä dòcòvìwò ic à yé kékà si nònùwo ná wò. ¹⁵ È cò əho amant ón àmè dèkà, amèvæ ná àma amòn àn tò. Àmè dèsiadè xò dè ye ńjùcùa yi yé mò mòn zònzòn àn ji. ¹⁶ Akàakà, àmèkà xò əho amantòn àn zàn yé hò i amantòn bi gbè ji dèji. ¹⁷ Amévé ji déji né àméké xò amévea cà. ¹⁸ Ganykò ədòcòvìi kékà xò əhò əhudékào, hù edò i di yé xotò yé hòa dà mè. ¹⁹ Lè gaxòxcò diñdin mè àn, ədòcòvìi hinànwò xòtò trò gbò i và wò akòñta ná wo. ²⁰ Èdòcòvìi kékà əhò amantòn àn và i cò əho amantin bú và i nún bø: < ə cò əho amantòn ñ kpò əho amantòn gbè ji dèji. >> ²¹ Yé xotò ńjùn nén bø: << È nyònrùn ədòcòvìi ńjògbri kidé ənù ćukúvi mè máan cò ənù sùgbò náwo. Dòò tò xòtò jijò mè >> ²² Lè vòxòa, ədòvìi kékà xò əhò dèhàa và i nún bòcòvìi xò əhò dèkàa và i nún bø: << Axòtò, ñ nyán bø è nyi àmè sàñjùn dèhà. ²³ È xà ənù lè lèfí ñ dò ənù dàa o, i è lè nè ənù lè lèfí ñ fù doà o. Ñ vònvòn i kékà inyi ànèàn ñ yi i vè cò tòò hò wrà dè agùmè kpò ənù kékà nyi tòwoà kékà >> ²⁴ Vóa yé xoéti dò ńjùn nén bø << Èdòcòvìi vòen kidé húffientò, à nyán bø ñ xó ná lè lèfí ńjén ñ dò ànù dào o. ²⁵ Á méné teñ cò tiin hò dè əhobò xó; in lè tim tòtòvà mè àn mààn mènè xò tiin hò kidé alè. >> ²⁶ Mi xó əhòa lè si i mian còe ná ɔdó kékà əhò amónwò lèa. ²⁷ Dò wòa nán àmè kékà si i là wùa vòa ámè kékà si ñ lèào woa xò kékà sia ńtacà. ²⁸ Mi cò ədòcòvìi man fènydètò dànykpi dà xixènnu yé zùlùrwò mè lèfí aviny fanfanwò kidé àdùkui dùduwò lè nòn àn. >> ²⁹ Gakémé gbèvìi là và lè yé kpòñkpànmè kide mawu ńjén dòtòwò sáe, à kànren dà yé fièqùdù zin kpin àn ji. ³⁰ Èdùlòdù ədùwò sáe lè bò dò ńkà nén i à man àmèwó mè sigbè arèngbó kprctò mán né arèngbòwo kidé gbògbò wò a ènè. ³¹ À cò gbòwò dà yé dùsi mè i có gbògbò yé lè miòn mè. ³² Séyijià éfio là nun ná àmè kékà lè yé dùsi mè ànwo kékà tin dadà yràwo mi dú əcinò ná əfià duxò kékà wo gra dò dè nà mi

čò xixàa yè gōmàjè mèan. ³⁵ Do fifə lè ñ i mi nàn ñ ənù dìdù, əci gɔmə tèn ñ zèn mi amə jro i mi xò ñ. ³⁶ Ñ lò à màn-àmàn, i mi dó auri ñ lòd i mi dà dò ñ lègakpàmè i mi và əgbóñè. >> ³⁷ Lènàn àmè jɔjòwó là dò ñùn bə: < gbkèmè i mi kpò èwo i fifə lè wó i mi nàn wo ənù dídu mòn nɔmì i èci gòmè tèn èwo i mi nàn wo əci mòn nɔmì mòn. ³⁸ Ì gakèè mè i mi kpò èwo i è nyi àmèjrò i mi xò èwo mòn nɔmì lè àmàn-àmàn i mi dòawri nè èwo mòn. ³⁹ Ì gakpàmè i mi và əgbówo mòn. ⁴⁰ Ì efic là dà ñùn bə:<< lè ənycdòdò mè yi lè nuin nè mi bə ənù dásiaqè kò mi wò nè dàvi cukuvi hinanwó dèkàà nò tiin nòviwó à ènyen i mi wòe nà>> ⁴¹ Í a nún ná yé miòn mè tòwò bə:<< Mi gbó lè égbonyè, ame ənúwó, mi yí əzò máci kə wó grádó dè ná Sátánà kidè yé əndótówóa mè, ⁴² Dó fifə lè ñ vòa miñ nàn ñ ənu dídu o, əcigòmè ten ñ, vòa miñ nàn əci ñ ó, ⁴³ Ñ ñI ámèjrò vòa miñ xò ñ o, ñ lè ámán ámán de, gánjèkè miñ dò awí ñ o, ñ lè dò i lè gakpàmè dè, vòa miñ kpò əjìñèn o.>> ⁴⁴ Wócawò là dò ñùn i là nùn bə:<< Axótà, gákèè mè i mi kpò i fifə lè èwo, nònì i èci gòmè tèn èwo, nɔmì i è nyi ámèjrò, nɔmì i è lè ámán ámán, nɔmì è lè ədò, nɔmì a lè gakpàmè i miñ kpò əjìñèn è mánan? ⁴⁵ Á dò ñùn ná wó bə:<< Lè ənyoñdódó mè, ñ lè nuin ná mì, ənukə miñ wò ná dàvi cùkúvi hinanwó dákáa, miñ wòe ñ o.>> ⁴⁶ Àmè hilàwó lá yí étò dónđón màyò mè i àmè jɔjòwó là yí agbə màyò mè.

Chapter 26

¹ È vá mò bə gákómè yesu nún ənyuón hinánuwó jrójá. ã nún ná yé dépròvowó bə: ² «Mi nyán bə didilaməñù-əzan kpótó ñikékà àmèvə, i wóa cò àmègbətòvì nàn i wóa krèn dà àticogá ji.» ³ Yéyiyá, vósatogángánwo kidè əduməməcincinwó bó dè kayifə, vósatogángán yé xómá. ⁴ Wó brá əsa lè bəbəmá bə wóa lè yesu í wui. ⁵ Dó wó lè nún bə :«ŋká nj azánqúdú gámé o, cágba ná amewó ŋka có lè qúkóá mó.» ⁶ Yesu nón Bethani lè Simón əkpónón yé xómá. ⁷ Kè i lè tāvútó qèa, nyónrúnqèká vá gbó kidè céruxòafigó gánngán qáká; i i sá kó qé yé tá. Jí. ⁸ Vóa, kə yé dépròvivó kpó énèán, xəmàfién lè wó i nún bə: «Enungúgú kékà kə. ⁹ Wóa mènèn teñ sà cérú hilá xóhó súgbò i cò yə hóá máan ná áyamàn wó» ¹⁰ Vóa kə Yésu nyán è nún ná wó bə: «Nukéè jò í mí lè wò ənyón kidè nyónrún hilà mòn? Ë wò ənù nyóngbì ñ. ¹¹ Áyamènòn wó lè nèn kidè mì gásigámè, ganjèkè ŋen ŋkákà nòn míangbò kékà i sáyì o. ¹² Gakémè i cò cérúá kò dà əjìñèn á; è wòèná tiin qidi. ¹³ Lé ənyoñdódómè, ñ lè nuin ná mí, áfisiafi lè xixéamá kə wóa nún ənyón nyóngbihilá lée, wóa xónún có nyónrún hilà ñùn i sá qónjú in.» ¹⁴ Aməqéká lè àmè ámewuwəwəwó mè, kə wó yò ná bə Yudá Iscariòtia, yí vósatogángánwó gbò. ¹⁵ Í nún bə: «Nukéè mián nàn ñ ná mán sèè ná mí?» ¹⁶ Cò gánamədóá, è lè jí émənukpókpó qéká ná à sèè ná wó. ¹⁷ Lé kpónòn mahóán yá ŋkákà kékàlélátòa jiá, adépròvivó gbò tòbò Yesu i là nún bə: «Léfi i ji bə ənùn qá didilaməñù-əzan yá nùqúdú èwo lè?» ¹⁸ Ë dò ñùn bə: «Mí yi ədúgán mè lè ŋjúcú qéká gbò i míá nún nèn bə: "énukpràamàtò nún bə «tiin gáxóxó tèbò. Ñ jí bə mòn xò didilaməñù-əzan nùqúdú có əgbówó kidè tiin depròvivo.» ¹⁹ Adépròvivó wò nükə Yesu nún ná wó bə wóa wòa i wò dò didila mèñjú-əzan yá nùqúdúa. ²⁰ Lé fièñigbò, è yí tāvútó kidè yá depròvivi amewuivəwəwó. ²¹ Gákémè wó lè qú nún, è nún bə: «Lé ənyoñdódómè, ñ lè nuin ná mí bə, àmèqéká miàn mə lá sá ñ.» ²² Wó viñ xùü, ié àmèqékásiadé tòè káká sá bə: «Enyén i án, áxótó?» ²³ «Ë dò ñùn bə: «aməka cò yá lè qá ágbánmè kidè ñ án, yái lá sá ñ.» ²⁴ Ámègbətòvì lè yí sigbə wó ŋrɔéñ có ŋjú án əná. Gánjkə bábáa ná àmèkə jí wó tó i sá àmègbətòvìa! Ányón ná àmèhinán wú bə wón ká jií o.» ²⁵ Yuda kə lè jí bə yéa sèèa, kékésá bə: «Enyén i án axótó? Ë dò ñùn nèn bə: «Wó ŋtá í nún.» ²⁶ Kè i lè ŋqúnú án, Yesu cò kpónòn, i yréé, i kén èn. È còé ná adepròvivó i nún bə: «Mi xò i mián qú. Hilà inyí tiin ŋtirán» ²⁷ Ècò kòfú qéká i dà ákpə. È còé nówó i nún bə: «Mí nù in, miánwósáa; ²⁸ Dó hilà nyin tiin hún, ənúbabrá yáyáøa, kékà qé ná àməsugbò, ná ənúvénénwó còcòká. ²⁹ Vóa ñ lè nuin ná mi, nyén ŋkákà gbé nù-in gbéqé kékà ná gakémè mánan gbé nù-in kidè mí lè tún dadá yé fiøqúxóamè» ³⁰ Ké wó jí há jròa, wó yi ámitóá ji. ³¹ Yesu nún nún ná wó bə: «Miánwósáa, mi ká có gbá ñ qé fièñi hilá, dò wó ŋrɔéñ qé bə: "Máán xó árèngbòwó kpṛòtò, i árèngbòvìwó lá ká hrèn.» ³² Vóa ná ñ nyón có àmèkukuwómè jrójá, māán jèñkò ná mi lè Galilæa. ³³ Vóa Petró nún nèn bə: «Ná àmèkpòtiáwósáá có gbé wó qéká, ŋèn ñ káká có gbé wo qé gbéqé o.» ³⁴ Yesu nún nèn bə: «Lé ənyododómè, ñ lè nún náwo bə; əzán hilá mə ŋtáa, gbòxó kókró lá qätòá, àágbá ñ zétón.» ³⁵ Í Petró nún nèn bə: Ná ñ qolá kú kidéwo ŋtacàa, ŋènì káká gbé wo gbéqé o.» ³⁶ I adépròvivkpòtiáwó cá nún əná. ³⁷ Yesu yi tóhó qéká kə wó yóné bə Gécämànián i nún ná yé dèpròvivó bə: «Mí kánrèn qé lá lá ná mán yi ŋkó i vè xódá.» ³⁸ Í kprò Petro kidè Zébádá yá vi aməvəáwó i hèn i tò vèvá sásé kidè ənú xàxà. ³⁹ Í nún ná wó bə: «tiin kpòri lè sá várá súgbò kékà sigbə mán kú əná. Mí nòn lálá ná mián nòn ñùn kidè ñ.» ⁴⁰ Í gbóyí ŋkó hçééka, có ŋkúvímè cón gú i xóqé bə: «tiin dàdá, ná atēn vár mè əná, gbó vár sásé hila jí lè əjìñèn gánjkə ŋnyi ŋuká ñ lè jia o, vár sigbə əjia əná.» ⁴¹ Í tròvá yá dèpròvivó gbó i kpò bə wó lè qđòn árɔn. Ë nún ná Petró bə: «Nukéá? Miñ káká teñ nòn ñùn kidè ñ gáxóxó qékáká?» ⁴² Mi nón ñùn i mián xóqá cágba míñ káká ja tátékpó mè o. Gbóngbón yá sôgbé qé vár ŋtirán yá gbójò.» ⁴³ Í gbé gbóyí záqéká ká i xóqé bə: «Dádá, ná ŋkáká teñ vár mè bə vár sásé hilá nán qé jii lè tiin ŋkó ná ŋèn ñ káká nuí əná, tò jíjí nán vár mè.» ⁴⁴ Ègbé vár, i kpò wó lè dòn arón; qé arón brá wó ŋkuviwó qé. ⁴⁵ Yesu gbo có gbá wó qé i vè xóqé záqé tò i gáxóxó qékáká. ⁴⁶ Léyijiá, Yesu tróyi yá dèpròvivó gbó i nún nówó bə: «Mi gbá lè dòn arón i gbá lè gbón dà mè əná? Kpòé, gámè sún i wóa sá àmègbətòvì ná ənúvénénwó.» ⁴⁷ Mi có ná mián yí. Kpò àmèkə káká sá ñ əná tábó mí vár.» ⁴⁸ Gákémè i gbá lè xónún əná, Yúda, àmèwuwəvəawi domətò qéká vár qé. Àmè súgbó qékákáwó có vósatogángánwó gbó kidè ədumè mècincinwó vár kidé. Wó hèn əwúiwó kidè ákpòwó. ⁴⁹ Àmè kékà sá Yesua, wó qási qéká i nún bə: «Ámè kékà sá mánan kpò fán əná, yá i mián lá.» ⁵⁰ Ákákáká, è vár Yesu gbó i nún bə: «Axótà, ñ cí əwó!» ⁵¹ Í qúdjò ənú nèn bə: «Exró, wó ənúkə gbé é várá» ⁵² Í wó kpòjé, i wó lè Yesu. ⁵³ Kpò, àmè kékà sá Yesu gbó qéawó qéká vrú álò i rò əwui dó, i xó vósatogángán əná yá dòcòvì ikpá ətò qéká nèn. ⁵⁴ Yesu nún nèn bə: «Cò tòvá wui dà yé tóhó, qé àmèqékásiadé káká la & zán wuià, lákú wui yá kú.» ⁵⁵ Í bù b mán teñ yá tiin dàdá ná à dò yá hòáwòtòjendótowó wú àmewuwəvá vár ñ mán? ⁵⁶ Vóa ná i jí əná, nènè ənúvénénwó rón ənówó lá wó món i vár mè, cágba ná ənú hilá nán vár mán?» ⁵⁷ Lé gánamèán, Yesu nún ná àməsugbòwó bə: «Mí vár kidè əkpowó kidè əwuiwó bə yéwoa vár lè ñ sigbə fràfitò ənáán? Ñ

kanréni ná qé édékoxóxó tègbèè i nàn lá kpràanú ámèwó i mí ñ lè ñ o»⁵⁶ Vɔà énún hilawósáe jò cágba né énuké mawunyónudetjwó ñròn dèawó nàn vá mè. Lé gánámèán, adeprjivwó séé sìghéé qé.⁵⁷ Ámèké lá Yesuá wó kpróé yi vósatá gánngán karifé gbó, láfi énukpràamècwó kidé àmècincín wó bòdá dèa.⁵⁸ Pètro kprjé dó kjkò i yí vósatogánngán yé xómè. Ë qó áxóamè, i kanréni dá sòjáwó mè bø yéakpó è&nú kë lè jùá.⁵⁹ Vósatò gánnganwó kidé àdjanqódtowó lè ji vixó qéká qé Yesu ñún, cágba né yoá wúi.⁶⁰ Wón kpró énuqékin o, tógbò bø vixó nútôhókpótá súgbòwó vóà. Lé gábú mèán, vixó nútôhókpótá àmèvèva.

⁶¹ Í nún bø: «Núcú hilá nún bø: "Máñan gbán Mawu yé dèxoxó i lá gba tró mèén lè nkèkè ámónjtòm mè."»⁶² Vósatò gánnganwó án có i nún nèn bø: «qó ényón án ñjú án? Ñnuké i àmè hilawó lè nún dè énjúnwo mèán?"»⁶³ Vɔà Yesu vinj xuiii. Vósatò gánnganwó án nún nèn bø: «qé gba né éwo lè Mawu lágba yé nkó mè bø nán nún né mí bø yé ñji Kristo, Mawu yé vi»⁶⁴ Yesu dó ñún nèn bø: «Wónjá á nuin. Vɔà ñ lè nuin ná wo, có éfiajiá, á kpró àmègbétá yé vi í á kanréni dá ñjúsèn yá qùsimè i lá có jinkori gbó nón.»⁶⁵ Vósatògánngán án grèn yá wú i nún bø: «É nún búsùnyón! Nukéájò i mian gbé jí énútôhó kpókpó mèán? Mi kpró, mí sè yé búsùnyón.»⁶⁶ Nuké i mí bù?» Wó dónjún bø: «I já ná èkú?»⁶⁷ Wó tú èta&n dá ñkuvimè nèn⁶⁸ i xóó kiqé wo lóxómèwó. I lá nún bø: «Nu&n ányóndé ná mi, Kristo. Meèen i xó èwo?»⁶⁹ Pètro kanréni dè qé xixénú, èdçcovi nyónrún qáká kpòdá i nún nèn bø: «É kanréni kiqé Yesu Galiléjtòa»⁷⁰ Vɔà è gbé lè àmèwosáé nkó, i nún bø: «ñènn ñján énuká ñjú é lè xónù cóna o.»⁷¹ Gakémè i dó yiká èdçcovi nyónru&n bù kpòdá i nún ná àmèké lénán dèao bee: «ñúcù hilá cá nòn kiqé Yesu Nazarètitòa.»⁷² I i gba gbé i tåa énú bø: «ñènn qési ñúcù hinán o.»⁷³ Lé màdinjin mèán, àmèké lè lénán dèawó kpò Petro i nún nèn bø: «Lé ka&nkánqéji mèán, éwo cá á nyi wódómètò qáká, qó tòò nútôxó dè wo diisá.»⁷⁴ Akáakáà, Yesu tòò énündòdó nyónwó núnún i í tá ènú bLé màdinjin mèán, àmèké lè lénán dèawó kpò Petro i nún nèn bø: «ñènn ñ dásii ñúcù hinán o.»⁷⁵ Petro dònjún énón ká Yesu nún nèn vá yíá wó bø: «Gbòxó kókró nán dátóá, á gbó ñ zátón» Lé lénán, è qó i fán ávinj kiqé vevá sásá.

Chapter 27

¹ Ké énjúnká ñindin án, vósatò. Gánnganwó kiqé èdumè mècincinwó brá èsá qé Yesu ñjón cágba né woa wúi.² Wó brèè, i kprjé i vè còé né èdùkpròtò Pilató.³ Ká Yúda ká sá Yesua kpró bø wó búufón Yesuáà, è tró jímè i tró éhóá né vósatògánngán kiqé àmècincin wó.⁴ Í nún bø: «ñ lè wó ènúvèén ká ñ sá éhùn ma wó ènúvèén án.» Vɔà wó nún bø: «Hinàn ñ lè veváqé né míáwó o. Tòò nyón i.»⁵ Leyijiá, è cò éhoá dàmjkpi dé Mawu eháamá, i dó i vè dá ká évá.⁶ Vósatò gánnganngánwó xó éhoawó i nún bø: «ñ nyón bø wóá cò éhoá hilá dá énújgbán mè o, qó èhún hó i.»⁷ Wó bò i xónún có èhóá ñjún. Wó còé xré èzémètò yá nyigbán bø wóá lè qé àmèjrowó qé jí.⁸ Cágba hinàntò, wó yó èbóá bø: «èhún yá bó» kékè náégbá.⁹ Nènè i Mawunyónudetjò Ye&rómi yá nyónuqéka vaé mè bø: «Wó cò krósaróhó ègbàn kë wó tu dè Israél duátáà.¹⁰ I wó cò èhóá i sò xré èzémètò yá nyigbán sigbø axótáa nuín qéa óná.»¹¹ Èfia, wó kprjé Yesu yí èdùkpròtòa yé nkó, i èdùkpròtòa kékè sà bø: «Èwó i nyi yúdatòwó fiò á?» Yesu dónjú bø: «Èwó i nuin»¹² Vɔà gákémè vósatògánngánwó kiqé èdumèmèciciwó cò ényó qé ñjún án, i qónjún náwó o.¹³ I Pilató nún nèn bø: «ñ lè sá ényó kë wo lè cò qé ènúwoa i á mán?»¹⁴ Vɔà ñ qó ènyó qéka ñjún o, i i kpáá èdùkpròtòa súgbó.¹⁵ Kpò èjijiá, èdùkpròtòa tánací gákpmènónó dáká kë èdúa ca&n a&n qé lè ázánqúgbø.¹⁶ Lé gánámédóá gákpmènónó dáká àmèsiamè qésiá nón lénán qé, wó yónèn bø Barabas.¹⁷ Cágba hinàntò, gákémè wó bó qéa, Pilató ká wó sà bø: «Méén i mí jí bémán gbé qé námí? Barabas nòmí Yesu ká wó yó bø Krisitoa?»¹⁸ Ènyán bø wó sà Yesu cágba èñjúbrátó.¹⁹ Gákémè i kanréni dè yé kójodódó yé zinkpínji qéa, ásiá nún nyó qéka qidéè bø: «Ká wó énúqékin kiqé ñúcù mányán ényóqé hinàan o, qó ñ qú áyá súgbø ègbá lè èdróá mè cágba yéto.»²⁰ Vósatògánngánwó fiò kiqé èdumèmècicíwó kánqéji ná àmèsgbóawó bø wóá bià Barabas i wóá wú Yesu.²¹ Èdùkpròtòa ká wó sà bø: «Lé wó amèvæawó mè, mèen i mí jí bø mán gbé qé námí?» Wó nún bø: «Barabas»²² Pilató kawó sà bø: «Nuké i mán wò ná Yesu kë Yesu kë wó yá ná bø Krisitoa» Wósáé qó ñjún bø: «Krèen qé áticogá jí»²³ Í i nún bø: «Nukéájò, ènúvèen ká i wó?» Vɔà wó gbé dá áxá bø: «Krèen qé aticogá jí.»²⁴ Leyijiá, Pilató nyán bø yé nká teñ gbé wó ènúqékin o, gánngéké ziikiti qéká tó qidé, è cò eci, i kròb yé lòwó lè àmèsgbóawó nkó i nún bø: «ñènn nyán èdjalé ñjúcù mán nyán èdje hilá yé hún mè o.» «Míán tawó mí kprjé»²⁵ Èdúa sàé nún bø: «Yé hún nán vá mián kiqé miánviwó jí»²⁶ Í i tací Báràbás qé ná wó vòà è naén i wo xó Yesu i còé nán bø woa krèen qé áticogá jí

²⁷ I èdùkpròtòa yá sòjawó kprjé Yesu yí tóhó ká wó grádó qéa i yó sòjawósáe bó.²⁸ Wó rò yé wúwó i qó áwú vráyá qéka nèn. Wó wó ájñunjákúkú dáká, i còé cón nèn i cò átí qéka qé ló qúnú mè. Wó jekró qé nkó nèn, i kó nú nèn bø: «Mi cíwo, yúdatòwó fió!»²⁹ Wó tu tán qéjí, i cò éxiyé xó ètá nèn.³⁰ Ké wo kónú nèn jròá, wo rò èjíwùá nèn, i tró qó yénta yé wúwó nèn, i wo kprjé yi bø woa vèe krèen.³¹ Ké wó dòá wó kpró lirá ñjúcù qéka kë wó yónè bø Simon án, i wó zin dójí bø nán kprjé dò cágba né à hèn yé tícögáá.³² Wó vó qó tóhó qéka kë wó yónè bø Golgotáá, kë gòmè nyi bø: «Ètákúgó tóhó.»³³ Wó cò ègbá vevá qéka kódá áhá mè qé i còé nèn be nán nùn, kë i qéè kpóá, a gbó bø yé nká&a nuín o.³⁴ Ké wó krèe jròá, wó mán yé wúwó lè wodékiwó mè.³⁵ I wó kanréni i lá kpòdá.³⁶ Wó cò fun búbú nyón dá yé tágba i nyón qéjí bø: «Yesu yúdatòwó fió ká.»³⁷ Wó krán fráfitó amèvæ kidéé, qéka dà yé ló qúnúmè, amèvæató qé ló mián mè.³⁸ Amèké vayíkóawó ló zúi i lá húnhún wó tawó.³⁹ I lè nún bø: «Èwo, kë nún ná bø yéa teñ gbán Mawu yá há i gbé tró mèén lè nkèkè amónjtón mèán, qé qékiwo wonjá! Ná è nyi Mawu yévia, qí lè áticogá jí!»⁴⁰ Nènèké i vó sàtògánngánwó cá wó kónú nén kiqé è nukprámètowó kiqé ámècincinwó i lá nún bø:⁴¹ «È qé ámèwó gánngéké nkáá teñ qé dékia yénta o. È nyi Israélítowó fió, nán qí lè áticogájí né mián xó jí sá.»⁴² È xó Mawu jí sá, Mawu nán qéé èfiá nái rón én qó nún bø: «ñ nyi Mawu ví.»⁴³ È fráfitó hø wó hrán kiqé è qé awó cawó gba zúi éná.⁴⁴ Èfia, cò gádén i séyí gásidékeméán, èdúásáé dó zú ú brú. Léyikó gá siqéké mèán án, Yesu qé áxá sínjsín bø: «Èlóyí, lámá sábákitáni?», yé góomé i nyí bø: «Mawu, tifin Mawu, nukéájò iá tací jí qé?»⁴⁵ ká ámèdéká qéka kë nón lénán qéawó énæán, wó nún bø: «È lè yó Èlóyí»⁴⁶ Ákáá káá, ámèdéká lè wó mè súdú, i còé dà átínú i còé nén bø nán

nún.⁴⁹ Ámákptiawó nún bə: « tacií dé, miám kpó bə Elói lá vá xónén máán »⁵⁰ Yesu gbó tró dá áxá síjsín, í có yá gbóngón nán.⁵¹ Kpó, lé gáxoxó hinán má ákáákáá, Mawu yá xómá cō vón án mán dá ámavá, cō eyí i sá vá ágomá. Agnígbán húnhún í ákpewó fén.⁵² Ámákukudówó hún, í ámáké nyi Mawutjáwó í kú vayíawó gbá fón vá xixé mā.⁵³ Wó dó cō àmákukú dówómà lè Yesu yá wónwón mè, wó qó adú kdkáá mā, i zá ná àmèsúgbówó.⁵⁴ Sójàmágán kidə sójà kptiawó ká lá jí Yesu kidéáwoa kpó sigbə agnígbán húnhún án, í kpó ánuá jyáwoa, ká wó kpó énəán, vónvón jiwo, í wó nún bə: Àmè hiláá, Mawu yá vi jijí ñta-ñta í.⁵⁵ Nyónrún ká kpró Yesu dó cō kéké Galiléawó bə yéwo a vá lóbé nèn án wó cawó lè qé í lá kpó ñjúnú lá dij dij tóhó.⁵⁶ Maria Magdalatjácá lá wómà, Maria Yakubú kidə Yeséfú wó nánán kidə Zébédé yéviwó nánán.⁵⁷ Fiénigbóá, Arimatéh yá ñjucú hotónón qéká vá qó, wó yá né ñjucúa bə Yeséfú ká cá nyi Yesu yá dəpróvi qékáá.⁵⁸ É tébò Pilató, i biò Yesu yé ñtirán kükúá. I Pilató qémón bə woa cōe nèn.⁵⁹ Yeséfú cō ñtitán kükúá, i bréé qá ávón qidqi qéká mā⁶⁰ i cōe qá yénta yá yódó yéyéá ká í kú qá ákpá máán mè. I i cō ákpá gánngán qéká í sá tú yódo a í yí.⁶¹ Maria Magdalatáa kidə Maria àmèvəatá wó kanren dá yódóá yá ñkó qé.⁶² Njekéké ká jéjkó né gágrádó yá ñkéké, vósatō gánjgánwó kidə Faristowó bó qé Pilaó gbó.⁶³ Wó nún bə: «Búbútó, mí lá qónjún bə gákémà àmèbréti hinán lágbə qékáá, a nún bə: "Lé ñKéKé amóntón yé ñgbéá, máán ñjón cō àmákukuwó mè."⁶⁴ Cágbə hinantáa, nán né wóá jó yódóá kéké ná ñkéké amóntón. Ná ñ wó énəán, yá dəpróviwó lá tej vá cōe í lá nún né éduá bə: "É ñjón cō àmákukuwó mè"; amabəbrə cingbétó hilá lá nyran wú kékékéké.⁶⁵ Pilató nún néwo bə: «Mí xó jyála qé&ka. Mí vē jó yódóá ñjú sigbə mián tej án éná.»⁶⁶ Wó yi í vēe jó yó dóá ñjú, wo vēe trá ákpá qé yó doá ñjú síjsín, í wó cō jólá qé gbó.

Chapter 28

¹ Kossida yá ñkéké kékékéké yá ñgbángbánsi lá gbóngbóngbéáá, Maria Magdalatáa, Maria Magdalatáa kidə Maria àmèvəatá wó vá bə yéwoa vē kpó& yódóá.² Kpó, agnígbán húnhún, qó Mawujéndótó qéká qí cō jinkóri í vá bri ékpéa, í kánren dají.³ Yá nónnóm lè dazó i yé wúwó yá qé pém pém.⁴ Vónvón jí jálawó í wó tró zún sigbə àmákukuwó éná.⁵ Mawujéndótáa xónùn nyónrúán wó í nún né wó bə: Ádiká ñká cō mí o, qó ñ nyán bə mí lè jí Yesu ká wó krán dá áticogjáá i.⁶ Njgbé lá lálá o. Vá a ñjón cō àmákukuwó mè, sigbə í nuin qéa éná. Mivá kpó tóhó ká axótó mréen dóa.⁷ Mí yí kábà í vēe nún né yá dəpróviwó bə: «É ñjón cō àmákukuwó mè, í mí kpó, a jéjkó né mí yíkó Galilé. Léeená í mián kpéé lè ná.» Kpó, ñ nuin né mi vá yí.⁸ Ákákáá nyórún-ánwó cō lá yódóá gbó. Vónvón jiwo vóá wó lá jíjó mè. Wó súudú bə yéwoa vē nuin né yá dəpróviwó.⁹ Yesu dóo gówo í nún bə: «Fáafá né mí.» Yá fóó í súbjé.¹⁰ Yesu nún néwo bə: «Mí ñká vovvón o. Mí vēe nún né tin nónvívó bə wóá yí Galilé, lénán í woá kpó ñ lá ná»¹¹ Gákémà ká ñjónrúnwó yíkóáá, jólá qékawó qó áquámà í nún ánuá jyáwó sáá né vásátjgánjganwó.¹² Ká vásátjgánjganwó qó ogó édumémécinwó í xónún cō énuké jja ñjún án, wó cō áhó súgbó né sòjáwó.¹³ I nún néwo bə : «Mí nún bə Yesu yá dəpróviwó vá ézán mè í vá fí yé ñtián kükúá gákémà mí dón árcón án.¹⁴ Ná ényé án vá qó kómándán gbó, mián cōe wrá cágba né mi ñká já ényó mè o.»¹⁵ Sòjáawó xó áhó í wó sigbə wó nún néwoá éná. Vá ényé án qí lè Yúdattowó mè í gbé lè qí kéké i sá vá nán égbá.¹⁶ Vá adépróvi àmèwuidékáawó yí Galilé, lá ató kə Yesu diisá né wóá jí.¹⁷ Ká wó kpééáá, wó súbjé vóá àmèdówó dá áqiká.¹⁸ Yesu gbó tébówó í nún bə: «Wó nán ñ ácè qésiaqá lá jinkóri kidé ágnigba&n jí.¹⁹ Mí yí, né mián wó adúwósáé ádəpróviwó, mi dá mawucítá né wó lè Mawu dadá, Mawu évi kidé Mawu gbóngbón kókó yá ñkó mè.²⁰ Mí kpárówó bə wóá wó qé ánuá ñ kprá miánwó jí. Mikpó, ñ lá miángbó tégbeé kéké ná xixéá yá vovvó mè.»

Mark

Chapter 1

¹ Mawu yé nyō kaka yé gó mə cō Mawu yé ví yésu christo jí.² Cō énú kə Mawu yé nyonútá Ésaïe, lə núbè tiј mə dədə qéká yíkó i ka ve lə jra emon jí do nə wo.³ Mawu yé mə dódó yé gbé mə i mi lə sə lə zogbəjí : i lə nu nə mi bə Mian jra emon kē i Axoto ka tó.⁴ Lə zogbəa ji Jean lə kaka Mawu nyō dan lə nu nə wó bə aməsiamə nán dō nə wo a nyran wó dè wò nuvonen wó ta.⁵ Judée kidé Jérusalem wo dukó wó séé dō va Jean gbó i vá hun wó nuvonen gón mə nə ii kpřo wó sə yi Jourdain yé tó a mə i ve e nyran wó.⁶ Gbóxó Jean nan yi a du ñ naan wó mə an ədo áwú qé ka kə wó cō kpósə yé yúú i sə tón kidé ayúu yé kpabanú le arinka : Lə yé dō wó wó mə an, tomtoni kidé ènyin cí i nyin énu dudu nə.⁷ Lə yé nyō kaka wó mə èlə nū nə wó bə a , amə qéká gbó nón kə sənñ wu un kə nyə ke cō qékinyá isá sawə də un o kéké i sə yé yé nu dódó wó jí o.⁸ Nyə ñ nyro mi lə ci mə, vóá èyá ká nyran mi lə gbón gbón ko kó mə.⁹ Lə gaxoxo ñ nan mə an, yésu gbó cō Nazareth lè Galilée duamə , i Jean nyronen le Jourdan tó a mə.¹⁰ Yé dodo lə ci a mə an a kpřo jíj kui hú i gbóngbón qí cō jí i vá jøi sigbə alun kuku nə.¹¹ Egbé qidqi qéká cō jinkui i lə nu bə əwò i nyin əvinya rónrón tó à i ñ cō qékí nyə blibó nyə wo.¹² Lə a nyō an yé voxó a, gbóngbón an cō e i bu lə wo mə i ve e kpřo qékia lə zogbəjí.¹³ Le zogbə jí á á e wó ñ kə kə hoka lə rangan wó dómə. satana vá lə tèè kpřo vóá ñ tə kpřo jí o. Mawu yé nyən dótó wó i cō nə énu qdqu vā nə.¹⁴ Yésu va í Galilée í ve lə kaká Mawu é nyō kə wó lə Jean jro a.¹⁵ Yésu lə nù bə: Mawu yé Fiš qùxò yé ga xo. Mi hun mi an nuvonen wó gō mə nə mian sə nyō nyonén kə vá.¹⁶ Ké i lə tó Galilée yé xu á tó á, əkpřo Simon kidé. André i wó lə da ədq.¹⁷ Yésu dō wó gbó i lə nu nə bə mi kpřo dō mi ñká gbə nyin əhué lə tó wo, vóá aməgbetj lə tó wó i mi an nyin.¹⁸ Kéké yésu nan xonu ve áá wo gbé ədə a wó qé i kpře do.¹⁹ Lə wó mòn zonzon mə án lə ahua tó á ə kpřo yakubu, kə lə nyin zébédée ví, kidé Jean kələ nyin wó nónvia, lə jra ədq wó dō lə tó jí hun mə.²⁰ É yø dí vi á wó i gbé wó dá da zébédée kidé amə kə lə wó dō kidé wó á də tó jí hun an mə wo kpře e dō.²¹ Wó sée kpřo yésu do i ve qo caper naÜm. kékékéké yésu dō qé xo xxa mə lə sabat gbé i lə kpřa a mə wó.²² Amə wó kádá jí lə yé nyō núnú wó mə sigbə aməkə xó énu kpřa mə yé wó ma nə.²³ Aməqéka lə énū

Chapter 2

kprámə xə aa mə, í gbɔngbɔn vɔ nen lə daya nə; i có í dáxá : bə. ²⁴ Yésu Nazareth tɔ ənyo kə í lə mì án kidè wo və do mə? ɳ nyán á mə kə ɳku mə ə nyin: Mawu yé mə kɔ kɔ í ə nyin ɿ va í ka vakprɔ mi tó əmɔn búbú jí. ²⁵ Yésu kə dè i lə nú nə bə: bɔ nu , do lə amə ɳ na mə. ²⁶ Ȣbɔngbɔn vɔnen án do lə wɔ wɔ, í lə dáxá sínsín. ²⁷ Ȣ nu án kpáca amə wó lə bíj wò xrɔ wò sə bə : << Nù kà í lə nyin ə nū la? Non nòn mə yə bù í gba vá Ȣ lə kprɔ gbɔngbɔn vɔnen tò wò kidè ace kpakpa, kidè bubu cá!>> ²⁸ Yésu yé vá Galilée dú a mə kaká dè Galilée kidè Edu kə xrixa də a wó. ²⁹ Kə wò do lə qəxo xə a mə an yésu kidə. Simon André, Jacques kidè Jean wó yí Simon yé xómà. ³⁰ Kə wò ve qd Simon xó mə án asia inon lə dɔ daji dé í wó nu nə Yésu . í yí gbà lə ədɔ báá jí. ³¹ Í lə alɔ nən í cōe có ɿ ədɔ a vɔ nən í tò ə nū dudu mamán nər wó. ³² Wàtrò ɳ nan, lə nyindən yé jəjə mə an wó lə cō dɔ nòn wo kidè aməkə wò gbɔngbɔn vɔnen lə dáya nə wo va nən. ³³ Mián nú qədə bà ədu a séé vā lə yé xə xò nu. ³⁴ Dònòn sugbɔ kpó hàyahàyà, nə nən kə i ɳyan gbɔngbɔn vɔnen lə amə wó jí íi gbà. gba gbà nə gbɔn gbɔn vɔnen wó bà wò ɳka xo nu də ənu kə yə wò a un, cagbə wó jə si wò qà ki ó. ³⁵ Ȣ cō nyɔ nyɔ i yé qəken yi toxo qəkà í vé xodə. ³⁶ Simon kidè nòn via wó kə kprɔ dō á wó lə jí dan kə kà í ve kprɔ . ³⁷ Í lə nu nə bə << Amə wó lə ji wo>>. ³⁸ Ȣ bə << Mian có lə ədua mə kidè ədu kə xrixá də galilée wo, gbɔwó ma tə ɳ ve kaka Mawu nyɔ nə wó cá wó>> cagbə ɳnan tò í ɳ va lə la d̄é.>> ³⁹ Ȣ nū Mawu yé tó ə du kə xrixá də Galilée lə Mawu yé qəxo xə a o mə í ɿ gbà ɳyan gbɔngbɔn vɔnen wó lə amə wó jí. ⁴⁰ Gùdù nòn də ká vá yí gbà í lə qə kúkú nən, í lə krojí nən, lə nū nən bə : << Nə ə jí áá a tən trɔ ɳ vā amə cō cō wo mə >> kidè rɔnrɔn. Yésu cō alà I sé dè taa jí nən , í lə nu nən bə: << ɳ lə jí bə na va amə cō cō wo domə>> ⁴² Ȣ kpo dō a co lə jí akákáitro zu amə cōcō. ⁴³ Yesu dəsə nən sənŋi sənŋi nyen le qəkia gbo , i lə nu nə . ⁴⁴ Bə << Ȣ yi kɔ i nu nə amə qə o, vɔa na ve cō qə kio disa vɔsátó i nàn nán ənu jɔjɔ kə Moîse nudə nə ta cō cō nyinyin nə ta gbəfan qə qə lə wó gbà>> ⁴⁵ Kə i də sà gùdù nòn lə bə ɳka nu nə amə qə a ɳ sà o i cō í lə nū nə aməsiámə lə dua mə dan bə yesu dā dō nə yə nɔnnɔn mə ɳ nan bə yésu ɳgbə dō vovo I á lə qisá dan lə əduo mə o. lə ɳnan yé ɳgbə á dcí toxo qəken qè í a mə wo lə có tóxó vovo wó í vā lə kprɔ.

Chapter 2

¹ Nkeke dowò vayi, Yesu gbe trɔva, Kapernaum la, aməwo se be egbɔva axo. ² Aməbó keke toho ɳgbele xɔxɔanu o, í Yesu dē gbefan enyɔa nəwo. ³ Amə amənə cō sekunɔn deka va nə Yesu. ⁴ Ke amə sugbɔ dē enəa, wɔ ɳtən kpo emɔ í cōe va gbo o, ca gbenato wo ve ton exɔ kena Yesu lea, ye tamə, i cidi aməa kide eba kékí i mren dedeə va xɔamə brɛwu. ⁵ Ke Yesu kpo aməawó xɔsé a, enu nə sekunɔn a be: "Evinye, wɔcɔ tɔ nuvɔnwo kewo!" ⁶ Wemakpratɔ deka wo le na í leka wo dekiwo se le susu mə be " ⁷ nu ke ijɔ í amə ila le xonu enəma? Busunyɔn inyi ɳna í inu. Meke í la teŋ cō enuvɔnwo ke amə? ɳnyi Mawu dekən i a?" ⁸ Ke Yesu nya be wole kedi le wodekiwo ma a, ebiɔwo se be: " Nu ke ijɔ í mi le kedi le mia dekiwo mə?" ⁹ Enyɔawo ké yé nunu í vadí wu kó? í wɔcɔ tɔ nuvɔnwo kewó, alo í co, ɳrɔn tɔ ba, í nazɔn azɔnrin ¹⁰ Ca gbe nə mianya be ɳusin le agbetɔví a si le xixeamə be atenju cō enuvɔnwo ke jroa, enu nə sekunɔ a be. ¹¹ " ɳle nu nə wo be co, ɳrɔn tɔ ba no na yi axomə !" ¹² Sekunɔ a co jete zedeeaka, í ɳrɔn yeba, í zon dedo le wo se wo ɳkuvimap enu kpaca aməsiámə, í wokafu Mawu í nu be, "Gbede! Minjkpo enu ila mɔnki kpo a". ¹³ Yesu gbeyi ahuta, aməawo see bɔva gbo, í ikpra enu wo. ¹⁴ Ke wo co le na ízɔn dədo a , ekpɔ levi, Alfeo ye vi, i ile yɔ afiho, Yesu nu ne be kprɔndjō"; icɔ kprɔdø ¹⁵ Le kina ye ɳgbea, wo kpe Yesu kide ye nukpraviwo yi enu dñugbe le Levi ye xomə. Afijojɔtɔwo kidé amə bulɔməwo dñua kide wo. ¹⁶ Ke Farisitɔwo sekpratɔwo kpo enəa, wo ka ye nukpraviwo se be: " nə ya wɔmɔn i le dñu nu kide amə madota ɳnawo ma?" ¹⁷ Ke Yesu se enyɔa, edɔnjú nə wo be " Amə ke nyɔdəa wo ɳhian amcuto o. Vɔa dɔnɔwo i hiae. nye ɳva be ma yɔ amə nyɔŋgbın wo o, enuvɔn wotɔwo yɔ gbe í ɳva." ¹⁸ Yohanes ye nukprɔsviwo kide Farisitɔwo branə nū. Aməwo va ka Yesu se be" nuke í jo í amə ɳna wo bra nə nu í tɔwówo ɳbrane o?" ¹⁹ Yesu nu nə wo be: Amə kele de nyrun ye xɔ wo atenju branu ne í lewogbo dəa? Nə ile wo gbo də ya, wo ɳka teŋ branu o. ²⁰ Gamə lə gbɔnɔn, í wa cō nyɔ run dətɔa jílē wo ma. Gana mədoa, wo abra nu. ²¹ Aməde ɳcɔnə avɔn xoxo kide yeye ca, í tɔn nəo, nə iwɔ enəa, agrin, wu deca tɔa. ²² Aməde ɳkunə aha yeye de jɔlɔ xoxo mə o egoa la wó, í aha ca, jɔlɔ a ca wo agban jɔlɔ yeye mə i aha yeye nɔnɔn. ²³ Le gbɔngbɔn gbe a, Yesu to molu bomə va yikɔ, ye nukpraviwo tɔ molu a coco. ²⁴ Farisitɔwo le ka sebe: Nu ke í jo í wolewɔ enuke ese ɳdemə be wawɔ le gbɔngbɔn gbea o? ²⁵ Yesu do ɳu na wo be: " Mi ɳ hrɛn enu ke David wɔ ke ido tetekpɔ mə, í fufé le ye kide eviawo a kprɔ?" ²⁶ Eyi Mawu ye xɔamə le abiatar, le Mawu yemə gaŋgan ye gamə, í ve du vɔsa kpɔnɔn, ke woŋdəmə be amə gbale nadu o a, í cō dəwo nə aməke kprɔdø awo, mi ɳhen kprɔa? ²⁷ Eyi ji inu nə wo be: " cagbe aməgbetɔ í wodo gbɔngbɔngbe, ɳnyi cagbe gbɔngbɔngbe ta í wowɔ aməgbetɔ o, ²⁸ Cagbe nə aməgbetɔvia na kpo ɳusen de gbɔngbɔn gbea ji"

Chapter 3

¹ Yesu gbe yi dexó xə deka í amədeka ke alɔ kusə nəa le lena də. ² Aməfekawo le kpo dɔŋu kpo be atenju adadɔ nə le Sabbath ye ɳkeke jia, ne woa cō enyɔ de ɳjun. ³ Yesu nu ne ɳrucu esə kukunɔa be: "Co, í na nɔntə de donjdomə le la." ⁴ Seyijia, Yesu nu nə aməawo be: "Wo na əgbe be woa wɔ enu nyɔŋgbı enuvɔn le sabbat ye ɳkeke jia, be woaxo amə de agbə, alo woa tacide nə a ku a?" vɔa, wo viŋ xu. ⁵ É tro kpɔwo kidé xoməfién í se vèvè de wojí seŋuwó nu, í nu nə aməa be: "vru tɔ lɔwo" í ivrui, í Yesu dadɔ nə ye lɔwo. ⁶ Akaaka, Pharisisitɔwo do, í wɔ bɔbɔ kide Heroditɔwo, í wo brásə deŋun be woa wui. ⁷ Seyijia, Yesu kide ye dekprɔviwo yi axutó, í amə sugbɔwo co Galile, Yude. ⁸ kide Yerusalem, yude kide Idume duganwo mə, kide ye Yordan ye ɳgbe, kide Tir, Sidon nutotrowo mə ke amə sugbɔwo se enuke yi le wɔ woa, va gbo. ⁹ Yesu nu nə ye dekprɔviwo be woaji akro cukuvi deka ne ye cagbe nə amə sugboawo ɳka tú emɔ nə ye o. ¹⁰ Do éle dadɔ nə amə sugbɔwo, kékédɔn nɔnwo lé ji be woa tebɔe, í cō alɔ tɔe. ¹¹ Ké gbɔngbɔn makɔ-makɔwo kprɔ a, wo jena wkro de akɔmə nə, í na le de axa be: "E nyi Mawuvi" ¹² E de ese newo be wo ɳka na nə aməwo na nya o. ¹³ E ra etó ji, e yɔ aməke í le jiawo, í wo va gbo. ¹⁴

Chapter 4

E yó Apostolo aməwuive be woatej nō yegbō nə a dō wo yi mawunyō nugbə¹⁵ Kide acəkpakpa be wo a ḥa gbɔngbɔn makɔ-makɔwo.¹⁶ E yó ye dekprɔvi aməwuiveawo: Simon, ke i na ḥkɔ be Petro.¹⁷ Yakob zebede ye vi, Yohanes Yakob ye nɔvi ke í na ḥkɔ be Boanerges, ke gɔmá nyibe(ecidégbé yé viwo);¹⁸ kide Andre, Philipu, Barthremi, Mathieu, Thomas, Yakob, Alfe ye vi, Thaddee, Simon Zelotita¹⁹ kide Yuda Iscarioti ke ká vá sá Yesu a.²⁰ Seyijia, wo yi axomə, í aməwo gbè bɔ sugbɔ kèkè i woŋka teŋun dunu kpətē ca o.²¹ Ke ye xomə se enɔa, e va be yoa kprɔ dō ínu be:"Etamə le dahan nə"²² Wema nyatɔwo ke co Yerusalem á wo nu be:"Gbɔmgbɔn makɔ-makɔ Beelzebul lé mə. I yeji í tóna í nya nə gbɔngbɔn vɔen wo."²³ Yesu yɔwo va dekia gbo, i dō eló nəwó: Satana la tenjun nyá Satana an?²⁴ Nə efioduxodé có de dekia ji, efioduxó hina ḥka teŋun rikə o.²⁵ Nə axó de có de dekia ji, axó hina ḥka teŋun rikə o.²⁶ Né inyi be Satana co de dekia ji a, e māan, í ḥka teŋun gbe ne o, í ye tɔ ye vɔ xo nə.²⁷ Uɔa aməde ḥka teŋ dō aməseŋju de ye xómə, i fi ye nunyɔŋgbí wo na un bra aməseŋju vayixoxo o.²⁸ Un le nu nə mi le enyɔdodo mə be:"woaco aməwo gɔ jéjewó se kewo, kəkə í séyi enyo madi enyɔwo cá ke wo nua wo."²⁹ Gaŋke woŋka cɔ enyɔ madi enyɔ ke wó nu de Mawu ye gbɔngbɔn ḥu an í se kewó gbédé ó, vɔa amə hina jagɔ mawɔ³⁰ Yesu nu enə, dō wo nu nə be:"gbɔngbɔn makɔ makɔ dek le mə."³¹ Ye náná kide nɔvia nucuwo va, wo nontə de xixenu, í do amə be wo a yɔe va,³² Amə sugbɔwo kanren de gbo, i wo nu nə be:"Tɔɔ náná kide tɔɔ nɔvi nucuwo le xixenu, i le ji wó."³³ Yesu biwo se be:"Mewo i nyi tiŋ nánawo kide tiŋ nɔvi nucuwo?"³⁴ Ke í trɔ kprɔ amə ke bɔ dee də a wo a, e nu be:"Mi kprɔ! tiŋ náná kide tiŋ nɔvi nucuwo.³⁵ Amə dækpukpuide ke wɔ Mawu ye jijia, amə hina ni tiŋ nɔvinucu tiŋ nɔvinjɔrun kide tiŋ náná."

Chapter 4

¹ Zéqàka kéra ègbé tò ènú kpràkprà amè wó lé hütó amè gèdègèdè qèkowó kpròedo; i dō akrómè i jé ahú ji i kárèn dé akrómè. Améa wó lò dò ahúa tó.² Ekprà ènú súgbòwó tó élò dódómèn; enyɔn ké i kpráwóà kér.³ Mísò: ènúdótò yi ènudògbè.⁴ Kà ilé dō ènúén, ènukia édowó gè i jèn qé èmɔnjí, í héviwo vā í qúwó.⁵ Ènukia àdèwó gé i jèn qé èkpékúio mèn, tóhó, tóhó ke èkò ḥ súgbò léó. wó mí kábá qóbé wó y zì dè èumè o.⁶ Vɔà kér nyidɔn, wófíón qobé wófíón qobé wó kér nyièto óó.⁷ Ènukú èdèwó gè jé anjunja mè gbé wó mè. anjunja gbéwó qɔ tuwó, wó mi vɔa wó ḥ nà èkú cén cén qékén óó.⁸ Ènukú èdèwó gè jé anyigbàn nyɔngbí ji, wó mí i wó cén èkú sugbò lé wó cici mè, edéwó sugbò dèjì tóhó hóka, edèwó tóhó kové tákpo o eqéwó tchó kakitakpó.⁹ Ì ilé nù bé: "améké si ètò sénú léà, na s!"¹⁰ ké i và kpotò Yesu qekà àn, amè kér kpròedòa wó kidé amè amè wuivàwó kà enyɔn sé có élò qódóá wó ḥu.¹¹ È qónu nè wó bér, "mia wó yà, wó qé mawú ye gàn nyené disá nèmí. Vɔà amè kér lé hihá nuwo yà, ènyɔàn wó nyi élò dódó, bér.¹² Kidá súsú bér né wó lé kprò enúàn, wà kprò ènó, wà sé ènù, vɔà wó kà sa ènú qekèn gomèn ó, nén ḥ nyi ènèn àn, wà và dò dèsi ènú, aló wà và sénú gomèn, i là và trɔ èjí mèn, i Mawú là và cò wó nùvòwó kérwó.¹³ Yesu kà wo sé bér: "Mi ḥ sé élò dódóá gomè ó á? nè miàn wɔ mòn itén i sé élò dódó kpotia wó mè?¹⁴ Ènú kú dò tòa lé Mawú yé ènyɔàn dódó ji.¹⁵ Ènyɔàn èdèwó i nyi ènúvú ke gè i jé dé èmɔntó, nè wó seà, Sàtana vár qá nè ènyɔn ke wó séà lé wó tówó mè akà àkà.¹⁶ Ènyɔàn èdè wó nyi ènúkú kér gè i jèn dé èkpékúi nyigbàn ji, wó i nyi enyɔn kér nè wó séa, wó hònèn ji sè àkààkà kidé jijò.¹⁷ Elké riri qekèn ḥlé wo yù ó, ènyɔn hinàn wó i wó sé dénen edò wɔwɔ men zààn. Ngébi sià nè wó jé ayà qufú mè àlò hahàmè àn wó ngébi cò nén ènyɔà wɔèdò óó.¹⁸ Ènyɔàn dówó i nyi ènúku kér wó dò dé anujujavo mèan. wo sénèn enyɔán.¹⁹ Vɔà hihàmèn yé háhawó, késinɔnú wó amèn brébréwó, kidá ènùjro amèn búwó vár zén nè ènyɔ àn i na túi qó, i ènyɔàn nàn gbè èkú cén cén.²⁰ Sá wúnúàn, ènyɔàn edówó i nyi ènúkú kér midé anyigbàn nyɔngbia ji, wó sé nèn, hɔe nèn i cén nèn èkú; qawò ègbàn, qéwó kakitakpé, i edéwó kavétakpé.²¹ Yesu lé nunèn wó bér: "wó tònèn kandé i nà se bér dé abàti gomèn aló i nà cón ènú ji de èhòmèn àn? Bén mítan tòè i sà dè kandé yá tí támèn.²² Dòbá ènú béké qèkèn ḥ nòn nèn nyàn nyàn o, kprò ènú wràwà qèkèn ḥnòn nèn àmè dómèn ó.²³ Nèn ètò sè nu le amèn qési àà, nàn séé.²⁴ "Mi hén ayé lè enyɔn kér mi lé séà ḥu, qóbé ènú jrénú kà milé sénj jré ènúàn yé tútú wàzàn i là sà jré mí, i wà trɔ kàn kpréé nèn mi,²⁵ qóbé amèn kési ènú léá, agbé hò kprò, i amèn kési ènú ḥlé à, wà trɔ hò hɔé qekà kélé alòmèn nèn àn." Yesu nù nèn wo ènèn.²⁶ Í i nùbér: "jifó fià qúhóá wɔqà sìgbà bér amèn kàlé dò yé ènúkú dà anyigbàn mèn ènèn.²⁷ Èzàn mèn àdàn aròn inàn nyòn bér ènkéké mèn, ènúkú dódóá nàn mí i nàn cí kér nyjèn nèn nè i wɔ mòanó.²⁸ Anyigbán ntà cén nèn èkú lé qèkia simèn: ètɔnenji có ènúkúà yé tiji, ènú kér mèn ènúkúà yé tiji, ènú kér mèn ènúkúà yé tiji, ènú kér mèn ènúkúà là bédéá nà kprò dò atiàjì.²⁹ Nèn ènúkúà bía à, è cò nèn ènú kér asén hèá ènú hahà gamèn sún.³⁰ Í i nùbér: "enú kényi miàn tèn asà jré sò kiò jifó fià qúhóá aló élo dódó kér yé mien zàn i là sà qé yé gòmèn?³¹ Èwà qé sigbé ewàkú ènèn, kér nèn wó dòá, ènyi ènúkú dódó kér hoéwú lè ènúkú dódówó mèn lè anyigbàn ji.³² Vɔà nèn wó dòá í fímèn, cínèn i nàn ganjgàn wú lé atí dódówó mèn í nàn zén aló kéké wó i jifó héviwó nàn vár wó tònèwó dà yé fafà gòmèn.³³ Ènyɔn gèdà gèdà sigbé flà ènèn án, è hónú nèn wó nèn wóà teén sà yé gòmèn,³⁴ vɔà ḥ gbmán lè dò élò nèn wó óó. Nèn ivà kpotò yé qèkèn kidá yé dèkpròviwó à, èdènèn élòá wó gòmèn nèn wó.³⁵ Gbónà kér èwà trɔà, ènú nèn wó bér: "mívà nèn miàn yé agò hinán ji"³⁶ Hòntòn àn wócà għà amèn gèdègèdè kér bɔqđawò qé i yí kidá Yesu, qóbé yá kànrèn dà tɔji húnàm mèn qé vò. Amèn wó lè ètɔji hùn búwó mèn qé lènàñ.³⁷ Azòxjòtè sènni dàkà tò hohó i tɔjí xun kidá axú cí vò.³⁸ Vɔà Yesu ntà dèn aròn dà èkđqónú ji qé lè tɔji xun yé ngébi. Wó nyðen i lè nù bér: "enú kpràtò, ḥ lè wó enuqđ nèn èwó bér mí bér èkù mònji qéà?"³⁹ Kà i nyòn lé aròn mèn àn, è xonú nèn ayàà i nù nèn axu bér: "dötó! gbòn" i nòngté, i èqà qó tèn.⁴⁰ Í i nù nèn wó bér: "enú kér yí jò i vònvwòn lè ji mí? ji xosé ḥlé mià si hòdóà?"⁴¹ È kpacà wó súgbò í wó lé nunèn wó qèkiwó bér: "men í nyi amè lè mān? Ayà kidá Axú cà lè qó ètòéá."

Chapter 5

¹ Wó várqó áxua yé kpájunu xó nùxó lè gàdàràtòwò nyigbán ji.² Zéqàka kér yesu dò lè tɔji húan mèn ḥcú dàkà kér mè

gbongbon makɔ̄makɔ̄. lè co lè yòdówó mè vá gbò.³ Njúcu nan nyə nɔ̄nxò í nyi yɔ̄domen Amen qèkèn njè kpənen ji néñ ócò ègá wòrò cá ó.⁴ Wó brá áfòwò nin kidà gá wòròwòkidà ègáwó kpò. i í qènén gá wòròwò i gban nen ègàwò Amá qèkèn njèo njsen i là lè o.⁵ Nkékéwókidà èzánwó, é a nɔ̄non yòdówòjì etówó jí. Èdànén àxà í dónèn àbí dé yé qèki njí kidà èkpè dàdá wó.⁶ Kè ikpó yesu lè azogà á a súdú í vá jà krò dà nkò nen.⁷ I dàscá sínisiín:<< nū kéí lá nyin kidé wó dòj dò mè yesu Mawu ganngan yé ví >> lè Mawu nkò mè njèkè kùkù nénwó ká dé fúnyanfúnyan ñ ó>>.⁸ Dóó é kà lè nunen bò: << Dó lè njú lá mè gbongbon makɔ̄makɔ̄ .>>¹⁰ I yesu bís sè bò : << tòò nkò dé>> i qòjì bò: << nkò í nyi legio qóá mí sùgbò>>.⁹ Wo qè kùkù nén bò nká nyan yéwó yi anyigban bú ji ó.¹¹ Lè ègá njúnan mè à èhan dàkàwò lè dúnú lè etóá jí.¹² Wó qè kùkù nén yesu bò: << nyan mí qè èhanwò mè nén mián qówó mè>>¹³ Yesu qè mon nén wó ; i gbongbon makɔ̄ makɔ̄wó có lè njí à mè í vè qó mè wò sùdù cò etóá jí í vé qó ànúmè sigbè èhan sàki amèvà ènè jètòmè.¹⁴ È han kpròtòwò veí nū ènù kà jòà lè èdùgáán kidè kòtòkòtò dúawó mè í amèwò sùgbò vá bò yé wá kpò ènù kà lè jò a.¹⁵ Wó vá yesu gbo i kà wó kpò njú kà mè gbongbon makɔ̄makɔ̄wó kà wò yò bø legio nòn kanrin qe í dò áwú i yé nkúví mè lè vɔ̄nvɔ̄n jiwó.¹⁶ Amè kà kpò ènù kà jò dé njú kà mè gbogbon makɔ̄makɔ̄wò nɔ̄non kidà ènù kà jò dè èhanwò jí à nút nén ámè kà vawó.¹⁷ I wó bís yesu bò nan co lè yéwó nyigban ji.¹⁸ Njú kà mè gbongbon makɔ̄makɔ̄wò nòn qè kùkù bò yé áyí kidéé, kí i kpò yesu lè qò tɔjí húan mè.¹⁹ Vða yesu njèo mon nen ò. vð a ènù nin bò. << gbo yì áxo í nan nú nè tòwóó ènù kò Mawu wò nen wò kidà àdɔnú mè ké í kpò nəwò>>²⁰ I iyí véri qè kùkù lè ènù gannganwókè yesu wò nin njè lè Dekapoli í adíka co amèwo.²¹ Kè yesu có áxúá sèyi yé kpáá njú mè à amèwò vá bø scriscrá dé àxúá ñ i í nɔ̄ntè qé.²² Hamè mègan qè ka, kà wò yonén bò yairo, va i kà i kpò yesu àà. i va jà krò dà akòmè nen.²³ I lè nút nén bò : << vñ nyɔ̄nrún vi lè èkù mòn jí ! ñ qè kùkù nén wó vá í nan dé álo jí bà nan kpò yòyò kidè àgbè !>>²⁴ Lè ènyon nan nút yesu yì kà i nút ènè an kidéé i amè sùgbò miòn xrixà déé i kpròèdò.²⁵ Vða nyɔ̄nrún qèkà kà èhún jánen lè ñ cò èxò amɔ̄nwúvə lè lè wò mè.²⁷ È dù áyá lè èdò dàtò sùgbòwò lò men Êzan. ènù kà lè siáwó sééé yé nɔ̄non mè njè trò ó vò lè yran déji.²⁶ É vá sè yesu nkò . i kè i lè zon lè amèn sùgbòwò mè an, Ê tò ñgbè i lè áwú nén .²⁸ Dó èhandéjí bò: nkèrè yò áwúá èdòà lè vò.²⁹ Kè i kréà èhun dòdóá nɔ̄ntè. i í sè lè yé ranmen bò yéé dòá vò.³⁰ Zèqèkàzèqèkà, yesu sèlè ranmè nkèrè có lè yé men í í trò dè amè náhòawi gbo lè biòwò bò: << men en tiñ wú>>³¹ Yéé depròvíwó nút nén bò << E kpò ámen sùgboláwò kà lè miòn wò í elà bìò bò men í krè yø wù máan >>³² Vða yesu kpò nút xrixado bò yèá kpò ámè kà wò. ènù njnan.³³ Lè nyányán men nin lè ènù kà jòán èn nyènrun án vè yesu gbo lè vɔ̄nvɔ̄n men. È vá jà èkro dà nkò nén yesu í nút ènyon dòdóá sééé nin.³⁴ Ènù nút bò : << èvinyø nyocrunví tóò xòsà qèwò. yí lè fàfà men tòò dò á vɔ̄c>>³⁵ Ká i lè xónú nin an amèn wó có Mawuxò nkò nontè yè xò men ibò : << vñ kà ènù kà wò lè nuán , ènù hamè mègan nkò nontè á ! bò: káá vñn kadèjí qèdè .>>³⁷ N nan èmèn amèndè bò nan kpò yé dòó nén ñjnyi petro yakobo kidà.³⁸ Yohanes yakabo yè nonvi o. Wo v hamè mègan yè xò men yesu kpò amen kà lè dà àxà lè fanjvi lè gba sinjsin en wó.³⁹ Kè i qo àxòà mèan ènúnen wó bò : << nút kà i jò mí lè wó hunyanhunyan i lè fanvi man? Dèviá ñ kú ó è lè dánron i>>⁴⁰ Wó koé vòà è nyany wò sééé do. È kprò qèviá yè dàdà kidè yè nanan kidè amèn kè kpròédò vówó i wó qó lèfì qèviá lè. È lè qè via yè lò i núnin bò : Talitha koum>> kà gømen nyin bò << nyonrunví, njè nút nén wò cò. >>⁴² Zèqèkàzèqèkà, qèviá cò i zon èesco wuivè vi i) amènwièvá.⁴³ I icó àdikà nen wó sééé. Èdè sè nén wò bò wò nkènà ènyon la nen amen qèken o í í nunen wò bò wòá nén njéqdú qè kà nin nén àdú.

Chapter 6

¹ I dò nén ná iyí yé dùmá í yé dà kpròvíwó kpròé dò. ² Kè Sábàt vá, élé kprámè nút lè qòtòá í kpátsáó. Wó lè édè nút bò: «lè fi hó é nút kpákpráme láo co ?» Ènjú nút kà wótsó nè ?, «Nút káinyí nukúnú kà lè wó kídjé yé ló wó ?»³ «Nnyi átí kpátò, Máríyá ví, ki qé já ke nòví, Xósá, Yùde kidà Simó ?, yéididáwó njè lè kà kidà mío ?» Yéésu dò hómá fión.⁴ I Yéésu nút nón bò: «Mawù yón núdétó qékèn tsóna, yá dúme kidá yátówóome kidá yá hóme íwó bù námó⁵ njintá wónó áqđ gángán qéíkéó sá hú nám dálá dà dóm nón qákáó jí i yódó wó.⁶ Wó jí maxáséa kpécé. Ilè yí kóhó bù meílè kpránú áme.⁷⁸⁹ Íhò amè wíáváawò idbwó amèvè amèvè í nàwò njusen qé gbo ngbón mèkɔ̄màkò wó jí, ihótodónèdò bò wóká hóenú qé kín lè wó mèdzázón mè ò, àtì qékín qéqè í wóá cò, kpón nón njèlè mè o, agbè tè njèlè mè ò, kidè èhó njè káno wó kpábránú mè ò, vòà wóá cò émò zónzón fókpà.¹⁰ Èlénú mèwò bò: «gásiàgáma kà mè qdò àhoqémèà mína néna kékè vè gákémè kà mícò nè na.¹¹ Ínè èdú qé njè hó mì, nón mì wólædótó mío afà fútú kowò nà nyi kúnú qèqè nèwò.¹² Íwòdó ilè kaka Mawu nyón bá dúkón à nàgbóyí lè wó nùvón wógbó.¹³ Wónyàn gbo ngbón sùgbò í wósia mímè dón nòn sùgbò iyò dòó wó.¹⁴ Èfíç Héródese sé énú kédáa wódásí Yéésu njè kó nyóngbí. Amè qdò lè nút bò: «Yóhánà Mawù écífè na mètò ínyi có Amèkuku wòmè énú kà dùa njú sen nukúnú dòwó lè wòdó lè mè.»¹⁵ Amédéo lè nu bò: «Èlì í nyi», Amè qdò gbo lè nút bò: «ányónuqéító í sibé qé cátòwó»,¹⁶ Kè Èródésa se ènyón kíllá, è bò: «Yóhánà kékè có tá nà í nyón.»¹⁷ Ènuké dòá Èródésa lè Yóhánà vayí i bré dé gáhómè nè Èródíasé (kélè nyi Filípá yá nòvía si) ènuké dúa è qá.¹⁸ Ènuké dúa Yóhane núná Èródésa bò: «njèjé se bò amè naxó nòvía sió». ¹⁹ Vða Èródiasé dékálé i lè jí bá yè wíi vòà njè kà tò ò,²⁰ Ènuké dúa Èródésa lè sinè Yóhánà, ènyá bá amè joçò kidè amè kókóé í nyi, i yéjè tè lè kpójí Ná qòtòá à dína vòà njè qdò nótóá kidà jijò²¹ i móñukpòkpo sú Èródésa sí lè yé jínjè kékè jí idó nùdúxó nè vè hánjè ko nò tòwókíqá Gálili njè kótwò²² Èródiasé èvì njønrúvi yént&qéó xóan mè va qú wé i jójí nè Èródésa kidè yé mè Kpékpaó lè ènúqúxó Èfíç lè nù nè, èvì à njúrúvìa bò: «Bíò ènúwó sééé kélá jí i má còe nèo». ²³ Ítá nút nè bò: «ènú wó sééé ká a bíò à má còé nèwó, nè nyi tifiaqúxó mèmàn tóxó amèvè». ²⁴ Èdá ènúné yé nana bò: «Núká í mè bò?» Ènú nè bò: «Yóhánà Mawú écífènamatò». ²⁵ I èkaka èwókába i yí èfíç gbo lè bíçé bò: «njèlèjí Yóhánà Mawú écífènamatò tå lè agbántéré jí ifiáatrò qólå». ²⁶ Èfíç cí njèzizi mè lè yènútátáta kídá yé mèkpákpáó à gø gba yé njè ká i nút ò²⁷ I èfíç dò yé sòjá qéká béná cò Yohánà njè tå vè njè. Jòlå yí ivé cò tå nè lè gágbáma.²⁸ I cò yáta dà agbàngbèjè jí njè na njønrúvía, i njønrúvía sejè na yé náná.²⁹ Kéyédá kpròvíwó seà wòvà cò yéjètira sè njè dò yódómè.³⁰ I amè dòdò bò i xóhrá Yéésu í nút à nüká í wó

Chapter 7

kídá i disàwó.³¹ Ílə núnəwó bá: «wó na qá wódékíwó qá tóhó qákà íven gbóndámə lə gahóhó qá káwómə» Énúkádá amə súgbówó tró lə yí iwónə lə qúnù ò énukédá gámə lə sú wó.³² Íwódqó tójí hón me í lə yí zóhójí tóhó.³³ Íkó cō à amə súgbó dásíwó íwósúdú tó édúàwómə í wó dó jénkó nə ó.³⁴ Í ká Y&Sù dí lə tójihón amə á ákpó amə súgbó í gbóadju nádó náuké dóà wó lee sigbá tárén kówówá kprótó nə lə ó.³⁵ Lə gáxoxó qékaméà yá də kpróvíwó vala nən bá: «zóhójí nyí lə» lə í ézán lə dó.³⁶ Nyán wó nə wayi kóhoo mə nə va hré énú qá o í qú.³⁷ Élə núnəwó & bá: «Mínà ó ənú nəwó a dú.» Í wólənú nə bá: «Míatá njí avehrá kpónón dá naríó kpónjín í sejə ò wóá du»³⁸ Élə nú nəd bá: «kpón nón néná lə wósí ? Míyí nə miakpó. Kéwóre & bísé jróa, wó lənú bá: «kpón nón amántón kidé akpáví aməvə».³⁹ Énú nə dükón a bá wó a karin dá dú lə égbé mümújí.⁴⁰ Amə kawiatón karím í amə kátón càn karin ə dá édú.⁴¹ Ké i hó kpón nón amátón à wó kídá akpáví aməvə wóá ákpó jínejkorí, éyraà wo í ənə mə í sən náyá dákpróvíwó bána mén nə amə háwó wó amán akpáví nə wó sééé aməvə.⁴² Wó qúnú kéká wó dóhó.⁴³ Íwó càn kpón nón ká kpótó à wó i qó kisi wiá va kídá akpáviawó.⁴⁴ Wónyí agbáttó sakiamántón káwó qúnúawó.⁴⁵ Ékaka énúnə yá dækpróvíwó báwó nə qo tójí húán mə í ləyí átóá yá kpaqáká lə Béatáziá ká yó lə kpó aməwó ləna.⁴⁶ Káwó yí jróa, wó vé hódqé lə átójí.⁴⁷ Íké ézandóá, tójihúán lə átó, édónə dómə, ixá qá kén cí anyigba mə.⁴⁸ Iwó nə lə lə kú dójí húna ó énuké dáxa áxa hóhóá sin ənú. Lə ézán gánəməa, éləzón tójí i jíla tónjün.⁴⁹ Kéwó kpóé lə zón átójí gbónón à wóbúsé bá aŋjríi wóla dáhá.⁵⁰ Énuké dáà wó kpóé gbónón i dílká cō ələ núnəo əkakabe: «Mídójí ! Inyí ! Mí nə kásio !»⁵¹ Ídqó tójihúán mə kídá, í áyáhóhóá nótá. Í kpácawó séé.⁵² Énuké dáà wó jiwóséan ənú i wónə sé kpón nón amántón a góma ó, ənúke dáxa wojíwó sén ənú.⁵³ Íkéwó cōé jróa wó cō tójihúán qə iwó yí Génásaré ta nyägbaän jiä.⁵⁴ Íkéwó dólə tójihúán mə wódəsíi.⁵⁵ Wó súdú yí nù tówó séé mə, wóco dónəwo va lə bélíwó jí, lə tó hóséé kékó sé bá éyikó.⁵⁶ Lə kóhómə, lə dugán mə, lə dúwó mə, wóco nón dòn nón wó dá affi mə i wólə qá kúkú nē bá nádə món nə wóá cō aló i sejə tó yá wú amə súgbó ká cō aló tóá wókpó dýoyyo.

Chapter 7

¹ Pharištòwò lə bò dà yesu gbó kidé ènukpratè ganyganwò ká cō yèrusalem vá.² Wó kpó bá yá dækpróví qəwò lə dū wón dudú aló makɔmakɔ. ká go mə nyi bá wóy krà lòwò ò.³ Énukédá pharištòwò kidé yuqatàwò séé ənú qú nə nu aló Makròmanrò ká lə sō kidá cuicuiwó kówo wòwòwò.⁴ Nə pharištòwò tró cō amə sugbòwó bɔbɔtóhó vá wón dúnə ənu ká wo ənká. ləci ó áacó cənù vovovowó le ká wó lənən y'kuvi dájé vəvəqdé ká wó krónon kɔfuwò, əzəwò àgbàn cuicâtəwó. kidé zikpiinwó lə əscó qùncùan mə.⁵ Pharištòwò kidé ènukpratò gannganwó bió yesu sə bá <⁷ Vəa ələ nu nə wó bá: << ayəmə nu wotbwó, Esaïe nu nyən nuqé ələ nə ənyən qidí əláwó :>> lá wó də bubu ənyen tó wó nu yuowó gbó qəqayi, vəa wó jiwó jiwò qidí cō əgbó nyen.⁶ Sensen ká wó lə cō nyenán nyi sensen gbálə gɔmə səsə y'le ún ò i wó ɳrɔnən ə aməgbətò yá səwò.⁸ Mi gbé Mawu yá gbəqədəwò i lə dà aməgbətè yá qdəqədəwò ji>>⁹ I nu nə wó bá: << mí cō nə Mawu yá gbəqədəwò i sənə danánkpuí nə mián tən̄ lə aməwótəqé! ¹⁰ Énukédá moise nu bá: nán bu tó dada kidé tə nánan>> i amə qə ká honu baqabada dà yá dada alo yá nanan ùn aku kpoé.¹¹ Vəa miánwó mi nunə bá: << nə nyi bá; amədə nu nə yá dada alo yá nanan bá kpəkpəcləin qəsiádə ká əcō cō əgbó nyenán (ənyi ənu nanan nə Maxu).¹² Nənəká, mí ɳ'ká gbé qəmən nən bá nán upədà yá dada alo yá nan ò.¹³ Mi tutunə Mawu yá gbəqədəwó to mián qdəo ká wó qù kpátá nə mián. i mi wənən nu sugbó ká qidí ənánwó.¹⁴ Égbé lə yá amə sugbó à wó i lə nu nə wo bá: << mi qdó nyen i mián sə.¹⁵ Nqəkin ɳka tən̄ cō aməgbó lə əiscənū i scódi ənukə do lə amə məán əconədi.>>¹⁶ Énú yrɔyɔ nyɔngbuiwó yrɔ bá < amədə wó tó qé i lá sənə sətonuán nán sə>>¹⁷ Gákəmə yesu cō lə amə sugbɔàwò gbó i yikó ascomə dækpróvíwó bá: lododo ɳ nán gɔmə qə.¹⁸ Yesu nu bá: << mián cáwó mí gbələdə ɳnu manyan manyan iá? mi ɳkpó bá ənu qəkuikui qə ká qo nə amə məán yka tən̄ scodui ə a.¹⁹ Énukédá ənán ɳ ká tən̄ qó yá jímə ò vəa sən wú bá yá əcodomə i lə do lə nu ənyən lə, yesu lə nu bá ədùdùwò sée kó.²⁰ Élə nu nə wó bá: << ənukə donən lə amə məán i sconə qui.²¹ Énukédá aməgbətā yá jímə i súsú badábadá yá nánwò cō nən, dəndən majé- majé əfififi, amə wúwú.²² Matélé wòwó, y'biá adə yránryán ahizi, ənuvəen jɔjrò, ənu jɔjrò, amə nyón nunu, akó wòwò kidé ətágbó dahendahen.²³ Énú badabada y' nánwó sée cō nə əeódómə vá i ɔcónədú amə>>²⁴ Ləyán, əyi Tyr kidé sidon yá scámə. ədò àscò qəká mə i lə jí bá amədə nán nyán bá yá lə yá nán ó vəa yká tən̄ bá ò.²⁵ Zəqəkinán, yrūn qəká ká gbɔngbɔn makɔmakowó lə əviá yorumvi məán səbə yesu ká vá lən̄ nán, i və jekró də yá fawò gbó.²⁶ Yrūnán nyi gregutè phémicieune grotò ələ qəkùkù nə bá nán yán gbɔngbɔn makɔmakɔ lə əviá yorumvi mə.²⁷ Élə nu nə bá: << qəmən gbəcə bá qəviwó nán qúnù, ənukédá yá lə tòhò bá wəa cō qəviwó kpónən i sən nán àvúwó ò.>>²⁸ Vəa a ələ qidí nən bá: eee àscòtə àvúwò cá ká lə tavù goməwó qúnù qəviwó yqndqù ká gəjiuánwó>>²⁹ Énú nə yɔrunán bá. << ənukéjá ənuián, yi lə fafá mə, gbɔngbɔn makɔmakɔ à dō lə əviá mə>>³⁰ Étrà yi yá ɔcómə i kpó qəviá mlindé də à batiji. i gbɔngbɔn makɔ makɔ á dō lə mə.³¹ Écō ló Tyr yá əcámə, i tó sidon, i tútā galilée yá ɔcúátó lágé i ká i qo décapole yá ɔcámə.³² Wó cō tòkùnən qəká vā nən ká núscoacō vədī də, i wó lə yəsé bá nán cō alowò dàjí.³³ Écəe yi qidí tóhó lə amə sugbəciwó gbá lə tòhò bábá. icō alowò də ətòmə nən, i taló yá qá kidé ətàn.³⁴ Étrà kpó jínejkorí, i bón fúun i nu bá: << Ephphatha ká gómə nyi bá << hún qəkiwó>>³⁵ Zəqəkinán , yá tówó hún , ənuká buá yá qá qéà qá i á təy əcónu nyɔngbui. ɔ³⁶ Énú nə wó bá wó ɳká nui nə aməqəkin ó. vəa ələgbənəwó dəjí bá woá vien sciíi, dəjíá wó gbá lə kéké kpó.³⁷ Élə wó ənu qəsiádə ká lē nyán kpəkpá. ələ nán i wó lə sə tòkùnən lə scónu i ənu mán əcótə wó lə əcónu.

Chapter 8

¹ Lə ɳkəkə nán jíá, amə súgbó vəa wo ɳkpó ənukə wa qú o yésu yá dækpróvíwó i nú nə wo bá. << ² Aməwo nú lə qú àdən nū ɳu dó cō ɳkəkə àmɔntə ká wo lə əgbɔnyé dē ənú qá máqu ká>>³ Nə ɳu gbəwəqdé ənú mādu mādu á aməqəwo lá tən̄ ve kú pényi lə moji í aməqəwó gbá cō diñ diñ tóxó. Yá dækpróvíwó lə biesə bá: << ⁴ Fii mián tən̄ kpó kpónən súgbó lə lə

Chapter 9

zógbéla ji í nàn amə nàn wò>> ⁵ I lè bíwo sà bə: << kpɔnnɔn nənà í lè míasí?>> wo dó ñú nə bə >> ⁶ I nù nə aməwó bə wà káíren də anyi gban mə I cɔ kpɔnnɔn dódómə àmadrè awo kə i kafí Mawu jró í ñèwo mə də əvə də aməwo ñkò í yə dekprɔviwo cɔwo də wo nkɔ. ⁷ Àhúevi húedoka cá lè wo sí nù nə yə dərkprɔviwo ba wa men nə wo kə i dakpə nə Mawu jróà. ⁸ Wo dunù i dɔxø í wo lo kə kpɔtɔawo də kisi gàngàn ámadrè mə. ⁹ Amə sigbə sakí ámənà ənə í lənan. ¹⁰ I yəsù nyà wo. Kə í wo jróà yə kidə yə dákprɔviwo wo dó tɔji hún mə í túta dalmanuta nútómə. ¹¹ Farisitɔwo va kába í tɔ asəŋ káká kidé. wo lè bié bə nan dísa dési qéká kə jinjkória nə yəwo səŋ dō kpə ji. ¹² Yésu gbɔn fún í nu bə < kə ijò í jijimə əlá wo lè jí dési>> lè nyɔdódó mə ùn lə nui nə mi bə mí ñka na désí dəken jijimə əlá o. ¹³ Í có gbə wo qe i dō tojihún mə i yí agə húhú vəatɔ ji. ¹⁴ Adekprɔviwo ñrənbə wo ycɔ kpɔnnɔn hen o kplɔnnɔn dódomə dəka í kpɔtɔ də tojihún an mə. ¹⁵ Èlə nan wo tókran ilè nùbə << Mi jé àyé nə Farisitɔwo kide hérōde wo tìkə húan kpɔnnɔn>>. ¹⁶ Àdékprɔviawo lè nù wo dekiwo << kə mì ñwɔ kpɔnnɔn de o i dō. ¹⁷ Yésu nyá í nù nə wo bə << nù kə í jo í mí lè dòn nyɔn le míandəkiwo mə bə yəwo ywɔ kpɔnnɔn dÈ o? mì ñnyá hòdóà mì ñsə gɔmèàn nu kəí jo í mí jí wo va tri de nə? ¹⁸ Njukví ñle míasí nə mían lcpɔ ñúnúàn; Ètò ñle míasí nə mían sə tónu àn? ¹⁹ Gá kə ún ñə kpɔnnɔn dodomə àmàtɔn lə àmə sakí àmàtɔn wo mə dée. Wúwú kísí nənà í mí cɔ hen? >> wo dònju nə bə << wuí və>> ²⁰ << Í kə ún ñə kpɔnnɔn dodomə àmadrè də amə sakí àmənà mə dée kisí nənà í mí ló>> wo do ñú bə << ámadrè>> ²¹ Í nu bə << mi ñlə sə ñken gɔmə hòdó a?>> ²² Kə wo va do betsaïda, ləna tɔwo kpɔrɔ ñkuví tɔn nɔn dəká va nə yesù bə na tòpɔe. ²³ Yesu lè alə nə ñutɔnnɔn àn í kpɔrɔ dō lə ədúamə. kə i tú tan də yə ñkuviwo mə í cɔ alə cɔn wo I lè bié sə bə << Èlə kpɔ ñdè à?>> ²⁴ Í fɔn tá í nù bə << un lè kpɔ àməwo wɔdè sigbə átiwoənə ilè zɔn>> ²⁵ Ègbə cɔ cɔn ñkuviawó í wo hún sée í ilə kpɔ ñunú nyɔngbin. ²⁶ Yésu nyen lə dəkia gbɔn í nù nən bə << kà do dúamə oo>> ²⁷ Yésu kidə yə dekprɔviwo doyi cézaré filipə tɔ ədúwo mə kə wo yí kɔà Èlə bié yə dekprɔvi wo sə bə << Nu kə i wo bə ñunyi?>> ²⁸ Wo donju nə bə << Jan-Báp̄tist>> ámə dəwo lə nù bə: << Eli>> í ámə búwo bə << Ñnyɔn nudetɔ dəka>> ²⁹ Í bié wo sə bə << nu kəi miawo ni bə ún nyi?>> Pétro donju nə bə << Èwo inyi >>. ³⁰ Yesú dàsà nə wo bə wo ñka nú yə nyɔné nə àmədə o. ³¹ I tɔ ənú kpɔrlcpra wo bə ágbətɔví la dúya súgbɔ i amə ciciwo wə ma ñrɔntɔwo ñkɔnɔganwo lá gbæé wá wú í afɔn ñkəkə amətənágbə. ³² È təgbə deji i Petro yɔe də akpadeka i tɔ nyɔn gbégbènà ³³ Yesu trɔ kpɔ yə dəkprɔviwo í nu bə << trɔ lə tiŋ yɔ mə satana>> ñu lə ñlcuví də Mawu enuwo ñuo àməgbətɔwɔtɔ i lə vəvədə ñəwo>>. ³⁴ Í bɔ yə dekprociawo kide duviawo í nù nə wo bə. << Nə àmə də jibə yéa kpɔ yé dóá àməan nan gbə nú lə dəkíá kpɔ nə ácɔ yə ticogánə ákprɔún dō. ³⁵ Do àməsiámə kə ji bə yə kpɔ ágbəa á buí í ama lc ə la bú yə gba cágba tinyin kidə ənyon nyuìan tɔá ákpo agbə. ³⁶ Alà kə i ləma nə aməgbətɔ bə xixémə nuwo na nɔn si nə ava bú yə gba. ³⁷ Nu kəi agbə la təŋ nan í sə dɔrí yo gba? ³⁸ Aməsiámə lə nuvɔe vidə matélé xixəlamə kə nyə kide tiŋ nyɔnwo la wɔ ñkpren ñəàwoá wo nú á wɔ ñcpren nə aməgbətɔvia kidə Mawunjdsto kɔkɔ lə yə dada ñtikɔkɔ kidə yə kprenkpren mə>>

Chapter 9

¹ Í Yesu nu ne wo be "le ənyɔn dodo mə an: amə dəwo le mian mə le la a, ke wo ñka ku gbɔxo í kpɔ Mawu fiɔdúxo a o." ² È le ñkəkə adan a ñgbə a, Yesu kpɔrɔ Petro, Yakobo kide Yohanes ətó yiji deka ji. Í idɔri nɔnɔnmə le wo ñkuvimə. ³ Yé Nufodowó trɔ nyān kpɔkɔ kpé, í lé dazo iyé pilíplí ke enunyántɔ də ñka teñun nyán í adí enə o. ⁴ È elia kide Mosé va i tɔ asəñun kaka kide Yesu. ⁵ Petro dō ənyɔna nun í nu ne Yesu bə "Axotɔ, ənyɔn nè mi be mia nòn le la, seyi daa, rɔn ne mi be mian məxɔ amətɔn, deka ne wo ñta, ceka ne Mose í deka ne Elia." ⁶ (Do Petro nyān ənyɔn ke anuan o, do vɔnɔn jí wo). ⁷ Akpɔkpɔ va cɔn wo jí. È əgbə deka di cō akpɔkpɔa mə í le nube: "Amə la í nyí əvinyin ke ye nyɔn gba ərɔn ne, mi dō ətōe". ⁸ Akaka a ke wo trɔ kpɔa wo ngbə kpɔ amə dekin o, Yesu í wo kpɔ. ⁹ Ke wo dī gbɔnɔn cō ətɔa jí a, Yesu desé ne wo be wo ñka nu ənu ke wo kpɔa ne amə de gboxo ne aməgbetɔvia nañfɔn ca amə-kukuwo mə o. ¹⁰ Ñnyɔn a cí wofekiwɔ mə í wo le bié dekiwo wo sə bə nu ke ənyi fɔnfɔn co amə kukuwo ma! ¹¹ Wo le bié se bə: "Nu ke í jí í enuñrɔntɔwɔ nu inyi be Elia í la trɔva je ñkɔ ma?" ¹² Èdō ñu ne wo bə "Elia ye ido la trɔva je ñkɔn í va gra enuwo see do. Vɔa enu ke jí wo ñren de bə aməgbətɔvia la du aya le ənu sugbɔ mə yí aməwo la bú be ənyi amə maje-maje maa? ¹³ Uɔa un le nu ne mi be Elia va vɔ í wo wo ənu desiaide ke jró wó kide sigbə ənu ñɔnɔnre na wo nude de ñjunəne." ¹⁴ Ke í trɔ va adepkɔvi kpɔtiawo gba, wo kpɔ amə sugbɔwo xixradewo də, í wema kpratwo le ka aseñun kide wo. ¹⁵ Akáká ke wo kpɔ amə sugbɔwo sudu, í ve ci í do vivine. ¹⁶ È bié ye dekprɔviwo se bə: "Nu keé séñun í mi le ká kide wo?". ¹⁷ Amədeka le aməwo mə í donju be "Axotɔ un cɔ evinyin va ne wó, gbɔngbɔn deka le mə igbé bə ñkaa xonu o. È ¹⁸ icɔ dəvia dankpi də anyigban mə, í ídu adukui, kɔadə í jéti. Èn nu ne tó dekprɔviwo be woa nyān gbɔngbɔn an, vɔa wo ñteñun we o. ¹⁹ È dō ñun ne wo bə" jijimə jimaxɔstɔ, exó nənə ma wɔ le miágba gbɔx? əxó nənə yí ma kpɔ majá nə. Mi cɔe va un" ²⁰ Wo cɔ dəvia va yi nə. Ke gbɔngbɔn a kpɔ Yesu a í gri i cɔ dəvia genjin də anyigban mə, yí adé le kɔ cɔ ye núma. ²¹ Yesu bié yé dàdá bə "Exo nənə í i wɔ də le kə?" "Có yé dəvime" yé dàdá dɔñun ne. ²² Kə wo jia eco na de əzó kide əci mə be gbɔngbɔn an naku. Ñə atenjūn wo nufea, na wɔe ise kpedefemia ñun, kpɔ adɔn nu mə ne mi." ²³ Yesu dō ñun bá" Ñe atenjūn? ənu desiaidə jéne ji ne aməke xɔse a." ²⁴ Akáká a dəvia yé dàdá dà xá í nubə "Èn xɔsá, kpéde ñun nyin." ²⁵ Ké Yesu kpɔ bə aməwo sudu gbɔnɔn wo gba a, í kédə gbɔngbɔn vɔen an í nu bə" Èwo ətó kuku gbɔngbɔn, nuxó maxó-maxó gbɔngbɔn, dō le la ne ñkagbə trɔ va o." ²⁶ È gbɔngbɔn a dē aha i ñunjunnj i do le ye tan mə. Akakaá dəvia ci anyigban mə í di enu kuka káké aməwo le nu be: "Èku." ²⁷ Uɔa Yesu lé kide lɔ, ifɔn citè ye ñucuvia fɔn jeté. ²⁸ Ké Yesu do axoamaa ye dekprɔviwo lé bié sə le wawra mə bə" Nuke í jí yí miawo mì ñteñun nyān gbɔngbɔn vɔen na o?." ²⁹ È do ñun ne wo bə" gbɔngbɔn na monki a ədá xóxó dédé í wa se ñyin." ³⁰ Wó cō lena í tó Galilea. Wó unjibə aməwo na nya le fi yó le a o, ³¹ do élé kpranu ye dekprɔviwo. I nu ne wo bə: "Wá sá aməgbətɔvia ne aməwo i aməwo la wui, ne ikua, anyɔn cō aməkukuwo mə ñkeke amətɔn an gba." ³² Uɔa wo ñle se ye nyɔn ná gɔmə o. Wó gbe le vɔn vɔn ne wabiçe. ³³ Ye wo va Capernum. Ke wó le axóamə dəa, əbiçe ye dekprɔviwo bə: "Nu ke ñun mi le xonu co ke

Chapter 10

magbōnōn an?"³⁴ Ua wo dobə wo le biə wo dekiwo se gboñon bə ne ənyi amə cici man.³⁵ Yi ikanrin i yə ye dekprōvi wuiveawo bə, i nu ne wo bə:"Ne aməde le jí bə yé anyi kélé-kélé təa ədo lá ci ŋgbe ne aməsiamə i súba aməsiamə."³⁶ I icə devi deka dē wo dondonjma. I lé devia yé lo gbragbra mə i nu ne wó bə:³⁷ "Aməsiamə kə la xə devila sigbə bə mi le kpoe əne lə ti ɣkə mə an, xə nyə ca, i ne amədə xə un an, ənyi nyə dekin i i xə o, vəa əxə aməkə dɔ̄jun vaa ca."³⁸ Yohanes nu be: "Axoto mikpə amədəka nyan gbōngbon vəe le tə ɣkə mə, ye mi gbá ne dobe ɣle kpra mi do o."³⁹ Ua Yesu bə:"Mi əka tumə ne o, do amə de ɣka tejuñ wə edə dē le tiŋkə mə í la gbe nu nyɔn vɔ̄en co unjuyin o."⁴⁰ Aməsiamə ke ɣnyi mia ketə o a nyi miatə.⁴¹ Aməsiamə ke lá ná mixi dobə mi nyi Kristo təa, un le nui ne mi lə ənyɔn dodo mə bə, axó ye fin tutu.⁴² Aməsiamə ke la kprə dəvi ke xɔ̄jinyinse wo dē enuvɔ̄en mə an wa bra əkpe gangan deka de kónē icəe dankpin de axu mə.⁴³ Ne tó lé kprə wó dē ənu vɔ̄en mə an, na cəé dankpin,⁴⁴ Enyɔn wú bə na jinkori kide als coco bə na wə alə dē i yí əzo mavɔ̄ kide əzo maci maci mə.⁴⁵ Ne iny tó fó i a, coé dankpiŋ, do anyon ne wo wu bə na yi agbə mavɔ̄ mə kide afə cɔcɔ, bə na wə afə dē yi woa cə wo dankpiŋ de əzo mavɔ̄ mə.⁴⁶ [Deca ye nu ɳrɔn təwo ɳrɔbə toxo 44-46] ⁴⁷ Ne tə ɣkuvi ye ila tútu wo dē enu vɔ̄en mə an, dē dankpiŋ, do ənyɔn wu be na yi Mawu ye fiōduxo mə kide əkuvi deka bə na wə əkuvi aməvəvəwəwō dē i yí zo mavɔ̄ mə,⁴⁸ le fi əzə ɣcina le gbəde a o.⁴⁹ Də əzoa la fiōn aməsiamə.⁵⁰ Ejé nyɔn, vəa ne ibu ye vivi səsə, nu kee wa gbá coe wə. Mina ne vivi səsə na nɔn miámə i mian nɔn ɳtifafa mə kide mian dekiwo.

Chapter 10

¹ Yesu có lə tóhó ɣna, i yi yuda du wo mə kide yordan tə a ye ŋgbe, i aməwo gbe va gbo. E gbèlè kpra enu wo, sigbe i wə ne gasiagaməa ene.² Pharisitəwo va gbo be yoa dóe kpɔ̄, i wo le kese be:"Enyɔn be ɣnuncu na gbe asia maa?"³ Yesu cɔnju be:"Esé ke í Mose de nəmi?"⁴ Wo nu be:"Mose rɔn ne nucu deka be na ɳrɔnnysnrun gbaegbə wema ne, i le hina ye ŋgbea, na nyin."⁵ Yesu nu nə wo be:"Cagbe mia jí senjwo tó i ɳrɔn esé hiná ne mí."⁶ Ua lə gɔməjejeamə, Mawu wɔwɔ nucu kide nyɔnrun.⁷ "Enukedo í nucu la có le ye dádá kide ye náná gbo i ye kide nyɔnrun yoa wə dekaa nə,"⁸ I wo aməveawo, woatré zun deka."⁹ Seyijia, aməde ɣkamá enuke Mawu cə de edua o.¹⁰ Gákemə wotrə va yi ahoməa, Yesu ye nukpraviwo gbé kanyɔense de enyɔa ɣju.¹¹ E nu newo be:"Amədə desiade ke gbe asia í de nyɔrun bua, wə matélé de nyɔrun an ɣju.¹² I ne nyɔrun gbe acua, i gbe de nucu bua, ye ca wə matélé."¹³ Seyijia, aməwo cə wo vi cukuviwo va ne nə áco alə de wojí, ye dekprōviwo le baha wo.¹⁴ Ua ke Yesu do desi enun hina an, e wə homəfien sugbo, i í nu nəwo be:"Mi na mɔn nə deviwo nava egbə nye, miŋka tu mɔn nəwo o, do mawufiɔduhóa nyi aməke wɔdékia sigbe deviwo enə an tó.¹⁵ Un le nu nəmi le enyɔndodo nunu mə be: Amədesiade ke ɣhɔ mawufiɔduhuo sigbe devi enə an, ɣka dō mə o."¹⁶ Seyijia, e lé deviwo de ye lɔmə, i da alə de wojí, i yrawo.¹⁷ Ke Yesu je mojí yikɔa, amədēka sudu kpoe do, i ve jekrojí de ye ɣkə, i kesə be:"Enukpramətə nyɔngbi, nuke í mawɔ̄ i la tejuñ kpɔ̄ egómə le agbe mavɔ̄ mə?"¹⁸ I Yesu nu be:"Nuke ídɔ i e le yɔm be aməjɔngbi? Amədēkin ənyi amə nyɔngbi o. Mawu dekin pəe í nyɔn."¹⁹ Enyan esəawo: Ka wu amə o, kawɔ̄ matélé o, ka fɔfi o, ka nu enuke ɣkpɔ̄a o, ka tafu amə o, bu tə dádá kide tó náná."²⁰ Aməan nu ne Yesu be: Enukprə amətə, əwɔ̄ de esə hinawo seeji co kéké tiŋ devi mə.²¹ Yesu trɔ̄ kpoe, i rɔ̄en. E nu ne be:"E Kpotə enu deka nəo. E dola sa enu désiadé ke le asioa, í la cəe nə ayamənəwo, i adəku la nɔ asio le jinkori, le hina ye ŋgbea, va nə na kprɔnrun do."²² Ke ɣucua sə nyɔn na jɔra, e butamə sugbo, i yi le gbojɔ̄-gbojɔ̄mə, dō enu-nyɔngbiwo sugbo lési.²³ Yesu trɔ̄kpɔ̄, i nu nə ye dekprōviwo be:"Á sej nə hotɔnəwo be woa do mawufiɔ duhoa mə!"²⁴ Enyɔ hinawo wə yaa nə ye deprōviwo. Ua, Yesu gbe trɔ̄ nu nəwo be:"Deviwo, ə sennjūn sugbo be woa do mawufiɔ duhoa me!"²⁵ E fá nə kétékete be nato tɔni ye do mə wu be hotɔnə nadø mawufiɔ duho mə.²⁶ E jinjun nəwo dɔdəwo, i wo ka wodekiwo se be:"Mə ke í la ten kpɔ̄ xóxó?"²⁷ Yesu trɔ̄ kpɔ̄wo, i nu be:"A sej nə aməgbetəviwo, vəa ə sennjūn nə Mawu ya o. Do Mawu ya la tejuñ wə enu desiade."²⁸ Petro to nuxó xóxó nə be:"Kpɔ̄, miáwo mi taci enuwosée de, i mi kpɔ̄ wo do."²⁹ Yesu nu be:"Le enyɔndodo mə, un le nu ne mi be, aməde ɣka cógbé ye ho, nɔvia ɣnuwu, alo nɔviajɔrunwo, ye dádá alo ye náná alo eviawo alo anyigbanwo cagbe eyin kide enyɔn dodoatətə.³⁰ I ɣka ho alé ze kavətakpɔ̄ le xixeamə: Axowo, nɔviŋcūwu, nɔviŋɔrunwo, nánáwo, eviwo, anyigbanwo kide woməcícíwo kide xixé ke gboñon an mə, agbe mavɔ̄.³¹ Vəa amə jenjɔtəwo, la ci ŋgbe, i amə ci ŋgbewo la jerkɔ̄.³² Woje mojí, iyiko yerusalem, i Yesu yikɔ le ɣkə nəwo. Enujinu nə adekprōviwo, i aməke kpɔ̄ wodo a wo le vɔnvn. Seyijia, Yesu gbe yo adekprōvi aməwiiveawo va dekia gbo, i to enuke do la jí dei madinjiməa nunu nə wo.³³ "Mi dō etó, mi yikɔ yerusalem, i kaa cə aməgbetəvi de asi nə vɔsatiwo kide wemakpratiwo. Woa có ekufiɔ nə, í la cəe nə jimaxɔsetəwo.³⁴ Woa konu nə, i tuútān kɔdē, woa hoé, i la wui. Ua le ɣkeke amətən ɣgbéa, efən co aməkukuwo mə."³⁵ Yakob kide Yohanes, Zebede ye viwo va Yesu gbo, i nu nə be:"Axtɔ̄, mijí be na wə enuke mi biə wosee nə mi."³⁶ E nu newo be:"Nuke mi jí be mavɔ̄ nə mi?"³⁷ Wo nu be:"Də gba ne mi ne mian kanren de egbəwó le tə ɳtitičkɔ̄ mə, amədēká de tó dusi me, eveatə de tó miɔn mə."³⁸ Ua Yesu nu nəwo be:"Mi ɣdesi enuke mi le biə o. Mia tejuñ nu enu le kofu veve ke mə manú enu lea, alo mawucideta ke wo ka de un?"³⁹ Wo nu nə be:"Mia tejuñ" Yesu nu nəwo be:"Enu véré ke ɣkanua, miawo ca mia nui. I wo ade mawucida kék woka de un an nəmi.⁴⁰ Ua nə aməde la nɔ tiŋ nudusi alo tiŋ mīon me yaa, un nyi eyin í la nə o, gaŋke e nyi aməke wo gradoé de nəawo tó i."⁴¹ Ke adekprōvi aməwó kpɔ̄tiawo se Yakob kide Yohanes wo nyɔn kaseawo a, wo wə homəfien de wo.⁴² Yesu yɔ̄ wo va dekia gbo i nu be:"Mi nya be aməke bu ne be yo nyi jimaxɔsetəwo kpɔ̄təwoa, dū nə wójì i aməganwo kék le wo māa wo kpance de wójì.⁴³ Ua ɣndola nyi nə le mia mə o. Aməde kpukpuide ke jí be yea trɔ̄ zun aməganxoa, do la nyi miá subɔ̄vi.⁴⁴ I aməde kpukpuide ke jí be yea nyi kélékélé le mia məa do la nyi aməhəhrə ne amədesiade.⁴⁵ Do aməgbetəvi ɣva be woa subɔ̄ ye o, vəa be yea subɔ̄ mi, i nə áco ye gbe í se na, cagbé nə axɔ̄ nə aməsugbəwo.⁴⁶ Wo va do Yeriko. I ke ye kide ye dekprōviwo, kide amə sugbəwo co le Yerikoa, Time ye vi Batime ke nyi enubiətə, ke ɣkuvi gban nɔa, kanren de emə tó de.⁴⁷ Ke í se be Yesu, Nazarethy təa, í va yi kɔ̄a, e tə axa dédē, i le nu

Chapter 11

be:"Yesu, David ye vi, kpɔ adənu mə un!"⁴⁸ Aməsugbɔ kan ɳkuvi gbangban tɔa, í le biɔ co gbɔ be na viŋ. Uɔa, e gbe le de axa kpée:"David ye vi, kpɔ adənu mə un."⁴⁹ Yesu nɔntə, í degbə be woa yɔe va. Wo yɔ nucu ɳkuvi gbangbantɔa í nu be:"Do ɳsen dekiwó! E lé yɔ wo."⁵⁰ É cɔ ye jiwú ke í do dəa daŋkpɔj, í zokpé va Yesu gbɔ.⁵¹ I Yesu nu nə be:"Nyuke í əlē ji be mawo nəwo?" ɳkuvi gbangbantɔa nu nə be:"Axotɔ, un ji be magbə kpɔ nu."⁵² I Yesu nu nə be:"Co yi, tɔ xɔse yɔ edɔ nəwo." Akaakaa, egbə trɔ tɔ enu kpɔkpɔ, í kpɔ Yesu do le emɔa ji.

Chapter 11

¹ Mikpɔ: ké Yésu kidé kiqá yè dekprɔviwo tèbò yerusalem àn, wó tó Betfage kídà Betanian lè amítóà glo ñà, èdò ye adèkprɔvi amèvà² i nù nə wó bë: "mí yi ədú kà kankɔ nə mià mə. Nè mí vè qɔà mi domè miákɔ kete-ketevi qèkà lè əkamə kete-kete amə dákén kpɔa ó. Mitú kè i miàcɔe và ɳ.³ Nə amə qá kàmi sà bë: "enú ká i jɔ í mí lə tuí maa àn miàn døyú nə bə, "ahótɔa lə hièn í wà gbédè nə lélà."⁴ Wó yí i vè kpɔ kete-ketevi lè èkà mè lé xixènù lə ati qèkà ɳú lè əmɔn gàngàn yi. Í wó túkeé.⁵ Amə qèkáwo lə bìwo sə bë: "enú ké yi mí jɔ i và lè tū kà kete-ketevia?"⁶ Wó dò yú nəwo sigbənè nù i nə ənə. Ì amèà wó gbè wó qè í wó yi.⁷ Kè adèkprɔvi aməvəawo kprɔ kete-ketevia và nè Yesu á, wó cò wó wú wó dàlè ji ne Yesu nà teñ kànṛèn dàji.⁸ Amə súgbɔ dò wúwó amə qowó dò édè bayà wo ké cò lé əbó māan əmɔjì⁹ amə kè lè zòn lé Yesu yé ɳkò kidé amə kè le zòn kprɔdè dò wó à lè dà axà bë: "Hosanna! wà yrà amə kà và lá axótà ɳkɔmə.¹⁰ Wóà yra mifan dàdá David yə fíodúxó kə gbononàn lə jiŋkɔri.¹¹ Sè yi jià, Yesu yi yerusalem dùàmè i dò mawu xɔà mè, i í lè ɳkuvi dè ènù qésiadá ɳjú. Lè ɳjɔmə kpaxó à, yè kidé amə wúivèà wó yi Béthani.¹² Yé ɳkégbəma à, fífè lé wó.¹³ Èkpɔ gboti qèkà qidà, kə ñjɔn de tèbòè kpɔbó yàà tèn kpɔ atikú cèncèn qè léjí mán. Vɔà ɳ kpɔ ènú qèkèn léjí sà wu atià yè amàkà wó ó, qobé egà hinanmèn àn ɳ nyi gboti yè cèncèn gamèn óó.¹⁴ È xonù dà gbotià ɳjú bë: "amèn qèkèn ɳ nan gbè qú tó kú cèncèn gbèqègbè óó." Xè adèkprɔviawo cá səé.¹⁵ Kè wó và dò yàà yerusalem àn, wó tò ènú sà tò kidé ènú xrètowó nyanya lè mawuhòamè. È kàkà èhó cátowó kidé alúnkúku? sà tòwó agbànwo.¹⁶ N ròn bë amə qèkèn nàn cò ènú sàsà và mawuhòamèn óó.¹⁷ Ènàn wó enu kpràkprà bë: "wó ɳ ɳròèn qè: tiŋ hómèn anyi èdè xó xò nèn èdúà wó séé à? miàn wó yà mi và sən̄ trɔ zún ajégrasuwó xomèn.¹⁸ Vɔsatigàngànwo kidé ènú ɳròtò gángánwó sè ènyòn án, i wó tò èmɔn kà wóà sè wrid jiji qobé, yé nu lè ji vɔnɔn nèwó ké wó kpɔbé yé nù kpràkpràwó myòn amèn wó ɳkò.¹⁹ Èwà trɔ, i wó cò lè èdúà mè.²⁰ ɳdi kè wó tròvà yikò á, wó kpɔ bë gbotià yè àmàkawó yrò kéké sà yi yè kewó mæ.²¹ Petro do ɳu i bë: "Rabbi, kpɔ! gboti kè è dónuàn yrò."²² Yesu núnèn wó bë: "mi xɔ Mawu jí sà.²³ Ènyòn dòdò mè àn ɳlé núnè mí bë, amə kè lè núnè ètò hinàn bë cò i nà vè géjèn dè axú mèn, vo ɳ xó ènyòn kpo lè yà ji mèn ó, vo i nù enyòn kidé kàkàdàji bë avámèn àn, yé i Mawu lè wó nèn.²⁴ Yè i dò ɳlè nù nèn mi bë, ènú ké dò milè dògbàdà, alo ènu kè mi lè biwó à, miàn kadá jí bá èvà mèn nènmi, i miàn kpɔ wó mèn vavà.²⁵ Nèn mi cò bë yóà dò ègbədà à, mì dò lè cò miàn gɔjèlåwó agojéjewó sən̄ kewó, nòn mià qàdà kè lè ejinkori mèn àn cà nà cò mian gojéjewó kà mì.²⁶ Vɔà nèn mi ɳ cò ké óàà, mià dàdà ká lè ejinkorimèn àn cà ɳ ka tèn cò mià agojéjé wó kè mì óó.²⁷ Wó trɔ gbovà Yerusalem. Ègà ke mèn Yesu lè ɳi èsà lè Mawu ye xɔà mèn án, vɔsatò gàngàn wo séé, ènú ɳròntò gàngàn wó, kidé amè cícíwó zòn và gbo.²⁸ Wó lè kà ènyòn èsé bë: "húsən kái èkpɔ i lè wó eénú nán wó? Alò amèn kài nàn wó ɳusən bë nàn wó enu hínan wó?"²⁹ Yesu ɳonjú bë: "mà kàmi ènyòn qèkà sà. Mi dò ɳjú nàn enyòn cà, mèn dò miàn nyòn ɳjú nàn mi.³⁰ Yohanes yé mawuci léléà qee ejinkori i cò? mi dò ɳu ɳ.³¹ Lè enyòn mèn jrojró kpɔ mèn lè wódəkiwó mèn àn wó lè nu bë: "nèn mi nu bë "écò ejinkoria," à à nù bë ènú kè i dò miy xó ji sà óó?"³² kpɔ nèn mi nùbé³³ Ècò amèn wó gbo à qobé, yé nù lè ji vɔnɔn nèwó, qobé amèn siàmèn kpɔ bë Yohanes nyi ènyòn nuqò ɳtà ɳtà. I wó ɳonjú nèn Yesu bë: "mi ɳ nyàn óó. Yesu bë nu nèn wó bë: "ènyà cà nyən ɳka nu ɳusən ká ɳ kpɔ i lè wó ènú nàn wó óó."

Chapter 12

¹ É, Yesu jégɔmə ilé kpranu wo to elo dodo mə í bë:"amə déká dò atí déká ke yé kú cencen dá nə aha, í túkpá xrixrá dé atí á wó, í kudo gangan déká ke wó a sé le fíon atikú cencen a wó. E tuxɔ ke amə ke a le kpɔ əboa jiá le nɔnnme, a í igbe cò əboa isé dé asimə nə amə kele wɔdɔa wó, í ico yí mɔnji.² Le gaxoxo nyɔngbi ma, édó yé subóvi déká yi əboa mə be na ve xɔ atikú cèncén wo va nə ye.³ Uɔa wó leé, í xoe inyen trɔ alɔ gbale.⁴ Igbe trɔ dɔ súbóvi bú seyinawó, í wo dabi un déta, í zan nɔnnnɔn mè manyɔn déjn.⁵ Igbe dɔ aməbu séyi nə wó í wo wui. Wo zan nə nɔnnnɔn mə ɳna wó dé amə sugbɔ un, wo xonɔn amə dso Í wunə amə dø ó ca.⁶ É i gbe dɔ amə bù dɔida, evi rɔnrɔn tɔ deka. Amə na í inyi amə cingbets ke í dɔ dɔida wóa. I be:"woa dodo bubu evinyen un."⁷ Uɔa jedɔwɔtò wó le nù le wodekiwo mə be:"Amə ke kaá va du cìnɔn a ke. Mica, mia wui nə cìnɔn nuawó na cencen mi.⁸ Wó lé, i wúi í sé danjkpi dé ebba ɳgbé.⁹ É fia, nù ké ebó tó awó? Á vā nya wó í ji aməbùwó í sé dɔriwó¹⁰ Minjhren wema ila a? Ekpɔ ke əxətutɔ wo gbea í trɔ zun zogojí kpé.¹¹ Enú lá có miá xoto gbó í inya kpɔkpɔ nèn mi.¹² Wó jibé yewó alé Yesu vúa wó le vɔnɔn nə amə wó dø wo nya ənu enyòn na dé əlo dódó nə wó. Wo co le gbo íyì.¹³ É wó dɔ Pharisitɔ deo kidé Hérodétowó bë wó á vā dò fəca nèn cò wó nyɔ núnú ó ún.¹⁴ Ké wó vā, wó le nù nèn bë:"Axotɔ, mi nya be ɳcò nə amə dé yé susu í sé wó nə dò ó í nənen ké ɳdenə vovototó amə wó mə o. E dinə sá Mawu émɔn ɳtaŋta. Eje sé be mia létu takɔe. ɳen Cesar a? Miá lè tui nɔnnmi mi wó ɳkáa le tui o?"¹⁵ Uɔa Yesu nya wó yémə nù wɔwó í lè núnə wó be:"Nú ké í jɔ í mi lè doŋkpɔ? Mi cò kpɔtia vā nə má kpɔ."¹⁶ Wó cò dəká vā nə Yesu. É ilé nu nə wó be:"Men tɔ í lè nyi desi kide enu ɳɔnɔrɔn an?" Wó le doŋ nèn be:"Cesar tɔi"¹⁷ Yesu be:"Mi cò enú ké nyi Cesar tɔ a nə Cesar, i mia cò ke nyi Mawu tó nə Mawu." I ikpáca wó séé.¹⁸ É séducéens ke wobé amə ɳkunɔn í gbe trɔ fɔnɔn an, wó va gbó. É wo le biɔse be:¹⁹ "Axotɔ, Moose ɳrɔn nu nə mi," nə amə dé yé nɔnnvi kugbə asia dè í njí vioá, nɔnnvi a ten cɔkpoe í jivi le fofoa ɳkɔmə.²⁰ Nɔnnvi amadre déka o le; amə kélékélé a dé nyɔnrun i ku gbée dè ma jivi.²¹ Amə véatɔ cò nyɔnrur an í gbé ku gbée dè ke wónjivi o. É nyi enu déken an nèn amə amətɔn an tó.²² É igbé nyi enu déken an nèn amə amadréatō. Le yévɔxoa nyɔnrur

Chapter 13

an ntává kú. ²³ Né wó tróvajja mè kée tó ila va nyí nyonrun an?, do Növi amadreawo se de nyorun deká agbe. ²⁴ Yesu be:"Nnyi cágbe enu na í na í mí wó enu dahuén, cagbe miñnya enu wó njanjrón o, nennen ke miñnya Mawu yé nssn ènə? ²⁵ Nen wó va fón le amékuku wó mè wó nagbe de amə dewo, nennen ke wo nagbe co amade na be woa de o. Uşa wanón sigbe Mawu ye mè dótó wó nen. ²⁶ Uşa kude amékuku ke fón wó a, miñ hren Moose yé wema, co ènuñjonnjrón ke kude ágbe ke code, nè Mawu xonu ne í nunen mòn:" Enyè í nyi Abraham ye Mawu, Isaki yé Mawu kide Yakubu ye Mawu a?" ²⁷ Nnyi amékuku wó Mawu o, voa amə lagbe wo tó. Mi le bre mia dekiwó sugbó. ²⁸ Enu kpratò ganjan domè tó deka vale dotó wó nyón, í ikpó be Yesu do enyón an njuñ nyonjngbi. I le biese:"Esé ke í le vévé wú le əseá wó mā?" ²⁹ Yesu donjù be:"Kele vévé wú a í nyi se Israél, axoto mia Mawu, mia xotó nyi deká tótó" ³⁰ Èdola rón mia xotó Mawu kide tó jí bribó tó gbóngbón, tó súsú wó séé kide tó nsen. ³¹ Kpó esé veatò ke:"A rón nönni ó sigbé wotá nen esé ganjan de ngbe le í wu esé la wó." ³² Enu nronrón kide ejí bribí, kide nsen, kide ye nu gomásésé, kide a rón nónvió sigbe wotá nè gbe le veve wú acó enu wi i se le savó kide vossá wó" ³⁴ Ke Yesu kpó be ena ntidó nyonjngbi a, Yesu le nunen be:"Ididi le Mawu ye fiòduxó o." Le nna wó ngbe á amə deken ngbe bió enyó Yesu se wó. ³⁵ Yesu donjù gakemèk ilé kpra enu amə wó le Mawu ye xómə, ibe:"Nen enú nronrón ganjan wó le nûbe Kristo nyi David ye vi món?" ³⁶ David nta le gbóngbón kókó mè be:"Yesu mia dâdá le nunen tiñ dâdá be nava kanren de ye lodusí kpaxó kéké í se vá gakemè ke ma cótó futó ó í sé trózu afókpátútúnú." ³⁷ David nta le yøe be "Dada", nèn xonamétó até vanyi David evi mòn? Ama ke bôde á wó le ftoé kide ayetite. ³⁸ Le Yesu enu kpákprá wó ma elé nubé:"Mia kpó mia dekio ji le enu nronrón ganjan nna wón ke wó le jibe yé wó anón awú diñdi le nónxó nyonjngbi wó le abrómə ³⁹ í yé wó agbé xó zinjki kélékélé le godoxó wó mè kide azandúxo. ⁴⁰ I wó gban kposuwo xówó i gbe wóna gbe dododa didiwó cágbe nen aməwo ná le kpówó. Wóá dó cójó kide nennen mè wó. ⁴¹ De ganamè an Yesu kanren tébó enujojó daka déká gbó le Mawu yé xómə, nèn enu jójowó i ile kpó echo ke aməsiámə léjodé echo daka á mè. Hótónn sugbó ó le cò echo sugbó dé adakaá mè. ⁴² Kpasú ayadutó déká va cò echo cükúví aménve isée dé adakaá mè, ke le nyi ého kélé axomə nen séé a nè, ehó á kpunkpun mè á le sigbé fran déká á nen. ⁴³ Ile Yesu yó yé dekpvio i le nuná wó be:"Nle nui nen mi le adodó núnú mè. Mikpó kposu ayadutó nan, éjho sugbó wó aməsiámə ke jó echo a wó. ⁴⁴ Do aməsiámə jó ho sugbó. Uşa kposú, na ke nyi ayamənón, cò echo kélé si séé í a sé dúnú sé va njó.

Chapter 13

¹ Yesu do cò mawuxçamə i yiko í yé dákpróvi déká vá lè nû nen bø:<<Ènúkprámató kpó! ekpá láwó kide exò iláwó nngákpkpóá?>> ² Yesu le nû nen bø:<<ela kpó exò gángán iláwóà, akpá daken nkàá kpoto kà wá gbáma kaka o.>> ³ Gakémə kà í kanren dá amítóá jí í kpanñkó mawuxçamə déá, Petro, Yakobo, Yohanes kide André le bié se bø: ⁴ << Gakə mædó í enulawó lává jo kóo? nukei la dæ díisa be gaməa sun kóo? nui ná mí.>> ⁵ Yesu donjù nè wo bø: Mi heaye né amédə nkává kpromi búumón o. ⁶ Amə sugbówó la' cò tiñj kó i vá lè nu be:"Enyè inyí Kristoá" ilá kpø aməwó səj búumón. ⁷ Nè miləsə ahúá alóó ahúá ye nyowáá, adiká nkacomi o, élá bá enú lñawó ná jó, vçá xixəamə ye nuwuwú a nñá hádo o. ⁸ Dúkónwó lá wó ahua kide wó dækiwó. Anyigbán lá húnhún lè tohó vovovowó í fufá lá do. Enu njanawó wðdé sigbənə efúduamə ye goməjəjə ená. ⁹ Ganjké mian kpó mian dækiwó jí. Nyonjngbin, wá xomi lè mawuxçamə mè i cò mi daasí nè kojódótswó. Wa kpø mi vá ekómefiç wó kidə dukprötowó nkó i nè mian di dasə nəwó. ¹⁰ Eləbé miandə gbəfán nè dukónwósee. ¹¹ Nè wó seri mi í kpø mi yi kojódóxaá mi o, mianú enyó kè wácó nè mi lè ganamə a dædə, dóbé nnyí mian ntáwo ikáá xonu o, gbóngbón kókó a i. ¹² Növví lá dá növiá asi bø wázu, etó lá dæ eviá asi, deviwó lá sətöt keke ilasa wó jilawó bø wawu. ¹³ Agboto yø kúkan see lá lè funmi cagbè tinyø, vøa aməkə lá doji kékə isən vá dó nuwuwuá, wáxçé dæ agbø. ¹⁴ Nè mi kpó axó gbanú jíru le toxó ke nñolá menón oa,(Enu hrantóá ná sə enílá gomə) aməkəl

¹⁵ Aməkə lè exøtaa, nká divá anyigban mè bø yæká ve cò enudə lè xómə o. ¹⁶ Aməkə lè bomə deá nkagbə tróvá agbrexomə bø yæká vø awu o. ¹⁷ Babáá nè efundə kide evinçnwó le ganamə dó. ¹⁸ Mi dogbədá bø enunawó nkajó lè vwɔgamə o. ¹⁹ Dóbé fukpækpə ke mɔnki nñá kpó o i nkáá gbø va gbøde oa, ye igbənón ganamə do. ²⁰ Nè mawu nñmene dñn azan yi nkøaa, amə dækin lñá kpó agbø ci o. Vøa cagbø amə cancanwó taá mawu dazan. ²¹ Nè amédə nû ná mí bá: Mikpó Yesu le lá aló ele lena, mi nká kadéjí o. ²² Dobá vixo Kristo kidə vixó mawunyónú détewó la vá ivá wø desí kidə nukunuwó cagbø nè watéj fru aməcancanwó. ²³ Mi nñ nñzón! Ye idó í nñu enyɔwó ná mi dé jéñkó. ²⁴ Lè funkpá kpø nñawó nñgbøa, ává mè bø nyidón lá dó zuubru i wrɔtì nkáá gbe di o. ²⁵ Wretiviwó lá gøjén cò jinkui vá, i enjúsən kələ jinkuiawó la gri see. ²⁶ Le vçxóá miánkpó agbøtòvía lè akpókpówó mè i agbñón kidə nñsən kide jñti kókó ganjan. ²⁷ I adó mawuñjədótswó dídá í wá yø yø mæcánçanwó bø cò xixəa ye zogo aməná áwó jí, cò anyigbá yø sənñxó səj yi jingorí ye senxó. ²⁸ Mi kpránu cá fónkutí yø lèvizonzən gbø. Nè izá alçví í dón amakawó á miñyá be akú dó. ²⁹ Nñná kæi nè mikpó enuñjawó le jøá miñyá be gaməa sun, edó vø. ³⁰ Nlè nû nè mi lè nyododo mè bø jijimá ilánu nká väyi gbøxø i enulá wó lá jo o. ³¹ Jinkui kide anyigba nu lavayi vøa tiñ nyonwó nu nkava yi gbødə o. ³² Vøa, nkækəa kidə gaxó xóá, amədə nñye o, Mawu nyadótó ke le jinkui áwó nñhyen o, Eviá nñtacá nñyen o. Etóá deken í nyen. ³³ Mihanya nè miñyá nñzón, dobə mi nñyá gakemə enuñjawó lá jøa o. ³⁴ Enu nñtá wðdé sigbənə amə kæ káá zonmon, igbø ye xó dé nè ye dácóviwó. Ena nñusəwó, idó edó nəwó, aməsiámə kide yëtø. Edé esé nè agbonujotsá be ná nñnuzón. ³⁵ Minón nñuzón, dobe miñyá ga ke mè í axótá láva o, aténj nyi fiényi, aló ezan domə, aló fñnfñnmə aló aguzəan. ³⁶ Nè mi nñlèju dé o, í iva dó kpataa, ahu.a co mi le arón mè. ³⁷ Emyo kæ nle nû nè miñyá ye kæ í nle nè aməsiámə be:< nñuzón!>

Chapter 14

¹ Ífia ekpoto ḥkeke aməve nə didileamənuzan kide kpɔnɔn mahuá mahuá ye ḥkeke a na dō. Mawunyɔnutɔ gaŋganwo kide wema kpratɔwo le jí mɔ kə ji woato í ten le Yesu le bəbəmə iwuia. ² Wo le nube, edɔ ḥjgbé i ava azan duxo o, mə enəa, eduamə a bru. ³ Ke Yesu le dunu le Simon kpɔnɔn a ye xoməa, nyɔrun deka co amigo ke wocɔ ekpe dodo deka senwɔa, senmea de alɔmə va, ami dodo hɔnté déka ilegoa mə. Nyɔrun a gban amigao í dō ami a deta nə Yesu. ⁴ Amədékawo le wɔ xoməfién í le nu le wodekiwo mə be :" Nuke ídó í danhen ami xɔho ḥna enə ko? ⁵ Ami ḥna axhɔ wu kpɔnwive, nə í sé í cɔ ehoa nə ayamənɔn wo enyɔwu." Wo wɔ xoməfién dē nyɔrun a í kan ḥkuvimə ne. ⁶ Ke Yesu nu be: " Migbe dē. Nu ke ijo í mile deaya nə nyɔrun a enə? Enu je amə ḥta inyi i iwu. ⁷ Ayamənɔnwo le miagbɔ dē tegbé, mia teju wɔ nyɔe nə wo ga siagamə, ámá enye ya, nye ḥka nɔn miagbɔ dē daa o. ⁸ Éwɔ yetɔ sinu, ejenjɔ iva si aminj. ⁹ Le enyɔndodo mea, ḥle nu nəmi be, Afisiafi ke wo anu enyɔn nyɔngbin ila le xixea mea, woa dɔnju nyɔnru la." ¹⁰ Yuda Iskarioti, amə aməwiveawo domətɔdeka, ti aməganwo yi be ye ave sa Yesu nə wo. ¹¹ Ke amə awo se enəa, evivi nəwo, i wo de eze nə be, yewo ana echoé, ke ise enəa, itɔ emɔnɔn jijí be yeasé. ¹² Le azan jiá, ke woka wu arengbɔa, Yesu ye nukpraviwo kə se be: lə fi i ejibe ye aqú nu lé? nə mia gra le na dode. ¹³ Yesu dē ye dekprɔvi aməvə i nu nə wo be: miyi eduamə, mi a do go ḥjucu qekə, i a hen eci dē. ¹⁴ Mi kpɔrɔdo, nə mianu ne axa ke mə adrodoa tō be: "enukprats be mia ka wo se be: le fi i aməjroxɔ ke mə nye kide tinj nukpraviwo miaqu azan lé a lé?" ¹⁵ Ádisa xɔ qekə nə mi, mian grama do dē nə enuququa. ¹⁶ Enukpraviwo yi eduamə, i kpɔe sigbena Yesu nui nə wo a ənə tututu. ¹⁷ Ke ezan to dodoa, Ye kiđe amə wiveawo va léna. ¹⁸ Ke wo le qu nua, Yesu nu nə wo be: Adodo i ḥle nu nə mi be miawo ke le dunu kideŋawo domə tō qekə i ka saj. ¹⁹ Ekpacawo, woto Yesu kakase qekə qekə be: "enyeia?". ²⁰ Yesu nu nə wo be: "mi aməwivea wo domətɔ qekai. ²¹ Aməa le de ačo agban mə kideŋ. Aməgbetɔ via aku koko, sigbe nə wo ḥrɔen dē enə, ganke babaa nə amə kə a se a wonjmənə jí o anyɔnnewu. ²² Ke wo le qunua Yikɔ a, Yesu cɔ kpɔnɔn, i de akpe de ta, i kən nə Ye nukraviwo i le nu be: "mixɔdu, tinj ḥtiran nə." ²³ Ecɔ áhacɔfu, ke ide akpe de ta jrɔa, i cɔe nəwo i wonu. ²⁴ Enu nə wo be: "tinj ka dodo ye hu, ke ḥduku kɔdə, de aməwota ye hu, ke ḥduku kɔdə, de aməwota ye ke, ²⁵ ḥle nu nə mi be, nye ḥka gbe nu aha dē keke ise yí gbe kike ma gbe va nu le mawu ye fiɔdquo ame o. ²⁶ Kə iji akpehawo jrɔa, etrɔyi amítɔaji. ²⁷ Yesu nu nəwo be:ne gaməsu misi sée, ḥdobe wɔ ḥrɔe ḥdbe: ma wu ran kpɔrɔta arengbɔvi awo la kaka. ²⁸ Ganke nə wo fɔnɔ de agbea na je ḥkɔ nəmi i mia yi Galilea. ²⁹ Petro nu nə be, nə aməwo gbe wo séé, nya ḥka gbe o. ³⁰ Yesu nu nə be, Ma nu adodo nə o ezan la mə: kəŋgbɔxɔ kokro aqatɔ zevea, àgbən zeton. ³¹ Ganke Petro "gbe tegbe de jí be nə ihian be ma ku kiđewò cà maaku, nye ḥka gbe nu le gbɔwo gbedeo." Amekpetiawo ca wo nu enə. ³² Wova dō afideka ke wole yɔ be Gecemani, Yesu nu nə ye nukpraviwo be: mijetekpɔn de le la dē nə ma yi ive xɔde. ³³ Ekprɔ Petro, Yakobo kiđe Yohana de qekia ḥn. Vɔnvɔn jí i icakale qekia mə. ³⁴ Énu nəwo be: ḥle bu ta mə kpɔ keke isenjy i ekumə. Mi je te kpɔn de le la dē. ³⁵ Ezon yi ḥkɔ, i je kro, ideta gu, ixode be, nə anyɔa, vevesese ila na to eta nəŋ vayi. ³⁶ Enu be, dàda, a teju wɔ enu ḥdesiadə, eku ila na to ta ḥ. Ganke, ḥka ci tinye jio, tɔ rɔnrɔnu nava mə. ³⁷ Keke atrɔ vá enukpravi amətɔn awo le danrɔn, i inu nə Petro be: Simon, ele danrɔn ia? Nteju nɔnju nə gaxoxo qekə ca? ³⁸ Mi nɔ ḥn nə miaxodə be yewo ḥka dō tetekpɔ məo. gbɔngbɔna bɔ gbe dē, ḥtútiran ya gbɔjɔ. ³⁹ Yesu gbe ve xɔde i gbe nu enyɔn ḥnawo ke. ⁴⁰ Keke atrɔvaa, wogbe danrɔn see, ḥdobe arɔn bra ḥkuvi nəwo, i woŋgbe nyan nə wo anu mɔn o. ⁴¹ Etrɔ va zeton ato, i be: "arɔndɔndɔn a ji i mikpotɔ ile dəa? Eso gbe, ega xo. Woasa agbetɔvia nə evɔn wɔtɔwo. ⁴² Mi co miayı, Aməkə ka di saj nə wo a gogo le la!" ⁴³ ḅnu enyɔa ve gbɔxɔ i Yuda amə ke nyi ye nukpraviwo domətɔ qekə va dō o. Amə hua le ḥgbe ne, wohən ekpo kiđe ewi wo dē. ⁴⁴ Aməkə ka disə a, nu nə amə hua dē be: "Aməkə na gbugbɔn nu nəa, ye i mia le, mia kpɔrɔ seju yi, nə ḥnkuvi na nɔ jí. ⁴⁵ Ke Yuqa va dəa, egbo tebɔ Yesu i be: "enukpramətɔ!" igbugbɔn enu ne. ⁴⁶ Aməawo lɔ sun jí, i wo le. ⁴⁷ Le qekə, aməkə, aməke le lena qəawo domətɔ qekə dē ewi le àkumə, i kpato nə soja qekə. ⁴⁸ Yesu le ka aməawo se be: Cagbe tinye i mi cɔ ekpo kiđe ewi ḥnawo va i ka va leŋ sigbe Frafitsə enəa? ⁴⁹ Tegbe ḥle miamə dē, ḥkpranu le mawuxɔ mə, ganke, mi ḥlén kpɔ o. ⁵⁰ Evamə dō woŋrɔe dē. Ye nukpraviwo sé sigbe dē. ⁵¹ Dəkəjɛ qekə ta gaga ye ye rɔn i kpɔrɔ Yesu do. ⁵² Aməawo jeji ilé, etacin avnən de nəwo i si yi amama. ⁵³ Wo kpɔrɔ Yesu yi egan qekə gbɔ, eduməganwo kiđe enukprats ganganwo kanren dē. ⁵⁴ Petro kpɔe dō keke iva egan ye xomə. Ecɔn kɔnyi dē i le xuzo le aməwomə. ⁵⁵ Aməganwo jí enyɔn alo emə keyi woato i bu fɔ Yesu a, ganke wo ḥkpɔ dekən o. ⁵⁶ Aməwo le xovi vovovovo de si. ⁵⁷ Amədékawo xovi de si be: ⁵⁸ "mi se i le nu be: magban mawuxɔ ke wo məkiđe ato ila, ila trɔ men gbɔxɔ i awɔ nyicɔ. ⁵⁹ Woca wo nyɔnawo ḥsɔ de wo de kiwo jí o. ⁶⁰ Aməgan co je te le ameawo mə i le ka Yesu se be: "enyɔn ke aməawo le nu awođee, wa ḥka xo denjua? ⁶¹ Yesu vin dē; un xo nu o. Aməgan gbe ke se be: "ewo inyi Kristo yraratɔa ye via?" ⁶² Yesu dō enyɔa ḥn ne be: è, enye i. Miakpɔ agbetɔvia i akɔrən de de nyusento a ye qusí mə. Miakpɔ i agbɔnɔn co àkpkɔkɔ wo mə." ⁶³ Zəkə, aməgan wɔ xoməfién i grin ye wu, i le ka se be: "wagbe ka amədə sea? ⁶⁴ Mise busunyɔn ke inu a. Nuke inyi mia susu? Aməawo see be eje nə eku. ⁶⁵ Amə dōo tɔ etan tutu de ḥn, i cɔ enu cɔn ḥkuvimə ne, i to ekɔen i le ke se be: "Məkə ixo wo, nui nə mi. ⁶⁶ Ganamədoa, Petro le axoa ye kɔto le afideka dē. Aməgan ye dɔcɔvi nyɔrunvi qekə va lena. ⁶⁷ Ke ikpɔrɔ Petro i ile xuzo, ele ḥkuvi de ḥn nyɔngbin i nu be: "wo ca enɔn Yesu nazareti tɔa gbɔ." ⁶⁸ Petro mɔn be: "nye ḥkpɔta nə enyɔn ke ələnuñna o, i nye ḥjse goma ca o." Ési le na i dori toho. ⁶⁹ Edɔcɔvia gbe kpɔe i tɔ nunu nə aməwo be: "wo domətɔ qekə inyì amə la." ⁷⁰ Petro gbe mɔn nəna ke keke a le zan, aməke va enu kpɔ gbe dē awo dekawo tō nunu be: "nyawo i, wo ca ele womə ḥdobe Galileato i woca enyi." ⁷¹ Petro tɔ enudodo aməwo le nu be: "nye ḥdesi ḥjucu ḥna fri o." ⁷² Keke ànū enea, kokro de atɔ zeveatɔ. Petro dō ḥn enyɔ ke Yesu nu nə va yi be: "keke kokro aku atɔ zevea ágbe nu le gbɔnye zetón zedeka etrɔva qekia mə, i wo avin.

Chapter 15

¹ Nyidi xoxoa, əvɔsatɔwo wo bɔ kide əduamə fiawo, wema kpratɔwo kojodotɔwo yi dē susu. Yi wo gbra Yesu, yi wo kpɔrɔ

Chapter 16

se ḥcone Pilato.² Pilato bie be:"Ewo ye nyi əfio ne yudatowo?" Yesu doŋ be:"əwo yi nui".³ Ǝvɔ əatɔwo co nyɔ sugbɔ de Yesu ɲun.⁴ Pilato gbe trɔ bie ke:"ŋka dɔ nyɔ una? kpɔ nyɔ sugbɔ ke wo cɔ de ɻuwo a"⁵ Vɔa Yesu ɻngle dɔ ɳu o yi í kpaca Pilato.⁶ Le azan dudu gamea Pilato gblene gakpamənɔtɔ deka dɛ ke Yudatɔwo biɔ a ne wo.⁷ Ncu ke wo ȳɔnɛ be Baraba a le gakpamə, amə ke je alaga yi wuamə a.⁸ Amə ke wo bo wo le bio Pilato be na wo sigbe yi í nə yewo dɛ deca va yi.⁹ Pilato bio wo be:"Mi ji be ma gbe Yudatɔwo fio dɛ?"¹⁰ Dobe, ye ɻta nyaŋ be cagbe ɻbia tɔ yi ye ketɔwo seŋ sa.¹¹ Vɔa ye ketɔwo dɔ aməawo be, woa nu be na gbe Baraba yi gbede.¹² Pilato le doŋne wo yi le nu ne be:<< Nu ke yi mi ji be ma wɔ nə Yudatɔwo ye fio?>>¹³ Wo gbe daha sisiun:<< Ken de atinj?>>¹⁴ Pilate le bio be:<< Nu vɔn ke yi i wɔ ?>> vq zo gbe kpɔtɔ yi le daha seŋ seŋ be << Ken de atinj!>>¹⁵ Pilate ji be yea wɔ de aməha ye rɔnrɔn ji, yi í iɔ Baraba ye nu Baraba ke ye wɔ wo seŋ klee, yi gbede ne aməha wo. Eɔc Yesu kide Akpabranu yi nu be woa kan de atinj.¹⁶ Sojavo kpɔ Yesu yi wo ɻkɔnɔtɔ ye bɔbɔ xɔ mə, le lefi sojavo see bɔ le.¹⁷ wo co awu gangan vlaya biabia seŋ do nə, yi wo co akranti rɔnefio kuku seŋ con de ta ne.¹⁸ Wo ci yi nube:<< fio nanc agbe xyi da !>>¹⁹ Woxo eta nə kide ati, yi í je kro, wo tu etan den, yi le koe, yi gbe le voo sigbe amə ke le cɔ bubu ne efio ene.²⁰ Ke wo koe jrɔa, wode efiowua leŋ yi cɔ ye ɻta wuxoxo trɔ seŋ do ne. Yi wo kpɔs be woa ve kren de atinj.²¹ Ke wó yiko, wo dogo Simon, ke nyi Kerenetɔa, be na cɔ Yesu ye coga kide. Simon nan nyi Aleksandro kide Rufo dada.²² Sojavo kpɔ Yesu yi amətaxugo, wo ȳɔnɛ be na le Hela-gbemə be Golgota.²³ Wo cɔ aha ke wo caka kide atike vevewo be na nu, vɔa egbe be ye ka nua.²⁴ wo kran Yesu de atinj, yi wo man ye nu dodowɔ yi wo da exo kpɔ, ne wo kpo ke soja desiaide a xɔa²⁵ Gaxoxo eton a tɔ ȣne yi wo kran Yesu.²⁶ Le ye tagbe wo xrɔn enyɔ ke wo wo cɔ deŋ.²⁷ Wo kran frafito aməve kide, deka le emio, deka le dusi.²⁸ Yi ɻɔnrɔnwo na me.²⁹ Amə ke le vayiawo, le zui, le deta de akpadeka, i le nube:<< Ahan ! Ewo ke le nube, yea mu edexoxo í trɔ tui le ɻkeke amətɔn me,³⁰ de dékio yi nadí le atinj >>³¹ Nenea ke , yi wema kpratɔwo kide haməmə gan wo ca le koe yi le nu be:<< Exo amə buwo de agbe, yi ɻkateŋ de dekiwoa.³² Krisito, ewo Israel ye fioa, ifia dɛ dekiwo le aticogaj ne mia kpɔ, gbɔxɔ mia ji wo se >> Yi amə ke wo, wo kran kide ca wo le zui.³³ Le gaxoxo amədən a mməa, zubru do le duamə ke seyi gaxoxo amasidékā mə.³⁴ Yi le gaxoxo amasidé kamea, Yesu dahan de egbe seŋ me:< Mawu, tiŋ Mawu, nu ke yi dɔ enrɔbəŋ dɛ>> ke goma nyi de hebri gbe mə be "ELOI, ELOI LAMA SABAXTANI?"³⁵ Yi amə kewo le nəna doməto de wo ke se ye nuxo a, nube:<< Misee de ele yo ELIYA.>>³⁶ Amə sudu yi cɔ eci veve nə be na nu. Aməa nu be:<< kpɔ be Elia a va dɛ le atiaŋ man>>³⁷ Le ȣna ye egbea, Yesu dahan yi ku.³⁸ Avɔn ke cɔ ede xɔxɔ amə ma de va co ji va goma.³⁹ Soja xo gan ke cite de ɻkɔ nea ke Yesu kua, e nu be:< nyɔ dodo mə a, amə la nye Mawuvi ɻtaŋta>>⁴⁰ Le azɔgea, nyɔru dəwo le kpɔwo enua, le wo méa, Maria Magdalatɔ kide Maria ke nyi Yakobo devi kide Yose nana kide Saloma.⁴¹ Ame nawo le zɔn kide Yesu yi le kpeder, gakemə wo le Galelia. Nyɔru, dəwo, yi Yerusalem cawo nɔ le na kidee.⁴² Ke ezan doa, yi ɻkeke nyi kpakpadfi ne Sabate ye ɻkenjke.⁴³ Yosef Arimateyatɔ va le na. Enyi amə de ke le nɔte kpɔ Agbemavɔ. Ídójí íxi Pilatə gbó, býáa vée xoxɔ Yeésú yənə tirán.⁴⁴ Íkpacá Pilatə bá ȣkukábá, éxɔ sója məgán ilə bísé bá ȣləládəxóoxa.⁴⁵ Kélhó kákádəjicó sója məgán gbɔá, écɔ ɻətirán nə Joséfu.⁴⁶ Í yoséfú hrá gagaxə, édí Yeesú có aticogají, écón gaga yə né ícédə yódó kewó kúlə ȣkpátómə ámə. Í tútú kpá isen cón yódóá.⁴⁷ María Mádəgálátó, kídá Mariá yó sé nana, wólə kpɔ ləfí wóləcédá.

Chapter 16

¹ Ke SABAT, Maria magdala kide maria, Yakobo kide Salomə wo nána, yi ivɛ xre cerú hɔnté í ka ve si nə Yesu ye kukua,² Kɔsida ye ɻkeke jenjɔtɔa nyidin fún, ke nyidon húan, zo yi yɔdoa to.³ Wo le ka wodekiwo se le moji"Men í ka mrinkpe le yɔdo anu nə mi?"⁴ Ekpea gaŋgan, ke ke wado le ná, wokpɔ be amədeka de ekpea jí.⁵ Wo dɔ doamə, í kpɔ dɛkejɛ deka le gagawu vraya deka mə í kanren de í kpaca wo.⁶ Dekejɛa nu newo be:"Adika ɻka co mi o, Yesu Nazaret to, ke wo kran de atinjua ye í mile jí. ȣfɔn cite, ȣle lela o, mikpɔ fi wo coe mređoa,⁷ Mi yi, nə mia nuna ye nukpraviwo kide Petro be, eje ɻkɔ nə mi yikɔ Galilea, mia kpɔe lena sigbe nə inui dɛ nə mia enə."⁸ Nyɔrunawo sudu do le yɔdo amə. Ejjnu newo í wole hunhun kpakpa Kpa, vɔnɔn jiwo keke wo ɻteŋ toe nə amədeo.⁹ Nyidin tɛe le kosida ye ɻkeke je ɻkɔtɔjia, ede deka disa nə maria magdalat, amə ke mə í nya gbɔngbɔn vɔin amədre le.¹⁰ Efaniyi í ve to nyɔa nə ye tɔwo,¹¹ Wose be ȣfɔn, ile agbe, í Maria ɻta kpɔe, vɔa, wo ɻkadejio.¹² Le inan ye ɻgbea, Yesu gbe de deka nə amə aməve le boməmɔji.¹³ Wɔ yi í ve toe nə enukpravi kpɔtiawo voa wo ɻka dejɔ o.¹⁴ Le ȣna ye ɻgbea, Yesu de deka disa nə amə wideka wo, gake me do wole dunu a, í to eny ɔ deo de wɔ jimaxɔse ki wo jititri ȣu, do be wo ȣka de amə ke kpɔ le gbɔngba i va nu ke ȣfɔn jrɔa ji o.¹⁵ Enu nə wo be: Miyi xixe bribo i ve nu enyɔn nyɔngbin nə aməwo see.¹⁶ Aməke kadeji í wo decita nəa, akpɔ agbe, nə amende ɻkɔ jí seo a, wa bu fɔe.¹⁷ Desi ilawo avamə to aməke kadejiawo: To tiŋ ȣnuse məa, wo anya gbɔngbɔn vɔinwo, wo ado adeyeyewo.¹⁸ Wo ale edan kide wɔtɔ, wo, i nə wo nu enu wú amə dəa, ȣna wɔ enude nə wo o, wo adasi de dɔnɔnwo ji, í wa kpɔ dɔyɔyo.¹⁹ Ke ahotoa xonu nə wo jrɔa, wakɔe yi jiŋkori í seŋ kanren de Mawu ye dusimə.²⁰ Enukpravi yi í ve nu Mawu nyɔ a to afi siafi, ahotoa wɔdɔ kidewo, í do kpe enyɔa ji kide desi ke va mə awo.

Luke

Chapter 1

¹ Ámə sùgbòwó cɔé də wódqekiwó jí bè wóá nù lè qòdqònù lè ȣnyɔn kà jò uà yì í uà mè lè miánmè,² Sígbè ȣnyɔn kò wó nù nà mí amə kà wó cò gòmè jéjé, wó nyí ènù tóhó kpɔtɔ wó í wó trɔ zùn dòcɔví nə ȣnyɔn nyɔnn̄ bian.³ ȣnù nàn ídó ȣcá, ȣkpɔ bá ȣnyɔn bá má biɔ tútútú cò jòjòmè nə mán ȣrɔnén nə wó, jòjòmè nùwó kà nyɔn wúá nə à wó Théophile.⁴ Njí bá ná nyán ènù kpákprá kà ȣxòwó kídó kakádjí.⁵ Gákémà erodesse nyí èfi lè yúdéra, vɔsátò qèká lè í tò bá zakária, yécá lè vɔsálatòwó

hácócó abiá tò wó tò mè, Assiá nyì Aaron yè jijimà ví qèká kà yè ñjkò nyí Elisabeth.⁶ Wóámà vèáwó séé nyì ámè nyòñ ybiwò lè Mawu yè ýkùvímà, wóbúnà áxótá yè séwó kíqè yè qódowó nyòñnyògbí.⁷ Gánýké wó ñ wò évi qe o ; ènúkéjòá Elisabeter nyì kònòñ, í wóámà vjàwó seé cí lè eocómè lá vosa wó séé yá nán mè.⁸ Gbèdéká zakária lè wó vòsádjó lè mawu yé ñykùvímà ; ejè wo hácocò ji bá wá wó í lá wòë,⁹ Lè vòsasa yé qòdqò wòñù, bá wóá cán vòsatò ká lá wòë ; alò vá jèji bá yèi lá qo axotá yé vosa hòmà bá ná téy tòzó rinfí.¹⁰ Hacocóá seé lè ocode lè ociocénú lè gáxòccó kà mè í lè cò ríñfin yé nú náná nénán.¹¹ Mawu yè mè dòdò zé néñ, í jeté lè ríñfin vòsá yè qúçcímà.¹² Lè Mawu yè mè dòdò yé ýkùvímàán èeáká í vònvò.
¹³ Vòá Mawu yò mè dòdò lè núnén bá ñjká vònvòñ o, zakária ènúkèdòá wó qòtò tò qòccó nè wó Assiwo Elisabeth á jiví ñjcúvi í á nán ñjkò bá yohána.¹⁴ A nyí jijonu nà wó, í ámè súgbòwó wóá kpò jijò lè yè jijíá ý.¹⁵ Ènúkèdòá a nyí ámè gán lè Ácotò yè ýkùvímà, ñjká nú áhá aló èmú mû ámè semjseñ qè o. Adjò kúdè gbòngbón kòkòjá cò kéké yá nánán yé xòdòmà .Kéké¹⁶ í Israél ví sirgbòwó wóá va trò dà Mawu yún.¹⁷ Àvà zòn lè Mawu yá ýkùvímà kídá gbònybón kídá Elie yá yán, nè á trò dàdawó jí và wó víwó gbó ikprò àmè mán dótowó í wóá zòn ló jijò yá nú yány ánmà, nè átéy kplá ámèwó nè jràjràdó qé nè àxotá.¹⁸ Zakária nú neñ Mawu yé mè dòdò bá nè maán « wómoñ í yán ? ènúkèdòá ý cínlá èxomè í àssingén ca cín lè èxòdmà »¹⁹ Mawu yé mè dòdò lè nú néñ bá « ý nyí Gabriel, àmèkè nònnté lè Mawu yé ýkùvímà .Wò dòy qíqá báma xónú nè wó í nú nè wó ényoñ nyòñqbaña nyòñygbí án.²⁰ Ñnyòñán í nyí bá a trò zún énúmaxotò, yká tey ybé xònù o kéké ykéké kójí ñnúá lá jò ló, ènúkèdòá ykádé tý nyòñwó jí o ká lá vá mè lè wò gámmè wò.²¹ Ámèwó nònntekpò zakária qè í kpacawó bá ènòndiýdi lè Mawu yá xòmà.²² Gákémà í dòá, ý týgbè lè xònù nèwó, í wò seé gomè bá èkpò ýtégán lè Mawu yé xòjámà .èlè wò dèsiwó nè wó gásiágàmè í noñ númáxòmáxò.²³ Gákémà yá dòwòwòjyò gámmà vòá, ètrò yí yá xòmà.²⁴ Lè màdiydimà ássiá Elisabeter fífí. yeeti ámátoñ blibóá èle si yráa èlé nù bá :²⁵ « Kpò ènú kà Áxotá wòjy, ètrò kpòjy kíqè ámènùvèvè ká sún assinyè bá yá vò ènú kà uò nè èkpéný lè ámèwó ýkùvímà ».²⁶ Lè yléti àmándénmè lèyè fúfòfòmà, Mawu dò yè mè dòdò Gabriel qe galilea yé dú ámè kà yè ykó nyí Nazareter,²⁷ Lè tûgbè jé ví má nyán ñjcú kà ká vá nyi yósèfu yé si, kà co David yé jijimà .nyòñrunví má nyán ñjcú yè ñjkò nyí Marie.²⁸ Êuá gbò i lè nú nè bá « ý cí wó, Mawu cò amòñnuñvè nè wó í Acotá lè kidè wó »²⁹ lè ènyòñ nán wó núnúmàán ècà ká í lè biò ènú kà cící í nán yá gòmà nycán.³⁰ Mawu qdótò lè nú nè bá « ká vònvòñ o, Marie , ènúkèdòá èkpò ámènuñvèu lè Mawu gbò .³¹ kpò èká Fúfú í lá jí ví ñjcúví í nán nán ñjkò bá yésu .³² A nyí amègán í wòjá yò bá jíjkoriví ácotò Mawu ácò David yé tògbien yè fiò zikpíen nè³³ Á dú fiò séí qdó lè jacob yè ècómè í vòvò ñjká nòn fiò dú ècómà o .»³⁴ Marie lè nú nè Mawu hdótò bá « Nà èná lá téj nyí dò má ènúkèdòá nyén desí ý cí o ? »³⁵ Mawu ý dótò qdòj í nú nè bá « Gbòngbón kòkòjá a va jí wó i Mawu yé ñjseñ kidè yè kpò ri lá vá ñyìwo. Ênú nán í dò dòví kà wòjá jiá a nyi kókò tò, í wóá yò bá Mawu yé ví.³⁶ I kpò, tò jijimà Elisabeth cá Fò èví ñjcúví yè Fú dè lè yè kpòkpòmà .èlè yè yléti Fú FòFò ámándinámà, yè kà wó nè bá kònòñ,³⁷ Enúkèdòá ý dèkin ý sený um nè Mawu o .»³⁸ Marie nù bá « ý nyi sùbò vi nè ácotá. Bè ènú qæsiqdà nán yí jí si gbé tò mè dàdò nùi ènè .»³⁹ Mawu qdótò cò lè gbò.³⁹ lè gánanmà, Marie cò kpátá kpátá í yí èdú gánjgán qèká mè kà lè ètò jí kà wòá kpò lè yudéa yè dúamà.⁴⁰ È yí zakária yè ècómè í cí Elisabeth.⁴¹ kà Elisabeth sè marie yè mècicià, qæviá húmhúm lè yè ècódómà .Elisabeth qdò kíqè gbòngbón kòkò.⁴² Edaá ècá sin sin í nù bá : « àcè nè wó lè yònrúnwó mè í agbè cè nè èkúcincín kà lè tò ècódómàán .»⁴³ nè í wòmàn í vá mè bá áscotá yè náná vá ègbón nye ?⁴⁴ Kè tò mè cíeiaj qdò ètómàj án, qæviá húnaí kidè víví sésé lè týxòdòmà.⁴⁵ Vòvò nè yòñauñ kà xòéà, ènú kè jòjá ènyòñ kà wònú ne cò àxotá gbòá á vá mè !⁴⁶ I maric nù bá : « tý sé káfú Áxotá,⁴⁷ i tý ybòngbón lè se víví lè Mawu mè, tý xò nàmè tò.⁴⁸ Enú kà dòá ècà ñjkúví búbò kpò sùbòu yònrúnwán .eeen co.ifíja jijimàwó sé wóá lè yòùn bá nyòñgbítò.⁴⁹ ènú kè dòá amè kà nyí ègán tòwó séá èwò ènú gánjyngàn wó; kòkò í nyí yè ñjkò.⁵⁰ yà donú kpòkpò kàkè sé yi jijimà yè jijimà nè ámè kàwó vònvòñ neán.⁵¹ Èzán abò yè gán i séjí káká ámè kà wó wò wewe yò súsú qdá wó.⁵² ètrò èfòjuñwó lè wó zinkpin ji, i kò ameà kà wó nònnòñmè lè nyòñ gbí dé èjí.⁵³ Eyrá ámè kàFUFÉ lénòñ kidè ènú nyògbíwó, gànjká ènyán Hótòññòñwó álò gbálé.⁵⁴ èkpédé Israël yè sùbòuñjún, bá nè yéá ná wó ányán yè dónú kpòkpò⁵⁵ (sigbè i lè nú nè míá dádá) Abráhám kidè yè jijimà viwo sé iyí qdáa.⁵⁶ Marie nòn kidè Elisabeth sigbè yléti ámètòñ, lè yí nán yè íjgbè á ètrò yí dákia gbò.⁵⁷ ifíja ga kà mè Elisabeth lá jié ia vá dó, i jí èví ñjcúví.⁵⁸ yè ècáiñtò wó kidè yè ècómè mè wó sé bá Áxotá wò ádòñu qdúy yè dèsi qdágbò i wó seé lè sè vivi kidè.⁵⁹ ñjkèká ámè nyiángbè wó vá nè èvò cócò nè qæviwó .wó bá yè wáá yò « zakária » yè dádá ñjkò.⁶⁰ gánké yè náná nù bá « o, wóá yòë bá yohana. »⁶¹ wó nù nè bá. « amè qdèkèn ýlé tò jijimà í tò ý nán o. »⁶² wòlè wó dési nè yè dádá nè wòá kpò sìgbé wòá yòë mòn.⁶³ Ebiò tåuvú cùkúvi i ñròñ ènúlá wòdójí « yè ñjkò í nyí yohanes » èkpáca amèciámà.⁶⁴ zéqèka yè nù húm í yè qdè tò húmhúm í lè .káfú Mawu.⁶⁵ í ámè kà wó séé xómè lè axají nè wóá, vònvòñ qdòwó.Kídè ètójí tóhówó séé lè yùdéá, wò lè xònú cò nònnòñmè ý nán hún.⁶⁶ Ámè kà wósé sé ènyòñ ý nán wóá còé dé wó jíwó mè í lè nù bá ; « nù ká í qdè lá ká vá nyí ? » Enúkèdòá Mawu yé lò le kídá.⁶⁷ Zakária yé dàdá qdò kídá ýbòngbón kòkò, í lè nú nyòñ qdè bá⁶⁸ « ACen nè Áxotá Israél yé Mawu, Enúkèdòá éjí yá dú kpò í wúnú nè xòxò dágbe hún.⁶⁹ Ényòñ qdèqé kpòkpò yé yán lè David yé dòcòví yé bòmè tòwó mè.⁷⁰ Enú ká í nù tò ènyòñ nùqđè tòwó jí tò wó nùmè lè qdèqàca⁷¹ Ênyí xòxò kà ná mí vòvò lè míá kétòwó kídá àmè kàwó lè míá nyòñ qdè de wó hòdòmè wó.⁷² Edé yé dòñukpòkpò qdáqá míá dàdawó gbò i qdóy qdèkà wòjwò lè ènú blablá mè,⁷³ lè èzé dédé ká í tánú nè míá dàdá Abraham elá còé nè mí,⁷⁴ kè xò mí lè míá kádòwó lòmè, bá nè vònvòñ ná cò lá míámè bá míá téy sén,⁷⁵ lè kòkòmè kídá ènyòñ tóhó mè lè yé ýkùvímè lè míá gbé ýkéké wó séé mè.⁷⁶ I èwó èvinyen, á trò zùn ènyòñ nùqđètò nè àmè kà ló jiá, Enúkèdòá á zòn Áxotá yé, ýkùvímè lè ló jíradó yé vavá àxotá yé⁷⁷ í lá ná èdúmà víwó nù nyañ xòxòtò í laà tó ènú bádá -bádawó còcò kà jí.⁷⁸ Míán Mawuá còé Kémú tó yé dòñukpòkpò kákèámà.Lé yé dòñukpòkpòámà á, ává lè sigbé nyidòn yé kòkòmè ènà í lá kòdè míáji ló jí.⁷⁹ Ávákò àmè kà wóle zúblumè kídá fèfègbé zuúblumè lè èkùmè, nè átéy kprò mí yí ráumè fáfá yé mòrji.⁸⁰ kùdè qæviá yún, èlè cin í lè wògándé tó gbòngbón mè. ènòNnòñ zógbéjí kékè í vásen dé ykéké kékí í vásá qdèkiá nè Israél yé dú mè tòwó.

¹ lè ñánòmàán, césar auguste yó sé qèka dó bà wóá hrèn àmèwó sèé lè ɔcúccéamò. ² rééureèn mà kéké kélé và mà lè ga kà mà Qúriniús nyi gán qè lè syrià ³ í ámèsiámè lè yi yè ñta dúmè í uè lè nrò ñjkó. ⁴ yòséFu ca có là Nazareth lè galillèà dúmè nè à yi yudéa, lè .David yà dúmè kà wó yò bà Betleèm ; ènukèdòá ènyi David yè jijimè vi qèká , ⁵ èlè yí kídà Marie yònnuvi kà i ká uá qè í fòfú qèá. ⁶ gákèmè wò vár lè hí nán qè, gákèmè í a jíui uá qò. ⁷ èjí ñcúvi, kélèkélè tò kà i cò ènú breè í còé dé èránwó nuqúnù mè, ènukèdòá tòhò hí lè nèwò lè àmèjrówó nuçco o. ⁸ lè ɔccánánmàá arengbò kpròtòwó qèkawó cí èzánmè dòñ lè èbò wòmè nè cò bo nè wó rán kpò áwó. ⁹ zéqèka, àscotò yà mè dòdò dàká zé nè wó lè kpenkpénmè í tò kòkò ɔcícradewò í uònuòn qò wó. ¹⁰ Mawu yè mè dò dò nù bà « mí híká uònuòn o, ènukèdòá .híká nù ènyòn yòngbí nè mì , kà lá nyi jíjò gànñgàn nè èdúá sée . ¹¹ ègba lè David yè dúmè wó jí ɔcònámètò kà nyi kristo àscotò ¹² mi-kpò dési kà lá zé nè mián : mián kpò qèui yéyé kà wó jíá i wò cò auòn tródé í mlèn dé èránwó nuqúgbánmà. » ¹³ zèdèka í sèjì kpè Mawu yè mè dòdòdà, Mawu yè ɔcúawòtò wó uá gàqè gàqè í vár lè káfú Mawu í lè nù bà ¹⁴ « kpenkpénmè nè Mawu lè èjí qáa .kídà ányigbán jí, rámè fàfá nà àmè kà wó nyòn gbò i rònnánwó. » ¹⁵ gákèmè Mawu yè mè dòdò wó cò lè wógbò í yí kó jiíkóriá, arengbò kpròtòwó lè nù lè woqèkúwó mè bà : mí có mián yí kákè Bethleèm nè mián kpò ènukà gòá, ènuké àccotò ná mí kpòá. » ¹⁶ wó lè wò kábà-kábà bà yewòá yí lèlò hí nán, kà wó kpò Marie kidà yéyéviá mlen dè dà èránwò nuđúgbàn mè. ¹⁷ kè wo kpò ènú ñ nan Jròá, wó àmèwó yán ènukè wó nù nà wó kúdè yéyéviánjum. ¹⁸ Ámèsiámè kálè qótowòá wocí yaá lè nù kà arengbò kpròtò wó lè nù nà wòá. ¹⁹ kè kán marie yá, èlè bútámè cò ènú nán wó sée ún kà i séá, í lè bú wó hí kpò lè yè jímè. ²⁰ kè àrengbò kpròtòawó trò yí kàa wó lè káfú Mawu yà kpenkpénmè í lè kòédijí nà ènú kà wó sé i kpò tútutú sigbé wó nùi nà wòá. ²¹ kè hí kákè nyiángbò suán kà wó qò lá cò vó nò yéyéviá, wó nà híkòbè bà yésu; ènjókó kà Mawu cíjedotò nè kà hígbòdcò wòá uá jíá. ²² gákèmè gámè sún bà wóá kò yè qò dásí nè wóá sigbé Môse yè sé nuí qè àmè, yòsofu kídà Marià wòcòé yí Hámè yà ɔcòmè lè yerusalémè nè wóá dísé nè Áccotòá. ²³ sigbé wò nròin in qè lè àccotòá yè sé mè : « ñcúvi kélékélè tòá a nyi ènú kòkò nè Áccotò. » ²⁴ wò uá bà yè wóacò vòsánú i uá sigbé áccotòá yè sé nuqè ènà : « túmítumí ámèvà áló Álúñjukù ámèvà. » ²⁵ ca, lè yérusalemè àmèdqèka lè kà wò yò nè bà siméon .àmè ñ nan nyi ènudòdò wòtò i kò Elé nònté kpò Israël yà kòfàfá í Mawu yà gbòngbòn kòkòjá lè jí ²⁶ Gbòngbòn kòkòjá dísé nè bà híká kú kà hígbò ɔcò Áccotò yesu křisto a uá o. ²⁷ simeon uá hamè yà ɔcómè, kà gbòngbòn kòkòjá tútú. i sigbé yà dàdawò cò qèui yésu bà nè wóá wò cójún ènú kà wó wòñòñ hòhò lè èséá nù. ²⁸ èccè dé yà bò wó mè, í káfú Mawu í nù bà : ²⁹ « ifíá àccotò, gbétò da cò vi qè nàa yí lè rànmè fá fámè sigbè ènyòn nán ènà. ³⁰ Enukèdòá tñj híkúvíwó kpò qèdè, ³¹ kè èjràdò qè lè èdúá sée híkúvimè ; ³² kanjèdà kà kò nè Ámèmáçòc sétòwó í nyi kpenkpénmè nè Israël yà dúa. » ³³ èwò yaa nè yà dàdá kidà yè nànàn nè ènyòn kà wólè nù dé qèuià híjúnán. ³⁴ simeon yrà wó i nù nà marie nànàn bà : « qèui lá nyi gègègín nù kídà cò cò nà àmè súgbòwó lé Israël i sigbè dèsi kà lá nyi ènú tóóu ³⁵ èwwu lá uá qò tò sé mè bà nèn àmè súgbòwó súbúwó nà qè qè dé gbañgbà. » ³⁶ yònrún qèká kà núnòñ Mawu nyòn kà yè híkà nyi annè kà nyi fanue le yà yònrúnvi, kà nyi Aser yà jíjímè. ácín lè ɔccòmè. ènàn agbè èccò àmándrà kidà acuá lè yè hícù manyán manyán mè. ³⁷ ènyi kpósú əccò kávà cínè. hídiñdíjñòñ lè Mawu yà ɔcò mè gbò o í nálé súbdè èzánmè kidà híkèkà mè lè Mawu yà híkúvimè ènúmádùmádù kidà qèéccòcò. ³⁸ lè gà hí nán mèán, èuá nè wó gbò i nàlè dáképè nè Mawu dé yè nù nànàn fáa tá i nàlè ɔcónú cò qèuià hí nà àmèsiámè kà nònté kpò yérusalemè yè tòtrò yré. ³⁹ kè wó wò nù kà wó nròqè seé lè àccotòá yè sémè, wó trò yi Nazareth lè galiléa. ⁴⁰ qèuià lè cí wò hígán qè, i lè cí lè híjuy ányán kúdè nù nànàn fáa Mawutò lè jí. ⁴¹ yà dàdawò yi nòn yérusalemè əccò qèuià ɔcónú nà dídlámèhíjuzán. ⁴² ⁴³ kè híkèkà àwò uòá i wó trò yi kò wogbòá, qèui yésu cí yerasalemè, vòá dàdawò hí yán o. ⁴⁴ wo bú nà bò èlè èyrò áwómè, wó wò hí kákè qèka lè mònyi kà hígbòcò i jí lè èyròwó kidà wó dàdawómè ⁴⁵ kà wóyí kpòá, wó trò i yí yérusalemè bà yewòá uè jí. ⁴⁶ wó wò híkèkà àmètòñ kèñ hígbòcò i uá kpòé lè Mawu yà qèocò ɔcómè, i kánren qè de ènú kpròtòwó dòhdòmè i lè qòtowòá i lè híbi yòñ wó sé ⁴⁷ Ámèsiámè kà lè qòtowòá ci yáa dé yè nù yànyàn kidà yè qòñjítowó. ⁴⁸ kà wó lè kpòá wó cí yáa i yè nànàn lè nù nà bà : « èvinyen nù kà i jí lè èwòñè kidà mí, dòtò, tò dàdá kidà híca mí jíwó kidà vèvèsésè » ⁴⁹ èlè nù nà wó bà : « Nú kà i jí lè mì lè jí ún míún yán bà mè nòn tiñj dàdá yè ɔcómèán ? » ⁵⁰ vòá wòñjèlè sé ènyòn kà i lè nù nà wòa gòmè o. ⁵¹ i cò kidà wò nè wòa yí Nazareth, èbùbù qèká nè wó i yè nànàn lè ènyòn nán wó dé yè jímè. ⁵² vòá yesu gbèlè cí lè nù nyannnyán mè kídà cící lè rànmè, i lè kpò nù nànàn fáa lè Mawu kídà àmè wò gbò.

Chapter 3

¹ Lè əccò wuiatòñamè kà káisàrò tiberi lè qú fiò, iponce pilato nyi tåtò lè yudéa, i Hérode nyi àmè kà kpàcè lè galiléà, Filipo yà nònni àmè kà kpàcè lè Iturca kidà Tráçcomítí yè nyígbàn wó jí, i Lisania nyi àmè kà kpàcè lè Abilénè, ² i Annè kídà káyáfà, wó nyi Mawuèhá híkòñòñtò í Mawu yà gbè va nè zakária yè vi lè zògbédijí ³ Elé wò èmòñjí yíyí yriýradé jordan yè tòñ i lè nù jímè tròtrò kidà nùvòñwò còcòkà. ⁴ Sigbé wo nui qè lè Mawu yà nyòn nuqètò Esayà yè wèmàmè : « Amè kà lè dàhá lè zògbédijí : » mí jrää àscotò yà mòn dò i tåa yè mònñwò nè wòa Jò. ⁵ Barì qèsiadè lè qè, ètò kídà ètò cùkúvíwò wòa bùbù èmòñ cùkúvíwò wòa trò zun èmòñ jòjòwó, ⁶ i ámè wó séé lè kpò Mawu yè qèdè. ⁷ Iyohana lè nunà àmè kà lè dòwò bà nán zún yèwò dé címè : « miawó, jánpátà yè jíjímè víwó ! mèn krànni bà mián si lè ɔcomàfién kà gbòñòñà ? ⁸ mí cín èkù kà jè nè jímè tròtrò i miñká nùlè miánqèkí wómè bà : « mián dàdá i nyi abraham » ènukèdòá hílé nù nà mí bà Mawu sún nà qèkiá bà yéawò qèuiwò nùn Abraham séjòtò èkpej èlåwòjí. ⁹ ɔcòcòá əccò sògbe qè bà yéa cò àtiwòkè ènukèdòá ati qèsiadè kà hí cinnòñ èkù nyòngbian wó còñè i còñè dé èzòmè. » ¹⁰ séjì yi jíá Amèawó lè biò yohana sé bà : « nù kà i mi qo lè wò ? » ¹¹ èlè qèjì nàwò bà : « amè kà wò àwú amè vè qè nà nán amè kà hí wò èdè qè o, i àmè kà ènù kà adú qèa nà wò nèn ca » ¹² àmè kà ɔcònòñ ènukèdòá hílé nùn Abraham séjòtò èkpej èlåwòjí. ¹³ èlè qèjì nàwò bà : « mi kà hó wú kà wó bà mián ɔcò o. » ¹⁴ sòjá qèwò ca lè biè sé bà : « i mián wó qé, nù kà i mián wò ? » i lè nù nà wó bà : « mi kà

wò adán, nònmì cò àgòjèjè nà o gankè wó lè tú nà míán ná nyón nà mí»¹⁵ gákémè àmèwó nòntè qè i lè kékí lè kristo yè uà vàn, àmèsiamè lè biò lè yè jímè bà yohana yè nyi kristòa.¹⁶ yohana lè dñoj nàwó bò : « nyán maa zin mi dè cimè vòà àmè dékà gbònón, èwò ògañ qè wúún í nyin njè bà Má tú yè Fèkpà kawò o. a uá nyràn mi kídè gbòngbòn kókò kídè zò.¹⁷ knyongbíí lè ènú Jajrádó gámè nà àtéjò trò òkú nyòngbiwó qè avàmè vòà kà nyí ègbewó a uá tòzò wó lè èzó màcimàcímè.¹⁸ Kídè ca àdòdò núnú súgbòsúgbò nà àmè wó, yohana lè ní Mawu yè nyràn nyòngbí nà àmè wó.¹⁹ Gákè mè Erode kà kpàcè wogbà trò í kpèè bò èqdè Erodias, nònuia yè si, kídè ènù uòèn wóséé kà Erode wò.²⁰ Ègbé cò èlè sáj kpé yè nù uòè nwò : àtù yohana dé gakpámè.²¹ Ifiá àuàmè bò gákémè wó nyràn amè wòà, wó nyràn yesu kristo ca.gákè mè i lè ocqdè, i jíjkori húm,²² gbòngbòn kòkò díuá sigbà rànmè yè nònnòn mè déjí sigbà alùnkukú í ahá didi có Jíjkori vá : «ànyi àvinyín kà jí ròn tò nyón gbò, í sénòn uíwí lè gbòwó.»²³ kà yesu tò yè qđ jíá èlé qđ ànòn gbà. èlé sigbà wó lè bù yosefu yè uí Héli yè ui.²⁴ matthat yè ui, léui yè uí, Melki yè uí yannaï yè uí yosefu yè uí.²⁵ Mattathia yè uí Amos yè uí Nahoum yè uí Heslí yè uí Naggai yè uí.²⁶ Maata yè ui Mattathias yè ui sémein yè ui yosek yè ui, yoda yè ui²⁷ Yohanan yè uí, Rhésa yè uí zorobabel yè uí, salathiel yè uí Neri yè uí²⁸ Melki yè uí Addí yè uí kosam yè uí Elmadam yè ui, Er yè ui²⁹ Yésu yè uí Eliezer yè uí, Yorim yè uí, Mattath yè uí, Levi yè uí.³⁰ Siméon yè ui, yuda yè uí, Joseph yè uí, Yonam yè uí, Eliakim yè uí³¹ Méléa yè uí, Menna yè uí, Mattata yè uí, Natham yè uí, David yè uí,³² Jessé yè ui, Yobed yè uí, Boaz yè ui, Sala yè ui, Naasson yè uí,³³ Aminadab yè uí, Admin yè uí Arni yè uí, Hezron yè uí, Pérez yè uí, Juda yè uí,³⁴ Yakobo yè uí Isaka yè uí, Abraham yè uí, Térah yè uí Nahor yè uí³⁵ Serug yè uí, Reu yè uí, Péleg yè uí, Eber yè uí, Shelah yè uí,³⁶ Kaïnan yè uí, Arphasead yè uí, Sem yè uí, Nówá yè uí, Lamek yè uí³⁷ Mathasaem yè uí, Enoch yè uí, Yareta yè uí, Mahalélée yè uí, kaïna yè uí³⁸ Enos yè uí, Seth yè uí, Adam yè uí, Mawu yè uí.

Chapter 4

¹ i yésu qđ kídè gbòngbòn kòkò, trò có Jordan yè tòàmè í gbòngbòn lè kplbè lè jíkéké hò kaa. ñlè qú jíqdèkím lè jíkéké nà wó jí o, í gákémè jíkéké nà wó ua yía, Fufé lè.² Fútò lé nù nà bò «nà ànyi Mawu yè uí, qègbé nà èkpé làwó í wóà trò zuún jídúdú.»⁴ Yésu lè dñoj nà bò : «wó ñrònèn bò àmè jí nònnòn àgbè nén èdúdú qéqé o.»⁵ Sénj í jíafutóa kprò yesu yí yijiyiji tóhó lè disà anyi gbañ fí ñúhawó séé nè lè aqábá hóhó qèka mè.⁶ Fútò lè nù nà bò : «mán cò àcè kpàkpa náwó séé kídè kpènkpèn mè nà wó; ènukèdàa wó cò wo séé ún í jícò nín nán àmè kà jí jíja.⁷ Sénj yí jíafutóa nà èqdètà gú ún i sènañ, wó séé wa nyí tò wò.⁸ Vòà yésu dñoj í nù bò : «wó ñròn qè bò asèn Áccotò tò Mawu í cò èqdè nà yè qèkín.»⁹ i futò gbà kprò yesu yí yérusalèm í còé qé tòhóyijiyijí lè Mawu yè sènsèn yè hòtámè lè nù nà bò : «nà ànyi Mawu yè uí, géjín có lélá yí anyigbañmè¹⁰ Enukèdàa wó ñròn qè bò : «a uá ná gbà yè màdòdòwó dé èjywó, bò wòà kpò júwó nà bàdà qé jíká jò dé èjywó o.¹¹ i wòà còwó dé wó lòwómè nà tò Fòwó jíká kré èkpé o.»¹² yésu lè dñoj nà bò wó ñròn qè bò : «jíqdòlá té Áccotò tò Mawu kpòa.»¹³ kà Fútò té yésu kpò jròa, ècò lè gbò i yí kékè gbé qèka.¹⁴ i yésu trò uá galiléa iqđ kidègbòngbòn kòkò yè jíunsín i ànyòn jípnán kákà déjún lè èocanámè séé.¹⁵ I tò nù kpà kprá sensen yè hómè í ámè wó séé káfui.¹⁶ Èvua Naçareth yè qú gán kà mè wó nyilè i sigbà gasiágamè ədónòn ədəxòxò yé homà lè gbondémè yè jíkéké jí. ècò lè ɔcrèn nù kídè àgbè jíjí yíjí.¹⁷ Wó cò ènyònùqetá èsàyá yè wémà mè. èhúm wémà fí wó ñròn dà bò¹⁸ «Áccotòa gbòngbòn lè jí nyèn, ènukèdàa èsiamí jí bà máa nú ànyòn nyòngbí nà wámòñònwó èdòjí bà má nú èka tútú yè nyòn nà àmè kà wó brá qè wó, í nù jíkúu húnhún yè nyòn nà àmè kà jíkùnònwó, bà má ná vóvó àmè kà wàlè ɔcàcámè¹⁹ í máa nú aacotò cò cò kà nà amèwo²⁰ hótòò nà wó wémà, í còé nà Dòcòví i kánrèn. Àmèwó jíkúuiwó séé léji lè əqdxòxòàmè²¹ itójí lè nù wó bò : «ègbàa ènyòn lè wú yéddò lè míañ tò dòdòmà.»²² wó séé nyé ènú tóhó kpòtò nà ènyòn kè í núa i kpàcawò nà còcòkè yè nyòn kà lè dò yè nùmè àwó. Wó nù bò : «ní nyí yosefu yè uí nán?»²³ i lè nù nà wó bò : «yánwòi mí qè èlò dódó èlè gò mè jí.» : «qđkítà, ná háyáháyá wójítá wójítá qèkiwó.» ènukèdàa mi sè séé bò èwò lè capernaúm, wò ènàké lè wójítá dú gánmà.²⁴ ilè nù nà wó bò : «lè ènyòn àdòdò mèdà jílè nù nà mí, wój dò nà wézòn nyòngbí nà ènyòn nù qè tò qékín lè yéjítá dúmè o.²⁵ Vòà lè ènyòn dòdò mè jílè nù nà mí bò, kpóbù súgbò lè Israël lè Elie yè gámè jíjí kóri tú yè àgbó kéké nà ɔcotòn í yréti amàndin fufé gánjgám qékà dò lè èdúà seé mè.²⁶ Vòà, Elie jíyí ámè qékín gbò o, tóuò nà kpósú qékà kélé sareptà lè sítòn.²⁷ i gúidùnòn súgbò lè Israël lè Mawu nyòn nùqetá Elisée yè gámè, vòà seijíá èdòá jíuò nà wó qékín tóuò nà Naaman syriátòa.²⁸ gáké mè wó lè sé ènyòn nán wó séá, àmèsiamè kélé sensen hó qđ kídè ɔcomèfièn.²⁹ wó cò, i yindó lè èdúà mè kéké í séyi àdo ké è ci kúdè lè ètò kékà gòmè wó cò èdúà dò, bò wòá yín kákà i sèjí yí gòmè.³⁰ vòà yésu tò wómè í yí tóhó bù.³¹ Ké í qđ capernaúm, galiléa yè dú gañ, í tójí ènú kpàkprá wó dé gbòn démè yè jíkéké jí.³² Yè nù kpàkprá àmè kpàcawò Enukèdàa à èlè ɔcónú kídè acè kpàkprá.³³ Kpò àmèdékà lè sènsèn yè ɔcòámè kà qđ kídè gbòngbòn mákòmákò. ilè déahá kídè ègbé sènýsèný :³⁴ «aá !núkeí míañ té wò kídè wò, yésu Naçareth ?èuvà bò yéá uá cròn míañ? jínyán àmè ké ànyi-Mawu yè nukòkò»³⁵ Yésu kañ jíkúuimè nè gbòngbòn ilè ?nú bò : «vìn ɔcníi, i nán dò lè àmè námè» gákémè gbòngbòn cò àmè ɔcúgú dé wó dòjí dòmèaní, i dò lè mè kékí wò ènú bádà qékín kídè o.³⁶ Èkpká àmèsiámè, i wòj nònté nùcòcò nà wò qékín ilè nù bò : «ànyòn kékíy ànyòn náwó? èlè kéké wá kídè Àcekàkprá kídè jísn dé gbòngbòn vòeñ, i wòl dò »³⁷ Nènà ké yésu yè nyòn lè káká lè tóhó qésiádè lè èocá námè.³⁸ Séijiá, yésu cò lè sènsèn ɔcòámè i uá simon yè ɔcòmè .kpò àtikécí gànngijań qékà lè simon ɔsíánòn qè, i wólè qékúkú ním bò nán wò jíkéké nèn.³⁹ èkpkán dà jí i kéké àtikécíà bò ná dò i àtikécíà cò. i zéqéká, ècò ilè wò èqdè nàwó.⁴⁰ Lè nyidòn yè jéjémèañ, àmèwó cò dònnòn qésiádè jíkúuimè uá nà yésu. ècò nà èlò dè wojí i dànà qđ nà àmèsiámè⁴¹ ènú kpékpé dónòn lè àmè súgbòwó mè. i ná lè déahá : «ànyi Mawuu! »í, yésu kéké ènú kpékpéá i gbè qè moñ nà wó bò wóá ɔcónú o, Enukèdàa wó nyin bò àyí kristò.⁴² kékéjéa, èdò i yí sogbékí. Àmèwó lè jí wó uá tóhó ké iléa wójí bò wòá ɔcèocè nèjíká díjílì lè wó gbò o.⁴³ vòà èlè nù nà wó bò : «jíqdòlá nù Mawu yè nyòn nyòn gí nà èdú gán kpòtiawó cá; Enukèdàa cagbé ènánjíti wó dòjí qídqá lélá.»⁴⁴ i, gbé tòjí ènyòn núnú lè sensen ɔcòawómè lè yúdéa díuwó mè.

Chapter 5

Chapter 5

¹ ifiá èuá, gakemè àmà kewó cciocradé yésu bè yéwó sée Mawu nyɔn, i wolà tankù gánnigán tó kélé Crénésareth.² èkpà Tòjihùn àmàue ke wò bradé dè tankúatò ètòjí yitbwó ke qiuá ilà yanwó q̄wó.³ Yésu qó to jihúnán deká mè kenyi simon tò ilà núnè bè nanán yéwòá gbòyi cceè q̄ékà lè ägòató yikò èeiamà lágue, í kanrem, ilà Tòjihùmañ mèán, ilà kpranú àmàwó.⁴ kéti ccoónu jròá, ènu nà simon bò : «có miañ yí fí èciá súgbòléá i ná daqçá.»⁵ simon lè qdó nà bò : «àcotò mi wòdó èzánmà séé í mí lè ñqéwó .vá lè tò nqjòn jiá, māan dákòwó.»⁶ wó wé í lè èhoè sugbòsugbò, kéké wó q̄wó lè zin.⁷ Wó dési nà wó ccròwó ké lè tòjihùn bú mè bò woá uá kpédé yéwoùn, àmà náwó uá i wodò tojihùn àmà ueáwó kéké wó lè qo cimà.⁸ Vá simon piérre, kéti kpò ènè èjé yésu yà fswójí i nù bò : «gboi lè ägbònyo Aocotò, Enukédòá hnyí ènùuwen wòtò.»⁹ Èkpàce kidà àmà k lejnáwó cagbé èdqj ke wó daatò.¹⁰ àmà kè lèjñán wó nyi yakobo, Yohanas zobédée yè viwó, wósée nyi èqdòdàtò kidà simon. í yésu nù nà simon bò : «kaá vònvòn o Enukédà máan wòwó àmàwó qdtò.»¹¹ kéti wocò tòjihùnwó uá ànyigbań jáá wó táciwó í prò dò.¹² Èlè èdù gànngàn nán woqéká mè fi gúdùnòn qéká lè .kéti kpò Yésuá, èguején í cò ñkùuimè cón ànyigbánmè ilà nù qéscosco lá nà : «Àcotò, nà èjá, àtéj wòj àmà kdkò.»¹³ í yésu vrú àlò, i sàjhòtè i nù bò : «jjí, trò zùn kdkò.»akàkà èddàcò lè ji.¹⁴ Yésu lè nù nà bò ñká nù nà àmà qéwó o.í nù nà bò : «ve disa dékíwó nà mawú q̄wotò, í nà nán nù nà tò kdkòá sibgbe Mósé hròn qè ènà, ànyí ènú tóhó kpòtò nà wó.»¹⁵ Wolé ccò nù coñ èjíjí, àmà súgbòwó lè bò bò yéwoá dotóé nà yéwo qdwó nán vò nà yéwó.¹⁶ Vá yaá lè qé dé azògué lè zogbéjí bò yaá ccoqdè.¹⁷ Lè ñkéké lè wó qéká mènj, èlè kpranú. fariotòwó kídà èsénú kprátòwó kànren qè, wó có galileá yà dû áwó mè kídà yuqéá kidà yérusaleñ, í Mawu yè ñséñ lè qj qè kídà nà àmàwó dò nà vò nà wó.¹⁸ í àmàwó gbjónòn í cò rànñmè tútò déká èbají, ilà jí bò yè wòá còe qo ccò ámà i séun dé ñkùuimè nà.¹⁹ I sibgbe wó nyán nà woá wòmòn í cò qo ccòámàán cagbé àmà súgbòn tòá, wo raá gascòá jí cè kidà yà baá i qú tó gascò tòntòñjämè lè àmàwó mè lè yésu yè ñkò.²⁰ kéti lè kpò wó ccòséá, ènú bò «àmà wó cò tò nùuñéñwó kewó.» fariotò wó kidà ènújòròn tówó tojí ocluñclu wòwò : «àmà kéti nyi àmà là flà nù busuyòñwó.»²¹ «mè kéti latéy cò ènúñéñwó ké nà hnyí Mawu qékin o?»²² Vá yésu nyán wó súsúwó, i lè biò sé bò : «nukei jò í milè wò biòbiò macinkú – macinkú nàwó lè mián jiwó mè?»²³ nukéi búbówú, bò wòá nù bò : «wó cò tò nùuñéñwó kewó» alò wòá nù bò : «cò í nán zòn?»²⁴ eun, kén gbjòccò miañ yañ bò èviá wò àcekpàkpà qè lè ànyigbań jí bò nùñ ñènwó kéké, nù nàwó, cò tò baá i nà yí gbjò wó.²⁵ ñdéké kámáá có cité lè wo. ñkùuimè, i cò yà baá i yí yà ccòmè ilà káfú Mawu.²⁶ Èkpacá wó séé í wó lè káfú Mawu, i qj kidà vònvòn, wó lè nù bò : «ègbá mi kpò ènú gódó gódó wó.»²⁷ Lénañgbé, èdò í kpò ènújòamàsítò déká ké wó yò nà bò Léui í kanrin ènújòjo yè ccòámà. ènú nà bò : «kpròjòdò.»²⁸ Léuitjà qù àzañ gánngán qéká nà yesu lá yè ccòmè, i ènújòlamàsítò .sugbòwó kidà àmàbùwó ké wó nòñján lè gámè nyòngbi mè lè tåvùñ ilà qúnú kidà wó.²⁹ Fariotòwó kidà ènújòròntò wó lè gbjón ocljöcli ilà nù nà yè docowiwò bò : «nú kei jò í milè qúnú ilà nùnú kidà ènújòlamàsítò wó kidà ènúñéñwòtò?»³⁰ Yesu qdó ilà nù nà wó bò : «hnyí àmà kélè nyòngbiàwó í cciañ èdò yòtò o, vòá dònnòñwó.»³¹ Nyàjúá bò mäuvá yò àmà jòjòwó o, vòá nùuñen wòtòwó bò nà wòátrò jímà.³² wólè nù bò : «yohanes yè docowiv wó nònnòn ènú mädqumàqù i nälè ccóde, fariotòwó cá, iuñ á tòwó wó lè qúnú ilà nùnú.»³³ yésu lè nù wó bò : « mián téj nà ènú mädqumàqù ácú kídà ásí wó ocljòwó gákemè ácú kidà ásí lè wògbò qéá?»³⁴ ñkéké wò gbjónòn ké ácú lè va có cí ènú mädqumàqù.³⁵ ègbélà dò èlò déká nà wó : «àmàdè hñjinnè áwù yèyè í séñ grànñdó áwù ccòcò o.nè í weá, agrin áwù yèyèá í àwùn kañkañ yèyèá ñká téj zòn kidà áwù ccòcò o.³⁶ í àmà déká cò nà áhá yèyèá sé kò nà dé èrán yú gròmà o, débúá ahá yèyèá àwò ərán yú gròá, i áhá lá kongbí í áràn lá dahin.³⁷ Yèjñtiá wòá cò áhá yèyèá dé èrán yú grò yèyèá wó mè.³⁸ Í àmà déká nà í nù áhá ccòcòá jrò, ñgbé jinà yèyèá o, ènúkèdòá ènú nòn bò : «ccòcòá nyòñwù»

Chapter 6

¹ Gbèdèká lè gbòndèmè yè ñkékéá jí, Yesu lè tò àbowòmè í yà dçcoviwò lezin bomè yè tí kucincinwó í lè qúí, nà wó gbídí lè àlòmà jrò.² Vá fariotò dewan lè nù bò : «nú kei jò í mí lè wò ènú ké wó qémòn bò wòá wò lè gbòndèmè yè ñkékéá ji man?»³ Yésu lè qdó nà wó bò : «míj ccreñ ènùkà David wò kè fufé lèá yà kídà àmà ke kpròè dòawò á?»⁴ wò qj Mawu yè ccòmè, ècò èñqùñ lè nán àmà ke kpròè dòawò, ilà qdó ilà nán àmà ke kpròè dòawò, ènùqùñ lè nawó ke àmà déká jidolá qú o, tóvò nà vòsátwò, déká?»⁵ èlè nùmè wó bò : «àmà gbéte yà uá nyi àcòtò nà gbòndèmè yè ñkékéá.»⁶ ñkéké bù nà gbòndèmè yè ñkékéá, Yésu qo sen yà ccòámè ilà kpranú àmàwó .ilà yán àmà déká ké yà nùqùñ kúsé.⁷ wéma hròñtòwó kidà fariotòwó lè lè ñkuvi dé yésuñ bò yèwòá kpò bò á dädò lè gbòndèmè yè ñkékéá jáá, kékégbòcò nà yèwòá téj kpò súsú bò yèwòá seý kpányòndèj bò áwò.⁸ Vá kéti dési wo súsúa, ènú nà àmà ké yà lè kúsé : «cò í nà nònté dé àmà wó dòj dòmà.»⁹ í àmàdàñ cò i nònté dé léjñá.¹⁰ Yésu lè nù nà wó bò : «ñlè biò misé bò wòátrò déká wò lè gbjónòn ké wó yè ñkékéá jáá lè wòá wò ènú bòdá, wòá ccòámè dágbe èlò wòá bù àmà?»¹¹ kéti trò ilà kpò wòá, ènú nà àmàdà bò : «vbú tò ló »èwòjé í yà lè kpò dà dàdá.¹² wò wò ccòmè fún gánngán ilà lè súsú lè wò dékíwòmè bò yèwòá kpò ènú ké yèwòá téj wò kídà Yesu.¹³ Ènuávámè bò ñkéké náwó mè kéti yésu yí ètò ji bò yèá ccóde, i nòn èzán nán sàèmà ilà ccòdè nà Mawu.¹⁴ Kéjñkéá, èyò yè dçcoviwò ilà wó mèán, i cán àmà àmèwuiüè, kéti i nán kò wò bò àmèdòdòwò.¹⁵ àmèdòdòwò ñkò yè nyi simon, àmà kéti nán ñkò nòn bò petro, André, nòviá, Yakobo, Yohanes Barthélemy.¹⁶ mathio, Thomas yakobo Alphée yè vi, Simon, àmà ké wó yò nà bò zéloté,¹⁷ yúdqá, Yakobo yè vi, kidà yúdqá Iscariote kéti sá Yésuá.¹⁸ i yésu dí lè ètòáji kidà wò lè tóhó ké ssá yè dçcoviwò súgbòwó lè léléñ nañ qè, kidà yúdqá yà dümè tò súgbòwó, kidà yerusaleñ kidà àocutò lè tgr kidé sìdòn.¹⁹ wò uá bò yewòá uá qdotòé í à dà dà nà yewòá nà yewòá dòlélénwò .àmà ké gbòngbòn vòenwò bláqèwò cá kpò dòyòjò.²⁰ àmàwó séé lè jí lè bò yewòá táljè, ènúkèjtiá ègán déká lè dò lè mè i lè dàdò nà wó séé.²¹ kéti kò ñkuvi í kpò yè Dccoviwóá, Yésu lè nù nà wó bò : «Mawu á déjí nà mi miawó kenyi wòámènnònawó Enukédòá Mawu yè fríñ qúccò nyí miántò.²² mawu adéjí nà mi

miáwó ké fúfú ldé ifiáwó, mián qđocó. Mawu á dóji nà mi miáwó ké lè fánvú ifiá, mián vá kónú.²² Mawuui ádéji nà mi nà gákemà àmèwó lè léké mián, nà wó còmi dánjékpínj, nà zúmi llè tútú mián kò sigbé mi lè hón, cágbé àmè gbétòviá tá²³ Mi kpò jijò lè jikèkè ná jí í zókpè kidè jijò, kpò mián fén tú á gánjga í lè jikori. gbéseiijá nònñònmà jpná í wó tògbíwó zánnòn nà nyòn nù qètòwó.²⁴ vòá babbà nè mi miáwó Hotòñònwó ! ènukédjá mi hò mián jiji yà jéjémè vò.²⁵ babbà nè miánwó ké qđocó ifiáwó ! ènukédjá fufé á vá lè mi lè dijndimè babbà nè miánwó ké lè kònú ifiáwó ! ènukédjá mián vá nòn vùvù sèsèmè í mián Fánui lè dijndimè.²⁶ babbà nè mi nà ányi bò àmèsiámè lè nù ènyòn nyòngbú có miánún ! ènukédjá nònà ke séiyá nònñònmà jpná ké wó tò gbiwó zán dè ènyòn nùdè vihétòwóún.²⁷ vòá jhlè nùi nà miánwó ke lè qđtòjánwó, mi vòn mián kétòwó, mi wò nù nyòngbi nà àmèkè lèkè miánwó,²⁸ mi nù bò wòá déji nà mi nà àmè ke lè qénú nà miánwó, mi còdqé nà àmèkè lè zán mi bádá -bádá wó.²⁹ nà àmè qè còtómè qéká nà wòá, ná trò uezá tò nà. nà àmè cò tò wòá jnká tú mèmè bò ná qè tò wú gòmè tòá o.³⁰ nán nù àmèsiámè ké biò nù wòá .nà àmè qè cò jnká biè bè nán tròè vá nà wó o.³¹ ènuké milè ji bò àmèwó nán wò nà mián, miwèt tútú nà wó cá.³² nà mi rònnòn qđéqé àmè kewó rònnòn nyòn gbò, àlè két mí lè kpò lèmè ? ènukédjá ènúwèn wòtòwó cá rònnòn àmè kewó rònnòn wó cá wó nyòn gbòá.³³ nà mi lè wò ènú nyòngbí nà àmè kewó cá wò nàn nà mi, àlè két milè kpò lèmè ? ènukédjá ènúwèn wòtòwó cá wònè.³⁴ nà wó wónú qđéqó nà àmè kewó milè kpò mònòh bò wòá uá tuí nà mi, àlè két mi lè kpò ? ènúwèn wòtòwó cá dònà ènú nà ènúwèn wòtòwó í nònñònté kpò bò wòá trò cò ènuké àsò kidè wò tòá nà wòá tròè vá nà wó.³⁵ vòá mi ròn mián kétòwó, mi wò nù nyòngbí nà wó. mi dòè nà wó nà mi ká cíji bò mián hòjéqà kà wòá trò uá nà mi o mián fentú a súgbò .mián nyi àmè kà lè jikoridàá yà uíwó, ènukédjá yàjítá nyòn nà àmè mán dàkpewó kidè àmè vòènwo.³⁶ mi nyi adònukpòkpò tòwó, sígbe miañ dàdà Mawu nyi adònukpòtò ènà.³⁷ miýká qđo kójò o i wòjáká qđo kójò nà miánwó cá o.míýká búfón o, i wòjáká búfón mianwó cá o. micjékà àmè bùwó, i wòá còè kà miánwó cá.³⁸ mi nán àmè bùwó, i wòá nán mián cá. ãnyi jijonú nyòngbí (wòá zún, wòá còncocónj), nádjökongbi) í wòá uá qđè dè miañ wú vòn gánjgánmè. ãnyukédjá kidà jijènú kà mí séj lè sùbèéá í wòá séj sùbò nà miánwó cá.³⁹ èlè nù èlèdòdò déká nà wó : «jíkúui tòñòn á téj kpò jíkúvi tòñònán nà wó wòe, wòjáká gajín wòámèuà èwoseé qé èdòmèán ?⁴⁰ dòcòví jhlè èjì nà yè còtò o, vòá dòcòvi kà còjkpàkprá nyòngbí ànòñ sigbé yè còtò ènà.⁴¹ nùkèjò í èlè kpò àtikpóui kélè jíkúvijí nà ècccròwòá, í jítlèhj kpò àtikpò gánjgán kélè tò jíkúvijí o ?⁴² nà ètèj nùnè èccròwó bò : «èccrò, nòntè nàmañ qè àtikpòvi kélè tò jíkúvijmè » nà wòjítá jnká tèj kpò àtikpò gánjgán kélè tò wò mèañ o àyèmè nùwòtò ! qè àtikpò gánjgán kélè tò jíkúvi mà gbjòcò, tò jnàmèañ àtâjnkò sigbè àtej qè àtikpòvi kélè èccròwó yà jíkúvi jíá.⁴³ àti nyòngbí qèjhlè kà cínnòñ èkú bádà ó, nònà kà àti yañyrañ jícinnòñ èkú nyòngbí o.⁴⁴ wò dénèsi àti qésiáqé tò yè kú cincin nyòngbí jí. Wòj kénòñ gbòti lè jíti tji o, àlò wó còñòñ gbòti kpòá lè ànjáj uàmè o.⁴⁵ àmè nyòngbí, nyi ènú nyòngbí kè wòcán í bòdè kà waá dè yà jímè qè, qènòñ ènú nyòngbí dò í yàñyrañ kè wòcán bòdè kà waá qè dè yà jímè qènòñ ènú yàñyrañ dò .ènukédjá nà í súgbò lè àjiamè í dònà lè ènúmè.⁴⁶ nù két jò í mí lè yòj bò : «àcòtò, àscotò í mí wòñòn ènuké jpnúñòná o ?⁴⁷ àmèsiámè kà uá nà ègbòñ nyéán sénòñ téin gbò, í còñè dà èdòwò-wòmè, mán dísá àmè kà idíá nà mi. 48- àqì àmè kà tú àscó, í kúdó yí gòmè í cò gòmè kpewó dè àkpwéwó jí. gákèmè cícarú uá gbán dà àcòunán, jítéj mòniñ o, ènukéj tiá wò túi nyòngbí.⁴⁹ vòá àmè kà lè sé tún nyòn í lè còè dè èdò wòwòmèá àdi àmè kà tú yà còmè dà ànyigbán, káj wò gòmè qòkpé nà o. gákèmè cicárú uá gbán déúnán í zéqéká àmú ,i àscò nán mè dáçèn gánjgán.»

Chapter 7

¹ kà yesu nù nyòn kèlè nùnè àmè kélè qòtòawó jròá, eyi capernaún. ² kpò, àmè kélè kpàcé nà àmè kàuàtakpò wó àmèccécré qéká qè, kei rònnòñ yè nyòn gbò súgbò, kà lèqđ i lè èkúmon jí. ³ kà àmè kà kpàcé nà àmè kàuàkpo se wó còñùn có yesuñ nàán, èqđ yúdá yè mè cíncinwó qídá, nà wòá nù nà uá dàdqò nà yè dòcòvi. ⁴ kà wó qđo yesu gbòá, àmè láwó lè qe kúkú nà llè nù bò : «àjé bò nán wènín»⁵ ènukédjá áròñ miañ qú yè nyòn gbòá i yáj mà hámè yà hò nà mi.»⁶ séjjí, yésu yiko kidè wó .kei tébò àcòmèán, àmè kà kpàcé nà àmè káuàtakpòá qđ èccròwó bò wòá nù nin bò : «Ácòtò, jnká wò tükadá ná o, ènukédjá nyáj jà bò ná uá tiij hòmè o.⁷ cágbé ènú nán tò nyáj jà nà kòjó qđqđ bò má uá ègbòwó. Vòá nù ènyòn qèká í tiij dòcòvi èqđ àuòñà. ⁸ ènukédjá jnká àmè í nyi lèlè àmè gòmè, kidà sòjáwó lè tiij gòmè .jpnúñè qèká bò : « yí » í iyinòñ; àmè bù : « vá » í iuàñòñ í tiij dòcòvi ! «wò lá » í llèwè⁹ kà yesu sé ènyòn lá wòá, èkpàcé có ènyòn náun, í trò dè àmè kélè kpròèdò wò gbò, i nù bò : « jhlè nui nà mi, lè Israël cá nyáj kpò àmè kidà còsé èlè o. »¹⁰ í gákèmè àmèkè kà wò dò yi wó trò uá àcòmèán, wó kpò dòcòviá lè ranmè sènmè.¹¹ lè gahoho qèwòmè jngbèá, Yesu yi èdúgañ qèkámè kà wo lè yò bò naíñ, yè dekpròuiwó kidè àmè súgbò wó yi kò kidé¹² kái tèbò àdúá yè gbó mònnuañ, kpò, wò dró àmèkukú uá yíkò, àui èlkúdèká nà yè nànàñ (kà nyi kpósú), í èdúámè tòwó súgbò lèqđ kidé.¹³ kà llè kpòá, àscotjá kpò àdònnúmè nín llè nù nín bò : «kágbeh fañ àui o. »¹⁴ séjjí àtèbò àqáká kà mè wò cò àmè kúkú dàá i taloë àmè kà drò àqáká wó nònnté, nù bò : «qèkèjé uí jhlè nùnè wó cò. »¹⁵ amà kúkúá kánrèn í tò ènú còcòcò .i yesu còe nà yè nànañ.¹⁶ i vòñvòñ qđò àmèsiámè, i wòlè káfú mawu ilè nù bò : « wò kò ènyòn nùqetò qèká dè jí lè miañ mè í mawu jí yè ú kpò. »¹⁷ ènyòn ná dè yesuñañ èkkákà lè yudéá kidà àscámè séé.¹⁸ yohanes yè dekpròuiwó nù nyòn lá wó séé nà.¹⁹ í, Yohanes yò yè dékpròui àmèuá í qđ wò yí nà àscotjá : «èwó nyi àmèkè lè uá nònñ miáñ nònnté kpò àmè bùá ?»²⁰ kà wò qđo yesu gbòá, àmèjñá wó nù bò : «yohanes àmè zídá címè tò dòmi qídá ègbò wó bò mián biò sé bò èwò í nyi àmè kà gbòñòñán àlo mián nòn té kpò àmè bùá ?»²¹ lè gànànmèañ, yesu dádò nà àmè súgbòwó kà lè uàvù sàsè gánjgán mè kidà gbòñgbòn uòènwo, llè nán jíkúvi tòñòñwó lè kpòjñú.²² èqđjò llè nùnè wó bò : « nà mí yiá, mí núnè yohanes ènuké mí kpòá í séá. jíkúvi tòñòñwó le kpòjñú, àsékúnòñwó lè zòn kpòñòñwó kò, tòkúnòñwó lè sé tónnú, àmè kúkúwó lè fòn, i wó nù ènyòn nyòngbí nà wámòññwó wó.²³ ájéjí nà àmè kà jnká uá gbòjín èjinyà jí còcòcèsè cágbeh tiij dòwòwò wó tò. »²⁴ ke yohanes yè mè dòdò wó yiá, yesu tòjí llè còñùn có yohanes jün nà àmè wó : « nù két mí kpò lè sògbéjí ? ètòmè tí kà àyá lè Húhúa ?²⁵ séjjí nù két mí ué kpò ? àmè kà qđò àcò wú ? vòá àmè kà wó do àwú nyòngbí í nòn

ágbè lè àcò núnwó mè lè òfíò díúocdá mè. ²⁶ seiá nú kéí mí uè kpò ? ènyòn núqètò qèká ? ééé ?jìlè nú, í sàjwú ànyòn núqètò. ²⁷ kpò àmè kój wò ñrjnín dè « kpòj mán dò lè tòjkò tuij mè dòtò kélà vá jràá tò mònji dò. ²⁸ jìlè nú nè mi, lè àmè kà nyòñuwó jí wó mèán, àmè dèjì dò yohanes gànjkè àmè cíkúi lè mawu yè fíò díúoc-màán ògànjkèn wùù. » ²⁹ gákémè èdùá séé lè qò tóéá kékè ètákój jòtòwó cá, wò nù bá mawu nyí àdòdò, kè wó zin dè yohanes yè zinjin dé címèún. ³⁰ vòá fariotwó kidè yùdá yé sétò gànjkèn wó lè cò mawu yè qòdò dànjkpij lè wòátòmèán yohanes ñzinwó dè címè o. ³¹ nù kéí wòá téj cò lè gànjkèn wó sò kidè àmè nánwó jijimè ? nú kéí wó sò kidè ? ³² Wó sò kídá qèuiwó kélà bràui lè bòbò tòhó, kè kánnárèn í nanlè nyò wó qèkiwó í nanlè nú bá : « mi kú gúsé nè mí i míj díuwá o.mi ji òkú há i míj fánui o. » ³³ ãnukédjà yohanes àmè zin dè címètò vá, jìlè ,dú nú o, jìlè nú vin o i mi nú bá : « gbongbón bádá lè mè . ³⁴ àmè gbètòví vá ilè dí nú, lè núnú mí nú bá « kpò ènúqùtò kidè àháká nümónntò ètahò jòtò kidè ènúvòèn wòtò wó oclò i ènyi ³⁵ vòá èuáwó sée dèsi ènúyányán. ³⁶ kpò fariotò qèká lè yøe bá nán vá dí nú kidè yè .kè yesu dò fariotò yè ócómè jràá i nòn táuvtó, ³⁷ nyònròn qèká có dí gànjkèn vá i nyí ènúvòèn wòtò, i kéké sé bá yesu lè fariotò ócómèán ècò àmí ɔcònoscón ègo qèká kè nyí jòjèmè yèmi. ³⁸ Kè ilè nòn jígbé nénań, tèbò yé qòwó gbò, i kò ɔqákíwó dà yè fò jí ilè tütú kidè yé qàwó, ilè kò àmí hòñhòñ dè jí. ³⁹ Gákémè fariotò kè yesu kpò èjìlè, ènú lè yè qèkímè bá : « nà àmè lè nyí ènyoñ nùqè tòá ànyán àmè ká nyi nyònròn kè lè táljá, i nyí ènúvòèn wòtò » ⁴⁰ Yesu hòjyón ilè bá : « Simon, jídò ènú qèká ilà nùn wó. » èdojò bá : « àacotò, ɔcómú. » ⁴¹ Yesu nù bá : « èhò donánmètò qèká wò èhò dòtò àmèuà qè, qèká qo lá tú kávètakpò i àmè èvètò dò lá tú hóká ciwó. ⁴² Kèwòj ká téj tú ninán, ècòé iséj kè wóá mè vø áwó. ifiá lè wóá mèvø àwó mè minkái lè ròný wú ? » ⁴³ Simon lè dòjò nán i nù bá « jìlè bui bá àmè kè dí fén gánjkán i wò sàj kéká i » Yesu lè nù nà bá « èdòkojò nyòngbí. » ⁴⁴ I yesu trò dà yònrònàgbò i nù nà simon bá : « èlè kpò yònròn nán, jíuá ègbòwó, jíkú ci dà àfò jíj o, vòá yaá fáá tún fòwó kidè yé qàciwó, i tütú kidè yé qàwó. ⁴⁵ Wòá jígbòngbón ènúgbòj o, vòá yá kékè gákémè i qòlá, jígbò jín tún fòwó gbugbongbúgbón o. ⁴⁶ jíkúá àmí dà tún tají o, vòá yá kò àmí hontéhonté dè tún fòwó jí. ⁴⁷ ènú nán jíti jìlè nù nè wò bá, yè nùvòèn súgbòwó nè wò bá, yè nùvòèn súgbòsúgbòwó wó còé ká, ènukédjò àdisà rònròn súgbò .vòá àmè kè wóséj kè hékèká rònnòh hèdéká. » ⁴⁸ ilè núnà bá : « wo cò tó nùvòèn wó kewó » ⁴⁹ àmè ká lè táuvú tó qè kidè wòá nù lè wó qèkiwó mè bá : « àmè kéí nyí àmè lá kéká i vá lè nù bá yè lè cò ènúvòèn ká ? » ⁵⁰ vòá yesu nù nè yònròná bá : « tò hósé qèwó, yí lè fáfamè. »

Chapter 8

¹ èvá dò gáhoho qè mè kè yesu lè zonnón yí èdú gánwomè kidè èdúwómè, ilè kpránú ilè nú ènyòn nyòngbí kúdà Mawu yè jíjkori fiò dí hòájti. àmè àmèwùuàwó lèdè kidè. ² kidè yònròn kéí dà gbongbón vòén yè dò nè wòá: marie, àmè kè woyò nè bá madòléimà, àmè kè mè gbòngbón vòén àmaídrà qòlá, ³ jaánà cusá si, kidè àmè kpò nè èròdò yè wó jí, súz ánè kidé yònròn súgbò búwó ká cò nè wó nù nòn àmèsi iséj uá nònè ènú hiahiánwó. ⁴ Gákémè àmè súgbòwó bò dà gbò, àmè có èdúgánmè vòvòwó uá gbò, èlè nù èlòdòdò qèká wó : ⁵ ãnú dotò dò bá yé dónú. gákémè ilè donúá, ènukúá dòwó yèjìn dà èmòntò, wó ȝònjí i jikori ɔcèuiwó cò wó séqù. ⁶ Èdèwó jè èkpewó mè i keí mí ȝédkáká, èccú ènukédjò ànyigbán jífá o. ⁷ Èbúwó géjin dà ànjawómè i ánjawómè lè cí in kidè ilè uúgbawó. ⁸ vòá ènudodo búwó je ànyigbán nyòngbí jí i cín èkú kávètá kpò jidè kákwtakpò jí. » kè yesu nù èlè jràá, èdahá : « bò àmèkà ètò lesi bá nán sétonú, nán sétonú ! » ⁹ i, yè dekpròvwiwò lè bie sé bá èlodòdò jígnan gùmè qè. ¹⁰ ãnú nè wo bá : « miaínwó i wó nán bá miaín desi Mawu yè fíò díhò yè nù ocláclawò vòá nè àmè búwó, lododo i ànyi, cágba nè wó lè kpò nuán, wóyák kpò jíde o i nè wó lè setonuán woýké sejné o. ¹¹ mi sé ènú kè lódodòá nyí : ènudodoá nyí mawu yè nyòn. ¹² kè gejin dà èmòntoá, wó nyí àmè kè wó sénón i kétá vánòn i qènà lè wojí wómè, kidè súsú bá woýká hò ènyòn sé nè wòá uá kpò ɔcònámètò o. ¹³ sei jiá, kè gejin dà èkpewó jiá, nyí àmè ká ɔcònè ènyònán kidè vivi gákémè wó séá, vòá wóny dò nè èkèwó ; wó hòñà sé nè gákémè, vòá lè tetekpò yé gákémè wòá, wó gbénò. ¹⁴ kè gejin dà ánjawómè, wó nyí àmè ká w osé nà ènyònán ilè wó mòn ȝonjonyí yíkóá, ènyòn kidè súsúwó uá wú nà gánwó, èhonuwó kidè ɔcicémè nùwó i wó kúcincin wó cinnón o. ¹⁵ vòá ká gejin dà ànyigbán nyòngbí jiwóá wó nyí àmè ká wó sénón ènyòn dà àjì kidé súsú nyòngbí, lenón wó sinjjsinj i cinnón èkú i nalà wé yíkòá. » ¹⁶ kpò, àmè dèjì tòñè kánđò bá yèá cò ènú i séj cin alò i séj dalà àbàtì gòmè o. vòá wó còñè dà ènújí bá àmè ká lá dòmèawó nán kpò kánđò. ¹⁷ ãnukédjò jíqè oclá ká wóýká téj nyín, i jíqèkin jílè ocláclá tòhò ká wój ká téj qè ènulej o i lá uá jíkéké gánjkán gbé o. ¹⁸ Mi qòtò nyòngbí, ènukédjò wòá nà àmè kesi ilè sénjwú, vòá àmè kejí wòdè súgbò, ènú kei bùbá yá wò dè cá wòá gbé ɔcèse lési. » ¹⁹ Seijiá, yé nánán kidé nònviawó uágbo, vòá wóýká téj yigbo o cágba àmè súgbò jíti. ²⁰ Wó nù nè bá : « tò nánań kidè tò nònviwó ilè ɔcicénude, wolá ji bá wòá kpò wó. » ²¹ Yesu lè dòjò nè wó bá : « iú nánán kidé tijú nònviwó wónyi àmè ká lè qòtò Mawu yé nyòn i wó còñè dà àdowòwò mè. » ²² Kpò, jíkéké qèká, Yesu dò tòjì húnmè kidè yé dékpròvwiwò ènú nè wó bá : « mi ná miaín yi tańkúá jígbé lèjénú. » i wó tò ciá ɔcúcú ²³ gákémè wó lè ɔcú ciá yíkòá, Yesu dànròn. Ayá sinjjsinj tò ɔcòcò lè tákñuá jí i tójihúnán lè nù cí i wó lè àfòku ganjkán mè. ²⁴ Yè dekpròvwiwó vá gbò ilè nyòniñ ilè nù bá « Àacotò, Àacotò ! milè cròon ! » ènyon i kédà àyá kidè àci yá dán ká bùbó i wó vú. ²⁵ Ilè nù nè wo bá : « fi miaín ɔcose lè ? » kè vònvòn qòwòá kidè kei kpacà wòá wòlè nù lè wo qèki wó mè bá : « àmè kéí nyí àmè lá ilè nù nyòn nè àyá kidè ci i wolà búi ? » ²⁶ Wó vá dò edu kà `nyi ocraseniens i kpánc Galilean. ²⁷ gákémè wó qí lè tójihúnań mèán, àmè qèká kè gbongbón uóenwó lè mè uá dogowo. keke ɔcòcòá jígbé do nè àwu o i nònñón àcòq qèki mè o vòá àmè qíco únònnò. ²⁸ kí kpò yesuá, èle dàhá, i gejin dà yè jíkò .kidè ègbe sinjjsinj ènu bá « nu kéí má wò kidè èwó yesu, Mawuu jiíkorotò ? jílè qèkuku nè wó, jíká cákaj o. » ²⁹ ènukédjò yesu nu nyòn nè gbongbón mákó mákó bá nán do lè àmè nánmè ènukédjò àjì-àjíá wò conà lègbò .togbo bá wó bëdè kidè àwòrò kidé kaá búwó i wó gbéla coé, èlè cò àwòròwó i gbongbón vòén tutú séj yí zogbejí. ³⁰ i yesu lè bié sé bá : « nè wó yò nè wó móń ? » i dòjò bá : « légion » ènukédjò gbongbón vòén súgbòwó dò mè qè. ³¹ i wolè qé kúkú nè béjáká qé gbe nè wóá ji èdo yidoyidoá mè o. ³² kpò, lèjímá ká èhán sugbòwó le ká lè qunu lè àtò támè. gbongbónwó qèkuku nin bá

Chapter 9

nań ná àmòn yewó nà yewó dō qo àhánwómè .í qđ mòn nàwó,³³ í gbòngbònaí, wó do lè àmèàmè, í wó dō àhán wòmè ,i èrán kpòá cō kàbà í diabú tó àtoají í vá tankuàmè i kú tó kú .³⁴ kè àhán kpòji tó wó kpò ènukè jòá, wó si í vá kàkà ènyón lè àdu gànñmè kidà àhánàmè séé.³⁵ Í àmè wó lè do ilè kpò ènukè jòá .kè wó uá dō yesu gbòá í wó kpò àmè kè gbòngbòn uesenwó lè mè qđqđ caá í kánren dē yá fòwó gbòdèá i dō àwú ilè oconú jojowó vònvòn qówó.³⁶ Kè àmè kè kpò ènukè jòá wo lè nui nà àmè buwó sigbe àmè kè gbòngbòn uesenwó lè mè kpò qđ dàdá³⁷ Èhánàmè lè cerasénia yá nukañmè núnà yesu bá ná gboi lè yá wó gbò, ènukéjòá vònvòn gánñgán qđká qđowó .í qđ tó jihún mè í trò.³⁸ Àmè kè gbòngbòn uesenwó dolemèań lèqđ kúkù bá ná ròn nà yá yi kidà vòá yesu lè yeyí ilè nu nà bá :³⁹ «trò i tó ɔcòmè i ná nú ànu gánñgán ká Mawu wó nà wóá.» àmèán yi àdu gánñgán wómè ilè nú ànu kè yesu wó nàań.⁴⁰ Kpò ká yesu qđá, àmè su gbòá, àmè sugbòàwo ɔcè ènukéjòá wolà nònté kpòé.⁴¹ Kpò àmè kè tó bá jaírus uá ;ènyi hámè mémè gán qđká .ècòn dē yesu yá fò gbòyà,⁴² Ènukéjòá èuia yònrònuí àku qđká kè qđ àhò àmèwuiuà lè kú.gákémè yesu yikjá, àmè sugbòàwó códéń.⁴³ I vòá yònrònuí qđká lè àmèàwó mè kè àhún lè kò lój cokéké àhò àmèwuiuà, i zán àho kàlè siáwo séé lè àqđ datòwó gbò vòá àmè qđé téj dàdó nà o.⁴⁴ Ètébò yesu lè njgbè láge í táló yá wú yá tógá í zéqđká, àhún cité.⁴⁵ Yesu nu bá : «meni kléuin ?» kà àmèsiàmè lè mòn nuán, Petro nu bá : «àccotò, àmèwó lè ɔcàcawó ilè dò dú nà wó.»⁴⁶ Vòá yesu qđó bá : «àmè qđká kléuin, jésé nyòngbi bá hjsin qđká dolè tíj ránmè»⁴⁷ kè yònròna lè kpò bá yéjáká tej gbé siocláa o, evá ilè Huhu i gejin dē yá hjk. èlè húnmà lè àmèwó seé hkuvímè ànu kè jö i yé kléá i sigbe í kpò èdà dàdaá lè zéqđká zéqđká.⁴⁸ I yesu lè nu nà bá : «èuinyin yònrònuí tó ɔcòcè qđwó.yí lè ránmè fàfamè.»⁴⁹ gákémè i gba lè oconúán, àmè qđká có àmè kè kpàcè nè sinsin gbò i nu ènyón lè : «tò ui yònrònuí ku, ká gbe dayá nà àccotò. O»⁵⁰ Vòá yesu ká sé ènyón lá, lè nu nà bá : «ká uònuòn o, ɔcèce qđqđ iá kpò ɔcòcè.»⁵¹ I gákémè i qđ àccoméan, njgbé qđmón nà àmè qđ bá ná qđ mè kidà séjwu petro, Yohanes jakbo kidà qđuia yá dàdá kidà nànán.⁵² Kpò wó seé lè fánui ilè se vèvè dē qđuia tá vòá ènú bá : «íjká gbé fánui o íjkú o àlé dánròn.»⁵³ Vòá wòlè zú í wo yán bá àku.⁵⁴ Vòá yesu lè qđuia lo yé kidà àgbè sinjñsinj : «èuui nyà nyón»⁵⁵ yá gbòngbòn gbò icó zéqđkín .yesu biò bá wóá nà àjđká nà àqđ⁵⁶ èkpárá àmè kè jiá wó vòá yesu lè nu nà wó bá wojká nu nà àmè qđkin ànu ká jö o.

Chapter 9

¹ àyá àmè àmèwúuà í nán wó acè kidà èjí qđukú dè gbòngbòn uoe nánwó séejí nà wòá dàdçwó² í qđowó bá wóá nún Mawu yá fiò qđhó í dàdò nà dònonwó.³ Èlè nu nà wó bá : «míjká cònjđé nè miań mòn ɔnñzòn, atí hjká nòn mè o, àho gló hjká nòn mè o, kpònnòn hjká nòn mè o, àhò hjká nòn mè o, kúkú àmèwù hjká non, mè o,⁴ Àccò qđesiàdè kàjí kúvímè í anyí í mián qđ, mí nòn kèkà mián uá col ò Toho ìjnán.⁵ I nà àmè kà wójí ká ɔcòmián nà mí col à àdú hñán mèán mí Húhúj fútúkò kà lè àfò nà míanwó sigbé desi nà ènú tohó kpòtò qđíqđá wó gbò.»⁶ I wó yá àdúwó mè, i nú ènyón nyòngbi ilè dàdç nà àmèwó lè àfisiáfi.⁷ Kpò Hérode àmè kà kpàcè, sé ènyón qđesiádè kà lè jö,i cáká ènúkejòá àmè qđwó nú bá yohanes àmè zide címè tòá í trò fòn lè àmè kúkú wóùmè,⁸ Àmè búwó Elie iúá í àmè búwó séíjíá, ènyón nûqđetò blémàmàtò qđká í trò fòñ uá ágbé.⁹ Hérode lè nu bá : «íjcó ètá nà Yohanes, vòá àmè kéi nyí àmè lá ilè sé ènyón lá wó cògbò ?» í Hérode lèjí èmònnu kà àtéj to í kpò yesua.¹⁰ Amè kéi qđáwó kè wó trò uá, wòlè nú ènyón qđesiádè kéi wòá.kéi còwó kidà yèjtàá, wo yá àkpá qđká lè àdú qđká mè kà wó yá nà bá Bethsaïdá.¹¹ Vòá àmè súgbòàwó sé ènyón lá í wó kpròèdè ; i còwó ilè ɔcónu dá Mawu yá fiò qđhòáj ilè dàdò nà àmè kewo hién èdà dàdà.¹² Àzán dódó tòbò i wuivøàwó uá gbò ilè nù nà bá : «yán àmè kéjgbòcò nà wòá yá àdúwó mè kidà èdú cükúui wómè nà wòá kpò fí wòá nòná kidà ? àjđdúdú, ènukédà mile tóhó ká nyí zógbé jí.»¹³ Vòá àlé nù nà wó bá : «miánwó mí nán ènú wòá qđ.» wó nù bá : «míj gbé wòqđe wú kpònnòn àmàntón kidà èccocé àmèwù, séwú bá mián yí vè ɔclé ènúqđú nà àmè súgbò lá.»¹⁴ Wó lè sigbé àmè káuñutákpò .ènú nà yá dékpròuiwó bá : «mí còwó kánren dà Hácócó hókáciwó mè.»¹⁵ I wó nán àmè wó kánren.¹⁶ Ècò kpònnòn àmèántónawó kidà èccocé àmèwùá i kàjí kúviwó qđíqđá jí kori, i biò Mawu yá cè qđji í mánwó mè i còwé nà yá dékpròuiwó nà wòá min nà àmèwó.¹⁷ Wo seé wó qđunú i qđhòá i wó lè àdúdú kánkán kà kpòtò àwó i wó qđ kisi àmèwuiuà.¹⁸ Èuá uá nà bá nà yá qđkin lè ɔcòqđ, dòkpròuiwó nònnòn kidà i biò nà wó sé í nán lè nù bá : «nú kéi àmè súgbòwó nûnòn dà èjnyin?»¹⁹ Wó qđó nà bá : «yohanes àmè zindà címè tòá í vòá àmè búwó nunòn bá Elie, i àmè búwó nyón nú qđetò ɔcòcòwó wó domètò qđká í fòñ cité.»²⁰ I nu nà wó bá : «vòá miánwó qđ àmè kéi mi núnòn bá èjnyin ?» petró qđojun bá : «kristo kà co Mawu gbò vá.»²¹ Vòá àlé klánwó àdodomètò bá wojká ná ènyón qđ nà àmèqđ o.²² Ilè nù bá àmè gbètòuia lá uá qú àyá súgbò lè nù wó mè i àmè cincinwó lá còe dánkpin, vòsàtò gánñgánwó kidà nûnjeròntwó, i wòá wú, i hjkékè àmèántónangbèá àgbé trò uá nòn àgbé.²³ Èlè nù nà wó seé bá : «nà àmèqđ àuá kpròjhdòá, àqdó lá gbé qđakiá, i cò yá tí cògán hjkékè qesiáqé i kpròjhdòá.²⁴ àmè kà jí bá yá qđ yá gbééá àbuí, vòá àmè kà lá bá yá gbé cágbe týnyinán àuá kpò qđé.»²⁵ Nú kei lá nyón nà àmè bá ènú kélè ɔcicécimè wó seé nán nyí yá tò i yèjtàá lá gú àló àqđ ayá²⁶ àmèsiàmè ká kú hjkpoen dē èuá nyé kidà tiün nyón, un Àmè gbetòuia á kúñkpèn deij nà i uá trò vá lè yéjtàá kpòkpàmè kidà yá dàdà kidà Mawu yá qđdòtò kòkjáwó kpòkpàmè.²⁷ Isá jlá nù ènyón dodo nà mi, àmè qéwo lè miàmè ilè lá, kà wojká kú gbòcò i lá kpò Mawu yá fiò qđucò o.²⁸ Èuá uámè sigbé hjkékè ènyi lè yesu yá nyón núnú njgbéá, ècò petró, Yohanes kidà yakòbò i wó yá ètò támè iúé ɔcoqđ.²⁹ Gákémè wole ɔcoqđá, yá hkuvímè trò i yá wú trò zún èyé pilipili.³⁰ Kpò, èuá uámè bá àmè àmèwù lè ɔcònú kidá, woé nyi Mose kidà àlie,³¹ kà wò dò lè nònnòn mè kòkòdétjò.wòlè honú cò yá yiyi kei lè wòdrò lè yérusalémæan.³² Lè gànèmè, Petro kidà àmè kélè kidáwó àròn lè cònwó. Vòá kémè wó vá yón seéá wó kpò yá kokodoji kidà àmè àmèwù ké lè qđ kidæawó.³³ Èuá uamè bá kè wole díjídí lè yesu gbòá, petro lè núnè bá : «àccotò, ènyón nà mi bá mián nòn lélá. i mián tú èccò àmètò. mián tú qđká nà wó, qđká nà Mose, qđká nà àlie.» Ijá lè ènukéjòá ilè núa gòmè o.³⁴ Igákémè ilè nù ènyón nán wòá àhú qđká uá còwé wójí i uònuòn qđowó ènukéjòá àhú HiHradéwó.³⁵ Ègbé qđká dō cò àhúámè ilè nù bá « àmè lá nyí èuinye kéjí cán.mí qđtò.»³⁶ Kè àgbéá vián, Yesu lè yéqđakin .wó vúqđ ilè hjkékè hñá wómá, wojnúnà àmèdà lè ènáke wó kpòáwó uń o.³⁷ Èuá uámè bá hjkékè kpròè dóá gákémè wóle qđi cò ètóá jíá àmè súgbòwó uá

dógoé.³⁸ Kpò àmè qéká lá dàhá lá àmèwó má llé nù bá: «àccotò, ñlé qékukú nà wó bá nà kpò àvinyánún ènukédjá àvú ékú qéká i í nyij³⁹ Kpò, gbòngbòn lá i zédkéká, ètò jí àhá dédé, èlá lá tútú bá yé rànrmè kánwó nán dòn í Fútükò nále dó lá yé nümé gbòngbòn yé dódó lemèán lá uaqí llé gbin védé ká ilé co lè jiá.⁴⁰ ñdá kuku nà tò dékpròví wó bá wòá yín lá mè, vñá woj téjún o.»⁴¹ Yesu dojún í nù bá : «jjímè mánkádéji tò wó kidé jjímà cákacákawó, kéké í vá séj qó gákéi mè mán nòn kidé mi i mián tejé ɔcàjí mán ? co əuiwó uá lá.»⁴² Gákémè jjcúviá gbòngbònán, gbòngbònán còé húgú dá àyigbán llé HúHúin bádábàdá .vñá yesu kankú vimè nà gbòngbònán.mákómá kóá, í dàdò nà jjcúviá í còé nà yé dàdà.⁴³ Èlkpacá wó sé nà Mawu yó ganjgán í yón wó sé ñjkó nà ènú ká í wòá wó seé ènú nà yé dekpròvíwó bá:⁴⁴ «ànyòn lá wó ná qótó mè nà mi nyngbi ènukédjá wòá uá cò àmè gbétòviá nán»⁴⁵ vñá wój lá sé ànyòn nánwó gòmè ènú ká í nyiañ o, ènú còn wó jjkuwiwó jí bá nà woják téj sé gòmè o.wó uón nà wòá wò mòn i biò ènyònín sé dè èlo dàdò èláwouén.⁴⁶ léjná, àdicá qédé qéká vá qó wó mè lè ènyòn ká nyi àmè ká nyi àmè gán.⁴⁷ vñá yesu gán wó súsuwó lá wó jimè, ècò qéui cíkuui qéká qá qéká gbò.⁴⁸ llé nù nà wó bá : «nà àmè qá ɔcò qéui cíkuui sígbe qéui lá ènà lè tñín kòjíá, ɔcòjí cá í nà àmè qá ɔcòján èmè ká dò qidáá cá .ènukéjóá àmè ká nyi cíkuui là mián mèán, àmèjnjá nyi àmè gán là mián mè.»⁴⁹ Yohanes qàjún í nù bá : «àccotò, mi kpò àmè qéká ká lé yán gbòngbòn lá tòjí kòjí í mi tú mòn nà ènukédjá ñjlá kpòmi dó o»⁵⁰ vñá yesu lá nù bá : «míjká gbé tú mòn nà o, àmè kékí cò dá mianjùnán ènyi miañ tò»⁵¹ ká ñkékè kékí dò lá yi jikoriá wó lá tèbòá, ècè dè yé qékíjí bá yí yí yérusalemà⁵² èdò ènyòn nuqetòwó dá yé ñjkó i wó yí vè qo samariátòwó dú qéká mè bá wòá jràdó tóhó qé nè⁵³ vñá èdú ñjná mè tòwó ñjlá ɔcè o, ènukédjá ɔyikò yerusalemà⁵⁴ ikè yakobo kidé yohanes wó kpò ènú nánwó, wó nù nà : «àccotòá, èlè jí bá miañ nù nà èzó nán qidivá i uá biwòá ?»⁵⁵ vñá ètrà dá wó gbò llé kankuuimà nà wó⁵⁶ i wó cò lähjnán nà èdú bù mè yiyí⁵⁷ kà wole àmènjiá, àmè qéká lè nù nà bá: «nán kpòwó dó yí àfisiàfi»⁵⁸ Yesu lá qòjún nà bá: «kò LòkjLòwó qo gbòngbònà i jjí kori ɔcèiwó wò àtòñ qé vñá àmè gbétòvi ñwò fiá cò àtá dò qé o»⁵⁹ i sejí ènú nà àmè bù bá : «pròjdó» vñá ènú: «àccotò qämónj gbòccó bá má vè qí tún dàdá»⁶⁰ vñá èlè nù nà bá: «taci àmè kúkúwó nán qí wójytá àmè kúkúwó, vñá èwóyá, yi i ná nù Mawu yé fiò qúccó lè àfisiàfi»⁶¹ àmè bù cà gbé nù bá : «má kprò wòdó àccotò, vñá qämónj bá má vè klañ tñín ɔcómè tòwó gbòccó⁶² vñá yesu lá nù bá: àmè ká cò àlò dá àrìín jí i gbélé trò kpò ñgbéá ñjá nà Mawu yé fiò qúccó o»

Chapter 10

¹ Lè ñpnawó ñgbéá axótó cán ama kákítàkpò cíiwó búwó, i lè dòwó ámèvá àmèvá lè yé ñjkó àdu tòhò fi yé ñjtá jí bá yéá yiàwó. ² èlè nù nà wó bá " ènukú xúqué xáxáá súgbó vña èdòwòtowó ñ súgbó xodé iqékkukú ná ènukú yé xótá ná a dó èdòu ôtowó yé yé nukumá. ³ Mí yí kpó ñ lè dò mi sigb àréen aréngbivoiwo ènà dá kòlökòlòwó mè. ⁴ Mi ñjká ègré cíkuvi, aló əgrop kà woá hin yi èmɔñ jí, aló afɔ kpá, i mi ñka ci amè qé la mòn jí ò. ⁵ Lè axó qéwó mè ká mián qá mi ni gboxó bá" fáfá nòn kidé axó èlá mè. ⁶ Ná ránmè fáfá yé mè dá lè ñ nán mián fáfá lá gbé tró vá ná mi. ⁷ Mínòn àxó ñjnán mè mí qú i nu ènú ká woá ná mián, ènukéjóá èdò wòtò ijé nà fintú hòhò mujká yi àxó èlá mè i gbé yi axó ñlè mè o⁸ Nà mi yi èdú qé mè, i wó xó mián mì qùnú ka wáná mián⁹ i mián dàdò nà dònnocén ké lè ñ nán wó. mo nù nà wó bá "Mawu yé fiò qùxó àtèbò mí.¹⁰ Vña lè àdu qäsiáqé ká mè mián yi i wojka & xò mì oa, mi yi yé mɔñwó jí i nù bá:¹¹ " Mi húhú mián dùmè fútükò ké lè mián fòwó dá mián ún vña mi ɔnyè bá Mawu yé fiò qúxó tebo!¹² ñjlá nù ná mi bá kójo qdóq ñjkèkàágbeá, wñá sejí ká sodowà wú èdú ñjnán¹³ Babbà ná wó, corazin! babbà ná wó Bethoàida ná èdò sinjísintj wo vña lè gbòwá ká wo wò lá tyr kidé sion á nyi bá wòá trò xóxoxó i dò kotokú wú i kánren í cò àfì iséj gbán dà góto.¹⁴ Vña woá còé séj ké tyr kidé sidon séñj kòjò ñjká kéká ná mi. ¹⁵ èwò capernáum èbù bá woá cówò i séj yi jikoriá? o, wóá qidí wó séj yi èkúwó dùmè. ¹⁶ Àmè kà dòtò mián qotó jjún, i àmè ké còmi dánñkpuań cojçá dañkpia; i amè ké còjì dánñkpuań cò amè dón qidá dánñkpíián.¹⁷ Amè kákítakpo ciwóawó tró vá kidé jiò i lè nù bá: " Axótó, gbòngbòn vñéñwó cá bùbò ná mi lè tòjí ñjkó".¹⁸ Yesu lá nù nà wó bá: " ñjkó fútóá géjin cò jinkòri vá sigbe àci kàzo ènà .¹⁹ Kpò, ñjná mi ácè kpàkpà èdan wó jí, lè Áhuán wó ji kidé Fútóá yé ñjusin wó jí i ñjékin ñjká wò mi o.²⁰ Gañká mi ñjká lè kpò jiòj dëqé bá gbòngbòn wó bùbò ná mi o, vña mi kpò jiòj wó ñjròn mián ñjká lè jiñkori.²¹ Zejéká, èlè vivi ná Yesu lá gbòngbòn kókámè i nù bá" ñjlé káfuíwó dada axótó ècò ènúcawó wráá dá àmè yanjñwó kídé àmè ké se ná ènúgòmèwó, i èdèwó disá ná àmè ká wó xò kpákprá hòqeká, sigbe qevi cíkuviwó èná. eee, dàdà ènukéjóá èlá nyi ènú ngòngbi lè tò ñjkúvímà²² "Tíj dàdá cò ènúwó sáé ún i àmè dej desí àmè ká nyi èvía o ná gbá dékin; i àmè dej desí àmè ká nyi dàdá ná nyi èvía o, i àmè qesiáqé ká èvía jí bá yéá qée duxá nòn."²³ ètrà kpàjékò ye dàkpròviwó, ilè wó lè bëbëmè bá: " a nyòn nà àmè ká wó lè kpò ènuká milè kpçá.²⁴ ñjlá nù ná mi bá ènyònuqéttá súgbòwó kidé fiòwó jí bá yéwòá kpò ènú ká mi lè kpòá i wó ñjkóé o, i jí bá yewoá sà ènuká mi bá seá i woj tñj sàè o."²⁵ Yùdà tò qéká nòn yé fòwó jí i dòá kpò ilè nù bá: " àxòtò, nù ká i máwò i kpò agbá màvò?"²⁶ Yesu lè nù nà bá: " nù kei wò ñjròn dá èsà yé wèmán mè? nù kei milè hrèn?²⁷ Kè ilè dòñjú ná bá: " èdòlárón tò xòtò Mawu kidé tò jí seá, kidé tròjósá, kièdá tòjñsen kidé tòjñsú, i à vò rón tò xró sigbà wojytá ènà."²⁸ Yesu nù nèn bá: " èdøjún nyøn gbin, wò ènà i aénòngbà."²⁹ Vña ká ènú kpratò lè jí bá yé á dòn ènyònán, ènú ná yesu bá: " i bá kai nyi tñj xró?"³⁰ Kei lè dojúnán, yesu nù bá: " àmè qéká gbòññò cò yerusalémà i vñá yi kò yèrixo è vñá qo ènú vçén wó tò wó mè ká wò xò yé nù nnjò ñgbúwó lèsi, wò hóé i gbéqé bòqébòqé. ³¹ Lè vrávò mæán Mawu yé ñjkòñntj qéká tò èmòñán vñá yi kò, kai kpóá, ètò akpá qéká nà.³² Nàn ká lèwítò qéká cá vñá qò lähjnán i tò akpá qéká nà.³³ Vña samaiatò qéká ké lè zòn èmòñán, vñá qò lèñenà i kpçé. Kei kpçé, èdù adonu nà.³⁴ I tèbòi è i bráá ábiawó nà, ilè kùámi kidé gbòtié há, i kiké dà yéjá rán jí, i coé yi àmèjró zinxó llé bñanin.³⁵ ñjkékè ké kpòé doá, ècò èhò frán àmè vñá, nà àmèdró zinhòá i nù bá: mi kpòji i ènú ká mián zánkpéá nà ñtrò gbòngbònán nán tui nà mi.³⁶ Lè wámétòñ wò mè àmèkeí èbuí bá ènyi àmè yé mè vè qo ènú voen wòtòwó mè.³⁷ ènú kpratò nù bá: " àmè ká qfáqñnnú nèán nyi." Yesu nù nà bá idà dññu " yi i woé cá nán wò nà."³⁸ Ifiá, sigbé i yikò àmènjiá, èdù èdú qéká mè, i wò yòññà yòñròñ qéká bá Marthe i xçè de yé xomè.³⁹ èwó nònvi nyòrùn qé ká qé tò bá Marie ká kanren dá yesu gbò ilè qotoé yé nyòñán⁴⁰ Voà marta yá ènú ká bñájún qé yá yé i nyi

Chapter 11

bè nán qánú nà àsájé xò&á àmæé wó. èvá yesu gbò i nà bë: " Axotó, è nánj bò wò hídekin nà wó bò tiij nɔnvi nyórùnì gbo nyin qekin dë bë mán mán híqúqú nà àmæ woá? nú nà bëé ná vá kpòdè èñjúnyin." ⁴¹ Vcá axolòdá qoój i nû nà bë: " Marta, èlè tékpò ilè dayá nà qekiwò lè nû súgbò wójí. ⁴² Vcá ènú dèká ilè vèvè. Maríá cán ènú kë nyòwú, í woíká teij xòè lè si o"

Chapter 11

¹ èlá va mè kë yesu lè hòdq lè tohó dèká. Yé dekekpròvi dèká nû bë: "axótò, kprámi sigbè woá xòdq sigbè yohanës kpráa yé dékprò viwò ènà." ² Yesu lè núné wó bë: "ná mi lè xòdqá, mi nû bë: " dàdà tòónkónjú nán kò. bá tò fià qúxò nán vá. ³ Nami tègbè tègbè yá nûdqúqú. ⁴ Cí mián nû vœénwó kë mi, sigbè mián wó cá wo mi còè kènòn àmèsiámè kë qù dë mián nà. híká kprò mi yi tètè kpò mè o" ⁵ Yesu lè nû nà wó bë: " àmæ kei lè mián mè ilá wò èxrò qè, i à yi gbò lè àzán gàwúvà i èxròá la&nú nà bë: " èxrònye, dòò ènûqùqù kànkàn àmòntònjú, ⁶ ènûkájtiá ifiá-ifiá èxrònye dèká có àmònjí vá, i hídekin lè àsinye mán séj nà o: " ⁷ I àmæ kë lè èxòmèán qoń nà ilá teij nû bë" híká dâyáñj o. èhònán lè tútú vçé, i èvinyewó kidè hí cí mi mrén vò. Nyejká teij gbà có icò èñqúqú vè wó o". ⁸ hílè nû nà mi, cá bë nàj gbò tòj có icò èjí qûqú nà mián ènûkèdòá mi nyi yò xròjá, gánkà cágba yá vèvèdèdè kë ká vá nyi èkprøi tòá èdò lá vá có cò èqûqú qesiáde kë hián nàén." ⁹ hílè nû nà mi cá bë: " mi bïo i wóá nán mi; mi ji i mián kpò; mi xòé i wáá hùi nà mi. ¹⁰ ènûkèdòá, àmèsiámè kë biò ènûán xònà, i àmæ kë jinján kpònà; i àmæ kë xònà á húnn. ¹¹ Dàdá kài lè mián mè, i èviá lá bie èhòá, i à cò èdan nà lè éhoá yé tóhò? ¹² Áloé á bie ázin i á cò àhùan nà? ¹³ Nà i nyi bë mián wó kë nyi àmæ bàdà mi yán sigbè mián cò ènú nànán nyòngbi nà mián viwó, gbà séy mián dàdá kë lè jikovi á lè bióea ¹⁴ Lèngbè sevá, yesu yán gbòngbòn vòén máxònú máxònú. Gàkèmè gbòngbònàm dòá, nûmán xótá xònú èkprácá àmæwó. ¹⁵ Vòá àmæ qèwó nà bë: " to béelzébul, gbòngbòn vòén yè fiò vi ji ilè yán gbòngbònwó." ¹⁶ Àmæ qoòlè dòá kpò bë ní wò desí qeká kë có jikori vá. ¹⁷ Vòá yesu yán wò súsúwò ilè nû nà wó bë: "fiòqúxó qesiáde kë màmán lè mèn có dë qèkìáhún, yé fiò qúxò átâj nòn tâ mòn? ènûkèdòá mi nûnón bë hñyánnò gbòngbòn vòewò tò béelzébul ji. ¹⁸ nà hílè hílè yán gbòndbòn vòénwó tò béelzébul jiá mèkáé ji mián dòcòtòwó yánnòn wó? Cágbe hñatòá wóá nyi mián kójó qòtò wó. ¹⁹ Vòá nà hílè yán gbòngbòn vòénwó to Mawu yè lè jiá, hñán Mawu yè fiòqúxáá vá nà mi. ²⁰ Nà àmæ sinjísínj jráadò qè ilè nònydè lè yèjáx xòj, yé nû nyòngbiwó nòndé pèpèpè. ²¹ Vòá nà amè qè ca gbà sénnjú wúiá anyán yé qòqowó, i amè sinjíwá ahó yé nû kál iwòqéawó. ²² Amè kë hílè kidéj ècò dë èjnyen i amè këj bònè ènú kidéján èkakà nà. ²³ Nà gbòngbòn vòén do lè amé qà mèán, èvá yinè tohò kë xúá nà fi agbòn lèà. Nà ɿpò oa, mán gbà trò yi tiij xòmè fíun dolèá. ²⁴ Ké i gbà trò i yí, èkpo axó ɿnà mè kë wó kprò è qè i ènûwó lè qòdóónu qè. ²⁵ zéqèká, i vè cò gbòngbòn àmèdré kë yrán wú yéjáti i wó séé va nòn mè. Zéqèká yé nònnòn mè kpòtiókpòtia yrán wú kólá tò à. ²⁶ èvá vâ mè sigbò ilá nû ènyòn nán wó, bò yonrun qeká dá axá lè àmæ wó mè i nû bë: " woá yrá nà xòdó mè ènò ànón kë ènòán." ²⁷ Vòá ènú bë: " ènyòn wú bë woá yrá àmæ kë wó lè qòtò Mawu yè nyòn i Mawu lè lè bë nà wó." ²⁸ Kè àmæ wó lè bò á, ètò nunú bë: " jiíjì mè èlá yí jiíjì mè yránde yránde wòlè ji desí, tò gbò nè wòjáká nè desí tòvò nè yóna yé desia o. ²⁹ ènûkèdò á sigbà yoná nyi desí nè Ninivi tòwó, nànè kë àmæ gbòtò Yèvíá anji desí nè jiíjì èlá. ³⁰ Àfòdá yónrun fiò lá vá có lè Kójó qòdò híkèkàá ji kidé jiíjì ènán wó ilá cò azòjéjè nà wó, ènûkèdòá ècò anyigbán yé vó xòwó nà á qòtò Salomón yé hñúnyánný, kpò, àmæ qèká lè lá i gánjgán wú Salomón. ³¹ Ninivè tòwó wóá có lè kójó qòdò híkèkàá ji kidé jiíjì èmæ lâwó ilá bùfòn wo, ènûkèdòá wo trò jimè lè yonan yé Mawú nyòn nûnúmè i kpò, àmæ qèká lèlái i gánjgán wú yonan. ³² Àmæ qèkìnnj tònà kândé isé daénèlè wráwá tòhò àlò kisi gòmè o, vòá dò ètòjí bë nà àmæ kë lâ dò xòmè wó woá kpò kòkò. ³³ Tòjíkúvi nyi kòkò nà tò ránmè. Nà tòjíkúvi nyònán, tò ranmè séé lè kòkòmè. Vòá nà tòjíkúvi lèdòá, tò ranmè séé lè zuúbrùmè. ³⁴ Kpò nyòngbè, bë kòkò kë lejí wòá híká tro zòn zuùbrù. ³⁵ Nà i nyi bë tò ranmè séé lè kòkò mè kë qèkìnnj lá zuúbrúmè á nyi bë tò ranmè séé áñòndé sigbè kûndé kë kò nyòngbi lè wò híjá " ³⁶ Kèi xònú jírò á, pharisto nû nà bë vâ qúnú kidéj lè tiij xòmè. I Yesu yi i nòn távu ɿù kidéá. ³⁷ I kpàcá pharistòá bë híkró así gbòxò ilè qúnú o. ³⁸ Vòá axotó bë&: " mián wó pharistò wó mi krònòn kófú kidé agbánly, vòá mián wó híjá mèán qò kidé tinyen jiíjì lè taémæ sinjísínj mè. ³⁹ Mián wó kë minj nyánynú o! ùn nyi bë àmæ kë wó Híhenú i gbà wò yé mè cáá? ⁴⁰ Minán ayá qúvi ènú kë nyi yé mè tòá, i ènú qesiáde a kò nà mi. ⁴¹ Vòá bâbâanè mi farisítowó, ènûkèjòá mi nán nòn á kpaá àmèwoa tò nà atí, nà èmòn kidé ègbò wó séé kà nònnòn fráwaa& yé bòmèán wó, vòá miijéò nà èqdé lè mè nà Mawu yé nû tòhò wòwò nyòngbi kidé yé rònnòn mè, kë woíká gbà ènú kà kpòtòá wó cá wòuò o. ⁴² Miánwó faristò wó bâbâ nà mi, ènûkèdòá mi rònnòn bë yèwá nòn tohò kâlèkâlètòá lè sensen xòwó kidé àmæ cici kà kò àmæ dèjí lè bòbhòwó. ⁴³ Bâbâna nà mi, ènûkèdòá mi wòqè sigbè yòdowó ènà kà dèsi qèkì híbò. I wò zònnòn lè ji kà wó nyánynú o" ⁴⁴ I Yúda yé séé mètò qèká lè qñjñin bë: " axotó ènûkà èlè nûán lèsu miánwó cá." ⁴⁵ Yesu nû bë: " I bâbâ nà mi èsé wòtò yé xòtòwó! ènûkèdòá milèdèrò agbán va&qivà&dí àmèwó nà woá hún, vòá mi cò nà alòví kpàtè tònè aybán nan wó ca. ⁴⁶ Bâbâna mi, ènûkèjòá mi tûnòn ènú kë woá séj qoń nyòn nû qè tòwó yòdowó, vòá mián tògbìwó i wú wó! ⁴⁷ Seijià, mi nyi ènú tòhò kpa tòwó i milè ròn mián tògbìwó dòwo wó, ènûkèdòá wó wú ènyòn nû qè tòwó súgbò kë milè tû yòdò yé qońji qè nà woá. ⁴⁸ Cagbo hñan tòá Mawu yé hñúnyánný nû bë: mán vâ dò nyòn nû qè tòwó kidé àmèdèdòwó, i woá ti wòdò i wú àmæ qèwó lè wó mè. ⁴⁹ Córjnánún, jiíjì hí nán kë nyòn nû dè tòwó hún có kòkè yíyá á gòmè jèjéá woá nòá nòn nû. ⁵⁰ Cí Abel yé hun jiíjì vâ yi Zacharia, kë wo wú lè Mawu yé vòsá ho kidé kò yé kòkò yé gbàgbámè. eeé, hí lè nû nà mi bë jiíjì èlá anòn nû. ⁵¹ Bâbâ nà yuða yé sé nû kpratòwó, ènûkèdòá miqè hñúnyánný yé cavia, miíjká teijún qòmè miánjtawó o i mi tú nòn nà àmæ kë woá qòmèán" ⁵² Kë yesu dò léná, ènú hñròntòwó kidé Faristò wó cité dèún ilè daqika kidé dë ènú súgbòún, ⁵³ i wó lè qofécá nà to yòjá yé nyò wó mè.

Chapter 12

¹ Lèganán mèán, àmè sínghò sigbá kawuiwɔatɔn wó bò kè we bə wó lə zòn wóqdə kiwoji, ètɔjí i là nù nè yè dəkproviwó bə leýdqəsiádqəún: "mi gbənú lə faristówó nú hùàn hùàn njú kè nyi ayèmè núán." ² Wojçè ènú cón ènjé kà woýká tèj hui ji o í ènjéki ñlè wawrá tòhó kà woýká tej qəsi o. ³ Ùnú ɻnà idáá ènú siánú kà mián nù lè zúblumè woá sé la kɔkɔmè í ènú kà mián qɔkpá nòn lə xɔmèán woá nù lè èxoxtámè. ⁴ ñlè nù nè mi áxrcnyin wó, mí ká vònvnò nà àmè kà wó lá wú mián gotó o, í là ñpnánjgbá woýká téj gbà wɔnjé o. ⁵ Vɔa èlè krán mi ámèkà mián vònvnò nònán. Mí vònvnò nà àmè kà lá tèj wú mí í gbá woògán qe ilà cɔ mi də zomávò mè. Èen, ñlè nù nèmí, mi vònvnò nà. ⁶ Ùgbògómè tiñ-tiñ amàtón woýsésá nà èhó cùkúví amàvèá? gáñkà Mawu ún ɻròn bé qèkin lè wómè o. ⁷ Vòkà kà nyimián tá dàwó cá wó renwó. Míjáká vònvnò o, mí xòhó wú ñ nán wó. ⁸ ñlè nù nè mi, àmèsiámè kà húnmè lè àmè wó ñkúvimèán, amè gbetoví cá lá húnmè lè Mawu yè mè dɔtɔwó ñkúvimè, ⁹ vɔa àmè kà mònñu lè àmè woýkúvimèán woá mònñu də yè cá hún lè Mawu yè mè dòtɔwó ñkúviwè. ¹⁰ àmè qé kà lá vā xonú dá àmè gbetovíá únán, woá còè ká, vɔa amè kà lá nù búsú nyòn có dá gbògbòn kɔkɔ húnán, woýká còè kə o. ¹¹ Nè woá cò mi seyi àhawó, àmè kprɔtowó kidá èdúmè mèganwó ñkúvímè cá míjáká vònvnò lè sigbá mián honú lè mián tá hòñhròn mè o aló ènyòn kà mián nùán o, ¹² gbòngbòn kɔkɔ ñtá ákprámi lè gaxòxò ñ nán mè ènyòn kà mián nùán. ¹³ Í àmè qèká lè àmèáwó mèán nù bò: "axótó, nù nè nònni nyén bè nán mán mián cínjò nùán kídæj." ¹⁴ Yesu là nù nè bò: "àmè, àmèkèi dɔj kòjò qòtò aló woá hò nyòn nàmènè mí?" ¹⁵ Ìlè nù nè wó bò: "mí lá mián qèkiwó lè jijí jrójrówó mè; ènúkèdá àmè qá yè gbà íj có nà ènú nònámè si súgbó ún o." ¹⁶ Í Yesu là nù élo dòdò qèká nè wó: "èhotònón yè bomè nùwó nyòn," ¹⁷ í lè nù lè qèkiá mè bò: "núkái mán wò, ènúkèdá nyen í wò tòhó dè fí mán cò bomè nùwó dé o?" ¹⁸ Í nù bò: "kpo ènúkè mán wɔá. Mán kaáká tiñ vâwó ígbè trò tuí gánjgán ílèj nán mán cò tiñ bomè nùwó kidà ènú nyòngbiwó dà lè lèj nán," ¹⁹ mán nu nè tiñj sá bò: èsá, ènú nyòngbiwó lè asiwó nà áhó súgbò gbòndèmè, qúnú, núcí i nán kpò jijò. ²⁰ Vɔa Mawu lè nù nè bò: "àmè mán nyán í nù, fiényigbó lá zéqèká woá xò tò gbòngbòn lè asiwó, í ènú kà èdrádodè woá, àmè kài tò woá nyi?" ²¹ Nènè anyi nè àmè kà lè lè èhó nùwó bò nà yéjtá í ká í nyi èhotònón nè Mawu o. ²² Yesu nù nè yè dòcòvwó bø: "ènú í nán dø bò ñlè nù nè mi bò, mi ñká cíjí nè mián gbaá o- nà ènúkà mián qúnjòn alo mián gòtò- ènúkà mián doá o. ²³ ènúkè døá agbeá lè vəvəqdé wú ènú-ðùqù, í ñtjiràn wú awú. ²⁴ Mikpò xévíwó, wo íj do nè ènú aló wó íj drá nè ènú cincinwó do o. Wo íj wò tohó kà woá cò ènúwó kðo aló avá qé o, vɔa Mawu nyi nè wó. Mi xòhò wú xàvivwó! ²⁵ Men í lè mián mè í cò ènú hòqèkaá í lá séjí kpà yè gbà. ²⁶ Nè í nyi bò miýkaá tèj wò ènú hòqèkaá í nán, nù káj jò mi lá cíjí nà kà kpɔtowó? ²⁷ Mí kpo sigbá ati nán wó minjò. Wójwò nè èdø o i woý gbaí nè èká ca o. Gáñkè, ñlè nù nè mi bò: Slomon, lè yá kpinkpimè wó sémèán íj doá wú sigbá wo domè tɔqè o. ²⁸ Nè Mawu dò acán nè ègbè kà lè bomè, kà lè ègbèa á ècjà waá còe dà èzomè, nè a doacán nè mián wó mòn kó, àmè xòsé cùkúvi tòwó! ²⁹ Míjkaá ji ènúkè míkaá quá o, ènú kà mikáa nùán o, mikáa bútamè o, ³⁰ ènúkèdá xixèmè dûwó sèjí nà ènú nyúin í lá wó í mián dàdá nyán bø mi. ³¹ Vɔa mi ji yé fíj qúxó, í woá cò ènú í nán wó kpø nè mi. ³² Míjkaá vòn vòn o, àmè mán súybówó, ènúkèdá áyá lè tè mián dàdá bø yéá cò fíj qúxó nè mi. ³³ Mi saa mián nù kà lè mián siáwó i còe nè àmè mián wòñjéqèwó. Mi wò Kotokú kà ñká vúyawó nè mián qèki wó, kidà ènú nyòngbiwó dà jikori kà íj káá vò o kà frafitò íj kaá tej tébø o, í kà ñká tej jé hún o. ³⁴ ènúkèdá fí mián nù nyòngbiwó lèá lè íj nán i mián ji ca nònnón nè. ³⁵ Mi blaá mián wú diñdiwó qè mián rún wó ji í mián káñdá-wó nán nòn sisidè gaásigaámè; ³⁶ í mián nòn sigbá ámè kà wó lè nònté kpò wò xotò yè tòtòr vaá nè yònrún qèdá zán bø nè gakèmè avá í xó hònán, bø woá hui nè zèqèká. ³⁷ Ácè nè Dɔccvì, kà axotçá lè yè tòtòr vá mè a kpòwó woá nòn acéjíqè, íj lè nui nè mi, woá vi blaá wó wú diñdiwó dà wó rúnwó jí, í wòvó woá nòn èqùdú qèkáún í míñ nà wó. ³⁸ Nè axotçá va lè èzán yè vâá tó íj nònón jiá alo èzán íj nònón amàntɔnántó jiá í kpòwó wó sɔgbá qèá, ácè nè èdɔccvì íj nán wó. ³⁹ Gbɔséun yíjíá, nè axotçá qé à nyán gakèmè fráfitò avá, ñká gbà yè xomè qé nèa qo mè o. ⁴⁰ Mi sògbá qé ènúkèdá mi íj nyán gakèmè àmè gbatòvía lè vó o. ⁴¹ Pètò nù bò: "axótó, mián wo qəqə i èlè do èlo èlè nònán nònñmì àmè wo see?" ⁴² Axotçá ní bø: "àmè i yán ènú kè yè xotò cè sèjí kpàcè dè əxrc awó ji kà bø lè cò èdúdú nèwó lè gahoí nyòvgbi mè. ⁴³ Ácè nè dɔccvì íj nán kè yé xotò yè tòtòr vá mè á kpòè i álè wæ nè. ⁴⁴ Lè nyòn dòdòmèán ñlè nù bø, ácè qù fíj dà yé nùwó sèjí ji. ⁴⁵ Vɔa nè dɔccvìo là mi lè yé jímè bø: "axotçá yé vâá lè ciñgbé", i tòjí dɔccvì úncúviwó kidá yònrúvìwó xòxó, i qúnú í núnú, i tòz zúín ahánúmú nòn, ⁴⁶ Dɔccvì íj nán yé xotò avá gbatòká kà ñká nòn yányán mè nè o, i gahoho kà mè ñká yán ca o, i lá jí tohó nè lè àmè mán wò nù dòdò wómè. ⁴⁷ Dɔccvì íj nán kè nyán yé xotò yé jiji, i ñj zraá è íj qékín dàlò wò qé axotçá yé jiji qékín ji oá, woá hòwá súgbò. ⁴⁸ Vɔa àmè kà íj dòsí o, i wò ènú kà wó hián nà ètò dòndònán, woýká hò yá súgbó o. Woá biò súgbó àmè kà nán súgbó, i woá biò sáú àmè kewó cò nòn sówá. ⁴⁹ Íj vâ bómán cò èzo dè anyigbán jí, i zənènè kéj lè jí bø nán lè zo xòxó. ⁵⁰ Vɔa íj wò nyònyròn qèká qé ká wó qòlá nyrrònún, ú zənènè kà ñlè jí kábakába bø nán vámè! ⁵¹ Mi bùbø íj vâ anyigbán jí bø mán cò ránmè fàfá vâ iá? o, ñlè nù nè mi, vɔa sèjúá maman íj cò vâ. ⁵² ènúkèdá cá ifiá, amè ámàntón lè àxó qékámèán wóma mán amè ámàntóná cò dà amè àvèún alò àmè àmèvè á cò dà àmè àmàntón ún. ⁵³ Woá mán, dàdá lâ cò dà èvi ñcúviwó ún í èvi í èvi ñcúviwó lâ cò dà dàdá ún nànnán á cò dà èvi yònrún lâ cò dà èvisi ún í èvisi lâ cò dà àcúnón ún." ⁵⁴ Yesu là nù nè àmè haá ca bø "nè milò kpò akpòkpò lè cò lè nyidòn gérmâ lâ gé, zéqèkaá, mi nù bø: "èci lá vâ jiaá" í vâ nèmè ènà. ⁵⁵ Í nè afjéde yé yá xoá mi nù nòn bø, zózó lâ vâ nèn í vâ nè ènà. ⁵⁶ Ayémè nù wòtòwó mí yán vòvòtòtò anyigbán kidé jikovi mè i nè í wòmòn miytòj lè qé ifiá yé nyònrún wó ú o? ⁵⁷ Nú keí jò miytòj lè dèsi ènú kà nyi jòjò nè miántá o? ⁵⁸ Nè èyikò kidé tò këtò lè kojó qotò yéñká, lè mònjiá tèkpò í nán wò qèká kidé, bø nèn ñká cò wo dà kojo qotò yé lòmè o í kojo qotò á cò wo nè àmè kà kpònón àmè kà wò lè túawó ji í yé ca lá cò wo tú dà àmè tütúxó. ⁵⁹ ñlè nù nè wó, ñká dò lèjnan gbatòká wó kékè í vâ séñqò gakámè á tú èhoá sée vè

¹ Lè gaýnán mè àn, àmèwó lè xónú nà có galiléa tòwóún kà pilató càká əhún kidé wó kònúwó. ² Yesu lè qòjún nà wó bá: " mi bú galiléa tó jy nánwó nyí ènú vònén wòtá wú dýayá lè nònòn mè jy nán mèán? ³ O, ijlé nè nù. Voa nà miýtrjá, mián cròn sáé lè nònòn mè jy nán mòn kimò." ⁴ Aló àmè àmèwuinyi lè siloá, kà əhò yiyiji mündé wó jì í wúwó, mi buí bá wo nyi ənùvónén wòtawó wú jérusalem vi buwoá? ⁵ O jy lè nù nà mi bá. Voa nà miýtrjá, mián cròn séé." ⁶ Yesu lè dòló əlá: " àmè qèká dó ati kùcencen dà yá hati bomè i vá lè jí əkùcencen lè ati kùcencen əlá jí i nyi əjún lè kópó əqé o. Coá, nù kéis jò wóga gbà qè í alà hò anyúgbán gbalè! ⁸ əboji kpótá lè qòjún nà bá: " gbéqè lè əxò lá mè nà mán kúdo trò dà í cù kónrùnji kó do nà. ⁹ Nà i cенкù xò kà gbònòn jy nán mèán ənyòn; voa nà jy cen əkúá, nán và cóé!" ¹⁰ Yesu lè kpránú lè sensen yá xò á wó qèká mè lè gbòn yè əjkòkà á ji. ¹¹ Kpò nyówún qèká lèjánán í gbòngbòn vònénwó lè mè kà woë bá əkúsá, i gbà qó kpò í əjká tèj có citá ¹² Kà yesu kpaá, əyoé i nù nà bá: " nyɔnrún, wò táciwó lè tò gbòjgbòjcmá. ¹³ əcò alo dà jí, i zèdèkà əvrú í lè kafú Mawu. ¹⁴ Voa àmè kà lè kpò sensen yá hòmèán wò homè fién lè sàsà ámèqèki mè tò ənúkèjyá yesu dàádò lè gbònlèmè yè əjkèkà á ji. Tó jy nán mèán àmè kà lè kpò sensen jy nán nù nà àmèwó bá: é əjkèkà àmèándin hián bá woá sèj wò dà. Mi vás nà woá daádò nà mi lè əjkèkà nán wó ji gánkà jy nyi lè gbòndémè yè əjkèkà á ji o." ¹⁵ Axòtá qòjún nà bá: " ayomè nù wòtò! àmè ké i lè mián mè í tú nà ká yá sò alo yá lálá nòn í kpò nà i vás núnòn əci lè gbòndémè yè əjkèkà á ji?" ¹⁶ Ninnin kà Abraham yá yònrúnvi kà fútawá brádè əxó àmèwuinyi sònýjún woýqdò lá tukèlè lè gbòndémè yè əjkèkà á ji?" ¹⁷ Kà i lè xonú jy nán, àmè kà lè có dàúnwó sáé əjkpèwó, voa àmè wó sáé lè kpò jijò có ànú kpòkpò kà i lè wóá wóún. ¹⁸ I lèjánán, yesu nù bá: " nù kài Mawu yè fiò qúxòá qí, i nù kai woá tèj sá sò kidé? ¹⁹ ədqí wáti yé kú kà àmè qèká cò dánkpú dà amán nù bomè i trò vás zúún ati gáuñgán i jíjkorí xèviwó qòatón dà yá lè zúnwó mè." ²⁰ əgbé nù bá: " nù kai mán tèj cò Mawu fiò qúxòá sò kidé? ²¹ əxò kidé ənú húnhún kà nyán rún qèká cò i cakèe kidé əwò agbán ámèntón kéká i cò" ²² Yesu lè yí i lá kpráá nù lè ədú gánjágán wo mè kidé ədúwó mè lè yerusalemè yé mòn ji. ²³ Àmè qèká lè nù nà bá: " axòtò, àmè qèwó qèdè i kaá kpò xòxòá?" Sèjjí əlè nù nà wó bá: ²⁴ Mi tòkpò i mián qomè kidé əhòn cukuviá ənúkèdòá àmè súgbòwó lá jy voa woýká tèj qomè o." ²⁵ Nà axòátò vás có i vás əhònán có jy nán jiá mián nòn xixènú, mián vás xó hòn i mián nù bá: " axòtò, axotò, dúcí mi nò mián qomè." Iá qòjún nà mi bá: " nyenj dàsimi o, fi mi có?" ²⁶ I mián nù bá: " mi qúnú i núnú lè tò gámè i əkprá nù lè mián mònwo ji." ²⁷ Á qòjún nà mi bá: " əjlá nù nà mi, nyaj nyán fi mi có o. Mi gbóí lè əgbòn nya, ədòwòtò bádáwó." ²⁸ "Ává vámè bá avi fánfán wó; kidé aqùkuí qúqú wó kà mián vás kpò Abraham, Isaká; yakobo kidé ənyòn nù qè tòwó lè Mawu yé fiò qúxoámè voa mian wó, woá cò mi dánkpú dà xixènú. ²⁹ Ává có nyidón do kpáxó, kidé nyidó jámè kpáxó, có əjigbá kidé afodé i woá nòn tâvúuw lè Mawu yé fiò qúxoámè. ³⁰ I mi nya&n ilá, əjbá tòwó lá vás trò zúun əjkó tòwó lá vás zúun əjbá tòwó." ³¹ Léjánán gbóá faristòwó vás i lénú nà bá: có lò lá i nán yí ənúkèdòá Héroda lè ji nà á wú wó." ³² Yesu nù bá: " mi nù nà tòvú lás: kpò, əjlá daádò əgbá əcò kidé nyicòámè i əjkpò tìj tá qó ji nù." ³³ Lè qóqáwó sáé mèán, əlè vèvè qéj bá mán yí ji əgbá əcò kidé əjkéká ká gbònòn jy nán wó ənúkèdòá woýqdó mòn bá wóá wú Mawu nyòn nù qè tò lè yerusalemè yé hámè yáj əgbá o. ³⁴ Yérusalemè, yérusalemè! əwo kà wunè Mawu yá amadéda tòwó i xú nà əkpá àmè dòdòwó. Zénènà i nyej ji bá əviáwó sigbá kókró bá nà əviáwó dà yé waáwó gòmè voa əjjí ənè o. ³⁵ Kpò, wó gbé tò xómè qé. əjlé nùi nà mi bá, miýká gbá kpòjí o kéká mián va&n nù bá: " woá yrá ámè kà lá vás lè axòtá yé əjkó mèán".

Chapter 14

¹ Lè gbòndémè yé əjkéká jiá ká i yí kò farstò yé fiò qèká yé xomè lè bá yá vè qú núán, faristòwó lè bá əjkuví dájén tútutú. ² Kpò lè yá jy kòá mè qèká lè jy nán i lè ráré nà tenten dò lélá. ³ Yesu lè biò nyón àmè ká nyí əsà kprá àmè tòwó yíjykò lè yúdátòwó kídá faristòwó mè bá: "mián sáá qèmón bá woá daádò lè gbòndè yé əjkéká jiá nònmi o?" ⁴ Voa àmè qèj kànu o. I Yesu taloé, i daádò nà i dací qè i yi. ⁵ I lè nù nà wo bá: "méká i lè mián mè i əvi lè si aló lálá i gajín dà dótòmè lè gbòndémè yé əjkéká jiá i əjká qè zádékén o mán?" ⁶ Wój suta bá woá nán qòntí nà ənú nán wó. ⁷ Kà Yesu kpòjé desí bá àmè kà wò yájawò lè cán bùbù dà àmèün yé tóhówóá ədoló qèká əlá nà wó i nù nà wó bá: ⁸ "nà wó yó mí nà nyónrún qèdéá, miýká kànren dà bùbù dédé àmè yé tóhóá o, ənúkèjò atéj vás vás mè bá wó yó àmè kà nyí əjkuvitá wú miáwó cás. ⁹ Nà àmè kà yó mián wó sáéá vás qoá, á nù nà wó bá: "cò tò tóhó nà àmè lá," hótònán kídá əjkpánán á vè nòn əjbá. ¹⁰ Voa nà wò yowá, yí i nán vè kànren dà əjbá tóhó lèjánán àmè kà yó woá nà i vás qoá, á tèj nù nà wó bá: "əxrònyá yíjykò." ánan bá bùbù əúnwó lè àmè kà kànren de tâvúuw wó sáé əjkuvimè kidé woá. ¹¹ Ənúkèdòá nà àmè qá kó qèkiai dà jiá woá qíqí, i àmè siámè kà qíqí qèkiai woá cò dà əjí." ¹² Yesu lè nù nà àmè keà yó àmè wó ca bá: "nà əwò qòqdó nà azán qúqúá, əjká yó tò xró nònmi tò nònvi wó, tò dàdáwó nònmi hótònòn kà mi lè tóhó qèká qèá o kidé súsú bá wó ca woá vás yó wó dé nù, ilá wè nà wo ca sigbá əwéa o. ¹³ Voa nà əlè grádo əqùdú súgbòá, yó wámònnòn wó, ranmètütütòwó, àmè ká lè tángráwó kidé əjkuvitá tónon wó. ¹⁴ I avá jéjína wó, ənukèdòá woýká tèj wè nà wo sigbá əwéa o. Ənúkèdòá woá wè nà wó lè àmè jòjòá wó fònfòm nà wó lè àmè jòjòá wó fònfòm mè." ¹⁵ Kà àmè qèká kà lè àmè kà kànren kídá Yesu sè ənyòn nán woá, əlè nù nà bá: "anyòn nà àmè kà lá vás qú nù lè Mawu yá fiò qúxoámè!" ¹⁶ Voa Yesu lè nù nà bá: "àmè qèká avá jrádó azán gánjágán qèká i lá vás yó àmè súgbòwó. ¹⁷ Nà əqùdúá sògbòá, avá dò yé dçcòviwó nà wóá nù nà àmè yòyòáwó, "mí vás ənúkèdòá ənúsiánú sògbò qè ifiá." ¹⁸ Amèsiámè lè bùj gbé tó kúkú qèdémè, àmè kélákélá tòá nù nà bá: "jxré əbó qèkáá i qó lás vè kpré dámón uñ i mán yí i vè kpré." ¹⁹ Amè bù nù nà bá: "jxré lálá àmèwó i əjká vè tòwokpò bá woá tèj dábó nyòngbi mán séj káj nà i jrówo." ²⁰ I àmè bù nù bá: "jyqé yónrón, yé tákó nyé əjká tèj vás o." ²¹ Dçcòviá vás nù ənyòn lè wó nà yé xótò. I wó homèfen i nù nà dçcòviá bá: "yí mònwo jí kidé ədú ganmè yé tóhówóá i nán kprò wóámònnòn wó, əjkuvitá tònnònwó kidé àmè kà lè tángráwó." ²² Dçcòvi nù bá: "axòtò, ənú kà bù sògbéwó i tóhó gbé kpòtò qé." ²³ Axotá nù nà dçcòviá bá: "yí àmón gánjágán wó jí kidé tóhó

ká wó hádewó í zíójí nà wóà vá kàjgbò hó tiú hòmè nán qđ.²⁴ Ënukèdòá jílè nú nà mí bò, àmè qđken lè àmè kà wó yòáwó mè kà jíkaá vá qđ tiú qúdqú kpò o.²⁵ Àmè súgbòwó yíkó kídá, í trò i lè nú nà wó bò: ²⁶ "nà àmè qđ vá ègbòn nyi í jílèkè yò jítaá dàdá, nànnáán, yònrò; èvi, nònnví jícu nònnví nyontuín een jíkaá tènj nyi tiú dèkpròvì o.²⁷ Àmèámè kòjkaá tènj cò yè jítoá tícogà í kpròj doá jíkaá tènj nyi tiú dèkpròvì o.²⁸ Ënukèdòá àmè kà lè mián mè, jíb bò yèá tú xò gróbótó kòkò, nà jí kanren gbjòxó í waá kònjtá nà ènú kà ahúnán wó o nà asèjíkpèá nà a nyán?²⁹ Lé ákpá bú mèaaán, nà í lè qđo gòmè kpéá í tènj wè jròá, àmèkè lè kpééá wó sáá woá vá toji í lè zúí.³⁰ Í lè nú bò: "àmè lá tòjí èxò tútú í jítènj we jrò o.³¹ Alo èfio kà í, gakémè í yí kò ahúá wò gbò kidé èfio bù, í jí kaá vá kanren gbjòxó í vá bíó ènú kpákprá nà atèjí cò àmè kawuiwáatòn tóhó àmèwó í wò ahúá kidé èfio bù ká gbònòn kidé àmè kawuiwáatòn tóhó èwui?³² Aló, gákámè èxròá lè qíjìdi tóhóá dò àmè nòn tóhó tò nà á vè biò nònnònmè kà lá hián rànrmè fáfá vá.³³ Sèjíja, mián qomè tò qđken jíkaá tènj nyi tiú dçcòvì nèjí gbè nù lè ènú kà lè siá wó sáé o.³⁴ Òjè nyòn, vòá nàí bù yè viví nà àwò mòn í tènj gbá víví?³⁵ ñgbà qđo afi xòxò ná anyigbán ò alo kòrujikò o. Wó cóé dánkpiin dé xixénú. Amè kà ètò lè siá bò nán sáé tónuán nán sáé."

Chapter 15

¹ Ífiá ehò jötòwó sáé kídá ènú vòén wòtòwó wo lè vá Yesu gbò bò yè woá qđtòá.² Faristòwó kidé ènú ñròntòwó wò lè gbòn huhrui lè wojátmè í lè nú bò: "àmè lá lè xò amè vòenvò, í lè qúnú kídawó caá."³ Yesu lè nú elò dodo elá í lè nú bò: ⁴ "amè ká í lè mián mè nà wò èrán kavètakpò qđe í qeká bù lè mè, i jíkaá dáci kavè ciwó ciásidqékè lè zogbáji, í lè vò jí kà bù kéká í vò kpoë.⁵ Í nè i vò kpòéá, á còe qđ yé bòtä í kpò jíjò.⁶ Nè í vò qđ àxomèán, ebònè èxròáwó kídá ámè kà tebòá wó í nán nù nà wò bò: "mí kpò jíjò kidéjò ènukèjòá jí kpò tiú rengbò nòn kà bùá,"⁷ Sèjíja, jílè nù nà mí bò jíjò á nòn jíjìkori nà ènú vòenwòtò kà trò jímè sáú kavè cí wò cí asidqékè kà wòún hián jímè tròtrò o.⁸ Aló, yònrò kà í wò cènjí àmèwó í nà ibù qeká jíkaá si kandé í kpò axoámè, í lè jí vòvèdè kéká í vò sáj nán gákémè í kpòá o?⁹ Í nè í kpòá èbònnò èxràwó kídá amè kà yé hò tè bòá wó, í nán nù nà wò bò: "mí kpò jíjò kidéjò ènukèjòá jí kpò tiú rengbò nòn kà bùá."¹⁰ Sèjíja, íjìlè nù nà mí bò, jíjò lè Mawu ejedotòwó mè nà nùròen wòtò qeká trò jímè.¹¹ Í lè jí nán Yesu nù bò: "àmè qeká wò èvì àmèwè qđe,¹² í qèvì cukuvia lè wò mèán nùnà yé dàdà bò: "dàdà cò cínòn nù kà lá nyi tiú nyen ifíá."¹³ Í lè jí nán èmán yé nù kà í wò qèá nà wó.¹⁴ Lè jíkéká qđ wónjgbéá, àmè kà nyi qèvì cukuvia bò nù kà trò zùn nyè tòá wò sáé í yí èdú díjìdí qeká mè, í lè jí nán ètòjì í lè dähén yé hò, í lè xré ènú kà jíhin ca ilè dähén èhóá lè agbè nònnòn bádábádámè.¹⁵ Kè í zín vè sáéá fufé gánjgán qeká dò lè afisiái lè èdú nán mè, í ènúwò vòtò í lè qđ hiánmè.¹⁶ Óyi í vè tò édo wòwò kídá èdú nán mè tò qeká kélá dìèyi yé bomè nà avè lè nán èdudú èhánwò.¹⁷ Òjì caá bò yè á qú èhánwò èqùdqú caá gánká àmè qekin jíni o.¹⁸ Vòá kà qèvì lá yí qekíá mèán ènú bò: "zá nínnín tiú dàdá yé kpopovit wó èqùdqú súgbò lè wòsi i lè látè i lè kú nà fufó!"¹⁹ Mán cò lèlá í mán yí tiú dàdá gbò, í mán nù nà bò: "dàdá, jí wò nùvòen qđ jíjìkoriún kídá wò caáún."²⁰ Nyè gbè nyòn bò woá yòjún bò èvivò o; wòjún nà mán nyi axóá ji kpòtò wò mè qeká.²¹ Cò jí nán mèán qèvì lá có í vò yé dàdá gbò. Kè í lè dijìdi tóhóá, yé dàdà kpòé í qú ádònnu nà i súdú i kpraá lò dè cò nè.²² Òvìá nù nà bò: "dàdá, jí wò nùvòen kídá tòjí kúvímè. nyøjí gbè mán nyi èvivò o."²³ Yò dàdá nù nà yé dçcòviwò bò: "mí cò awú nyøngbi vá kagbá í mián dòé nà í mián dò alogaví nà í mián do afòkpawó nà.²⁴ Í mián cò lálá nòn dami í wuí í mián quí sigbá azán nà.²⁵ Ènukèdòá èvì nyè kú, ifia í lè agbè. Èbú ifíá mí trò kpòé í wò tòjí azán qúdqú.²⁶ Lè gánámèán, fófóá lè bomè qđe. Kè í trò gbònnò i tèbò axomèán, èsá èhún xòxò kida èwé qúdqú.²⁷ Í yò dçcòviwò qeká i lè biè sé ènú kà i lè sáwò nyián.²⁸ Dçcòviá lè nù nà bò: "tò nònnvi trò vè axomè í tò dàdà wú lálá nòn dámí qeká ègbová lè nyøngbí mè í jí qekin wè o."²⁹ Òvì kélaké lè tò wò xomèfin í jí gbè ji bé yé á qó axoámè o, vòá yé dàdà dò vò i lè biéò.³⁰ Vòá èvì jíkótò qòjún nà yé dàdá bò: "kpò, èlá wò èhò súgbò kà jí lè kpàdáéunwó, í nyi jí ga qè dè èjìwò kpò o, í gánká, jícò ègboví jí kpò bò má qú azán kidé èxrò nye wò o,³¹ vòá kà èvivò àmè kà zán tò nùwò nyánma nyánmaán kídá matalátwò, èwú lálánòn damí ní."³² Yè dàdá nù nin bò: "èvì, èlè kídèj gásigámè í ènú kà nyi tì nye sáá nyi tòwò.³³ Vòá ènyòn nà mí bò mián qú azán i mián kpò jíjò, ènukèdòá tò nònnvi kà èlè kpòá í kú ifia èlè agbè; èbú ifíá mí trò kpòé."

Chapter 16

¹ Yesu nù nà yé dçcòviwò bò, "hotòn qeká wò àmè kà kpònnòn ènúwò ji qđe. Wò vò nù nén bò yé mè nùkòtò ji nán lè zán yé nù wò.² Cagbè: "nú kà í jílè sá còéún wò? Wò akòntá cò tò qoún, ènukèdòá jíkaá tènj gbè nyi ènú jí kpòtò o.³ ènú jí kpòtò lè nù qekíamè bò, "nú kà í mán wò ènukèdòá tiú xòtò lè xò tiú dò kà nyi ènúwò ji kpòtò? ègánjílè así nyè nà mán kúdó o í èkpén lè látùn nà má biò nù.⁴ jí myán ènú kà mán vòwò, bò nà wò vò nyánan nà tiú doá kà nyi ènúwò ji kpòtò, àmèwó nán vò lè xòtò nyøngbí lè wò xómè."⁵ ènú jí kpòtò lè yó yé xotò fin qùtòwò, í biò ké lèké lè tòá sè bò: "nèná í èká tò nà tiú xotò?⁶ ènú bò: "àmi gó kávètakpò. í nù nin bò: cò tò nu yòrònti, í nán kánrèn kubá í nán ñròn kakitákpo.⁷ ènú kpò ji tòá nù nà àmè bù bò: "èhò nèná í èká tò" í nù bò, kpònnòn wò agbán kávètakpò" í nùn bò: cò tò wèmán í nán ñròn kávè".⁸ Axotòá kafú ènú jí kpòtò majòmajòtòá ènukèdòá èwòñu lè bibimè. ènukèdòá xíxéamè viwò bi lè wo nù wòwò mè sáj wú kandé mè nòntòwó kà wojká tènj nyi o.⁹ jílè nù nà mi bò, mi wè nà miánjítà cò wò xròkidé ènú nònnámè si majòmajòwò bò nà gakémè a vò hédóá bò nà woá vò xò mi lè nònnxò mavò mavpámè.¹⁰ Àmè kà nyi adódò wòtò lè nù cukuwiwò mèán nyi yé wòtò lè gánjgán wò ca mè, í àmè kà ún nyi ènú dòdó wòtò lè ènú cukuwiwò mèán ún nyi lè gánjgánwò ca mè o.¹¹ Nè ún nyi ènú dòdó wòtò lè ènú nòn àmèsiwò mèán, mè kà í ilá kádè èjìwò lè ènú nòn àmèsi nyòn ngbi tòwò mè?¹² Nèná kà nà un nyi ènú dòdó wòtò lè àmè buwí ún o, min kà í lá cò kà nyi tswoá nàwò?¹³ Àmè qekin jíkaá tènj sùbò axotò àmèwè záqékìn o, alo á lèkè qeká ilá ròn qeká, alo á cò qekíá ,nán àmè qeká ilá lèké àmè qeká. Miýká tènj subò Mawu kidé ènú nòn àmè siwò¹⁴ Lèjénán faristòwó kà rònnòn èhò yé nyòn gbòá, wo sè ènyòbò nán wo sè í lè zúí.¹⁵ Í lè nù nà wò bò: " mián wo mi

Chapter 17

wòññòñ àmè jòjò lè àmè wo ýkuvímè, vóá Mawu dásí míán jíwó. ènú kè àmè gbèlòwó kò dà òjí yè nyi ènú kè Mawú yá cri.¹⁶ èsé kidé nyòn nù qè tòwó wo nyi nú sený qè kéká vá sindà vohaneç cidéatátò yé và vá. Cokkákà gànàmè, ènyòn nygbi Mawu yé fio qúho tò wo núú, í àmè siámè lè zán ògán bè yá qomà.¹⁷ Vóá èfá ne jiíkori kidé anyigbán bà woá di sáj wú nè woá rò nè èségaci qeká.¹⁸ Àmèsiámè ká lá gbá asiá í lá qè èbúá èwò matàlè í àmè ká qè yònrún kè wó gbéáwò matolé.¹⁹ èhòtòñòñ qeká lè ká do nè ènú jin kidé éká wú i kpónòñ jiç tègbèe dà yé nù nòn àmèsi súgbóá ú.²⁰ ènú biò tò qeká kè wó yò nè bè lazaro àmlin dà yé xóxóñú, kè abi lóhjún,²¹ í lè ji nè alá. Cán ýqúdqú kélè gòjen lè hótòñòñ yè tawú ú í sáj kpá ñ nán avúwó vá lè qùdqú yè biwó mè.²² èvà vá mè bè ènú bistòá kú i Mawue hédotwó cò dà Abraham yé kótanú. Hotòñòñ cá kú í wo qú.²³ Lè àmè kúkú wó nòn hoá, ècaká. èkó yé ýkúviwó yi jí kpò lè dijdi tohó i kpò Lazaro lè Abraham yé kótanú.²⁴ í lè dahá i lè nù bò: "dàdá Abraham, kpò adónnù mè ñ í nán da Lazaro kà jí gbo xó nè a cò yè lovi dà cimè í sénj já dà túj qè ji, ènúkèdçá ýlè vèvè sèsämè lè èsó lá mè"²⁵ Vóá Abraham nù bò: "èvi nyè qòjúñ lè tò gbo yé ýkéká womèán ènú nyòngbi wó nòn asiwó i Lazaro ènú bádàwó. Vóá ifiá, wo nen ègán lè lá í wá èlè èkú mòn ji.²⁶ Lè nán wó gbéá wo cò ayádò gánjágán qeká qè ñ nán qè, kidé súsú bò nè àmè qè ji bè yéá có lélá iyi mán gboá ýká tènj yi o, i àmè dàjì ýkaá tènj có lè ý nán í vá lè lá o!"²⁷ Hótòñòñ nù bò: "ýlè qè kúkú nè wó dàdá Abraham, bà nán dèj qidá tiñ dàda yè xomà.²⁸ ènukèdçá ý wò nònvi amántón qè kékj gbo xó nè a vè krán wó qè, kidé vòñwòñ bò wó cawó ýkaá vá tòhó kè nyi vèvè sèsämè mè o."²⁹ Vóá Abraham nù bò: "wo wò rònsé kidé nyòn nù dè tòwó dè; woá qotó!"³⁰ èhòtòñòñ qòjí bò: "èo, dàdá Abraham, vóá nè àmè qè lè àmè kúkú wó mè iyi wó gboá, woá trò jimè.³¹ Vóá Abraham núnè bò: "nè wòjò qotó Mònsé kidé nyòn nù qè tòwoá wo ýkaá gbo wó qekíwó nè àmè qè fòñ citá lá àmè kúkú wo mè ca o."

Chapter 17

¹ ènú kè lá tèjí cò mi wò ènú vòéñ, vóá bábá nè àmè kà ji á tó í vá!² Á nyòn nín wú woá cò zomòñ yè kpé qeká dàlè cò nin í woá còe dà ahúmè, bè nè á wò afòj qèdè bádá nè qèví lá wó qeká.³ Mi kpò miánjátawó ji nyòngvbí. Nè nònvíwó wò nùvùéñán, nán gbo nèn nen í tròá, nán sèñká.⁴ Nèn í wò nùvùéñ dè èúnwó záádré lè ýkákámèán í záádré trò vá í nù bò: "ýtrò èqòla&sèñká!"⁵ Àmè dàdòwó nù nè yesu bò: "kpé mián xòséá nè mi."⁶ Axòtòa nù bò: "nè mi wò xòsé qè sigbè? Logo yè kú ènán, mián nù nè? gboti lá "hún tò kékó, í nán vè jé ahúmè!" í á cò bùbù nè mi.⁷ Vóá àmè kà lè mia&n mè, í wò dòcovi qe kéká dà bo aló lá kpò èránwó jí í lá nù nèn bò, nèn í gbo cò bomè vaá, "nán vá kába&, í nán kánren í qúnú?⁸ Sèùn tovò bá nán nù nè bò, "qúnú qeká jí man qú, brá qekíwó í nán lè wò ýqèsiáqè jí kéká nè mán qúnú jrò í nù nù jrò. Lè nán ý gboá, avá qúnú í vá núnú?"⁹ Í ýká ci dòcoviá o énúkajòá èwò ènúká í núnéñ, mènàán á yé?¹⁰ Mián cawó, nè mi wò ènúká wó núnà mián wo séá, mi nù bò: "mi nyí dòcoviwó kà jí nyòn nè wò o. Mi wò ènúkà mi dola woá qádçá!"¹¹ evá vámè bò, kè iyi kò yérusalemèá, ètò lèfi samariá kídè galéliá wó dògò dqué.¹² Sigbè i lè qó èdú qeká mèán, àmè àmè wó ká nyi gúdú nòn wò vâ dögóá. Wò nòn azògá nèn¹³ í wólé dähá: "yesu, axotò, kpò adónnúmè nè mi!"¹⁴ Zéqeká kà i kpò woá, ènú nè wò lè "mi vè disá mián qekíwó nè vòsátòwó." Í, gakémè mè wó yi kéká, èvá vá mè èdò vò nèwó.¹⁵ Ká àmè qek lè wó mè kpò bò èdò vò nè yáá, ègbé trò tò fí wó tó yíá wó, í lè kafú Mawu kidé ègbé viví wò.¹⁶ Í gákro dè yesu yè fògbé, í lè dákpa nè. ènyi Samariá tò.¹⁷ Ká qòjúñ nàán, yesu lè nù nè bò: "àmè àmèwoá wó jí kpòj kókóá? àmè amansiqèkè kà kpòtawó qé?"¹⁸ Àmè qekèn ýgbé lè womè i lá vâ dàkpé nè Mawuá, tóvo nè àmèjòro laá?"¹⁹ Í lè nùnen bò: "co i nán yi tò xoséá dà dà nè wó."²⁰ Kè faristowó biò nyònní sá có Mawu yè fíj qúxó yè vá vâúnan yesu qòjúñ nè wo bò: "Mawu yeà fíj qúxó ýká vá kéká lè zé i nyí ènú kpòkpò o.²¹ Woýká nù cá bò: "kpò lèlál!" alo "kpò lè jí nán!" ènúkèdçá kpò, Mawu yè fíj qúxó èlá mián mè."²² ènú nè yè qèkòvivó: "ýkákéwó gboñòñ i mi án ji bè yèwoá kpò agbè tòvì yè ýkákéá, vóá miñká kpòé.²³ Cò ún jí nón mèán woá nù nè mi bò: "mikpò lè jí nán! mikpò lèlál!" vóá miñká yi xixénú o,²⁴ ènúkèdçá, sigbè jiíkori kà nè zó lè jiíkori yè kpàdèká nànà kékà àmè gbatòvía lá nyi lá ýkákéá jí nán jí.²⁵ Vóá kélékálá: èdolá qúayá gboxó, i jíjimà vi lá wó lè còe dàjíkpi.²⁶ Sigbè í vámè lè nowá yè ýkákéá jí, nànà a nyí lè àmè gbatòvía yè ýkákéá jí.²⁷ Wo lè qú, í lè nù nù, í lè qé yònrún í lè cò wo viwó nán acú, kéká í vâ qó ýkákéá kéká Nowá qó to jí húnmè (í èci qdçá va& i wó sâé)²⁸ Sigbè ý nán ká èvá lè lot yé ýkákéá gbo, wò lè qú nù, lè nù nù, í lè xré nù í lè do nù, í lè tú xò.²⁹ Vóá ýkákéá kéká lot dò lá sodomèán, èzóá já kidé jiíkori yá gboñgbón í wó wò see.³⁰ Nènà ká i a nòn lè ýkákéá kékà àmè gbatòvía lá vâ qé qekíá dò.³¹ Lè ýkákéá nán, nè àmè qé lè èxò yè támèán ýkákéá qí bë yé á vâ lè yè gboán yè wó dò lè èxòmè o. Í àmè ká lè nòn bomèán ýkákéá qo axòmè cò o.³² Mi qóún lot yé siá.³³ Àmè kélé jí bë yé á qé yè gboá a bûí, vóá àmè kéká lè bûíáa qé.³⁴ ýlè nù nè mi, lè èzán nán mèán àmè àmèvè á nòn abati qeká jí. Woá cò àmè qeká í gbo àmè qeká qé.³⁵ Á vâ vámè kékà nòjò nè yè mènàán wó dàdú, í woá cò àmè qeká í gbo àmè qeká qé.³⁶ (Àmè àmèvè à nòn bómè. Woá cò àmè qeká í gbo amè dàká qé.)³⁷ Wó lè biesé bò: "lè fíj axotò lèá, aklassou wó cá lá dè lè ý nán"

Chapter 18

¹ Í lè nù èló dòdó cò sigbè woá kpòtó í lè hódè nè woýká gbojò o.² ènú bò: "lè èqú gán qeká mèán kojódòtò qeká lè kékjún vòñwòñ nè Mawu o í jí bù nè àmèqè o.³ Í fíá lè èdú jí nán mèán kpósún qeká lè, ivà nè gbo, í nù nèé bò: "kpèdá èùn nyè nà tñj nyòn nán jò lè àmè kéká lè nyè kídè vâ mi dò nyònnán gbo."⁴ ènúkèdçá cò hóhóá ýlè jí bë yé á kpèdè èùn nyè o. Vóá lè gabúmèán, ènú lè qekíamè bò: "tògbé bë nyè ún vònvòñ nè Mawu o à í nyè jí bù nè àmè qé o á,⁵ gànýká, kéká ahosi lè dákpa, mèán kpàdèúñ nè yè nyòn nán jò; nè únýká gboá vâ tñkóún kidé yè vâ manèntàmanòntè.⁶ Í, axotòá nù bò: "mí qotó í mián sá ènúká kojo mágó nyòngbító lè nù.⁷ Í fíá qé, Mawu ýkákéá lè ènyòn jòjò nè yè mènàán wó dàdú, í woá cò àmè qeká í gbo àmè qeká qé.⁸ (àmè àmèvè à nòn bómè. Woá cò àmè qeká í gbo amè dàká qé.)⁹ Wó lè biesé bò: "lè fíj axotò lèá, aklassou wó cá lá dè lè ý nán"

dè àmè búwóún:¹⁰ "àmè àmèvà yíkò sensen yé xòmè né waí xodá (dqeká nyi faristò í àmè àmèvà átòá nyí tákéx xòtò.)¹¹ Faristóá í lè xóqé dè yéjtá tá: "Mawu, ñlá dákpé nè wó ké nyé ún wó qé sigbá àmè qéwó ké nyi núvén wòtòwó ônè o, àmèkè ñjójá wó o matelé tòwó, áló ètahó xòtò èlápó nè?"¹² ñ bránè nu& závà lè gbongengba dèká mè í nán nán ènú àmèwoátó lè ènú wósé kélá asínyá."¹³ Vóá ètahó xòtò, nòn azògá í hú búi cá bá yáá kò ñuvíwó yí jíjkori o, vóá ècò aló hó akötánú í nù bá: "Mawu, kpòá adonú mè ñ, núvén wòtò."¹⁴ Ñlé nù nè mi bá, àmè í nán á qó yé xomè jójò sèj tóvó nè àmè qéjtá, ènukéjá nè àmè qéjtá kò qékiá dí já woá vá dídií, vóá nè àmè qé búbó qékiá woá vá kó dá ji."¹⁵ Àmèwó lè cò wó víwó vá nè bá nán tálé, vóá dcovíwó kólá kpò woá lè tú mòn nè wó.¹⁶ Vóá Yesu lè yó wó í lè nù nè wó bá: "mí gba qéví cùkúviwó qé nè woá vá ègbò nyé, míjká ghé nè wó; ènukédóá Mawu yé fíi qúxó nyí àmè nán wó mònkító."¹⁷ Lé ènyón dodomèán ñlá nù nè mi bá, àmè qé kò jíká xò Mawu yé fíi qúwó sigbá qévi lá ènáán, jíká qó mè kpò gbéqdé o."¹⁸ Àmè kpòtò qéká lè bie sá í nù bá: "axotó nyóngbi, nù ká í mán wó i agbá mavò-mavò nán nyí tì nyé?"¹⁹ Yesu lè nù nè bá: "nú ká i jo í élé yó hí bá nyóngbi? àmè qékén í nyón o nè gba Mawu qéken."²⁰ Óyán èsááwo: jíká wó matéllá o, jíká wúá àmè o, jíká fifi o, jíká nyi ènú tohó nòntó vihotó o, bú tò dàdá kidá tò nánnán."²¹ Àmè kpòtò qéká nù bá: "híwò ènú nánwo vayí cökéká tiń qékeje vímà."²² Ké Yesu sá ènyón nán, élé nù nè bá: "èkpòtò jíká nù wó. ðqó lá sá ènú ké lè asiwoá wó sáé í nán men nè ayá qúviwó, í wó ènú nòn ámè si qé lè jíjkori (í nán vá, kprjndó)."²³ Vóá gakémè hotónnòwó lè sá ènyón lá wóá, èci kpò lè qékiá mè, ènukédóá èkpò èhó súgbó.²⁴ Í Yesu ké í lè kpòá, ká í lè cí kpóá ènú bá: "esinj nà hótónnòwó bá woá qó Mawu yé fíi qúhóá mè!"²⁵ Ènukédóá á búbó nè ketekete bá nán tò tónní yé domè sájwú nè hótónnòwó nán qó Mawu yé fíi qúxoá mè."²⁶ Àmè ká lè qdotoàwó nù bá: "nè í nyí èná, min ká i lá táké kpò qéqdé?"²⁷ Yesu qò ún bá: "ènú ká nyí mavò-mavò nè àmèwoá wó nyí wòwò nè Mawu."²⁸ Pètró nù nè bá: "ènyón, mí dái mián núwó sá qé í kprò wó dó."²⁹ Í Yesu lè nù nè wó bá: "lè ènyón dòdò mèán, ñlá nù nè wó bá àmè qékín ñlé ká cögba yé xó qé, aló ásiá, aló nònvíawó, aló yé dàdawó, aló éeviawó cagbá Mawu yé fíi qúxó, jíká xò sájwú lè xixá lá mè, lè xixá ké gba nón àmè agbá mavò-mavò à o."³⁰ Lé hí nán yé jígbáá èbó àmè àmèwuvà wó qé qékiá gba, lè lù nù nè wó bá: "mí kpò, mí yi kó yérúsalemè, í ènuké ènyón nù qé tòwó wó ñrónán sá dà àmè gba tò viá ún woá vá mè.³¹ Ènukédóá woá còe nè vodú wòtòwò, i woá zuí, i woá wó ènú ká nyí jíken nù dà ún i woá tútán dà ún,³² í nè wó xòá jrjá và wui í nyicòàmèán, á vá fòn cítà."³³ Wòj lè sá ènú lá wó qéken gòmè o í etó dodo lá wá qé wò, i woá lè sá ènú ká wó i nùán wó gòmè o.³⁴ Òvá vámè ká Yésu táké yéríko jíkúví tónnòn qéká kánren dà àmón tó qé, i lè bíf nù,³⁵ i lè sá ká àmèwó vá yí ká, èlè bíf ènú ká lè jójá sá.³⁶ Wo lè nù nè bá Yésu Nazareth tòá i lè tò lè lá.³⁷ Í jíkúví tónnòn dàhá, i nù bá: "Yésu, David yé vi, kpò adonumèj?"³⁸ àmè ká lè zón lè yé jíká woá lè tú mòn nè jíkúví tónnòn, i lè nù nen bá nán víi. Vóá ègbé dàhá sensen wú: "David yé vi kpò adonumèj."³⁹ Yésu nònté i bá woá kprò àmèán vá. I ká jíkúví tónnòn táké, Yésu lè bie sá bá:⁴⁰ "nú ká i èjí bá mán wó nè wò?" ènú bá: "axotó, ñlá jímá kpò jínu."⁴¹ Yésu nù nè bá: "kpò jínu, tòó xósá dàdò nè wò."⁴² Lé zéqéká, èkpò jínu i kprò Yésu do i lè kafú Mawu. Ké wó kpò èlá, àmè wó sá kafú Mawu dà èjí.

Chapter 19

¹ Yésu yi yéríko. ² Í kpò, àmè qéká lè nán ká wó yé bá zaxéó ètahó xòtòwó fíi, i kpò hó. ³ Èlè jí nè á kpò àmè ká nyí Yésuá, vóá ká jíká táké kpòá cagbá àmè súgbó wó táké, ènukédóá ènyí àmè kpòkporó? ⁴ Cagbá hí nán táké èsúdú yí àmèwó jíká, i rá gba titi bá yá kpòé, ènukédóá Yésu qo lá tó lè hí nán. ⁵ Ké Yésu qó tóhóá, èkpòé qídá lè jí i lè nù nè bá: "zaxéó qí kàbá, ènukédóá èhíán bá mán nòn tó xomè ègbán."⁶ Èsúdú kàbákabá i qí, i xóe kidé jíjá. ⁷ Ké wó lè kpò ènán, àmè siá mè lè fánkoá, i lè nù bá: "ayi i vè jí ènúvén wòtò kpò."⁸ Zaxéó nònté dá axotóá jíká, i lè nù nè bá: "kpò, axotó, mán cò tiń nù nòn àmèsi yé mánmán mè nè áyáduvíwó, i nè jíbá àmè qá lè èjíqé mèán, mán túí nè dà tohó àmè nè."⁹ Yésu nù nè bá: "qéqdé qó axó èlá mè gba, ènukédóá àmè lá cá nyí Abraham yé vi.¹⁰ Ènukédóá àmè gba tò yé víá vá bá yéá vá jí i qá àmè ká búa wo."¹¹ Ké wolá sá ènyón nán wó, ègbé lè yíká i lè xónú i lè nù èlè dódó ènukéjá átò bá yérúsalemè, i ká wó búa bá Mawu yé fíi qúxoá lá vámè záqéká.¹² Ènú hótón bá: "àmè jíkúví táké yíká èdú dijdi mè nè axó nè yéjtá fíi qúxó i trò vá sájyi yi.¹³ Óyá àmè àmèwó lè yé dcovíwó mè, i cíká hó àmèwó nè wó, i nù ná wó bá: mì wó nè wóá jí dàjí káké má tró vá.¹⁴ Vóá yé mèwó lèkéá i wó dà àmè nònnú tóhó yá hákocó lè yéjgbá i lè nù bá: "miñlá jí bá àmè lá nán qú fíi qé míán jí o."¹⁵ Èlè jí ká i trò vá yéjgbá, ká i xóe fíi qúxóá jrjá, èlè bíf dcoví ká i cò èhó nònná wó sá, kéngbó xó nè anyán sibgá wó domè tò qésiádè we i jí dà jí.¹⁶ Kééláké táké vá jíká nén i nù bá: "axotó, táké hóá jí àmèwó dà jí kpò."¹⁷ Àmè jíkúví táké nù bá: "ènyón, qcoví nyóngbi sigbá ènú hé qéká mè èwò nù dòdóá, axó acekpákpá d' èdú gánjigán àmèwó jí."¹⁸ Àmèvàtò vá, i nù bá: axotó táké hóá jí àmètò dà jí.¹⁹ Àmè jíkúví táké nù bá: "cò èdú gán àmètò dí nán kpò wó jí."²⁰ I àmè búa vá i nù bá: "axotó, kpò jíká táké hóá sájwú nyóngbi dà áwúmè,²¹ ènukédóá jí vónvón nè wó, ènukédóá ènyí àmè yrándá. Òxónnòn ènú ká hí cò qé cá o, i èxá nè ènú lè fí hí do nù dò cá o."²² Àmè ká nyí àmè jíkúví táké nù bá: "híkó kojó nè wó tó yóngwó jí, dcoví yrándá yrándá. Ónyán bá hí nyí àmè yrándá yrándá, i xóe nè ènú ká nyi jíká dè o, i nán hánú lè fí nyá hí do ènú do o."²³ Nú ká i jí hí cò tiń hó dà èhó jrádó tohó ún bá káké má tró vá má xóe kidá aláá?²⁴ I àmè ká nyi jíkúví táké nù nè àmè ká wó nònté dà lè hí nán bá: "mi xó èhoá lè si, i còe nè àmè ká àmèwó lè siá."²⁵ Wólá nù nè bá: "axotó, àmèwó lè si vo."²⁶ Ñlé nù nè mí bá, woá nán àmè ká si i lèá, vóá woá xóe lè àmè ká hí wó qéá sá i sájé cò nè àmè ká si i lèá.²⁷ I fiá mí kprò tiń kétòwó vá, àmè ká wój lè jí bá mán kpácé dá yé wó jíá o i mí wú wó lè tiń jíkúvímè.²⁸ Ké i nù ènyón nán wó jrjá, ègbé cí yí ká yérúsalemè.²⁹ Óvá vámè bá gakémè i tábó Bethphagá kídá Béthaníán, lè ètò ká wó yé nè bá Olivé, yé kpájíá èdó dcoví àmèvà,³⁰ i lè nù bá: "mí yí èdú wó tòàmè. Né mí qomèán, mián kpò keteketé ká àmè qéj kánren jí kpò o. Mí túí i còe vá ún. Né àmè qé bíf mí sá bá, "núkéjá i mília túá?" Mí nù nè bá, axotó híen.³¹ Àmèkè wó qéá wó yí, i kpò èjvía sibgá Yésu nuí nè wóá.³² Ké wolá táké kétéketé ènútòwó lè nù nè wó bá: "nú ká i jí hí mlé túá keteketé?"³³ Wó qójún bá: "axotó húin."³⁴ Wó

Chapter 20

cjèe vá nà Yésu, wó cò wó wúwó dà èsòviá jí, í cò Yésu kànrén dà jí. ³⁶ Ké wó yi kójá wo& cò wo wúwó qó qá èmòn jí. ³⁷ Gakémè í lè tábò Oliviers yè tóá Barimèán, dòcòví súgbò súgbòwó? tò jí lè kpò jíjò lè káfú Mawu kidà ègba siísí cagbè èdò gánúgán ká í wò kpòá wó, ³⁸ í wó nù bò: "woá yrá èfíj kò gbjò nòn lè axotó jíkò jíá! njifàfà lè jíjkorí, í kókodò jí lè tohó yi jí yí jiwo!" ³⁹ Faristo dèwó kò lè ámè wò mèán lè nù nà bò: "axotó, gbà ènyòn nà tò dòcòviwó." ⁴⁰ Yésu lè qèj nà wó bò: "qlé nù nà mi, nà wó víán, èkpéwó lè vá dàhá!" ⁴¹ Kè Yésu tábò èdú gánmán èfán víín dà qèkiá ún, ⁴² í nù bò: "nà nyí bá ènyán jíkéká kò ènúwó nyí ranmà fafatçá! vçá wó xrá lè tò jíkuvímá." ⁴³ Ènúkèdçá, jíkékáwó lá vá vá àjí wó kò tò kétèwó woá tu ènú túmón xíxrá dà wó, woá trç dà wó, í lá lè qó qú nà wó lè tòhó qèsiáqò. ⁴⁴ Woá cròn wó, kidà èviwó. Woíjká gbó jíqèkin qe lè ún wò kò lè nyí èkpé dà èkpé jí o, ènukèdçá jíkéká gamè ká Mawu xò nà amètòá á tèkpò bò yéá hò nà wò o." ⁴⁵ Yésu qo sensen yè xómè, í tójí í lè yán àmè kò lè sanúán wó, ⁴⁶ í lè nù nà wó bò: "wó ñròndé bá: "tíj xómè lá nyí qèxòxó yè xómè," vçá míánwó, mí cò sèn wò fráfitjwo dò." ⁴⁷ Nánè Yésu kpránè ènú tègbèè lè sensen yè xómè í vçsalá tó gánúgán wó, ènú ñròntò wó, kidà qúmè yé mè gànwó lè jí bò yè woá wui, ⁴⁸ vçá wó jí yán sigbè woá wò mòn o, ènúkèdçá àmè wó sá lè qètoá i lè kpò kpénkpenmè nen kidá jíjò.

Chapter 20

¹ éva vamè gbéqáká kò Yésu lè kprá nù àmè wó lè dèxoxò mè i lè nu ènyon nijonngbiñ an vçsatò gánúgán wó, ènú ñròntò wo kidá amè cici wó. ² Wolè xonu ne: "nú nà mi, lè ace kpákpá kó jí élè wò ènú mán wo lèa? nòmi ámè kò i nàn wó acekpákpá nàn?" ³ Í lò dojnún nà wó bò: "nyèncá mán biò mi ènyòn dèká mi nùnjùn." ⁴ Yohana yé ci qéta déé cò jíjkozi, njom amègbètò gbó i?" ⁵ Wólò nù qónjún bò: "éccò jíjkoziá" nükéé ijo í mí ñkàn déjí o?" ⁶ Í nà mì dónjún bò: ècò ámè gbètò wó gbòá, "ámè wó séé lá húkpámí, ènúkèdçá wó xòe sá bò Yohana nyi Mawu yè nyòn nù qe tò." ⁷ Ké wó bútámà jròá, wó nù bò yèwó ñyjan fí cóá o. ⁸ Yésu nù nà wó bò: "nyenca nye ñyjan jíká vá nù nà mi ace kpákpá kò jí qlé wò ènú nán wó lèa o." ⁹ Ènú ènyon lawo nà dûmèvíawó bò: "ámè qéká do ahatí (vignè), í háyá bòa nà yé détòwó i có yi mè. ¹⁰ Lè ènú ènú kú cincinàn kéká gámèán, èdò èdçcovi qéká sénj yí nà èbòaji bò woá ne atia yá cù cincin, èboa djikpótawo hoéà, í yín alò yi álò gbál. ¹¹ Ígbé dó èdçcovi búsəni yí wó gbé hó yé cá, cá, í dojñkpen, í yin yé cá alò gbál. ¹² ègbè dò amò amètònatò, wo qábi ñún, í yin. ¹³ Aháti boatò nù bò: "nú kè í mán wò? mán qđ èvi nyɔ rònròntòá. Tá múnýón wóá dà búbú yá ún." ¹⁴ Vçá, kè èbò jí kpòtòáwó kpoá, wo léé lè xó nù lò wó qđ cí wómè, lè bò: "mikpò amèké cè va nyi cínondùntòá mián wui, ècinondùqúna ñnyí miatò." ¹⁵ Wó qééqé lè aháti boámè? í wui. Í fià nù kè í ahatí botóá lá wò nà wó? ¹⁶ A va, í lá vá wú èbo dètò nán? wó sáé í lò vá cò ahatí boá nà amè bù wó. Kè wó ènyòn nán, wó nù bá, áa Mawu jíká nyí ènà ò!" ¹⁷ Vçá Yésu kpòwó í nù bò: "enú ñrònjròn lá gòmè qéé?" ákpá kó óxò mòtòwó dánkpen án trò và zún zogójikpò? ¹⁸ Àmèsiamè kò lè génjin dà èkpá hína jíá á génjin déà a gbán." ¹⁹ Nènà í nyi, vçsatò gángánwó kídá ènú ñròntòwó jí bò yéwó ál cé lè gánamè. Aó wó nyá bò ènú nyon náwó contrú yéwó. Vçá èvònvón nà èduamèvíwó. ²⁰ Wolè kpòe dònnjún, í dò àmè wátá kó bú wó qéki wó bá amè nijongbiñwó cùgbè njí wóakpò ágòdjèdjà lè yé nyon núnú wó mè gbèecò nà woci téj còe nà jí dûdúá. ²¹ Wó lá bíce sà bò: Axotò mí nyín bá èxò nà nù í kpránè nù amè lè jíjò mè, í amè qékin yé nòn nòn mè ñjú jí ún nà wó o, vçá élè kprá Mawu yè mòn nán lè a dódómè. ²² Wó ròn nà mí nènmí wó ñusròn nà mia bò mián tú ètá hó nà César. ²³ Vçá Yésu sá jíny nyányá gomè dò ún nà wó bò: ²⁴ "mí disá amè cíngbè tò díjká ún. Mè ñjú qsi kidá ènú ñrònjròn ló?" Wó qđ ún bò: "César" ²⁵ ènú nà wó bò: "nè nyi ènèán, mí cò ènù kè nyi kayísáró tò nè káyísáró, í ènú kè nyi Mawu tò nè Mawu." ²⁶ Wo ñká tej gbà dákíká nà yé nyòná lò amè wó jíkò o. Yí nyon ñjú dódí kpácá wó, vçá wo ñgbé nù nyòn qécin o. ²⁷ Nà saddúsíatò dawó lá nù bø fònfòn bá kúkúàwó mè ñgbèlea, tèbòe í bíe sà bò: ²⁸ "Axotò, kpò ènú kà Monsá ñròn dé nà miàn: "nà amè qá yé nonvi ñcúvi kúá, í qá yònrún kè ñjí èvià, nònviá lá qá fofóá si í lá jí vi dák nà fofóá." ²⁹ Vçá, ñcu àmàndrá í kélaké'lá tóá qá yònrún, ³⁰ í kú èví màjjí-màjjí, í èvèá tò cà ènà. Í àmètò á tò cá qá, ³¹ nénà í nyí nà woá xamè amàndráá wó séé kà ká kú èví dákíká màjjí. ³² Lè mà díndíjí mèan nyonruán. ³³ Lè fònfòn citá, yé gámè àmè kà tò í lò nyi nyorúan? ènúkèdçá wóá mandräá wó sá qá kpò." ³⁴ Yésu lè qo ún nà wò bò: "xixé lá mè viwo qđ nà yònrún igbè cònréwo na acú. ³⁵ Vçá àmè kèwólá nyòn nà kójó qđqó nà amè kúkú wó fònfòn citá lá gaxoxó í nán mèán wójáká gbá vá qđ yònrún woá vá cò àmè qéki nán dákó ò. ³⁶ Wójáká vá kú cá ò, ènúkèdçá woá vá sò kidá Mawu ñédotòwó, í woá vá nyi Mawu yè viwo, kè í nyí bá wò nyi fònfòn citá yé viwo. ³⁷ Bé amè kúkúwó nán fòm citá, Mosé ñtá cá nán wó myán nù kúdà atí wómè ayo axotòá Abraham yè Mawu, Isaká yè Mawu, kidá Yakobó yè Mawu. ³⁸ Iñiá, Mawu ñúnyi ámè kúkúwo & Mawu ò, vçá àmè lág'bá wótò í ènúkèdçá wo sáé lá gbá lè mè." ³⁹ Ènú ñròntò qéwó, dònjú bò: "Axotò, èkónú nyòngbi." ⁴⁰ Í woñgbè tèj bíce ènyòn qékin sá ò. ⁴¹ Yésu nù nà wò bò: "nà í wòmón í woá nù bò kristó nyí David yé kó?" ⁴² David ñtá nù ló Psalmò yé wémán mè bò: "axotò nù nà tñj xótò bò, "kànrén dè tiý nûdúsimè, ⁴³ kékè nà mán ná ná zòn tò kétòwó jí." ⁴⁴ David yé Kristo, "axotò" ífia nà í wòmón í, nyí David yé vi. ⁴⁵ Gákémè àmè wosá lè qotoáá, èlè nù nà yé dòcòviwo bò: ⁴⁶ "míkpo nyòngbi na mí lò bò ènú ñròntò kò do na awú diñdinj à wó, í rònnòn ámè cící bá vó kòj lè amè bexó wo, í jíndòn tòhò kélaké'lá tòwo lè sensen tòhò wó, lè azán qúxó wó. ⁴⁷ Wó vúna kpòsúwó xówó, í wó xò nà qđ diñdí lè àmè wó jíkùvímè. Woá vá xò tò dòndòñ.

Chapter 21

¹ Yésu, kó tá yiji, í kpò hotòñònwó ló cò wó nù nánnán dà kisimè. ² Ègbèkpo kpósú áyá qútò, kè cò èhó gá cùkúví àmèvà dà mè. ³ Ínubá: "lé nyòn dódómèán, qlé nù nà mi, kpósú áyá qútò nàn í dà mè wú àmèsiamè. ⁴ Amè lè wó séé cò kà kpòtò lèjíá í sèn wò ènú nánnán. Vçá kpósú lá, cò kélá si séé ènú kà wò qe séé bò yéá sèj nòn agbà à." ⁵ Kè àmè qèkákó lè xónú cò sensenxjá ún, sigbè qđ a cò nà kidá èkpá nyòngbiwó kidé ènú nánnán wó, ènú bò ⁶ "ènú nánnwó kà milé kpòá, jíkéká wó ká vá va kà jíká kpòtò èkpá dà èkpá jí kèjáká gú ò." ⁷ Wó lè bíce sà bò: "áxotò, gákééméi ènú nán wó ká vá àmè? nù kééí lá

nyí dàsiwó gakámè ànú nánwó lá vá va?"⁸ Yésu qó njún bò: "mí lèbè nè nè miaqékíwó nè wó ñká qú mián jí ó. Ðnúkèdøá àmè súgbòwó lá vá lè tiñj kò jí, í nù nè mi bò: "ənyèn í; gamàá tèbó, mí ñká kprò wò dò ò. ⁹ Nè mìlè sé wólé xònú có ahúáúun kidè àmè có dá àmè ún wó, mí ñká vònvòn ò, ðnúkèdøá ànú nán wó dò lá vá gbòxó, vñá kpotiá kpòtiá ñká nyí zá dæká o." ¹⁰ Í gba yijí í nù nèwó bò: "édu lá có dá é dí bú njún, í fñodúxó lá có dá fio duxó njún. ¹¹ Anyigbán njún gánj gánwólá vá vamè, lè tóhó vòvòvò wómè, fufé kídè àmè kúkú súgbò wó ànú jòjò señu-señu wó lá vá va kidè dësí gánjgán wó lè jíñkóri. ¹² Vçá, jéñkò nè ànú nán wó sà à, woá cò wó lówó dá mián jí, wóá xá mí dò woá kprò nù yí bòbò tóhó, woá cò mì dà xáká tóhó, woá vñá cò mì yí ñfíjwó ñká kidé èdú kpròtawó ñká cágba tñj kò tò. ¹³ Hínan á vá nan è mián tèñjú nù ànú kè mí kpóáwo. ¹⁴ Nènè kè mí ñká vá còe dá mián jíwó mè sigbè mián vñá bú àmè ñká xòxò lè ànú códé àmè ún yá ñká o. ¹⁵ Ðó mán vñá cò ènyòñ vñvñdèwó nè mí kídè njúnny nyán kè mián kétawó ñká ténj vñá nòn tá lè nòmi wò nubú i sèn tovó nè mián tò á o. ¹⁶ Vçá mián jítewó lá có mí nán, mián nònnviwó, miám mè wó kídè mián xròwó i woá wú amè súgbò lè mián mè. ¹⁷ Amè wó séé lá lákè mi cagbè túñ kò tò. ¹⁸ Vçá mián tå då qákín ñká bú ò. ¹⁹ Tò mián vñvñ qédé mèán, mián qú jí nè mián sè kè dò mián wó. ²⁰ Né mì vñá kpò áhuá wòtawó xixrádá yérusalemèán, mì nyin bá yá còncrón tábò. ²¹ Í, àmè ká lá nón yudéá wó à, wóá sì yí étowó mè, í àmè ká lá nòn èdú gán mèán wóá có i yí i àmè ká lá nòn éxámè lè lè jí nán wóá wóñká dò o. ²² Ðnúkèdøá wóá nyí wò dènú yé ñkéká nè ànú nrðdeawó sée jí jòjò sée. ²³ Bábá nè yñnrún ká lá fñfûdeawó kidé kè lá lè wó viwó dè lè nkèkè nàn jí! Ðnúkèdøá á vñámè bá amèwó nù lá duàdønnú lè èdúá sée mè, kidé hómèfien dè èdú nán mè tówóji. ²⁴ Wóá vñá gójín bá ahuawi qádá wó mè, wóá vñá nyi àmè lélè wó lè èdúá sè mè i àmè maxòsawó lè tafó yérusalemè jí káké í vñá dò gakámè àmè maxòsawó wó nù wòwò wó nán vñá vámè. ²⁵ Dásiwó lá zé lè nyidónmè, lè xlétimèkidé xlétiwó mè. Í lè anyigbán jia vñvñ sásawó lá vñá vñá amèwójí lè èdúwó kè wó woñká ténj gbá nyán ànú kè woá wò wò lè ahú kidé yá gbàngbàn yá dán wòwò wó mè ò o. ²⁶ Amè wó lá kú ñjá lè ñtò ñjóñ kprò ènúké ká uá jò lè anyigbán jia dò jñjkóri lá njún-njún. ²⁷ Lè nán í, wóá vñá kpò àmè gbètawíá lá có akpòkpò wó mè kidé egàn kidé kpen kpen mè. ²⁸ Né ànú nán wó vñvñ, mì fñn nè mián fñntá tå dají dò vñvñ ²⁹ yésu dò lò dáká nè wó " mì kpò fñjkutí kidé atí kpotiá wó fée. ³⁰ Nè wò mián mián nyin bá cí ñjorñj tábò. ³¹ Nènè kè, nè mì lò kpò ènú nánwó vñá bá Mawu yé fio qúhóá tábò. ³² Lé ènyon dòdó mèán, jiyimè vñlá-wóñká vñá ká kò mì ñká kpò ènúnan wó ò. ³³ Jñjkóri kidé anyigbán wóá vñá yñjñwó kpò ò. ³⁴ Mú lèbè mián dè ciwo nè mí ñká, vñvñvñ bá mián jíwó májò máyòwó wó, áhaa núnú wó kídè xixéamè yá támè bùbú wó nè ñkéké nán ñká vñá vñá níkpatá. ³⁵ Sigbá fñcá èná ò. ènúkèdøá jí wó sá. ³⁶ Mí nònnùn dè gaxi à gané xòdè nè mián gró ènú nán wó sá ká ká vñá vámè. Ímián vñá nòntá lè àmè gbètawíá yé ñkúvímè ³⁷ Nènè kè, ñkéké ká yésu lè kprá nù lá sensenxómè án? éqdó lè vñé ci olíviers yé toá jí ézánmè. ³⁸ èdú sèá lè nyí dí mè kábá vñá gbò nù wóá dò tóé

Chapter 22

¹ Kpònnòn mähúan-mähúan ká wó yñnèbá didi lè àmè ún zán tábò. ² Vñsálátó gánjgánwó kúdè wémán nròlò wó lè jí èmèn kè wóá tó í wú yésuá, vñá wó lè vñvñvñ nè amèwó. ³ Sátán dò yuñá iskarioté mè, àmè ñká lè àmè àmèwuiwá wó mè. ⁴ Yuñá bránú kidé vñsátawó kidé àmè ká kpacé nè ákpá mònnuwó nòtawó sigbá nè woá wòmòn i sá Yesuà. ⁵ Ènú vívínèwo i wó sá woñkíwó gòmè bá yá wóá nè èhá. ⁶ Ë rón dají i lè gáxoxó nyñngbi ká jí ásá Yesu ámèkprétawó mányán tò. ⁷ Pònnòn mähán mähán yá ñkéké ká àmè qòlá wú didi lè àmè ún zán yéri gbòvía vñá dò. ⁸ Yésu dò pétro kidé yohanes i nù nèwo bá: "mí yí vñá jí krado didi lè àmè ún zán ñkúdú dè ká hò nè mián dú i." ⁹ Wó nù ne bá: "fú jró wó wó bá mián wò jräjrá dòá wó bá?" ¹⁰ Èlè dòñjú nè wó bá: "mì qótó, gákémè mián dò èdú gán mèán, àmè ñká lè lè dòogó mì mì kpòdè dò yi axó ká mè á dòá. ¹¹ Í mián nù nè axotsá bá: "axotá lè nù nè wó bá: "fú èxò ká mè má vñá dò didi lè àmè ún zán kidó tidó tñj dòcòvía lè?" ¹² Á vñdá èxò yiji yiji gánjgán dèká nè mì, ká wó grádó dè nyñngbi lè ñjunán i mián wò jräjrádówó lè: ¹³ wó yí i kpò ènúwó sigbá nea i nù nè wó tútú èná. Í wó tò didi lè àmè ún zán nùwó ñká. ¹⁴ Ká gámèán súán, èkánren kidé àmè dòdówó. ¹⁵ Í lè nù nè wó bá "jí jí vñvñdè bá má má qú didi lè àmè ún zán kidé nù káñgbò xó má vñá rérá. ¹⁶ ènúká dòá, ñjlé muí nè mì, nyø jí ká gbà vñá qúñ kidé mì gbéqá gbò xó á vñámè vñá lè Mawu yé fiò qúxóá mè o. ¹⁷ Í, Yésu cò kòfui afòtitò ñká i gákémè i lè xòdè dò jíá, ènú bá: "mí xò hilá i mián min lè mián dèká wó mè. ¹⁸ Ðnúkèdøá, ñjlé nù nè mì? nye ñká gá vñá nù áhá kidé i káké i vñá sen dè gákémè Mawu yé fiò qúxóá lè vñá mè o. ¹⁹ Í icò kpònnón, i gákémè i lè xòdè dà jíá, èmämè nòwó i nù bá: "hilá i nyí tñj góto ká jícò nè mì. Mí wò hilá nè mián sèn lè doñui njún ²⁰ kè wó qo rán jróá i cò tñj fñuá ilé nù nè wó bá, áhá lè i ka tñj hún kè kongui dè miañ tóá. ²¹ Vçá mí já áyé, àmèká ká sá njúan èlè tñvú lè tó kidé ún. ²² Ðnúkèdøá àmè gbètawíá yí kó sigbá wó qea ènè vñá bábá nù àmè ká jí á tó i wóá sá jí án!" ²³ Í wó tò wó qákiwó biòbiò sè bá me ká i lè wó mè i lè wó bá ènú nán. ²⁴ Ajré vñá lè jò lè wó mè cágba ká i wó lè kpò lè yé wó mè sigbá àmè gán. ²⁵ Èlè nù bá: "xixéamè tò yé fiòwó lè qú wó bá kpròtò ká jí nè bùbúá wó. ²⁶ Vçá ñká nyí ènè nè mián wó cá o. Vçá cincin lè mèán nán wò sigbá dèvì cùkúvi ènè i àmè ká nyí àmè jí kuvi taá nán trò zùn dòcòvía. ²⁷ Ðnúkèdøá àmè ká nyi àmè gán: àmè ká lè tñvú tóá nòmí àmè ká lè còdòá i? njú nyi aémè ká lè tavú hún àn gbòhó ñjlé mián mè dé sigbá èdòcòvía ènè. ²⁸ Vçá mí nyi àmè ká dè vñvñ kidéjún lè tátakpò wó mèawó. ²⁹ Má ná mí fiò qúxóá, sigbá nè tñj dàdá nù ún ènè. ³⁰ Cágbeá nè mián qúnú i núnú tñj tavú ún lè tñj fiò qúxóá mè. Í mián kánren dè fiò zinkpí jí idó kojó nè Isràél yé kòtá àmè wuivéa wó. ³¹ Símón, símón, hén àyé, èkátçá lè jí bá yéá lè mi i hú muí lè gájá nù sigbá kpònnón wò ènè. ³² Vñá jí xòdè dè tó tñj káñgbò tó xòsá ñká vñá qíñi o. bá nè lè yé jí gbéá nù trò vñá dò gán tò nònnvñ wó. ³³ Pétro nù nin bá: "axotá, jí sògbeá bá mì yí gákpmè; mì kú? kidé wó." ³⁴ I yésu nù nin bá "Pétro, ñjlé nù nè wó bá kókórócu ñká vñá qátò gbá gbòxó èká mèán zétón bá yé njú dæsi nù. ³⁵ I gbé lè nù nè wó bá: "ká jí dò mi éhó gró mán cò, ègrò ká jí qúdú ñjlé mè o kidé kòdónú mán cò nù ká i hian mi?" wó dò jí bá: ènúdálàn njú hian mì o" ³⁶ I nù nè wó bá: "vñá i fiá nè àmè dè wò éhó yé cä nán còe i àmè ká jí wò ègrò qea yé cä nán còe àmè ká jí wò áhúa wuivéa nè asaéjxrá dèká. ³⁷ Èdóbè ènè wò wrèn dè èñuhín deá ná

vámē njú lá nūí nə mi:" wó còè sigbá èssáá j̄ gbé ènə o." ³⁸ Wó nū bá: "Axotá, kpó éwuí àməvə." í lē nū nə wó bá: "è sún" ³⁹ Ká wó qúnú jr̄á, Yésu yi ámití tō ji í yá dòc̄viwó kpr̄é dō. ⁴⁰ Gákémə wó qdá, ènū nə wó bá: "mi xódá nə miñká ginjá têtèkp̄ mə o." ⁴¹ I cólá wó gbó sigbá dijdímə ékp̄ dádá qdáká ènə i jéró i xódá ⁴² nū bá: "dàdá, nə éjiá, nán nə ekú lá nán tō tiñ tá. V̄á njuká nyí tiñ jiji o, v̄á tō wó nán vá mə." ⁴³ I Mawú yá jndótó qdáká zá nin có jiñkorí vá i lē dō gánin. ⁴⁴ Ké í lē xó kú bádáá ègbé lá xódó señjú sñnjú kéká yá dóxó lə tr̄ zún sigbá èhúni cón ènə i lē k̄dá ányigbán mə. ⁴⁵ Ká í có lē áqé xòcō jr̄á, évá yá dòc̄viwó gb̄, i kp̄ wó lə dánr̄on dà dònnu dudút. ⁴⁶ I b̄i wó sá bá: "nú ká i j̄o i mí lə dánr̄on? mí có nə mía xódé nə mí njká vá j̄o têtèkp̄ mə o." ⁴⁷ Gákémə i gb̄ lə xónúa, ékp̄ àmə súgb̄wó vá kidé yúdá, àmə kó lə àmə àməwūv̄áwó mə yá i kpr̄ wó. Ætáb̄ Yésu i gb̄ngb̄n nū nen, ⁴⁸ v̄á Yésu nū nəe bá: "Yúdá cáḡb̄ ènū gbúgb̄n-gbingb̄n tō i éká có àmə gb̄t̄v̄iá sá à?" ⁴⁹ Ké àmə ká lə Yésu gb̄á wó lē kp̄ ènū ká lē j̄oá wóá, wó nū bá: "Axotá, mián ján wó kidé kp̄cá?" ⁵⁰ I wó mə tō qdáká xó v̄osátó gánjgán yá vi qdáká xó v̄osátó gánjgán yá vi qdáká, i có qúsim̄ tō nē. ⁵¹ Yésu nū nin bá: "éssún énə, nəntó!" I tálō yá tō i còe dá tóxó. ⁵² Gb̄ séijiá Yésu nū nə v̄osátó gánjgánwó, sínsín yá xóm̄ mágánwó àmágán ká vā i vā có dárjñun wó: "mi vā sigbá có dá ajógráun ènə kidé kp̄cá k̄dá kúñqurú wóá?" ⁵³ Gáké mə j̄lēq̄ k̄dá mí téḡb̄e í s̄insin yá xóm̄án, mí njú lá ún o. V̄á ifí à i nyi mián gám̄, kidé zúbrúm̄á yá njuséwó." ⁵⁴ Ké wó lēá, wó kpr̄é i són yí v̄osátó gánjgán yá xóm̄. V̄á Pétró lē njgb̄á dē nə wó. ⁵⁵ Ké wó b̄zó j̄oá lə axóá dójndóm̄ àn wó kánr̄en dédúá, i Pétró cá kánr̄en dā wó mə. ⁵⁶ Ȳonrún èdòc̄vi qdáká kp̄cá dō b̄é kánr̄en dā ézó yá, i kp̄cá dònij i nū bá: "àmə lá ca lē kidé njú." ⁵⁷ V̄á Pétró m̄n i nū bá "ȳonrún, nyø njú dásí q̄e o." ⁵⁸ Ȳe njugb̄á, àmə b̄u gb̄á kp̄cá i nū bá: "wó ca ènyí wó mə tō qdáká." v̄á Pétró nū bá: "njucú nyø njú nyi améká ká mí lē nū ó." ⁵⁹ Lá gáxoxó qdáká njgb̄á, àmə b̄u gb̄á lē zidá jí i nū bá: "la yánwó, àmə lá ca lē kidé ènúkádóá ányí galiléá tō. ⁶⁰ Pétró dō ún ne bá: njucú nye njú yán ènú ká èlē nū ó." lē gákém̄, i gb̄lē xónú tútúá, kokóró cù kúatón. ⁶¹ Axotá, tr̄k̄d̄ i kp̄ Pétró. I Pétró dójñ ènyián ká axotáá nū nēán: "kéká nə kokoró cù lá kúatón gbáá, áva& m̄n zátón b̄ yé njú dásim̄ o." ⁶² I ká i do á, elé fán à vim kidé v̄avé sásá. ⁶³ Àmə ká lə Yésu qdáá wó lē zúi i lē xóá. ⁶⁴ Ké wó có ènū blá njukvím̄ ne jr̄á, wó lē b̄icé sá bá: "Mawù mén i xóá?" ⁶⁵ Wó lē ní nyón súgb̄o ká nyi amé kókó nyónwó dā ún. ⁶⁶ Ká ènyúkáá, àmə cincin wó há lē èdúam̄ mə, v̄osátó gánjgán? wó kidé ènū njr̄ontó wó b̄. I wó kpr̄ Yésu vā wó b̄b̄dá tóhó. ⁶⁷ I nū bá: "èwó i nyí kristóá, nūm̄a mi." V̄á idó ún nə wó bá: "nə j̄ nūí nə miá, mi njká kán dejí o." ⁶⁸ I nə j̄ b̄i mi sáá mí j̄ ká tój̄ dō ún o. ⁶⁹ Có ágbáá jía, àmə gb̄t̄v̄iá lá vā kánr̄en dā ènúqúxim̄ lá Mawu yá njuséwó mə. ⁷⁰ Wó səe i nū bá: "ányí bá ènyí Mawu yá viá?" I lē dójñ nə wó bá: "mí lē nūí, yá njuyi." ⁷¹ I wó lē nū bá: "nú ká j̄já i mí gb̄á lē xián ènū tóhó kp̄t̄o?" ènúkádóá mí dótóé i xónú i nū nyowá sée co& yá nū mə."

Chapter 23

¹ Wó co səe, i kpr̄ Yésu yi Pilátó yá njk̄. ² Wó búfōnen, i lē nū bá: "mí kp̄ àmə lə amə bádá-bádánə mian dū ká lē gbá nə aməwo b̄ wo njká tú ètā hó nə Césario o, I lē nū bá yé njtā yé nyi Christó; èfíó." ³ Pilátó b̄i sá bá: "èwó i nyí yúdá tōwó fíç& á?" Yésu lē dō ún nə bá: "èwó i lē nui." ⁴ Pilátó nū nə v̄osátó gánjgánwó bo: "yé yá kp̄ f̄onbúbú qdákin lē àmə lā yú o" ⁵ V̄á wó lē dā v̄ev̄é é, inúbá: "élá danwén tō nə áməwo lédūam̄etó nū kpakpa lē yuqdá dúa sá mə, có kéká galiléá, fi i tō jí có kéká i va qdólá lá." ⁶ Ké Pilátó sá ènyián nán àn, élá bió sá bá amé nán nyi galiléá. ⁷ Ké i vā ságom̄ bá Erodə i lā dō qdó Kójó ninán èd̄q̄e qd̄q̄ Erodə gb̄á, ká yá cá lā yérùsálém̄ lá njkóká nán wó jí. ⁸ Ké Erodə kp̄ yésu, ènū vivi ne gánjgán, dō xóxóá élá jí bá yéá kp̄cá, cáḡb̄ ènú ká i sá có únawót̄ i lē nəntó b̄ yéákp̄cá nə á wó ámlímánu qd̄wo yéákp̄. ⁹ èbió ènyián súgb̄sá, v̄á yésu yndóq̄o ènyián qd̄kin ún nə o. ¹⁰ V̄osátó gémygánwó kidé ènú kpr̄t̄ewó lē njunán i lē& có ènyiánwó dā ú kidé adán. ¹¹ Erodə kidé yé sôjáwó, lē zúi i, kē wó zúi jr̄á, i dō awú ká lē kr̄e neeán jr̄á, wó tr̄ còe nə Pilátó. ¹² Erodə kidé Pilátó tr̄ zúún èxr̄, lē& gb̄nánangb̄ónan (lē qd̄q̄ cá wó nyi káj̄). ¹³ Pilátó b̄o àmə kpr̄t̄o wó, kójdójt̄wó kidé èdúam̄eviwo. ¹⁴ Inú nə wó bá " mi kpr̄ ámə lā vā yá sigbá áməká lā kpr̄ èdúameviwo yi ègúfōnf̄m̄ ánó. i mi kp̄, y bió ngón èn sə lə mián njkúvím̄ kp̄ bá èwó ènú qd̄kin kəmi lē nū có ún à o" ¹⁵ Erodə ca ijl̄ kp̄ ènū dákēn kē i wóá nj̄ àcō kúfiò nēn ó. ¹⁶ Nə i nyi ènō an man dón tō nə i vā gb̄á qd̄ qe." ¹⁷ (i Pilato qd̄la gb̄á gá kpam̄ nəntó tō qdáká qd̄ nə Yúda tōwó azan qd̄quá ún). ¹⁸ V̄á wó səelé dáhá bá " Mi gb̄o amə nán ji lámiangb̄o nə mian gb̄á Barabbass dē" ¹⁹ Barabbas i nyí àməká wó có dā gákpm̄ cáḡb̄ ègúfōnf̄ tō èdú gán mə, kidé àməwúwú. ²⁰ Pilato gb̄á xónú nə wó ká, kidé súsú b̄ yéá gb̄á yésu qd̄. ²¹ I wó gb̄á danhá bá: " mi ktin dā ati ún! mi krin dā ati ún!" ²² ágbáá lē nu nə wó zátónatō mb̄ " ènúv̄ en káei w̄? nyø yá kp̄ qd̄á lē ún kái w̄j̄ áku ó. má vā gb̄á qd̄ nə yá dōntó ne jr̄á." ²³ V̄á wó gb̄á lē táḡb̄ & dā dā jí i lē dáhá siñsiñ, i lē bió b̄ woá krin dā ati ún. i wó há dādá súgb̄o w̄e bá. ²⁴ Pilato nj̄r̄o bá ènú ká wó lē bió woa w̄e. ²⁵ I lē ngb̄á àmə ká wó lē dā gám̄ nə àmə wúwú, ká wó lē bióá. i, i cò Yesu nə wó lē wó jiji nū. ²⁶ &noKé wó kpr̄ è yi kóá, wó lē àmə qdáká ká wó lē yá b̄ sim̄nə cyrenat̄á ká có bóm̄ gb̄nón, i wó có ati coga& dr̄oé nə á droé kpr̄ Yésu dō ²⁷ Ámə súgb̄o kidé yónrúnwó kp̄cá dō lē v̄ev̄á sásém̄ i lē fánkóá nō. ²⁸ Yésu tr̄ kp̄ yónrúnánwó, i nū bá " yérusalem̄ yé yónrúnwó mi fánvi dā tij̄ tó o, v̄á mi fánvi nə mián wó njta&wó kidé mián viwó. ²⁹ ènúkádóá kp̄, njkékáwó gb̄nón ká àmə lā va nū bá: " yáyrá tōwó i nyi kónjñwó, kidé xódó ká mə èv̄i j̄ dōvíwó njúnōn kp̄o wo! " ³⁰ woa nə ètowó bá: mí mū dā mian ji!" kidé ètō cúkúvi; "mi cón mián ji!" ³¹ Dó, nə àməwúlō lē w̄o ènú lā wó nə áti mūmú wó djé vā nyi ati húhú tō?" ³² Wó kpr̄ ènúv̄ èn w̄tōt̄ àməv̄á b̄u ca yí kó wúwú gb̄. ³³ Ké wó dō tóhó ká wó lē yá b̄ " crânə (ètā húgo), wó krin dā dā ati cögá ún kidé ènúv̄ èn w̄tōt̄ àməv̄awó, qdáká dā qúám̄ i èv̄at̄ dā dā èmijyónm̄. ³⁴ Yésu nū bá: " dādá; cósé kérwó, ènúkádóá wó yá yám̄ ènúká wó lē w̄oá o. wo lē mán yé wú, áməsiam̄ kidé kai təj̄ kán án. ³⁵ èdúam̄eviwo lē yá nán i lē kp̄o gákpm̄ kójó qd̄ tōwó lē kóé i lē nu bá: " èxónə àmə b̄uwó, nə ènyi Mawu yá mə siaminə cáncán àn, xó nə wó nj̄ta ³⁶ Sçjáwó cawó lē kóé, i tā boá i lē cō ahá nin, ³⁷ wó lē nū nēn bá: " nə wó inyi yúdá tōwó fiá, xónə wójñtá qd̄kíwó." ³⁸ I ènú nj̄r̄onj̄r̄én lē lē yá táḡb̄ " aém̄ lā i nyi yúdá tōwó fiá." ³⁹ ènúv̄én w̄tōt̄ qdáká ká wó kra&n dā ati u&n lē zu&i, i lē nū bá " yá nyi wó i nyi kristóá? Xó nə dəkiwó, i nan xónə miánwó ca." ⁴⁰ V̄á

àmè èvèatò xó nyò i nù bá: " y vònvòn nè Mawuá? èwó ká lá tó fònbúbú yá nònnòn mè kidá? ⁴¹ Nè miánwó élé tóhó, énukdójá miawó mi jè nè mian nuvçen bæ woà wò kidámi ènø. Vòá àmè lá y wò ènú bádá qékino." ⁴² Í nù nè Yésu bá: "ná donjú únnø evá vá tò fií dñúxómè." ⁴³ Yésu lè dò qó í nè bá: "jílè núinè wó lá ènyòn dòdó mèán ágbá, a vá nòn agbò nyø lè pádiso mè." ⁴⁴ Èvá hó gá dán, i súblu dò dà anyigbán káké í vá sèndè gásidékeá mè, ⁴⁵ nyidón yròn, i hámè yá xòmè còvòn gren dà dòjdòmè. ⁴⁶ Yésu dähá kídé ágbà sinsin bæ: "dàdá, hí cò tiñ gbòngbòn dà tó lómè." ká í mí ènyòn nánwo jròá, ágbòn húún. ⁴⁷ Ké àmè ká qó áxó kávètä kpó kpò énú ká jòá ákafú Mawu, ní nù bá: "lé ènyòn dòdómèán, àmè lá nyi àmè dòdó." ⁴⁸ Í àmè ké lé wó sóá, ké wó kpò ènú ká jòá jròá, wó tró, i lè cò aló xó akötánú. ⁴⁹ Àmè ká wó sè dèsi Yésu qeá, kidá yònrún ká kpròe dòáwóá có káké galiliá, wó nòn azogá ilé kpò ènú lá wó dódá. ⁵⁰ Mi kpò, wó lè yò ámè qéká bæ Yosef ká nòn ádañun qotò mè, àmè nyòngbí, amè dòdó í nyi, ⁵¹ hí ròndé àmèwó dòdó kídé ènú ká wól è wòáwó jí o, ènyí d'árimáthóe tò Yudá tòwó dù gánngán qéká mè, i lè nòntá kpò Mawu yá fií qúxoá. ⁵² Àmè nán yí Pilatò gbò, i lè biò Yésu yá kúku. ⁵³ Èfdí ví xò avòn felefèle i seju brée i wó còe dà àmè kúkú dò ká wó kú dàékpé mèan, ká mè wo hòdi àmè dèkin dà kpò o. ⁵⁴ Ènyí jájràdó yá jíkáké, i gbòndàmè yá jíkáké á tòjì. ⁵⁵ Yònrún ká có galiléá vá kidá yésuá wó kprò Yosef, dò i kpò yòdóá i kpò sìgbè wó có Yésu dáleá, ⁵⁶ i ká wó tró yí, wó jràdó amí kidá cèrú hònhònwá, i wó vá gbòn lá gbòngbòn yé hí kákáá jí sigbè èsáá núi qè ènà.

Chapter 24

¹ Lè kwasídá yé híkáké kälékélé tèá jí á, lá yídún fúá yònrúnwó yí yòdóá gbò, kidé ami ké wó jràdódeáwo. ² Wó kpò bá èkpbá brí lè àmè kúkú dòá jí. ³ Ké wó qó édoámèán, wó hígbá kpò áxótò Yésu yé kúkú o. ⁴ Èvá vámè bá wó caká lá hí nán nyí i ekáká àmè àmèvà vá nònta dà wo gbo i lè awú kélá dázóá wó me. ⁵ Ké vònvòn dò yònrúnánwo, wó cò híkuvímè còn gú, vòá wó nù nè wó bá: "nú ká i jí mí lá jí àmè ágbàágbá lá àmè kúkúwó mè mán?" ⁶ Hí gbá lá lá o, vòá éfón cité mi qò ún sigbénè i xònú nè mí, gákémè i kpòtò qé lè galiliá, ⁷ i lè nù qé bá: "adó bá wóá sáà àmè gbètòvíá nè ènú vòen wòtòwó nè wóá krèn, i a fòm cité lè nyí còá mè." ⁸ Yònrúnwó qo ún ènyòn nán wó, i tró dò lè àmè kúkú dòámè. ⁹ Wó yí i ve mán ènyòn nán wó nè àmè kpòtiawó. ¹⁰ Yònrún ká lá nù ènyòn lá nè àmèdòdò awóá wó i nyi Maria Måggdálá tò Jánà, Maria yakòbò yé nánnań, kidá yònrún bú ká le de kidéwó à wo. ¹¹ Vòá ènyòn nánwó nyi ènyòn mán qí ènyòn nè àmè dòdòwó i wó hí kadá yònrúnánwo nyò jí ó. ¹² Vòá Pètró có i súdú yi àmè kúkú dòágbow. Ké i bùbó i lè kpò mèan, yéntá kpò awú felefèleawó. Pètró trò yi áxomè i lè biò ènú ká jòá tásá. ¹³ I kpò, híkáké nán jí, àmè àmèvà lè wó mèan yi kò èdú ká wó lè yó bá émmaús, ká dijdi kidá yèrúsálemè dijdimè kákítakpó. ¹⁴ Wó lè nù ènú ká jíawó lè wó qékíwó mè. ¹⁵ Èvá vámè bá gákémè wó lè lè ènyònán kpòjá i lè biò wó qékíwó sáá, Yésu híjtá tòbó wó i lè zòn kidá wó. ¹⁶ Vòá wó híkuvíwó hítlá kpòé dásí o. ¹⁷ Yésu lè nù nè wó bá: "nú ká i ún mián mèvèawó sá mí lè zòn i lè xònú có?" wó nònta dè lèna lá adònnu qúdúmè. ¹⁸ Wó dómè tò qéká ká wó lè yó bá kléopá, lè dò ún nín bá: "wó qékín tòtò i lè yèrúsálemè lè híkáké lá wó mè i ngán ènú ká jòá wóá?" ¹⁹ "Nú ká wó?" Yésu lè biò wó sá.. i wó lè dò ún nè bá: "ènú ká kán Yésu Názarete tò, ká nyi ènyòn nù qeétó sinjún sinjún lè dá wòwómè kidá núxómè lè Mawu kídé àmèwó híkuvímè, ²⁰ i sigbè vòsátò gánngánwó kidá miánmè kpròtowó wó còe nán bá wóá có kúfiò ne i wó krán dà atí ún. ²¹ Milá nònta bá yé i ká vá qé Israél. Èeën, i lè ènúlawó sáé gbò ifíá i wó nyicó ká ènú nán wó jò ká. ²² Vòá yònrún dèkawó ká le nù nyòn ká lè kpácámi, wó yí àmè kúkú dòá gbò nyidún kútukútú. ²³ Ké wó hí kpò yá kúkú o, wó vá nù bá Mawu yá hñdó dòtòwó zé nè yówó i nù hñowábá álagbá. ²⁴ Àmè qéwó lè míamè ká wó cawo yi àmè kúkú doa gbò, i wó kpò nùwó sigbè yònrúnánwo muñ ènù. Vòá, wó hí kpò yá o. ²⁵ I Yésu lè nù nè wó bá: "óó àmè húnú mènyato ká ejí híxónè ènújí sa kábá o. ènyo nudetowó nui!" ²⁶ Hílè vèvá qé bá kristó nán qúá yá dà ènú nán wó tá, i vó qó yé kòkòdájí mèán?" ²⁷ I tòjí có mònsá jí i sá hítò ènyòn nù qé tòwó jí, èlè qé nù gòmè nèwó lè hñronjòrón qé siadé mè ènú ká lè játé kpòé. ²⁸ Ké wó tábó èdú ká mæé wó lè yíá gbòá, èlè jí bá yéá yi dijdi tòhó. ²⁹ Vòá wó lè nù nin kábákabá bá: "ci lè lè kidá mi, ènukdójá èzán lè dó i híkáké lè vò." I cin kidá wó. ³⁰ Èvá vámè bá, ká wó lè tavú tó kidáá, ècá kpònòt i ká i xóqé dà jí jròá, èmin i lè ná wó. ³¹ Xòtònán wó híkuvíwó xún i wó kpò è dásí, vòá èbúzín lè wó híkó. ³² I wó lè nù nè wó qékíwó bá: "mián jiwó hí bá kó mian mèán gákémè i lè xònú nè mi lè èmónji i lè qé hñronjòrón. ánwó gòmè nè mián wó i yá." ³³ Ké wó còlè gákémè hí nán mè an wó trò yi yérusálemè, ³⁴ i wó kpò àmè àmè wuidékawó, kidá àmè ká bòqé kidéwóá, i wó lè nu bá: "axótò hí fón cité nyánwó i zá nè simón." ³⁵ I wó lè nu ènú ká jò lè èmónjiá, i sigbè Yesu qé qákia disa nè wó gákémè i lè mán pònnón. ³⁶ Tó gbò bá wó lè xònú có ènú nán wó únan, Yésu hítò dó dà wó dòndòmè, i lè nù nè wó bá: "ránmè fáfá nán nyi mián tó!" ³⁷ Vòá ká wó cáká i vònvòn á, wó wò súsú bá yé wó kpò gbòngbòn. ³⁸ Yésu nù nè wó bá: "nú ká i jò i mi cáká, i nù ká i jò biò biòwó lè vó mián ji wómè?" ³⁹ Mi kpò tiñ lòwó kidá tiñ fòwó, ènnyø tututui. mi tálò ún i mián kpò, gbòngbòn hí wò nòn gótorán qe álo èhú, sigbè mi lè kpò ún lè kpòkpònu ènè o. ⁴⁰ I ké i lè nù ènyòn nán nè wóá, èlè disa yé lòwó kidá yé fòwó. ⁴¹ Gákémè wó nyi jimanxosa tòwó qeá kidá jiijé ká wó hí télè xò jí séá, yésu nù nè wó bá: "núdúdú qé lè lè nè mian dúa?" ⁴² Wó disa èhú ètontón nè. ⁴³ Yésu xòdè i lè qúi lè wó hí kó ⁴⁴ èlè nù nè wó bá: "ènú nán i hílè hí nè mi qé qákia ká hí le qé kidá mián, hí nù nè mi bá ènú ká wó hñrón qé dà è ún nyø lè mónsá yé sáá mèán, lè ènyòn nùdúdú lè Písálómón wó mèan nán vó mè. ⁴⁵ I lè hún súsú nè wóá, ká hí gbòxó wóá tó hí sá hñronjòrón wó gòmè. ⁴⁶ I lè nù nè wó bá: "nè nin wó hñrón qé bá Kristo á vó qú ayá, i afón cité lè híkáké ámètènátòjí. ⁴⁷ I jímè tròtrò kidá ènúvònwá, còcòká lè yé híkaji wó sá, woá tòjí có yérusálemè. ⁴⁸ Mi nyi ènú tóhó kpòtò nè ènú nán wó. ⁴⁹ I kpò, ènú ká tiñ dàdá sè hí lè dàzé qé nèé miám mán cò qidà mi. Vòá mián, nòn èdú gánmè qé káké nè jiñkori yé hñsen nán vó cón mián ji. ⁵⁰ I Yésu kpròwó káké i sá híj Bátanián. Ké i ká alò yí jí, èyrá wó. ⁵¹ Èvá vámè bá yakéémè i lè yrá wòá elá cò lè gákémè i lè yrá wòá elá cò lè wó gboé i yí jiñkori. ⁵² Ké wó sin jròá, wó trò yi yérusálemè kidá jiijé gánjigán.

⁵³ Wó lè hámè yé xòamè qé, i lè Kafúi i yrá Mawu.

John

Chapter 1

¹ Cò gò mèjòjè à ényòn à lè kidé Mawu¹ i enyòn à yé i nyi Mawu.

² È nyòn à lè kidé Mawu kèkè cò gòmè jè jà àmè . ³ Yé i wò ènù wò seé i wò ñà kà tèñ wò ñqdè yé tò mà den lè mè o. ⁴ Lè mè án agbádò i lè ágbè à mè àn kanyqué dò nà àmè gbètò wò. ⁵ Kanyqué à lè bi lè zùblùmè i zùblù à ñkàtò ñ ci o. ⁶ Ámè ñkàkà lè ke nyi Mawu yé mè dòdò yé ñkò nyi yohanes. ⁷ È và sigbà Enùtoxòkpò nà àvà kan qasediqi lè kanyqué à. ⁸ ñ nyi yohanes i nyi é to yèñ taji nyi yohanes i nyi kanyqué a o vò àvà bò yé nàn qasediqi cò kanyqué à ùn. ⁹ È nyi kanyqué à dòdò kò kò dà àmè siàmè ji lè sciscà àmè. ¹⁰ Elò xixéamè i jò cò xixéamè i xiscéamè ñdæsi o.

¹¹ È và yé tòwò gbò vòá yé ñtà dùmà tò wò ñsc øe o. ¹² Ámè ke sc øe à wò idé àmè ke xò yé ñkà à jisè à ènàn wò kàkà deji bò wo à trò zù Mawu viwò. ¹³ Un nyi kewò ji tò ehùnmò kidé ranmè o aloò cò ànmègbàtò yé jòjrò mè i ò vøa cò Mawu gbò. ¹⁴ I ènyòn àn trò zù ranmè i nòn à gbè lè mi àn mè. Mi kpò yé kpenkpen ma kpenkpen àmè dékàtò kè cò dada gbò ke àmènùvèvà sù gbò lèmè kidé ènyòn dòdò. ¹⁵ Yohanes nàn qasediqi còj i dàxà bò À mè ñjnàn yé yiñ lè nù bò Àmè kè là và lè tiñ gbè à jé ñkòñ dò bò àjò bòdèñ. ¹⁶ Tò yé bribo nyinyi àn misc ò àm à nù wè và de àmènùwò yí. ¹⁷ Dó bé Moses i nàn àsèàwò ànènùvèvà kùdè ènyòn dò dò dò cò yesu kristo mè. ¹⁸ À mè ñqéken ñkpò Mawu kpò yé ñtà Mawu kàlé dada wò dòñdomè nàn ñqé disà. ¹⁹ Mi kpò yohaneś yé qasédiqì gákémè yùdà tò wò ñqò vò sàtò wò kidé levite tò wò cò Jerusalem bò wò à kanyòn en sà < è nyi? ²⁰ È gbóniqidé i ñj gbè bò yé ñj kaá dòñ nà wò i nù ñjnàn ngbè à wòlè bië sè bò i mè ènyi ñtà? ñwò i nyi Elie à? È nù bò nyeý nyi o>> wò bò nù bò È wò i nyi Mawunyònùdètò I ñdòñ bò < o . ²² I wò bò nù bò << Mè keé ènyi? nè miàn tèñ vè dògbè nà àmè kà dò mi à wò nè èlè nù mòn cò ñkètiò ñ? ²³ I ñdòñ bò < È nyi i nyi àgbè kà lè dáhá cò zògbèjì à mi grá amon dò ñqé nyóngbi nà àsc ñtò sigbà Mawunyònùdètò ezaxa nui dè ènà.>> ²⁴ Amè kà farisitò wo dò qidà lè bie sè ba. ²⁵ Nukè jò i èlè nyron amè wo dé cimè vøa ñnyi kristo ñnyi Elie ñnyi Mawunyònùcidejò. ²⁶ Yohanes lè ñdòñ nè wò bò nyaniñ lè nyron àmè wò lè ámè màdidi mè àn àmè ñkàkà lá vía mià dòmè ke mi ñj ñdæsiqè o. ²⁷ Ámè ñjnàn i nyi àmè ké là và lè tiñ gbè à Nyey jà bò mè tù yé fòpà kàwò o. ²⁸ È nù ñjnàn wo lè jò lè Bethanie le Jourdan ye kpàdèkà léfi yohanes lè nyron àmè wò dè cimè lè à. ²⁹ Lè ñj kékè kè kpòrè dòà yohanes kpò yésu gbónòn gbò i nù bò mi kpò Mawu yé rèn gbòvi kà ka à tütù sci scèamè yé nùvèn wò. ³⁰ Yé ñj lè nù bò àmè ñkàkà lèvà lè tiÿun gbè i là gànìgàn wù ñj ñdòbè àjò bò dè ñj . ³¹ Nyeyi ñdæsi o vøa bø nè woàqè disa nè. yé i nyàn ñj và i lè nyron àmè wò kidé àci. ³² Yohanes qidàsà <j kpò gbòngbòn à qidì cò jìñkòri sigbé alunjukùkù ènà dàji. ³³ Nyøñ ñj ñdæsiqè o vø a àmè kà dò ñj bò màn nyron àmè wò ñqé cimè àn yé i nù ñj bò ³⁴ Amè kà ji à và kpò i gbòn gbòn qidì dàji i ci mè àn yé i ká và nyron àmèwò kidé gbòn gbòn kòkò . ñj kpòrè i nàn qasediqi sè bò yé i nyi Mawu vi. ³⁵ Ý kékè kè kpòrè dò à gákémè yohanes kidé yé dèkpròvi àmèvà à wò lèdè à wò kpò yésu và yí kò i yohanes nù bò << ³⁶ Mi kpò Mawu yé rengbòvì à! ³⁷ Adèkpròvi amèvà à wò sà ènyònka yohanes nù àn i wò kpòrè yésu dò. ³⁸ Kè yésu trò kpò ñgbè à èkpò i wò kpòrèdò i i nù nè wò bò << nùkà i mi lè jí >> i wò ñj bò nè bò Rabbi kè gòmà nyi ascoto.>> ³⁹ Gà ñj àn àn wò nèn kidé gbòñjàn ñj bò sigbà gàwò mè àmè.

⁴⁰ À mè àmèvà à wò mè tò dòmètò ñkàkà kè sè yé i nyi André simon petro yé nònnvi. ⁴¹ Èpò fò fò à simon kàlèkàlè i nù nè bò < kpò scònamatò lè (kristo) >>. ⁴² I wò kpòrè yi nè yésu yésu kpòé kékè i nù bò < wò i nyi simon yohanes èvi à. ε ò àgbà jí à wò à lè yò wò bò cephas (kèlè nù bò Petro) >> ⁴³ Lè ñkèkè kè kpòrè dò à gákémè yésu yí bò yé à yi Galelia à ñdògò philipe i nù nè bò kprò ñj dò. ⁴⁴ Mi kpò philipe nyi Bethsaidato André kidé Petro yé drimè. ⁴⁵ Philippe dògò Nathanaél i nù nè bò kpò àmè kè un Monse ñé saà scòñù lè i Mawungonùdètò wò nù nè ni väyi yesu Joseph èvi kè nyi Nazareth vi jiji à> ⁴⁷ Nathanaél lè ñdòñ nè bò < nù à ñdòbè ñqé àtèy éò ⁴⁶ Nazareth a? >> Philippe lè nù nè bò << và nè nàn kpò.>> . ⁴⁸ Kè yésu kpò Nathanaél gbòñjàn gbò à i nù nè bò mi kpò Israél tò adòdò kè mè blèblè ñj lè ñ. Nathanaél lè nù nè bò < Nè èwò mòn i ñdæsi ñj? Yésu ñdòñ nè bò gbòñcò philippe nàn yò wò gákémè èlè gbòti à gò mè ñqé à ñj kpò wò. ⁴⁹ Nathanaél ñdòñ bò è wò i nyi Mawu vi Èwò i nyi Israél fiò à!. ⁵⁰ Yésu lè ñdòñ nè bò < È nùkèdò à kè ñj nù nè wò bò ñj kpò wò lè gbòti gòmè án yé i ñdòñ bò è kadè jí à? A và kpò ènà kè gànìgàn wù ñjnàn wò> . ⁵¹ I nù bò << lè aqđòdòmè lè addòdòmè ñj lè nù nè wò bò A và kpò jìñkòri là hùn i Mawueñedotòwò và lè yi ji i lè qidì àmè gbètò yé vià jí>>

Chapter 2

¹ Lèñ kékè àmè tò yé ñgbé à wò ka à wòc nyɔnrùn ñqé ñqé kònù ñqé kà lè Galelia i yesu yé nàñan y tòhò à. ² Wò wò yò yò nè yesu kidé yé dekpròvìwò. ³ Gakémè ahà và héttadè wòà yesu yé nàñan lè nùñ bò Ahà ñgbè lè wò si o>> ⁴ Yesu ñqébé < nuké i lè nyɔ kidé wòvø domè? mà wò? tiñjìn gàmè ñj và ñqé hàqò >> ⁵ Yé nàñan nàñ nù nè dòcvøi à wò bò < ñudæsiàqè kà à nù nè mi bò miàñ wø à nù wø>> ⁶ Lè ñj nàñ ñzà àmàn qen kè wò mè kidé èkpa i yùdà tò wò kùnò èci dàmè isè klò mè gòtò nè wò kà wò vòsà wò à lè ñjnàñ ñqé kà xò ji jè nù àmè và àlò àmòtòñ. ⁷ Yesu nù nè wò bò Mi kù ci dà èzè à wò mè . zedèkà wò kù ci ñqé èzè à wò. ⁸ Søyiji à yesu nù nè wò bø mi kui hòn tòn i sè yi nè mi à ñkòñòtò à i wò wò dèji. ⁹ ñkòñòtò kè kélè nè sùbòvi wò à ñqé èci kè trò zùn vin à kpò vø a ñj nyàn léfi i cò o vø a sù bòvi wò nyàn léfi cò à i i yò nyorùn ñqé à i lè nù nè bø . ¹⁰ Amè siàmè cò nè vín nyóngbi và nà jéñkò søyiji à avaà cò vín kè ñj xò hò à và gà kémè àmè wò nù dè à Vø a wá cò vín àdòdò à isè ñqé kékè và nàñ ñjfi à ¹¹ E nù ji ñn kà jò lè cana kà jø lè cana kélè galélia yé nyi ènù ji ñn kélèkè tò ké jesu wø kè ñqé yé kpenkpen mè disà i yé depkrovì wo x øe ji sà. ¹² Lè ñjnàñ gbèà wò trò yi capernaun yé ñtayé nanan nòvi à wò kidé yé yé dephròvi wo i wò nòn lè ñjnàñ hoëdékà . ¹³ Yù dà tò wò didilàmè ñj zàn tè bøc i yesu yi Jerusalem didilamèñjuezan . ¹⁴ E kpò lè aqđexò hòmè lálásatò wò arëngbø sà tò wò kidé Alukuku sàtò wò E hò ñqritò wò cà hánrèn dè lè ñnan ñqé. ¹⁵ I i cò sò bø

Chapter 3

i là nyàn àmè wò dò là ədqə xò xò à mè arengbəwo lìlìwò . E káká éhòdqòritò wò hò i mù wò tāvù wò.¹⁶ I i nù nà alunjuku sätò wò bë <> Mi e o énù ḥjnàn wò yi diŋ di tòhò miŋ kàgbə cò tiŋ dàdà yé xòmè i sè wò ènùsàxò o.¹⁸ Yé de kprɔvi wò qój bë wò ḥjrón dë bë < j ɔcòm è yè zò cò dà ènù ḥjurn lè sczo déj.¹⁷ Lè ḥjnàn mè àn yù qà tò wò dùmè mágàn wó dò jì mè bë < kéké lè wò mè mi tò wònàn wo më?>>¹⁹ Yezu qój nà wò bë. <> Mi mi ədqəxóxò à la ḥjkèkà àmò tò à gbé à mè trò tui>>²⁰ Yu da tò wò dùmè mágàn wò nù nà bë <> Mi cò əxò hòkà ciáden isè tò ədqəxóxò à i wàgbè yi à cò ḥjkèkà àmò tò isè tui a?>>²¹ Gasiagamè à xònà nù lè ədqəxóxò jì bë ànyi yé gòtò.²² Gakémè i trò fòn cò àmè kùkùwò dòmè à a de pkroví à wò qój bë àxònù nà yoó cò ènū ḥjn àn j i wò kadè ènù kë wò ḥjrón dë à hidé ànyón hè yesu nù dë à ji.²³ Gákémè i yi Jerusalem lè diditò àmè zàn mè à kewò lè qù azàn àn àməsiàmè kàdè yé ḥjkò à ji kë wò lè kpò ènù ji òn kë ilè wò à wo.²⁴ Vœa yezu njí bë yé à kë nù dèmè wò dò qo ènù kë ḥjtia ədəssi wò seé.²⁵ Dò bë jì ji bë àmè qèken nà qí qàèè lè àmè qđòj ò qò è nyàn ènù kelèjà që.

Chapter 3

¹ È vâ nà bë pharistò qèkà kë wò yò nà bë nicodeme i nyi àmègàn wò dòmè tò qèkà lè yuða.² Àmè ḥjnàn vâyi yesu gbò lè èzàn mè i là nù nà bë Rabli mi nyàn bë ànyi ənùkpràtò kë cò Mawu gbò dò bë àmè qèkèn ḥjkàtò jì wò ènù jiñ kë àwò à wò o nà Mawu ḥjlè kidé o.³ Yésu qój nà bë lè ànyón dò dòmè i là ànyón dò dò mè nà wòñtrò ji àmè qà a à jì kà tòjì kpò Mawu yé fiò dù xò à o.⁴ Nicodème lè qoñ nà bë nà wà trò ji àmè kë cim vò à mòn? jì kà tòjì kpò trò yi yé nànnán hòdòmè trò ji o jì nyi à nà à?⁵ Yésu lè qoñ nà bë lè nyón dò dòmè i là ànyón dòdò nàwòñ jì àmè qà tò è cí kidé gbòngbòn nà à ḥjkàtòjì yi Mawu yé fiò dùxòmè o.⁶ Àmè kewò yi lè ranmè mò àn ànyi gotòran i àmè kewò jì lè gbòngbòn mè àn ànyi gbòngbòn.⁷ Jì kà kpàcà wò nà ànyón kèjì nù à o: È dò lè trò ji qèkiwò.⁸ À yà xònò yi lefi jroà È sè nà yé zikiti vò a jì nyàn fi có ó àlloo fi i yikò o ḥjnàn i nyi àmè siàmè kë wò yi lè gbòngbòn mè à tò.⁹ Nicodème qoñ nà bë nèn wò à tèn wò ènù ḥjnùn wò mòn?. Yésu qoñ nà bë È nyi ènùkpràtò lè Israél i jì nyàn ènù jì nàn wò qèken à?¹¹ Lè ànyón dòdò mè lè nyón dòdò mè mi lá scònù lè ènù kë nù nyàn jì i mi lè qidqasə lè ènù kë mi kpò à ḥjn gànñjkà à mi jì lè sc ò mi àn qasədqi o.¹² Nà jì xònù nà mi cò ànyi gbàn jì nù wò jì i mi jì kadè ji ò i nà mià wòmòmò i kadè ènù kë mi jì kpòkpò à ji?¹³ Á mè qèkèn jì yi jiñkòri kpò o tòvò nà àmè kë qí cò jinkòri i nyi àmè gbètò yé yi vi.¹⁴ Sibgè Moise kò èdàn yi ji lè zògbèjì à àmè gbètò yé jjimé vi cà qòlà yi ji.¹⁵ Nà àmè siàmè kë kadè ji à nàn nòn àgbà tegbè.¹⁶ Dò bë Mawu ròn xi xé àmè diŋ i i cò èvià qèkàtòtò à nà mi bë nà àmè siàmè kë kadè jià jì kaà kù o i là nòn àgbà tegbéé.¹⁷ Mawu ḥjcò èvi à qidqà xixéà mè bë nàn vâ qókójò nà àmè wòò Vœa nà àmè wò nà kpò àgbà cò yé mè.¹⁸ Àmè siàmè kë kadè ji à ḥjkà cròn o vò a àmè siàmè ke jì kadè ji à yà cròn vò dò ènù kë dàdà y kadè èvi à qèkàtòtò jìkò ji o.¹⁹ Kój qdøq gòmè nyi kanydé kë va le xi xé àmè à vò a àmèwò ròn zù blùmà wi kanydé qòbà wò nù wò wò nyò ḥjn.²⁰ Dò àmè siàmè ke wò nà ènùvçèn à jì ròn né kanydé o i wòñ vânè kanydé gbò o qò wòlè vòñvòñ bë yéwà ci gbáñgbà.²¹ Àmè kewò né è wò dò wò wò lè Mawu nà à nà à nàjè gbàñgbà.²² Lè ḥjnàn jì gbè à yésu kidé yé depkroví wò yi judée yé nyigbàn jì lè ḥjn à nèn kidé wò i nyròn àmè wò.²³ Yohanes cà lè nyròn àmè wó lè E non tèbò salim qò bë ètòwò sùgbò.²⁴ Àmè wò vâ né gbò i i nyròn nà wò gaññamà à yohanes jì yi gáxj mè hòqđo.²⁵ Søyi yi à ajrè qèka jò le yohanes yé dephrɔvi wò mè tò qèka kidé yudato wò mè kùdè goto kɔkłɔ vèvèd.²⁶ I wò yi yohanes gbò i lè nù nà bë. Rabbi àmè kë wòkidé èvè mi le jovrain yé tò à jì gbè à i a qidqàsə lè jì à kpòè elè nyròn àmè wò i wò lè vâ gbò.²⁷ Yohanes qoñ bë Àmè qèkèn ḥjkàtòjì wò ènù ḥjnàn nè jì nyi àscòé cò jjykòri.²⁸ Mi a ḥjtà wò mià tèn qidqàsə bë jì nù jèñkò bë wò qđòj qidqà jèñkò nè.²⁹ Amè kesi nyònrùn lè yé i nyi nyònrùn qetò, vò a nyònrùn qetò yé sc lò kë jètè qeb i lè qđotò à kpò jjijò lè nyònrùn qetò à yé wònràn wò mè gaññan nè àn tiŋ jijò à zù gànñgàn.³⁰ È jèbè nàn ciŋ nà nyàn nàn qidqà.³¹ Àmè ke cò èjià èscòtà nà ènù wò séé i àmè kë lè rànyi gbàn jì à ànyi anyi gbàn tò i là xò nù lè nyi gbànyi nù wò jì.³² Àmè kë cò jinkòri à èscòtà nà ènù wò séé. Ediqas lè ènù é i kpò kidé ènù kë isé ḥjn vò a àmè qèken ḥscò yé qđàsə qidqà o.³³ Àmè kë sc ò yé qasediqi à nyàn bë Mawu nyi adòdò.³⁴ Dò àmè ke Mawu dò qidqà yé i nù nà Mawu nyòn wò qò ènù kë qđà à Mawu nà gbòn gbòn kò kò kidé jjjenù.³⁵ Dàdà ròn èvià i cò ènù qèsiàqè dè yé lòmè.³⁶ Àmè kë kadè èvià ji à ànòn àgbà tegbè àmè ke jì kadè èvià ji o à ḥjkà kpò agbè o vò a Mawu yé scòmè fién lè yi nèn.

Chapter 4

¹ Gà àmè yesu sè bë phariso wò nyàn bë èlè nyròn adephrɔvi wò sùgbò wù yohanes.² Gañnan mè àn yesu ḥjtà jì gbè lè nyròn àmè wò o vò a yé dèphrɔvi wò i.³ È cò lè judée i gbè trò vâ yi Galelia.⁴ Èlè vèvè nà bë nàn tò samarie.⁵ Iì vâ qò samarie yé dù qèkà mè kë wò yò nà bë sychar tò bë ànyi gbàn kë Jacob cò nà èvi à Joseph.⁶ Lè ḥjnàn i Jacob yé dòtò bë yesu yé mòn zòñzòn à tikò nà i i kànren dè dòtò à tò È lè sigbè ga amà drèa nà.⁷ Samarie nyònrùn qèkà vâ àci kù gbè i yésu lè nù nà Nàñjì àci nà nàn nù.⁸ Gañnan mè à yé dèphrɔvi wò yi adùamè i kaa vâ xlè ènù qùdù.⁹ Samarie nyònrùn à lè nù nà bë Nùkéjò i èwò yuða tò aà vâ lè biø samarie nyònrùn bë nàn nàn yé àci nà yà nù mòn dò bë yuðatowo kidé samarie wò jì nyi nòn o.¹⁰ Yésu qoñ nà bë nà nyàn Mawu yé kpen kpen kidé àmè kë lè nù nà wò bë. nan jì àci nàn nù à wòñtà à vi o è jéñkò bë nàn nàn yé agbè ci.¹¹ Nyònrùn à lè nù nà bë Ènùkpràtò miŋ wò tò kà kù ci qè o i dò tò a yidò lèfì mikàa kpò àgbè ci à lè?¹² Mi cén wù mi à dàdà Jacob kë cò dòtò à nà ni a i yé ḥjtà nù nen èvià wò kidé yé ràn wò nù nà¹³ Yesu qoñ i lè nù nà bë Àmè kë nù àci ḥjnàn àn cikòmè lè gbè tèn.¹⁴ Vœa àmè kë nù amè siàmè kë lè nù àci kë mòn nen à cikòmè ḥjkà gbè tèn gbèqà o kà kà gbè ḥjnàn tò àci ke mòn nen i à nù atrò zù tân kù kë lè nònsi tegbè.¹⁵ Nyònrùn à lè nù nà ènùkpràtò nàn jì kà gbè trò vâ i vâ kú ci o.¹⁶ Yesu lè nù nà bë yi i vê yò acùwò nà mià trò vâ.¹⁷ Nyònrùn à qoñ i lè nù nà nyè wò acù qèo yesu lè qoñ nà bë E nù nyòn ḥgbò bë jwòj àcù qèo.¹⁸ Vœa àèdè àci amàntòn vâ yi i wò kidé àmè këlè qè ifià jìnyi à cù wò o E nyòn kò è nù à nyi à dò dò.¹⁹ Nyònrùn à lè nù nà bë ènùphràtò jì kpò bë ànyi Mawueyenuqđòtò.²⁰ Mi à dàdà wò sèn Mawu

lè etòèlè ji, vɔà wà là nù bè jerusalem qèdè i wà sèn' Mawu là.²¹ Yesu là nù nè bè kadà èjinyà nyɔnrùn bé gàmè gbònón i mi ñ à gbé sén dàdà lè etò ñjnàn ji o àlò là jerusalem o.²² Mi à sén ènù kà miñ dèsi qé a o. mi sen nò ènù kà nù dèsi qé a wò qò bè qèdè kpò kpò cò yùqàtò wò gbò.²³ Kokoko gamè gbònón i và qé vò nè sensen adodotòwò woà sen dàdà kidé la ènyòn dòdò mè qò bè dàdà ji nè àmè ñjnàn wò mònki bè wò à nyi yé àmè kà là sén wò à nyi yé sén sén to wò.²⁴ Mawu nyi gbòn gbòn àmè kà là sen wó à qò là sén là gbòn gbòn kdé ènyòn dòdò mè.²⁵ Nyɔnrùn à là nù nè bè ñ nyàn bè scò nàmètò lù và àmè kà wò lè yò bè kristo à nà i và va à aqà ènù ñjnán wò see gò mè mi.²⁶ Yesu là nù nè bè È nyè i nyi àmè kélè xò nù nè wò à.²⁷ Lè gaïjnàn mè à adékprvi à wò trò và i àsà ñ kà i là kà kidé nyɔnrùn à kpàcà wò vò à àmè qèken ñ biò sà bè nù ké i lè ji À lòò nuké ijò i lè xò nù kidé o?

²⁸ Lè ñjnàn nò à nyɔnrùn à gbè yé tò kà kù ci à qé i trò yi ñdùamè i lè nù nè amè wò bæ.²⁹ Mi và kpò àmè qèkà kè nù ènù kà ñjwò nòn à wò sée ñ. nàn nyi kristo qé fià támùnyòn?³⁰ Wò cò lè èdùamè i và gbò.³¹ Lè gànjnàn mè à adékprvi vi à wò lè nù nè bè nàn wò kà bæ nè adqù nù.³² Vò a è lè nù nè wò bæ ñ qùdù kà ñj kà qú à lè asinyè qé gbò xò mi ñ nyàn o.³³ Lè ñjnàn nò à adékprvi à wò lò bi à wò qèki wò sà bæ nòn mi àmè qè cò ñqùdù va ne i à?³⁴ Yesu là nù nè wò bè tiy ñqùdù nyi màn wò àmè kà dòj ñqìdà yé jiji kidé màn wò yé dò wò wò nù.³⁵ Mi ñ kà nu bæ nù bè əgbè kpòtò sc leti amènè sònñ nè ènù kù gâglà do o Nyanj ló nù nè nù bæ mi fún ñkuvímè nè mia lè kpò ɔbo à wò mæ qo bæ bomè nù à sâgbè qé vò o.³⁶ Amè kà wò dò wù a àxò fentù kidé əgbè nònñ tegbe yé kucencen gaïjnàn mè à àmè kà donù à kidé amè kà donu kidé amè kà qé ènùkù à woa kpò jijò dèdù.³⁷ Lè ñjnàn mè à è dòlò Amè qèkà lè dò nù i exlò à lè fen.³⁸ ñ qò mi bë mi à feen sceè kà mi ñ dò à Amè bù wò wòdè i mi à wò mi và lè qù.³⁹ Samaritò sùgbò wò lè ədu a mæ à wò kaqè yesu ji tò asèj kà i kà nè wò bæ E nù ènù kà ñ wòñòn à wò sée ñ.⁴⁰ Lè ñjnàn mè a gakèmè samariato wò lè và gbò à wò biç è bæ nàn nòn yé wò gbò i i trò nòn wò gbò ñkèkè amèvæ.⁴¹ Amè sùgbò kàdè ji tò yé nùscò mæ.⁴² Wò lè nù nè nyɔnrùn à bæ mi ñ kàdè ji qè qè cà gbè ènù kæ ènù nè mi o qò bæ miñ tawò mi sè i mi nyàn bæ àmè lè nyi sc ñ nàn àmètò ñtântà lè xiscò à mæ.⁴³ Lè ñkèkè amèvæ ñgbè à ècò lè ñjnàn i yi Galliléa.⁴⁴ Do bæ yesu ñta nù bæ ènyɔnuqetò yé dò dò nù nù à ñdi nè à dòdò lè yé dò dò nùnù à ñdi nè à dòdò lè yé ñtâ dûmè o.⁴⁵ Gakèmè i và do Galliléa, Galliléa tò wò xòe wo kpò c ènù kæiw à sée lè jerusalem gakèmè wò lè dù àzàn do bæ wò ñtâ wò wi azàn tòhò.⁴⁶ E trò va cana lè Gallelia lè fi i trò əci zùn aha lè à lè capermaùm èfio yé sò jà mègàn qèkà le kæ èvia ñcuvi lè lè ədqo.⁴⁷ Gakèmè i sé bë yesu cò lè judée i va yi Gallelia E va yi yesu cò lè i lè qè kùkù nè bæ nan va dadò nè Evià kæ lè əkù yâ do nù qé à.⁴⁸ I yesu là nù nè bæ næ mi y kpò dæsi kidé ènù majòkpò wò à miñ kâmæ dæsi kidé ènù majòkpò wò à mi ñ kâmæ dæji o.⁴⁹ Sçjà mègàn nù nè bæ ènukpratò mi va gbɔxò èvinyè nan kù.⁵⁰ Yesu nù nè bæ yi èviwo gàn. Amè à kàdè ènyɔn kæ yesu nù nè a ji i co yi.⁵¹ Gakèmè i vè qò à yé subɔvíwo dogoé i lè nù nè èviwo lákè mæ qé.⁵² I lè biç wò sè bæ gakè mæ mɔki rànñmæ à tò kânkâñ dæmæ nè i wò qo ñnè bæ E cò kæ vâ yi lè gadrà nè a yé vuvò à kæ nè.⁵³ I yé dàdà qò ñ bæ gaynan mæ tutù yesu nù nè yé bæ èvinyè la gbè i yé ñ tæ kidé yé xomæ sée kàdè ji.⁵⁴ ñnan lè nyi ènù jiñ amèvæ à tò kæ i cò lè judée i va yi Gallelia .

Chapter 5

¹ Lè ñjnàn ñgbé à yuqatò wò lè qù wò zan qèkà i yesu yi yerusalem.² Lè jerusalem tèbø əgbø wò scò nù à èci lèxò qèkà lè kæ wò lè wò lèhèbri gbèmè bæ bethesda i sc sè sè ñ nù amàntòn i lè ñ.³ Dò nòn wò sugbò kæ dòo nyi untòñon kæ qɔri kæ kùsé wò mlèn dé hòh à nù qé i lè jètè hpò əci à bæ nàn blùu.⁴ Dò bæ dàdà yé mæ dòdò qèka và bluunæ əci à èjiajì. i amè kæ qé ètò à mæ jèjkò gakèmè i lè blùu à yé qò vò nòn ne ñkàn ədò kæ i lè lè à o.⁵ Lè ñjnàn əscò əgbàn cinyi yé dònòn qèkà lè ñjnàn qé.⁶ Gakèmè yesu kpòc i mlèn qé à è nyàn zædèka bæ èlè ñjnàn qé à èdiydiy i nù nè bæ ə ji bæ tòò ràn mæ nan sen à ?⁷ Dònòn à lè qò ñne bæ ènùkpratò nyi ñ wò àmèqè qé kæ la kpædè à ñ nyò nè mæn qò əci à mæ gakèmè ilè blùu à o nè ñtèkpò à àmè bù nàn jèjkòj.⁸ Yesu nù nè bæ cò ci tæ nà nàn cò tò bæ nà nàn zòn.⁹ Zà qèkaa àmè a hayà i cò yé bæ i zòn gboñnan nyi gboñjen ñkèkè.¹⁰ Yudatòwò lè nùnè àmè kæ kâya bæ Egbà nyi gboñyen ñkèkà i ñ jà bæ nàn drò tò bæ o.¹¹ I lè ñdòj nè wò bæ àmè kæ dàdò ñ àn yé i nùn bæ mæn cò tij bæ nà mæn zòn.¹² I wò lè bi ñè sè bæ mèkè nyi àmè kæ nù nè wò bæ cò tò bæ i nàn zòn.¹³ Vò a àmè kæ kâya ñ dèsi àmè kæ dàdò nè o qo bæ yesu dò bæ àmè wò mæ blèwù nè wò ñkà kpòtò dæsi o.¹⁴ Lè ñjnàn gbè à yesu và kpò è lè ədèxòxòmæ i nù nè bæ kpò tòdò à vò kæ gbè wò ènùvèn o jàyé nè èdò kæ sènñ wú ñjnàn ñkà gbè và lèwò o.¹⁵ Amè à yi yuqatò wò gbò i vè nù nè wò bæ yesu i dàdò nè yé.¹⁶ Cagbè ñjnàn tò a yuqatòwò tì yesu yomà qò ènùkè dò a èwò nù ñjnàn wò lè gboñjen gbè.¹⁷ Yesu lè nù nè wò lè Tin dàdà lè wòqò gasigamè i ñ cæ ñjèlè wò.¹⁸ Cagbè ñjnàn tò yudatòwò lè ji và vè qé bæ yé wò à wii ñnyi cagbètò qèdè èdèlè wò sèjì o vò a kæ i lè wò Mawu bæ yé ñtâ dàdà lè cò qèkià sò kiqè Mawu.¹⁹ Yesu lè qò ñ wò bæ lè adodòmæ lè adodomæ èvi ñkà tænj wò ñ qæ lè qèkia si nè ñhpò i yé dàdà lè wò è dàdà lè wò à yé i èvi cæ lè wò.²⁰ Do bæ dàdà ròn èvia i qé nè ènù qéi a qé kæ i wò nòn à disà nè i iwò nè. ènù ganjègàn wò tò ji nè à kpàcà mi.²¹ Do bæ sigbè tiy dada fòn nè àmè kùkù wò i mæn gbè tro nàn wò agbè à èvi cæ nan nòn agbè kajroé.²² Do bæ dada ñlæ qò kojò nè amè qèken o vo e vò a əcò kojò dòqò a wò dè àlòmè nè èvia .²³ Nè àmè siàmè nàn dò bùbù nè èvi sigbè a dò bùbù dàdà ñ ènè àmè kæj lè dò bùbù nè èvia ñlæ dò bùbù nè dàdà kæ dçè ñqìdà o.²⁴ Lè adòdòmæ lè adòdò nè àmè siamæ kæ qoto tiy gbè i kàdè àmè kæ dòj ñqìdà ji à nòn agbè tè gbè i ñkà yi còncròn mæ o bòj ècò lè èkùmæ i và agbèmæ.²⁵ Lè adòdòmæ lè adòdòmæ ñlæ nù nè mì bæ gamè gbònón i amè kù kù wò lè sè Mawu vi yé gbè i amè kæ la se wo à la trò fòn.²⁶ Do bæ sigbè agbè lè dàdà ñtâ sià Ganjan mæ à ènan bæ agbè nan nòn èvia cæ mæ.²⁷ I dàdà nan ñsen èvia bæ nan dòkojo mæ amè wò qò bæ amè gbètò yé vi jiji i.²⁸ ñkà kpacà mi dè dæ o qo bæ gamè gbònón i amè kælè wòñdon wò à wò asé yé gbè i dò và.²⁹ Amè kæ wò c ènù nyɔngbi i jæ nè agbè mavø vò à amè kæ wò ènùvèn wo à wà và dò qo kojo nè wò.³⁰ Nyin kàtèn wò ñqèken lè qèkièn si o sigbè ñlæ séé døa ñdo nè yé kojo i tij kojo nyi adodo qo bæ nyi ñ ji nè qèki nyè yé ji i vò a amè kæ dçè ñ dida yé jiji.³¹ Nè i nyi bæ man lè qidasa lè qèki nyè ñ a tij qaséqiqi ñkà nyi adodo o.³² Amè bu le è kæ lè qì qasé lè

Chapter 6

èjnye i nyan bə qasé dì dì kə i lə wə co e n nyə nyi adodo.³³ Mia wò nu yi yohanes gbo i i qidasə kən lə sc à n ca amə qəken gbo o.³⁴ n lə nu ɳnan cágbañ nà kpɔ agbə.³⁵ Yohanes nyi kandé kə lə bi i mi jibə mi a kpɔ jiç kɔdékə lə yé kókə mə.³⁶ Vc a da səqidi kə n sc c à ègan n gan wu yohanes tə do bə ədc kə tiñ dada c n bə man w à ədc à wo wɔwɔ lə dì qasə lə èjnye bə tiy dada i dō n qida.³⁷ Dada kə dōn qida nta dì qasə lə èjnye min sə yé gbo qidí a loo min kpɔo yé nɔnɔn mə lə afidékən pkɔ o.³⁸ Yé nyɔn ɳlə mi a mə o do bə min kadé amə kə i dō dì qida ji o.³⁹ Mi lə ku e nu xlɔxlo wo gɔmə i mi bu bə to ɳnan o mə a mi à nɔn agbə tegbə E nu xlɔslɔn ɳnan wo gbo lə dì qasə lə èjnye.⁴⁰ I min ji bə mi à va əgbə nyə nə mi à kpɔ agbə o.⁴¹ Tiñ dodoqəji əco amə wo gbo o.⁴² Vc à ɳnyan bə Mawu yé rɔn rɔn ɳlə mi à mə o.⁴³ N va lə tiñ mə i mi n lə xɔ n o n amə qə va lə yé nta ɳkə mə à mi xɔ n.⁴⁴ Nə mi à wɔ mɔn i kadé ji mi a wo kə xɔ nə kafukafu wo co amə vo vo o gbo i mi n gbo ji nə kafukafu kə co Mawu qəken tɔtɔ gbo o à.⁴⁵ Min ka bu bə ènyə man c ənyɔn qə mi à y lə tiñ n dada yé n kuvimə o Amə bu lə ka ka c ənyɔn də mi à n yé i nyi Mosə kə n i o eo mi à mɔn kpɔkpɔ də ji.⁴⁶ Nə mi kadé Mosə ji à mi dō la kadé ɳca ji qobə e ɳrɔn nu qə èjnye.⁴⁷ Nə mi kadé yé nu ɳrɔn ɳrɔn wo ji à nə mi à wɔ mɔn i kadé tiñ nyɔn wo ji.

Chapter 6

¹ Lə ɳnan ɳgbé a yuqatə wo lə dñ wo zan dəka i yésu yi yerusalem.² Lə jerusalem tə bɔ əgbə wo scɔ scɔ nu amantɔn i lə n.³ Dɔnɔn wo sugbɔ kə doo nyi untɔnɔn kə dɔri kə kuse wo mlen dé hɔhɔ à nu də i lə jətə kpɔ əci a bə nan bluu.⁴ Do bə dada ye mə dədɔ dəka va bluu nə əci a əjieji. i amə kə dō ətə a mə jənɔkɔ gakəmə i lə bluu a yé də vɔnɔn nə ɳkan ədɔc kə i lə lē a o.⁵ Lə ɳnan əsco əghban cinyi yé dɔnɔn dəka lə ɳnan də.⁶ Gakəmə yésu kpɔc i mlen də à ènyan zədəka bə ələ ɳnan dəe a ènyan zədəka bə ələ ɳnan də a ədiydi i nu nə bə əji bə tɔc ran mə nan sen a.⁷ Dɔnɔn à lə dō yne bə ənukprato nyi n wɔ amədə də kə la pkədə e n yə nə nan dō əci a mə gakəmə ilə bluu a o nə ɳtekpa a amə bu nan jənɔkɔ.⁸ Yésu nu nə bə cocitə nə nan c ɔtɔba nə nan zɔn.⁹ Zədəka a amə a haya i c ɔ yé ba i zɔn gboŋnan nyi gboŋjen ɳkəkə.¹⁰ Yudatəwo lə nu nə amə kə kaya bə Egba nyi gboŋjen ykəkə i n jə bə nan dro tɔ ba o.¹¹ I i dɔy nə wo bə amə kə dada n jə an yé i nuŋ bə nan c ɔtiñ ba nə man zɔn.¹² I wo lə biçə sə bə Mekə nyi amə kə nu nə wo bə c ɔtɔba i nan zɔn¹³ Vc a amə kə kaya ydəsi amə kə dada nə o dō bə yésu do bə amə wo mə blewu nə wo ɳka kpɔc dəsi o.¹⁴ Lə ɳnan gbo a yésu va kpɔc lə ədəxoxɔcɔmə i nu nə bə kpɔ tɔdɔa vɔ ka gbo wɔ ənunɔen o jayé nə ədɔ kə seny wu ɳnan ɳka gbəva ləwo o.¹⁵ Amə a yi yuqatə wo gbo i ve nu nə wo bə yésu i dada nə yé.¹⁶ Cagbə y nan tə a yuqatəwo ti yésu yomə dō ənukprato də ɔa e wɔ nu ɳnan wo lə gboŋjengbə.¹⁷ Yésu lə wo bə tiy dada lə wɔ də gasiagamə i ɳca ɳlə wɔ.¹⁸ Cagbə ɳnan tə yuqatəwo lə ji və védə bə yé wo a wu ynyi cagbətə qədə ədalə wo sə ji o vɔ ɔa kə i lə wɔ Mawu bə yé yta dada i lə c ɔqkia sɔ kiqə Mawu.¹⁹ Yésu lə dō n nə wo bə lə adodomə lə adodomə əvi ɳka təy wɔ ɳdə lə qkia si nəykpɔ i yé dada lə wɔc o. dō bə ənu kə dada lə wɔc a yé i əvi ca lə wɔ.²⁰ Do bə dada rɔn əvia i də nə ənu dəsi a də kə i wɔ nɔn a disa c n i iwɔc nə ənu ganŋgan wo to ji nə a kpaca mi.²¹ Do bə sigbə tiy dada fɔn nə amə kuku wo i nan gbo trɔ nan wo agbə əvi ca nan nɔn agbə amə kejroe.²² Do bə dada y lə dō kojo nə amə qəken o vɔ a əcə kojo qdəo a wo sé albmə nə əvia.²³ Nə amə siamə nando bubu nə əvi sigbə a do bubu dadan ənə amə kən lə do bubu nə əvia ɳlə do bubu nə dada dəc dìqida o.²⁴ Gakəmə aməka gan va nyān bə yésu kidé yé qəkprɔvi wo ɳgbə lə ɳnan wo jə tɔjihun wo mə i jə ɳkɔ capernaum i lə ji yésu dan.²⁵ Kə wo va kpɔE lə ascu à yé kpaynu sc o a wo lə nu nə bə rabbi gakəmə i əva ləla.²⁶ Yésu dɔj i lə nu nə wo bə lə adodo mə ləadodo mə mi lə ji n ɳnyi cagbə tɔ kə mi ɖu kpɔn i mi də sco a i.²⁷ Mi nɔntə ədɔwɔwɔ nə ɳdudu kə la va nyinɔn à vɔ à mi wɔ dɔ nə ɳdudu kə la dɔnɔj i lə agbə tegbəs mə kə amə gbatə yé vi la man mi an dō bə Mawu dada ədē də Mawu dada ədē dəsi i yé ɳsən²⁸ I wo lə nu nə bə nukə wo mi a wɔ i anyi bə mi lə wɔ Mawu yé dō à.²⁹ Yésu dɔj nə wo bə mikpo Mawu yé dɔwɔ wɔ yé i nyi bə mi à kadé amə kə i dō dìqida ji.³⁰ I wo lə nu nə bə Enu manjɔkɔ kəi a wɔ nə nu a kpɔ i mi a kadé əji o man nu kəi əka wɔ.³¹ Mi a dada wo du manna lə zogbəji sigbé wo yrun də ənə E nan mi kpɔnɔn jiŋkorito bə mi à du.³² I yésu lə dō n nə wo bə lə adodomə lə adodo mə ynyi Mose i nan mi kpɔn nən kə co jiŋkor i vɔ a tiñ dada i nan mi kpɔnɔn adodoto kə co jiŋkor i a.³³ Do bə Mawu yé kpɔnɔn à yé nyi kə co jiŋkor i ken agbə va sci scə àmə.³⁴ I lə nu nə wo bə dada nan nə mi kpɔnɔn ɳnan gasiagamə.³⁵ Yésu lə dɔj nə wo bə Enyə i nyi kpɔnɔn agbə à gbo amə kə la va əgbɔnyə fufé ɳka lé gbatə o i amə kə kadé əjinyə à cicɔ mə ɳka ten gbatə o.³⁶ Gasiagamə ɳlə nu nə mi bə mi kpɔn vɔ a mi y kade əjinyə o.³⁷ Amə kə wo dada c ɔ an wo a va əgbɔnyə i nyi n ka c ɔ amə kəwo va əgbɔnyə qəken dan ɳkpi o.³⁸ Do bə ɳdī co ji ykori ynyi bə man wɔ tiñ jiji o vɔ à amə kə r dō n dìqida yé jiji.³⁹ Mikpo amə kə dō c y dìqida yé jiji i nyi n ka bu qəken lə ənu kəi nan n à wo nə o vɔ ɔa man trɔ gbo à gbatə rwo lə ɳkəkə kpɔti a mə.⁴⁰ Do bə yé nyi dada yé jiji bə amə siamə kə kpɔ əvia i kadé jia kpɔ agbə tegbəs i man trɔ fɔen lə ɳkəkə kpɔti à mə.⁴¹ Wéman nyantə wo lə gbo hunrui co y sigbə i nu bə E yé i nyi kpɔnɔn kə co jiŋkor i a wo lə nu bē.⁴² Y nyi yésu Joseph əvia kə mi dəsi yé dada kidé yé nan nan kə o a nə i wɔ mɔn i gbo va lə nu bə yé di co jiŋkor i.⁴³ Yésu trɔ lə nu nə wo bə mi nɔntə hunui à lə mi ɳta wo mə.⁴⁴ Amə qəken ɳkata y va əgbɔnyə n' ; dada kə dɔy dida a ydō en va o i man trɔ ne agbə lə y kə y kəkə kpɔti mər.⁴⁵ Enyɔnudətə wo yrun də bē wo a va əcə ənunyan co Mawu gbo Amə siamə kə sə i sc ɔe lə dada gbo à va əgbɔnyə.⁴⁶ Amə qəken ɳkpo dada nə gbatə amə kē co Mawu mə amə ɳnan kpɔ dada kpɔ.⁴⁷ Lə adodomə lə adodomə amə kə kadé ji a a nɔn agbə tegbəs.⁴⁸ Enyə i nyi agbə kpɔn a.⁴⁹ Mia dada wo du manne lə zogbəji i wo ku.⁵⁰ Lə la i kpɔnɔn kə dì co kjiŋkor i lə nə amə siamə kə du kpɔn ɳnan ɳka gbo ku o.⁵¹ Enyə nyi kpɔnɔn agbə agbə kə dì co jiŋkor i nə amə a də du kpɔnɔn ɳnan a nɔn agbə tegbəs kpɔnɔn kə ɳka va nan an yé nyi tiy gotoran nə xiscéaùmə yé gbo kpɔ kpɔ.⁵² Yuqatəwo vo do kpɔ i wo lə biç wo qəki wo sə bə nə amə ɳnan la təy c ɔ yé gotoran nə mi bə mia du mɔn.⁵³ I yésu lə nu nə wo bə lə adodo mə lə adodomə nə mi y du aməgbatəvia yé gotoran kidé mi y nu yé hun à agbə ɳka nɔn mi a mə o.⁵⁴ Amə siamə ,kə du tiy gotoran i nu tiy hun à anɔn agbə tegbəs i man trɔ fɔen lə ɳkəkə kpɔtia nə.⁵⁵ Do bə tiy ran i nyi ənu dudu adodo à i tiy hun yé nyi aha adodo à.⁵⁶ Amə kə la du tiy ran i nutiy hun à ələ kidé y i un ca nan nɔn kidé.⁵⁷ Sigbə dada kə lə agbə a dɔn̄ dida

Chapter 7

i ca gbə dada i un la gbə à to ɲnan mə a amə kə la du y an a nɔn agbə cagbə tiy nyə .⁵⁸ E la inyi kpɔnɔn kə q̄i co jiykori ynyi kə mi a dada wo du i ku o amə kə la du kpɔnɔn ɲnan a nɔn agbə tegbəe.⁵⁹ Yésu lə nu ənyɔn ynan wo lə ədəxosc mə gakəmə ilə kpranu lə capernaum.⁶⁰ I yé dəkp̄rvi q̄o wo gakənə wo sə ənyɔn wo a wo lə nu bə Enu kp̄ra kp̄ra a sən̄j mə i latəy sc ɔ e.⁶¹ Yésu nyan lə q̄ekia nə bə yé dəkp̄rvi wo lə gbɔn hunrrui co ya lə nu nə wo bə ɲnan lə kpaca mi an.⁶² I nə nu kp̄o ləfi amə gbət̄o yé vi raa ilə q̄eka dé. Gbɔngbɔna i nan nə agbə gotora ya ydo ɲdeken o⁶³ Enyɔn kəwo ynu nə mi a wo a nyi gbɔngbɔn kidé agbə.⁶⁴ Gaynan mə a amə q̄əwo lə mia mə i wo ɲlə kadé ji o do bə yésu nyan co gɔmə jə jə amə amə kəwo ɲlə kadé ji o i amə kəwo la va sée à.⁶⁵ I nu bə Enu ɲnan də ɲlə nu nə mi bə amə q̄əken ɲka təŋ ɲ va əgbɔnyə nə dada ɲrɔn nə o.⁶⁶ Lə ɲnan gbə a ye dəkp̄rvi a wo sée ɲgbə lə pk̄r do o.⁶⁷ Yésu nu nə amə r wuiəvə bə mi a wo cao mi ka tr̄ tə tin̄ gb̄ à.⁶⁸ Simon petro lə d̄o ɲ nə bə a sc ot̄ me gb̄ i mi à yi agbə te gb̄ee yé nyɔn wo lə asiwo.⁶⁹ Mi kadé ji i mi nyan bə ənyi kɔkɔ Mawu t̄ o⁷⁰ Yésu lə nù n̄ wò bə y nyi ə nyə i can nu aməwuiəvə wo à i amə q̄eka lə mi à mə i nyi abusan ɲ an.⁷¹ E lə sco rnu co judas ɲ simon əvia iscariot d̄o bə yé i nyi amə wuivə à wò mə to d̄e ka kə ka sa yésu.

Chapter 7

¹ Lə ənu ɲnan wo ɲngbə yésu yi əmɔnji to galileia mə d̄o bə ɲ yi bə yé a yi judée o d̄o bə judat̄wo ji bə yéwo awui.² I fia yudat̄wo kidé tabernacles t̄wo zan ɖuɖu t̄gb̄o.³ I nɔnviawo lə nu nə bə co lə la nə nanyi judée nə t̄ dəpk̄rviwo ca nan təŋ kp̄t̄o dəwɔnān wo.⁴ Amə q̄əken ɲ wɔ ənu lə bəbə mər nə i lə ji bə wo a d̄e sié lə gbaŋgbə o nə ələ wɔ ənu ɲnan wo a q̄e dəkiwo disa na sciscéama.⁵ Do bə yé nɔn viawo ntaca ɲlə kadérji o.⁶ Yésu nu nə wo bə t̄in̄ gamə nyva do h̄o d̄o o vɔ a wo gamə sɔgbə q̄e gasiagamə.⁷ Xi scéamə ɲkatəŋ cri mi o vɔ a wo lə cri nyan d̄o bə ɲ q̄i nə q̄asə lə ɲ bə bə ɲ bə yé d̄a wɔ wɔ wo ɲ nyɔn o.⁸ Mi a wo mi y i zan mə nyi ɲ k yi azan ɲ nan mə o d̄o bə t̄in̄ gamə yva d̄o h̄o d̄o o.⁹ Kə inu ənyɔn ɲnan wo nə wo j̄r̄ à əci Galélia.¹⁰ Vɔ a kə nɔnvi à wo yi azan du sco j̄r̄ a i yéca yi ɲnyi lə haho mə o vɔc a lə bəbə mə.¹¹ Yuđat̄wo lə ji lə azan du sco fi i lə.¹² I wo lə d̄a aq̄ika ganygan co ɲ lə bɔ bɔ amə amə q̄əwo lə nu bə Enyi amə nyɔngbi Amə d̄oo lə nu bə oo a lə kp̄r̄ amə wo bumɔn.¹³ Vɔ à amə q̄əken ɲlə nui sisi o d̄o wo lə vɔnɔn nə yuđat̄wo.¹⁴ Lə azan du scoo a yésu yi ə q̄e scoscə mə i t̄ ənu kp̄rakpra.¹⁵ E kpaca yuđut̄o wo i wo nu bə nə amə la wɔ mɔn i nyān nu d̄o ənə ɲyi ədɔmə kp̄o o.¹⁶ Yésu d̄oŋ nə wo i nu bə tiy nu kprapra ɲyi mi a t̄ o vɔ a amə kə d̄oŋ q̄ida t̄ i.¹⁷ Nə amə d̄e ji bə ya wɔ yé jiji a a nyān ənu kp̄rakpra əla bə əco Mawu gb̄ aloo y lə əconu co q̄əkién y.¹⁸ Amə kələ sco nu co q̄ekia un à ələ ji yé yta dodo d̄e ji vɔ a amə kə lə r̄ ji amə kə d̄o ɛ q̄ida yé dodo d̄e ji a amə ynan ənyi amə dodo i ɖu sco d̄e yl̄e un.¹⁹ Mɔnsé ɲnan mi əsəà wo a gan ɲ k̄é a amə q̄əken l̄jə əsər a wo q̄e o nu kéi j̄o i c̄ i mi ji bə mi a wu ɲ.²⁰ Hao à ɲ nə bə gbɔngbɔn vɔen lə t̄ ioanmə i lə ji bə ya wio.²¹ Yésu d̄oŋ i nu nə wo bə ɲ j̄r̄ ɲq̄eka kp̄o c̄ i i kpaca mi a wo séé.²² Mɔnsé nu nə mi bə mi a co wo ɲnyi Mɔnsé i nui o vɔ a t̄gb̄it̄ gbi wo i i lə gb̄ j̄en gb̄ər a mi co vo nə amə.²³ Nə wò c̄ vò nà ámə gb̄n gbɔnjengb̄ i nyi bə wòy dàlə Mɔnsé ye səajj à nù kéj̄ i mi lè wɔ scòmə fien d̄ey q̄o bə ɲdàd̄o nə amə nyɔn ygbi lə gbɔnjengb̄.²⁴ Mi ɲkà kp̄o amə yé ɲkùvím̄ i so d̄o koj̄o nə o vɔ a mi d̄i koj̄o lə ənyɔn dodo m̄.²⁵ Yérusalem t̄ wo d̄e lə nu bə ɲ nyi amə kə mi la ji bə mia wu a ka.²⁶ Mi kp̄o ələ sco nu lə gbaŋgbə i wo ɲ lə nu ənyɔn q̄əken nə o. Dumə məgān wo la t̄ ɲ nyān bə ənyi cristo a.²⁷ Vɔ ɔa mi nyzan lə fi amə la co a vɔ a gakəmə cristo la va a amə d̄e ken ɲka nyān lə l̄f i co o.²⁸ I yésu dasca lə q̄e scorsic a mə i lə nu kp̄rakpra mə an i nu bə mi q̄əsi ɲ séé i mi nyān l̄f i coo nyi lə q̄ekia nyə sio vɔ a amə kər d̄ey q̄ida ɲnyi amə dodo i mi ɲ dəsio.²⁹ N d̄esi d̄o bə ɲ cogb̄ i yé i d̄o ɲ q̄ida.³⁰ Wo jib̄ woa lə vɔ a amə q̄əken l̄ ɲ t̄e o d̄o bē yé gamə ɲsun h̄d̄o o.³¹ Vɔ a amə sugb̄ woo kadéj̄i l̄ ha bɔ bɔ a mə i nu bə Gakəmə kristo la va d̄e a gb̄ wɔ d̄esi bu wo wu kə amə lə wɔ a.³² Pharist̄wo lə sə sigb̄ haho a lə gb̄n hunrui co yésu yé nu wɔnān o y.³³ I yésu nu bə un gb̄ lə mi a gb̄ nə gascosco d̄e wo i sə kp̄r̄edoa un yik̄o amə kə d̄ey q̄ida gb̄o.³⁴ Mi a va jiy vɔa miŋ ka kp̄o o f̄iŋ yik̄o à my katəy va l̄y nān o.³⁵ Yuđat̄wo lə nu lə wo q̄əki wo lə bə fi amə ɲnan yik̄o i miŋy katəy kp̄o o. E kayi grec t̄ wo kə kaka d̄e a wo domə i ȳe lə kpranu wo i a.³⁶ E nyɔn kéi i lə nu nan mia va yiy vɔ a miy ka kp̄oy o f̄i ɲik̄o a miŋ katəy va l̄y nān o.³⁷ I lə ɲk̄ekə kp̄t̄ia nə azan ganygan qu d̄u à yésu cocit̄ i dasc nu bə nə cicɔmə lə ten amə d̄e a nan va əgb̄ nyə nə a va nu ci.³⁸ Amə k̄é kadé əjinyə sigb̄ ənu yrɔnyrɔn a wo nui ənā à ət̄o caca wo la ca va gb̄o.³⁹ Vɔ a əlē nu ənyɔn ɲnan kudé gbɔngbɔn kə nə amə kə kad jia wo a va sco ɲnan wo gbɔgb̄ hadoo q̄oba yésu ysc ɔ yé dodo d̄e ji h̄o d̄oo.⁴⁰ Amə q̄əwo lə haho a mə gakəmə wo sə yé nyɔn kə i k̄é i nu à nu bə⁴¹ Amə la i nyi kristo la vɔ a amə bu wo nu bə gallélie i kristo la co a.⁴² Enu yrɔnyrɔn wo yl̄e nu bə kristo a co David yé jijim̄ lə Bethléhem ədu kə mə David lə a.⁴³ I masɔmasɔ d̄o amə sugb̄awo mə cagb̄ yéto.⁴⁴ Amə q̄əwo lə wo do mə lə ji bə yé o a lé vɔ a amə q̄əken ysc ɔl̄o t̄ o.⁴⁵ I sɔj̄a məgān wo tr̄vā yi hamə məgān wo kidé pharisito wo gb̄o wo lə nu nə wo bə nukéj̄i i mi y kpr̄E va o.⁴⁶ Sɔ ja məjan wo d̄oy bə Aməd̄e ɲnu nə mi ənə d̄e ca o.⁴⁷ Phariisit̄wo d̄oy nə wo mian wo ca wo ɲré mian.⁴⁸ E fīc̄ d̄e alo pharisit̄wo d̄o q̄e kadé ji kp̄o.⁴⁹ Vɔ a amə sugb̄ lawo kə ɲnan əsə wo a wo donu wo.⁵⁰ Nicodème Farisito wo q̄ekakər va kp̄o q̄edəca lə nu nə wo bə.⁵¹ Mi a sə a d̄e mɔn bə woa d̄okojo nə amə d̄e kə wo yɔə ənu k̄a i wɔa.⁵² Wo d̄o y i lə nu nə bə Gallilée t̄ wo i wo ca ənyi a Butamə kp̄o nə nan kp̄o bə ənyɔnuđet̄o d̄ey co Gallélie.⁵³ I aməsiamə tr̄v̄i yé scomə .

Chapter 8

¹ Yésu yi olive to a ji.² Lə ɲgbangban si a ət̄o yí ədəscoscɔmə i aməvo sée lə va gb̄ E ghanren d̄e i lə kpranu wo.³ E nuŋrɔnt̄wo kidé ^pharisit̄wo kp̄o yɔnrun q̄eka kə wo kp̄o i i lə wɔ mantélé a va n̄ i wo c̄ e dé agudom̄.⁴ I wo lə nu nə yésu bə Enukprat̄o mi kp̄o yɔnrun la i i lə wɔ mantélé.⁵ Vɔ à lə əséa mə a mɔnsə nu nə mi d̄e bə wo d̄o la scukpé amə ɲnan mɔnki nə wa kp̄o coŋ mɔn.⁶ Wo ənyɔn ɲnan i sə t̄ kp̄o cagb̄ wo a kp̄o aggjéj̄e l̄ un bub̄ ta d̄e i lə ɲrɔn nu lə anyigban mə kidé al̄o vi.⁷ Sigb̄ wo kp̄t̄o i gb̄ lə ka ənyɔn en sə a yésu k̄o ta yiyi i nu nə wo bə amə l̄ mi a domə k̄o y wɔ ənunɔn

Chapter 9

kpoa nan cō əkprē nyɔnrun jəŋkɔ .⁸ I i gbə trɔ bubɔ ta i gbə lə ɳrɔn nu lə anyi gban mə kidé alɔvi .⁹ Kə wo sə ənyɔn ɳnan wo lə co ɖeka ə tɔjì co amə gansco wo ji .¹⁰ Nuwuwu a mə a əva kprɔtɔ yésu kidé nyɔn run kələ wo coŋ domə a .¹¹ I i co i lə nu nə bə nyɔnrun fi amə kə kprɔwo va wo də Amə ɖekən o ascoto yésu nu nə bə un ca nyiyun ka wɔ undə ken na wo yi kagbə wɔ ənunɔn kə o .¹² Yésu gbə trɔ da amə sugbɔwo i nu bə Enyə nyi scisceamə yé hlenklen ama kə kprɔjūn do à ɳka zɔn lə zublumə o vɔ a a kpo agbə yə kandə .¹³ Pharisisito wo lə nu nə bə wo ɳta ələ ɖi qasə lə ɖekiwo un tɔc qasədīqì ɳnyi adodo ɳ o .¹⁴ Yésu ɖoŋ ɳ nə wo bə nə ɳlə ɖiqasə lə ɖekiñyə un an tiyun qasədīqì ɳnyi adodo un yan lə fi un co i fi un yiko vɔ à mi a wo mi y yan lə fi unco o i mi y yan fi un yiko ɔo .¹⁵ Mi lə sconu lə ranmə mə nyan ɳ lə ɖo ko jo nə amədəken o .¹⁶ Vɔ a nə un lə ɖo kojo a tiŋ un kojo ɖoŋo nyi adodo do bə ɳnyi ɳ nyədəken i le o un le e kidé dada kə dɔŋ ɖida à .¹⁷ Lə mi a sə mə à wo ɳrɔn ɖe bə amə aməvə yé qasə ɖidi nyi nə adodo .¹⁸ Nyi unta i lə ɖi qasə lə ɖekiñ un i dada kə dɔŋ ɖida ca lə ɖi qasə lə ənu nyə .¹⁹ Wo lə nu nə bə tɔc dada dē yésu ɖoŋ bə niy dəsi un o nən kə mi ɳ dəsi tiŋ dada ca . Nəa mi dəsi un an mi a va dəsi tiŋ dada ca .²⁰ E lə nu ənyɔn ɳnan wo gakəmə i lə kprami lə ədəscosco mə kə lə tresor yé kpaɖəka i amə ɖekən ɳléo ɖo bə yé gamə ɳjsun hađo o .²¹ Eg'bə trɔ lə nu nə wo bə un yi kɔ mi a va jin katəy va lə lə fi u yiko à o .²² Yuđatɔwo lə nu bə Amə kə nu bə mi ɳ katəy va lə fi i yiko a ɖée ɔka ve dəka əvē i ku a .²³ Yésu lə nu nə wo mi lə anyi gban mə nyan un lə ji . Mi a wo mi nyi sc i əce amə tɔ nyan un nyi scisceamətɔ o .²⁴ Nann cagbə tɔ à un lə ni nə nu bə mi à ku ci mia nūvɔn wo mə nə nyi bə mi ɳ ejinyə à mi à ku ci mi a nūvɔn wo mə .²⁵ Me wo a nyi wo lə biesə ənə yésu ɖoŋ nə wo bə²⁶ Enyɔn sugbɔ leŋ bə man nu i sə ɖokojo nə kə kan mian vɔ a amə kə dɔŋ ɖida ənyi adodo nu to i un lə nu lə əciacéamə ənu kə wo un sə co gbo à .²⁷ Wo ɳ sə gɔmə bə ələ sco nu də dada un o .²⁸ Yésu nu bə gakəmə mi a va do amə gbatɔ yé vi də ejia gañnan mə à mi a nyan ənu kə ɳ nyian i nyiun lə wɔ ɳdəken lə ɖekiñ si o sigbé tiyun dada kprə un ɖo a yé i un lə nu .²⁹ Amə kə dɔ ɳ ɖida ələ kidəy i ɳgbə nyə ɖekən ɖen ɖe o ɖo bə ɖo bə un lə wɔ ənu kə jɔnɔn ɳkɔa tegbèe .³⁰ Gakəmə yésu lə nu ənyɔn ɳnan wo a amə sugbɔ kadə ji .³¹ I yésu lə nu nə yuđatɔwo kə kadəji a bə nə mi scɔ tiŋun nyɔn wo jisə a i mi a nyi tiŋun nukpravi adodomətɔ .³² Mi à dəsi ənyɔn dodo i ənyɔn dodo à la wɔ i mi à nɔn mi a ɖekisimə .³³ Wo lə ɖoŋ nə bə mi a wo a mi nyi Abraham yé jiji mə vi wo i mi y nyi amə aməscecre nə mə ɖekən kpo o nə a wɔ mɔn i lə nu ənə mi a va nɔn mi a ɖə ki si .³⁴ Yésu ɖoŋ nə wo bə lə ənyɔn dodo mə lə ənyɔn dodomə un lə nu nə mi bə amə siamə kə wɔ nūvɔn a ənyi aməscescré nə ənūvɔn .³⁵ Aməscescré yun vonɔn lə yé scomə o vɔ a əvi ya vo nə ɖe tegbèe .³⁶ Eagbəynants à nə ə vi lə mi a mə mia vo .³⁷ Un nyān bə mi nyi Abraham yé jijima vi wo mi ji bé mi a wuŋun ɖo bə tiŋun nyɔn ɳjɔjì nə mi o .³⁸ Un lə nu ənu kpo lə tiŋun dada gbo a wo i i mian wo ca mi lə wɔ ənu kə mi sə lə mi a dada gbo a .³⁹ Wo ɖoŋ i mi nə bə mi a dada nyi Abraham yésu lə nu nə wo bə nə mi nyi Abraham yé viwo a mi à va wɔ də kə Abraham lə wɔ a .⁴⁰ Ganykə mi lə ji bə yé wo a wu ɳjun ənyə amə kə lə nu ənyɔn dodo kə ɳsə lə Mawu gbo a Abraham ɳjun wo nə va yi o .⁴¹ Mi bə mi lə wɔ mi a dada yé dɔdasi wo lə nu nə un nyi bə nu ɳjun wɔ jɔ tə ɖe o mi à dada i nyi Mawu .⁴² Yésu nu nə wo bə nə Mawu nyi mi a dada mi ɖo la rɔn un ɖo bə ɖə kiən si o vɔ a yé dɔy ɖida .⁴³ Nu kəiɔ i mi ɳlə sə tŋun nyɔn wo mi yun katəy ʂə o .⁴⁴ Abusan un yé i nyi mi a dada i mi ji bə mi a wɔ abusan un yé rɔnrɔn nu kə nyi mi a dada E nyi amə wutɔ co gɔməjəamə i un ji nɔn ənyɔn dodo o i ənyɔn dodo ylə si o gakəmə i lə ə nyi viscotɔ kidé visco wo dada .⁴⁵ Gankə à miy kadə ejinyə o ɖo bə un nu nə ənyɔn dodo .⁴⁶ Me lə mia mə i late ɳ bə un lə scovi nə ɳ lə nu ənyɔn dodo nukaijɔ mi yun ka kadə ejinyə o .⁴⁷ Aməsiamə kə nyi Mawutɔ à sə nə Mawu gbo vɔ à mi ɳjun lə sə o ɖo bə mi ɳjun nyi Mawutɔ o .⁴⁸ Yuđatɔwo lə nu nə bə mi à ɳyɔn ɳjɔ nə mi nu bə ənyi samariato wo i ɳbɔngbɔn makɔmako lə mə o a .⁴⁹ Yésu ɖoŋ nə wo bə ɳbɔngbɔn ɳ lə mə nyə vɔ à un lə ka fu tiŋ dada i mi à wo miŋ lə kafui ɳjun o .⁵⁰ Nyi yun lə ji nyi ɳta yé dodo ɖe ji o vɔ a amədəka lə ji i lə ɖokojo .⁵¹ Lə ənyɔn dodomə lə ənyɔn dodomə un lə nu nə mi bé nə amə ɖə scɔ tiŋ nyɔn à ɳka kpo ɖekən ɳbədə o .⁵² Yuđatɔwo lə nu nə bə ifia a i mi nyān bə ɳbɔngbɔn vɔnən lə tɔc ranmə . Abraham kidé ənyɔnudətɔ wo ku va yi i wa lə nu bə nə amə kə sc ɔ yé nyɔn wo a yka ɖə kə kpo ɖbədə o .⁵³ Un ci wu mi a dada Abraham kə ku va yi à o un nyi ənə à Enyɔnnudətɔ o wo ca ku nə wɔnta ələ kpo ɖekiñ wɔn man .⁵⁴ Yésu ɖoŋun bə na un lə do ɖekiñ də jia tiy dodo ji à nyi gba lə tiŋ dada kə mi lə yɔ bə mi a Mawu à yé i lə doyun ɖəji .⁵⁵ Miŋun dəsidi kpo o vɔ a nyān dəsi nə un nu bə nyi ɳjun dəsia manyi viscotɔ sigbé mi a ca wo ənə ganké à un dəsi i i un sc ɔ nɔn yé nyɔndə .⁵⁶ Mi à dada Abraham kpo jiji kəwo jiyun an kəi kpo ɖe ejijɔc .⁵⁷ Yuđatɔwo lə nu nə bə waŋun sc ɔ əsco hohaciwo hađoo i əkprē Abraham à .⁵⁸ Yésu ɖoŋun nə wo bə lə ənyɔn dodo mə lə ənyɔn dodomə un lə nu nə mi bə gboɔsco wo a ji braham nyān yun lə .⁵⁹ Wo fɔ kprəwo i lə scui vɔ à yésu si wla i do lə ədəsco sc ɔa mə .

Chapter 9

¹ Gakəmə yésu va yi kɔ à əkprē amə ɖeka kə nyi un kuvitɔnnɔn co gakəmə wo ji i .² Yé nukpraviwo lə biesé bə Enukpratɔc məe i wɔ nūvɔn amə i alo yé ji la wo i i wo ji unukuvitɔnnɔn .³ Yésu ɖoŋ bə amə ɳnan aloo yé dadawo wɔ ənu vɔn o vɔ à nə Mawu yé dɔwɔwɔ wo nan zé lə ji .⁴ Mi ɖo la wɔ amə kə dɔ ɳ un ɖida yé dɔ wo gakəmə əŋjun kə a Ezan ka do i amə ɖekən un katəy ɖbə wɔdə o .⁵ Gakəmə un va scisca amə un nyi sciscaomə yé kandə .⁶ Kə yésu nu ənyɔn ynan wo jrc à ə tu ətan də anyi gban mə i nyān kən kidé ətan i i cɔe sisi də yé ɳkuviwo yi .⁷ I nu nə bə yi i və lə ci lə ətɔmə i amə a yi i və ləci i kə i trɔva i lə kprəjūn .⁸ I yé sclɔo kidé amə kə kpo ne i biɔ nə nu ɖeqəca a bə ɳnyi amə kə kanrən nə ɖe i biɔ nə ənu kə à .⁹ Amə ɖəwo nu bə yé i Amə buwo bə oo vɔ a amə à ɖii vɔ à i nu nə wo bə Enyə i .¹⁰ Wo lə nu nə bə i nə wɔ mɔn i lə kpo ɳjun .¹¹ I i ɖo ɳjun na wo bə Amə kəwo yɔnə bə yésu à yé i nyān baba i sə tutu tiŋ ɳkuvi wo ji i bə i nu ɳjun bə ma ve ləci lə ətɔmə i kəj kən tiŋ ɳkuviwo à un tə ɳjun kpo kpo .¹² Wo lə bie sé bə fi i lə i i ɖoŋ bə nyi un nyān o .¹³ Wo kprə amə kə nyi ɳkuvitɔnnɔn va yi a yi nə phharisitɔwo .¹⁴ Lə sabbat yé ɳkəkə gbo a yésu nyān baba isə hun ɳkuvi nə .¹⁵ I pharisitɔwo gbo lə biesé sə bə nə i wɔ mɔn i hun ɳkuvi à i ɖoŋ nə wo bə Ecɔ baba isə trə tiŋ ɳkulviwo un ləci i ifia un lə kprəjūn .¹⁶ Pharisito ɖəwo nu bə Amə la yco Mawu gbo o ɖobé un lə bu sabbat Amə buwo nu bə nə ənūvɔn wɔtɔ a wɔn nɔn i təyūn

Chapter 10

wō ənujion njan i man va wo mē.¹⁷ Wogbē trō a amē kē nyi əkuvitōnnōn gbo kē nē əlē nu co soj mōn kē i hun əkuvi nē wo Amē à lē dō qnō wo bē Enyōnuđetō i.¹⁸ Vō a wo ənun lē jī bē yē wo à kadē jī bē ənyi əkuvitōnnōn i ifia i lē kpoyu o wo va yō ɔ yē jī la wo.¹⁹ Wo lē biç jilawo sē bē mi a vi kē mi jī əkuvitōnnōn nē i wō mōn i lē kpoyu un ifia. Ji la wo dōj nē wo bē mi nyan bē mi a vi i i mi jī əkuvitōnnōn.²⁰ Nē i wō mōn i lē kpoyu ifia mi yun nyan o i mi ənun dēsi amē kē hun əkuvi nē o mi bie yē əta cien i la tē yun dōj nē mi.²¹ Yē jilawo sconu ənē dōbē wo lē vōn vēn nē yuđatōwo do bē yuđatōwo dōéđe dē ca bē yē wo a nyan amē kē la nu bē yēsu i nyi kristo à lē əđəesco scō amē.²² Cagbē ənun to i yē jī la wo dō qnō bē E cien mi biesé.²³ Lē zēvē a tō wo yō amē kē əkuvi tōn nōn va jī a lē nu nē bē do Mawu dēji mi nyan bē amē la a nyi ənuvōnēn wōtōn.²⁴ I amē ynan dōj bē nyi yun nyan nē i nyi ənuvōnēn wōtō o E nu kē un nan un nyi əkuvitōnnōn i nyi ifia ylā kpo ynu.²⁵ I wo lē nu nē bē nē i wō nē wo mōn i nē i hun əkuvi nē wo mōn.²⁶ E dōj bē un nu nē mi vō vō à mi ŋ lē dōtoj o nē mi wō mōn i jī bē mi a trō sē kē mi a ca wo mi jī bē mi a trō zu yē nukpraviwo a mi jī a.²⁷ Wo lē zui i mi bē mi nyi yē nukpraviwo vō a mi a wo mi nyi mōse yē nukpravi.²⁸ Mi nyan bē Mawu sconu nē mōnsē vō a miñ nyan lē fi amē la co o.²⁹ Amē à lē dōj i mi bē Ekpacaj bē miñ nyan fi i co o vo à ənan tīj əkuviwo kpo ənun.³⁰ Mi nyan bē Mawu ŋdō nē to əmōcēn wōtōwo vō à nē amē dē nyi amē jojō i wō nē yē jīj à ə dōna tōé.³¹ Co kōkē sciscamē yē gō mā jē à mi ŋ sē kpo i wo nu bē amē dēken hun əkuvi nē amē kēwo jī əkuvitōnnōn.³² Nē amē un nyi Mawu to a ənun katēj wō nē o.³³ Wo lē dōj nē bē wo jiwo dē nuvōnēn mē i nu kē i əka kprā mi i wo dē do dē sciscamē.³⁴ Yēsu sē bē wo nyen yē do lē əđəesco scō à mē i i va kprē e i nu nē bē Ekadē amē gbatō yē vi jī à.³⁵ I i dōj i nu bē mā ənyi ascotō ɔ nē mantē ŋ kada əjio.³⁶ Yēsu dōj nē bē Ekpōz i yē i lē sco nu kidēo.³⁷ Amē a dō ŋ nē bē Ascotō un kada jī i i sen.³⁸ Yēsu nu bē Enyi tīj dō dasi kē un va sci ə amē bē amē kē wo nyi əkuvitōnnōn wo a nn kpo ənun i amē kē lē kpo ənun wo a nan trō zun əkuvitōnnōn.³⁹ Pharisitōwo dē kē lē ənun kidē à wo à sē ənyōn kē i nu a wo i lē dōj nē bē mi a wo ca mi nyi əkuvitōnnōn.⁴⁰ Yēsu dōj nē wo bē nē mi nyi əkuvitōnnōn mi ŋ ka gbe lē nuvōnēn mē o vō à un ifia mi lē nu bē yewo lē kpo ənun i mi à nuvōnēn gbo le dē.

Chapter 10

¹ Lē adodomē lē adodo mē un lē nu nē mi bē amē kē un to sc ɔ scō nu i dō əgbōkpo a mē o vō a kē to əmōcēn bu i dō mē an amē ənun nyi frafitō kidē amēwutō.² Vō a amē kē to scō scō à mi i dō mē an yē nyi ənuto.³ Ekpō a ji kprōtō la hun əhōn nē Egbo à wo la sē yē gbe i a yō wo ənun i la dē wo do.⁴ Gakēmē i dē yētō wo séé do a ə jēnē ənun nē wo i əgbō a wo nan lē kprōtō do dō bē wo dēsi yē gbe.⁵ Woj kprōtō nē amē bu do o vō a to vo nē ənun wo si nē nē dōbē woj lē sē amēbu yē gbe o.⁶ Yēsu do lo ynan nē wo nē wo vō a wo yun sē yun dēken gōmē o.⁷ I yēsu gbe trō lē nu nē wo bē la adodomē lē aodomē un lē nu nē mi ənyē i nyi əgbōkpo a yē hōn.⁸ Amē kē va jē ənun katēj wo séé nyi frafitō kidē amēwutō wo vō à əgbōwo ənun dōto wo gbatō.⁹ Enyē nyi əhōn an amē siamē kē la dō mē to əgbō nyē à akpō agbē du.¹⁰ Frafitō ya va nē bē yē a va fifi i wu i kaka nu wo nyen un va cagbatō wo a kpo agbē sugbō sugbō.¹¹ Enyē nyi əgbō kprōtō yōngbi Egbo kprōtō to yōngbi cō nē yē gbe nē yē gbe nē yē gbatō.¹² Amē kē lē kprēdējūn à ənun əgbōkprōtō o i əgbō dēken ənun yētō o nē i kpo əhla gbatōn an asigbē əgbō a wo dē i əhla nan dōwo mē i wo à caeunen.¹³ E sinōn dō ənukēnti à jocoscotō i nyi i un sē vē vē nē əgbō a wo o.¹⁴ Enyē i nyi əgbō kprōtō yōngbian un dēsi amē kē nyi tījuyē wo i wo ca wo dēsi un.¹⁵ Tīj dada dēsi un i un dēsi tīj gbe wo.¹⁶ Egbo buwo gbe lē asinyē i wo ylā əkpo əlamē o Ejē bē man kpo wo ca va i wo a sē tīj gbe. kēn gbatō o nyi əgbōkpo dēka kidē əgbō kprōtō dēka.¹⁷ Mi kpo ənun kē dō i rōn nē tīj nyōn gbe un cō nē tīj gbe nan nōn cagbatō man trō sc ɔe.¹⁸ Amē dēken ənun kētō y sc ɔe o vō à nyi ta i la sē nan un dō unsen kē man sē un sc ɔe à tīj dada i wō dōqō dē yun.¹⁹ Manman gbe trō va yuđatō wo domē cagbatō yē nyōn à wo.²⁰ Amē akpagantō tō lē nu bē gbatōn vōn en lē mē i lē fru ətagbē nē nu kē i jō i mi lē dōna tōé.²¹ Amē dēwo nu bē ənun amē kē gbatō gbatōn lē zan yē nu wō nan kē o gbatō gbatō vōn à tayun hun əkuvi nē əkuvitōnnōn à.²² Yē jilawo sconu ənē dōbē wo lē vōn nē yuđatōwo do bē yuđatōwo wō dōéđe dē ca bē y wo à nyan amē kē la nu bē yēsu i nyi kristo à lē əđəesco scōamē.²³ Cagbē ənun to i yē jī la wo dō qnō bē Eciēn mi biesé.²⁴ Lē zēvē à tō à wo yō amē kē əkuvi tōn nōn va yī à i lē nu nē bē do Mawu dēji mi nyan bē amē lā à nyi ənuvōnēn wōtō.²⁵ I amē ynan dōj bē nyi yun nyan nē i nyi ənuvōnēn wōtō o Enu kē un nyan un nyi əkuvitōnnōn i nyi ifia ylā kpo ynu.²⁶ I wo lē nu nē bē nē i wo nē wo mōn i nē i hun əkuvi nē wo mōn.²⁷ E dōj bē un nu nē mi vō vō à mi ŋ lē dōtoj o nē mi wōmōn iji bē mi àn trō sē kē mi àn ca wo mi jī bē mi a trō zu yē nukpraciwo à mi jī à.²⁸ Wo lē zui i mi bē mi nyi yē nukpraviwo vō à mi a wo mi nyi mōse yē nukpravi.²⁹ Mi ynan bē Mawu sconu nē Mōnsē vō à miñ nyan lē fi amē l co o.³⁰ Amē à lē dōj i nu bē Ekpacaj bē miñ nyan fi i co o vō à ənan tīj əkuviwo kpo ənun.³¹ Mi ynan bē Mawu ŋdō nē to ənuvōnēn wōtōwo o vō a nē amē dē nyi amē jojō i wō cō nē yē jī à əđōnōrō.³² Co kē kē sciēamē yē gōmē jē à mi y sē kpo i wo nu bē amē dēken hun əkuvi nē amē kēwo jī əkuvitōnnōn.³³ Nē amē ənun un nyi Mawu to à ənun katēj wō nē o.³⁴ Wo lē dō qnō nē bē wo jiwo dē nuvōnēn mē i nu kē i əka kprā mi i wo dē do dē sci scōamē.³⁵ Yēsu sē bē wo nyen yē do lē əđəesco scōamē mē i i va kprē i nu nē bē Ekadē amē gbatō yē vi jī a.³⁶ I i dōj i nu bē me ənyi ascotō nē mantē y kada ə jī o.³⁷ Yēsu dōj nē bē Ekpōz i yē lē sco nu kidē o.³⁸ Amē à dō qnō nē bē Ascotō un kada jī i i sen.³⁹ Yēsu nu bē Enyi tīj dō dasi kē un va sciēamē bē Enyi tīj dō dasi kē un va sciēamē bē amē kē wo nyi əkuvitōnnōn wo a nan kpo ənun i amē kē lē kpo ənun wo à nan trō zun əkuvitōnnōn.⁴⁰ Pharisitōwo dē kē lē ənun kidē à wo à wo à sē ənyōn kē i nu à wo i lē dōj nē bē mi a wo ca mi nyi əkuvitōnnōn.⁴¹ Yēsu dōj nē wo bē nē mi nyi əkuvitōnnōn mi ŋ ka gbe lē nuvōnēn mē o.⁴² Vō à ifia mi lē nu bē yewo lē kpo ənun i mi à nuvōnēn gbo le dē.

Chapter 11

¹ Amē dēka lē kēwo yōnē bē lazare kē lē dō dē E lē Béthanie Marie kidē Marthe yē dida wo du mē.² Lazare nyi Marie yē

Chapter 12

nɔnvi nyɔnrun kə cɔ ami sisi də si nə ascotəaji i cɔ yé qawo isə tutu yé fɔwo .³ Diqawo amevə doen qida yésu i lə nu bə ascotə kpɔ amə kə ə rɔnɔn nə à ələ lədə .⁴ Kə yésu sə ənə a nu bə Edɔ ɲnan yun nyi əku də o vɔ ɔà cagbə Mawu yé dodo dəjī nan to əvia jí nə wo a do é cɔe dəji .⁵ Yésu rɔnɔ Marthe diqa kidé Lazare .⁶ I gakəmə yésu sə bə lazare lə lə ədɔ à ə gbənɔn ɲkəkə aməvə kpé lə la fi i lə qf à .⁷ Lə ɲnan gbə à ənū nə yé nukpraviwo bə mi à trɔ yi judée⁸ E nukpravi à wo nu nə bə Rabbi ga əla mə à yuqatəwo lə scu əkpə wo i agbə trɔ yi a .⁹ Yésu doŋ bə ɲunkəkə amə wuiəvə yle nə ɲkəkə qfka nə aməfə zɔn lə ɲkəkəmə un ka krə afɔ o dō bə ə lə kpɔ ɲnu lə ɲkəkə kə kə qf lə scisc à mə à¹⁰ Gakəmə i lə zɔn lə əzan mə à krə afɔ qfobə ɲlə kpɔynu o .¹¹ Kə i nu ənyɔn ɲnanwo séé jrcɔà i sənjkpə mi à sclə lazare lə danrɔ un ka yi ve nyɔen¹² Nukpravi à wo lə nu nə bə Ascotə nə i lə danrɔn an yé unta la yɔn .¹³ Yésu lə nu nə wo bə lazare ku vɔ à wo a bubə aron ɲtanṭa .¹⁴ I yésu nu adodo nə wo lazare ku .¹⁵ Un lə kpɔ jiɔ bə nyi un lə o nə mi a kadə kji ifia à mi à yi .¹⁶ Thomas kə wo gbə yɔnə bə dydime nu nə nukpravi vi a wo bə mi à ca wo mi à yi nə mi a ku kidé¹⁷ Gakəmə yésu do a əsə bə lazare lə wo ɲkəkə amənə lə yɔdomə vɔ .¹⁸ Bethanie tə bɔ yérusalem sigbə kilometre amɔnuwu atɔn ənə .¹⁹ Yuqatəwo va Marthe kidé Marie i va lə fajī nə wo lə wo nɔnvi wu .²⁰ Gakəmə arthe sə bə yésu gbənɔn an ə ve do goe vɔ ɔ à Marie ya kanren dé ascomə qf .²¹ I Marthe nu nə yésu bə ascotə nə əmē ləla tiŋ nɔnvi ɲka ku o .²² Vɔ a ifia un nyan bə ənū sianu kər əbiɔ Mawu à a wɔe nə wo .²³ Yésu nu nə bə tɔ nɔnvi la trɔ fɔn .²⁴ Marthe lə nu nə bə un nyan bə à trɔ kpɔ agbə wo ka gbə fɔn amə wo lə ɲkəkə kpɔti kpɔtia à mə .²⁵ Yésu doŋ nə bə è nyə i nyi trɔ trɔ fɔn à kidé agbə à Amə kə kadə əji nyə à nɔn agbə lari əku .²⁶ I aməəiamə kə lə agbə i kada əjinyà à ɲka ku gbədə o E sco ji sə à .²⁷ E nu nə bə è ascotə un kadə ji bə ə wo i nyi kristo Mawu yé vi kə gbənɔn sciscəama à .²⁸ Kə i nu ənyɔn vɔ à ə trɔ yi i ve yɔ Marie yé dida də akpadəkə E lə nu nə bə Enukprato lə la i lə yɔwo .²⁹ Gakəmə i sə ənə à əco kaba i yì gbj³⁰ Yésu un dō ədu à mə hɔ dō o dō bə ələ lə fi Marthe va do go é lə à .³¹ I gakəmə yuqatəwo kə va i lə ascomə kidé i lə fafī nə wo à kpɔ Marie i i co sudu do wo kpɔrɔedo i bubə ə ji kɔ yɔ do à to i ka ve fanvi i .³² Gakəmə Marie dō lə fi yésu lə i i kpɔs à əjəjəndà yé kɔ mə i nu nə bə ascotə nə əkələ la tiŋ nɔnvi un ka ku o .³³ Gakəmə yésu kpɔs i i lə fan vi an i i kpɔ yuqatəwo ca kə lə fanvi wo a əcaka lə yé susu mə .³⁴ E nu bə fi mi cɔe do wo dōy nə bə aɔcoto va nə nan kpɔ .³⁵ Yésu fanvi .³⁶ I yuqatəwo nu bə mi kpɔ sigbə i rɔn lazare do a .³⁷ Vɔ à amə qf wo lə wo mə nu bə amə la i hun ɲkuvi nə amə kə yun lə kpɔqñu à un ka tɔ un wɔ ɲqf nə amə la ɲka ku a .³⁸ I yésu kə gbə yi ɖəkiamə sugbə a yì yɔ do a gbɔ E nyi ədo i əkpə lə nu .³⁹ I yésu bə mi qf əkpə a marthé Lazare yé dida amə ku ku à nu nə yésu bə Ascotə ifia à yé goto la lə nyinçɔn vɔ dōbə ɲkəkə amənə kə i ku kə .⁴⁰ Wo lə nu nə bə un nu bə nə mi kadə ji a mian kpɔ Mawu yé dodo ɖəji a .⁴¹ I wo qf əkpə à ji yésu kpɔ jinjkori i nu bə dada un lə cio dōbə ədo to un .⁴² Un nyan bə ədo nə əto un gasigamə vɔ a cagbə amə ka kə sci sclə də un de a wo yé i də i nu ənə nə wo a tə yun kadəji bə əwo i dō un qida .⁴³ Kə i nu ənyuɔn ynan wo jro à əda sca siysi lazare do .⁴⁴ Ama kuku à do yé lə wo kidé yé fɔwo lə blabla kidé banda də i yé ɲkuvimə cɔndə kidé a vɔn i yésu nu nə wo bə mi tu ke è nə mi à gbə qf nan a yi .⁴⁵ I yuqatəwo kə va Marie gbɔ à kpɔ ənū kə yésu wɔ à i kadəji .⁴⁶ Vɔ a amədəwo trɔjī pharisitəwo gbɔ i ve lə nu ənū kə yésu wɔ a nə wo .⁴⁷ I vɔsala gangan wo kidé pharisitəwo yə bɔ bɔ i nu bə nə mi a wɔ mɔn amə la lə wɔ ənū ji ɔn wo sugbɔ .⁴⁸ Nə mi gbədə ənə a mi a va kadəji i romantɔ wo wo ava i vascɔ nū à toho lə ədu a mə .⁴⁹ Gañnan mə a amə qfka kəwo yɔ nə bə caiphe i nyi vɔsalagan lə əsco ɲnan mə an nu nə wo bə mi ɲnu nyan undəken .⁵⁰ Mi ɲ nyan bə nə amə qfka ku lə amə wo mə an ənyɔn wu bə ədu a sée nan crɔn à .⁵¹ Vɔ a ɲ lə nu ənyuɔn ynan lə ɖəkia si o dō bə i nyi vɔsa la gan lə əsco ɲnan mə an əkpɔ əscɔmə bə .⁵² Yésu do la ku dé ədu à ta un nyi nə ədu a ɖəken o vɔ a nə mawu vi kə kaka wo a wo a bɔ də tohoqđəken .⁵³ Co gboynan wo lə wɔ dō qf sigbə wo a wɔ mɔn i wu yésu .⁵⁴ Yésu un gbə lə zɔn to afisiafi lə yuqatəwo domə o vɔ à ə do i yi ədu ɖə ka kə tə bɔ zogbəji lə ədugan mə kidé yé nukpraviwo wo .⁵⁵ Di dito ɲ ɲzān nə yuqatəwo tə bɔ Aməsiamə lə yì yérusalem co afisiafi gbɔsco diditonjzan an nan dō nə wo a tə yun krɔ wo goto wo .⁵⁶ Wo lə yi jésu i lə biɔ wo ɖəkiwo sə gakəmə wo lə əqəsco sc à mə an bə nə mi lə bumɔn un ka va a zan du sco à .⁵⁷ Vɔsala gangan wo kidé pharitəwo nan gbə qf bə nə amə qf nyan lə fi yésu lə à ədo la nan mi an nyan nə mi an lə .

Chapter 12

¹ ɲkəkə aman dən jəŋkɔ nə didito amə zan yésu yi béthanie lə fi Lazare kə i fɔn co amə kuku wo mə lə à .² Wo da ɲdudu nə Marthe lə man ɲdudu à i Lazare lə amə kə lə əkpɔrɔn ɲti ɳ kidé yésu à wo mə .³ I Marie cɔ ceru əyođərkə adodo kə lə hɔn fliflian i sə sisidəyésu yé fɔ wo un i tutu yé fɔ wo kidé yé da céru a yé hɔn hɔn scɔ amə séé .⁴ Judas Iskariot yé nukpraviwo do mə tɔ qf ka amə kə sa yésu à nu bə .⁵ Nukə ijɔ i wo ɳ sa ceru la saki amɔntɔn nə wo a cɔ əho ɲnan isə man nə wamɔnɔn wo o .⁶ E lə nu ənə dō ənukdə à ələ fan nə wa mɔnɔn wo vɔ à dō bə ənyi fla fitɔ yé i kpɔ nə əho gba ji i cɔ nə kə wo cɔ nə də məan .⁷ Yésu nu bə mi gba qf kpoo E lə wɔ ɔ ε nə tiŋ idigbə i .⁸ Wa mɔnɔn wo a 1eđe gasiagamə vɔ ɔ à nyə un ka nɔn mì à gbɔ tɛgbɛe o .⁹ Ifia yuqatəwo yé mə ha gan wo sa bə yésu va i wo ca wo va yun nyi cagbə yésu tɔ ɖəfə o vɔ à nə wo a kpɔ Lazare kə yésu fɔn lə amə ku ku wo mə an .¹⁰ Vɔsatɔ gañgan wo jí bə yé wo à trɔ wu Lazare .¹¹ Do bə cagbə yéto i yuqatəwo gbogbotɔ co i lə kadə dé yésu ji .¹² lə ɲkəkə amɔntɔn à gbə à amə ha gan wo va azan du sco gakəmə wo sə bə yésu gbənɔn jérusalem .¹³ Wo cɔ əqəbayawo i do i ve do go é i lə dasca siysi hosanna wo a yra amə kə va lə ascotə yé un kɔmə Israel tɔ wo fiɔ .¹⁴ Yésu kpɔ kete vi ɖəka i jé ji sigbə wo yrɔn un qf ənə .¹⁵ Ka vɔn vɔn nə un qf kən o sion yé nyɔrunvi kpɔ tɔ fi gbənɔn i kanreen də kete kete vi ji qf .¹⁶ Yé nukpraviwo un sə ənū à gɔmə co goməjəjə o vɔ à gakəmə yésu scɔ dodoqđi à wo va lə dō ɲnu bə wo yrɔn ənū a wo yrɔn ənū ɲnan wo co un qf i ənū à wo va mə .¹⁷ Ifia amə ha kə 1eđe kidé yésu gakəmə i yɔ Lazare co yɔdomə i fɔnen co amə kuku mə an wo lə qida sə nə amə wo .¹⁸ Cagbə ɲnan to i amə ha gan wo do i ve dogoe dō bə wo sə bə əwɔ dəsi ɲnan .¹⁹ Pharisitəwo lə nu lə wo qf kiwo mə bə mi kpɔ aməsiamə lə kpɔs .²⁰ Ifia grec ɖəka wo kə lə amə kə va kpɔ əgomə lə a azan du sco a mə .²¹ Amə ɲnan wo yi philippe gbɔ kə nyi Bethsaida lə galélia i lə

Chapter 13

biesə bə amə gan mi ji bə mi a kpo yésu .²² Philippe yi Andre gbo i nu nə Andre kidé philippe yi yésu gbo i nu nə²³ Yésu dəjə nə wo i nu bə gamə sun nə wo a do amə gbətə yé vi də ji .²⁴ Lə dodo mə lə adodomə un lə nu nə mi bə nə blafoku qəka njəjen anyi gban mə i nyinyon à agbə nyi əku qəka qə və à nə i gəjen i nyinyon an a cəenku sugbo .²⁵ Amə kə rən yé gbo a a bui və à amə kə cri yé gbo lə əciəcamə ə gredo qə nə agbə mavo .²⁶ Nə amədə jí bə yé a səen un an nan kprə un do i ləfi un lə à lə ənnan i tiŋ subəviwo à nən nə amədə sen un an dada la kafui .²⁷ Tiŋ livə caka lə galamə nə man tə un nu mən Dada scə un lə vévé səsə yé gascosco lamə və a cagbə gascosco la ta i un va qo .²⁸ Dada kə təŋ kə un Egbə qəka doco jinkori i nu bə unkəun i un gbələkə un .²⁹ Sə yiyi à aməha wo kə lə akpadəka wo à i sə à nu bə sc e be zo i datu Amə qəwo nu bə Mawu də la i sconu nə .³⁰ Yésu dəjə i nui bə Egbə ənnan un cagbə tiŋnyə o və à cagbə mi an wo i .³¹ Ifia scinəamə ye kojo dodo i ifia wo a va nyan scicsséama yé fi .³² I nə wo cəj də jí lə anyigbanji à man va dən aməwo séé vadəkiən gbo .³³ E lə nui ənyon ynan wo kuda sigbə i ka ku a .³⁴ Amə ha gan wo lə dəjə nə bə Misə lə əsa à mə bə kristo à nən agbə i sə yi mavəmavə nə wo à yə mən i gbo nu bə Aməgbətə yé vi la gbo r co lə anyi anji me i nyi amə gbo tə vi a .³⁵ I yésu nu nə wo bə kəkə gbo lə mi à mə və à ənkagbə diŋdi o mizən lə kəkə à mə nə zublu yea dodé mi o amə kə lə zən lə zubl mə a un nyan lə fi i yikə o .³⁶ Kə kəkə a ledə à mi kadə də kəkə à jí nə mi à trə zu kəkə vi wo kə yésu nu ənyon ənnan wo jər à əsiwla lə diŋ di tohonə wo .³⁷ To gbo bə yésu lə wə sugbo wo lə wo ənkuvi mə ganjəkə wo yun kada jí o .³⁸ Nə ənyon kə nyənuqətə Esaie nuqə à nan va mə sigbə i nui qə ənə Ascotə me kadə mi an dodo wo jí me i ascoto lə kə də r ji .³⁹ Cagbə ənnan tə à wo ənun ka təŋ kada jí o də bə Esaie gbo nə bə .⁴⁰ E nan i wo ənkuvi gban i wo jimə sen un wo ənta wo à kpo kidé wo ənkuviwo i wo a trə lə wo jiwo mə i wo a trə va i man va dadə nə wo .⁴¹ E saie sconu ənnan wo a də bə əkpo yésu yə kprəkəpmə sconu co un .⁴² Ganynanmə à əfisə sugbowo kadə yésu jí və à cagbə pharistə wo à wo lə rən nə wo à va qə wo do lə əhamə o .⁴³ Wo rən kafukafu kə co amə wo gbo à wu kfukafu kə co Mawu gbo .⁴⁴ Yésu sa sca i nu bə amə kə kadə əji nyə an un lə kadə əjinyu qədə o və à kidé amə də əy va i .⁴⁵ Amə kələ kpo un an əkpo amə kə də un qidə .⁴⁶ Un va sigbə kəkə ənə lə sciscamə bə nə amədə kə kadə əji nyə yka nən zublumə o .⁴⁷ Nə amə qə lə sə tiŋ nyon wo i un lə wə dəjəjia à nyiun ka qo kojo kidé o qobə nyiun va bə man va də kojo lə əciscamə o və a nə man əcə nə aməwo i .⁴⁸ Amə kə lə cə un dan ənkpi i y la scə o tiŋ nyon wo a amədəka lə ila də kojo kidé ənyon kə nyan un nu an i ka də qo ko jo kidé lə ənkakə kprətikpətia àmə .⁴⁹ Do bə nyi un sconu lə tiŋ nujromə o lə akpa də wo sco à tiŋ dada kə də un qidə yi nan un əgbə co ənə kə un də la nu a kidé ənə kə yun man sconu co à .⁵⁰ Un nyan bə yé qodə i nyi əgbə mavo i ənyon kə un lə nu à wo à un lə nui sigbə tiŋ dada nui un ənə i un nui .

Chapter 13

¹ Gbəsco didito amə un zan nan va də a yésu nyan bə yé gamə sun nə ya co lə sciscə əlamə nə yé dada sigbə i rən yéti wo lə sciscə à mə an ərən wo sə yi nu wuwu .² I abusan y cə scosco də yudas Iscariot simon ə via yé imə bə yé i la sa yésu .³ Yésu nyan scoəco bə yé dada cə ənə qəsiadə də yé lə mə i i co Mawu gbo i la gbo trə yi Mawu gbo .⁴ Eco cit lə əkprən un dudu to a yun i də yé wu səyiji à i cə yakpavi vi sadə ari .⁵ I ku ci də aya wa mə i to afə kloklə nə yé nukpraviwo i lə tu tui kidé yakpavi kə i sadə ari qə à .⁶ I lə va də simon pierre gbo i pierre lə nu bə Ascotə à kro tiy fə ca .⁷ Yésu də y nə bə Enu kə un lə wə à mi y katə sə gə mə ifia o və a mi a va sə gəmə gbaqəkə .⁸ Pierre lə nu nə bə un ka lə lə tiy fə wo o yésu dəy ənkakə əgomə qəken lə əgbə nyə o .⁹ Simon Pierre nu nə ascoto ka klo tiy fə wo qədə o və a tiy lə wo kidé tiy ta ca .¹⁰ Yésu də y nə bə Amə kə nyan əci lələ à yé fə wo qə ken i hian bə wo a klo i adi séé mi qī də və à un nyi mi a wo séé i o .¹¹ Do bə yésu nyan amə kə ka səe à yé i də i nu bə mi a wo séé miy qī o .¹² Gákəmə yésu klo wo fə wo jər à əcə yé wu do i trə kanren i lə nu nə wo bə mi nyan ənə kə un wə nə mi an an .¹³ Mi lə yo un bə Ascotə kidé ənukprato ənyon dodo i mi lə nu də bə un nyi ənə .¹⁴ Nə ənyə ənukprato kidé ascoto un klo mi an fə wo a mi a cawo mi də la klo amə bu wo fə wo .¹⁵ Do bə un nan mi kprəda un nə mi a wə ε sigbə un wəs nə mi ənə .¹⁶ Lə adodomə lə adodomə un lə nu nə bə subəvi un wu nə gan yé nukprato aloo amə kə wu gan amə kə idə qidə o .¹⁷ Nə mi nyan ənə ynan wo a wo yra mi bə nə mi a tə un lə wə wo .¹⁸ Nyi un lə mi a wo séé yun o qobə un nyan amə kə un can wo qobə un bə nu ənyon ynan wo nə ənə kəw yrcən qə wo a nan vamə Amə kə du kprənən kidé an əcə yé fə kpoji də əjinya .¹⁹ Un lə nù ənyon nə ifiá gbooscò nə à vá tə jə gaŋan mə à kə à lə jə à mi à kadə ji bə ənyə .²⁰ Lə adodomə lə adodomə un lə nù nə mi bə amə kə sc à un àn è sc à amə kə un də à kidé amə kə sc à un án əsc à amə kə də un qidə .²¹ Gákəmə yésu lə nù ənə à wò cákə lə sùsù mə i lə qidəsə i nù bə lə adòdòmə lə adòdòmə un lə mi nə mi bə amədəkə lə mi àn nə i kà sà un .²² Nukpravi kpo wò dékiwò ənukvime i lə bissə bə me yun i yésu lə scónu dò .²³ Nukprovi à wò dòmə tō qəkə amə kə yésu rən nən ájəkrò də akomə nə lə kprən à gbo simon Petro x à dəsi qəkə nə nukpravi i nui bə .²⁴ Disa amə ká yésu lə nù à nə mi .²⁵ Nukpravi kpra asikomə nə yésu i lə biçè sə bə Axòtò mēe i .²⁶ Səyyiyi à jésu dəjən bə Amə kə mān cə kprənnən nən kankpətə də cimə isə nan án yé i kə i cə kprənnən à də cimə àn i cə nə Judas Simon ə viaIscariot .²⁷ Kə i qū kprənnən à jər à abùsan ùn də ràn mə nə Judas səkprədəa əjibə yé à wò à wəs kákə .²⁸ Amədəken lə əkprən ùn un nyan ənū ke qə yésu nù nə ənə o .²⁹ Amədəwō bùbè cágəkə kətə Judas nyi əhogba ji kprətə jésu nù nə bə xlə ənū kə jə bə mi àn sə qū àzàn àn Amədəwō bù bə ə qə lə wò à nù nàn nàn nə wàmənən wò .³⁰ Kə Judas x à kprənən à qū və à ə dò zədəkə i əzàn dō .³¹ Gákəmə Judas dō á yésu nù bə ifia amə gbaqə yé vi x à dòdòqəjī kidé Mawu yé dòdòqəjī co ə un nyə .³² Mawu ənta lə qoédə əji i lə dòdèdəjī kidé Mawu yé dòdòqəjī co ə un nyə . Mawu ənta lə qoédə əji i lə dòdèdəjī ifia .³³ Dəvīwò un lə mi àn gbo nə gáscoasco hóqəkə . mi à vā ji un i si gbo un nui nə yuqatəwò ənə àn ləfi un yikə à mi ənun katén və à ifia un lə nui nə mi à cà .³⁴ Un nàn ni qoqdə yéyé bə mi qə lə rən mi àn qəkiwo sigbə un cá un rən mi ənə i cə à mi qdə lə rən aməbúwò .³⁵ To ənnan mən aməwò lə nyán bə mi nyi tiŋ muvpraviwò nə mi qdə rən rən nə mi à qəkiwò .³⁶ Simon Pierre nù nə bə ascotə ləfi àyikə? yésu dəy nə bə lə fi un yikə à ənkə tə un kprən dò ifia o? və à vā və lə ungbehəsi .³⁷ Pierre nù nə bə ascotə nukəijə i nyiun kâtə un kprəwodo wo də ifia o? Man cə tiŋ gbo nàn də tā wò .³⁸

Chapter 14

Yésu qòn bə Atə un cō tòò gbè nàn an? lè adòdòmə lè adòdòmə un lè nù nə wò bə koklòcù nkà kù àtò gbòscò à nù zàtòn bə yé un dosi un ò.

Chapter 14

¹ Mi y ka ci jimandə o mi kadə Mwu ji nə mi a kadə un ca ji. ² Lè tiy dada sco mə an toho sugbə le nə ywɔdə ənə an man nui nə mi vɔ də bə man va gla to ho də nə mi. ³ Nə un yi a mi a gla to ho dəka də . un gbətərə gboñon i mi a trə scə un cagbə nə ləfi un lə fi un lə a mi a cawo mi an nɔn lə ynan. ⁴ Mi nyan əmən kə ji un ka to yi a. ⁵ Thomas mi no yésu bə Ascotə mi y nyan ləfi əyikə o i nə mi an wɔ mɔn i dəsi əmən an. ⁶ Yésu nu nə bə E nyə i nyi əmən an adodo kidé agbə amədəken unkə təy yi tiy dada gbo nə unto əjinyə o. ⁷ Nə mi dəsi un an mi à va dəsi tiy dada ca co əgba ji a dəsi i i mi kpɔe. ⁸ Philippe nu nə yésu bə Aɔcotə disa tɔɔ dada nə mi ynan qədə sun nə mi vɔ. ⁹ Yésu nu nə bə kugbə ynan kə un lə kidé mi an i mi y dəsi un kpɔ gboñon o a Philippe Aməsiāmə kə kpɔ un an kpɔ tiy un dada nə a wɔ mɔn i gbələ mi bə disa tɔɔ dada nə mi. ¹⁰ Mi yun kadə ji bə un lə dada mə i dada lə un ca mə an Enyɔn kə un lə un lə nu nə mi a wo a yco tiy unsen mə o tovo nə ynan an dada kə lə agbə lə tiy ran mə an yé i lə wɔ yé do. ¹¹ Mi kadə əji nyə un lə dada mə i dada ca lə mə nyə Aloo mi kadə əjinyə cagbə tiy də wɔ nan wo ta. ¹² Lè adodomə lə adodomə un lə nu nə mi bə Amə kə kadə əjinyə an atəun wɔ ənu kə un lə wɔ à wo A tə un wɔe ε i gbə sə wu ənə qobə ynan un yiko tiy dada gbo. ¹³ Aməsiāmə kə biçnū lə tiy kɔ mə an man wɔe nə ado tiy dada yko to əjinyə. ¹⁴ Nə mi biç ənu qəsiadə lə tiy kɔ ji a man wɔe. ¹⁵ Nə mi rɔn un an mi lə tiy qədə a wo mə də. ¹⁶ I man qəkuku nə tiy dada i a nan mi kpədəuntə bu kə la nɔn mi a gbo te gbeε à. ¹⁷ Gboñgbən adodots xiscaamə tɔɔ wo ŋkata un scəe o də bə wo un lə kpɔe o i woy dəsi də o vɔ a mi an wo mi dəsi i a nɔn kidé mi i lə an mə. ¹⁸ Nyi un ka gbə mi a də ken də o man gbə trə va mi a gbo. ¹⁹ Man diy di mə an wo un ka gbə kpɔun lə sciscaamə o vɔ a mi a wo mi an kpɔun də bə un lə agbə mi a ca wo mi lagbə. ²⁰ Gboynan mi a nyan bə un lə tiy dada mə i mi a cawo mi lə əmənyə i un ca un lə mian mə. ²¹ Amə siamə kə sə tiy qədə wo i wɔ də ji a amə ynan rɔn un i amə ke rɔn un an tiy dada ca la rɔn en i un ca nan rɔn un i lə də qəkien disa nə. ²² Judas un nyi Pas Iscariot nu qədə i a də qəkio disa nɔn i un nyi amə siamə o. ²³ Yésu dəy bə nə amədə rɔn un an a scə tiy nyɔn tiy dada la rɔnen i mi a va gbo i mi a nɔn kidə. ²⁴ Amə kə un rɔn un an un scə nə tiy nyɔn wo o Enyɔn kə mi lə sə a y co nyi un ta gbo o vɔ a tiy dada kə də un qidə tɔ i. ²⁵ Un lə nu ənyɔn ynan wo gakəmə un gbə lə agbə lə mi an mə. ²⁶ Gaynan mə kpədəun tɔ gboñ gboñ kɔkɔ kə tiy dada la də qidə la toy kɔ mə an a va kpra ənu wo mi i mi a va də un ənu kə un nu nə mi a wo. ²⁷ Un nan mi ranmə fafa nyi un nə sigbə sciscaamə nan nə o Adika ykagbə comi o i mi un ka vɔn vɔn o. ²⁸ Mi sə sigbə un nu nə mi an un yiko i man trɔ gbo nə mi Nə mi rɔn un an mi an tayə qobə un yí kɔ tiy dada gbo i tiy dada ganygan wu un. ²⁹ Ifia un nu nə mi gbosco a vamə nə mi an kadə ji gakəmə a va jo a. ³⁰ Nyi un ka gbə sco nu sugbə nə mi o də bə sciscaamə yé nukpratɔ gboñon un də un sen qəken də əjinyə o. ³¹ Vɔ a nə amə wo nan nyan bə un rɔn tiy dada un wɔ nɔn əku kə i də un an i mi a citə nə nu a co ləla.

Chapter 15

¹ Enyə i nyi vigné tii dodo a i tiy dada nyi vigné ti ye bo dətə. ² E co alb qəsiadə kə ylé cénku a o nə kpətiawo kə lə cinku wo a wa kpɔ vovo nə wo a tə un cénku sugbə. ³ Xoxo a mi an wo a nu kɔ cagbə ənyɔn kə un nu nə mi a wo. ⁴ Mi nɔn əmə nyə nə un ca man nɔn mi a mə sigbə bə ati lə vi qəken ykatə un cénku nə y lə ati un o gaynan mə mi a ca wo mi y katəy cénku nə mi un lə ənu nyə o. ⁵ Enyə i nyi vignetia mi a wo nu nyi yé lɔviwo Amə kə lə ənə nyə i un ca un lə mə an a cénku sugbə qobə nə tiy nyə dən ləmə an mi ykatən wɔ yqəken o. ⁶ Nə amədə un lə mə nyə an wo a cəe dankpi sigbə atilɔvi scuəci i amə wo la va lə iss bɔ zo. ⁷ Nə mi lə nyə i scə tiy nyɔn wo a mi a biç ənu də sia də i mi a scəe. ⁸ To ynan ji tiy dada a scə dodo dəji bə mi cencen sugbə i mi nyi tiy nukpraviwo. ⁹ Sigbə tiy dada rɔn an un ca un rɔn mi ənə mi nɔn tiy rɔn rɔn mə. ¹⁰ Nə mi scə tiy qədə wo a mi a nɔn tiy rɔn rɔn mə sigbə un scə tiy dada yé qədə i un lə yé rɔn rɔn mə ənə. ¹¹ Un nu ənu ynan wo nə mi nə mi a kpɔ jijɔ i mi an jijɔ a nan nyi blibo. ¹² Mi kpɔ tiy sə dədə wo mi rɔn mi an qəkiwo wo sigbə un rɔn mi ənə. ¹³ Rɔn rɔn gan an to yé nyi bə nan cɔ to gbə nan də esclɔ wo wo ta. ¹⁴ Mi a nyi esclonya wo nə mi la wɔ dé ənu mi lə wɔ dé ənu kə un lə də mi a wo ji. ¹⁵ Nyi un ka gbə va yɔ mi bə su bɔ vi wo o də bə subɔvi ynyan nə ənu kə yé nukpratɔ lə wɔ o c un yɔ mi bə esclonyəwo də ənukəyti a də a un nan mi nyan ənu kə un sə a wo séé co tiy dada gbo. ¹⁶ Ynyi mi a wo i can un o vɔ a ənyə i can mi i nan y kɔ mi nə mi an tə un cénku nə mi an ku cencen a nan nɔn mi an un nə ənu qəsiadə kə mi a biç tiy dada lə tiy kɔ ji a nan mi. ¹⁷ Un ba wɔ qədə ynan wo nə mi cagbə mi an tə un rɔn an qəki wo. ¹⁸ Nə sciscaamə ləkə mi an mi nyan bə ələkəun gboñ sco nan va ləkə mi. ¹⁹ Nə mi nyi sciscaamətɔ à sciscaamə la rɔn mi sigbə yé tɔ wo ənə vɔ à ənukə də a mi y amə sciscaamə tɔ o də bə un can mi lə scisca amə tɔ wo mə ye i nan bə sciscaamə lə kə mi. ²⁰ Mi də un ənyɔn kə un nu nə mi a wo subɔvi un ka təy wugan yé nukpratɔ o nə wo lə tiy yo mə yomə an woo a ti mi a ca wo yomə nə wo scə tiy nyɔn wo a scə mi a tɔ ca. ²¹ Wo a wɔ ənu ynan wo séé nə mi cagbə tinyə də bə wo y qəsi woy qəsi amə kə də un qidə o. ²² Nə nyi un kə va nu nə wo a nu vɔen yka lə wo un o vo à ifia à kukudə də qədə un gbə le nə wo nuvɔen wo o. ²³ Amə kə ləkə an ləkə tiy dada ca. ²⁴ Nə i nyi bə nyi un wɔ ədə kə amə qəken un wɔ kpɔ ləwo do mə an mvɔen yka gbə kpɔtɔ tɔ lə wo yun o vɔ à un ifia wo séé kpɔe i ləkə un kidé tiy dada. ²⁵ E nu la lə jɔ nə jrcuyrɔndə wo nan va mə sigbə wo yrɔn lə wo səà mə ənə wo ləkə un də man jo man jɔmə. ²⁶ Gakəmə kpədəun la va (Amə kə man də qidə co tiy dada gbo a sigbə gboñgbən adodo kə co tiy dada gbo à va do un dəji. ²⁷ Mi a cawo mi an do un dəji ənukəy də a mi lə kidé un kəkə co gɔmə jəjə

Chapter 16

¹ Un lə scōnu cō ənuluwo un nə mi cà gbētō ɳjikà kpàcà mi ò. ² Wò a qə mi dò lə əqənòscō wò mə gajnan mə gamə sun i amə kə lə wù ni àn à buba y é lé wôdō nnjòn un gbi nə Mawù. ³ Wó á wô ènu ynan wó dò bè wò un dəsi tñj dàdà aló ənyə ò . ⁴ Un lá ni əni ynàn wò nə gákàmə əgà lə xò nə ənu ɳnan wò nàn tò jɔjɔ à mi àn qđoji sigbè un nui qə nə mi àn ɳyi nù ənu ɳnan wò nə mi cō gə mə jə jə ò qđ ənu kə dō ci un le kidé mi. ⁵ Un yikɔ amə kə dəun qđqà gbò i amə ɖəken un lə mi an mə i biɔ un sà bè lèfi əyikɔ ò? ⁶ E un kə ɖa à kə un nu ənuynan wò nə mi an adikà lə comi. ⁷ Ganykà ənyɔn dòdò i un lə nù nə mi əyɔn nə mi bè man yi qđ bè nə nyə un yi à kpədəuntɔ à tɔ à ykà və nə mi ò vɔ à nə un yi à man dəe qđqà mi. ⁸ Gakàmè à və à kpədəytɔ lə və disá sci xəamə yé mansò wò kùdè ənuvəen un nə mi lə kòjòdòscō kidé kójòdòdòmè . ⁹ Kù dé ənuvəen un ənukədəà wò ɳj kadè əjinyə ò. ¹⁰ Kudé ənu toho wɔ wɔ ənukədəà un yikɔ dádà gbò i minj kagbè kpo un gbədə ò. ¹¹ I kudé kó jō qđ qđ un ənukədəà wó qđ kò jō nə sci x əamə yé fiò vɔ. ¹² Enyɔn sùgbò wò lə asinyə bè nàn nù nə mi vɔ à mi y ká sà wò séé gɔmə ifiá. ¹³ Gajnan mə an gákàmə i, gbɔngbɔn kə nù nə addòdò lā vā á à kprɔmi addòdò mə tò qđbè ɳkà və scōnu lə yéntá ɖékisi ò vɔ à ənu kə i sà yé i i kà nu i à nù ənu kə kà kà və jo à wò nə mi. ¹⁴ A qđ un dəji qđ bè a sc à ənù wò lə əgbò nyə i l'a vā nu wò nə mi. ¹⁵ Dádá yé nù ɖésicidè nyi tñj nyə ənukədə à un mi bè gbɔn gbɔngbɔn à lə x ò tñj ɳj nù wò i lə və nu nə mi. ¹⁶ Màn diŋ diŋ mə mi y kà gbəkpo un ó lə ynán gbəkə à mi an gbà à mi an gbà və kpo un. ¹⁷ Amədəwo lə nukpràvì à wò domə i lə biò wò qə kiwo qəkiwo sə bè nukè nyi ynàn wò i lə nu nə mi man diŋdiŋ mə àn miy kà gbə kpo yé ò man diŋdiŋ mə kə à nù à gbə kpo yé i ənukədəci yé yikɔ dádà gbò? ¹⁸ Wo lə mi bè qəə qđ i lə scò nu lə i nù bè man diŋdiŋmə? Mi y nyan ənù kə i lə nu an o. ¹⁹ Yésu kpo bè wò jì bè yewo à biɔe ənyɔn wò sé imi nə wò bè mi lə biò mi an qəkiwò sə bə nù kə i un kà nu i mi bè Man dydiy mə an mi y kà gbà kpo un ò i lə zan an kə à mi à kpo un? ²⁰ Lə adòdòmè lə adòdò mə un lə nù mi bè mi à və lə fanvi i mi an lə fan koé vɔ à sciscamə lə lə kpò jijò mi an lə adɔnūndqđumə scò vɔ à ɳkatəun gbənə mi ò. ²¹ Lə gbɔynàn miŋ ká bi ò un ənyɔn sà ò. Lə adòdòmè lə adòdòmè un lə nù nə mi bè ənu ɖəsiadə kə mi an biɔ dádá lə tñjñ kə mə an à cɔe nə mi. ²² Mi à cawó mi lə adɔnūndqđumə vɔá man gbà kpo mi i mi an kpò jijò i amədə ɳkatəun gbənə mi ò. Lə gbɔynàn mi y kà bi ò un ənyɔn wò sà ò. ²³ Lə adodòmè lə adòdòmè un lə nù nə mi bè ənu ɖəsiadə kə mi an biɔ dàdà lə tñjñ kə mə an à cɔe nə mi. ²⁴ Eó gà əlàmè án miŋ kpò biɔ ɳdəken lə tñj kə ji haqđ ò mi biɔ nə mi à sc əe kidé jijò . ²⁵ Un nù ənyɔn ynan wò nə mi lə əgbə yta vā xconu nə mi lə əgbə ɳtaytà mə ó vɔá to vo ənyan man sconu nə mi agbaygbà có dàdà un. ²⁶ Lə gbɔjnán mi an biɔ ənu la tñj kə mə i nyi un kagbè qəkukú na tñj dáda də mi an nu ò. ²⁷ Dóbá dádà ɳtá rɔn mi ənukælbá mi á ó mi rɔn un i mi kaqə jinyə bè un cō tñj dàdà gbò. ²⁸ Un có dàdà gbò i un vā sciscamə un gbà trɔ lə nu nà mi kà un kácó lə sciscamə mə i un yikɔ tñj dádà gbò. ²⁹ Yé nukpraviwo nù bè kpoqđa un ifiá i a sconu nə mi agbaygbà kə ùn gbà scó nu lə əgbə wlawa me ò. ³⁰ Ifiá mi nyan bè ənyan ənu ynan wò séé i ùn gbə hiàn bè amədəken nán biɔwo sə ò eaqbà ɳjñan tò à mi kandé à kade à jiwo bè əcō Mawu gbó. ³¹ Yésu dəjø nə wò bè Mi kade ji ifiá? ³² Mikɔ gaxoxo la və én i i vɔ i mi à wò séé mi à vā káká aməsiamə la yi yé scomə i mi an və gbə nyə ɖəken qə gankə un nyi nyədəken i ləqee ó vɔ à tñj dàdà lə kidé un. ³³ Un nù ənù ɳnan an mi àn tò scá scáwó mə vɔá mi dō ji un qù sciscə a mə ji.

Chapter 17

¹ Kə yésu nu ənyɔn ɳnan wo séé vɔ a əkɔta yi jinkori i nu bə dada gamə an sun cɔ . ² Tututu sigbə ənə ysən də untiran ɖəsiadəji bə nan nan agbə mavɔ amə kə wo əcɔ nə an. ³ Agbəmavɔ yé i a nan bə wo a dəsi əwo Mawu qəka tɔtɔ kidé amə kə ədəqđia yé yésu kristo. ⁴ Un do wo dəji lə anyi gban ji i un wɔ i un wɔ ədɔ kə ədɔ un an wo. ⁵ Co əgbají a dada cɔy dəji lə wo yta gbɔ lə dodo qəji kə un sco lə gbɔwo gbɔsco əciscamə nan va jo. ⁶ Un nan i amə kə ənan un an wo séé lə sciscamə an dəsi tɔ ykɔ i wo nyitɔ wo i ə cɔ wo un i wo sco tɔ nyɔn wo . ⁷ I wo nyan un ifia bə ənu kə un lə wɔ c a wo a co əgbəwo . ⁸ Do bə ənyɔn kə əcɔ un an ye i y cɔ nə wo wo sco i wo kade ji lə adodo mə bə y co əgbəwo i əwo i cɔ y qđia . ⁹ Un lə dogbəqđa də wo ta nyi un lə dogbə qđa də sciscamə ta o vɔ ɔa də amə kə əcɔ un ann wo i dō bə wo nyi tɔwo. ¹⁰ Amə kə nyi tiyun wo a ə nyi wo ca tɔ i amə kə nyi tɔ wo a nyi un ca tɔ i un lə do qəki nyə dəji . ¹¹ Nyi un gbə un gbə lə sciscamə o wa wo lə sciscamə i un gbɔnən əgbəwo dada kɔ kɔ kprɔwo lə tñj kə mə ykɔ kə ənan an cagbətō nə wa zun qəka tututu sigbə əwo kidé ənyə mi nyi qəka . ¹² Gakəmè un lə kidé wo a un lə kprɔ wo lə to ykɔ kə ənan an ma un lə kprɔ wo i amə ɖəken ybu lə wo mə o nə gbə əvi kpoto a cagbətō ənu rɔn rɔn qə a wo nan va mə . ¹³ Un ifia à un gbə nɔn əgbəwo vɔ a un nu ənuynan wo nə wo lə sciscamə cagbətō wa kpo jijɔ fez lə ənu nyə. ¹⁴ Un sconu nə wo i sciscamə ləkəwo ənukədəà woy gbə nyi esciscamətō tututu sigbə un ca nyi un gbə nyi sciscamə tɔ ənə o. ¹⁵ Nyi un lə ji bə man qə wo do lə sciscamə o vɔ a nə an tə un kpo wo ta lə amə vɔe wo simə. ¹⁶ Tututu sigbə nyi un gbə lə sciscamə an wa wo ca un gbə lə sciscamə o. ¹⁷ Wɔ wo kɔ kɔ lə a dodomə qə bə tɔ nyɔn nyi adodo. ¹⁸ Tutu sigbə ədɔ un qđia sciscamə i un ca un dō wo qđia. ¹⁹ Un cɔe də ɖəkinyə r ji cagbə wo tɔ ərnuytia nə wo ca wa cɔe də wo qə kiwo ji lə adodomə . ²⁰ Nyi un lə dogbəqđa də wo ɖəken ji o vɔ a də amə kə la kada əjinyə to wo nu sco mə ta cagbətō wo a nyi qəka tututu sigbə əwo dada ənyitiyun i un ca tɔ wo ənə. ²¹ Un lə dogbəqđa bə wo ca a nɔn mi an mə nə sciscamə nan kade bə ədɔ un qđia . ²² Un nan wo dodoqđi kə ənan an nə wo a zun qəka tutu sigbə əwo kidé ənyə mi nyi qəka . ²³ Nyan lə wo mə i əwo ələ mə nyə ənukəyti a nə wa zun ənu blibo qəka nə sciscamə nan nyan bə ədɔ un qđia i ə rɔn wo sigbə ərɔn un ənə. ²⁴ Dada amə kə ənan an wo a un ji bə wo ca wo a nɔn lə fi un lə à nə wa tə un kpo tiy dododəji kə ənan an qđbə ə rɔn un gbɔsco wa qđ sciscamə anyi . ²⁵ Dada tututu sciscamə ydəsiwo o vɔ a nyan un dəsiwo i wo ca wo nyan bə ədɔ un qđia. ²⁶ Un nan i wo dəsi tɔ ykɔ i man gbə trɔ wɔe kə nə rɔn rɔn kə ədɔ un an nn sun wo si nə man nyi.

Chapter 18

¹ Ké i nu ənyon ynan wo j̄r̄ a yésu tr̄ yi a kpadéka n̄ cédrone é barri m̄ l̄ ədodéka m̄ kidé yé nukpravi wo. ² Judas k̄ cœ nan d̄esi l̄ ynan d̄e qobé yésu yin̄ l̄eynan ejieji kidé yé nukpraviwo i yé ca non̄ wo m̄. ³ Gaynan m̄ an Judas kpr̄ sojawo kidé s̄ ja m̄eganwo k̄ v̄sato ganygan wo kidé pharisis̄wo d̄oqida gbo n̄on̄ l̄eynan kidé ədre viwo t̄ ci wo kidé ahwa w̄ nu wo. ⁴ Gaynan m̄ an yésu wa ynan ənu k̄ l̄ j̄ a z̄n̄ d̄e wo j̄ i l̄ biçs̄ b̄ me i mi l̄ j̄. ⁵ Wo d̄oy n̄ b̄ yésu Nazareth t̄ yésu d̄oy n̄ wo b̄ Enȳ k̄ Judas k̄ se a ca l̄ s̄ ja wo m̄. ⁶ I l̄ nu n̄ wo b̄ Enȳ k̄ wo tr̄ yi ygbé i wo séé goj̄en d̄e anyigban m̄. ⁷ I ḡb̄ tr̄ l̄ biç wo s̄ b̄ me i nu l̄ j̄ i wo d̄oy n̄ b̄ yésu nazareth t̄. ⁸ Yésu d̄o y n̄ wo b̄ un nu n̄ mi əcosco b̄ ənȳ i n̄ i nyi ənȳ i mi l̄ yi ytayta mi ḡb̄ am̄ k̄pt̄ a wo d̄e n̄ wo a yi. ⁹ N̄ to ynan m̄ an ənyon la va m̄ l̄ k̄ əc̄ un an wo m̄ an d̄ek̄en un bu o. ¹⁰ Gaym̄ simon Petro k̄ ad̄ekp̄ l̄ sia d̄e do i kpa to dusim̄t̄ n̄ v̄sato wo fio yé subɔvi d̄eka subɔvi a to b̄ Marlchus. ¹¹ Yésu nu n̄ Petro b̄ c̄ ad̄ekp̄ a d̄e yé kum̄ nyi un d̄o la nu nu l̄ ko fu k̄ dada co un an m̄. ¹² I s̄oja wo ha coco à kidé wo yk̄n̄nt̄ a kidé yuđat̄wo s̄ ja gan wo a l̄ yésu i ble. ¹³ Wo cœ yi n̄ anne k̄ nyi caiphe asiato caiphe i l̄ nyi v̄sato wo fio l̄ əsc̄oynam̄. ¹⁴ I yé i nyi am̄ k̄ nu n̄ yuđat̄ wo b̄ əd̄on̄ mi an ji wu b̄ am̄ d̄eka nan ku d̄e duk̄ a s̄ ta. ¹⁵ Simon Petro kpr̄ yésu do kidé yé nu kpravi bu ca gaynan m̄ an v̄sato wo fio a d̄esi nukpravi ynan d̄e i i d̄o v̄sato a yé s̄c̄ma kidé yésu. ¹⁶ V̄a a simon Petro l̄ sc̄isc̄ nu l̄ sc̄ ɔ sc̄ à nu. i nukpravi k̄ v̄sato wo fio a d̄esi à do i sco nu n̄ əd̄ec̄t̄ k̄ l̄ sc̄ sc̄ nu à i kpr̄ Petro d̄o ascoam̄. ¹⁷ I əd̄ec̄t̄ k̄ l̄ k̄p̄ əh̄on̄ a ji nu n̄ Petro b̄ un nyi am̄ la yé nu kpravi wo do m̄ t̄ d̄eka ca i i d̄oy b̄ nyi un nyi o. ¹⁸ Ed̄ec̄t̄ kidé s̄ ja wo m̄egan j̄t̄d̄e l̄ ənyan d̄e wo b̄ aman k̄ zo d̄o b̄ viv̄ le i wo l̄ scuzo petro ca l̄ scuzo l̄ wo ḡb̄ i j̄t̄d̄e. ¹⁹ V̄sato wo fio a l̄ biç ənyon wo yésu s̄ kudé yé nukpraviwo kidé yé nukprakpra wo un. ²⁰ Yésu d̄oy n̄ b̄ un sco n̄ nu l̄ ḡbay gba gasiagam̄ n̄ duk̄ a un k̄p̄a n̄ nu l̄ hab̄b̄wo me kidé əd̄esc̄om̄ k̄ yuđat̄wo b̄ n̄on̄ l̄ gasia gam̄ nyi un nu ənyon d̄ek̄en b̄ o. ²¹ Nuk̄ij̄ i əgb̄ l̄ biç un ənyon əjn̄an s̄ Enȳn̄ wu b̄ nan biç am̄ k̄ un nu n̄ a wo s̄. ²² Gak̄em̄ yésu nui ən̄ an s̄ojagan d̄eka k̄ l̄ ynan d̄e i l̄ nu n̄ b̄ n̄ i wo d̄o n̄ ənyon un n̄ v̄ ə a t̄ wo fio n̄ an. ²³ Yésu d̄oy n̄ n̄ un s̄conu dago a nu un v̄o a n̄ un d̄oy w̄on̄ un ḡb̄ an nuk̄ij̄ i əl̄ sco un. ²⁴ Anne bla yésu i s̄e d̄iđa caiphe v̄sato wo fio a. ²⁵ Petro ḡb̄ l̄ ynan d̄e i ḡb̄ l̄ scu zo wo ḡb̄ l̄ biç s̄e wo ca un nyi yé nukpr̄a viwo dom̄ t̄ d̄eka Egb̄a m̄on̄ i nu b̄ o la. ²⁶ V̄sato wo fio yé subɔvia wo dom̄ t̄ d̄eka k̄ nyi am̄ k̄ pét̄o kpa to n̄on̄ an yé j̄ila nu b̄ nyi un k̄p̄ wo l̄ əbo a m̄ kidé a. ²⁷ Petro ḡb̄ m̄on̄ k̄ i z̄d̄eka hoklo cu daata. ²⁸ Wo kpr̄ yésu yi caphe ḡb̄ l̄ koj̄osco l̄ y ḡban ḡban si wo un d̄o asco a m̄ o cagb̄et̄ drisco y ka n̄on̄ wo un o d̄o asco a m̄ t̄ un d̄o didito am̄ un zan. ²⁹ Gaynan m̄ an pilate do il̄ biç wo s̄ b̄ Enu bađa k̄ i mi k̄p̄ l̄ am̄ la un. ³⁰ Wo l̄ d̄o y n̄ b̄ n̄ am̄la un nyu ənu bađa wo t̄ a mi un ka kpr̄e va n̄ wo o. ³¹ Pilate nu n̄ wo b̄ mi k̄p̄ əyi n̄ mi an ve d̄o kojo n̄ sigb̄ mi an s̄ à un d̄e m̄on̄ n̄ ni b̄ mi an wu am̄d̄ek̄en o. ³² Wo nu ən̄ cagb̄et̄ yésu yé nyon wo a nan v̄am̄ gak̄em̄ wo l̄ sawoé əku k̄ i ka ku a. ³³ I Pilate ḡb̄ tr̄ yi koj̄osco à i w̄ yésu i l̄ biç s̄ e b̄ E wo i nyi yuđat̄wo fio a. ³⁴ Yésu d̄oy n̄ b̄ wo unta i l̄ biç un ənyon ynan s̄e alo wo i d̄e wo b̄ nan biç un s̄ ən̄. ³⁵ Pilate l̄ d̄oy n̄ b̄ E nyi yuđat̄ a wo un ta du k̄ à kidé fada gany gan wo l̄ wo l̄ wo va un nuk̄ əw̄. ³⁶ Yésu d̄oy b̄ tiy fio q̄usco yl̄ əciēc̄ əlam̄ o n̄ i nyi ən̄ an tiy subɔviwo la w̄ avu k̄k̄e wo un ka t̄ un l̄ un n̄ yuđat̄ wo o untayta tiy fio q̄usco yl̄ əciēc̄ əla m̄ o. ³⁷ Pilate l̄ biç s̄ e b̄ E nyi əf̄i d̄e a i i d̄oy n̄ b̄ Ewo i l̄ nu b̄ un nyi əf̄i cagb̄et̄ ənu ynan unti i wo y i un va sc̄isc̄am̄ n̄ man d̄iqas̄ l̄ adodo m̄ Am̄ k̄ nyi adodonut̄ wo a s̄e n̄ tiy ḡb̄. ³⁸ Pilate l̄ nu n̄ b̄ nuk̄ i nyi a dodo a k̄ i nu ən̄ j̄r̄ a ədo i nu n̄ yuđat̄wo b̄ nyi un k̄p̄ ənu bađa d̄ek̄en l̄ amala y o. ³⁹ Mi an k̄ i i nyi b̄ man ḡb̄ gak̄pam̄t̄ d̄eka d̄e n̄ mi n̄ didito am̄ un zan i mi l̄ j̄i b̄ man ḡb̄ yuđat̄wo fio à d̄e a. ⁴⁰ Wo ḡb̄ l̄ da sc̄ a i nu b̄ un nyi am̄ ynan i o v̄o a barablas i barablas ənu bađa w̄o t̄ i nyi .

Chapter 19

¹ I Pilate c̄ s̄ ba it̄ yésu scosco. ² S̄oja wo r̄on̄ a un ja kuku i s̄e c̄on̄ d̄e ta n̄ yésu i do awu j̄en̄ l̄ b̄ n̄. ³ Wo va ḡb̄ i l̄ nu n̄ b̄ mi l̄ ciwo yuđat̄wo fio i wo l̄ scoé kidé wo l̄wo. ⁴ I Pilate ḡb̄ tr̄ do k̄ i l̄ nu n̄ wo b̄ mik̄p̄ un cœ va sc̄isc̄e n̄ n̄ ni cagb̄et̄ t̄ mi an ynan b̄ nyi un k̄p̄ vodada d̄e k̄en̄ l̄ un o. ⁵ Yé do kidé a un ja kuku i do awu j̄en̄ diy di d̄e IPilate l̄ nu n̄ wo b̄ mi sco am̄ an. ⁶ Gak̄em̄ v̄sato wo kidé s̄ ja m̄egan wo k̄p̄ yésu a wo l̄ dasca i l̄ nu b̄ mi sc̄e n̄ mi an ta wo mi an k̄re d̄o b̄ nyi un k̄p̄ vodada d̄ek̄en̄ l̄ un o. ⁷ Yuđat̄wo d̄oy n̄ Pilate b̄ E s̄e l̄ mi an si i l̄ nu b̄ əd̄o la ku cagb̄et̄ əc̄ ək̄ia b̄ Mawu vi. ⁸ Gak̄em̄ Pilate s̄ ənyon ynan an v̄on̄ v̄on̄ ḡb̄ tr̄ d̄oy. ⁹ I ḡb̄ yi ko jo q̄osco i ḡb̄ l̄ biç yésu s̄ e b̄ fi əco gaynan m̄ an yésu un ḡb̄ d̄o ənyon d̄ek̄en̄ un n̄ o. ¹⁰ I Pilate nu n̄ b̄ un ka ḡb̄ d̄oy an un nyen̄ b̄ un d̄o unsen̄ i la ḡb̄wo d̄e i d̄o unsen̄ i la krana. ¹¹ Yésu d̄oy n̄ b̄ un d̄o unsen̄ d̄ek̄en̄ d̄e əjinȳ i s̄e to vo n̄ k̄ewo c̄ n̄ wo co jiykori o v̄o əa am̄ k̄ c̄ un dasi n̄ wo a yé nu v̄on̄ sugb̄o. ¹² Ké i d̄oy n̄ ən̄ an Pilate ji b̄ yé a ḡb̄ d̄e v̄o à yuđat̄wo l̄ dasca i l̄ nu b̄ n̄ əgb̄ am̄ ynan d̄e à un ḡb̄ nyi césar yé scl̄ à sconu k̄ la c̄ d̄e kia d̄o fio a əl̄ sconu k̄ unj̄ a wo n̄ césar. ¹³ Gak̄em̄ Pilate ḡb̄ s̄ ənyon ynan wo a əd̄e yésu d̄o i kanren̄ d̄e əf̄i zik̄pi a ji l̄ l̄ fi wo w̄o n̄ b̄ le Pavé v̄o a l̄ hébri ḡb̄m̄ an Gabbatha. ¹⁴ K̄p̄ əl̄ nyi didito am̄ un yé kpakpa d̄i yk̄k̄a sigb̄e gadən̄ m̄ ən̄ Pilate nu n̄ yuđat̄wo b̄ mi k̄p̄ mi an fio k̄. ¹⁵ Wo dasca nan ḡb̄ l̄ ynan nan ḡb̄ l̄ ynan mi kreën̄ Pilate mi n̄ wo b̄ E j̄e b̄ man kran mi an fio a v̄sato gany gan wo d̄oy n̄ b̄ Ef̄i d̄eka k̄ l̄ mi an si a yé i nyi césar. ¹⁶ I Pilate ḡb̄ yésu d̄e n̄ wo b̄ wo a ve kren̄. ¹⁷ I wo kpr̄ yésu do i yé unta dro aticoga i wo kpr̄e yi toho ha wo w̄o n̄ b̄ unta sen̄ sen̄ yé toho i l̄ hébri ḡb̄m̄ an wo w̄o n̄ b̄ Golgtha. ¹⁸ Wo kran yésu d̄e aticoga un l̄eynan i wo ḡb̄ kran am̄ am̄v̄a d̄e ḡb̄ l̄ dusi kidé əm̄ion̄ m̄ n̄ i yésu l̄ d̄oy dom̄. ¹⁹ Pilate ca yr̄on̄ nu disa d̄eka i s̄e d̄e atico ga un. E yr̄on̄ b̄ yésu Nazareth t̄ yuđat̄wo wo fio. ²⁰ Yuđat̄wo sugb̄o wo ren̄ n̄ desi ynan d̄ob̄ l̄ fi wo kran yésu do à ə t̄b̄ ədu a E yr̄on̄ nu an d̄e hébri Latin kidé grec wo ḡb̄m̄. ²¹ I v̄sato gan̄ygan yuđat̄wo nu n̄ Pilate b̄ un ka ḡb̄ yr̄on̄ b̄ yuđat̄wo fio o v̄o a nan a nyon̄ an am̄ la nu b̄ un nyi yuđat̄wo

Chapter 20

fio.²² Pilate doy bə Enu kə un yrun an un yrun vo.²³ Gakəmə sə ja wo hran yésu jrə à wo cə ja wo scə qəka qəka i avu diydi ca vo a awu diydi an woy tən un de nənən mə qə ji o wo tən un vraya co əji va agə mə i.²⁴ I wo lə nu bə wo qəkiwo domə bə mi un ka gren o vo à mi an rle nə mi an kpo me tə i a nyi an. Enu ynan wo jo cagbətə ənyon kə wo yron qə à nan va mə wo man tiy wi wo lə wo qə ki wo mə i wo ra tiy wu vraya.²⁵ Sə ja wo i wə ənu ynan yé nanan dida Marie clopas asi à kidé Marie Magdala nyɔnrun ynan wo a jətə la aticoga gbo qə.²⁶ Gakémə yésu kpo yé nanan kidé yé nukpravi kə i rən nən an lə gbo a i nu nə yé nanan bə nyɔnrun kpo əviwo.²⁷ I i nu nə é nukpravi a bə kpo tə nanan I zədəka nukpravi a kprəyi yé un ta scomə.²⁸ Lə ynan un gbo à yésu kə i nyān sco sco bə ənu a wo séé vo à cagbətə ənu yron qə a nan va mə an nu bə cikəmə lə ten un.²⁹ Aya wa gban qəka lə ynan kə aha acide tə qədə e i wo cə qo vuvu bla dé atiləvi un i sə zi də aha mə i cədəj i sə kpənə.³⁰ Kə yésu nu aha acide tə a jrə a i nu ba Eva i bu ta i cə gbən gbən nan.³¹ Kə i nyi grado yé ykəkə nə yuđatəwo na amə kuku a wo yka nən aticoga un qə lə sabbat gbo à qo ba sabbat nyi ykə kə tə he nə wo wo bi gbo lə Pilate gbo bə wo a yen amə kə wo kran qə a wo fə nə wo a qə wo untiran ji.³² I sə ja wo va i yen afs nə amə jəkətə à kidé amə amə və a tə à kə wo kran kidé yésu qə à.³³ Gakəmə wo va qo yésu gbo a wo kpo bə ə ku vo i wo un yen yé fə wo.³⁴ Gaynan mə an sə ja wo domətə qəka cə akprə tən ascatimə nə i zədəka əkun kidé əci do.³⁵ Amə kə kpo ənu ynan qidəsə i yé qasədīa a nyi adodo nə mi a ca wo mi an kada ji.³⁶ Enu ynan wpo va jo cagbə ənu yrun qə əl nan vama yé scu qəken un yen o.³⁷ Enu rən rən bu ca gbo nu bə wo a gbo va kpo amə kə wo tən asca timə nən an.³⁸ Lə ənu ynan wo un gbo a Joseph d'Arimathée kə nyi yésu yé nu kpravi vo a lə bəbə mə qo bé vən vən nə yuđatəwo bić gbo lə Pilate gbo bə wa cə yésu yé kuku à Pilate qə mən nə cagbə un natō à Jcoseph va cə yésu yé kuku à.³⁹ Nicodéme ca va yé i yi yésu gbo cə əzan mə qəca Ecə ami hənté ca ka kidé aloes sigbə kpənkpən mə kavətakpo ənə.⁴⁰ Wo cə yésu yé kuku à cə gaga wu do nə i si ami həntə wo nə sigbə yuđatəwo wə nə amə qidī kə nu wo ənə.⁴¹ I to ho kə wo kren lə a əbo qə ka lə ynan i lə əbo a mə an yə ɔ yéyé qəka lə nan kə wo un qj amə qəken dəmə kpo o.⁴² Cagbətə ənyi ənu wo gaglado ykəkə nə yuđatəwo i kə yədo a təbə lə ynan wo cə yésu də mə

Chapter 20

¹ Kaba lə ykəkə kələkələ lə kəsiđa mə an gakəmə zublu gbo qə də à Marie Magdala tə va do a a gbo i i kpo bə əkpə kə lə yə do a jia fri lə nu.² I i sudu va yi simon Petro kidé nukpravi qəka kə yésu rən nən an gbo i lə nu nə wo bə wo va qə ascotə lə yədo à mə i mi un nyān lə fi wo sə do o.³ I Petro kidé nukpravi qətə a do i yi yədo à gbo.⁴ Wo súdù wò amə və à dədu vo a nukpravi qətə à sudu kaba wu Petro i qo yədoà gbo jənkə nə.⁵ I i bu bə kpo yə c do a mə i kpo yé gaga wu a wo qədə anyi gban mə qə və a un qdə yə do a mə o.⁶ Simon Petro va va lə ygbəsi i qo yə do a mə i kpo gaga wu a wo lə anyi gban mə.⁷ Kidé avən kə wo sə də əta ji nə an avən əcaka kidé gaga wu a wo vəa wo yron un də akpa qəka qə.⁸ I nukpravi qətə à kə yi yədo a gbo jəykə a ca do mə i kpo i kada dé ji.⁹ Do bə kə kə gaynan mə an wo un gbo doy un bə ərən ərən nu bə yésu la trəfən co amə kuku wo mə o.¹⁰ Adəkprəvi a wo trəy i wo əta wo scomə.¹¹ Və a Marie və ə le akpađəka qə nə yədo a i lə fanvi Gakəmə i lə fanvi an i lə bu bə kpo yə do a mə.¹² E kpo Mawu də la amə və kə qo awu yé pili pili kə kanren qə à qəka lə tagbə i əvətə a lə yé fəwo gbo lagé lə toho kə wo cə yésu kuku a mərən do.¹³ Wo lə nu nə bə nyɔnrun nu kəjəc i ələ fanvi Edə nə wo bə ənukə jə a wo va cə tiy scotə yi i nyi un nyān lə fi wo cə do o.¹⁴ Gakəmə i lə nu ənə ətərə kpo i kpo yésu cite dé lə ynan qə və a un nyān bə yésu i o.¹⁵ Yésu lə nu nə bə nyɔnrun nukəyə i ələ fanvi Me i ələ ji. Ebubə əbotə i i lə nu nə bə ascotə nə i nyi əwo i va qədo a nu un lə fi əcə do a nə man yi i ve cə.¹⁶ Yésu nu bə bə Marie i i trəkpo i lə nu nə bə Enukprato.¹⁷ Yésu nu nə bə ka talə un o qo bə nyi un trə yi tiy dada gbo həqə o və à nan yi tiy nənvi wo gbo nə nan nə wo bə un yikə tiy dada kidé ni an dada gbo tiy Mawu kidé mi an Mawu gbo.¹⁸ Marie Magdala tə yi i ve nu nə nukpravi a wo bə un kpo ascotə i i nu ənyon ynan wo un.¹⁹ Lə wetrəmə gboynan kə nyi ykəkə kələkələ nə kəsiđa a i əscə kəmə nukpravi a wo lə qə i əhən lə tutu qə à qo bə wo lə vənən nə yuđatəwo i yésu va do dé wo doy domə i nu nə wo bə un ti fafa nan nən kidé mi.²⁰ Gakəmə i nu ənə an əcə yé ləscomə kidé yé scatimə disa nə wo kə nukpravi a wo kpo ascotə à əji jə wo.²¹ Yésu gbo tərə nu nə wo kə bə un t fafa nan nən kidé mi sigbə dada dəy qidə un ca un də mi.²² Gakəmə yésu nu ənə və à ə qə fufu déwo lə nu nə wo bə mi scō gbo koko a.²³ Amə kə mi an nu nə bə wo cə to nuyşen kə wo a wa cə e kə i amə kətə mi un sə kə a wo lə un qə.²⁴ Thomas amə wuiwə a wo domə tə qə ka kə wo lə yə bə Didyme an yle kidé wo gakəmə yésu va o.²⁵ Nukpravi kpoti a wo lə nu nə ygbəsi bə mi kpo ascotə i nu nə wo bə nə nyi un kpo flego wo dəsi lə yé lə sco mə wo kidé nyi un cə aləvī scodé yé bikpa kələ aləscomə kidé ascatimə nə an nyi un ka kada ji o.²⁶ Ykəkə amenyi yé ygbə à nukpravi a wo gbo lə əscə mə qə kidé Thomas Gakəmə əhəna wo lə tutu qə à yésu va jə tə wo doydomə i nu bə untifafa nan nən kidé mi.²⁷ I i lə nu nə thomas bə r gbo va lə la nə nan kpo tiy lə wo nə nan cə tə ləvi sco dé tiy lə scomə kidé tiy scatimə nə nan kpo ka nyi aqjikadeto o və a kada ji.²⁸ Thomas doy i lə nu tiy scotə kidé tiy Mawu.²⁹ Yéu nu nə bə ənukəytiy əkpo un i ə kada ji wo a yra amə kə wo un kpo o vəfə a wo scəsə.³⁰ I yésu gbo wə ənu jiçən buwo sugbə lə nukpravi a wo yé ykuvimə ənu jiçən wo kə wo yrun de weman əlamə o.³¹ Və a wo yrun ənu ynan wo cagbətə mi an kada ji bə yésu nyi kristo Mawu yé vi nə mi kada ji ənə an mi an kpo agbə lə yé un ko mə.

Chapter 21

¹ Lə ənu ənànwò ńgbə à yesu gbo trə dō nə yé adəkprəviwò lə tiberiade yé scū à tə i mikpə sigbə i lə dō nə wò à.² Simon Petro kidé thomas kə wò lə yə bə didyme wò lə dū də Nathanael canatj lə Gallelia Zebédée yé viwò kidé yesu yé adəkprəvi àmə bùwò.³ Simon Petro lə nù nə wò bə ń yikə i kàa və lə əhoé wò nù nə bē mi à cə wò mi an yi kidé wò wò yí i wò qdə tə jihùn qəkə mə və a lə əzən mə seé à wò ńlə yqđəken o.⁴ Gakəmə əy kə à yésu va lə à scū à tə qə və a adəkprəvi à wò ńnyān

Chapter 1

bà yésu i o .⁵ Yesu nù nè wò bè un ifia qèkeje wò njewò lè mi an si nè mi àn dù à wò døy nà bè ò o .⁶ I nù nè wò bè mi da mi an scure scwe dà tò ji hùn àn yé qusimè i mi àn kpò i kà wò dà scuree à jrò à wò nà dòn èn o qò bè éhoé kà lè mè wò sùgbò .⁷ Zédeka adékprövi kà yésu ròn nòn àn nù nè Petro bè Ascotj i gakémà simon Petro sè bè ascotj i à eçò yé wù dò qò bè éqè awù qè i i zojè ascù mè .⁸ Adékprövi kpòtià wò vè qò tòjihùm à mè qò bè wò nà diydi lè ètò à tò à .⁹ Gákémà wò qì dà ànyi gbàn mè àn wò kpò i wò bò à kà zò dé lèynàn qè i éhoé kidé kpònon làji .¹⁰ Yésu nù nè wò bè mi cò éhoé kà nù lè à qowò và .¹¹ Simon Petro qò tò jihùn à mè i dòn scûre kà mè éhoé gánýgàn kàvetákpo kidé hòhàciwò citò dà ànyigbàn mè togbò bè éhoé à wò sùgbò à scùwe nà gren o .¹² Yésu nù nè wò bè mi vè dù nù adekprövi à wò dòmà tò qèken nà dò ji i bié sè bè Mè i nyi o E lè nyàn nyàn mè nè wò bè ascotj i .¹³ Yésu và i cò kpònon i sè nàn wò kidé éhoé ca .¹⁴ Ynàn i lè nyi zètòn à tò kà yésu lè qè qèki à disà nè adékprövià wò cò gákémà i fòn co amè kù kùwò dòmè .¹⁵ Kéwò dù nù à jrò yesu nù nè simon Petro bè simon yohanes yé vi èròn nà wù sigbà àmè kpòtià wò ròn nà ènà àn Petro nù nè bè een ascotj ànyyan bà nà ròn wò yesu nù nè bè nan njidùdù tiy alengbòvò .¹⁶ I i gbàtrò lè biçè sè zevèatò bè simon yohanes yé vi à ròn un àn Petro nù nè bè een ascotj ànyyan bè un ròn woé yésu nù nè bè lè bè nà tiy un alengbò wò .¹⁷ I gbàtrò biçè sè zètòn à tò bè simon yohanes yé vi à ròn kà yesu biçè sè kékà zètòn àn à ròn nà èn à nù nè bè ascotj ànyyan ènà njanà wò sè ànyyan bè nà ròn wò yésu nù nè bè Nàn njidùdù tiy alengbòvò .¹⁸ Lè addómè lè àdódòmè lè ádòdò mè nà lè nù nè wo bè gákémè èlè qèkè je e mè àn eçò nà tò wù dò i øyi nà lafi jrò wò à vò a nà èvà kpò à vrù tò lòwò i amè bù lè dò awù nè wò i kprò wò yi lè fi jroé a .¹⁹ Yesu lè nù ènà i lè sè jrò èku kà Petro là kù i adò Mawu dèji à kà i nù ènà jrò à i nù nè Petro bè kprò un dò .²⁰ Petro trò kpò i kpò adékprövi kà yesu ròn nòn àn cà kprò wò dò gboñòn Amè kà kpravi kòmè nè yesu gakémà wò lè dùnù i i nù bè Ascotj me nyi amè kà kaà sàwò à .²¹ Petro kpò i nù nè yesu bè ascotj nù kékà amè njanà kàvà wò .²² Yésu nu nà bè nà nà nà nà àgbè kékà gakémà mèn gba trò vè qè kékà kànwò lèmè kprò nà dò .²³ I vòa ànyyan njanà kákà dè nònnivò mè bè adékprövi nkaà kù o Gaynàn mè àn yesu nà nè Petro bè adékprövi njanà nkaà kù o vò a nà nà jibè nàn nòn agbè kékà mè gakémà maàn trò vè qé kéé kàn wó lèmè .²⁴ Adékprövi njanà kà i qidásè lè ènuwo nà i mi nyán bè yée qasaqidì nyi adòdò .²⁵ Enù bùwò sùgbò cà lè kà yésu wò nè wò bè wò à njiòn ènà ynàn wò séé à weman kè wò à yròn àn wò à ykà tè nà nòn sciscéamé o .

Acts

Chapter 1

¹ Tofili ronrontó le tiin wémà jejkàtò à un njron nù có enuke' yésu wò kiqé enuke ikprà gakámá keé ito .² I vè séndó gbekiké wokè yi jinkò njú kén gboò né woacéyi kéké yé njusen wé inú njukébá à méké icàn sigbá àmèdòdòwò qèn àwò àdènéwò .³ Lé yé fukpékpewò njépèà njé dèèkià ditsà nè wò agbéagbè 3a néndé le nkékéé hoòkà gbràmè le xònù cómawu yé fié dudú .⁴ Ké ikppc lè wégbè déà édé esé nè wòbè: mi énùnà kékà yousalem o , mixosò kpò énunà kékà yé zé fofoà dé , kénù njxònù cò némi à .⁵ Yohana dé ci tà nààmè kidé éci ganjnè kókò a lé màdiñdi mè .⁶ Ménai kékà àmèdòdò àwò gbé bòà , wokà yesu sè be:axòtò éfic duxòù mè israel xòtòn a ?⁷ Yesu doju wé bé: miàwuyàà,unhiàn kékà mià nyàn ganàmè alò njà qè dè lè yé gusen nu à ò .⁸ Nà, miésxò nusen, imiányi tig kunudòwò wò lè yerwsalem kidé yuda séé kidé samaria ivà séj sendé xindé xixéà yé sen xò . Nyido latròzù zùbrù i wreti latròzù hù kez gboñòi axotjà ye nkeke gaygan, ke nyi aècò ye nkekeà nà dò . I awamè bè, amesiama ke ayò a .¹² Tfia wòtròcò amitòaà ji vè yerusalem età ji dinjudi kide yerusalem si gbe kpati dekà ?¹³ Ke wò dò eduamèà, wòyi jinkui xè kemè wonon ama amèdòwò nyi:petro, kidé yoyanes, yakobo kidé andre, filipo,kide toma, bartolomeo, kide simon, amède kisinonò ye habobomèto wo kide yuda yakoboye vi .¹⁴ Amà dekàwo cawò nyi: Maria,yesu ye nana kide yesu ye novù njuciòwò amèlawò séé xonenu kide susu deké i na le xo véxédjé .¹⁵ Le nkeke njawò mèà, xçseto ke wò hérèmè ançò sigbe anè kâtò enèa, wòbò i pétro cò jete le wòmè i nù nè wòbè .¹⁶ Noviuwò èlèbè mawunyòn ke gboñgboñ kókò a nù qè tò fiò daviol ji,cò yuda, à nànà mè .¹⁷ Yuða nyi miamè tòdeka, i wò yéò le subò sùbòdòla mè .¹⁸ Ifia, yuda cò enuwòn ke iwaye ho sey xre anyigban dékà, anyiba njají i va gejendò ikù nà . Ye xodawò, i ye xodamènùwò kaxren .¹⁹ Amà ke le yerusalem wo see va se enye la, enèa wòcò njò nà anyigba njna be:"Hunyigba" ke woyonè le wo gbemè be "Akeldama" .²⁰ Dobe wogroen qè le psalnowò mè be:yexo nadi mateletò i amè dekin njka nò mè o ! wogbe yrøen qè cà be ame bulòmè naxò ye dò !²¹ Tadoa, njuciò ke zonà kide mi ga ke axoito yesu iyino igboñca wole mia mè .²² Ca yohanes mawucide tanamètò à yé gomèje je va sen de gbekike wo cò ju le miagbò, njuciò itawodomètò deki nazu kunudetò ne ye fofon à kpede mia nju .²³ Enei wocan amo amève de wo njkur ma: woinyi yose ke woyonè be barsaba, igbe yonè be yusto kiqé matia .²⁴ I wo xçde nu be;"Axotj, ewo inyà amègbeyo wò séé wò jimè . De amé kékà ecan le amé ameve ilwò mèa disà .²⁵ Nanà àwa nòn subc subcdci ilamè sigbe amobébè enò de yuða tohò yùda gbe edò ila iyi de tahò ke yejètà jia .²⁶ Le njna yé njna yé njbea, wo jrenu de amè amèwea wo nju . Enu a je matiaji,iwɔcɔe kpe de amedò dòwride kawo nj

Chapter 2

¹ Ke woqu njidilamènjuzan ye nkeke jejkò tòa gbea wosée wovabò de oxò qékaàmè .² Zédeka erudekà dilò jinkui sigtenx ayaxoxo enò ixò axo kemè wole à séé .³ I wokpò eruqekà, sigbenè ezo ye de enèa, ji de wò domètò qesiadeji .⁴ Gbogbo kókò qè wòsee mèi wotj egbe vovovowò dòdò .⁵ Le ganamèa, yuðatò vòñ mawu ke cò xieamèdukò qesiade mèawo nà yerusalem gànàmè .⁶ Ke enu qìà, amèhà ganjan qekà tòzin ivà bò . Enyò vò tewò qòbe wo séé ke amè siamè le dò egbe vovoawò .⁷ Wòci yoa i la nù be: kana njyi gale liatòwò inyi amèke le xonua wò a ?⁸ Ne inyi mò i amesiama le se ye nyɔawò gomè leyeytà ye gbemè kòò ?⁹ Amèke vè,wò cò partia,media kiqé elam, mesopotamia, yudeo kiqé kapaqokia, pontio kide

Chapter 3

asia.¹⁰ Frigia kide pam fila, egypte kiđe libia ye kpađeka ke le kirene ḥna.¹¹ Aməđowo cowo co roma. kreta kiđe arabia. miawo ke va wo see a, etegnyi yudat, etgnyi tr̄tci va tr̄gu yudat ca miawo see mile see ke wo le nù mauri ye nu jinju wò le mianjtyawo ghemə.¹² Enei wò cōkà,iciya, ile ka wò qekiwò sebe,cc enulá ḡoma qee?¹³ Aməđekawò t̄swò wewé dodo wo be: anà ile mu wò.¹⁴ Pero kidé aməuri dekàawò cé jete i ik̄gbeyiji inù nəwòbe: yuda -qicuwu kide miawò ke nōnə yeroçalem awò, minà na tiññwo ná yi tò mə nəmī.¹⁵ Dabe ḥnji áhai aməawò numù sigbenə milebu enəo; dabe ḥkeke ye gaxoxo aməđat, ñnyi.¹⁶ I la nyi enyo ke wònudè tò enyɔnù dëtò yoel ji be:¹⁷ Avamə i le ḥkeke kpetiawò mə à, mawu inui, le mātr̄o tñ ḡbəgbə kōde jtira an see ji, i miàwri ḥncuwò kiđe nyaruvi wòanu enjədè, deke jiēviwò akp̄o ḥtegàwò, i aməganxòwó à kù edrowo.¹⁸ I le ḥukeke ḥnawoməa, matv̄ tñ ḡbəgbə kōde tiz d̄d̄d̄ ñcnyo qe.¹⁹ I maànà i nukunu wò là do le jinkui ideswo le anyigban ji, ehù kiđe enyo kide azəbabra kpitii.²⁰ Nyidɔ latrɔzù zùbrù i wreti latrɔzù hù kez gboxòi axotà ye ḥkeke gaygan,ke nyi ačo ye ḥkekeà ná dó.²¹ I awamə bə, aməsiama ke ayò axotà ye ḥkɔaa, woadee.²² Israët ḥncuwu, miđoto enyɔlawol yesu nazaretetə, ḥncu ke ḥnja maurna kpedoji mi le to enujoauwo kide nukunuwò kide desiwò ke mawr wò toji le miamə minyaε ye en.²³ Aməke,wò cō deasi le maur ye danjuddòdòde kidé nyànyàdè à nu ke mità enu majɔmajɔ wɔt̄wò lɔji ikren de atinjù iurù.²⁴ Ye ke i mawu fô jete, ke ici eku ye veve wò nu, ke ḥteyù gan oa ta.²⁵ Dobe david nù cō ḥn qé be ... nkpnə axotà le tiñkuri mə daa, dabe ele tñju dusinə be ekò ḥkadù le agomən o.²⁶ Ye idɔ i tunji kp̄o jyɔ, i tñ de cō aseye, ñn tñjiran cà là ḡbəndemə le mòkp̄okp̄o mə.²⁷ Dobo ḥka gbe tunkp̄ori de ekùtamə o, i ḥkanà be ye mawumə moa nanyinyo.²⁸ Ewo ina i ḥnya agbemə wò ewo inà i ḥqd̄ kide jyɔ le tò ypeuir mə.²⁹ Njucuwu kide nɔviwò, em̄ jibgɔđe, kide nɔwiwo, em̄ le be, be mə nunyo nə mi kiđe jibgɔđe co tɔgb̄i david ju be éku i wodii i ye yɔđo leđe egbaegba.³⁰ Ke inyi enyo nudet, inyae be mawu do ḥgbe kide atâbu kákà be ye rintaməvi deka la nō ye fiɔ zinkpin ji.³¹ Ke inyadε enəa, exo nu co yesuye fɔfɔ a ḥn d̄e be, wò ḥgbe de yɔmə o i ye ḥtinan ḥnyiyon o.³² Yesu ḥnnaa mawu fɔen jete, enu keyù miawo see miniyi qaseditō wò le.³³ Hatɔn ke wò doc de ejì le mawu ye ke lɔdùnù mε,i ixɔ ḡbəgbə kɔkɔa ye ḥgbedòdò cō ye dadao gbɔa edɔ enuke mile kp̄o kide enuke mi le sea kɔd̄.³⁴ Dòbe david ḥni juŋ kui o, ganke enube :³⁵ Bubb̄ karer de tñ lo dù nū mə keke wà seg sen de gakemə afò tutunù nə wo.³⁶ Ye idɔ israel xò mə see nànyae be, yesu ḥnna ke miàwo mi kran de atiyù mawu wɔe axotà kide kristo.³⁷ Ke wo see enyɔaà nə wò ,i wò le kà petro kiđe apóstòlò kpetiawò sebe: nukei mawu o?³⁸ Petrs nu nə wò be mitr̄o le mi à jiwò mə ,i mia dame tɔ qesiade nà nà woa de mawu ci tane le yesu kristo ye ḥkɔà ji nə mià nūvɔnùr escɔ na ànyi enunànà. r³⁹ Dobe mia kiđe miad̄r wò kiđe ama azcgeawo;i oxotò mià mawu ayaawo à tɔ inyi ḥgbe dòdò á.⁴⁰ Eđe kunu kiđe enyo bulɔ mə wò cawò, ikpra enuwo be: mina nə woadε mi cō jijimə groboɔ ila mə!⁴¹ Hoton amə kə xɔ ye ye nyɔa woa, wode mawu ci ta nə wo, i le ḥkeke ḥnna ji wòđe kp̄ori sijbe amə brađ amətōn enə kpe de wònju.⁴² I wòñç apostòlòwò nukpàkpà kiđe habɔb̄, kp̄omaman kiđe qexoxo ji.⁴³ I vòvò gañgan qekà do aməwo i apostòlò wɔ nujinjù kiđe desiwlè yerusaden.⁴⁴ I aməkə kadejiawò see nō taho qekà , iñw̄ enuwò see dédu.⁴⁵ I woco wo nyigbawo kidi wo nūnɔaməamə siwò sa imen nə anəwò de aməsiama ye hiàhià nu.⁴⁶ Tegbèeà, wò nōnə dexoxɔmə kiđe sūsū qekà ,i wo lé man enuqudu le axò desiade mə,i wò qunə nù kidé ijɔ kidé jímə kɔkɔ.⁴⁷ Ille ka fù mawu, i wòkp̄o amə nūnə vévé le edu briboa see gbo.I axotà cōnə aməkə kp̄o agbexɔx̄ awo kpenə ehaməa tègbèe.

Chapter 3

¹ Gbedekà, Petro kiđe yohanes woyi Mawuxɔ mə le qexoxo gamə , ke lenyi gaxoxo asidékəta tɔa ji.² I wò cō ḥnku qekà kenyi tòkùnɔ cō ye nana ye xodoməa và aməke wòcònə de Mawuxɔ ye hɔn ke woyɔmə be enyɔen a nu tegbèe be nabie enule amə kə vayina exo a məawò si.³ Yaa, ke ikp̄o Petro kiđe yohanes iwoyikɔ Mawuxɔa məa ebiɔ enunana wò.⁴ Petro kiđe yohanes ya kp̄o dɔnɔ i nu nə be: kp̄o mi !⁵ Ilé ḥkuvi de wònju nyɔngbin ibu be ye ka xo enu gaygan qe le wò si.⁶ Ganke Petro nù nə be ahò kiđe cikà ḥle asinye o, ga ḥke enukz le asinyea mə nà wò le yésu kristo Narazetetɔ à ye ḥkɔ məa, cō nə nà zɔn azɔnrin.⁷ I ke ilé ye lɔdunua efđen jete, i zedékà, ḥnusen qo ye fo kiđe ye fɔkɔewò mə .⁸ I izokpé izɔn azɔnrin, i kp̄rɔwò dò qo Mawu aç mə i le zokpo dàn tò afisiafi, ilé kà fù Mawu .⁹ I edu briboa kp̄o ilé zɔn azɔnrin ilé ka fu Mawu.¹⁰ I wó kp̄o desí be ye i nə nə Mawuxɔa ye xɔxɔnu cagbe enubiòbiɔ tɔ , ekpáca wó i eranmə kuwò de enuke jɔa ta¹¹ Li ke ikp̄o petro kiđe yohanes de qe ε enaa , edu briboa séé bɔvà gbe dòxø, ke woyɔnà bə salomo tɔ a mə i wò nu ku .¹² Ke petro kp̄o enəa enu nə dukɔn a be: Israel ḥncuwò nūke yɔ i enu kp̄acà mi qe enə ko? Alò nūkeyo i mi tin ḥkuvi de miàjì qe kpaan sigbenə mia ḥtawo ḥnseñ alo vɔvɔ nə Mawu ji i mitò i amə la le zɔn azɔnrin enə? .¹³ Abraham kiđe yakobo kiđe Isak Mawu à miàdadà wò Mawu à kɔ ye dɔt̄o yesu ḥn aməke miawò mi sa igbe enu le gb̄o le pilato ye ḥkuvi mə ke aməna qe kojo be yeagbe qe.¹⁴ Ganke miawo ya mi gbe nu le kɔkɔtɔ kide jojɔtɔ a gbo i mi qe kùkù be woagbe aməwutɔa qe nə yewò.¹⁵ I miwu agbefiɔa, aməke Mawu fɔn je te co kukùawò mə ke ye qaseditōwo miàwo minyi.¹⁶ I ye ḥkɔa do ḥnusen amə la ke mi le kp̄o i desid̄e cagbema waaxo ye ḥkɔa ji se i xɔse ke to ya ji a ma ràməsen bribo la le miawo séé ye ḥkuvi mə.¹⁷ Hotà nɔvñjucuwu ḥnya be miwɔe le manjanya mə sigbenə mià fioñwò ena.¹⁸ I nənəi Mawu wi ye nyɔn ke i nù qe to ye nyɔnqùd̄t̄wò sei ji be kristo à akpe fùa nu nə.¹⁹ Ye idɔa mitr̄o le mia ji wò mə i mi gbojə be wɔatutu mia nūvɔnwo.²⁰ Be nə gbdemə gamə nà và cō axotò gb̄o nə àdɔ kristo yesu ke i gradé qe nə mia qid̄a.²¹ Aməke ilé nə jinkui be naxɔ keke iseñ va enauwa gagrado gamə enuke ḥn Mawu xonu le to ye nyɔnqùd̄t̄ kɔkɔawo see ji cō xixeamə ye gɔmə jejea mə.²² Mose nu nə fofao wo be Mose Axoto mia Mawu ana be enyɔnqùd̄t̄ qekà ado co miàmə sigbe enye ena mi àdò to ya le enu ke inù nə miawò séé mə .²³ I ava mə be, kp̄ori deku kide ke ḥna qoto enyɔnqùd̄t̄ tɔ ḥna oa woacrɔe ji lz dukɔ a mə²⁴ I enyɔnqùd̄t̄ séé co Samuel ji i và sedé amə kə kp̄rɔedo awò ji amə sugbɔ le wo mə , wo xonu cō ḥkeke ilawò ḥn.²⁵ Miawo inyi enyo nudet awo kiđe nu bâbrà ke Mawu brà kiđe mià dadawò wò viwo ke inu nə Abraham be i le tò homəa mə woàyrà a nyi gbanyi homə wo séé le .²⁶ Miawo i Mawu fò ye dɔt̄a nə jenjkɔ idɔe didé be nànyrà.

Chapter 4

Chapter 4

¹ Ke ile xonu nə dukoa kprolawoa Mawuxɔ ji kpɔtɔwò kide zadukitɔwò va do de wo ji. ² Ke ive woju be wole kpranu dukɔa có yesu fɔfɔ cò kukua wo doməa ta. ³ I wo lé wò itùwo kéké ɳuke qobe fienyi wɔ gbɔxɔ iwòle wò. ⁴ Aməkə se enyɔawòà amə sugbɔ le wòmə i kadeji i ɳucuwò hinhrin mə awɔdɛ sigbe amə bratɔ amato enə. ⁵ Ke ejukeà wò fiɔwò kiðə wò mæcincinwò seŋkpə wo wemakpratowò va bò de yerusale. ⁶ Kide hana, Mawuemə kayafa kide yohanes kide alesksandro kide amə ke cò Mawueməa ye homəa mæawo. ⁷ I ke cɔ wo de agudomə à wo biɔwò se be ɳusen kz nu alo ejsen ke nu alo ejkò ke ji miwɔ enulale? ⁸ Lejekaà Pɔlu, aməkə jí gbɔgbɔ kɔkɔa lè də tantaŋ a, un nə wo be : Miawo éfiɔwò kiðə Israel mæcincinwò. ⁹ Nə wò qo kojò nə, mi egba de edɔ nyɔen, ke wówɔ na dɔnɔà be, to məkee ji i ikpɔ ràməsen mà. ¹⁰ Ehun miawò seé kiðə Israeldu briboa, mi nyas be le yesu kristo nazaretheta, ye ɳkɔ jii, aməkə Mawu fò co kukuawò doməa, ye idɔ i aməkə jete de ɳkɔ de nə mi ila ye ràməsen. ¹¹ Kila inyi ekpe ke miàwo exɔtutowò mi gbe, i trɔ zu zogojikpe. ¹² I ɳnyi amə bulɔmə də mə i xɔxɔa le o dɔbe ejkò bulɔmə dékìn inlè jiŋkuia gomə lela ke woma agbətəwo ke mə miateju kɔ xɔxɔa lè o. ¹³ Ke wo kɔ Pɔlu kiðə yohanes wo jidodo, i wóse be, amə makpranuwɔ kiðə amə manyanuwò i wònyi à ekipacawò, i wòdesi wò ca be wò nɔdu kiðə yesu vayi. ¹⁴ I ke wòkɔpɔ aməkə wò yɔdɔ nɔà, je te de wogbɔ də a, enyɔn vɔ tewò. ¹⁵ Ke wòdewo do le exɔaməa wole də susu be : ne miawɔ nə aməlawó mò? ¹⁶ Do be enyɔ dodomətɔa, desi ke wòwɔa aməwò nyas, i yemə kɔ nə aməkə le yerasalema wòsé mi ɳkateyu gbe mò o. ¹⁷ Ganke Gagbe nə enyɔa ɳkagbe gbā wu enə o a, mia do vɔvɔ nəwò kòò be wò ɳkagbe xənu nə amədə co ejkò ɳnaŋu o. ¹⁸ I ke wo yɔ wo vaa, wo dese nəwò be wo ɳkagbe yikɔ kéké i nunyɔ də alo ikpranu cà le yesu ye ɳkɔ jí kpɔkpɔ gbede o. ¹⁹ Pɔlu kiðə yohanes xɔ nyɔa i le nu nə wò be: nə inyi be ejø le Mawu ye ɳkɔ be miàdø to miàwo wu Mawu a mibui kɔ!. ²⁰ Dobe mi ɳkateju gbɔjɛn nuxo xoxo kɔ le enuke mikpɔ kiðə enuke mise a ɳjø o. ²¹ Ke wò gbe yiji ido vɔvɔ nəwò kpée a wò taciwò də wò ɳkɔpɔ enù ke ye gɔ wabe wòjea o, cagbe dukɔ a tɔ dɔbe aməawo seé le kafumawu de enuke jɔa ta. ²² Do be aməkə wòyɔdɔa nɔa wu exo hooka. ²³ I ke wò gbe wò də a, wòvɔ wòtò wò gbjɔ i xren ese ke aməgan wò de nə wò a nə wòtɔwò. ²⁴ I ke wò see a wokɔgbe yiji ixoðe də nə Mawu be: Axòtò ewò inyi Mawu ke wɔ jiŋkui kiðə anyigba kide axu kiðə wònunu wò seé. ²⁵ Ewò ke nù to gbɔgbɔ kɔkɔa mə le mia doda david tòò dɔla ye numə be: nukeijɔ i etrɔsubo lawo lewɔ xoməfien i duməviwò le butamə gbàle màà? ²⁶ Anyigbaji fìowò co i amagåwò wɔ bɔbɔ cagbe kristo tɔ. ²⁷ Dobe le nyɔdodòməa, wòwɔ bɔbɔ de yesu aməkə esi aminða ɳjø. herodes kiðə Pontio Pilato kpe de trɔsubulawò kiðə Israelduwò ɳjø. ²⁸ Be wòawɔ enuke tɔlɔ kiðə tɔɔdaju dəqəea be navamə. ²⁹ Xotɔa , Axoto, kɔ wò vɔvɔdòdòwò dəo i nana be tɔ qɔlawò nanu tɔnyɔa kiðə jidodo. ³⁰ Navru tɔlɔ qidɔ nə edɔyɔyɔ, i desí kiðə enujinuwɔ nava mə to tɔ dola kɔkɔ yesu ye ɳkɔ ji. ³¹ I ke ivòxode jɔjɔ, toho ke wobjɔa hūhū i gbɔgbɔ kɔkɔ dɔwò taŋtaŋ i wò nù maurinjɔ a kiðə tukpakpa. ³² Ixɔsetɔwò haa ye ji kiðə ye se wò deka i le wò domə a, amədəkin in yɔnə enuke le si be ye tɔ ye o, i enuawo see nyi ehaatɔ nə wo. ³³ I apostolowo dì qase kiðə ɳusen gã le axotɔ yesu kristo ye fɔfɔ a ɳjø i amənuveve le wo see ji. ³⁴ Dobe Ayamənɔ də inle womə icɔ wo nyiba kiðə wonu nɔaməsiwò sa icɔ ehoa wò va. ³⁵ Iwɔcɔ echoawò kòde apoktolawo kɔ mə iwomen nə aməwò le kunuku ye hiāhiā nu. ³⁶ I yosef aməkə apostolowò gbe yɔ nə be barnaba ke gomə wo də be akɔ fafavi ke nyi lewito amə ke wɔji le kipro a, ebo lesi. ³⁷ I ke isεea cɔ eħòà və nə apostòlòwò.

Chapter 5

¹ Nucu deka ke woɔnə be anania kiðə asia safira wó sa anyigbā. ² Icɔ ehoa ye kpádékàxò seŋwrà asia ca nya, i wòcɔ kpetia sen va nə apostoloawò. ³ Pɔlu nu nə be: Arania, nə iwɔmɔ i satana xɔ tɔjimə séé keke be, ele xovi nə gbɔgbɔ kɔkɔa i cɔ anyigbāho dəo wra mà? ⁴ Ke anyigbāa leðea nyi tɔ wo ia? i ke ecɔ raa dəé nyi tɔ ɳusen nu ia? nukey c i ejɔ susù ɳna de tɔ ɔ jimə kòò? inyi amewo i ebre o vɔ a mawri. ⁵ Ke anania seé enyɔ ilawoa égeji ye gbenu co. I vɔvɔ gäggä dəke ji aməkə se enyɔawò. ⁶ Zedeka a dəka awò cò ijredɔ i ve qjii. ⁷ Ke iwɔ sigbe gaxoxo anətɔ ensa asia ke ɳsee enukejɔa oa va. ⁸ I Pɔlu kεe se be: Axonɔ nuŋ nənsi misa anyi gbā ko? i yeca nu be: en nənəi mi see nə. ⁹ I Pɔlu le kεe see be ne i wəmɔ i enusɔ nə mi enə keke i mi le te axotɔa ye gbɔgbɔa kɔ ma? kɔ, aməkə dì acuwoawò igbonɔnə wàcɔ wooà do. ¹⁰ Zedekaa egejɛn de ye fɔnu ɔiku. ke dəkejeauò vaa wokɔpɔ be eku i wò cɔe ivedjɔ de acua gbo. ¹¹ I vɔvɔ ji ehanə briboa kiðə aməkə se enyɔawo see gängä. ¹² I desí kiðə enyinu sugbɔ jɔ to apostoloawò ji. I wò seé wòwɔ deka le salomo yé mawuxɔa m. ¹³ Aməkə kpɔtɔawo deki indɔnɔjì itenəbɔwò o cagbenatɔ wò bunə wo kej. ¹⁴ Amə sugbɔ hū wà kpe wò aməkə xɔ axotɔa ji see ɳjucu kiðə nyɔrun sugbɔ. ¹⁵ Kekei i wo kprɔ dɔñjwò cawò va exɔamə icɔ wo mrən de kiðə abatiwò ji cagbe nə Pɔlu gbɔnɔ a, ye kprɔru na to dɔñjwò ji. ¹⁶ Ameewo cò edu ke xixràdo yerasalemawo mə i và bò i wò cɔ dɔñj kiðə amə ke gbɔgbɔ mákɔwò le də fū nɔ a wò và i wò dadɔ nə wò seé. ¹⁷ Etatɔa kiðə yenjù mə kenyi zadukitɔwò hùà ɳjø amə dòdòjàwò. ¹⁸ Wo lə aṁda awò i kprɔwò yi édua ye gakpàmə. ¹⁹ Le ezàmə a axotà ye ɳedòtɔ deka va hù hòà nə wò ikprɔwò dò inù nə wò bò. ²⁰ Miyi Mawuxɔamə nə mià nù agbénjɔ ilà nà àməwò seé. ²¹ Ké amədòdàwò sé ənəa wo yì dəxoxɔnə fòfɔmə ikpranu aməwo hòtɔ ke ètətɔa kiðə yé ɳjuməwò vàà wò yò àdəñjùdètɔwò kiðə aməcici ké lé isael awo và wòdɔ aməwò bé wawekpɔ amədòdò awò va cò gakpàmə. ²² Ke àməwò vè dòà wo ɳkɔpɔ amədè lè gakpàmə o. wo trɔ va i va nù bë. ²³ Ké miwe dəo gakpàmèhjàwò gbe le tutù də pepepe jolawò cà wò gbé le xɔxɔ awònùdə ɳkagbe ganke ke mihiñehjá miñkpɔ amə dəken o. ²⁴ Ke aməgåawo sé enyɔ lə wò cákà sù gbɔ i le bù enuke kàvà jò à kprɔ. ²⁵ Amədékàwò và nu nə wò bë amə ke mi létuawò ilé kpranu aməwò le gbe dəxɔmə kə. ²⁶ Zéjékàà àməgà kiðə ye gòmə nɔtòwò yì ive kprɔwò và woŋkprɔ wò kiðə ɳuse po qobé wolé vòvò be aməhàwò axù əkpà yéwò. ²⁷ Ké wò kprɔwò vāá wò nà i wò jətə dé cojodotɔa yé ɳkɔ i àmə gákà nù nə wò be: ²⁸ Mide ésé nə mi kòñ be mi ɳkagbe kpranu le aməjnà yé ɳkɔ mə o gaŋké mina i miàñukpákprà kaka de yerasalem qua seé mə i mi dəo

Chapter 6

be yewo ahe pipodé kélé yé kù mə a va miaji.²⁹ Pɔlu kiđe àmèdàdjawò dɔŋ be Mawu ijé bé miàdotò nyi agbétawò o.³⁰ Yesu amə ke mikrà de àtiñù iwù àà miàkuku wo mə.³¹ Mawu doé de ejí i cəde de ye qusi mə be nanyi kprɔ lə kiđe xənamətə nə ànà bē israel dùwò nà trɔ jímə cagbe nə wà c̄ wò nuvòwò kewò.³² Miawò inyi qaséqitə c̄ énùjna wò ɲu, gbògbò kókɔa kə Mawu na nə aməkə qđotoéawo à cà denə gbefa.³³ Ke wòsè enyɔilawò xoməfie lé wò i wò ji bē yéwòawu.³⁴ Ifia farisitò qékà kē wo nə bē gamaliel ke nyi ésé kpratò i aməsiamə bubuñua co iqégbe be woakprɔ ɲucùà wò do gbòxò.³⁵ I inù nə yétwòbe: Israel ɲucùwò mikpɔ mia qekí wò ji le enu ke miqò be yé wò kákà wò kiđe amea wòà ɲu.³⁶ Le kprɔ də ɲu me ke ɲ gbɔxò nə ɣkeke mawò na qđ a teuda va le nube ye nyi ame dékà i amə sugbɔ sigbe nə kàwò le ye nyi wpo wui i ame ke kprɔdo qđ a wo gbando i wo tɔ vɔ.³⁷ Le amehina ɣgbe a yuda galileatɔ aca va do le ɣkeke ke ji wo le ɣwɔrɔ ɣkole a ji i kprɔ amewo de de kia ɲu, ɲuci na ca ku i ame ke kprɔ do qea wo gbando.³⁸ Ye i dɔ i si gbé né enu a wo le də a ɲ le nu nə mi be mi ɣka ta ci wo do be ne enyi be agbe tɔwo gbɔ i qđo alo edɔ la to a va dahen.³⁹ Vɔ a ne i nyi be Mawu gboi i icò a mi ɲ ka téñ dahen o mi a nya be Mawu i mi le wɔ ahɔa kido >>⁴⁰ Sen yi ji a wòyò Apostolo awò xo wo i qđ sé né wo be woñ ka gbé xo nu le ye su ɣkɔa me o i wo ta ci wo qđ i wo yi.⁴¹ I le bɔbɔ ame i kprɔ ji jo be ejé be woa do ehen yowo de ɣkɔ ata.⁴² I le ɣke ke nawo jia, le gbe bo xɔ me kiđe le oxowo wea wo le kpr a enu i le xo edɔ be yesu i nyi kristo.

Chapter 6

¹ Le ɣke ke na ji ke dekprɔviawo le sugbɔ kea yudatɔ he la gbe tɔa wo le cɔ enyɔn de hebrigbe towo ɲ do be enuqudu ke wo ma nɔ ɣke ke a wo ɲ le na wo nyɔru woo.² Apostolo wuiveawo yɔ Ade kprɔvi gede gedé awo va i le nu nə wo be ɲ nyɔn nə mi be gbe Mawu ny ne wo be ɲ nyɔn qđ la le man énu dudu le tavu too.³ Nɔñwiwo mican ɲucu amadre le mia mə ame ke wo jiwoo teñ kado ame ke men gbɔngbɔn kide ɲnu nya nya le a ke la teñ wɔ edɔ la ne mia a.⁴ Miawo ya mia kprɔ tɔ de edexoxo kiđe Mawu nyɔn a kpakpra ji ne amewo >>⁵ Enyɔn xe wo nu a wivinə ame ke bɔ qđ awo i wo can stefano ame ke me xɔse sen ɲu kiđe gbɔngbɔn kókɔe le a kide filipo prokoro Nikano Timon Parmena kiđe Nikola ke co Antiochia ame ke trɔ jime litrɔ zu yuda tɔa.,⁶ Wokprɔ wova Apostolo a wo gbɔ ike wo xo qđ jrɔa wo qđ alɔ de wo.⁷ I Mawu ye nyɔa le keke eta de ji ! Adekprɔviawo le sugbɔ kpe kaba kaba le yeruzalem i enunɔla sugbɔtɔ va tro zu xɔsetwɔ.⁸ I stefano amə ke nu Mawu ve i nen ɲusen a le wɔ enu makpɔkpɔwo kiđe desiwo le aməwo men.⁹ Vɔ a amə ke nyi ablɔdɛxɔla wo bɔbɔ a mè tɔ qđ wo kiđe kirenetwɔ aleksandriatwɔ kiđe aməkeco kilikia kiđe Asia wo qđomə tɔ dekawo co be yo a wɔ enyɔn kiđe stefano.¹⁰ Vɔa wo ɲ ka teñ nɔ te de ɲununyanya kiđe gbɔngbɔn ke stefano senj le xo nu a o.¹¹ Senj yi jia wo nu nə amə dekawo le ajamé be woa le nu be.^{12 13 14 15} Wó lá dükóá dá gákpañmen, amen cincin wó kídá ənú ɲrɔntwó, í kə wó ten jéjia, wó lée, í wó kprɔc yí yùuqđatwó kojódóxó. Wó trɔ kúnu qđatɔ bađawó í nú bó: ɲúncu ilá ɣgbɔjen nuxoxo qđ tohó kókɔa ɲún ò kídá èsàà ɲùn ò; Đó mí səbá Yéésù Nazaréti tó ɲuna, à trɔ tohó ilá i qđri èkɔ kə Mòósè dà nén mì án wò. Amen kə nɔññ kójódóxóá wó sééé fo ɣkúvivó dá ètiènè ji, yè ɣkúvimə trónéwo sigbə Mawudoláto.

Chapter 7

¹ Efio vɔsátó be : " enyɔdodo inyi enyɔn ɲnawó a? "² Etienne doju be : "Tinj nɔví kide tinj dadawó, midotoj : ɣtikɔkɔ ye māa wu ke de qekia dii nə mia baba abraham le mesopotamia, keq gbɔxò nə a ve ci karana, enu nə be :³ "co gbe tɔwɔwó kiđe tɔwɔ dwa qđ, nə nayi edu ke ɣcɔnəwo a mə."⁴ Ta ehùn le ka ldea i və ci karana. i ke ye mágan vā, māawú kprɔc vá edu ke mə mivá le qđ ifia mə.⁵ ɣcɔ anyigban qekin nə o. vca, ede eze nə be yeana i edwa la trɔzù ye kiđe yenijimə viwo tɔ.⁶ Māawu nu nə enə, be ye jijiməviwo anç aməjro nyi gba ji nə gademədo, i edutɔwo a trɔ wo zu kruviwo keké nə exo kawó.⁷ I na qđ cojo eduamə tɔwo, i ɲna ye ɣgbea, eviwowó a kafunj.⁸ i ibra nu kiđe Abraham, enai abraham va trɔ zù dada nə Isaac, i cɔ evo nə le ye ɣkeke ɲya gbe, Isaac va ji yakobo ke va ji mia tɔgbı aməwivəawo.⁹ mià tɔgbı wivəawo huannu Yosefu, i sèè nə ejiptetwɔ, i Māawu rn kiđee,¹⁰ i xɔ nə le ye fukpekpe qesiđe mə, i nən ɲununyanya kiđe amənuvəvé le faraon egipte fiɔa xomə. Faraonnn doe e fis de ye xo kiđe edua nu.¹¹ Fujé kiđe ayaduđu gángan qékà vá do le ejipte kiđe kanan, miá dadawo ɲgbə wɔ enúduđu də o.¹² Yɔa ke yakobo se be enuqudu le egyptea, edɔ miá máganwó zedeká.¹³ ɣeveatɔá, yose fu qđ qekí qisə nə wo, i ye xoməséè, faraon desiwo.¹⁴ Yòóséfu dɔ nɔñvíawó bé wó núnén yàkúbú yé dadá, bé nán vá əjipti, kidá yé kɔta kájékéj: amen kakítkpo cùwó ciàtón sééé.¹⁵ Nén yàkúbú yé əjíptí nén. Ləñunan yé ɣgbàá, yéjtá kú, sigbə mían dadawó ənén.¹⁶ Wó drówó yi sichem, fí wó qjwó dō i xra lə ñho no lə hamor yé viwò lə sichem àn men.¹⁷ Kə èzə kə Mawu dē nén Ábrahámì an yé gamə təbɔà dükón la gánjgán i lə ji dái la ɣjípti.¹⁸ Kèkè nén gá kémén èfio bú vā ɣjíptià èfio kə ɲ dəsi yoséfùo a.¹⁹ Èfio ɲnan dù ká kón án i dō fúnyáfúnyá nén mían dadawó, káká wó téjú có wó ví yéyéwó sá dánjkpùn, cágba wó ɣká cí àgbà ò.²⁰ Wó ji Mòósè gá ɲnan men. É nyán kpòkpò lə Mawu yá ɣkúvimen, i wó nán ɲjquduqui nén wretí àmèntɔn lə yé dadá yé xómən.²¹ Kə wò gbéedéá Fáràòn yé ví nyɔñrunví cɔé i tɔe nyinyin sigbə èvià ɣtà ənén.²² Wó kpráanú Mòósè lə əjípti tówó nú nyányán men sééé; i i bi lə nuxomen kídá èdɔwó wɔwɔmen.²³ Kə i qđ sigbə èxo hòoka ənén án, évá tamən neén bá yéà ve jí yé nɔñvíwó kpó, Isräél viwó.²⁴ Kə i kpò i wó lə wó fúnyáfúnyán nén Isräél vi qékáá, Mòósè lə xɔ qéta i kpanñkɔ Egipti tóá i wui.²⁵ É bu bá yé nɔñvi lá səgɔmen bá to ye jiá, Mawu lə xɔnówó vɔa wój sə gɔmen ò.²⁶ Kə əñukəá, é vā Isräél vi qđo kə lə wɔ àjärwòa gbɔ ètəkpɔ i còwó sá wɔ qékáá nú bó: "Tinyəwá mi kpó nɔñvíwó i mi nyí; nûkeé i jo i mi lə wò vɔen mian dákwiwo?"²⁷ Vɔà amen kə lə nɔñvíá ɲúán tutui i bá< dōwo èfio kijékojòqító qđ mían jí ko?²⁸ Ó ji bá yéà wuj sigbə ewu əjíptitwá, ècɔ ənén àn>>.²⁹ Kə i sə ənén jrɔá, Mòósè sí. Ætró zun amen jró lə Madiáan du men, fi i ji èvi ámènvè lə.³⁰ Èxo hòoka yé ɣgbàá, Mawu dɔlá qékà zə neén le zògbjɔji lə sinàà tójí le ayaxá kə lə bizòà yé dojomen.³¹ Mòósè kpò èzòà, ənú kə zéá kpácéé; i lə təbɔe bá yéa kpócéá, Áxotáz yé gbe qđ nén i lə nú bó: <<³² Ænyen i nín mían dadawó Mawu, Ábrahámì yé Mawu, Isákà tɔ, kídé yàkúbú tɔ>>. Le kúkúlkú men án Mòósè ɣtérjún lə kpòe ò³³ Áhótzá nú nén bá:

<< Rò tòò fòkpawó, qó tohó kē e lèa é nyín anyingbanko koko. ³⁴ Ñtáytá ñ kpó tiój dukón kē lè əjíptià yé yà qüdu. N sè wó henhén dódó i qíqí bá mán xənóó. Í fia, yì: n lè dòwo yi əjípti. ³⁵ Mòósè inan kē wó gbéá, kē wó lè núbé: << Meén i qówo éfió nònmu kodjódót? yé í nyín amen kē Mawudj sigbè əfis kídé qátó Mawu dósé qídá tó Mawudjlá kē zè nen Mòósè lè ayaxa men an yé lmén. ³⁶ Mòósè kprówó do lè əjípti i wó dèsi kídé nukùnú wó jró lè əjíptia kídé lè àxujen amen, i lè zògbjàji lè èxo hòoka men. ³⁷ Mòósè ñunam dáké í núnén Ísraél viwó bá: << Mawu á tò ató ənyon núdétó dáké lè mián nɔnvíwó. dom nén mi, ənyon núdétó sigbè ənye.>> ³⁸ Ñuncí inan i le lè amenwò donjomen, lè zògbjàji kídé mawudjlá kē xonu néen lè sīnai toájí. ³⁹ Amen ñunam kē nen kídé mián dadáwó váyi; ñúncu ñunam kē xó nyn àgbè àgbè i nùwò nén mi. Amen ñunam í mián dadáwó gbá bá yoá bu ó; wó lè tutui i lè wó Jimen an wo tró váyi əjípti. ⁴⁰ Gà ñunam men án, wó lè nù nén mi. Nén Mòósè ñunam, kē kprómi cò əjípti, míñ nyán ənú kē jo qéjia ó. ⁴¹ Xéntón, wó nán laláví déká i sáavó nén vòdúá, i wó lè tàyà lè wó lónu dòwò ñún. ⁴² Vòà Mawu trò lè wó yomen i gbawódé nén jíngkorí wretivíwó sensen; ənén sigbè wó wren dè ənyon nuqetówó wó wémen men ənén: << Ðéé mi nanj əran kē wó có kó nóó kidé vòsawó lè èxo hòokaa men lè zògbjàji, Ísràél viwó? ⁴³ Mi rón moloch yé vənjeté, kidé Mawu Remphan yé wretiví, ənútáta ñunawó kē mi wó i sen nə an; cáá màán kpró mí yí Babilón yé njk. ⁴⁴ Míán dadáwó wó kúnu qdəqé yé vənjeté de lè zògbjàji, sigbè Mawu qó qé gákomen i xonu nén Mòósè; bá yá i qdò lè wó sigbè kē i kpò váyi ənén. ⁴⁵ Avéntéte kē mián dadáwó, lè wó zɔnrinzɔnzɔn men kídé yòósùa ñunam vámén cò gá kē men wó xó amen kē Mawu nyán wó nyíngbán gbòxó mián dadáwó nán le. Ë Le ənén káké vá nán Dàvidi yé ənkékowó men. ⁴⁶ Kē kpò amənúvává cò Mawu gbo; á bíí bá wá wó nònixó nén yàkùbù yé Mawu. ⁴⁷ Vòà salomon tu àxó nén Mawu ⁴⁸ gádékaukuíkuidé mèán, Mawu kē wúgán ənú dákéqá; ñú nònón əxò ká wó tu kidé àlká o sigbè Mawu ənyonuqetó nuí ənén: ⁴⁹ Jíngkorí nyín tují nònixó i ányígbán tiój fó tóxó. Axó ká i jíkúvímè mián tèn tu ənú? áxótáá i núnén; fí i nyín tují gbònaxó tóhó? ⁵⁰ Ñ nyín tují ló i wó ənú nán wó sééa? ⁵¹ Ðtó sésé tówó kidé amen man tró jimènwò mi gbá gbòngbònkòkò xoxó: mi lè wó sigbè mián dadáwó əná pérpéré; ⁵² Ənyonuqetó keé mián dadáwwó ənén kpó ò? wó wunon ənyonuqetówó kē vá dáké ənén amen jōjó dáké tó ñunawó kídé amen wutòwò. ⁵³ Mianwò ka xó èsá kē mawu dòlà wó qdò, vòà wòjó cósé qdá édòwòmen ò?? ⁵⁴ Kē ètòxodó namentówó sè ənyon ñunawóá wo ji gbam, i wó lè qdú ádusrúi sigbè ətiénù(Etienne) ənén. ⁵⁵ Vò yáá, kē i qdò kidé gbòngbòn kòkò, cò yé nú kpòkpà dèjìngkorí i i kpò Mawu yé ənkékó. Ë kpò Yéésu i i nòtè dá Mawu yé nudusi men. ⁵⁶ Ətiénù nù bá: "kpóqa, ənén kíngkorí lè hùnhùn, i amen yé vi nònté lè Mawu yé lò qusímen" ⁵⁷ Vòà tòxodòtowó dàáxá sinsin, wó túutówó, i mu dá wo jí. ⁵⁸ Wó əsé dànykpún dá èdùá yé əngbá i wó xú èkprawòe: Kúnuqetówó wó cò wónudódowó dalé dákéje kē wó yóné bá sòó. ⁵⁹ Gákemen wò lè xùukpè ətiénú an, é lè, yó áxótáá i lè nù bá: << Áxótá Yéésu xó tinjí gbongbón>>. ⁶⁰ É jèkro, i dàáxá kidé ègbè sinsin:<< Áxótá, káá cò ənúváén ilá dá wónjúñ ò. Ké i nu ənén jróá, é dón arón".

Chapter 8

¹ Saul run dá, yé kú jí dè co gbòona í wótó aməká lè Yerusalem ye haməa yomətti. I ehàámè tó wó kahren dè Yudea kide Samaria ye nutowómá, ámədódó áwó dèdè i kpòtò. ² Mawu vóntó dékawó va cò Etienne ye ətiran kukua i ve díí, í fanvin. ³ Vòà Saul wó evəen sùgbó kidé ehaməa, ácónnón àxómè yí àxómè i nà lè lá ənúcuwó kide nñjoruwó tú dè gákpmá ⁴ Xéstó kē kaka dè egbájicíwó lè kaka Mawunyón yiko. ⁵ Philipo yi Samaria dúmá i ve xo nu náwó cò Kristo ənú. ⁶ Kē amə sugbó séé ikpó dəsi ənú ke Philipo wòawóá, wódótóé. ⁷ Aməká mə gbòngbòn vçawó dàxádó i si do, sèkúnñawó kidé aməkələ, tànñgréawó kpó dòyyoy. ⁸ Í jijò gàngán dáké vá duama. ⁹ Vòà ənúcu dáké lè duamə ká wó yóné bá Simon, késí azələ décé, yónú lá kpáca Samariatówó kē ilè wó dákia sigbəmə amə əntánta dáké ené. ¹⁰ Samariatówó séé cò dəvi jí sej yi aməgánxó ji wó lánñéhu dè ənú i núnén bá: < Mawu yé ənúcu kewóyóná bá: ənúcu kewóyóná bá: lè si o. ¹¹ Wó dótóé dobə ewənə àzó nùwó i ikpánacawó dédacá. ¹² Ke Philipo vò nù enyò nyceá nəwó cò Mawu yé fiòdúxó kudá Yesu Kristo ye ənkóá ənú, iwó xësəa, wódá mawucita nə amə sùgbó, ənúcuwó kidé nyərunwó cawó. ¹³ Simon cá ká dái, i ke wó te Mawuci nen i ilè kpò dəsi kidé ənújíñúáo, əngbá tró lè Philipo ye yomə kpó o. ¹⁴ Ke Mawu ye mədódó kē lè Yerusalem wó see bá Samaria xó mawunyón à, wódó Petro kide Yohanes dídá wó. ¹⁵ Ké wó ve dó edua məà, wó xodé ná wó i gbòngbòn kókóá vá wójí. ¹⁶ Dobe kéké i séé va ganamədóá, wó domətó dá ənúgbongbón kókóá kpó o, wó daci ta ná wó la axótá Yesu yé ənkóá mə dədəi. ¹⁷ Petro kide Yohanes dasi dá ta ná wó i wó xó gbongbón kókóá. ¹⁸ Ke Simon kpó bá ná amədódó awó dasi də aməjí gbongbón kókóá lè vá jíá, ená əhòwó. ¹⁹ Enú be:< ənúcu nyin cá cágba ná nyəcá əndasi dá amədá jíá, gbongbón kókóá ná vají >> ²⁰ Vòà Petro dòný nén bá:< Ná di wó kidé tóó hóá ənú, ebu bá yéátéñú xré mawu ye nunána kidé echoá. ²¹ Tohó dákéen ənle ná wó lè subə sùbó dásá mə o. ²² Tró jímé cò tóó nuvəen wòwó ná xodé ná Mawu, ná àcó tóó jíməsúsú kpotó kpotówó i séé kewò. ²³ Dódá elə ənkóá bá elé adi vəvə mə kidé ənuvəen monjí dè. ²⁴ Simon dòný ná wó bá:<> ²⁵ Ke Petro kidé Yohanes də gbeftán i káká mawunyón à jróá, Yerusalem, i ke wo yi kó lè móñjáá, wó lè nù mawu nyó dódó, lè Samaria ye duvíwó mə. ²⁶ I fiá Maxòtáá yé əndótó dáké vá núnén bá: "Có ná na yi Yerusalem yé móá yé fóda lè gaza duamə."(Zogbjàji) ²⁷ Èncó iyi emóá ji. Ethioipia ye dumɔvi ke kpónə, eficienyàrun kondake yé kesinçnúwó see jíá gbongbón cò dàxòxò lè Yerusalem. ²⁸ Ekanren dá yé húahún mə dē i lè xrén mawu nyó núnén dē tó Yesaya ye wémáá. ²⁹ Gbongbón nu ná Philipo bá:<< Yí na kpò áhua hún na dəgbə ənú dó. >> ³⁰ Philipo sudú yi ehuán gbó isé i ilé hrén mawunyón nudétó Yesaya ye wenáá, i ike səbá << Elə sè enúkə eləhréan gomé à ?>> ³¹ Ethioipítá dòný nén bá:< naá wòmón i sè gomé ná amədá əndəgə mən o?>> Edékukú ná Philipo bá ná ván kanren dá yegbó yé lè ehuanmə. ³² Nro ərón àn tóxó kē Ethioipiatá lè hréan kē:<< Èkpræ sigbè aréngbóví ke wó kpò yiko wuwu gbá, àlóó aréngbóví ke wóla cò əfú nón ené? ənúcu inúnyón də o>> ³³ Cágba ya mə bùbútà wó əngbá do kojo nén ó. Amə dekin ənkékó xonu cò ye jijimé viwó ənú o, dobe əkú vayi vɔ. >> ³⁴ Eduðawòtáá lè ká Philipo se be:<< Njá kúkú, məkéá ənú i mawunyónutó á lè xonu cò ko?>> ³⁵ Philipo jé gomé kidé cò mawunyón dòný nén tójí Isaï yé wóma é yé kpáhaxó

Chapter 9

í yí jí ileñ nū mawunyɔn nen.³⁶ Ke wó zɔnmján yikɔ zaan wó ve kpó eci lè àfidékká. Zédéká edudɔwɔtɔá lè nū nen bə:< eci kə nukəe í lágbə xéəmɔn ná tiŋ mawu cidéta?>>^{37 38} Zedéká Ethiopítá be wánɔntə ahúa ehuán í yé kidé Philipo yi ecia gbó í ilə mawuci nen.³⁹ Ke wódo lè ecia məà, axótáá ye gbɔngbɔn vá kpro Philipo yi i edudɔwɔtɔá njgbə kpro o. Eyi ye mɔnzɔnzɔ an ji kidé jiɔ.⁴⁰ Philipo va do dá kéká Azoto. Edisa le eduawó mə í nū enyɔnyɔen káké í sen yi kaisareo.

Chapter 9

¹ Ganamə, Saulo kptɔ ilə dó vónvón ná axótáá ye dəkprɔviwó be yeawuwó, eyi efio gbɔ. ² Í ve bíó có gbó bə náwɔ wəmá nəyə nə ya seŋ yi ehamə kə lə Damasko a mə nə yatən lə amə desiada ke lə axótáá ye móñjiawó, eteŋ nyi njúcu aló nyərun. ³ Ke Saulo le ye mɔnzɔnzɔan ji yikɔ í təbə Damaskoa, kənkran déká có jinkui ivá trɔdə í icí donjdomə. ⁴ Egájən í le segbə deka be:"Saulo, Saulo" nukei jo í elə ti tiŋ yomə ma? ⁵ Saulo lə bió se bá:< ewó mə kə i?>> Egbəa lə dónjú nen bə:"Enyə inyi Yesu, Aməkə ye yomə eletia. ⁶ Có nə náyi duamə nə wánú enu ke áawɔá nə wó. ⁷ Ye kidé amə ke zonmɔn yikɔawó enyɔnyɔtawó, togbó bə wolə se egbəa, wo njəl kpro amədə o. ⁸ Sáulo có í kə njkuvi vɔa njəl kpro nunu o. Wolé alə nə ikprɔe yi Damasko duamə. ⁹ Enɔ ené nkeke amətən ɳkpónu o, ɳdunú o i njnu enú də o. ¹⁰ Adəkprɔvi dáká le damasko ke wó yóná be Anania. Ekpó ɳfəgan deka ke mə axotáá le nu ne be:"Anania!" Etɔ nen be:"Axótó, enyə kə." ¹¹ Axótáá nū nen bá: Có ná nayi le fi wó yɔmá bə emojɔjɔji nə na ka Yuda ye xómə tasə, nə edó axaáməa, nábiø njúcu ke wó yɔnə bə Saulo í icó Tarso ta sə. Njúcu lə xodə. ¹² Íkpro deka ke yenjɔ nyi Anania le ɳteganmə í va hun njkuvi nen. ¹³ Anania do njú né Axotáá bá:"Axotó, njse í amə sugbɔ lə nu be njúcu wɔ nū bada kidé tɔɔmə ke lə Yerusalemawo. ¹⁴ Wobə exɔ gbə có efio gángán kə lə Yerusalemawo gbó be yavá lə aməkə lə sənwó ləlálwó." ¹⁵ Axotáá dó njú nen bə:"Yí dóbé njcan aman bə nányi edɔwɔnúŋ. Efioówó kidé Israel dukɔn mətatówó see nányá tiŋ jkɔ. ¹⁶ Nye ntá maákpre sigbənə akpəfun de tiŋ njɔa taa. ¹⁷ Í Anania có iyi axóké mə Saulo ləa mə. Eda sí dejí í bá: Nɔvi Saulo, Axótó Yesu ke edogo le móñji ke egbɔnɔa dɔŋ didá be mavá hun njkuvi néwo nə naxo didá be mavá hun njkuvi néwo nə naxo gbɔngbɔn kɔkɔa. ¹⁸ Zedeka enu dáká də lə njkuvi ji mə Saulo sigbe nə akpa enó í itó nū kpɔkpɔ i cí wó dəcita nen. ¹⁹ Edunú í kpó njusən. Saulo nə xɔsətɔ kele Damaskoawo gbɔ kəkə azan jə. ²⁰ Eyi bɔbɔ wo mə ivé də gbəfan be:"Yesu inyi mawuviá." ²¹ Enuá kpácá aməke le dotoeawó í wo le bió se bə:"Nnyi njucu ila i tu nū kide Aməkə xɔ Yesu ji se le Yerusalemawo á? Í kaanə susu njna ke ta í iva lela be yavá lá aməkə le sən Yesua wo seŋ yi efioówó gbɔ? ²² Ejüsén Saulo nju wú décá, í arɔkpa ke í də gɔmə be Yesu inyi Kristo, yo mə kɔ keke Damasko tów nu kú. ²³ Ke azan jəa Yudatówó ká atabú be yeváwu Saulo. ²⁴ Vɔa ésa, Yudatówó lə jɔ agbɔáwó nu ezan kide nyidən bə nə ido Ye vawui. ²⁵ Gedeka ezan məa, Saulo ye dekprɔviwó cōe dá kisi mə do tó feteú mə, i didii brouwə də anyigban mə iyi. ²⁶ Ke Saulo va dó Yerusalem, ejibɔ yadó adəkprɔviwó mə vɔ wó see le vɔnvón, dobe wó njkadəji becá nyi adə kprɔvi o. ²⁷ Barnaba kprɔe vá amədádžawó domə exónu nə wó có sigbənə Axotáá zə nə Saulo a, kidé sigbənə ixonu nən mən kide arɔkpa ke Saulo də gbəfan vɔnvón manɔmə tɔ lə Damasko nju. ²⁸ Nənái Saulo cá dó wó mə lə Yerusalem í nū mawunyɔ vɔnvón manɔmə lə Yesu ye njkɔ mə. ²⁹ Éjronyɔn mə kidá Yudatówó ke dona he lagbəawó, i wó jímɔn lənjú be yəwawú. ³⁰ Ke nɔ viáwó sea, wó kprɔeyi Kaisero í cōe dida Tarso. ³¹ Xotɔ an, ehamə kelə Yudea, Galilea kide Samariawó tomə fá, i wó cidéjì. Wónɔn agbə de Mawu ye nyɔanu í ji dəjí, dobe gbɔngbɔn kɔkɔa nən kidəwó. ³² Petro disa tó xɔsətɔwó ji to tohó sugbɔ. Eyi lidá cá í ve kpó amə kə ye njti wó kɔawó. ³³ Ǝdogo ranmətütútó deka ke wó yó né be Ainəa, njculá nə edə ba jí nə exó amenyi. ³⁴ Zédéká Petro nu nen bə:"Ainəa, Yesu Kristo dadə né wo. có né nacó tɔbə Ainəa có zedeka." ³⁵ Ke amea le Lida kidé Saronawo kpóea, wó xɔ axótáá ji see. ³⁶ Nyɔrun enukprátó dáká nən yopa ke wó yónón bə Tabita. < lə helagbə mə bə Dɔrkas kə gɔmə lə nyi ZIKPIN>>. Ewo do nyɔngbin sugbɔ i nyɔada də exrɔawo nju. ³⁷ Evá lədə í kú. Ke wó leci nen jrɔá, wocé mre də mawuxɔ jí. ³⁸ Lida njoliŋ kidé yopa o, í ke enukprátówó se bə Petro lə lida, wódɔ amə aməvə be wávə nū nen bá:< də kúkú, có kpра ná nava kpó enülá nə mí ifia.>> ³⁹ Petro co kprɔ aməawó dó, ke ivé dó le na, wó kprɔe yi mawuxɔa jí. Kposunwó see va jete dá Petro gbɔ də ilə fanvin, i có awu kidé enu ke Tabita tɔn nə wó gakamə ilagbe déá sele diisá. ⁴⁰ Petro nū nə aməwó see bá wá do le exɔamə. Ejékro ixodə i trɔ kpankɔ amə kúkúá í bá:"Tabita có" zedéká nyɔruan hun njkuvi, ke ikpó Petroa icó kanren. ⁴¹ Petro lə alɔnen icōe jətə, i yɔ aməkə ye njti wókɔ kidé kposuawó í cōe dalɔmə nəwó agbaagbə. ⁴² Enyɔan gban də yopa duamə, í amə sugbɔwó vā xɔ axótáá jisə. ⁴³ Petro ci yopa duamə nə azan, i nən Simon, eranwó wena wɔtɔá gbɔ.

Chapter 10

¹ Njúcu deká le Kaisarea ke wóyóná be Kornelio, enyi italia ye sojavo njkɔnɔtó le roman. ² Kornelio donə vəvá Mawu sənsən i ye kiqə ye xómətώwó see vónə Mawu. Enánə enú ayamənɔwó, ixonə qə nə Mawu gasiagamə. ³ Gbedeka wetrómə sigbe gâtɔn mə enəé, Kornelio kpó Mawu ye njadótó qéká le njutəgàn mə, mawuŋadótó á yé bá: Kornelio! ⁴ Vɔnvón jii íile kpɔ njadotáá le gáàn. Kornelio le kasə bá: Axótó, nukei jo? Mawu njadótáá lə dónjú nen bá: sigbə ná exonədə kidé sigbə ná enaná enú aməwóá jə Mawu nu. ⁵ Də amə qidà Yopa nə eváveyó Petro ke wógbə yóná bə Simon à vā. ⁶ Ezin Simon ke wɔnə eranwó wemá i ye xomə lə axúa toá gbɔ. ⁷ Ke mawuŋadótáá yià, Kornelio yɔ ye davi aməvə, i yɔ soja ke sena Mawua deka i sen kpówó ⁸ ke inu enú ke jçawó nə wó jroa, edó wó qidà Yopa. ⁹ ke wózɔn njkeke ameve ye zɔnrin igógó Yopa duaməà, Petro ra mawuxɔa yi jí sigbə nə nyidən gawivəmə enə bə yəávəne xoqə. ¹⁰ Fufə lá lə i anúqdu le jroa, kei tó enúdudu qadaá, ekpɔ njtəgan. ¹¹ Ekpɔ jinkui hun qə, i enu gángán qəka divà anyigban ji sigbenə akpókpɔ enə iwɔ zogo amənə enə. ¹² Eran afɔ amənənɔn, eran ke canɔn awó kidé xevi ke le jinkuiawó lə mə qé. ¹³ Egbə déká lə qí nen be: «Petro! có ná nàwu enulawó i qaqu.» ¹⁴ Petro lə dónjú bə: «Gbaqə, àxótó, enúkə nju ekó lə alo enúkə xoduawó njyinə tiŋ numəkpɔ o. ¹⁵ Egbéa gbə qí nen zèvēátó bá: «Enúkə nju Mawu kɔa, njqòláyɔé be enu xodu o» ¹⁶ Wó wɔnuá enə kprɔdo kprodo zətɔn i wotrónua yi

Chapter 11

jiŋkúi.¹⁷ Gakəmə kə enúá kpácá Petro qe i ile butamə kpó i cákáqea, aməkə Kornəlio dəawó lə biəsə kəkə i vá dó xəxzánu.¹⁸ Wókó gbə yiji ilə bióse bé; Simon ke wó yó be Petroa lə axóməà ?¹⁹ Petro kpətəs ile bu tamə kpó có enua ɲu i Axótá yóe ibé: amə aməntən lə tóó xəxzánu ilə jiwò.²⁰ Ló nə náyì kiqé wó, ká vənvn̄o ná wó o, qobə enyə idówo qídáwò.²¹ Petro qivá i le nú ná aməawó be: enyə ínyi aməkə mìlə jíá !²² Wódónú nen bá: «Áhuà gan, Kornəlio, amə dodó kiqə Mawu səntá, ke yudatówó see nú ná yə nyɔngbia, xəgbə có mawusəntdó dáká gbó be ná kpəwoé vá ye xómə ná navá nu mawunyó nen.²³ Petro kpəwó be wáci yegbó yə dən ke enu kə nyidian, wófón i qədó, Yoppé ye nəvi dəkawó cáró kprəs dó.²⁴ Ye ɲkegbəa məa, wó ve qó Ceraro, Kornəlio kiqə kpə ye mə vəvəwó i wóvá bəqəs ile nəntə kpó wó.²⁵ Ke Petro qo xəaməà, Kornəlio va dənú gú nen.²⁶ Petro fəen jetə ibé: «Có, agbət́i i nyacá ɲnyí».²⁷ Wáməvəàwo kasej qədó exəamə i Petro kpó aməwó bə qé gedégáqdə.²⁸ Petro le nú ná wó bá: «Mian ɲtawó minyá bə erä ɲdəmən ná yudatō be nádoha kiqə edububumeetó, aló ádisa yi gbó o, vo Mawu ná i ɲnyá ba ɲjəbəmá bui bá amədəkaya xədu aló ɲwá i wá dóha kiqə o.²⁹ Ye idó i e edjámə qidəjan nyəngbé vavá o. Xotən mà bió mi sə bá: «Nukəi dí i mì dó amən ?³⁰ Kornəlio be: ɲkəkənəa keà, ɲlexəqdə le tiŋ xomə sigbənə fienyigbó gâtón mə ená, i ɲcū qeká dó awudazò ívá jətə də ɲkən.³¹ Ȧnúñ be: Kornəlio, mawusəntdó dəkawó i kpó sigbənə ewənə enyəen ná aməwóá,³² Də amə qidá Yopa ná wàveyó Simon ke wógbə yóná bá petroà, va. Ezən Simon, eranwo wemawawətató, ke ye xomə lə axua tó à gbó ?³³ İndá amə qidāwò zedeká. Enyón bá evá. Miawó see mí bədə Mawu ye ɲkuvime qe bə nává nu enyə, ke Mawu cí ná wòa nə mi.³⁴ Zedeká Petro lə nú ná wó bá: Nyawói ɲkpe bə, mawu ɻdáná vovototó aməwó mə o.³⁵ Le edü qəsiaqdá məà, aməkə vənvn̄o nen i wɔnə enúdodóia ijə ná i jə ná jí nen.³⁶ Miményá enyən ke inu qidá israel dukzáni. edə gbəfán bə enyə nyɔceán la hən ɲtífáfá vá tó Yesu ke nyí aməwó see wó xótóá jí.³⁷ Minyá be wo qəgbəfan enyə nyɔceán le Yudea, wó jəgjmə co Galilea ke yohanes qəgbəfan nyɔnnyrən jrdá.³⁸ Minyá bá Mawu cí gbəngbən kókə kiqə ɲúsán si amì ná Yesu Nazarethtóá. Ȧdisa tótoxó sugbə i dadə nə aməkə abosam brá qéaawo qobe Mawu gbəngbən le kiqə.³⁹ Enuke iwə le Israel kiqə Yerusaləm duməawóá, miawó ikpə toxó. Vòà wó kren də atinjú iwui.⁴⁰ Ganjə Mawu fəen də citrə yə nijicə ma, i qəədusa ná aməwó.⁴¹ Nnyi aməsiamə ikpəs o, miawó ke Mawu cán bə míá nyí kunuqətatówó ikpəs. Kə ifən có yəməà, miawó i dunú i nunú kiqə.⁴² Enú ná mi bə mia qə gbəfan enyən nyɔceán ná aməwoă, nə mia qəkúnū be Kristo ínyi amə kə Mawu cán be nává dó kojó amə ágbéàgbwó kiqə aməkukúwó see.⁴³ Yéñjú i Mawu gbəfandəláró see qənə kúnu lə cagbə ɲúsən kə lə sia tə, aməsiamə ke xə jisə, wáçə yə nívónwó a sej kə.⁴⁴ Petro ɲuri nyɔsan nu gbəxái gbəngbən kókəa divá aməkə le xəaməa wó see jí o.⁴⁵ Xəsató yudatō qəkawo kprə Petro do yi Yopa, ke wókpo be Mawu cí yi gbəngbən kə də aməbuləmə kə ɲnyi yudatówó á o ji a, ekpácá wó i enu kú ná wó.⁴⁶ Dobe wósə i wólə do&gbee vovovo wó ilə kafú Mawu, Petro be:⁴⁷ «Aməláró cáró xə gbəngbən kókəa sigbən miàwo kə ná ená, Amə qə atənə xəmən bá wónká nyrrənwó oa ?⁴⁸ Edəgbə bə wá nyrrənwó lə yesu Kristo yo ɲkó mə. Lə ɲna ye ɲbea, aməawó bió cí Petro gbə be na nən yoó gbə ixo azan.

Chapter 11

¹ Amədədədə kiqə nəvi hə lə yudea wó sebə aməbù wò xə maurnyəan voa wò ɲnyi yydatō o.² Ye idó i ke peto và yerùsalema amə lə ehaàmə lə do wà covo gbəxó nukia kidee bə.³ Nukəj i ɔvə zən amə madòtawò gbə, i mi kiqə wòvə miqunù mà⁴ Mose nu enukə jəa ná wò kitékító.⁵ Ȧbá yopa duamə i ɲlədè ilə xədə ikpə ɲtegan dəka ɲkpo enu dəkə i iwədē sigbe à vnye gangan dekə enə wòlə ye zogo aməawo i didi i vag co de u nyɔkui.⁶ Kə ɲkuivi də sigbemə avnye gangan dekə enə wòdawò enu àta kide jnkui xəviwo lə jí.⁷ Ȧgbə déka dunj petro cò ná dadunawu enu pawónà ná.⁸ Ndénjú ne bə gbədə axdó enukə enuka ye ɳti ɳkə o alo xòduà ɳyinə tñj nu mə o.⁹ Ȧgbə gbə di zəvetō cò jíñnə bò ənukə yə ɳti mauwu kəa wá ɻdòlə bui bə enù makə makə o.¹⁰ Wòwɔnə zotən, i trə enúawò jíñkiù.¹¹ Ganamədo tututua amə al*mətən dəkaiwo và tuñləaxomə wòdòwó didiñ co kaissarea.

¹² Gbəngbəan bə may kiqə wò nəvri xəsətə amadá ilàwò cáró kprəj dō i miyi ɳuicua ye xémə.¹³ Enú ná mi bə ye kprə maurjə dòtə dəka le yáxoyé mə maurizedotəa nu ná ye bə dəamə didia yoga ná awe yɔ simon ke wo gbe yɔnébə pétro a va.¹⁴ Ye idó i miji bə nanu maurnyɔ kə lə xə mikidə mia xótəa də àgbəcà ñ mi.¹⁵ Kə ɳtò nuxò jí zeotəka à gbəngbən kókəa di də wò ji sigbarə idí eno ngbən miaji vàyí lə jə joa mə enə.¹⁶ Zedəka ɻdòlən ba axdə a nu ba yohanes nyrrə amswò də ci mə voa miawo yə wáçə gbən kókəa sej de mi.¹⁷ Nə awu cə enu kə ina mi gakəmə mixocoà mekei nya ɳuyi i là gbə.¹⁸ Ke wó senyəan enyən vo tewò wó gbəjən ikafú mawu ibé: mawu hun mən ná bu lə mə ké ɳnyi yadatō o a wò cowò natrɔ xəsətəwo yomə kónj wò kaka dé gbə tegbə.¹⁹ Ke etunne kù jrəà,wòtì xəsətəwò yanə kónj wokaka dəgbə ji ile də lə foesisia kgro kiqə antixe ile dəgbəfan enyə nyɔgbian ná yudatówó dede.²⁰ Vòà xə sətəməwó cò kipro kode kirene va ant coxia ivà do gbəfan ná helatówó cáró.²¹ Axotəa kpe kpə də do wonjù i amə sùgbə xəsəitrə jímə.²² Yerusa le haməa se enyoan i də barnaba qidən antioxia.²³ Kə we doa yijə ekpə bé mawu vé aməwó nu tāj edé ɳusən wó bé wàkprə yesu do sényùsenjú ná wàwó enúdodò.²⁴ Barnaba ɳyi amə dodò gbəngbən kókəa lə mə taiñ tanj i ye xəsə rikə amə sugbə xə yesu ji sə ji sə tò yá ji.²⁵ Le hna ye hgbéa barnaba yi tarso iye ji saulo.²⁶ Ke ikpəcá ekpre va antioxia wàməveawo nən ehaməa gbə ná exo obkə i kprani amə sugbəwò antioxia i wò kprə xə setewò yó ló bó kristiwo.²⁷ Mawu ye gbəfandətə dekawò cò yerusalem i và antioxia ganamə dō.²⁸ Wòyá ná wò deka be agabo gbə kókə zen i inu de bá etó gaygàn deka kàvà do le xixiəà mə see evà và mə lə roma fis klaudia ye gamə.²⁹ Enùkpràtsàwò dōe bə aməsiamə ná jí nù ná wá sej kpé dé ehaməa ke le yudeàwo ɳjù.³⁰ Wò jí nùà icəe ná barnaba kide soualo i wò siŋ yi ná haməməcinain wò.

Chapter 12

¹ Vá dó gàdə ká məa èfiø Ȧródì và tò funyáfunyá dódó ná haámə ví dékawó.² Yíí wu Jàálì Yohánà éno ví.³ Kə ikpó bá

ənúntwɔa jəjí ná Yùúdà tówóá əvée lá Pétrò cá lə əmá mahúán mahúán ɳkəkə jí.⁴ Ké wó lāe dá gàxòməjróá, écōe dé àsíná sɔja kewó sí sɔja ámənə ámənə ləa kídá sùsú bá yəá dəədīsá lə didíləməhú ézán, ɳgbá.⁵ Yí Pétrò lə gàxòma qé vòà èhaməa kpoto leji dé yí lə xodá nè Mawú dē éta.⁶ Ézan kə dənjɔc ná ɳkəkə kə ɿròdì dodé bá yəá sen dīsáá wóbrá Pétrò kíqé gàwòrj amèvə yíi dən aron dá sɔja ámèvə donjdomə yí àgbòñjɔláwó lə jo àgbóá.⁷ Zèdàká Mawú-éñədótó déká vá do yí kinkrin qéká do vá èxɔa mə séeé, yí ɳədótóá nyɔ Pétrò yí lə xo àxadamə nəe ilə nú náe bá, nácó kábá yí yá gàwòrj à kələ alç náea wó co kɔdá anyigbán.⁸ Yí ɳədótó á lə núnáe bá bra tó árinjí ná nàdo tó fɔkpá iigbá wəe əná tútutú fílbá ná dó yé zowu náá kpɔr yə dó.⁹ Pétrò do ikpɔr Mawú-éñədótóá dó ɿhagbá lə nyànyákó bá ənú ɳtántjá yí lə jo ò ayá bükó bá ɳutəgan yí yələ kpɔ.¹⁰ Ké wótó àgbò kélakélká tɔa məa kídqé èvàtòá məa wó vá dó èdùa gbónu kə wó wɔ kídé gákpoà èhòn àn hún lə dəe kia sí lə wó ɳkɔ wó do vá ívá jé əmō déná jí yí Mawú-éñədótó cō lə Pétrò gbɔ.¹¹ Ké Pétrò trívá dēe kia mə a. Ébá yé sáégoomə xótón bá Mawú dó yá ɳədétó vá í vá qé lə héròdī sìmə yí gbaqé yə lə yúdátòwó mɔkpòkpò mə.¹² Kébá bu èñjèkpɔjrà èyi maria kə nyi yòhánà kə wó kpanjkɔnə bá Mákò á xòsàtòwò sùgbòví kə wóyònə bá Ròódía và bá yə á èhòn à.¹³ Ké ívátò èhòn à xoxo a sùbòvi kewóyònə bá Róóqìa và bá yə á hu èhòn à.¹⁴ Ké ivà do qásibá ègbà à nyì Petrò gbəa, ayatéé kékə èñjron bá bá yəgbɔnən èhòn gbà yíi súdú yi zàdèkà i vée nú nàò bá Pétrò lə èhòn ɳgbàdé.¹⁵ Wó lə nù neen bá èləkùcu yíá vòà èkpɔtɔ ilə dóókpà èjí bá ənyɔ dodó yí. yí wó lə nú née bá yə ɳədótó yí.¹⁶ Vòà Pétrò kpoto lə xo hòn-an và wó hu hòn wó kpɔs yíi kpácauwó.¹⁷ Pétrò wɔalɔ nàwò bá wò nà bɔnu xuìi yíi nu ənùnə vá jo dəjì sigbá nə Axòtò dēe lə gàxòmə qóá. íí nú nàwò bá wó ná nui nə nɔví Jààki kídá nɔvi kpɔtiáwó. ɳina ɳgbàá ècò lə neen na yi yi áfúbú.¹⁸ Ké ɳkəkəwó lə voa, sájawò tótó lə wó dəkiwo mə lə ənú kə vá jo dá Pétrò jíá dóá wóñnyá ənúkəvájó dái jí á o.¹⁹ Ké Héròdī jí jí Pétrò dan kéká yí ɳkpóea, ècōnyɔ dá sɔja wó ɳjú, bá wó ná wuwo zàdèkáá ácó əmō iýí Yúdáyà kə nyi káyízáró tɔa i àvè nɔón na.²⁰ Héròdī lə xoməfién mə kídá Tíro kídá Sìdóni ɳu. Yí Tíro kídá Sìdóni tówó va dəèdu yí kpɔr Blasto èfio yé càámì gàn də àsí bá ná vée býí ɳuti fáfá èfici kídá yəwó ənúkədóá èfici yé nyigbán jí yí wó vá xɔnə ənú dudu lə.²¹ Yí ɳkəkə déká kə nyi ɳkəkə dódó dáká vá, yí èfici ɳtá dóáwu kələ nyi èfici wu yí vée kanrin dá èfici zikpi jí, yí xonu ná dùnón à.²² Ɗùkón á dáàxá bá: "Mawú ègbá yí roooo ɳnyí ámə gbàtó yí o.²³ Zèdèkáá Mawú-éñədótó dákádi vá yi vá xoe ənúkədóá ɳcó bùbù nə Mawú o. Yí ɳyávìwo duikéká yìxúmə yíiuk.²⁴ Vòà Mawú ənyɔ lə ganngan yí lə ji dàjì.²⁵ Bärnábà kídá Pólù wó wó dó lə yèrúsàlémì. Wótró có neen na yí kpɔr Yòhánà kə wó ná ná ɳkó bá Mákò à.

Chapter 13

¹ Lè èhamen, kə lə Antiochea à ənyɔnúqéjtó kídqé èdòdatòwó lè! kəwo wóná bá: Barnabas, Siméon kəwo yòbá Niger luclus de cyrène, Manaën kə nòn Hérode aməgan gbó kídá Saul.² Gákəmen wó lə kúfù àxótó á, i lə bránu áñ kòkò nù bá wó á qé Barnaba kídá Saul də àkpádéká ná wóá tó èdò kə ɳ yówó nón án ji.³ Ké wó blànu i yó Mawu jrò á, wó cō alç dá wójí i dó bàyíbàyí nén wó.⁴ Wó ká mə gboongbon kókò à dà a, jèjìkò seleucle, i kə wò cò lèjìnan, wò yí Ehypre.⁵ Ké wó vé qó salamila à wò tó Mawu nyɔn nùnù tò Yudatòwò qéxóxò wó mə ;Yohanes, Marc Kprò wò dò sigbá sùbòví əná.⁶ Ké wó tó anyingbán co qéá men án kéká səyi Paphos a; wó pkó mányìkì wòtò qéká ámén brètò kə nyi yúdàtó; i wò lə wò bá Bar-Jésus,⁷ Ké nòn Serglus amengán ɳunú nyántó qéká gbó. Ama ɳjanan yó Barnabas kídé Saul, qo èjí bá yéá sə Mawu nyɔn.⁸ Vòà Elymas "Májíkitóá" lè dàyà nàwò, i ɳ jibá àməgan an nan kandé ənyɔn an jí o.⁹ Vòà Saul,kə wó gbałlə yó bá Pollu í gboongbón kókò qó qé á, tiij ɳkúvì dàjì.¹⁰ I nù bá "Ewò fütò yé ví" àyé gedegede lə asiwò i ənyrandə. Ȣnyin futó nén ənyɔn dodò núnú ɳ kaà gbé àmənwó qé né wóá vá tó àxótó yá móñ nyónjgbí àn?¹¹ Unfia, kpɔ, àxotò lò jéjìwò, tò ɳkùvì lə tòn. "ɳ kaa gbałkò ɳyindɔn ná gaxoxo qé o". Zèdèkà a, zùblù kídé ahun cōn ɳkùvìmə nò Elymas; ɳ gbó dàsí àxomə mɔn o, i lè ji amə bá wa lè álò nà yé.¹² Ké aməgan an kpò ènù kàjò, èsà gòmə, qóbá èpra nú cò axotò y.¹³ Pollu kídé èxrɔ à wó jéhùn mə cò Paphos i và qó Perge kələ Pamphylie. Vɔa Yohanes va cògbà wò qé; i tròyi Yérusalem.¹⁴ Pollu kídá èxraɔa wò kéká Perge, i va yi Antioche kələ Pisidie. Lèjìnan an, wó yí ədəxòxəmə sabbat gbà i ve kanrendé.¹⁵ Ké wò ren əsə à wò kídé ənyɔnùqé tò wò vò à, haməməgan wò cò citə, i cò gbá nàwò bá: " Nɔnñiwó ná mì yó ənyɔn qá qé i là sà dò ɳsən mi an, mi nui".¹⁶ Pollu cócítò i kó álò yiyì i nù bá " Isräél vi ɳ cù wò kídà míán wó sééé kə kpò nè Mawu si a,mi qòtò!¹⁷ Isräél yé Mawu cán mián tógbí wó i mán wó gákəmə wò lè Egypte nyiningban jíà, i í co yé ló senysenj i sá kpuwó dó.¹⁸ Né əxó kóká sɔný an, əkpò wò jí lə zogbəjì.(í lèlè nà wò kéká nà əxó kóká lə zogbəjì).¹⁹ Ké i crón e-anaan dùkɔ amandrá á jrò a, è man anyingbán né wí i trɔzun wó cínçon nú.²⁰ Ȣnù ɳjanan wò jí vàyì cò kéká əxò álòfan amənən kídé blaùtón mə i. Mawu nan kojòdòtò wò kéká səyi ənyɔnúqéjtó samuel ji.²¹ Ȣnjan ɳá ɳgbàá wo bíó bá wò a qó èfici nà wò, i Mawu cò Saül, Kis yé víjìjì amə kékó Benjamín dùa mò bá nan dù fiò nà wò kéká əxó amənà.²² Ké əxò amənə vàyì à Mawu qòrii i cò David dá tòhò. Mawu lè xònù cò David ɳ bá: ɳkpò David Isaï yé vi àmə kə nyɔn ɳ kónyə i lá təjí wò ənù kéká bá nan wɔa.²³ Tò aməjìnan wò jíjímə víwò jí à, Mawu cò xònànmətá vá Isräél; kènyin Yésu sigbá i nùqé bá yé à wɔe əná.²⁴ Gàñjan mə an Yohenes tó Mawu nyɔn kakaka kùd" jímə tòtòrɔ kidé Mawucilèlè nan mənà Isräél dù kò à; gboñxò yesu nan và.²⁵ Gákəmə Yohanes wó yé dò jrò à; ənù bá: " Mi bùbà ənyə i a? ɳ nyin ənyə i o. Vɔa mi qòtò, ló tinjì gbà à amə qéká lə và; àmə ɳjanan; ɳjèbá man án təjí tū yé fòkpà kàwò kpàtē o"²⁶ Nɔnñinyə, ɖəvíwò Abraham yé tógbiwòví wò kídé amɔ ká lə mì an mə i lè sen mawu à Mi an wóí wó ló dò éin lə nòn ná mi an kpò qéqé.²⁷ Ɗóbá amə kálè Jerusalem , kidé amə gan-mə gan wò à;kə woñ dàsí amə lə tò ənyɔn ka ənyɔnùqéjtó wò renon ná wó sablatgbà gasiagamə am; wò bá yə o wuii.²⁸ Ké wòñ ɳyan nà wò à wò non i wui i à; wò ve núná Pilato bá nan wui i.²⁹ Ké wò ənù kə jro o; kidé i i kù u; wò qéé lə atí à ɳ, i sə dà yòdòmə.³⁰ Uɔa Mawu trò fuin cò aməkukú wó dóma.³¹ Ȣcò qékia disa ná ámə kə kpɔrɔe cò Gallelia sə yí yerusalem wò ɳkéká sùgbò. Amə ɳnam wò i nyin ənùtòhò kpòtò nə aməwò.³² En en, Mí an wò i mì lè nù ənyɔn nyóngbi lə nòn nà sigbá i wɔ əzàdàdà qé né mi an tó gbi wò.³³ Mawu wò qé əzəqèdà à ji ná mi an wò kə nyin əviawo i fɔn Yesu ciitə lə aməkukú wò dòmə. Ȣnùkəjò i wò yrɔn lə Psalmo

Chapter 14

aməvə à tò mə bó; "Éwó í nyin əvinyə; i có égbaji à ñ tròzu tò dàdà.³⁴ Kè i fón nén có amen kúkú wò domen bó yé hjiran ñka nyinyon an; yé i wó í lè nù bè. "Man an cò David yé mənūvəvə nyonygbín là nè nù.³⁵ Yé ñti i gbé nú lè Psalomo bù mə bé; man nan tó Mawu. Mə non non ñka à nyinyon gbaqè o.³⁶ Dóbá gakémə David sen Mawu kídé yé jòjrò ò lè wò hoénù an, èkù i wò qí dà yé dàdá wò gbó í à nyinyon,³⁷ vña amə kə Mawu fón cò aməkùkù wò dòmə an, ñ nyinnyon o.³⁸ Ná mian anyán lè mian domen bá, tó amə ñnan jí i wò nù núvón wó cccó kə nè mí.³⁹ Tó yá jí à; aməsiamə kə xò jisá á; kpómón i là wò o ənù wò tovo nè Mosə yé sèa wò.⁴⁰ Kè i nyi anen an; mi kpò qékiwò jí; nè ənyon kə ənyonuqetó wò núqéa ñkàa qí míán ñjun ò.⁴¹ "Mi kpò, mi an qəmancò lè mè tò wò; əkpàcà bè mì crón, qóbá ñ lè wòdò lè mi an ñkùvímə. Èdó kə jí lè wòdà mi jí lè kandé jí cà o, bárí né amə qé lè nùi né mì cà!!⁴² Kè Pɔllu kidé Barnabas có Yikò à, àmə wò lè qékùkù né wò bè; Sablat kə gboñon an, wò à gbà xònù èla mɔnki né yewò.⁴³ Kè wò wò tákpkékpà à jrò lè ədəxòx à mə an, Yudatò wò kidé vòdù sen tò wò à; kprò Pɔllu kidé barnabas dò i lè nù nè wò bè; wòà qòjí i kpòtá yiyì lè Mawu yé mənūvəvə nu.⁴⁴ Sabbath kə kpōrē dò à amə gəqə bò qé lè sè Mawu nyon.⁴⁵ Kè Yuđatò wò kpò àmə wò sùgbò qé ənè an, wò tò xòməfin jí; i lè gbàrì ənyon kə Pɔllu lè nù an, i lè qəzù dàdy.⁴⁶ Vña Pollu kídá Barnabas wó kpòtá i lè xònù kídá kákádójí èlér vèvà bá wòdà kákà Mawu nyon nè mi jəyjkò. Ý kpò bá mí lè cò ənyon an wò dànýkpiin i bùibà yé wò Mì an wò à, mì an trò yí vòdú sùbótowó gbó.⁴⁷ Nénen i axòtò à nù nè mí qé nə: " Ý càn wò bè nan nyin kenklen nà vòdù sùbòtò wò. Nə man cò qədəkpòkprò nè amə wò kékè səyi anyingban yé nù vòxò.⁴⁸ Kè vòdù sùbò tó wò sə ənén án wó lè tányé i lè káfú nyon an. Kè wó nù bá aməsiamə jé nen àgbà tègbèè a; wò kandéji.⁴⁹ Axòtò yé nyon an gbándé nútóámə sééé.⁵⁰ Vña Yùđatò wò lè dòzò ràn mə nè nyonrun wò kə xò Mawu jisà kidé ádùmə mègan wò; i wò cò i tò Pɔllu kidé Barnabas nyanyàn; i dewò dò lè ədù à mə; i kpò wò kékè sə flà ədù a yé rixò.⁵¹ Vña, Pɔllu kidé Barnabas wó hunjhun wó fowò, i fütù kòwò gban də wò jí. I wò jəyjkò Icone dùamə.⁵² Èji jò wò sùgbò; i gboñgbon kókò qò wò mə qé.

Chapter 14

¹ Lè Iconio Pɔlú kidé Barnaba. wo dó yúdatəwo dàxòx à mə i wo lè qəgəmə sigbə wá teñ wəe. nə yùdatəwo kidé helatəwo wa hɔsə à.² Vña yudatò kə ñúxəsəàwəá və dənə vòdú səntə də wò nɔví kə xçəàwò hún.³ Wo non Iconio qinjdiñ i lè xónú kidé kankandəjí, lè dòkpə áxotə kə jí ñjúnú nya nya, amənuvəvə kidé núlcúnu tónə vaà.⁴ Èdumə viáwo mān də və Àkpadeká lè yridatəwo ji i àkpá vəatò lè amədədəwəo ji.⁵ I kə yudatəwo wòdù səntəwo kidé əfiowó cò nú cá i lè nyaniwo i lè da kpəwo.⁶ Pɔlú kidé Barnaba, kə wo nyán nə àn wo ve bə dər lycaonio lè lystrə kidé Derbə kide ədu kə təbə lənan dəawò mə.⁷ I wo ve lè káká Mawunyón àn.⁸ Lè lystra, wo lcpo ñúcú qəlca kanren de kə njú zən lcpo có yé dəvimə o.⁹ I lè dòtò Pɔlú kəi lè xónúan. Pɔlú kpōe dún i kpò bɔ hɔsə lè si kə à sənju kpōo dà yó yó.¹⁰ Ègbə qéká di sijsiñ i nubə có i jò də tò fɔwójí. I i có híá i tò zònzòn.¹¹ Kè àmə lcə bɔ dèawo kpò ənukə Pɔlù wòà wo də àxà i nù lè lycanó gbə mə bə: Mawuwo cò agbàtɔyə nənnənəmə i vā mian gbó.¹² Wo yó barnaba bə yupita i yó Pɔlú Mercuirío, do yé i lè nù nyɔàn wo.¹³ Yupiter kə lè nə əká dó dúamə yé nù tó cá va co lálá lcə wo húen lábá wo i sən̄ va də xòxənù bə wo va sávñne.¹⁴ Kè Mawu əmədədəo Barnaba kidé Pɔlú wo sə nyon nan àn, wó grén wo wú wo i súdù dó wo dónjdomə.¹⁵ I lè dáxa bə ó aməgbətəs nukə ijo mi lè wó ənùnan mɔnkí? Miawo cá aməwo mi nyi sigbə miánwo ənə lè xixəamə, i cò ənyon nyɔngbiñ va nè mí. bə mian trɔ lè léró nù nanwo ŋgbə nə mian trɔ va Mawu kə lè agbə ale tegbe. I wò jí, anyi gban, àxù kidé ənute ləmə wo sée gbo.¹⁶ Mawu nàn dəcá gbə aməwo də wò cò wo ŋtáwo mòn.¹⁷ Nə ətənju qə dísá ənukə inyian nə à lè wó nù nyɔngbiñ , i lè də əcijájà, gámə nyonybiñ nə à nan mí nudúdú súgbó i cò jijò də mian jiwo mə.¹⁸ Ènú nyon nan wo sée gboxó wo ŋgbə avɔá sasa o.¹⁹ Iconia kidé Antioc yé yudatəwo dowo yí i ve xó nu nə hà bɔbɔ . wo dakpə pɔlu i dúen də lə dúamə i bù bə əkú i.²⁰ Vña kə adəkprɔviwo lə gbó deá əcò i dó dúamə lə yé ŋkə gbə à yé kidé barnaba wo có yí Derbə.²¹ Kè i ve káká Mawu nyon lə dú na mə jrc i kpò àdəkprɔvi súgbó wo trɔ gbovə Lstrio; Iconio kidé Antioc.²² Wo ŋgbə ŋúsən dódó adəkprɔ viwo lə gboñgbon mə o. wo nù nə wo bə: << Tó xáxà gàngànwmə i mi à teñ yí ŋcɔví lè Mawu gbo>>.²³ Ècàn aməgán wo lə xɔsétəwo hábɔbɔ dəsiádə mə i nə wo branú i xódà jrcə; à cwo qə əsimə nə Axòtò kə jí wo kàndəà.²⁴ Wo tó Pisidia nyigbànji i sən̄ vā yi Pamfilia.²⁵ Wo lè káká Mawuny lè Perja i sən̄ va Ahalia.²⁶ Lənan i wo có lè i va yi antioc i Mawue Manuuevə va wo jí nə ədə lcə wo wòà.²⁷ Kè wo va də Antioca wo yó hàbɔbɔ i lè nù ənū kə Mawu tó wo jí i wòawo sigbəmə wo hun xɔsé hòn nə vòdú səntəwo á.²⁸ Wo non lənan diñdiñ cida adəkprɔviawo.

Chapter 15

¹ Amə dákáa wó, có Judée; i lè kpà amə wò bè : Nə amə qé ñ covo də Mosé yé kɔ ta jí a, wó ñ kà təñ xɔe dàgbə o.² Barbnabas kidé Pɔlú wó wò bɔbɔ sàññ dáká kidé wò, lè bɔbɔ yé vó xó à, Pɔlú kidé Barnabas kidé non yia dáká wó có i tuta Jerusalem nè wó a ve kpò amə cincin wò kidé amədədò wò nə wó á nɔn lè duamə an.³ Lè wó cocó mə an, əha mə vió kpò wó də mònji, wó cò mòn an yikò kékè i tó Phénicie duamə kidé samarie cá wó lè ká asəj nə wò nɔnvi wó sigbə vòdú sən tò wò trɔ jímə kidé əyətite.⁴ Kè wó dó Jérusalem an, əhamə xɔ wò amədədò wó kidé amə cin cin xɔ wó, i wó sigbə wó yii dumə qoà kidé ədò kə Mawu wó nə wó aa.⁵ Pharisiens yé mə qó ó kə xɔ də Monsé yé sè wò jíà lè nù bá vòdú sən tò wó sée á lè covo.⁶ Amə cincin wó kidé amə dòdò wó kanren i lè co aji də ənyo un.⁷ Wó kanren diñdiñ də nyɔ an jí i Pétrø có lè wó mè í, lè nù nə wó bè :<< Tin (nɔnvi) nyə ŋúcuwò mi nyá bá mian mə qé qékà xóxó gboxó nə man xo nu an vòdú sən tò wó á sə Mawu nyɔ i trɔ jí mə.⁸ Kè Mawu dəsi wó jímə an ə cò káká də wó jí i cò gboñgbon kókò də wò jí sigbə mián cá mə nə.⁹ Kè i trɔ jímə nə wò lè gboñgbon kókò mə an ŋ gba də vòvó tótó də mian mə o.¹⁰ Ifia, nù kè i jò i mi lè wò dodó kpò nè Mawu, i lè cò əka ñnan də kɔ nə dəkprɔvi á wó ənú ñnan kə mián dadá wò xcà, mi an wò ŋtà cá mí təñ hən kpò o?¹¹ Vña mí kadé jí bá lè áxotó yésu yé mənuvəvə mə an , mí do lè mə sigbə wò cà wò ənə.¹² Kè Pètrø kidé Barnabas wó gbo vā lè tò

Chapter 16

nyo an, aməsiamə bənu dē í lə dótó wó nə wó á sə amrinmanu kə wò ve wō də vodu səntə kə wò tr̄ jímə tó yesu yé gbɔngbɔn jí a.¹³ Kə wó xonuxó ve á, Jacques xò nyɔa í lə nūba: Mí doto n̄ nɔnví nyə wó.¹⁴ Simon nu sigbə Mawu kpà dən̄ lə amənuvəvə mə i vodú sən t̄ də wò tr̄ jímə í lə dō yé nk̄ də ji.¹⁵ Ènyɔnúdétjwó t̄ wó nyɔ sə kida ènyɔ lá.¹⁶ Nə ñjwɔ ənū lá wó sé ve áá ma gbɔvá i vá gbán David yé avenjtete, ká dáhən dē á.¹⁷ Ma jredó də nɔnɔn mə nyɔngbin jí. Gañnan mə an amə kpɔtiàwó. wó á lə jí Axótò dán , nə nən kə amə kə tr̄ ji mə wo sigbə vodú sən t̄ wò nə .¹⁸ Ènyɔ kə Ahótò kə wò ənū lá wó dē cō brəmamə lə nū nə .¹⁹ Càgbər ɣnan t̄ á lə tinj nū kpɔkpɔ mə án ŋ̄ jə bə mian lə dáyá nə vodú səntə kə tr̄ jímə í vá Mawu gbɔ o.²⁰ Vɔ á mí. án ɣrɔn ənū nə bə wó ká gbə t̄bè ənū sənsən wóo, wó ɣján gbə wɔ matələ, nə nən kə i wó ɣjnán gbə du ran kə wó ɣjco hro nə o.²¹ Lə jjii mə wó vā yi áá, amə wó gbə kpɔtɔ lə du ganjgán wó mə i gbə kpɔtɔ lə kaká Moïse yé sə áá wó lə Mawu yé qəxɔ a mə sabat gbə wó>.²² Í nyɔ nə amə cincin wó, amədə dō wó , qəxo nk̄ nɔn t̄ wò bə yé wó cán yuda kə wó gbə yó nə bə Barnabas kidá Silas kə wó nyin qəxɔ wó nk̄oront̄ na mián dòwò yi Antiche , Pòlù kidá Barnadas wò ca nàn kpɔ wó ca nàn kpɔ wó dō.²³ Wó ɣrɔn ənū la: << amədədō wó amə cincin wó kidá də kajé wó mian vodú sən t̄ kə wo lə Antioche, syrie kidá cilicie, mi cí mí.²⁴ Mí sə bə amə dəkə wó có lə mí án dumə kə wó mí ɣdə mɔn mə o, i vá bakami kidá ənū kpɔrā mə wó kə va baka susú kidá mian kpɔri wo.²⁵ Ènyɔ nə mí bə (jró ni) mi an nɔntə kpɔ mì nə an cán amə kə wó mian sən qidá mi, mian xrɔ rɔnrɔcɔn t̄ wó kə nyin rɔnrɔn t̄ wó kə nyin Barnabas kidá Pòlù wá kpɔ wó vā nə mi.²⁶ Nə nə wó i cō wó dəki xótó yesu christo ta.²⁷ Nə nə kə i mí gbə dō Jude kidá silas bə wó á gbə va nu nyɔ c dəken an wó nə mi.²⁸ Cagbə mi kpɔ. bə mi ka gbə cō ənyɔ ɔ bú i sən dà tāmə nə mi i sən zən lə kə gbɔngbɔn ɣtá kpɔ, sən vā nə mi an wóo.²⁹ Bə mian tr̄ lə ənū sənsən wó yomə, mi a gbə sávɔ wó, nə nə kə mi ka gbər wu ran nə ənūdə kidá matələ wɔwo . nə mi tən̄ gbə nɔnɔn mə inan ina wó dē aa ənū à nyò nə mi. Migbə va dogo.>>³⁰ Í wó nyin wó lə duamə, wó co ləjnán i va dō Antioche, i gbə bə amə wó i cō ənū kə wo ɣrɔn də áləmə nə wó.³¹ Wó xò wà má i hren kidá ayətité kaka də ji.³² Mawuyá nyɔnut̄ wò Jude kidá Silas wó lə xɔ nu ná wó kidá kaká dəji kə à tən̄ dō nan mə nə wò a a.³³ Kə wó nɔn wó gbɔ lə ɣnan kóká a a, əduamə t̄ wó kidá əgbə brewu, bə wó á gbɔ yí amə kə dō wò va wó gbɔ də fafá mə .³⁴ Silas do jəsi bə ənū wrɔn t̄ kəlèkəlè t̄ a wó wrɔn bə hənhrən mə əgbanciinə t̄ ní an kpɔ Actes ətaa məwuitɔɔn : hənhrən hoka.³⁵ Vɔ a Pòlu kidá Barnabas kidá amə bù wó cí Antioche i lə kpɔrā nu ama igbə lə kaká Mawu yé nyɔ tó àxótò á ji.³⁶ Lə ɣkə kə də wó ɣgbə, Pòlù nū nə Barnadas bə:<< wó á tr̄ yi ədu kə wó. mə yə wo kaka Mawu nyɔ tó á i ve kpɔ fonfɔn mə nə amə kə yə wó gbə dē á wó>>³⁷ Barnabas ji bə yohanes kidá Marc wó na kpɔ yé wó dō.³⁸ Vɔa Pòlù gbə bə wó ɣka kpɔrə dō o , cagbə amə dəka lə wó mə i gbə wò de kà kà cō Pamphylie, i ɣgbə kpɔ də yé wò un lə ədə wò wɔwɔ mə o.³⁹ Masɔ dō wó mə, i wó kaka. Barnadas kpɔrə Marc i wó yi chypre.⁴⁰ Nɔnvi á a wó nū nə bə nan nə silas nə wó à yi le yéhovo yé mənuvəvə mə.⁴¹ Á tó syrie kidá cilicie í lə dō ɣsən haməa wó.

Chapter 16

¹ Lə ɣgbəsi é yi Derbe kidá Lystre. I kpɔ, Adèkplɔvi déká ləónan í wó yé bə Timotè, yùúdà nyórun xɔsət̄ yə vi í yá dádá nyin hálà t̄.² Nɔnvió lə Lystre kidá Icone wó nunyon nyɔnýgbin có ɣjún.³ Pòlù ji bə yéá kpɔrə sə yi, i, kə i kpɔrəá, á còvònén, càgbə yùudàt̄wó lə lə tohó inaawóá, dō aməsiamen nyán bə yé dadá nyín hélátó ó.⁴ Kə wó lə tó àdugànwó men án, wó lə núnén nɔnviwó bá wóá wó də yàrusale; yé mendədɔwó jí.⁵ Èhamen wó lə xɔ ɣjunsén dódó lə xɔsə men, i wó lə sùgbə kpée nk̄kə yí nk̄kə ji.⁶ Kə gbɔngbɔn kòk̄ xáəmən ná wó bá wó ɣkáa nú mawu nyɔn lə Ásià men án, wó tó Phrygie kidá Gàlātì duamen dí.⁷ Kə wó vā təbə Mysie a, wó wɔ dòdó bə yoá dō Bithyńiàm men, vɔà Yesu yé gbɔngbɔn ɣdəmən nəwò ó.⁸ Wó tó Mysie i yi Toas yá du gán men.⁹ Pòlù kpɔ ɣtəgan lə zanmen, Màsèdónító dákə ləónan, yé i nubá:<< Va Màcèdónì nén nàn kpádá mián ɣjún,>>¹⁰ Kə Pòlù kpɔ ɣtəgan an, èkàèká mí céen bə mian yi Màcèdónì ná mián xótaneén bá Mawu í yómí vayi bá mián mū yéá nyɔn.¹¹ Kə mí dō tɔjihún có káká troasi, mí wɔ nón zonzɔn tútú yi Samothrace, i nk̄kə vātātá mí vā Néapolis.¹² Cò ləónan án, mí yi Philipo kə i nyin Màcèdonià gán, kə lə vəvə wú lə nūto men yé dugán men, kə i nyin Rómàntówó du xɔxɔ i mí nɔn dù ɣjunan men nén nk̄kə dawó.¹³ Sábati yé nk̄kəa já mí yi èhòn àn yé Kpáánuxó lə ètɔa yé kpádéká fí mí lə bui lə dàxò xó dáká le. Mí kanren i xonu nén nyɔnrun kə bə də ləjnun naan wó.¹⁴ Nyɔnrun dáká kə tbá Lýdi, àvòn jen vùn sat̄ lə Thyatire duamen, kə súbónén Mawu, lə dòtòtó mí. Axótó hun yə jí nén à còdə lə ənyɔn kə Pòlù lə núnén wó men.¹⁵ Kə wó lə mawuci neen án, kidá yé xómen tówóá, é wɔ biɔbió ilá ná mí lə nū bá:< mi kpɔrə bá ɣ nyin ənū dodó wɔtātá ná Axótá, mi vā tñj xómen í nen kidá ɣ?>>¹⁶ Í á nán mí káká¹⁶ Á vámén bá, kə mí yik̄ ədəxoxóá, nyɔnrunvi déká kə men əfán kaka gbɔngbɔn lə á va dòdògo mi. Á kpónen èho sùgbə lə əfán kaka men nen yé kɔta menwó.¹⁷ Nyɔnrunvi ilá jé mián wó kidá Pòlù yomen í lə nū kidá àxá sínsín bá:< ilawóá, Jinkori yé dəlawó i wó nyin. Wó lə xonu nén mi co dədəkpɔkpɔ yé mónnu búá, wó lə Pòlù kidá Silas i kpɔrɔwó yí àfimen gbañgba lə èdù mengánwó nk̄. ¹⁸ Kə wó cówó díisá nén kójdótɔwó, wó nū bá:<< Nýncu inan wó nyin yùúdàt̄wó i wó lə hen càkàcáká vā mián dumən.¹⁹ Wó lə kpɔráanu kə wó ɣ jə bá mián wó Ròomàntówó mián zɔn dəjí ò,>>²⁰ Amen háwó có dá Pòlù kídá Silas ɣjun, kojódótɔwó zén wó wuwó i wó dəgbə bá wáxowó kidá át̄.²¹ Kə wó xoó j̄r̄ lə xòxò sùgbə nuán, wó cówó dá gákpaá men. Wó nū nén gákpaájkpɔt̄ bá ná túwó kidá káká dəji.²² Kə i xɔ gbədaà ɣjunan án, gákpaájkpɔt̄ dawó dá gákpaá yé donjdomen. I cō èhunkpowó də àfō nōo.²³ Sá yik̄ èzan gànivivè, Pòlù kidá Silas lə xodè i lə jihà i lə káfú Mawu, i gákpaámen nɔnt̄ dèáwó lə dòdòtowó.²⁴ Zèdèkáá annyingbán húnhún jiguñjigui, zèdèkáá, èhòn wò séé hun i gákpaámen nɔnt̄ dèsiádə yé gawɔrɔwó tú.²⁵ Gákpaá jí kpɔt̄ fɔn có arɔnmen i kpɔ bá gákpaá hɔnwó lə hùnhùn de. É cō yé wú i jí bá yaá wu yé dákiya dō á bu bá gákpaámen nɔnt̄wó séé í sí.²⁶ Vɔa Pòlù i lə nū bá:< wɔ èvɔen dèəkiwò ó, ənū kə jɔa mián séé mí ləlá >>²⁷ Gákpaájkpɔt̄ bá

Chapter 17

ənúmen kɔkɔ, í dómen kpàtakpàkpà, í lè kúkú nen vònvnón, í gájen dá ŋkɔ nen Pólù kidé Silas.³⁰ É dəwó do có ləénan í nú bá:< nú kəd māan wó nén mán kpó xòxò? >>³¹ wó nú bá:<< Xósə də Áxótá Yesu ji í wo kidé tó xomen míán kpó xóxó.>>³² Wó cí Axótá yé nyon vá yé kídé amen kə lè áxóámenwó.³³ Í gákpjíkpótá kprswó lè ézan gáxoxó ŋunamnen, í zin ábi nə wó í lè Mawuci ná yé kídá yé xómentówó akááká.³⁴ É kpó Pólù kidé Silas yi yé xómen í nánwó ənúdudu. É lè tāyá súgbø kidé yé xómentówó, dó wó xɔ Mawu ji sə.³⁵ Kə ənjun kéa, kojódótowó dó amen nén gákpmen nɔntowó ji kpótowó í nú nəwó dé nén wóá yi.>>³⁶ Gákpjíkpótá nunyon ilawonén Pólù bá:<< Kójódótowó dɔŋ vá bá má tací mí dé nén mian gbɔyi, ifiaá, mi do í mian yi lè ŋuntí fáfá men.>>³⁷ Vɔa Pólù núnénwó bá:<< Wó xo mí lè gbaŋgbø lə aməwó ŋkúvimen, mián wó Rómantowó, kə wó j̄ wó ənúdékén o. Wó cí mí dē gakpmen í ifiaá, wó vá lə dəmido lə bəbə men an? óó! j̄ ká tənj nyín ənén wo ŋtawó wá vá də mí do.>>³⁸ Gapkajíkpótowó ve donjen nén kojódótowó í vònvnón ji wó kə wó sə bá Pólù kidé Silas wó nyín Rómantowóá.³⁹ Kojódótowó vá dəkukú nəwó í kə wó dəwódo lə gakpmen án, wó bío cí Pólù kidé Silas gbó bá wóá cí lə əduá men.⁴⁰ Pólù kidé Silas do nyawó lə gákpmen í yí Lydi yé xómen. Kə Pólù kidé Silas kpó nɔnviwóá, wó dō nyusén, wó í lè ŋunan yé ŋgbéá, wó cí lə əduá men.

Chapter 17

¹ Pólù kidé Silas tó Amphipolis kidé Appolonie vá yíkó í vá qó Thessalonique, fí yúdàtowó qáxoxó lə.² Pólù lə yó kətanu mə sigbø í wónen qéfécá énə. Sabbath áməntən sééa, élə xónu cí yrɔnyrɔn nín kidé wó,³ i lə qágojmə lə qókpají bá Kristó qólá kpáfú í lá fón lə amə kúkúwó mə, igbələnú bá Yesu ké ɻjnú ŋé nyon nə mián yé í nyín Kristoá.⁴ Aməqdwó lə wó məán xójésé í wóqéká kidé Pólù kidé Silas, nənen í Grecotó sugbòwó vònvnón nə Mawu wébá yónrun sugbòwó nyón. &⁵ Vɔa yúdàtowó kidé ɻjhuan, cán amə kpoto kpotowó í lə səj wó hacoco ilə qísá í lə wó hunyanhunyan lə ədu ganmə, wó yí Jason yé xóme ilə ji Pólù kidé Silas nə wóá cí wó yí aməwó gbó.⁶ Kə wó ɻjpówá, wó lá Jason kidé aməqékawó í səj yi kojodótowó gbó lə ədu ganngan mə ilə dähá: amə lá wó ká cáká xixéaməán, vā qó lə lá cá í Jason xó wó.⁷ Amə ɻjnan wó ká Jason xəa wó ló cí də Kayisaro yé s&wó ún, wólə nú bá:<&fi bù bë, Yesu.>⁸ Kə ədu ganngan mətowó kidé kojodótowó sə ɻnyon lá wóá, wó cáká.⁹ ɻnukə wó kán nə Jason kidé amə bùwóá kə wó tú ve jréá, wó gbé wó qé í wóyi.¹⁰ ɻean ɻj nan məán, nɔnivó cí pólù kidé Silas səj qidá Berée. Kə wó qoá wó qó yúdàtowó qéxo xomə.¹¹ Amə lá wó nyán wú Tesalonikatowó, ənukədçá wó xo ənyonan kábákabá, í zró ənyon nyjgbø ɻkəkə qəsiadə nə wóá kpó bá ənukə wo lə núnə wóá nyin ənyon dodó mán.¹² Ənúnaøj í amə sùgbø xɔji səe nə, kə grecquetowó yónrun amə cánçanwó kidé húncu sùgbø wó.¹³ Vɔa yudàtowó ká lə Tesalonikatwo sá bá Pólù lə nú Mawu nyon lə Berée, wó lə yí i lə qó bá wóá cí də wój.¹⁴ ɻaqéká nɔnviwóci Pólù qidá axutó lagə, vɔa Silas kidé Timothè nən lojí nan dē¹⁵ Amə kə lə kprø Pólù a ákprø káká í səj yi Athènes, kə wó gbó qé lələ ɻj nán, wó xɔ ənyonwó cí gbó dá Silas kidé Timote un nə wóá vá tui zéqékən.¹⁶ Kpó kə Pólù lə nuate kpó wó lə Athènes xoməfién lə yé gbɔngbɔnán ká í kpó ədu ganngán kə qó kidé vodú wó.¹⁷ Lə ɻj nán ún, élə lə ənyon kídá yudàtowó lə wó qéxo xomə kidé amə ka lə súbó Mawuá wó, kidé amə kə i lə dogo tègbéá wó lə godo toxó a wó.¹⁸ Vɔa, xixéamə nú nyántó kə nyin Epicurrentowó kidé Stoïcientowó cá cí də ún, í aməqdwó nú bá:<ənyon ɻnanwó gomə qé ?> amə bùwó bù bá:<əwóbá ənyí aməjrówó Mawu yé nyon nuqetj>, ɻnukədçá élə nú Yesu yé nyon kídá fñfnfn cité.¹⁹ Wó cí Pólù í səj yi Aréopage i lə nú bá:<mián táj nyán qoqo yéyé kə ələ kprá ?>²⁰ ɻnukədçá eelə nú nyon maqì nyonwó də etomə nə mi. ɻnukədçá í mí ji bá mián nyán ənukə nyin ənú nanwó.²¹ Səj wúá amə mán nyán Mawu wó kidé aməjrówó kə ləjnán wó lə cí wó gamə wó í səj lə nú alo lə qotó ənyon yéyé ɻj nan wó,²² kə i nyin ənəán, Pólù cité də dojdomə lə Aéropage í nū bá:<mián wó, Athèneatowó, ɻlə kpó bá mí nyin cōci yi tówó ɻtājtá lə qəsiadə mə²³ ɻnukədçá kə ɻj lə tó ədu ganngán mə vayi kóá í lə kpó ənú kə milə senánwó, ɻkpó ənú tátá ká yrɔnyrɔnlawó ləjí:<nə Mawu ká wój dəsia ò> Eee, ənuká mí ləsen lə manyánmanyán mə, ənú ɻj nán í ɻj lə nú nə mi²⁴ Mawu kə wɔ xixá élə kidé ənuká ləmə qéawó séé, ká í nyí ɻj í nyí àxótá, ná ɻjñkori kídá ànyigbán ɻj nənón sensen yéxó kə aməwó cí lə i səj məán ò.²⁵ ɻj nyi aməwó lə i lə sen sigbø ájqdá hédá énə ò, ənukədçá ɻj ɻtā hoedə nán nón àgbá aməwó kidé gbɔngbɔn kídá énúwó séé.²⁶ Tó aməqéká ji, əwó ədu dəsiadé kídá aməwó séé ká lə anyigbán ji, í nánwó wó gámə wó tútútú kídá ríxo nə wó nənxowó.²⁷ Səj yi jiá, wó qolá ji Mawu í wó qolá ɻqñuijí i təkpé i lə kpáeé, ɻnukədçá sáj yi ji, ɻj díñdí lə mián domət qəsiadə gbó ò.²⁸ ɻnukədçá lə yá məán mí lə zon, mi lə nən àgbá i mi leqé, sigbø mián há jiji qékawó nui énə:<ənukədçá nù nyí ye jijimə viwó>.²⁹ Ké i nyí bá mí nyí Mawu yé jojcmə víwó, miň qó lá bui bá Mawu yé nyinyi édqí ciká alo èhó alo əkpə tátá nyɔngbui kídá amə yé súsú ò.³⁰ ɻnu nán í Mawu ɻjcó manyán-manyán gaməwó í səj wòdò ò, vəà ədqəgbə ifia ná aməsiámə, lə afisiasí bá wóá tró jímə,³¹ ɻnukəjé acán ɻjkáké qékaqé ká i ka qó kojó nə xixéamə, lə jojcmə tó aməqéká kə i cánqéá ji. Mawu nán kpódají aməsiámə də aəj nán ún ká fán cí aməkukúwó mə.³² Kə Athénientowó səe ká wó xónu dá fñfnfn cité lə aməkukúoməán, aməqdwó lə zu Pólù, vɔa aməbúwó nú bá:<Míán gbá sá i agbá xónu cí iláuń ná mí ɻgbəká>.³³ Lé ɻj nán yé ɻgbéá, Pólù cí lə wó gbó.³⁴ Vɔa aməqdwó lə dəjuyú i xɔjí sá, sigbø Denys, acropagito, ɻenrun kówó yónron bá Damaris kídá amə bùwó cá.

Chapter 18

¹ Lé ənúnàn wó ɻgbéá, Paulú cí lə Atene i yi Korint.² ɻva dogó yudato kə ɻkɔ nyi Akila, amən ká wó ji lə Pont, yé kidé yé si Priskila amənjerovi í wó nyi cí Italí lə madidimən; qobá klaudiú nyán Yudato qəsiadə bá wa dō lə Roma dūamən í wó və əduamən;³ ká wó nyi èdə qəka wɔtə, wó nəndu i wó èdə lə əduamən: àvènètètè wɔtə i wó nyi.⁴ Paulú xonən núxó lə Yuðato wó qəxoxó lə sabbat qəsiadé ji, i í təkpø i qá enú gomən nən Yuðato wó kidé Helatowó.⁵ Vɔa kə Sila kidé Timotè wó cí Makédonià və à, wó cəd dē wó qəkíwo ji i qé ənyon gomən nən amən wó nən wa nyán bá Yesu i nyí Kristoà.⁶ Yuðato wó ɻgbé ənyonan í tówó zúzú, Paulú xúnxún yé wúwó i lə nù nən wo bá: mián xúnwó ná va mián tawó tā ji; ɻjan ɻj lə

kɔkééé. Có egbàjì màn yi vodù sèntowó gbo.⁷ Kè i dò lèlè nàn an èyi Mawu yè mèn kó wó yonan bá Crispus gbo là yè xɔmèn, yè xɔà ca qo Yuqatowó qàxó xɔà nyu.⁸ Vɔà Krispus, Yudatowó qáxoxò jí kpɔtɔà kidà yè xomèntowó xò ènyan jí sà kidà Korintotowó kè qotó Paulú yè nyɔàn wóà lɔ ji sà i wó lè Mawúcí nènwó.⁹ Lè èzàn mèn àn, ahoto bè nù nèn Paulú bá Edro mèn bá: Kàà vɔnvɔn óó, xonú kpo kàà gbojín óó,¹⁰ qobà ñlè kidà ewó, í amèn qákèn ñka tào tɔwó alò í là wó ènúvɔèn kidà èwó óó: xonu, qobá amènwo súgbó lè asinýèn lè èdúàmèn.¹¹ Ù nòn édúàmèn i wó èxó qákà kidà wreti amàndèn, i yé kidà Korintotowó nu Mawú nyɔn.¹² Ká Galio va zú Akai yè nyigbàn ji kpɔtɔà Yuqatowó citrà dà Paulú nyu i kpɔtè yi èsétòwó gbó.¹³ Wó nù bò: "Amèn làà trɔ amènwo tómèn í wó lè sàn Mawu kà tévé nèn ká esàà qà èmèn bò wà subɔà.¹⁴ Paulú ka mèn xonú i Galio xonyan í lè nù nèn Yudatowó bá: Yuqatowó, nèn nyi nuvɔèn alò èsà jí mawɔmawò i à.¹⁵ Vɔ í va nyi bè ènjè kidà ènyan núnúwó, kidà miàn ñtá wó sèdàdawó i á, mian tawó mi jra ènyan nànawó dó. Nyàn ñkà nyi enúnanwó kójò qotó óó."¹⁶ Galio qá wó dò lè kójò dójoxá.¹⁷ Í wó séawó lè Sostène, Mawu yè qáxoxó jí kpɔtɔ gángàn àn i xóe lè kójódójoxá yè ñkɔ. Vɔà Galio ñcò èqdà lè mèn nèn wó óó.¹⁸ Ká Paulu gbá wó ñkèkà dówó lèlènan kidà nɔviawóà, è có lè wogblà i ve qó ètxún, à yikɔ Siria, Priskila kidà Akwila wó yi kidé. Gbɔxó nèn à có lè ètɔjixúan dɔxóà, à xrɔ ètà lè kenxréà, qó bò è dà èzà.¹⁹ Kà i ve qo Ephesòà, Paulú gbá Priskila kidà akwila èdà lènàn, voà yá ñtà jibè yéa yi Yudatowó dàxóxóà i là xónú kidà wo.²⁰ Wó qá kúkú nèn Paulú bòn gbà nàñ kidà wó xoeqèká, vɔà ègbà.²¹ Ù có gbàwoðe i nù nèn wwó bá: "mà gbà trɔvà miangbò nèn mawu jià." i i yí Ephésò.²² Ká Paulú vè qó Kaisaréà à, èyi Yerusalem i ve cí exá á mèn tòwó, i gbà jèmèn yi antioxia.²³ Ká i non lálénàn zààn àn, Paulú yi Galatia Kidà Figià nutowómèn qákà i lá dò ñsàn yè qákprɔvio wó sée.²⁴ Yuqatò kà wó ji là Alesandria, ká wó yó nèn bè Apolos àà, èvà Ephésò. È èò acò lè nuxó kidà ènu xrɔxrɔn mèn.²⁵ Mawu yè nùkprakpra yè súkrú Apolos yi. Yohanes yè mawuci i wó lènon, vɔà xcsè mèn sènju nèn í lè xónú kidà Kakadéji có Yesú nyu.²⁶ Apolos là Honú kidà kakadéji là qáxoxóà men ká priskila kidà Akwila sà yè nútóxà, wó và kpàdè ñjú i wó và qá Mawú yè nyɔàn gɔmèn nyɔngbí.²⁷ Ké i là ji bò ya yi Axayà à, nɔnviawó dò ñsàn èn, i xrɔn woáma nèn axaýtowó nèn wà xè nyɔngbí. Ké i vè qòà, è kpàdè jí xcsàtowó nyu có amènunvèvèmèn.²⁸ Ðobé è có ñsàn dú Yuqatowó jí lè gbàngbà lè yè ñjòn nɔnnɔnmèn, i nàn wó nyàn bá yesú i nyi Kristó.

Chapter 19

¹ Gákèmen Apòlò lè kòvinto à, Pòlù tò Ásià nútowó men va qo Èfésò. kè i qò gó adàkprɔvi qákawóà ènù nen wò bò.² Mi xɔ gbɔngbɔn kɔkɔ kà mi xɔsèà? wó qó nen bè mi ñ sà kpɔ cà bà gbɔngbɔn kɔ kɔ qà lè ò.³ Í nù bò Mawu ci lè lè kè í mi xɔ man? í wó nù nen bò Yòhánes yè Mawu ci lè lè mi xɔ.⁴ Í Pòlù nù nen wó bò Yòhánes lè jimen tɔtɔ yè Mawu ci lè lè nèn amenwò lè nù nen wó bò wóá xɔ Yesu amen kà gbɔnɔn yè gbàà jisà.⁵ Ké amen wó sà ènyan núnán wó nan wò lè Mawu ci nen wó kà Pòlù.⁶ Cò alɔ dà wò jiá, gbɔngbɔn kɔkɔ qó wò men í wó dò ègbà bùwò i nù Mawu nyɔn.⁷ Amen an wó sééé áyi sigbè amenwièvè ènè.⁸ Pòlù qo yùdàtowò qàxó xɔ men í xònù sigbè wrèti amenton nen. i jè àgbàgbà bè yèà trɔ amen wò sàyi Mawu fio duxo nútowó gbo.⁹ Vò yudatowò qákawò kà adàkpotò nèwò a, ñbunenn amen wó á lè nù ènyan manyɔ manyɔ cò christò mònwo jí lè amenwó ñkɔ í Pòlù có í kpɔ adàkprɔwawo có lè amenwó gbo í í vý i lè xónu lè tiráñó yè nukprásco èñ kékè qàsì àqdà.¹⁰ Í wó ènù hilá kékè f sàyi èxo aménvà í í nan bè amen kà lè Ásià nútomenwó, yúdatowó kidà hélatowò wò sà Mawu nyɔn.¹¹ Mawu wó àmrímàn nútowó kidà Pòlù yà lɔ.¹² Dònonwó kpo hayahoyá i gbɔngbɔn makɔmakowó donen lè amenwo men nen wó lè Pòlù yè takuvi kidà yè àkòtanu wu.¹³ Vò yúdatowò qákawò kà yinen èdu èduwó men lè nan i lè zán yesu ñkò sà lè wó ènù kà jròwó. wó yó nín dà amen kà gbɔngbɔn makɔmakò wò lè jí; i nunen bè ñjdè gbè nen wo bè nà do lè yesu amen kèn Pòlù qè nen kúnú lèá.¹⁴ Skéva, yúdatowó vɔɔatɔo ganñgan yè vi ñúcúvi améndrèwò i lè wó ènù hinan wó¹⁵ Gbɔngbɔn makɔmakowó qoñ nen wó bè ñ dàsi yesu i ñ dàsi Pòlù vò miawo qà men wo i mi nyi?¹⁶ Amen kà men gbɔngbɔn makɔmakowá lè zòkpà dà wo yí xò wi du wó jí dò àbì wònè kákè wò sí aman aman lè àxò ninan men.¹⁷ Ké yúdatowó kidà hélatowò sééé kà lè Èfésòà sà ènyan án vónvòn jí wó í wó dò bubu àxóto yesu ñkɔ nyu.^{18 19 20} Kidà cá xɔsàtò súgbó qákawò vá qá wó nútowó men i dé dèsi ènù mányòn mányòn kà wò wó vá yi xóxóawó. Amen súgbó kà wó mágiki lè wò wóémawo vá í tò zòé lè amen siá amen yè ñkúví men i kà wó bu yè nóá, é yi saki noka cí èwò nó ga.²¹ Í kà Pòlù wu yè dò nu lè Efésòà gbɔngbɔn an nan í í qdœ bè yàtò Mákèdónià kidà Áxayá i yí yàrùsàlem ènù bè nén ñ yí lè nan jròà ñ dò lá vá yi Roma cá.²² Pòlù dò yè àdàkprɔvi aménvà Timótéò kidà Érastò kà kpàdèján án wó sàyi. mákèdóniá. vò yàntà cí Ásià hóéqdéká.²³ Lè gá ñunan men, amenwó có dà Pòlù yè nyònwò nyu lè Èfésò.²⁴ Lè lènán Dèmètrió cikadò wɔtɔ qákà kà wɔnen Mawu ñjònrun kà wò yònen bà Ártémis yè kpà tátáá, hen nen èdò và súgbó nen álonúdò wɔtɔwó.²⁵ Í bò àdàqà kákawòtowó lè nunenwó bè miátwó, mi nyan bè mí kpo nen èho súgbó lè èdò lá men.²⁶ Milè kpòjé í mi lè sàé lè Èfésò kidà Ásià nútowó men bè Pòlù hinan tèkpà i trɔ amen súgbòwo súsú i wó xɔjí sà ènù bè Mawu qákèn jí kà wó wònén kidà alò ò.²⁷ Miádò hilá lè àfòñù mɔnji i mi ka va bú i kidá. cáá Mawu nyɔnrun ganñgan Artemis yè Mawu xɔa ñká gbè nyi èñqdè lè ñkúvimen nén amenwò í wój kágba dò bubuñ ó yè kà wò èin nén lè Ásià kidà xixáamen sééé.²⁸ Xomènfìòñ lèwò kè wò sà ènyan lá í wóla dò àxà bè Èfésòtowó Artemis í nyi Mawu.²⁹ Èdúgáán sééé qo cähacákà men í amenwó hrɔndo yikɔ à brɔ men. wolà Pòlù yé hâtíwó Gayo kidà Aristarxon, kà có Makedonia.³⁰ Pòlù jí bò yà àqdè amen sugbó à wò vò yè àdà kprɔviwó ñqà mòn nén' ó.³¹ Ásià méngán qákawò kènyi Pòlù yè xɔròwó qá amenqákà qíkà bè wóá nunén bè ñká qá ábrɔjámén ó.³² Èdùàmènto qákawò lè qá àxà nén èñqdèká i èbúwó lè qá àxà nén ènùbù qóá cákacákà qo amenwómen qé í amèn súgbó ñnyan ènù kà jí wó bo qè ò.³³ Yúdatowó qé Aleksandro do lè amen anwó dómèn í còè dà wò ñkò Aleksandro lè wó alo bè yè áqdè ènùgɔmèn nén amen anwó.³⁴ Vò kà wò nyan bá yúdatowó í nyiá wó lè dò àxà kidà ègbà qákà sigbè gáxóxó amenvà nén bà Èfésòtowó Artemis í nyin Mawu.³⁵ Ké èdùwóéma ñrɔnto fájí nén amen anuwòà ènù bà: mi, Èfésòtawó men í lè mianen ñnyan bà Èfeso dúa nyi Artemis ganñgan yè Mawuxɔ nɔnxó i tónó hila ñnyi fí i va gà jin dà có jiñkori ó?³⁶ Ké mi nyan bà

ènyɔnlawó nyi ènyɔndódòwóá, mi qó lá wó o bréwúú í mi nqòlà wó ènùdè tamè mabumabu ò.³⁷ Ðóá amen kə mi cò va wó ñ fifi lè mawuxɔámen í wó ñ nù búsú nyɔn dèkin lè mía Mawu nyɔnrun an njó.³⁸ Nén í nyi bò Demetrio kidè yè aləaudɔ wɔtɔwò dó ènyɔn qè kidè amen dèá, kójó dóhowó kidè anyigbanjikpotswó lè wóá yi lè nan í veí sanmán wo dèkiwo.³⁹ Vò nén midó ènyɔ wò èùbuŋ an, wóá tən kpo gbo lè èámen lè kójòdòhó.⁴⁰ Ðóá nen nuñyan wɔwɔ wóácor ènyɔn qè miènlu lè ènú kpotokpotó lawó i miŋ katè dègɔmen o.⁴¹ Kà i nù ènyɔn hinann è nyan amen bɔbɔáwó.

Chapter 20

¹ Kə wɔwɔ hùnŷa hùnŷa jròá Pòlù dɔ aməwó dídá né wóá vée jí Dàkpròvìwó, í dóóñúsínwó jròá éwɔ bayé bayé néwó í iyí Mákèdònìa.² Kə ìtò ènuto gán mə váyikə a édóñúsib xòsàtòwó sùgbø yíi có iyí Gerékì.³ Kə iwɔ wrati ámàtɔn an Yúdatòwó gbø tó wó sábráwo wɔwɔ. Kə ikàyi sirià yí vá tró yí mákèdònìa.⁴ Bé ná kprøe kékə vá dó Ázìa. Gbòóna sopatàè Pìrisí kélè nyi béré Árìsitákè èvèatá kewó wójí lè xósà mə yilè nyi; Tèsàlònikà; Gabúsà dèribì tɔ Timòrè Ticiki tròfínì Ázìàví jjì.⁵ Amə inawó cò jènkónémí lè trówà.⁶ Mícò əmón lè éwɔ mahúań mahúań ɳkékəéñgbá lè ɳkékə ámatɔn ɳgbá mí tró vá trówà. Mí nɔ neé na ámadrá.⁷ Pòlù xónúxó lè ɳkékə kékə lè kɔsidá á mə yí doógò bá wóá má ènúdudu. wó dóé bá yewóácor lè yéñkə mə yíi dɔn yenyɔya yí káké èzangàwuiwà.⁸ Kanjedág'bán wó sùgbø lè sígboxamə yí míán wó sábá mí bø də neéna.⁹ Njucivi dàkejévì kə wó yó ná bá Ètikisià kəyi arɔn mə sáéá á. Kə Pòlù kptɔ yílè mawú nyɔa jidéa Ðèkéjéá dón arɔn yimə sáéé Í igéjìn tó Fetéri amə cò kéká yí ikú sigbó àtɔn atdá vá anyigban.¹⁰ Vòà Pòlù vá mréen dàjí llá d' yá bówó mə yílè mibá minjká cákáo dákéjéá laagbè de.¹¹ Kə iřia ãjìa yia ákàn kprøñń ídu kə igbè xonu káká vá ná fònñv mə an ágbɔyi.¹² Kə wò kprø dàkejéá vá wó tåyè sùgbø.¹³ Míán wóyá míán có tɔjí hù ísen xútoá vá Asósì fí míán vée dòdyo Pòlù lè dódò kékə yéñtá siá nyibá yéá wó əmò zɔnzɔn a kídá áfɔ.¹⁴ Kə irà dòògòmí lè Àsósìa mí kíkə də míán tɔjihúamə yí mí vá dò MITILÉNÌ.¹⁵ I sényi jíá mí ku tɔjihú á; yí mí véedó lè yé nyinçɔ mə kpañkɔ anyigbán co dá áxú ádonjdomə kə wó yó ná bá ciyɔsi ɳkékə kə kprøe dòá Mívádó anyigbán co dá áxú ádonjdomə yí wó yó ná dà bá sàmósí.¹⁶ Kə Pòlù doe bá yéátó Èféeòà ènúkèdáá ɳjibá yéá gúgàmè ò Lè Ázìà duamə o. Êwò kábá náà tånjú vée dò Yérúsàlémí lè Pantekótí ɳkékə jí, náàn tånj áká mèan.¹⁷ Cò mèhítè à édóáma senyi Èfésò bá wóá vée yó Hámè mèganwó va.¹⁸ Kə wó vá dó yá gbó énúnawó bá:"mianñtawó minyá bá cò kéká ɳkékə kékə lè káké äjia& ɳcá áfɔ tóglu lè Ázìa duamə kə ɳwɔ gámè wó kídá mi.¹⁹ Nkptɔ yí lè súbò súbò dákéjí kídá èjibrèwù kídá àdàcì fukpákpré tó yúfàtòwó sima kidé wó sábráwó.²⁰ Miánñtawó minyá bá nyəncó amídakín wrúá dàmi ó, ènúkà nyó námi a yéyí ɳnuiná mi kidé sigbø ná ɳkprøñú mi lè gbagbañgba kídá có áxómèxi də áxómè.²¹ Mínyá nòñòmè kəmə ɳtóyiseñlə kákawó Yúdatòwó kídá gèrèki tòwó lè jímà tòtró vá mawú gbó kídá xósà lè mian xótò Yéésué mə.²² Nfuya kprø ɳkàa nɔ bábráma tó gbòngbón kéká mə lè Yérúsàlémí yí nyenjla nyó ènú kə kávà jo dá èjinyø ò.²³ Négbá gbòngbón kéká dèkin dàdèyi díisá édù gànñgán kewó mə gáwòrò kídá xàxá kewó nòtə kprø d'éá.²⁴ Nyéé ɳbui bá tiin gbø gbø xòàfidéò bá mawú édóá kéká vá vɔtìin mó zon zon án sigbønə ná ɳkæs cò Áxótó Yéésú gbòá èná bá mā vée dò ènúnudadə é nyenjuyie kídá Mawú émənùvává.²⁵ Yí ɳfia kprø míán wó sáéé kewó domə ɳwo ádələ yí xonu có Mawú éfio duoxó ɳjú mii ɳna gbø kprø tíi ɳkúví gbèdə ò.²⁶ yí ɳlø dòòkpré ájí ná mi bá dàe manya tó yí ɳnyi lè amékəwo kowóhu qè anyigbán simə.²⁷ Ènúkèdáá nyenjwurá èmí dákín dá mi lè Mawú rɔnrɔn nú wɔwɔ mə ó.²⁸ Yéyiqó míán nɔ ácéjí kídá Mawú érankpóá. Kə gbòngbón kéká ná bá míán lè kprø ájí. Mikpó míán dákíwò jí lè Mawú ájá kə icó yéñtá hun səñxæea.²⁹ Nnyábá tñiñ cocó jròá aməbada èhrà vñndi wó kává miañdomə yí èran kprøá mójkádoləmə ò.³⁰ Nnyábá lè miandoməa aməwó ká vá yí wóá cò əmí kpákprá bađa wó səñvá kídi súsú bá wóá kprø ènúkpraviwó yí èmón báda jí.³¹ Mìnò àcéjí midónu bá èxo ámàtɔn kə nyenjbé ènù makprámakprá mi ó ɳwɔ èdòá kídá àdàcì èzàn kídá ɳkékə ò.³² Nlè còmi dá Mawú ènyo kídá yé mə nùvává mə kə sɔgbø yí atéñu ádómi dónkø yí ná mi cínan kídá amékəwo wókowójuá.³³ Tùn ɳkúví ɳcí èho àló sìkà àló amədá èwudódò ò.³⁴ Míán ɳtawó minyábá tñiñ lò wó wòdá ná nyenjta hiánwo kídá amə kə lè ágbɔnyəawó.³⁵ Lè ènúwó sééé mə ɳnámi kpróðènù bá lè èdòwòwò mə yí míán tånjú kpréqé ènú manò sitòwóju yí míán lè dónu xótò Yéésù kristo ènyo a. Ènyo kə yéñtá nú bá "Yáyrà lè hánà mə wú xóxá".³⁶ Kə ixonuxó ènè jròá ájèkro yí xodè qè wó jí sáéá.³⁷ Wo sáéé vá kprákɔ née yi fàñvi sùgbø kídá Pòlù yí fèèn.³⁸ Wo sáéé ranmə kúwó ènúkèdá ènúnwó bá wónkàgbø kprø yenjkúví mə kewó sáxijá wóðoaøyí èhùaíngbó

Chapter 21

¹ Mícrán wó í zon tèn vá dó kos Fønfñmë mívá dó Rodo, í ke mícó lëma mívádó Patara.² Mikpó tɔjihún qéká kə kákayí Foenisia lɔñnan. Miqóá í qèdó i qèdó.³ Kə mí yíkà, mígþé kipro də ézògè lè miɔn mə i dí tó Siria ivé qì lè tiro, lèfí èhuán ká dèàgbàn lɔa.⁴ Mikpó ènù kpratò qékawó lèñnan í mící wógbó ná ɳkékə aqré. Gbengbøan nu ná wó bá Petro ɳkáyi Yerusalem o, í wó gbø nén.⁵ Kə míá gaməa sun an, mícó lè wó gbó yí mian mɔnzɔnzɔn jí. Kə mi qèdóá, wó kídá wó siwó kídá wó viwó séé kpròmídó kéká ísen va àxua tó. Míjèkro, i xoqà,⁶ i kránwó Míqó èhuán mə i wó cá wó tró qèdó axómè.⁷ Mí cò le tiro íra Ptolemai Míci návì ke lèñnan wó i nón wógbó ná nkékə qéká.⁸ Ye ɳkegbé mə mívá dó Philipo enyɔn nyenj tó ke gbó mí zən vágia gbó. Njua lá lè nyi kprækédənütó amadrə kə wó cánwó domətə dáká.⁹ Èvi nyorunví amənə lə si. Wóniyí Mawu yí gbefán qètòwó.¹⁰ Kə míññ lëna i azan jèà, mawuyé gbèfanqèt kə wóyóná bá agaboa có yudea va mía gbó.¹¹ Kə iwàá, ácò Pòlù yé kprabréna péñ bra alɔ kídá afɔwó ná qékia i bá: «Gbongbón kéká bá Akpabra nú ilà tó á, nénai yuñatò kə lè Yerusalem wó káká bre i señ cò ná Mawu jí maxɔsàtòwó ná.¹² Kə mí kídá amékə lè lèñnan mí sə ènəa, míqé kukú ná Pòlù bá ɳkáyi Yerusalem o.¹³ Pòlù bá: «Nuká í mì lèwɔ ren ma ? nu kə vín i səñlè gbanjiñ mà ? Nnyin gakpámè qèdøi nya ɳsøgbé qè nón le Yerusalem o, nlè gbañsɔc be mákú də Yesu ye ɳkáa ta.¹⁴ Kə igbè bá yé ɳkáká sè míáñyò òá, mí gbojen ínú nén bá: «Àxótáá yé rɔnrɔn ná vá mə»¹⁵ Kə àzan jèa, mikpañi iváyi Yerusalem.¹⁶ Ènukprátó qékawókprø

Chapter 22

mí do có Kaisarea. Wo kpró mí sən̄ yi ənukprátó xóxó qəka kə wó yóná bə Mnason lə xómə lə Kipro, bə mía zən gbó.¹⁷ Kə mí dó Yeruselema, nəvíawó xə mí kiđə jijđ.¹⁸ Kə ən̄u əa, mí kiđə Pəlù mí yi bə míavé ji Yakobo kpó. Əhamə məcincinwó cárwá vá lən̄ nan.¹⁹ Pəlù xodə nəwó i nú ənukə mawu wə to jí lə aməbu ləməwò gba məa ná wó kitókitó.²⁰ Kə wó sə yé nyɔawóá, wó kaéfú Mawu. İfia wólə nú nen bə: «Míá nənvi, ənyába yudató amə sáki nənədə kə trə jíməawó kpətə ilə zən Mose yé səa jia ?²¹ Wo seriwò qé nəwó bə wó nú namə qəkawó bə wá tácí Mose yi səa qé, wógbənú kpəə bə wònubé wo ɳkégbə covo o, i wó ɳká gba nyin kowó o.²² Wó kàvá sə bə èvá. Ná miá wəmón ifia ?²³ Yé i taqóá, náwó qé ənukə mīkanú nə wōa jí. ɳúcu amənə le mia si ləlā, wó dofən ɳgbəqé.²⁴ Kprjwó né nà kowó ɳu nənə tu fən ke ye ɳgbə wódó qəawó ná wá runta nəwó, nə aməwó nányá bə wólə xəvín də asiwó i, ələ wəsəá jí.²⁵ Míawó wəmá qidá amə kəe ɳnyi yudatúa oa wó bə wónká qú yodú vəsá nuquduwó o, wó ɳká qunú kə cí hun məa wó o. Wó ɳtá wə hasi o.²⁶ Pəlù kprj aməawó yi, kə eju kəa, əko wó ɳtí, əkprj wó yi mawuxəa mə, i dəgbəfan ɳkeke kə ɳtikəkə la wūnua i à sávə də wó domətə qəsiadə ta nə wó.²⁷ Kə ikpətə həedéká nə ɳkəkadre á ná suàn, yudatódékawó có Asia ivá kə də Pəlù ɳu le mawuxəa mə. Wó tin jəji ilée.²⁸ Wodaxá bə: «Aməwó mívá ! Núcu kə lə qisa dán ilə gban sáá ke ! I sen yijfá, ekprj kelató qekawó cawó vá mawuxəa mə. Exoqu toxó kəkəa.²⁹ Jeñkəa, wókpó Pəlù kiđə Trofime lə qisa leduamə i wóbbə ekprj yi mawuxəa məf.³⁰ Ezin tə lə duamə hooo, i aməwó do ivá lá Pəlù idəedo lə mawuxə amə i tühjənwo.³¹ Ke amawó lə jí bá yewawuià, wóðjnu kekei enyɔanvədó sojawó gan kə lə agbəánua gbó bə ezin le tə lə duamə.³² ɬədə sojaví qəkawó kpáqdə qəkianjú i wó yi fí enuá lə jə ləa. Kə aməawó kpó sójagán kiđə əviawó gboçən, wógbəjən Pəlù xoxo kə.³³ Sójagan gbo təbə Pəlù ilə ɬədəgbə bə wá bre kiđə gàwərə aməvə. Ilə biđ sə xotən bá: «Məkai nyi ilá ? Nukəi iwə.³⁴ Aməkə bə qəawó séé qəxá də hooo. Nə amədə nú qə aməbu cá na nu bu. Hùnyà hunya sən̄njú kéká sójagán ɳnya ənú kə jəa tututu o. i ɬədəgbə bə wá də Pəlù əhun kpo.³⁵ Kə wóva təbə agbəa nuà, sójawó kiké Pəlù də əji cagbə amə háa tə.³⁶ Doba wokprj wó dó ilə dáká bə: «Mi wui !»³⁷ Gakəmə kə wóka dəkpoa Pəlù, Pəlù nu nə sójagan bə: «Nqəkükü, àadə mónnj nə má nú nyɔ dəka nəmian ? Sójagan lə kesə bə: «ese Hola gbea ?³⁸ Nyi ewo i nyi əgyptətə kə də i zin lə tə lə ɳkəkə lawawó mə, ikprj amə hrən dotá saki amənə do yi əgbəjià ?³⁹ Pəlù qonjú nən bə: «yudató i ɳnyin có Tarso, kilikía. Edu dodó dékámee i ɳcó. Démənə ná máxonu ná dukəan».⁴⁰ Kə sójagán də móñ nənən, Pəlù jətə də kpokan ji í kəalə ná dukəan, kə əqadó lə wó nu séé à, Pəlù do həla gbe i ná ná wó bə:

Chapter 22

¹ "Nəví, dádá mí qótó ənyɔn kə ɳká nu nə mi nə tiŋ to hrən hrən." ² Kə habəbəà sə bə Pəlù lə dō Hébri gbəa, wo viŋ xúí i nú bə:³ "Yúđatō ɳnyi, wo ji ún lə Tarsə lə Silisio, wo nyi ún lə ədúgán ná mə təbə Gamaliel. Wo kprj ùn lə mián dádáwo sə sən̄njú sen̄njú à mə ún lənə də Mawu ɳú sigbənə mián cáwo.⁴ ɳdu aya lá eséa na mə kéká i sən̄njú yí ənú mə ún lə ɳúcú kiđə nyɔrúwo brə i cō wo də gákpmə.⁵ Vəsətə ganganwóó kídə amə cícíwo lá tən̄ qəkünú bə ún xə vəma tó wo ji nə Dàmasko. Gboxó nə mə yíá ún dó lá brá hen ya Yérusalem amə tə lə əmən nən jiwo nə wàdən to nə wo.⁶ ɬvànə kə ɳú yíko moji í təbə Damaskoà sigbə gàwuià ənənən əzə qəkə si cō əji mīanj i kré húhrədónjú.⁷ Ún gènjen də anyigbàn mə i sə gba qəká nú ún bə: "Saul, Saul, nú ká ijò ələ xá ɳú ənə?"⁸ Ún dó ɳú bə: "Mèn ənyí axótə?" I nú bə "ənyə Yésu Nazaret tə kə ələ xá i."⁹ Amə kə lə gboñya qəawó əzə sisi vəa wo ɳkpó aməkə lə xónú ɳúà ò.¹⁰ Ún bić sə bə: "Axótə, nú kə í əji bə mān wɔ?" Axótə nú ún bə: có nə nən yí Damasko; ləjnán wá áwəà nə wo.¹¹ Nyə ɳunyàñ ənukə sí zòa ò ún có kidá aməkə lə gboñya dēawo jeñkə Damasko.¹² Ún ve dögó amədəkə ləjnán kə wo lə yə bá Anania aməkə lənəbə nə asójı wɔwɔ kə Yúđatówó qənə kunú nyɔngbiñ nə.¹³ Wo có i və gboñya i nú bá nənvi Saul kə ɳkúvi nə nən kpn̄. I ɳú kpóe.¹⁴ I i nú bə: "Mian dádáwo Mawu cán wo bá nan dəsí yá rɔrɔn nú nə nan kpó amədodoa nə nən sə yə ɳtā əgbə kə có yə nú məán.¹⁵ Əwo i ká nyí əkúnú qətə lə ənú kə əkpə i səa wó ɳú.¹⁶ ɬfiá nú kə i ələ nəntə kpó? Cō nə wá lə Mawu ciawo nə wá wá kpó tó nuvən jí tó yə ɳkɔjí."¹⁷ Kə ún gbo có Yérusalem i lə xódə lə qəxoxo mən̄, ún və búda dəkinyə.¹⁸ Nu kpóe i nú bə: "wo kábá nə ná có lə Yérusalem, dō wó ɳká rón tə kunú qdədə có ɳhúnyə ò.¹⁹ Ún nú bə: "Axotə wo ɳtawó nyà bá ún xò ilə xəsətə kə lə yúđatówó dəxóxəmə wo tú.²⁰ Gákəmə Etienu tó kúnú dətə əhú gbañ də ányigban məán, nyə cá ɳkpó yə tóxó, kəkə i xə aməkəwuiwo wú lə wo si."²¹ Vəa i nú ɳú bə: "yí i, dó mān dəwo qada díndjin tóxó lə vódú sentəwo gbo."²² ɬukən gbeđe i xónu kə i sən̄njú dō lanan. Vəa wo qə àxá dō i nú bə: "mí wú amənən mənti lə anyigbanji, dó ɳú nyɔn ba nən nən anyigbanji o."²³ Gákə mə wo lə dáká i lə dà wo wúwó dankinj i fútukə lə wəa,²⁴ ahúgan gánñ-gán də gba wáto Pəlù dá hùnkpo mə nə wà lə xúí i lə bícə nyɔn sə, nə yə ɳtā nən nyàn ənukə də i wo lə də áxá có ɳú ənən.²⁵ Kə wo brá Pəlù də kámə deà, ələ nú nə áhúgan kə lənan qəawo bə: "ənyɔn bə wá dó vəvəsəsə nə romatə kə wo ɳcó kufiñ nəan."²⁶ Ahúganwo sə ənyɔn nən an, wo ve nú nə ahúgan gàngàn bə: "nú kə i ələ ji bə yəa wɔ? Əwo amə láá Roma vi i nyi."²⁷ Ahúagan gangan va yi gbo i bícə sə bə: "Romató i ənyián?" Pəlù qonjú bə: "ee."²⁸ Ahúagan gangan gba bícəsə: "əhó gàngàn qəka i ún seju xré ədúvinyinyián." Vəa Pəlù nú nə bə: "wo ji ún Roma ví i."²⁹ Kə aməawó bə yəwó áyiávée býyəs enyɔn səa sə bə Pəlù ɳyin Yúdatjá wótró əká sójagó məgən cá ənyɔn dō vənvn née ənukədá ána bá wó brée.³⁰ Lá yə ɳkəgbəà, ahúgan gángàn jí bá yə ànyán nyɔn qdódó có ənyɔn kə yudatówó có qən̄uwó ɳú. I i có əkáwo lə Pəlù ɳú, i bić əfisə kidá dexotówó bə wá bó kprj Pəlù və sən̄njú dónjdómə.

Chapter 23

¹ Pəlù lə kpó àdàjū də tówó i nú nəwo bə: «nəvíwó ɳ nə Mawú ájñkúvímə kídə jijinyo nyɔnqbi káká və ná ágba.² Mawú á hánjkəntó gánñgán Ánánìà dōdō aməkə lə Pəlù kpáxó ó bá ná xo ənugbó nəá.³ Yí Pəlù lə nú nəen bə «Mawú áxótəmə nə wocá əwokələ sigbe əgrí kə wónj. Si àkáló nə ənáá ò, yì əkanren də kojódódó əzikpuia jí qé yí lə dokojoj ɳ, vəa wontá ədásájí qé yí lə ná gba bə ó náxojə à ?»⁴ Aməkəwó səgəbá ánúñ bə «nənə yí ɳlə zu Mawu kojódótó ganñgan étatjá nə»⁵ Pəlù nú nə wó bə «yəhnyá bə Mawu ákojódótó gánñgán i&iényi ɳ. ənukədá wónrán ənù dē bə «káxonuwó bada có toó

dumə məgán wó ɳjú ò». ⁶ Kə Pólù se á ètóxodó ná mət kaw có sàduk tow dom v kid ydatw á éxonu kid ègbá sinsn b «niviw farsi vijji y ɳnyf. ənukdá ɳl dot l monkpkp m b amekukw á v fon gbdká y yd y wlán v kojdox il. ⁷ K ixonu jrá ənyhha v d farsitw kid sàduktw dom y bbjá má d tox ámèv. ⁸ ənukdá sàduk tow nunéen b amekukw fonfn ɳle ò, y Mawu ənjadot ó cá ɳle ò y gbngbn kox cá ɳle ò. Và farítw x ənu inaw séé ji s. ⁹ Y cocódhu gánjgán dáka v jo y farsit ənuñrt gánjgán wcó ənyhha dák dé y l nu b: «m ɳkp bàd dákin l ɳjcu lá m ò, méen átéju ánya ənya na, tany dé ɳfia Mawu ənjadot y xonu néen? ¹⁰ K ənyhhn gánjgán ɳjtá v qd, sójaw tat l vnvn b wlnká v jáñ Plu wríwri có wco símò. Yfd sójaw b wo vée kpr Plu v né. L ètóxod nametw dom b wco kpre y àhùàkp sinyu á m. ¹¹ ɳkek k e kpre doa y zanm á Áxót v ntd dé gb y l nunéen b «ká vn ò, sige né əwe y qd èkunu ɳ. L Yérúsálémi nenyi áágb wce l Róma né».

¹² K ənjuk a ydat w dòd bada l wdqákw m, b ná yewo dom ɳka dun àlo ánu ənudá, y wtanu dáj. ¹³ Amekew dòd bada lawo wwo am hòoka. ¹⁴ Y wv&e kp əhajko ntów əmegán kid ham megánw, y wnu b «mic mian dákiw ȍéndá nuddo m, (fipode) bé míjka du nu ò, né míñ wu Plu ò». ¹⁵ Miw ètóxod nametw, m l nuné sójaw megán b ná kpr Plu v námi ȍóná wco sige m ka biyce ənya m cítocít əné. Gnam doá mian w mil ȍgbsòs dé y áwi l májí gbxò àvàdo mian gb. ¹⁶ Plu nová nyru ȍví sa sébra k wco dá Plu ɳjun y iy àhùàk sinyu án m y vée nu ənya a wco séá né Plu. B nenyi àfok dák l monji né né. ¹⁷ Y Plu y sójaw domet dák y l nunéa b náa kpr dèvia y né sójaw tat gb ənyo qdka l dèvias né amegán. ¹⁸ Y sójaa kpr dèvia sáji né sójaw tat inu nee b «Plu gàxòment y nun b má kpr dèkéjá v né mi b ənyo dák lesi námi» ¹⁹ Sója wco gán keny awàjkont á l dèkéjá l y kpre y wàwráxò ȍíre l biés «ənyo kéj aj b yé nun?» ²⁰ Dékéj á xogb b: «Ydatw wdèká y kàvá bíwo b ná gb Plu dé né wo kpre v ná mí aco né wo kpre v kojodtw ɳko. W kàwe sige ná ame kéj b yewo ánya ənyodoo á əné. ²¹ Vá ká vn newoa kpry ò ame ka ntd qd il kpom b yewo a wuia wo wu ame hoka, b wdo féca déne. Y when ənuddo v wdákiw jí qd b yewo sogb dé byewo ɳka dun ò, àlo nu ci ò, né yewo ɳwu Plu ò. Ífia k ɳl xonuwo w wsogb dé y la kpomón né togbenán. ²² Y sójaw ɳkont gánjgán gb qdkéj á qd, bénay iid əsé nee b ɳka nu nyon ná m dáken b ȍávu nu ɳ ò. ²³ Isayijiá ȍý sója ámève inu newo b: «wónjiá sója kàtón k sogb dèwoa newoa y Sezariá, y ȍso ató kakitakpo cíwo, kid enudatwo kàtón, min có l ɳkekaá gàxoxo ètn antm» ²⁴ Éd b wo ná jí əran k wo sónkík nátyve dó Anyigbán jí kpot Felíi gb nyøgbi. ²⁵ Éwrán nu b: ²⁶ Clodi Liídiá y l cí bùbùmt Felíi, anyigbán jí kpot. ²⁷ ɳjcu la ydatwo le y jí b yewo wu yédíí ɳjd tin sójaw b ná xc dégb ənukdá ɳse b Rómatwo y iny. ²⁸ Njibé mánya ənukdá y wco dáju á. Y ɳkpre y wkojodtw ɳko. ²⁹ Nse b wo nya v l kud ydatwo ȍsá ȍdyí wle có ənyo dáju b ənyodá ɳgb l yewoiá ȍséjun wb áje né ȍkú lo wo tú id gàkpam. ³⁰ Y ɳgb sé b amdkáwo w qdo daba ȍdyí ɳáj didá w kab ɳl demm ná amek có nyo dáju á wb, ówo ná v cóno dáju l tó ɳkúvi m. Ey zan» ³¹ Y sójaw dót y sé dád á. Y wo kpr Plu lézan dome y sájiá né Antpátri. ³² L ɳkek k kpredoa sójaw dom àkp gánjgán án gb ȍsokutwo dé b wo ná kpre y, y wótwo tr y gàkp gánjgán sinun á m. ³³ K ȍsokutwo véed Kázáriá wo vée có woma ȍsæn ná Anyigbán jí kpot y wco Plu cá dá ȍsím néen. ³⁴ K anyigbánji kpot hrénwoma jrá ȍbíy b ȍnúto ké m y Plu có m, k ȍse b Silsíto yá ³⁵ ȍnúbé mase tony a m nyøgbi ȍsép amek có ȍydéjunwoa mó t cá ɳ ú, gbxóna wo v do l lá. Yfiá dòwo b wo kpre y Héródi y fiás m.

Chapter 24

¹ Le ɳkeé áta gbeá, Anania, Etantá kide amegá qdkáwo kide enynudeto tertulo wová léná. Wová cóno de paolo ɳju le edukprtaagb. ² Ke paolo và jete de edukprtá ye ɳkaá, tertulo tó seriseri né efiá be: << Efiá, ewo ídi fàfá le áxo né mi, it ɳjunkójek hen enunyen sugb va né miaduka. ³ Enu qesiade ke ewoná je né mian, wo ile do jí Felíi. ⁴ Ne nye ɳka hen de ɳbea, unjibe na qotj nyøgbi. ⁵ Mikp ɳucu ila be enyin etodhennnamt ke ná be yudatwo ɳgbele setnu o. Ye ikpace né Nazaretitwo komámaá. ⁶ Ejicá be yadu k né qexoxo im le. ⁷ Iáhúá fiálisia va iva xc Plu le miasi kide ɳusen ikpre y. ⁸ Ne wo ɳjá tá ekanyen sea, ànáya enuke iwo imilecony de ɳju. Yudatwo sé xo nya ibe Plu wo enunnawo nyawo i. ¹⁰ Vá ke efiá ná gbe Plu be naxonu, Plu ɳun be : << ɳsebe có exo nende kea, ewo iny kojodo né dukila, inyi jijj be ma qegom néwo nyenta. ¹¹ Etejuná, ɳkeé wiveake unva Yerusalem be masubo. ¹² Ke wová kpon le qexoxoama, nye kide amede mi ɳle wo ajre, nye ɳbo amewo de afide, idaneneto né wo o, le dua ma ca o. ¹³ Eny ke wole co de enyneawo a, wo ɳkateeu de kúnu o. ¹⁴ Unro be ɳsubtin togbio máawu to em ke wo ɳtawo le yj be máma ifia, unwonn de ese qeside ke mawunynudeto ɳron qéawo jí. ¹⁵ Unkáde Mawuji sigbena amelawo le kpomon en, amekukwo fonfn, amevenwo ca, ameyenwo ca. ¹⁶ Ye idi iundnen be máw enuwo de qodon le máawu kide agbetwo ɳkuvim. ¹⁷ Le exo sugbwo ɳgbea, untrva be ma kpe de tin duko ɳu kide enuwo kide echo ca. ¹⁸ Ke unwona, yudatqekawo co Asia ikpon le qexoxoama le ɳtikk ye knuwoxo, unyi amehabb wo ma alo kide àxdo alo afibulma dei o. ¹⁹ Efia enuke ji amelawo tu do ile cóno de enyneawo, wodee diisá. ²⁰ Alo enumanyen ke wokp le enyneke ɳva wanu. ²¹ Ehun ɳyen qeka pee ke ɳun dáxa le wo ma ye iny be : << cagbe kukuawo fonfn de tea ye idi imlé co de enyne >>. ²² Felíi se enya goma nyøgbi. Idot yudavio qe. Inu na wo be << Na axufilisia gb có Yerusalem va, ma qo kojoa>>. ²³ Idegbe ne abrafo qeka be na lebe né Plu né amqek ɳka gogoe. ²⁴ Le ɳkeé qo ɳgbeá, Felíi tr vá kide asia Drusila, yuda nyorun, iy Plu iqotoe kide xce le Yesu m. ²⁵ Ke ye kide Plu le xcun co kojodo, jigbonde ɳua, vvon ji Felíi in be: << Yi gbxo! Ne emónukpko sun asine yademádo náto yo wo. ²⁶ Zeeka, élkpo emn né Plu be nana echo yé: ye idi iy nen ile ka aseeu kide. ²⁷ Ke exo ameva vayia, Porcius Fistus

tró zu efiō de Felisi ye tohó. Voa, Felisi jibe yuqatowó na ron ye, ta egbe Pólu de gakpa mə

Chapter 25

¹ Festus va qdó ənútóggán mə í ykəkə áməntrón ye ɳgbéà əcó lə césarée í va yí Yérusalem. ² Vosató ganygan kídé yúdqàtewó yó meganwó cə ənyon dá Pólù yú lə Feestus gbə i lə tédéjí. ³ Í qdè kükü nà Festus bə ná kpró Pólù va Yurusalem nə yewá wui lə ménjí. ⁴ Vòà Festus dórrjú bá: Pólù lə gaxémə lə césarée i yéjnúta yé tró ylkj lénýnán. ⁵ Í ilə nū bá: "ná i inyi éneán; amə kə lá tənj vá ná vá kidá yéwó. Í nə yúqdə lə amə nán mə í y nyonán woa cə ənyon dá yú" ⁶ Lénýnán yá ɳgbéà ká i i wó ɳkáká amənyí aló aməwó aló gbásəñkpá; áyi césarée ká ɳkáká; ákanrénd dá kojó qdóxó i bió bá wóá kpró Pólù va nə yé. ⁷ Kə i voá; yúdqàtewó ká lə Yerusalem wó və gbə i cə ənyon cə dá amə nū suggbəsùgbəwò ká wó ɳkáká tənj qdə disá tútutú ó. ⁸ Pólù lə xrón qékia í nū bə nyen nū wó ənú bádá qdəkin qdə Yúdqàtewó ɳukó nū o; aló duməvivó ɳu aló cesar yú ó. ⁹ Vøa Festus a ji nə àxj Yúdqàtewó kükudqé ñ dój ná Pólù bá: " áji bə yéá va yerusalem nə nyen ɳtā má Yerisalem nə nyen ɳtā má dó kojó nə wó cō əýnanwo nū?" ¹⁰ Pólù vú bá: " Nú yó césar yé kojódóxó, fi wó qdó lá qdó kojó nū ləná. Nyen yú wó ənú báda qdəkin ná Yúdqàtewó ò; sigbə wo ɳtā dñyin nyongbi əna. ¹¹ Ganká, ná ɳwo y də kə wú nyənán; i ɳwo ɳdá kə já nə əkúa; nyen nū gbé bá nyen yká kú ó. Vøa nō wò nyonuwó ɳlə tohóa amədə yú qdəlá cə nə wó nyonuwó ɳlə tohóa; amədə yú qdəlá cə nə wó ó ɳulə yç césar. ¹² Í festus wó bóbə kidá yé hácoco i dój bá; " áxónú nə césar; áyi césar gbə". ¹³ Lé ykákéqdéwó ɳgbéà; áfóó Agrippa kidá bérénée wó vá césarée nə wóá va ji Festus Kpó. ¹⁴ Kə wó wó ɳkáká; Suggbəwó jrjá, Festus cō Pólù nə nyon dá ɳkúvima ná fió. Í nū bá: "Félix Daci amədéká dá lélá sigbə gaxómə nɔntó əná. ¹⁵ Ké ɳjulé Yérusalemán; vøsa ganýgántewó kidá Yúdqàtewó mə ciciwó cə ənyon dá aməlá yú lə əgbó nyee i wó bió lə wóá dó kojó kúkú nən. ¹⁶ Ȧnuká ɳ dój nə wó bá ɳu nyi Romantewó qdóqdó bá wóá cō amə nán tó kúkú. Ké ɳ wó cō ənyon dó qdó lá ɳmónu kpàkpá ká Ȧsəñ dógó ənyon cō dá amə Ȧnútewó i àwó qdóqdó nə aməta hñhrón qidá ənyon cō də amə Ȧnútewó. ¹⁷ Ȧnú i nán i qdó nə wó və lélá qdədúu mán qdə mən bə wóá cō aməán vo. ¹⁸ Gákəmə Ȧnyɔncó dá amə yú tówó və do qdəl i lə cə Ȧnyon dá yúñá; ɳ kpó bá ənyon ká wó cə Ȧnúwó qdəjin ɳlə yá toxó ó. ¹⁹ séjyí àkpá bù məán, wó qdó ənyon dəndən qdəká kidá də wóñtawó há sén sén ɳu kídá amədéká ká ɳiy yésu i kúá keé Pólù lə nū yá nyen ɬlə nū lə Ȧlə ágbə. ²⁰ N cáká sigbə wóá nū Ȧnyon ɳ nánwó mən, i ɳu bímé sá bə ájí bə yéá yí Yerusalem nə wóá ve qdó kojó nən dá Ȧnánwó ɳu. ²¹ Vøa gákəmə Pólù bió bə wóá lélədə, gbwóxó nən Ȧfíó ganjgan yá nyen núnúán ɳu bímé bá wóá lélədə káká nən mán cōe qidá césar". ²² Agrippa nū nə Festus bá: " ɳúcá ɳyi bə mán qdótó aməán. " festus dój nən bá : " ácó Ȧdqótó." ²³ Kéájéká, Agrippa kidá Bérénice wó va kidá ácó hú ganjgan qdáká; wó qdó xéamə kidá səjá ganjganwó kídá Ȧdú ganjgan yá mə mə gánwó. Ílə Festus yá gbə qdədáməán, wó kpró Pólù va nə wó. ²⁴ Festus ná bá: " Ȧfíó Agrippa kidá miáwó sée ká lélá kidá mi; mi kpó amə lá, Ȧndáqá suggbəwó bá kpónj lə Yerusalem kidá lélá i lə dáiàxá bá ɳu qdó lá gbə nən àgbə ó. ²⁵ ²⁶ ²⁷ Vøa ɳu nyán bá ɳu wó ɳdəkén kə já nə Ȧkù ó vòà ká i yá Ȧfíó ganjgana&n ɳu qdó bá mán cōe qidá. ²⁶ Vòà nyen ɳwó ɳedáqđe tútutú ilá ɳrō qidá Ȧfíó ganjgan ò. Ȧnù ɳ nán i qdó i ɳcōe vā mian gbə i lə kitókitó məán Ȧwó Ȧfíó Agrippa, kéj gbwóxó ná wóá yán Ȧnuká wóá ɳrón dá Ȧnyənan ɳu. Ȧnùkədəá Ȧlə wó ɳu bá ɳu nyen bá wóá cō amə qidá gaxómə ká wó nká tənj nū Ȧnuká i wóáwó ó. "

Chapter 26

¹ Agripa nū nə paulú bá: " woŋta xonú i hrón qdəkiwó yə ta. " Í Paulú cō yə bəwó yi ji i hrón qdəkia yə ta: ² " Ȧfíó Agripa, ədo jiyo ɳ bá ma hrón qdəkinyən tā egba cō ənyon cōdá amə ɳuàn wó egba; ³ vevéntóà; ewó i nyi yudatowó kaséto kidá wó kcnuwətəgán yé i nan bá ɳ lə biç cō egbəwó bá nan sá tiŋ nyəwó nyongbi. ⁴ Yudatowó nyen sigbə ɳnɔn agbá mən cō tiŋ qdəkəjé mən lə yerusalem kidá tiŋ dümə. ⁵ Wó dési ɳ cō gəmə jájé i wó qdó lá nyen bá ɳ nən agbéà sigbə Pharisitə enən, habobə ká dəvəvə mian mawú sənsən. ⁶ Wó ka qdokój ɳ lélá qdəbə ɳ lə ji engbá ká Mawú dō nən mian dádawó. ⁷ Ȧŋi gbádódó ká edú wuivəawo lə nəntá kpə i lə sən Mawú vavéndé ɳkáká kidá Ȧzən àn. Ȧfíó Agripa, emən kpəkpə ɳnan i dō i yudatowó cō ənyon dá Ȧñunyən. ⁸ Ȧnú kàyi dō i lə mianmən aməndəkən ɳ kadejí bə Mawú la tən fən amən kúkúwó óó? ⁹ Gaqékamə nyenta ɳ búi bá ɳ qdələ wɔnú sugbə kə lə cō dá Yesu nazarethətə ɳu. ¹⁰ N wó nənən nū lə Yerusaləm ɳ xə ɳsen cō vosatəgan wo gbo i tú xəsétəwó dá gamən. ¹¹ N dəntó nənən wó sugbə lə Ȧdəxohwó i zən wójí bá wóá nū busu nyen. N wó xomənfiən də wó sugbə, kə nan bə ɳti wó yomə lə amənjeró dümən. ¹² Kə vɔsətəganwó qdə mən i ɳ yikə Damas yé i ɳ wó Ȧnunawó; ¹³ Ȧfíó, sigbə nyidən gawuivə mən Ȧnən án kə ɳlə Ȧmənjan jià, ɳ kpə kənkən qdəká cō jinkori. i kə wú nyidən, i dazó xixradé nyen kidá amən ká kprəndowó. ¹⁴ Ká mi jən dē anyigban mən án, ɳ sá egbá qdəká i i lə nu ɳ lə hebrigbá mən bá: " Saulú! Saulú! nukəijé i Ȧlə ci tiŋ yomən? A sənju nən wó bá nan tú afə təni nū. ¹⁵ Í ɳ nū bá: mən i Ȧnyi axot? Axoto qdən bá: " Ȧnyin i nyi Yesu ká Ȧlə ci yomən nən. ¹⁶ Cagbə Ȧnū hinantsà cō dá afə amənjeró ji i nan kpəj; ɳde qdəkinyən disa nənən wó bá ma qdówó nan nyi tiŋ dələ. Anú Ȧnú ká maqá disa nənən wó bá ká Ȧnya cō Ȧnyünən xoxoawó nən amənən. ¹⁷ Í ma qdəwó lə amən ká gbo i dəwó yikawó kidá yudatowó kidá amən kəwó ɳnni yudatowó wó ləmən, ¹⁸ nən nan ɳkuvinənwó i qdəwó lə Zubrumən va konkrənmən kidá satana yé ɳusən mən va Mawu yé ɳusən mən, nən wa xə cōcōkə cō Mawú gbo, nən wa kpə toxo lə amə ká xə Ȧjinyən səawó mə. ¹⁹ Cagbə Ȧnū nà toà, Ȧfíó Agripa nyen danən lə Mawu yé séwojí óó. ²⁰ Kələkələá ɳ yi Damasku, i yi Yerusalem í va yi Yodea nyigban bribója ji kidá amə kəwó ɳ nyi yudatowó óó gbo ɳ yi i vē xonu nənən wó i nu mawu nyen nənən wó i watrō lə wo jiwó mən, nən wa wó enu kə qdəfian bə wo trɔjimə. ²¹ Ȧnū hinantsà idə yudatowó lən̄ lə Mawu xəamən i ji bá yóà wúñ. ²² Mawu kpədə Ȧñunyən kákə va nən egbá, Ȧnuké nan bá ɳgbá kpətə lə Ȧtəjí lə aməngənwó kidá butəwó mən mən i lə xonu cō Ȧnyenudəwó ɳu; ²³ bá Kristo qdələ kpéfú, i lə nyi amə kélékélé ká lə fən cō amən kúkú mən i lə və qdəgbəfán enyondodoà nən yudatowó kidá amə ká ɳ nyi yudatowó óó. " ²⁴ Kə Paulú qdən bá qdəkià nu enən àn, Festo də axa bá: " Paulú Ȧlə kúcú; to ɳunú nyanyan Ȧlə kúcú; to ɳunú nyanyan gágán lə

dówó cúcú." ²⁵ Vɔà Paulú dɔn bé: "búbútɔ gan Festo nyé ɳlá kúcú óó, vɔà ɳlá dojí nú enyɔn dédé kidé enyɔn nyɔngbí wó. ²⁶ Ðoà, enyɔn nanvó lè nyanyanmà mən efio, yéi dɔ ɳ bé déé óó; qobé wó ɳ nuí lè bəbə mən óó. ²⁷ Efio Agripa, ə kadé enyɔn nudéctwo jià? ɳ kadéji bé ə kadáwojí." ²⁸ Agripa nunən Paúlú bé: "ifia dqué ejí là wɔŋ ma tro Kristo tɔa?" ²⁹ Paulú dɔnju bé: "ifia aló gabumən i a nyian, tiŋ gbèdà nən Mawu i nyi bə ewó kidé amə kálé qo étónjwó miava zu sigbá ənyən enən, vɔà ɳkà dəgá miawo qè sigbá enyan enən oó. ³⁰ Í efio, anyigbanji kpɔtɔ gan, Bernike kidé amaká kanrindqèà wó séé có játe; ³¹ wó lè dò lè exjamà ilè nū nə wó qákiwo bé: "ηucú là ɳwɔ enú qəkən kə já nən gámən yiyi óó." ³² Agripa nū nən Festo bé: "nə ɳucú là ɳmə nū bá Roma yé fiøgan ɳta í là có yé nyɔn án, wo mə gbéé qè i à dò lè gamən."

Chapter 27

¹ Kè wówɔ càncán bá míayi italia, wócó pɔlú nè augusto ye sɔjagán julius. ² Miqó Adramitio ye tɔjihún qeká tó Asia lagè i jé áxuaji qédó Makedoniató qeká kə wóyɔnè bá Aristaxo có tesalonika cá yi kiqé mī. ³ Kè enjú kəá, mívà qì qə sidon, julius nyɔ xomə igbá pəlù qé bá máyi nè noviawó ná ji enukə hián wó isen kpɔgbó. ⁴ Kè mí có lena í kə aya le xo dogo mí qódóá, mitó kipro ye xu kpóá tamə lagè váyi. ⁵ Ke mi di fra cicile kidé pan file ye ciaà, míyi miyra le lucie. ⁶ Léna, sɔjagán alexandrie ye tɔjihùn. deka ke yikɔ italia. y cò mi dà mə. ⁷ Mizɔn cia ji nə ɳkeke nənəqè d̄d̄q̄d̄k̄ kəkə ɳvá təbɔ knido, aya ɳdəmən nè mí nè mi nè míy i ɳkɔ o, ta mi tó kreta ye xukpóá ye kpákəxó aya ɳxonə le oa i vā do dà salmon kpánu mə. Mi ɖənju izɔn ciaji tó agéanjù kəkə ɳvádó fair havens lə təbɔ lasé. ⁸ Mínɔ ciajoi kákə i gámə vayi yudatòwó didilamənju zan cá vayi vón vón lè jíama lè axuají. ⁹ Pɔlù lè nū nè wó bá: míantò wó ənú sùgbɔ ka dan hən lə míá mɔnzɔnzɔn ilá mə ɳnyi agbànwo alo əhuan mə nuwó qedei o, aməqdó qbə lá tón ci mə. ¹⁰ Vɔà amə lə kuhan kiqé ehuntó à wó nyɔn sò jagán ye ɳkɔ wi Pɔlù ye nyɔan. ¹¹ Tɔjí huawó gbandəxóá nyɔc kəkə wá təj nən ləna le vúvògamá ó ta qóá, amə sugbɔ nən dèjí bá míadí qédó tañyjò máia tən dò phoenix i ci lena lə vùvò gamə. ¹² Phoenix lè nyi kreta ye tɔjihun gbandəxó qeka, le nyindəndoxó. Kə aya fáfá qeká xocó à fodə ván á, amawó bubə yoó didia ká jéji. i wo qə ega kponkpəan də ehuan mə i, zɔn kreta ye gèa ɳù. ¹³ Kəkə à lə zan, aya senjú qəkə xo có axukpoá ye fɔdə vā. ¹⁴ Kə aya lè dən tɔjihúán kəkə igro à migbɔjin ikprɔe dó. ¹⁵ Mi ɖənju izɔn kauda xukpóá ɳj i à krovía ɳcí ci mə o. ¹⁶ Wócó à krovia do ejí idákə də enúnjú ke wó le si bá miñkà va ci syrthe ye có wéjí óá wóvrurun avɔàn də ejí i kpo aya xoxoa dò. ¹⁷ Ayaxoxoa senjú í dáya nè mí kəkə ke énukəa, aməkə lə tɔjihúán msawó tó à gbànwo fɔfɔ dəcima. ¹⁸ Ye nyicɔa məa wó fɔnú kə lə huán mə awò see cōnnɔgbın də cia mə. ¹⁹ Kə aya cúa lə xo í mí ɳgbə kpò nyidɔn kidé wretiwíwó o kəkə i ázan jàà əmɔnkpɔkpɔ bù də mì bá mì ɳkàà qbə gán o. ²⁰ Kè wó qbə qú kpò idñjidi, Pɔlù có í lə nū nè wó bá: tñyəwò, ɳnyibà mímē sə tñj nyɔ i mi ci kreta, á nyi bə enú vāvà ɳnawó mi i míá nuwó see lā bú o. ²¹ Ifia mádó ɳúsən mí bá tɔjihúán lá təj ci cia mə vò à, aməqè yé qbə ɳná ci mə o. ²² Í zàn lə nə àn Mawu ye ɳədötó, kə mə ɳlə i ɳ lə sən ca. ²³ Lə nūbə :< ɳká vònvn̄n o kpò wò ka kprɔ wó yi césar gbo, Mawu lə yéé nù nyen wòwò wó mə án cò ənù qəsiadə nə wo. ²⁴ Cág'bè ɳna tó áá, nònví nye wó nì dójí, qo ɳdó xɔsə də tñj Mawu jí, í i ɳ nyán bá nə nū wò á jò dà jí nyə sigbə Mawu nūi ɳ nə. ²⁵ Vɔ a nə mi yí kə kəkə áá mi an ve cí ahúkpó qəkə ji.>> ²⁶ N kəkə wúinəatɔmə án áhúá Andriatique əci à lè hòn badabada, lə zan gán dó mə, i tɔjihun lə kpò bá yé wò lə tabñ ago. ²⁷ Wó cò jijènu í sən kpɔ tó a yé yiyimə í wó kpò méntru wui, kə wò qbə zɔn yi ɳkɔ hue edəká á wó qbə cò jijè nù án də ci mə i lə kpò méntru amə wui atò. ²⁸ Wò lə vònvn̄n bá yé wó ɳká ku tó jí hun an séj lò kpə o, í wó cò gavi ámənə í sej qì də tə a mə i sá ka wò də i sən sa də tɔjihúán án; í wó nè lè ɳ nan kəkə un ká i wò lè qəxòm də. ²⁹ Tɔjihun kutò a wó lə jí tóxó nə wó á nɔntá lə tə a jí kidé susú bá wò á qbə əhunán də lè ɳ nan, í wó lè dó ayée bə yée yoó ka ve qì cótí wó də ɳkɔ nə yé wò à cò hun i sən cíká də lè ɳnan. ³⁰ Vɔ à Pɔlù lè nū nè áhùàgan kida sà ja wò bá:< amə ɳnan wó ɳla hun án mə án, wó ɳka xo mi dá qbə o>> ³¹ Kə i nu nə an, sɔjá wò coka wò i əhun an tə zɔnzɔn. ³² Ǝñun kə qbə nən fùùn, í Pɔlù yo wó bə wó á vā xá ənù dudu.<< i nu nə wó bá ³³ :Egbá í lə nyín ɳkəkə wúinəantɔ sɔn ñn kə mī lə nɔntà kpò xíxàá ənú mandú mandú. To kúkú qəqè mə án, mi xo ənù nə mi an du; cagbə ənu dudu i nyin agbə; i èdà əkú qəkə ɳkáa nyɔn lə tā nə mi o>> ³⁴ Kə i nu ənyɔ lá wo ve áá, ècɔ kpɔnɔn i yra lə Mawu yémənuvəvəmə lə wo ɳkɔ ; i mən nè wó i wó tóé dudu. ³⁵ Í wó xo ənu dudu a kidé áyə títé. ³⁶ Í dí amə amənə le kadrè mə i lə tɔjí hun an məi va ii kɔ. ³⁷ Kə wó kpò énu i lə dú á, ənan í tɔjihúán áń ɳgbə kpən o, cagbə wó lò yòvò wó kə lè, hun an mə wó kə də ahúmə. ³⁸ Kə ənkə á wo ɳgbə lè kpò anyingbán jəsio vɔ a wò lə kpò gbájàji qəkə kidé ahú tó i wó lə biò wò qəkió sə bə yé wó á təj ku hun tó l ɳnàn an. ³⁹ Í wó tú k aa wó i qə a nū kə nàn i tɔjihúán áń nɔnta lə axù á jí i trò dò àvɔn kə nàn nə i tɔjihúán áń zɔnné i wó tütä agə tò. ⁴⁰ Vɔa , kə wó yikɔ agə á tó áá axua yé kancé aməvə va dō go wó i zán hun án də akpàqèkà . Ǝñun an yé zanzán də akpàqèkà nán bá ə hùn àn cí lə ɳnàn. axú á yé dán wòwò nan bə tɔjihunn àn tə gbàngbàn cò ɳgbə. ⁴¹ Sɔjá wò susù i nyin bá yé wó à wu gamənɔntɔ à wò séé lə hun àn mə cagbə nə aməqè ɳkà xütò i sí o. ⁴² À hùàgan, cagbə nə a tən xo Pɔlù dagbə àà ɳgbə nè yé sɔjá wò bá wò ká wu wò o wò á qbə àmè sí à mə qè nə wò à xütò dò. ⁴³ Sà ɳjy i jí à, aməkə wò ɳ nyàn tò xùxù awò cò atikpakpa kə wò krèn də ci a jí à wò i zon jí kəkə i vā agàtò.

Chapter 28

¹ Mivá do dé àxùkpóá ji (àbràkpá) ken gbɔxí i vā nyá bá wóyɔnə léenà be malta ² Leléna towo nyɔ adé dé miáñú. Ke éci leja, i vuuò lewɔata, wó bɔzò nəmí be miáxú. Wóxɔmí i kpède miañú. ³ Ké Petro có ánáke qeká de ézoaməa, édà qeká do le anakea mə i tro de alɔmə càobe zozoatò, ⁴ Ke ameawó kpɔ edā kpótó ɳnà tródé yé gbətínua, wóle nū nə nadekiwó be: Aməwutó i aməlá la nyí kòkòkò, éteñjú do ábràkpá còaxùamə, ganke kójo dodo qótó ɳji be, ná yi àgbəjá ji o. ⁵ Ganke, ehùhù àlɔj , i edā gejen dé ezòámə, i enudé ɳwè o. ⁶ Aməàwó le kpɔ emɔ be aken qù i àgején ikú zédéká. Ke wó le kpɔmɔ kéké ivá le qñjidià, enudé ɳle wò Petro oa, wótró susu itó núní be, Mawu qáwó i ànyi. ⁷ Áməgáxócici qeká le àxukpóá ji yé

ηjkò inyi pudio, yéxó tebò léná, éxò mí nyɔngbi i mi zen gbó nə ηkeke amət̄. ⁸ Evámə be publio ye məgā le mrənxó də, dəbe àsra lée,(huevó)lée), ilé de àd̄mə ca, Pɔlu yi gbò, i xođe, i dàsì de ji i yod̄e. ⁹ Le enùjɔjɔ ila yi ηgbea, d̄nɔj ke le áxúkp̄a ji awo see t̄ Pɔlu gbo vavá, i ida ed̄ nə wó. ¹⁰ Klodé bùbù miánu, ināmi énú sugbwó, i ke miđó tɔjihū ika cóà, wóco enù qe siađe ke miá téñú va hiă̄ de ehñam̄ né mi. ¹¹ Le wreti amət̄ yé ηgbeá, miđó éhū qeká ken̄ wóñr̄ dō be: Zeus viwo. Tɔjihūa có Aleksandria wá ci axúkp̄a ji le vùvò gaməa. ¹² Ke mivá d̄ó Sirakusaa, míñ lénà nə ηkeke àmət̄. ¹³ Ke micó lénà, mívád̄o Regio, ye ηkegbeməà, aya qéká xo có àfɔde, le ηkeke eveat̄ jia, mi vađo Puteoli. ¹⁴ Míkp̄o n̄ví qékawó lénà, i wó qe kuku nəmibé mia n̄ yewó gbo, ix̄ ηkeke adr̄e. Ke m̄icó, mi tüt̄a, Roma. ¹⁵ Ke, n̄ví ke le Romawo se, be migbɔñá, wóva d̄ogomí le kéké Apio fi m̄ kiđe aməjr̄o zənxó amət̄awo m̄ b̄ yewo àkp̄o mí. Ke Pɔlu kp̄o n̄viawoa, ede akp̄e nə Mawu, i ido ηusen. ¹⁶ Ke miđó Romà wò qəm̄on nə Pɔlù b̄ n̄n̄n̄ qekiasí vo a wó qə sajawò b̄ wàl̄e jo ηú. Ye nyc̄m̄ea, Paolo yo yuđat̄wò m̄eganxó wó b̄ i b̄: ¹⁷ N̄vinyəwo, t̄o gbo b̄ nyəwən̄u manyòn qə o, kpo, ηən̄ da l̄ m̄ia t̄əgbiwò se d̄a jio a, m̄ia t̄ wò tīj d̄a ḡà kp̄am̄ le yerusalem i cɔj dasi nə romat̄ow. ¹⁸ Ke wó v̄á kunȳan m̄a kit̄o a, wová d̄a d̄esii b̄ nyə ηwo enùq̄a k̄e ja n̄ ek̄o, i wòjib̄e yewà gb̄e ηq̄e. ¹⁹ Yúdát̄owó gb̄e wónu w̄wɔa ná keku ηvá be roma ye fiɔgan cesar ηt̄á ná co ny əmət̄ t̄ogb̄o b̄ nyən̄ n̄ nyɔv̄en q̄d̄ d̄e m̄ian dua ηú o. ²⁰ Enúk̄e d̄o i ηleji b̄e mákp̄o mí n̄ má xo nu kiđe m̄ian n̄, qib̄e israél viwó i d̄o i wó d̄ègañ d̄e. ²¹ Wó d̄ójñu nen b̄: Miáwó mí ηx̄ wémá d̄á có yúda ku có enjúwò al̄ aməd̄o ηc̄o yúda ivá n̄ enyɔv̄en q̄d̄ có nuwò o. ²² Ífia mi ji b̄e m̄iae se susu qob̄e amewò l̄ xonu có tohñáyú le àfisiàfí. ²³ Wóq̄o ηk̄ek̄e ná wPɔlu ke ηk̄ek̄e suan, aməwò see va b̄o da Pɔlu gbo l̄efi izéan. Ed̄e Mose ye sea, Mawu gb̄efán qət̄owó wémáá, Mawu ye fiɔqudu kiđe amək̄a Yesu nyia m̄a néwó. El̄ qəḡom̄ n̄ewó có nyidín k̄ek̄e ezandó. ²⁴ Aməd̄owó kađe enȳo k̄e il̄e n̄uá jí v̄a aməd̄ewo ηk̄a q̄d̄ ji o. ²⁵ K̄e m̄amán vá wòm̄a, gboxò n̄ wá kakaà, Pɔlù nu n̄ wò b̄e gb̄ongb̄on k̄o k̄o ȳe nȳo jo k̄e ixonu n̄ m̄ian t̄əgb̄iwo to Mawu gb̄efan q̄at̄o yesaya ji b̄e. ²⁶ Yi n̄ n̄ ve n̄u n̄ wò b̄e: m̄ian see kiđe m̄ian t̄wo, v̄a m̄i ηn̄á səḡom̄oo, m̄ian kp̄e gàn v̄ à mi ηn̄á d̄esii oo. ²⁷ D̄ób̄a duk̄oan ȳe susu k̄u ye t̄owó k̄u, i wó m̄ièn ηk̄uví n̄ nȳi en̄ aá wánən̄e l̄ sət̄ónu il̄e kp̄o ηn̄u í wó susuwó ál̄e s̄e n̄uḡom̄ n̄ wátr̄ d̄e enj̄un̄e n̄ ma dad̄n̄ewó Enȳo k̄e mi l̄ ḡb̄ea q̄d̄ am̄ b̄u l̄em̄ k̄e ηnyi yudát̄awó o gbo i wo x̄e. ²⁸ Pɔlù wu ȳe nȳan nu b̄e Enȳo k̄e mi l̄ ḡb̄ea, q̄d̄ am̄ b̄u l̄em̄ k̄e ηnyi yudát̄awó o gbo i wo x̄e. ²⁹ Ki inu en̄a yudat̄wò yi iv̄e le nȳan kp̄o. ³⁰ Pɔlù hájáxó l̄ afid̄ek̄a i n̄on l̄ na n̄ xon̄ amək̄a v̄a n̄ ḡb̄ea wóá, exon̄ wó see. ³¹ Í na l̄ d̄əgb̄efan Mawu ye fiɔqudu có yesu ηu, aməd̄e x̄e m̄on̄ nen o.

Romans

Chapter 1

¹ Pɔlù, Yesu Kristo ye məd̄ed̄o, c̄e wó yo b̄e nanyi Mawu ye nȳon nut̄o, ² Enȳodódó n̄an ye zé ī de t̄o ȳe nȳon n̄ de t̄owó jí l̄, ηnj̄r̄on k̄k̄awó m̄. ³ C̄o əvia k̄e có David ye jijm̄a l̄ ηut̄ir̄an m̄. ⁴ Wó ȳe b̄e Mawuvi t̄o gb̄ongb̄on k̄ok̄onyinyi ȳe gb̄ogb̄o t̄o aməkk̄wó f̄on̄f̄on m̄, Yesu Kristo míá xót̄. ⁵ T̄o yej̄i í míx̄o amən̄uv̄e, aməd̄d̄onyenyə n̄ atóq̄odó l̄ x̄səm̄e l̄ m̄ cáḡb̄e ȳe ηk̄a t̄. ⁶ C̄o əd̄unà duk̄oawo séé l̄ anyigbaj̄i cagb̄e yēn̄o ta. Co duk̄o wó m̄e í wó ȳo m̄ có b̄e m̄iau nȳi Yesu Kristo t̄. ⁷ N̄ am̄ k̄e k̄e Romàa wó Mawu ye r̄on̄r̄ont̄owó, k̄ide amək̄a wó ȳo b̄e wa nȳi amək̄k̄awó. Amən̄uv̄e, ηt̄ifafa k̄e có Mawu mian Dada k̄ide Yésu Kristo m̄ian xót̄ n̄ n̄on̄ míanyí. ⁸ Kálé-kálé ηda akp̄e ne Mawu t̄o Yesu-Kristo ji ne m̄ianwó séé. ⁹ D̄ó Mawu ye í nȳitiin nyón t̄oxó kp̄tó, amək̄a ún w̄on̄ d̄o n̄ l̄e t̄in s̄usum̄e lá əviá ye nyón d̄ódóá m̄, ígbe n̄ ne m̄ian nȳon̄ tegb̄e. ¹⁰ Un bīo na tegb̄eet̄ t̄o t̄in d̄áxóxowó m̄ b̄e Mawu ná kp̄édé ənj̄un̄e n̄ má teñún v̄a m̄ia gbo l̄ ye r̄on̄r̄on n̄ m̄. ¹¹ D̄o ηn̄yib̄e ma kp̄omi, n̄ ma có gb̄ongb̄on m̄e ȳe n̄u náñwó n̄ mí s̄éjn̄uñ d̄o mí ηusen. ¹² Yé ḡome í nȳibe mià do ηusen mià d̄ákw̄o t̄o t̄in x̄sé k̄ide m̄iat̄o m̄. ¹³ Ífia nȳe ηlejib̄e m̄aŋ̄r̄onb̄e n̄on̄ví k̄a ηjib̄e mà l̄ jíkp̄o, v̄a xáxawó ḡb̄e k̄ek̄e v̄á ná ágbá ò. Êjib̄e mawæ ne miáteñún kp̄o ákú cincín q̄dwó le m̄ian m̄e sigb̄an̄e satana súb̄ot̄o kp̄tíowó ən̄e. ¹⁴ Ún d̄u fen q̄d̄ Greco t̄owó, k̄ide aməjr̄o, k̄ide aməcícíwo k̄ide ənúv̄en̄ w̄ow̄o ḡb̄e n̄ b̄e ηk̄a n̄u nȳon̄ d̄ódó ò. ¹⁵ K̄e kaŋ̄ án, ún s̄öḡb̄e b̄e má n̄u nȳon̄ nȳogb̄i mia Mawu t̄o mi. ¹⁶ D̄ó ənj̄ún ηlək̄p̄uñ l̄ nȳon̄ d̄ódóá n̄un̄um̄e, d̄o ye ínyí Mawu ye ηún̄sen n̄ aməsiam̄e k̄a x̄sea ȳe dede kp̄okp̄o, kálékálé Juifi t̄wo k̄de Greki t̄wo. ¹⁷ D̄ó c̄o ye nȳon̄ n̄a m̄e í Mawu ye kójó d̄ódól̄e x̄se m̄e íseyix̄sem̄e s̄igb̄e ηr̄on̄r̄on̄ a wó n̄uí de ən̄e. «Am̄ nȳogb̄i àn̄on̄ agb̄e l̄ x̄sə m̄e.» ¹⁸ D̄o Mawu ye xóm̄efien cón̄e jínk̄óni n̄. Amək̄e ηkp̄one àd̄on̄u m̄ e n̄on̄v̄iñ à, í aməgb̄et̄ ȳe n̄un̄v̄en̄ w̄ow̄o ḡb̄e n̄ b̄e ηk̄a n̄u nȳon̄ d̄ódó ò. ¹⁹ Híláo, d̄ob̄e ən̄u k̄e Mawu di&isá wó cák̄ kp̄one. D̄o Mawu de wó ḡom̄e n̄e wó. ²⁰ D̄o c̄o xíxem̄e ye ḡom̄e j̄ej̄e, Mawu ye nu m̄akp̄o makp̄owó, wó d̄isa wó xíxeam̄e ye cúcó m̄, ye ḡem̄e ənyí ηusen m̄av̄o m̄av̄o, ye Mawu nȳinyí. Ye í wó ηk̄a t̄əñún q̄e kúkú ò. ²¹ D̄ó k̄ewó desí b̄e ye ənyí Mawu cák̄, wón̄káfuñ s̄igb̄e Mawu ən̄o ò, wó ηd̄ò búbú ηun̄ cák̄ ò. Ȳa wó tr̄ zún ənud̄ódó m̄awst̄owó l̄ tam̄ búbú wó m̄e í wó jíwó xódú. ²² K̄e wób̄e ye ənyí ηún̄uyat̄owó à, wó va tr̄ zún ənúmanyà manyà t̄owó, ²³ wó d̄orí Mawu ye káfú-kafú kiđe ən̄u k̄e so k̄ide aməd̄ond̄en̄, xevíwo; əran̄ àf̄on̄e wó k̄ide əran̄ ke c̄o n̄e x̄dó z̄on̄ anyigb̄am̄eñwó. ²⁴ Ye íd̄o, yi Mawu ḡb̄owde n̄e jíwó n̄ jíjrówó na wó q̄u xóxowó, n̄e wòà d̄o hen̄, wó gotowó le wó dekiwóma. ²⁵ Wó í tr̄ Mawu ye nȳon̄ d̄ódó əs̄en̄ wó víxó, k̄ide wók̄e sún̄ab̄o ənúkp̄akp̄awó ígb̄exíxéa xót̄ k̄e wá káfú əseyi mav̄o mav̄o d̄e. Ace! ²⁶ Cáḡb̄e n̄at̄o í Mawú d̄o n̄e wó d̄á ən̄u jíjró m̄aje-m̄aje wó m̄. D̄ó wósíwó tr̄ wó jíjróm̄e n̄uwo əc̄en̄ wó ənúke ηje ne xíxeà ò. ²⁷ N̄en̄ k̄e n̄ucúwó ḡb̄e wó jíjróm̄e n̄uwod̄e k̄ide nȳorúwó i t̄o zó wó ηt̄awó jíjró. N̄ucúwó le wó ən̄u k̄e ηjeo k̄ide wó x̄r̄ ηúcúwó k̄o con̄e atod̄ond̄on̄ k̄e c̄one enúv̄en̄ q̄e enú ηnj̄gb̄i t̄oxó. ²⁸ K̄e wó əj̄in̄ amək̄e x̄ Mawu q̄d̄ wó jíwóm̄e añ̄, əgbe n̄e wóde de wó súsú v̄en̄ wó m̄e í wó w̄on̄e ən̄u wó, k̄e wó ηd̄olaw̄o wó ò. ²⁹ Wó xódówó m̄e do k̄ide ən̄u àd̄an̄ w̄ow̄o, ənújíjró k̄ide súsú v̄en̄. Wó xo&m̄e q̄d̄ k̄ide ηubia, aməwúwú, àjr̄ewòwò, aməbrebre k̄ide súsú v̄en̄ əqđe. ³⁰ Wó nȳi àmən̄u d̄anh̄en̄ t̄owó, am̄e ke dék̄e Mawuwó, wó nȳi aməzút̄owó, gàn̄ngàn̄ wət̄o wó k̄ide ak̄o wət̄owó, am̄e k̄e c̄one ən̄u v̄en̄ m̄e va wó i wón̄bun̄e wó jí t̄owó ò. ³¹ Wó ənyan̄ n̄e ηjúñu ò, wó ənyí amək̄e jí wòà kand̄e ò, amen̄ əd̄un̄e ad̄onn̄u n̄ewó ò. Wó ḡb̄e sen̄ ηun̄ t̄. ³² Gb̄oxó wó wó nya b̄e amək̄e w̄on̄e ən̄u na wó ò, əku jíjá n̄ewó. V̄a ənyi b̄e wó wó n̄e enú hina wó qđe í ò wó ḡb̄e

xe nə də aməke le wə enúna wó mənki wó cáwó jí.

Chapter 2

¹ Ifià, ɳkàtejun qe kúkú ó, amə, əwó kələ dō kójó kide aməwó, nə əle wəe əne an əle wə ənu vəvə kide qekió. Əwo ká le nū bə yé nəví ɳjú wəe nyɔngbiawo, wó cà əle wə ənú deken àn. ² Vɔà m̄ nya bə Mawu ɳxɔnə amə kə nɔn nə agbə hína mənki wó. ³ Vɔà cagbə nàtə a, kə aməkə wɔ nə nù nàwó mənki, i vɔa wó ɳtà cà ewɔnə nù nàwó, əbuibə Mawú axó yé à? ⁴ Fí í əgbe àgò jəjə lə ye nyɔnnuyən xəxó nà qe, ye tó dəndən brewú tə, ye ji dódó, ùn nyàbə ye nyɔn nyɔn kprɔ ne amə de ənúvəen wɔwɔ ye vəvə sesemə àn? ⁵ Vɔa lə tɔ jí trítrí, etó səsə lə jímə matrɔ matrɔ mə i dɔ i Mawu ye xomə fien va jí ò lə Mawu ye kójó dqđó ye ntəkə jí. Gbó nànàn Mawu àdó kójó i la dísà ye xóməfien nə aməvəen wó. ⁶ Ye í ka va tu fən ne amsiamə de ədə kə íwɔa ye jrà-jrà nù. Aməkə lá wó nùwɔwɔwó wó kike. ⁷ Aməkə wɔ q Mawú nyɔn jí, i bùí, i& wɔ nù dódò à Mawú à nàwó agbə mavɔ. ⁸ Vɔa aməkə wɔnà àkɔjáwɔa, i wó ɳbúnə Mawú nyɔn dódò à, i wɔnənū le mákɔ mákɔ mə wó, i wɔ nə xóməfien, i sənə vəvə wó, ⁹ Mawu ye xàxà gàngàn, ye xóməfien de lúvɔn dəsiadə kə la wɔ nùvəen, də Juif wó jí kələ kidə Grec wo jí. ¹⁰ Njútifáfà, búbú kide dódó dejí nà nyí aməkə wə ne nù nyɔngbiáti kələ. Kələ lə Juifwó mə kiđe Grecwó mə. ¹¹ Ədó Mawu ɳkà sejün kə wó ò. ¹² Kide nə amədə wɔ nùvəen le əsea mə àn amənan la kú ci əseamə i nə amədə ɳwɔ nùvəen le əseamən ɳkà ku cí əseaməo. ¹³ Ədó əní aməká lá sâ əséá wó ínyɔn lə Mawu Ye ɳkúvímə ó, vɔa aməká wɔnə qe əséají wó i Mawu rɔn nə. ¹⁴ Ədó jímàxɔsɔtɔ kəwó ɳxɔ jí sə ò, i wó wɔnə wó nùwó lə jojɔmə sewo jí à, wó nyí sə nə wó ɖekíwó, kə i nyibə wó ɳxɔ Mawu ye seawó jí sə ò. ¹⁵ Tó nà mə wó ɳrɔn əsea ye nù wɔwɔwó de wó jíwó mə. Nənə kə wó jí cà lə dō kójó kidewó, wó súsuwó càwó le biç ənyɔn wó sə, cō ɳtawó ɳjùn. ¹⁶ Kide có Mawu ɳjùn. Ənukə la va jo lə gbákikə Mawu la dō aməgbəto ye nù wràwràwó kójó to tún Mawu nyɔn núnú, kide tó Yesu Kristo jí. ¹⁷ Buibə ye nyí Juif, nòn səà mə, ənú nì vívññəwó lə bəyelá Mawu mə. ¹⁸ De desí Mawu ye jíjí nə ɳkà wɔ ənu kə tóvó nə ənú kə wó kprawo mí lə əseamə an ò. ¹⁹ I nà buibə əkandə dəkíwó jí bə ənyi ɳjútə nɔwó kprɔtə wó i ká nyi kàndə nə aməkə i zúbrúma qđə wó, ²⁰ Əwo i ká kpranú amə manya nùwó, devíwó xótə, i lə əseameän ənya nù súgbɔwó i gbə nyà ənyɔn dódò à. ²¹ Əwó kə lə kpranú aməwó, nù kə ijɔ i ɳjlé kprà dekiwó? Əwó kə lə kprà aməwo bə wo ɳka ffiñi, wó ɳta əle fià? ²² Əwó kə lə kprà aməwo bə wó ɳkají aməsiò, wó ɳta-ɳle wɔeà. Əwo kə lekə vóduwóqdé ɳle ffiñi lə Mawu ye dexóxcmə an?. ²³ Əwó kə lə konú fəe lə əsea mə, ɳdó nə əhen Mawu la seawo jí mawɔ mawɔ mə àn? ²⁴ Ədó wó döhən Mawu ye ɳkɔ lə aməvəen wó mə cagbə tɔwó, sígibə nə wó ɳren qe əne. ²⁵ Á dù ale lə tɔ vó còcò mə nə. șnyibə əwəde əseají, vɔa nə əgbe bə ye ɳkawɔ de əsea jí à, tɔ vo còcò atrɔ zú evó ma còcò. ²⁶ Nə əwó macótə lə wɔ de əseají, ye vó macócó ɳjúnyɔn wú evo còcò à? ²⁷ Kide aməkə kə wó cò vo nə cò jojɔma ɳka va dō kójó kidewó nə i lə wɔ de əseají à? Kə șnyibə mí wɔ ɳrɔn ɳrɔnàwó də i desí əvó còcò, gbxóx i mí gbə bə yewó ɳka qe əseawo jí ò. ²⁸ Juif tɔ ɳtà ɳtà ɳjúnyinə Juif tɔ le xixènú qeđe, kide əvó còcò kə nyí eran mə nù i wóá kpɔ lə xixénú ò. ²⁹ Vɔa Juif tɔ șnyi aməkə nyi&i lə gbàñgbà i əvò còcò nyí cò ye jímə, lə ye susumə kə ɳjúnyí lə ɳrɔnyrɔn mə qeđe ò. Amə hina í Mawu kàfú-kàfú ɳúcónə aməgbəto wo gbo ò vɔa əcónə Mawu gbo.

Chapter 3

¹ Ifià a àlákée șnyi Juif tó tó? I alé kée ilá əvó còcò mə? ² șekpuikpuidə àlə gàngàn kələ-kələ à Mawu ye nyɔn nùdeawó à wó cɔwó nə Juif tɔwo. ³ I nükée? Nə Juif tɔ qewó ɳxosé wó tónu masá ɳkà nà bə ye rɔnrɔn nà bù ò. ⁴ Gbədə ò. Vɔa woa kprɔ bəvMawu ye nyi adódó nə əgbətəwo lá xóvi ca. Sígibə wo ɳren de: «Nə wɔa kprɔmí ənyɔn dódó nutɔwo, kide nə mía du jí nə wo va kójó dō gbə nə mí». ⁵ Vɔa nə mían nùdódó màwɔ disa Mawu. Ye nyɔnjɔjɔ, nə mía tejuñ nù mɔn? Mawu ɳjúwɔvəen nə icj ye xó aməde à? Nɔmí əwɔvəen àn Unle xónu lə aməgbə tɔviwo nù wɔwɔwomə. ⁶ Nə mí gbə nà də, nə Mawu do kójó nə xíxeamə mən? ⁷ Vɔa nə Mawu ye nyɔn dódó, tó tún víxó mə, àcɔ kàfú-kàfú va ne an? ⁸ Nú ká ijɔ i woa gba qo kójó un sigbə ənunvəen wɔtə əna? Nu ke ijɔ i wó ɳna nùbə kə nù xonə vi i amə dewo, gba bə nu ne bə. «Mía wɔ nùvəen bə ənu nyɔngbi na va à?» Kódjó kə wo ka nə woà nyɔn. ⁹ Nuke i? Kuku i mìa qea? Ədó mi nu nyɔn vɔen có Juif tɔwo, kide Grec tɔwo ɳjun, bə wo nɔn nùvəen mə, ¹⁰ Sígibə wo ɳren de «Amə nyɔngbiqə ɳlə ò, amə qekén ò.» ¹¹ Amədeken ɳle se nùgɔmə ó. Amədeken ɳle ji Mawuó. ¹² Wo sée tɔ ngbe, wo see nyi ənú xodú-xódú. Amədeken ɳle wɔ nù dódó ò, o, amədeken ȡ. ¹³ Wo rómə wɔdə sígibə yɔdo ənə. Wó déwo bránəamə. șdán qí lə wó nútó. ¹⁴ Wo nùwo qđ kide fikpódə kide ənyɔn vəvá wo. ¹⁵ Wo fɔwó sɔgbədə bə yáafángnán ənýú. ¹⁶ șnú danhen-danhen, ayà qúdqú șnyi wo mɔn wó. ¹⁷ Wó șndesi șntifáfà ye mɔnò. ¹⁸ Mawu ye vɔn-vɔn ɳlə wó ɳkuvímə ò. ¹⁹ Ifia mi nyin bə ənyɔn qesiađe kə əsea lə nù àn ələ nùi nə aməkə ile kprɔawó. Ye í là na bə àməsiamə na víi, kide xixeamə sée lá nya bə yo qú fen qe Mawu. ²⁰ Ədó șutiràn qe tɔ ɳka và jò có əsea ye dòwɔwɔwó mə lə ye șkúvímə ò. Ədó có əsea í ənú vɔen desi-desi có. ²¹ Vɔa ifia, əsea tɔ manɔn mə àn wo qesi Mawu ye kojó dqđó. Esa kide nyɔn nude tɔwo disa kójó qofoa. ²² Mawu ye kójó dodo to Yesu Kristo ye jí xɔse mə nə amə kewo xɔ jí sá. Ədó vovo tótó ɳka nɔnmə ò. ²³ Ədó wo sée wo wɔ nùvəen í Mawu dɔn ye kprənkəpən mə jíi lə wo gbo. ²⁴ Wo ve wo nù gbale-gbale to amənuve ve mə, kide Yesu Kristo ye amə kprɔ kprɔ va qekia gbo mə. ²⁵ Ədó Mawu dɔ Yesu Kristo bə tó ye kuku mə wia cɔ mían nùvəen wo kə mi. șdá Kristo dodo sigbə kpɔdejen nə ye kójó dodo ənə cagbə nə wəa cɔ mían nu vɔen kə mi wɔ vayi lə brewu mə wo kə mi. ²⁶ șwɔ hilawo sée í sey disa lə əgbə mə bə, ye ɳta, ye kɔ, í ye bubə aməkə xɔ Yesu jí se ca lə kɔkɔ. ²⁷ Ifia dée nukeí mían sejün kan adan? șnudeken ɳlə o. Susu kée idɔ? Ké miwɔ qe əseawojojí idɔ? ș kénuxɔ əsea idɔ. ²⁸ Míanú xɔntən bə amə xɔ kakan d&jí lə xɔse mə to əseawo ji mawɔ mawɔ mə. ²⁹ Nɔn mi Mawu nyi Juif wo décin Mawu í à? șnyi jimaxɔsetɔ wo cao Mawu à? In. Wó cáo Mawu í wó nyi. ³⁰ Nə Mawu nyiqeka, àđe-desi amədodo wo lə wo xɔse mə kide aməvəen lə wo jimaxɔse mə. ³¹ Nɔn mi mía gba əséa lə xɔse mən? ɳká nyí nà gbađe ò. Mí kán qe xɔsə jí.

Chapter 4

Chapter 4

¹ Nú ké í mìa nù sigbè mìa tɔgbì Abraham kpɔc lè ɔtìrañ mè əne? ² Ðò ne Mawu nàn wo bú Abraham bæ ənú nyɔngbi wɔtò əneà ye nyən jo bæ nà wò àko, vɔa ɳnyi lá Mawu ye ɳkuvímè ò. ³ Ðò nuke í ɳrɔnɳrɔn an nù? «Abraham kondé Mawu jí í wo bui sigbè amədódó əne.» ⁴ Ifia àməkè lè wò Mawudɔa wó ɳnà tú fen ne sigbè àmənúvəvə əne ò, vɔa sigbè í já ne əne. ⁵ Í ne aməkè ɳle wɔdɔ ò; vɔa í xɔ aməkè le wɔdɔ jí sea Mawu cɔne ye ca sigbè amədòdò əne to ye xɔse mè. ⁶ Ðavid ca nu yayra nyɔn de aməkè jí xáde lè Mawu dɔ mawɔ mawɔ mè í nubè: ⁷ «Wɔa yrà aməkè wó cɔ wó nuvɔen wo səŋkəwo kide aməkè wo cɔ ənú í sejun cɔn wó nuvɔenwo jí. ⁸ Wɔa yra aməkè Mawu ɳv ye nuvɔenwo í sejun yɔ ənuðe ò.» ⁹ Ifia wó nù yàyrà nyɔn nà de Aməkɔkɔwo qede ɳjun nɔnnmi wo nui qe amə mǎkɔkɔ wo cåwo ɳjun? Ðò mi lá nu bæ «Abraham nyi amə nyɔngbi la xɔse mè» ¹⁰ Ne í wɔdəmɔngbɔxó wó bui əne? Wó cò əvó ne gboxɔà nɔnnmi wo ɳcò əvó ne ò. Ganaməa wo ɳco evó ne ò. ¹¹ Abraham xɔ əvo còcò ye desi. Hina ye í va na bæ wo bu Abraham bæ ənyi amə nyɔngbi le xɔse mè ká gan namè wó ɳcò əvoi ne hɔdoo nene í Abraham zun dàdà nà aməkè xɔ Mauwu jí see kæ wo ɳcò əvó cå o a; ye gɔmè ye nyibè wo buide amə dodo wo mè. ¹² Nene kæ ɳgbè nyi dàdà nà aməkè wo cò əvone a wo, ɻnyibè kæ wo co əvó ne wó qdɔ ì dɔ ò vɔa kæ wo xɔse idɔ. Sigbè Abraham ca wɔdè gboxò ívà cò əvo əne. ¹³ Ðò ənyi lè xɔse mè í wo de eze ne Abraham kide ye jijimèviwo ò, eze dodo kæ nubè wo í la nyi xixeamè ye cìnɔn qúkɔwo-tó xɔsea ye kojododomè í. ¹⁴ Ðò nà ɻnyibè amə kæ lè xɔsea mè wo ɳnyi ye cìnɔn qutɔwóà, xɔse nyi ənú gbale í əze dédé à ca ɳle əfè mè o. ¹⁵ Ðò əse hennè xoməfien va, vɔa fi əse ɳlea, əse ji mawɔ mɔ ənen ne ò. ¹⁶ Cagbè nato hila va lè xɔse mè ne ànyi amənūvəvə. ɻnukà dóne cò mè ȶnyi, əse qede nà jijimèa wo sée. Í jijimè la cɔ aməkè nyan kikde aməke wɔ Abraham ye xɔse dæawo. Ðò mìawo sée dàdà ȶnyi. ¹⁷ Sigbè ne woŋræn de: «Ncɔ wo wɔ eduwø séé dada.» Abraham lè aməkè ɳkanđejawo ɳkuvímè, Mawu nà agbè aməkukuwo, í ənú male male wo i yɔ bæ wole. ¹⁸ Lè ənú qesiadè mæ Abraham kande Mawu jí ne əcè kæ gbɔnɔna. Í va nyi etò nà ədú súgbè nà wo nui dea əne: «Nenè kæ í lanyi ye jijimè víwo». ¹⁹ Nyuyi amə gbojɔ lè xɔse mè ò. Abraham nyèn bæ ye ɳká teñjún jí ví ò (dó ye xó sun kove takpó). ȶgbè nya bæ Sara ye xódó ɳka teñjún hæn evio. ²⁰ Vɔa lá Mawu ye zé qede mèàn Abraham. Ngbojɔ o, vɔa ədo ɳusen ɳekia lè xɔse mè kide lè Mawu ye ɳutikɔkɔ ma. ²¹ ȶkán dejí bæ ənúkæ ye zé Mawu doa áwɔe. ²² Cagbè ye xɔse kélvsia tɔa Mawu buí bæ ənyi amədòdò. ²³ Vɔa wo ɳren dèn ye lè kpɔkpɔ, bæye idɔ wo buí bæ ənyi amədòdò ò. ²⁴ Wo ɳren dè mí cawo kæ woa bu amədodo, mìawó ka xɔ aməke fɔn Yesu le aməkukuwó mæ jí sá. ²⁵ Cagbè mìan nuvɔen to í wo wuíde, í Mawu fɔn en citè ne wɔa nv woa cɔ mian nuvɔenwo kæ mí

Chapter 5

¹ Ifia ká Mawu bu mi bæ mi nyi amə dódówó le xɔse mè àn, míx Mawu ye fáfá tó mia xótɔ Yesu Kristo jí. Tó ye jí cá mí xò ámənúvəvə ye xóse kæ mæ mìlé dæa. ² ȶnú lè vívínè mí bæ Mawu àkànde míji lè əcɔmè, kànkàndeji kæ mía nàn lè Mawu ye dododeji kæ mía nàn lè Mawu ye dododeji mè. ³ ȶnú gbè lè vivinèmí lè mía yaqduwu mè. Mi nyan bæ ayaqdu na ne amə əjì dódó. ⁴ ȶjì dódó nà nè mi rinèkæ í əkeriri nanè bæ mian doji lè kàn-kandéjí mæ lè əcɔmè. ⁵ Kandéjínà ínanè bæ ənun ɳkàkpen nù ò, do Mawu ye rɔnrɔn dò mia jiwo mæ tó gbo. Gbo kɔkɔ kæ icɔ mìan mè. ⁶ Ðò mí gbojɔ de, Gàn namè tútú í Kristo kú qæ míatá cagbè mìan jíma. Xɔsætɔ. ⁷ Ðò asenjùn nèaməbè nà kúde amə qodowó tá. Vɔa aməde lateñjún bæ jeakù qæ aməwɔ nùdódó ta. ⁸ Vɔa Mawu disa ye rɔnrɔn kæ iðo nè mi, do gakəmè mi kpɔtɔ lè nuvɔen mè, Kristo ku qæ mía ta. ⁹ Ifia wo buí de amə dódówó mæ to yehun mè, ȶhuwàn ilaqemí lè Mawu ye xɔməfien mè. ¹⁰ Ðò gakə mè minyi kætɔ dea, evía kúkù í kprɔmí va Mawu gbo, mìanmè nènè í kpɔ agbè lè mìan aməkè í kprɔvà wo mè? ¹¹ Nyuyi hína qede í ò, mídónè mìan dekíwo dejí lè Mawu mæ to əvia mìan xɔnamætɔ Yesu Kristo aməke ji li tó va Mawu gboja ji. ¹² Kæ ənunvɔen va xixeamètò amədeka jià ȶkù va xixeamè tó ənunvɔen mæ. Í ȶkù kákà de xixeamè qo wo sée wɔ nuvɔen. ¹³ ȶo, gboxò əsea na vaa, ənunvɔen lè xixeamè, vɔa ənunvɔen xúmæ ne əse ɳle o. ¹⁴ Vɔa ȶku dujì co Adamou ji séi Moîse ji kide aməkewo cawo, wo ɳwɔ nuvɔen lè Adam ye mæ maabumabu, kæ nyi kpɔri nè aməkè do la vaa. ¹⁵ Vɔa ənú nana gbàlè ɳle sigbè ȶgejjì ənè ò. Do nè í nyi co amədeka ye nuvɔen mæ í amə sugbɔwo kuà nènè í anyi Mawu ye amənūvəvə í ənú nànà to amə nuvəv mæ to amədeka ji kæ Yesu Kristo nà bɔdè nè aməsiamæ. ¹⁶ Do ye nànà ɳwɔdè sigbè nuvɔen wɔtɔye lè ənè ò. Do ȶkufiç cɔcɔ ye kojo va cagbè amədeka ye nuvɔen wɔwɔtɔ. Vɔa ənúnànà gbàlè kæ bæ wo nyi amə dódó a vànà gà ȶewomæ tó ənunvɔen wɔwɔ mæ. ¹⁷ Ðò nè ȶnyi to amədeka ye nuvɔen mæ í eku dujì tó à nè ílà nyi aməkè xɔ amənūvəve ye gboṣusu, kide cɔcɔkæ atò amədeka ji, Yesu Kristo. ¹⁸ Ifia kæ ȶnyibè to amədeka ji í wo cò kufiç nè wosée, nènèkæ, to kojo qdòdó dékà mæ, wo bú aməsiamæ ənú dódó wótó. ¹⁹ Ðò to amədeka ye mæ màngbú-màngbú mæ í aməsiamæ zù ɳnúvɔen wɔtɔ, nènèkæ í tó amədékay ye màngbú mæ, ámè súgbø lè kpɔ qdèdè. ²⁰ Vɔa ȶsea va nè ənunvɔen nà súgbø. Í fíí ənúvɔen súgbø láá amənūvəv súnagbø kpéé. ²¹ ȶnú ná vámæ kæ ənúvɔen na dujì lè ɳgbè, nè amənūvəv na dujì lè Mawu ye kojo dódómæ nè míakpɔ ágbè mavɔ tó mía xónamætɔ Yesu Kristo jí.

Chapter 6

¹ Nè mía nu mòn? Mía kpɔtɔ lè nuvɔen mæ de nè amənūvəv na sugbøa? ² Ó Míawo kæ kú to ənunvɔen mæ, nuke ijɔ í mía gbo nòn ágbè lè ənúvɔen mæ? ³ Mi ɳùnyin bæ àmè ȶesiadè kæ wò ɳyrɔn lè Yéesu Kristo mæ àn, wó lè ye kumè cáà? ⁴ Wó qj mi kiđee to ɳyrɔn-ɳyrɔn mæ ȶisey ȶkúma. ȶjò ȶva, cágbè kæ Kristo fɔn có aməkukuwó mæ to ye qádá ye dódódejí mæ àn, nè mía cáó miá zɔn lè agbè yèyè mæ. ⁵ Ðò ne mi ȶku deken sigbè yetɔ ȶnà, mìanfɔn dedu kiđee. ⁶ Mi nya bæ wo kàn mìan to gbi kiđee cagbøtɔ nè ənunvɔen navɔ wò wɔe ȶne cagbè nè mi ɳkagbø nyi ȶnunvɔen ye mæ xrexrewó ò. ⁷ Aməkè kúa wo cɔnè nuvɔenwo kee. ⁸ Nè mi ku kiđee Kristo à, mi Kandéjí bæ mìan nòn agbè kiđee. ⁹ Mi nya bæ Kristo fɔn co aməkukuwo mæ í

Chapter 7

ηkagbəkúò. Eku ɔgbədo ηusen dejí ò. ¹⁰ Đó əkù, í cágbə ənúvəentó i lük vəa ələ ágbə, í cagbə Mawu tó i lə àgbə. ¹¹ Nènè kə, mian cáo mian buí bə mi kú to ənúvəen mə, vəa mi lə àgbə nə Mawu tó Yéusu Kristo jí. ¹² Ye taqoa, mi ηka nà nə ənúvəen du mian ntiran kə la terjun kuà nə mian va lə wə de ye nujojrowó ji ò. ¹³ Mì ηkacə mian gótonuwó de ənúvəen mə nə woà va do kojo nəwo ò. Vəa mi cō mian ηtawo nə Mawu sigbe aməkuku ke trɔ gbo va aməlagbəwo mə ənə. Nə mīacə mian gótonuwó wɔdə nə Mawu. ¹⁴ Mi ηkana nə ənúvəen na du mianji ò, do ηnyi əsea i lə kprəmi o, vəa amənuvəvə i. ¹⁵ Nukə i? mian wə nuvəen cagbə kə ηnyi əsea i lə kprəmi ò, i ηnyi amənuvəvə i? Ò. ¹⁶ Mi ηnya bə aməkə mi cō mian bu, aməkəmi do labua? Ènyən dodo ηnyi bə mian kprə nuvəen kə la kprəmi yi ku mə do nən mi mian kprə bubudo kə la nan mian nyi amə nyɔngbi. ¹⁷ Vəa wəa cō kafu-kafu nə Mawu! Đo deca mi nyi ənúvəen ye mə xrexrewo, vəa bu co mian jiwó mə ənukpramə kə wo kpra miān. ¹⁸ Wóde mi lə núvəen mə i cō mi wə cɔcɔkə ye aməxrexrewo. ¹⁹ Unlə xonu sigbə aməgbetə əne cagbə mian ntiran gbɔjɔjɔtə. I kə mi gbə cō mian tə kide mian bɔ wo sigbə ənu xrexre kide makə makə əne. ²⁰ Đó gá kə mə mī nyi ənúvəen ye mə xrexrewo de a, Mi vo lə kojo qdəo mə. ²¹ Gan na mə àn əku cèncèn kéewó i mi cen lə ənukə va lə wə ηukpən nə mī agbə wo mə? Ènu kə wə donə lə ənúvəen mə i nyi əkú. ²² Vəa ífia kə mi vo co ənúvəen wo mə, itrə aməxrexrewo nə Mawu a, wo kə mian ηun. Eku cencenan i nyi agbə mavo. ²³ Đo ənúvəen ye fentú ηnyi əku, vəa Mawu ye nu nana ye ηnyi agbə mavo to mian xɔnamətə Yesu Kristo jí.

Chapter 7

¹ Nəmī nənvió mí ηnyà àn? (Do ələ xónu nə aməke desi əsea wo) bə əs&a wənə de kide aməkə nə agbə qidí lə ye gbəmə àn? ² Đo nyɔnrú kə qe ácuà əse i lə ye kide ácuà qe ədu. Vəa nə ácuà kuà, əvò lá qdəqə ye séa mə. ³ Gáke mə ácuà lə agbə à ne igbə dòn kide ηúcú búà, wəa yəe bə ácúwətə. Vəà nə ácuà kuà, əsea ηkagbexé ò, ηkagbə nyi ácúwətə ò, nə igbə le dō kide ηúcú bu cá. ⁴ Ífia nɔvinyewo, mianwo ca, to Kristo ye ntiran mə i mī ku to əsea mə nə mian trɔzu aməbu tó, aməkə fən cō aməkukuwo mə mianwo miateyun cen kú nə Mawu. ⁵ Đo gakə mi kprə əle ntiran mə dea, ənúvəen wɔwɔ ye jöró lə miants wɔmə de tó əse kə la hen əku váa mə. ⁶ Vəa ífia wo cō əsea ísenjún kə mí, əseà kə me mí kú tó, i gbo bə mí ηka wənə lə gbɔngbɔn yeye mə, i nyi lə ηrɔnŋrɔn xóxóa mə ò. ⁷ Ne mià nū mɔn? Èsea cá nyi ənúvəen lə dekiá si a? O. Vəa əsea tó mə nən mə àn nye ηka desí nuvəen o. Đo nye ηkamen bianjún de aməbu ye nu ji nə əsea ηnubá: ηka bianjundə nɔvio ηún ò. ⁸ Vəa ənúvəen kə co əse qdəqə mə wə bə ηnyi ηbiá tó. Đo nə əse ηləà, ənúvəen kú. ⁹ Un lagbə de lə əsea mə, vəa kə əse qdəqə vaa, ənúvəen gbo trɔ va, i nyi ηkú. ¹⁰ Íse qdəqə kə lá men hen agbə váà un a, va hen ku vá ún ¹¹ Đo ənúvəen kprəde əse qdəqə ún i dí jinye i wú un. ¹² Ífia əsea lə kókə, əse qdəqə kə, i nyɔn igbá nyi adódó. ¹³ Ífia ənu nyɔngbi ávà hen əku va nə nyà àn? O. Vəa ənúvəen, gbɔxó nə ányí əvəen tó ənu nyɔngbimə an, a hen əkú va nə nya. Ènu wɔdə nə bə to əsédédéawo mə àn ənúvəen na nyí nyɔdódó. ¹⁴ Mi nya bə əsea nyi gbɔngbɔn i nya un nyi ntiran. Wo sà un to tñj nuvəen súgbə wɔwɔ mə. ¹⁵ Đo nya ηsá ənukə un wə gɔmə ó. Đo ənúkə ún dō la wəà nye ηlə wəe ó. I ənúkə ún gbo bə nya ηkáwà ye i ún wənə. ¹⁶ Vəa nə ún wə ənúkə nye ηləjia àà, ún rɔn bə əséa nyón ¹⁷ Kpɔ ηgbányi ənye i lə wə ənú nan wo ó, vəa ənúvəen kə le tñj ran mə de i. ¹⁸ Đo un nya bə ənú kə le tñj ran mə deà ηlə ji ənú nyɔngbi deken ò. Đo ənú nyɔngbi wɔwɔ le tñj ranmə de nye ηutejuñ le wəe ò. ¹⁹ Đo ənú dódó kə un le jià, nye teñun le wəe ò, vəa ma le wə ənúvəen kə nye ηlə jià ò. ²⁰ Mi kprə, ne un wə ənúkə nye ηlə jiaó à, ún gbo nyi ənye i le wəe ò. Vəa ənúvəen kə le tñj ran mə de i. ²¹ Un kprə əse nà le tñj ran mə, ne un jibə ma wə nyuin, vəa əvəen wɔwɔ va qúnə tñj ntiran mə ji. ²² Đo ənú le vivi ún lə Mawu ye sea mə. ²³ Vəa əse bú lə duji lə tñj góto nuwo ηun kə gbé bə əse yeye kə unle nɔntekpɔa ηká do tñj ran mə ò i gbo cō un sà nə ənúvəen se ke le tñj tamə kide abowó mə àn. ²⁴ Áo tñj nū dú adónu! Mè i lá qeñun lə ntiran kúkú là mə? ²⁵ Vəa kàfú-kàfú ne Mawu tó mía xɔnamətə Yesu Kristo jí. Ífia un le bú Mawu ye se cō tñj ji mə. Vəa lə tñj ran mə àn, un nyi aməxrexrv ənúvəen sé.

Chapter 8

¹ Èkúfio cócō de àgbə lə nə aməkə le Yesu Kristo məàwó à? ² Đo Kristo mə ye gbá gbɔngbɔn de un ənúvəen kide əkú mə. ³ Ènu kə əsea wə dəkpí cagbə əgan lə ran mə mawođe tɔà, Mawu ya wəe. Èco əvia qdóqà tó ntiran kə qdə ənúvəen bə na nyi vəsa nə ənúvəen, i gbo nyi ənu vəe lə ntiran mə. ⁴ Èwə nə cágbétə əsen nàwə dō lə miāmə, mīfā amə kə ηle zən lə ntiran mə à wo ò, i ləzən lə gbɔngbɔn mə à ó. ⁵ Aməkə nən nagbə lə ntiran məwo wəne ntiran mə nūwó, vəa aməkə nən agbə lə gbɔngbɔn məàwó wənə ənúwō lə gbɔngbɔn mə. ⁶ Đói àkande ntiran jia, əkú á, vəa à kandegbɔngbɔn kókə ji à, agbə kide ηtifáfà lə mə. ⁷ Doa à kande ntiran jia ηnyɔn nə Mawu ò, do ntiran ηbúbənə Mawu ye se i ηkà tenyuñ wəe cào. ⁸ Aməkə lə ntiran mə deàwō wo ηkatejuñ nyɔn Mawu ye ηkɔ ò. ⁹ Gànämən, mi ηlə ntiran mə ò vəa mi le gbɔngbɔn mə, nə ηnyi nyàwó i nə Mawu ye gbɔngbɔn lə mian mə. Vəa nə aməde ηwø Kristo ye gbɔngbɔn deà á, ηká nyi yetɔ ò. ¹⁰ Nə Kristo lə mian mə, mian ntiran ku lə nuvəen mə, vəa gbɔngbɔn à lagbə ləmə tó mian ηti kókə mə. ¹¹ Nə aməkə fən cō aməkukúwo mə ye gbɔngbɔn lə mian jià, aməkə fən Kristo lə aməkukúwo mə àn, ána agbə mian ntiran kúkú, to ye gbɔngbɔn kə lə mian an mə. ¹² Ífia, nɔnviwo mi dú fen vəa ηnyi qdə ηutiran nə mian nən agbə lə ntiran nə mian nən agbə lə ntiran mə ò. ¹³ Đo nə mi lə nɔagbə lə ntiran məàn, mian kú, vəa nə ηnyi lə gbɔngbɔn mə, mi wú ηutiran mə nuwo à mian nɔagbə. ¹⁴ Đó kə Mawu ye gbɔngbɔn lə kprə amə súgbə, amənàwō nyi Mawuviwo. ¹⁵ Ne miawo à, mi ηgbə xɔ vɔnɔn kide aməxrexre ye gbɔngbɔn o. Vəa mi xɔ qdəqə ye gbɔngbɔn kə mi səñjún qdənə axa bə. «Abba, dada!». ¹⁶ Gbɔngbɔn ηta qdənə disa nə mian gbɔngbɔn bə mi nyi Mawuviwo. ¹⁷ Ne mi nyi qeñi, mi nyi Cinɔn dútɔ, Mawu ye Cinɔn dútɔwo. I midú Cinɔn kide Kristo, ne ηnyibə mi dú ayà kide, nə wəà qdə mi dejí kide. ¹⁸ Do ηbui'bə, əgbàayadúdúwo unwɔdə sigbə qdóqà dejí ke wo kə cónə mio əne ò. ¹⁹ Đo xixea lə nɔnté kprə mawuviwo qdəfəia. ²⁰ Đo wo cō enugbalé gbaléwo sá wɔ xixea mə, ηnyi lə ηta nujójra mə o, vəa amə kə coe neà ye rɔnron nū mə. Kákádeji nyɔngbito. ²¹ Ínyibə wo ka va qə xixea lə vəvəsésá m, l

Chapter 9

frafi m, í wɔa dée tó Mawuviwo jidúdú mə. ²² Do mi nyan bə xixéa sée lə sé vəvə í lə wɔ də dedú lə vəvəsəsə mə kəkə va nà əgbá. ²³ Vɔa ɳyŋi nə qede i ò, vɔa míawo cá kə xɔ əkú cencen kèle-kèle tə ye gbɔn gbɔn mə àwo cá mi lə sé vəvə lá mian ɳtawo mə, í lá notə kpɔ mía ɳjútíran ye dédé kide ye xɔx̄. ²⁴ Do kákàdeji nàn í demi lə ma. Vɔa ənú kə mi lə notə kpɔà, mi ɳkpɔe hɔdó o. me ígbá va nɔnnətə kpɔ enú kə i lákpɔa? ²⁵ Vɔa nə mi lə nətə kpɔ ənukə mi ɳkpɔ hɔdóa, mía nətə kpɔe lə ji qódó mə. ²⁶ Nənə ká gbɔngbɔn à ca lə kpáde míjún lə mía gbɔj̄-gbɔj̄ mə. Do mi ɳnya de qecá ò vɔa gbɔngbɔn ntà wɔnədəs qe mía tó xó. ²⁷ Aməkə lə dō əjíwo kpɔa nya gbɔngbɔn ye súsú, do əxɔnə nə xɔse tɔwo tó Mawu ye jijimə. ²⁸ Mi nya bə Mawu wɔ ne ənúwó sée bə aməkə rɔenawo nányɔn, kide aməkə i yɔ có jɔjɔməwo ɳɔn ɳrɔn qecáto wo bə: «Enú qdesiađe wɔmə ənú ɳyɔngbi dedú». ²⁹ Do aməkə ídeside jənkɔàwo, əwo bə wɔa sɔkide əvìa, nə ànyi ɳukúvi lə ɳoviawo mə. ³⁰ Aməkə í jradódeáwo wo ínyi aməkə íyɔwo Aməká íyɔwoà, əkɔwo ɳuti, aməkə ɳuti ʃkɔwoà, ədówodjeji. ³¹ Ne mía nu có ənunawo ɳú mɔn? Nə Mawu le kide mi, me í la nyi mía ket? ³² Aməkə gbə əvía de í wo wui cagbə mítə, nū kæjíjí nà námí ənúkə lə sià wó séé ò. ³³ Me ilá co nyɔn de Mawu ye mə càncàn ɳyń? Mawu ɳtá i kɔ wo ɳun. ³⁴ Me í la tejun có kúfio? Kristo í nyi aməkə kú cagbə mítə, í vəvədə tɔà ye í fɔn có amkukúwo mə. Ele qúji kide Mawu lə búbúmə, ye ínyi aməkə lə qe kúkú de mía núvən tá. ³⁵ Me, nɔmí nüké í lá mami có Kristo ye rɔnrɔngbɔ? Aya dúdúà, xáxàa, fifeà, aməxáxáa, afɔkúà nɔmí enú wúàma? ³⁶ Sigbə ne wo ɳrɔen deà «Cagbə tɔwo í wo wumi lə ɳkækəa ma sée. Wó cɔ nu də sigbə aringbɔvi kə wo káwúà wo əne.» ³⁷ Lə ənú hina wo sée mə àn, mi nyi jidutɔwo lə aməkə rənmía gbo. ³⁸ Do ɳkandeji bə əkú i à, agbə i à, Mawu ye dotɔ ià, jidudu ià, xíxəamə nū əgbatɔwo ià, kə lá va víaawo i à, ɳúsénwo ià, ³⁹ Enú yi jíjá, ənú yídò ià, ənú kə mawu dóa qəken, ɳká má nyen kiid Mawu ye rɔnrɔn k icó tó mía xɔnamtɔ yésu Kristo jí à mə ò.

Chapter 9

¹ Ún nū nyɔn dòdó lə Kristo mə, nyà ùn xó nə viò, í tñj jí di nə sée lə gbɔngbɔn kòkò mə, ² Nə nyatɔ vəvə səsə kide xoməfiɛn mavɔ lə tñj jímə de. ³ Do unjí bə wɔà kpófidejníjú nə wóa mán nye kiqə Kristo mə nə man rɔn tñj ɳovivó aməkə wɔdəs sibgə ənye enàaň wó. ⁴ Israël tówo íwó nyi. Wó xóx̄, qódó dáejí, kađfédé, wó xɔ əsea. Mawu sènsèn kide əzé qede lə wosi. ⁵ Tɔgbí kə mə Kristo dō cóawo nyi ɳtiran, ye kə nyi Mawu nə ənuwo sée, wɔa kafui tègbèe: Áce! ⁶ Hína ənyíbə Mawu ye zé dədəwo gen o. Do ɳúnyí aməsiamə kə lə Israël wo ínyí Israël ví ò. ⁷ Ǝgbənyi Abraham ye jíjímə viwo qede ínyi əviwo o. Vɔa «Cò Isaac jí í wo yo jíjí mV awo cò» ⁸ Ye gɔmə í nyi bə ɳtiran mə viwo nyi Mawu viwo o, qevi kə wo qezé neawo wo cɔ sigbə Mawu ye jíjímə viwo ənə. ⁹ Nə əzéqədə nu kə: «Ganamədoa, ma va i Sara ají vi». ¹⁰ Ínyi hìnà qədə i ovɔa Rébeka ca fɔcfú nə amədəkən a ke nyi mian dádá Isaac, ¹¹ Do wo njí deviwo qe ne wɔa wɔ núvən nɔmí nunyɔngbi o, ne Mawu ye jíjí to càncàn mə na tejun její, ɳkanyi to ədçwo wɔwɔ mə o, vɔa to aməkə yɔa jíjímə. ¹² Enú ne bə «Evi jenjkɔta ye í la aməkə le dekejémə». ¹³ Sigbə ne wɔ ɳrɔen de əne « Un rɔn Yacubu í Ȧ Esau» ¹⁴ Ne mian nu mɔn? Mawu ye kojó qódó i a? ɳka vamə gbađe o. ¹⁵ Do ənú na Moïse bə: «Ma kpɔ adɔnū mə ne aməkə jró un a, i qo akɔ fafa ne aməkə un lají a» ¹⁶ Ína ɳka co aməkə lə jíja nɔmí aməkə lə sudu a gbo o vɔa co Mawu ke amənū dunu adɔnū nea gbo. ¹⁷ Do ənú ɳrɔn ɳrɔn a nu ne Pharaonbə «Cagbə tñj jíjí na tɔ í un dō wo dejí ne tñj ɳusén na wɔdɔ lə mian jí nə mian kaka tñjko le anyigbanjí sée. ¹⁸ Nə ínyí i Mawu fá ne xomə de aməkə i jí, í na sənju ta qe aməkə jroejá jí. ¹⁹ Áa nun nɔntɔnbə «Nu kei jɔ í kpɔtɔ i lə agɔ jəjə? Me í tejun gba Mawu ye jórò?» ²⁰ Ȧwó aməgbətə nu kée ənyi í la kɔntru Mawu? Enú ke wó túa wó túa la tənjen biç aməkə wɔe bə: «Nu ke ijo i əwɔməlea?» ²¹ Ȧzé mVtɔ un do ɳusén de əkójí ne acɔe wɔ agbàn gàngàn kide agbàn ke wɔa zan ne ɳkækə qekáa? ²² Ne mian tejun mu mən ne Mawu bə yeawɔ xɔməfiɛn í ne wɔa desi ye ɳusén, ye jidódó, ye xɔməfiɛn kə Ȧkpadi de ne crɔnɔcrón. ²³ Ne mian nu mɔn ne í wɔ ənunawo bə mian desi ye dododejí fixɔxɔ, ye dɔnū kpɔkpɔwo ke í kpadi de ne ye ɳutikòkɔ? ²⁴ Nə mian nū mɔn nə í wɔ núnawonə míawo kə í yɔ có jímaxo setɔwo məawo? ²⁵ Sigbə nə í gba nui lə Osée mə. «Màa yo bə tñj dukɔn aməkəwo ənyi tñj dutɔ o kide rɔnrɔntɔwo aməkə ənyí tñj rɔnrɔntɔa o. ²⁶ Í ànyi əne lə fí Ȧnui newo lea: "Mi Ȧnyí tñj dukɔ o". Ləna àn, wɔa yɔwo bə Mawu lagbə viwo.» ²⁷ Esaïe fàn aવ có Israël ɳun: «Ne Israël viwo me sugbò de sigbə axútà kò ənea, anyi amə kpətiawo kə wɔa xɔneawó. ²⁸ Do lə madinđiŋ mə an axotɔa la wɔ de ye nyɔn jí lə anyigban jí sée. ²⁹ Í sigbə Esaïe nui de əne an : ""Ne ahuà wɔwɔ xótɔ ɳgbə jíjímə wo de de ɳgbə ne mí an, mian trɔ zú sigbə Sodome í mian qí Gomoorrhe". ³⁰ Ne mian nu mɔn? Ne jímaxɔsətə kə ejí qədəawo, wó kpɔ dədə; dədə to əseamə. ³¹ Vɔa Israël ke lə jí dədə có əseamə an ɳkpɔ o. ³² Nuka ijo? Do wó ɳlə zòn lə xɔsémə o, vɔa lə ədɔwə wó ma. Wó kre afɔ de ənúkrinín kpə ɳun, ³³ Sigbə ne wo ɳren de əne. «Un cɔ ənúkrinú kpə de Sion de, əge jíjíwo kpəwo. Amə kə kan qe jíja ənjún ɳka kpən o».

Chapter 10

¹ Ȧoviwo, ənú kə unləjí kide tñj qe xoxó nə Mawu ne wó í nyi bə wɔa xɔ nə wó. ² Do un nū có wó qe vəvə Mawu vɔa ínyí lə nu ɳyànyà mə o. ³ Wó Ȧròbə Mawu ye kójó dòdó í wó nə wo ɳtawo kójó. Wo əwɔnə qe Mawu ye kójó dodo jí o. ⁴ Do Kristo ye va xɔ ɳunsen le əsea si bə aməsiamə ke akandejia, wɔa yɔe bə amə dòdò. ⁵ Mose Ȧrɔende bə: «Amə kə la jə agbàgbà bə yea no agbə le əsea mə pépépéra, ànɔn kòkò lə əséà mə. ⁶ Vɔa ənú kə wo nu co amə dodo ɳuna í nyi bə «kà nu nə tɔ jí bə, me í ka yi jíñkori man o? Ȧka didi Kristo kpətə ne. ⁷ Kà bìo sə bá mə í la có akpɔkpɔ mə va maa o. (À nyibə Ȧtɔ cɔ Kristo í seyi aməkukuwo mə.) ⁸ Vɔa ne Ȧnyina lə nu mɔn? «Ȧtəbə gbowo de, í le tɔ nu mə kide tɔ jí mə» ⁹ Do nə ənú có tɔnú mə bə ye ínyi xɔnamətə, í Ȧkandeji lə tɔ jímə bə Mawu fɔen có aməkukúwó mə ànxɔ nəwó. ¹⁰ Do có jímə í amə ye xɔsə wɔ nə amə dòdò, í ye nū nà nū núvən kə í wɔàwó nə xɔx̄. ¹¹ Do wó Ȧrén də bə. «àməsiamə ke lə kändējia ɳka dú ɳkpən gbađe o». ¹² Vówó tótó Ȧlə Juif tə kide Grecɔ mə o. Xɔnamətə qekən í lə wɔsi. Ȧnyí ne ənú xɔxó ne aməkə yəneawó see. ¹³ Do aməsiamə kə la yɔi axotɔa ɳkɔa wɔa die lə ye yađúwó mə. ¹⁴ Nə wɔa yɔe mɔn, aməkəjí wo Ȧkandeji o? I ne wɔa tejun kandeji mɔn, aməkə ɳun wó ɳu xɔnú có nəwó o? Ne woa wɔ mən í see ne amədə un nuí o. ¹⁵ Ne wɔa qe gbeđaň mɔn ne wo Ȧdowó o? Ke

Chapter 11

wo ḥren de bə. «Wo nyàn kpōkpō, aməkə lē də gbe fən ənyon nyɔnggbivo.»¹⁶ Vəa wó see ɿdótó ənyon nyɔngbi o. Do Esaïe nu bə: «Axótó me í xɔ mían nyɔna jí se?»¹⁷ Xòseà có ne ənú kə wó séà gbo, kide ənú kə wó sénè có Kristo ún à wó.¹⁸ Vəa un nu bə. «Wó ɿséa?» Wó se fée! Wó gbo di lə anyigban an see jí. Í wo nyon yi xíxea vɔxó.»¹⁹ Un gbo le nu ba: «Israël ɿnyanan?» Kələkələa Mose nu bə: «Mà gri mían ɿuhàn to ənu kə ənyí dua mə. Càgbə ədú mānyan ɿunudetə mà gri mían xɔməfièn.»²⁰ Í Yesaya doji í nu bə: «Un kpɔwò lə aməkə bjian wo mə, un disa dekiən ne aməkə ənyo un a wó o.»²¹ Vəa có Israël ɿuna ənubə: «Un ketíj lò də ne dukɔ agranjetə kide dükɔ mābùamətə.»

Chapter 11

¹ Un nū bə, Mawu gbo ye dukɔ í à? Ó. Do nye ca ɿun nyi Israëlto, Abraham ye jiji mə vi kə nyi Benjamin ye kpà xó. ² Mawu əcɔ ye dukɔn kə í desi də ɿɔcàa dankpiŋ ó. Mí ənyà ənukə ɿron ɿron à wo nū có Elia ɿun à, sigbə xɔməfièn lé le Mawu ye ɿkuvime də Israel viwo ɿun à? ³ «Mían xɔnamətə, wó wú tɔ nyɔnnu də tɔwó í danhan vɔsà tɔxó a wó. Nye dəken í wó gbo lə jí bə wo awú nye ca.»⁴ Vəa nə Mawu qo ɿun ne mɔn? «Un dò jí amə kawui blàton tóxó amàdre kə wo ədətagú nə baal kpɔ o.»⁵ Nənə lə əgbà ma əgbe kpɔtò amədewo cagba amənuvəvə ye càncàn an to. ⁶ Vəa na ɿyí amənuvəvə to í a, à nyi bə əgbənyi tó ədɔwɔwɔ mə í ó. Nənə oà amənuvəvə ɿkagbə nyi amənu vəvə ò. ⁷ Nu kəyi? ɿnukə Israël lə jia ɿkpɔ o. Vəa aməcàncàn wo kpɔè, i kpɔfia senjuṇ. ⁸ Nənə tútú wo ɿrɔen de ne: «Mawu nàwó tóxó deka nɔnnɔn ye ɿbɔngbɔn, ɿkuvi kə wo ɿkatejuṇ se tó nu keke ne ɿkəkə nàa o.»⁹ Í David nu bə: «Ne wó kpɔnwó nà nyi adò, fencà, ənukrinukpə, Mawu ye xóməfièn ɿewo ɿun.»¹⁰ Nə wo ɿkuviwó na ɿyɔn ne wó ɿka gbo tejuṇ kpɔ nū o. Wó ɿgbatúma wo na xà.¹¹ Un lə nu bə «Wó kré àfò kəkə í dó la gènjèn an?» Ó. Cagbə na tɔ, kə wó genjen í jimaxɔsetɔwó kpɔ xɔxɔ cagbə nə əmuhàn na nyon lə woma.¹² Nə wo gèn gèn jèn nyi əhó nu le xixəa kiđe wo bùbù nyi əhó nu ne jimaxɔsetɔwo, nənə wó un na lɔn kúkú ne wo o?¹³ Ifia un lə xónú nə jimaxɔsetɔwo ne un kpɔtò í nyi jimaxɔsəsə tewó mə dədɔ dea, enu lə viviјun kə ənyi Mawu yə dəwɔtə lə wó mə an.¹⁴ Tá mu nyon à va nyi ənjuliàn nə nye ɿtāa nəvivó. tā mü nyon mían xɔnə amədəwo lə wóma.¹⁵ Do nə ɿnyibə wó ɿbəgbə la hàn xixəà gɔmə sese ovàa, nū kéefi la jɔ wó ənà xɔwó ò, ne nannyi agbə le aməkukúwo məà?¹⁶ Ne əku cencen kəkələtɔwo ɿti kà nənə ke akumə kànkàn ca la nyi. Ne ati ye kè ɿti kɔà, ye lɔviwo cà ɿti la kɔ. la kɔ¹⁷ Vəa ne aləviwođo hàn də í əwó ke nyi əgbəmə ye miti wó cɔwó qə wo tóxó, í wo cà ədu alə lə əxó nū kə le amətia ye kə məan mə,¹⁸ Kàa wɔ akɔ lə aləviwo ɿ ò. Vəa nə ale wɔ akɔa, na nyan bə ɿyí əwo í hen kəawo de ò, vəa əkəwò í hen wo den.¹⁹ Á nū xɔntɔn bə «Wo də aləviwo bə wɔa teju cɔ un də wó tóxó»²⁰ ɿnyon dódó! Càgbə wó jimaxɔsə to yi wó cówø, vəa wa ləbənə tɔ xɔse kà lə kánqé dekiwo jí dódó, Mawu vɔnɔnɔn na nòn mə wó.²¹ Do nə Mawu vənəmə aməwó nū an àvə wó cà nū.²² Wɔ ənú nyɔngbi nə na ɿenjuṇ nòn Mawu mə. Do gà deka mə àn Mawu ye xɔməfièn va juif tɔwó jí í wo gèjèn. Vəa Mawu ye nyɔnnyyɔn là và newó, nə wókpɔtɔ lə ye nyon dódó mə. Ávə wó cá wó ɿjú.²³ Í ne wó ɿkpɔtɔ lə wo jima xɔse mə deà, wɔà tɔ xɔwó. Dóà Mawu lá gbo tənjuṇ tɔ xɔwó.²⁴ Do ne ɿyí bə wó cowó lə əgbə nə mi tí ɿun, í lə xíxeamə rɔnɔn nū wó cówø de amí tí dódó ɿún à, nū kə ijo í wó ɿkatejuṇ cə Juif wó nūvɔen wo kəwó ò?²⁵ Do nya ələjí o, ɿnviwo, bə mían ənyon bəbə lə manyàn o, ne mí ɿka nyi ənu manyan tɔwó o. ɿnyon bəbə la ye nyi Israël viwo jí tri-tri ye kpà qekə, gboxó nv jimaxɔsətɔwo sée na dō mə.²⁶ Nene í wo xɔnə Israël sée, sigbə wo ɿrɔen de. «Xɔnamətə la có sion í la qə yakubú lə Mawu mavɔn mavɔn mə.²⁷ Hilà ye í ka nyi əka caca lə nye kiđe wó mə ne un va cɔ wó nūvɔen wó kəwó.»²⁸ Lə Mawunyɔn kpàxóá. Wó nyi kətɔwó cagbə miantə, Vəa lə akpadóxóá, əcɔ kə wó càn Mawu à gbo, wó rən wó cagbə wó qəda tɔ.²⁹ Do Mawu ye nū nànnàn kiđe ye yóyó un dɔri ò.³⁰ Do qe càa mi bú nə Mawu o, vəa ifia wo kpɔ adanú mə nə mi cagbə mían mə mabú ma bú tɔ.³¹ Nənə kə Juif awo ca gbo amə mabú. ɿnu kə dō comə í ɿyibə kə wo cɔ mían nūvɔená kə mí añ, wo cɔ wó cawo tɔ kəwó.³² Do Mawu kpadi amə mabuamə wo sée cagbə tɔ ne acɔ wo sée nūvɔen wó se kəwó.³³ O Mawu ye dəkuwo sugbø sà! Ye ɿjún nyànnyyàn súgbø. Í mi kà tejuṇ se ye nūwɔwɔwo gomə ò!³⁴ Do me í la tejuṇ se Mawu ye súsí wó gɔmə? Í me í va nyi ye dañún do ne amətɔ?³⁵ Lə fi, me í do ənú nə Mawu kpɔ í à tuí ne?³⁶ Ao ənú ɿesiaqe có gbo, tɔ jí, í nyi yeto. Ye tɔ í nyi dodoji có ifia íseyí mavɔ mə. Acè !

Chapter 12

¹ Un lə có miantə nənvinyewo bɔ tó Mawu ye dənú kpɔkpɔ mə bə mían cɔ mían ɿtiran wo sigbə vɔsa lagbə kɔkɔ kə Mawu la xɔ, kə nyi subɔ subɔ dòdò.² Mí ɿka sɔ kiđe xíxeamə nūwó ò, mí tɔ kiđe mían tamə susu ye yeyewo, ccagbə ne mian nyan Mawu ye jójró.³ Í un lə nu bə cagbə amənuvəvə kə wo cɔ ɿun a tɔ, aməde ɿka bú súsú gangan wú qekia ò. Vəa wo bú susu lə ɿjún nyannyan mə sigbənə Mawu nà wó xɔse ənə.⁴ Do mían gɔtó nūwó sugbø vəa wo ɿwɔnə ədo qekən à ò.⁵ Nənə kə mía cawo mía cawo mí nyi ntiran qekà le Kristo mə vəa mi í mí gbo nyi amə vóvó.⁶ Mian nū nànnàn wɔlə vovo sigbənə wó na mí amənuvəvə a ənə. Nə aməde xɔ ənyon nūdε ye ɿbɔngbɔn a, na zen lə xɔsəama.⁷ Nə aməde xɔ ədɔ wòwò ye ɿbɔngbɔn a na wò dɔ. Nə aməde xɔ ənukpramə ye ɿbɔngbɔn a na kpranú.⁸ Ne aməde xɔ əgan do amə ye ɿbɔngbɔn an nà dogan amə. Nə aməde xɔ ənúnanàa ɿbɔngbɔnan, na nàn nū. Nə aməde xɔ aməkpɔkpɔ ye ɿbɔngbɔn an na lə bə í wò. Nə aməde xɔ adɔn nū kpɔkpɔa, na wɔe kiđe vivi dódó.⁹ Gangangjan ɿka nòn rɔnɔn mə nə mí o. Mí tri ənūvɔen nə mían wo nū nyɔngbi.¹⁰ Mí rɔn mían qekiwó nə mían bú mían dekiwó.¹¹ Mí bì də mían dekiwo ɿun, lə gbo gbo mína ne mían ɿbɔngbɔn na riké. Nə axɔta tɔ, mí wɔdɔ nə.¹² ɿnú na vívina mí lə kánkàn dejí mə nə còmə, mí dojí lə mían tətəkpɔwo mə nə mian ɿenjuṇ lə mđəxóxómə.¹³ Nə xɔsetɔwo nū hiànwɔ, mían bide wo ɿun. Mí to mɔn ɿesiaqe bə mían nyi ənú nyɔngbi wòtɔ.¹⁴ Mí yra mían kətɔwo, mí ɿka kpɔvi dewo ò.¹⁵ Mi konú kiđe aməkə lə vivi sesemə deawo. Mí fàn avij kiđe aməkə lə fàn avij wó.¹⁶ Mí wɔnú qedú kiđe tamə súsú dəken an. Mí ɿka wɔ akɔ lə mían súsú mə ò, vəa mi xɔ amə nyɔngbiwo. Mí ɿka nyi adañún qetɔ ne mían ɿtawo dekiwó ò.¹⁷ Mí ɿka wɔ ənvɔenđe aməkə lə jí ənvɔen nə mí ò. Mí wɔ nu

Chapter 13

nyɔngbi lə aməsiamə ye əkúvímə.¹⁸ Mian ɳtawó mi ɳka do ənven vɔen tóxó ò, migbə Mawu də ne awəe kide ye xóməfiən.

¹⁹ Do wo ɳrendə bə. «Enye i do nə tóxó ne aməvəen, ənye i tú ne fēn.» Axótə i nuí.²⁰ Vɔa nə fúfe lə le tə kətəa nən ənú ne adú. Nə əcikomə i lə tínàñ, nén əcí ne anú. Do ne mí lə wɔnə àñ, anyí akàn kələ bázó i mí bə de tá də.²¹ Enunvəen ɳka dú mían jí ò, vɔa mí dú ənunvəen wɔwɔjí kide ənu nyɔngbi wɔwɔ.

Chapter 13

¹ Aməsiamə na bú ədu& ɳkənətə ganganwó do əgàn de ɳule kə ɳcó Mawu gbo ò. I əgan kə le awo, Mawu i qówó.² Ye ídə nə aməde gbə əganwó búbúa, un wɔ qe Mawu ye sejí ò, i Mawu la do ye kójó kidewó.³ Do ədu məganwo ənyi ənú danhen towó ò vɔa wó tunə mən de ənunvəen wɔwɔ mí jí bə yó ɳka vɔn vɔn ne əduməganwó à? Mí bùwó nə woà kafu mí.⁴ Do ənyi Mawu ye də còtò ne tə nyɔnnyyən. Vɔa nə mi lə wɔ nūvəen an mían le vɔnvnən, do ənyi cagbə ənuken tə i wó wɔ ɳusen kə wɔa sej dən tó ne aməan də ò. Do Mawu ye dɔwɔtə i nyi, i wɔnne xóməfiən de aməkə lə wɔ nūvəen an.⁵ Ye i qđ la bui, ɳkanniyí cagbə ətó dòndən tə ò vɔa cagbə mían jí tò.⁶ Ye ídu i mí tunə takəe. Do ədomə mə. Ganwó, Mawu də wɔtə wó nyí i na le lèbè ne ənunano tegbe.⁷ Míco aməsiamə ənú kə nyí ye təa ne: tákəe ne tákəetə, əmɔnjiho ne aməkətə iñyí mɔnjí nòà, vɔnvnən ne aməkə wó do la vɔnvnən ne àñ, búbú ne aməkə wó la búa.⁸ Mí ɳka dō nyɔn kide aməe ò, mirɔn mían dəkiwó. Do aməkə rɔn xrɔà wɔ də əsejí.⁹ Do «Do ɳkawɔ mantélé ò, ɳkà wúamə ò, ɳkà fífí o, aməbu ye nu ɳkà jrówo ò.» I ne əse buwo gbe lea wo lewó de ənyɔn núnū lla mə «À rɔn nɔnvio sigbə wò ɳta ənə.»¹⁰ Rɔnrɔn ɳjēna ɳjēna abí amə xrɔ ɳún ò. Rɔnrɔn i nyí əseaji wòwò.¹¹ Cagbə natɔa, mí nyanyan gamə, bə gamaən sún ne mían nyón có arɔn mə ò. Do mían nuwɔwɔ tóxó qđqđ tebə wú ɬeca kə mí xɔse akàakà à.¹² Ezan do sugbə i ənjún tebə kékə. Mían wrɔnbə zúbrumə nuwo wòwò nə mían cɔ kákre ye gawú dó.¹³ Mí zɔn azɔnrí dódó sigbə ɳkəkəmə enə. ɳka sigbə əgbəməranwo nu wɔwɔ ənə ò nɔmí àhànúnú ənə ò. I mí ɳka zɔn lə əsələ ranmə vɔen nucú nɔmí nyɔrú tə mə kide ajre wɔwɔ mə o.¹⁴ Vɔa mi dō mían xɔnamətə Yesu Kristo sigbə awú ənə, i mí ka nɔn ɳtiran mə ne ye jijíwo ò.

Chapter 14

¹ Mí xɔ aməkə ye xɔse gbɔjò nə mi ɳka qđ kójó kide ò.² Amə dəkà wɔ xɔse də bə ye xɔse gbɔjò ya bə amanuwó qeđe i ye adú.³ Nə aməkə lə dû nuwo sée ɳka kó aməkə unle du wo see ò. I aməkə unle dû nuwó séea ɳka dō kójó kide aməkə le du wó sée ò. Do Mawu xòe.⁴ Me wɔà nyi iłə dən nyɔn kide aməke le wɔdə ne aməbu? Nə i nɔnte nɔn mí əgèjen an əkan ye xótɔ. Vɔà à nɔnta də ye fojí dō Mawu la dō ɳusen in.⁵ Amə dena vəvə ɳkəkə ɳewó ɳewó ɳbɔxó aməbu ya cone əhó xɔxɔ deken nə ɳkəkə wo sée. Aməsiamə na kan de dekiaji lə ye súsúmə.⁶ Aməkə kpɔ ɳkəkə, kpɔ nə Mawu i aməkə dú nū, dúi nə axɔtə do əkafú Mawu. Aməkə gbə ənú dúdú, əgbə ənú madú nə axɔtə, ye cà kafú Mawu.⁷ Do aməde ələ ne dekià ò, i aməde ɳukakú nə dekià ò.⁸ Do nə mí lə agbəa, mí lə agbə nə mian xɔnamətə i ne mí gbə kú a, mí kú nén. Nə mí lagbə nɔmí nə mí kú, mí nyio ye tɔ.⁹ Do cagbə na tɔ i Kristo kú i gbə fɔn có aməkukúwo mə, cagbə nə anyí axótə de amə legbə kide aməkukúwo ji.¹⁰ Vɔa əwó ɳuka ijo i əle klasi nɔnvio? Əwó, nu keyi jo i əle de nuvio devó? Do núnā wo see, Mawu ye kojó dódó jetə kpɔmí.¹¹ Do wó ɳrɔen de bə «Ekró desiade lajə dəsiadə lajə də tí kəmə, i ađe desiade la kafú Mawu»¹² Do aməsiamə la na akɔnta Mawu lə ye nuwɔwɔ ɳun.¹³ Ye ídə mi ɳka lə dō kójó nə mían ɳekiwó. Vɔa mían nu bə le, aməde ɳkanyi ənukinu nɔmí i do fencə nə nɔnviaò.¹⁴ Un nyany i un kandejí lə axótə Yesu mə bə, ənu qe ɳxódu lə dekia sí ò, nə ənyi aməkə cə ənú yɔ duxó, ye i xódiú ne.¹⁵ Nə ənyi cagbə ənudúdú tə i wo jíga nə nɔnvivwoa, à nyi bə un gbə lə zɔn lə rɔnrɔn mə ò. ɳkà danhan aməde ke Yesu kú de ta nə cagbə tə nududutɔ ò.¹⁶ Mí ɳka na bə mían nu nyɔngbí wɔwɔ naqì kókóne ne aməwo ò.¹⁷ Do Mawu ye fíadúxó i nyi ənudúdú nɔmí əci núnú ò, vɔa cɔcɔkə, ɳtifafa kide vivisəsə lə gbɔngbɔn kókəmə i¹⁸ Do aməkə lə wɔ nə Kristo ənəan nyɔn nə Mawu ye aməwocawo jinə.¹⁹ Mí na míawɔ ənu kə la hən ɳtifafa gaà kide ənu kə la jrà aməsiamə doâ.²⁰ Mí ɳka danhen Mawu də cagbə nududú tə ò. Do ənú dəside dū, vɔa anyɔnnyú nə aməkə lə duíà, i la va nyui aməkónú nən.²¹ Enyòn bə wáa dú ran, nɔnmí wóa nú àhà nɔmí ənubú kə mə əgə jíjí lə nə nɔnvivwo ò.²² Xɔse nawó kə lə asiwó à, nanɔn wó kide Mawu ye doj doj mə. Wɔa jrà aməkə wɔnə ənú nyɔngbí.²³ Aməkə le xo nu kpɔ gbɔxó i duí a wɔa nu bə əjéagjò, do hína ɳcó xɔsemə ò, i ənu desiada kə ɳcó xɔseməan, ənunvəen i.

Chapter 15

¹ Ifià kə mi sen ɳun an, mí sen ɳun an, mí dō kpədə amə senŋun wo ɳun, mí ɳkà lə kafuú mían dəkiwo, ò.² Aməsiamə na kafú nɔvia nə ənukə nyɔnan, i sej dō nūsen en!³ Do Kristo un dō dekià de ejí o; Vɔà kə wó ɳrɔen de bə «Aməkə lə zuawó zú ganganwó jə ájinye.⁴ Do ənukə wó ɳrɔnde ɬecà wó ɳren de nə mían nu kpràamə, cagbə nə to ji dódó kide ɳrɔnrɔran wó ɳusen dódómə, mían kandají.⁵ Ifià, kə ji dódó kide əzàn dodo ye Mawu bə mían wɔ susu dekenan də lə mían dekiwo mə sigbə ne Yesu Kristo nuí.⁶ Nə kidə súsú dəkenan àñ ənú dəkenan, mían tejun do Mawu dejí kide mían xɔnamətə Yesu Kristo.⁷ Mí xɔ mían dəkiwo sigbənə Kristo xɔ mí ənə, nə Mawu ye dəqodəjí.⁸ Nə jímaxəsə tówó ca nado Mawu dejí cagbə ye dənnu kprəkpətə. Wó ɳren de bə:⁹ «Mà kàfú tə ɳkò le jímaxəsə tówó mə, i jí kàfú-kàfú ha nə tə ɳkò.¹⁰ Wó gbə ɳren de bə: «Enú na vivinəmi mían jímaxəsə tówó kide mían dükón.»¹¹ Mi gbə «kàfú axótə mían jímaxəsə tówó, axótə kə dükónwo desí à.»¹² Esaïe gbə nu bə: «Jíjimə deka la dō cō Jessé mə i la dú gàn nə jímaxəsə tówó i jímaxəsətəwó la kàn dejí.»¹³ Nə kankandejí Mawu na mí vivisəsə kide ɳtifafa, ne mían kankandejí na súgbò le gbɔngbɔn kókó ye ɳusen mə.¹⁴ Nye ɳta ca un kande mían jí lə ənú kə kanmían mə, nɔn vinyewo. Un kandejí ənú dódó, ənú nyany. Nyany dō mían mə de, i sɔgbə de i la xónú nə miandekiwó.¹⁵ Ifià ɳlə wrɔn nu nəmí kide jídódó bə. Sèŋun dówún ənu qđwó nə mi, cagbə ənu kə

Mawu nàn unànto.¹⁶ Ènú nan nan í nyi bë ənyi elè wòdè kide Yesu-Kristo í wó dò un dòda jímaxsətəwó gbë, bë ma nù Mawu nyon. Un do la wòe nè jímaxsətəwó nù nan nan wòa xowó, ne gbongbòn kòkò.¹⁷ Nènè kë, tiñ dòdò dèjì lè Yesu-Kristo kide Mawu ye nùwó më.¹⁸ Do nye lèka dòji íwròn enude kë Kristo un nùno un ò, ne ava hën jímaxsətë wò më mabubù va ò.¹⁹ Ènú kë ənyon nù-nù kë ye dòwòwò wo& wò i, desi wo lèusen, ènú nyongbiwò to gbongbòn kòkò më. Ènú nan lè dë có Jerusalem, kide ədù kë xixraðeawo këkë íseyi illyrie, un teñun mà Kristo ənyon.²⁰ Nènè í tñj jijí nyi bë ma kàkà Mawu nyon, vòa ənyi fí wo qesi Kristo ye lèka de là ò, ne nye əka vò më de amèbu ye gòmë dokpo jí ò.²¹ Kë wò wrçen dë bë: «Amèkewò wo ènù ye yòn dèken nèawo ò la kpøa, í amèkë lèseawo ò la sè gòmë.»²² Ye idò í wò túmòn un sògbò bë ma va mian gbë.²³ Ifia à tiñ tòxò dèken lègbèlè ədù hina wò më ò i jibë ma va mian gban ədindí.²⁴ Nè un va yí Espagne, an un jibë ma kpø mi va yikò, nè mian dòñun, nè kë un nyí mian xro nè lèkèkè dò.²⁵ Vòa ifia un yí kë Jerusalem í la va wòdò nè xòsetòwó.²⁶ Do vívísəsa gàngàn ínyi nè Macédoine kide achaïetòwo bë wòa jònù nè wa mònnònwó kë lè Jerusalem ye xòsetò mcan wò.²⁷ Èn, vívísəsa gàngàn í, lè nyon dòdo më bë na trò jra wò dò. Do nè jímaxsətəwó ca kpø mònnu lè gbòn gbòn më nùwó më an, dò wo dò la wò do kide wo le lètiran nuwo më cà.²⁸ Ifia nè un wò hína jróà, í kandè əku ku cencen hína jí nè woà, ma tò mian gbë nè un vayiko Espane.²⁹ Un nyabè, nè un va mian gbë, ma dò kide gbongbòn kòkò lè Kristo ye yayra më.³⁰ Ifia, novíwo un jí cò mìangbò tò axótó Yesu Kristo kide ye rònròn əgbòn gbë í senju wò ahúa kide un lè tñj dexoxónè Mawu më.³¹ Mí xòdè bë ma dò lè ma dò lè amè mabutò kë lè yudea, í tñj dò le Jerusalem an, xòsetòwo na xòe.³² Mí xòdè bë ma teñun va míagbò kide jijí kpøkpø kide Mawu ye jijí í nè ma kpø gbòn gbòn lè mian gbë.³³ Nè Mawu ye lèutifafa na nòn mian wò séé jí. Acè.

Chapter 16

¹ Ún lè disa phoeb&, mian nònvi nyonrú kë wónàdò lè cenchrées² ye dèxòxò më, nè mian teñun xòe lè áxòtò më. Mí wòe sigba amè kòkòwo ènè, nè mian kpàdèjún lè ènù dèsiàdè kë í biò cò míagbò më. Do ètròzú kpàdèjuntò nè nye kide míawo sée.³ Mí cí Priscille kide Aquilas, tiñ dòwòwò xrowó le Yesu-Kristo më,⁴ Kë cò wò dekiwò sáavò dë tñj tà. Un lè dà akpè nè wò, vòa ənyi nè nye dèken ò, vòa ne jímaxsë tòwo dèxòhà wò sée.⁵ Mí cí dèxòhà kë lè wò xómë àn mí cí Epainete tñj ròròntò, kë nyi Kristo ye kú cèncèn lè Asia.⁶ Mí cí Maria kë wòdò sennjù-sennjù nè mí.⁷ Mí cí Andonicus kide Junias, tiñ jítòwò kide tñj xrowo lè ayadudu më. Wò lè vèvèdè lè Mawu ye mèdòdòwo më kë lè kristo më dë jènkòan wò.⁸ Mí cí Amplias tiñ rònròntò lè áxòtò më.⁹ Mí cí Urlain amèkë wónà dò kide mí lè Kristo më, kidè stachus tñj rònròn tò. Mí cí, Apellèes Kristo ye kandeji tò.¹⁰ Mí cí amèkë lè Aristobole ye xomè awo.¹¹ Mí cí Herodion tñj jítò. Mí cí amè kë nyi Narcisse ye xómats, kë lè axótò më an àwò.¹² Mí cí Tryphène kide tryphose, k l wòdò vèvèdè lè axótòmèàn, mí cí Perside rònròntò nyonrú kë wòdò súgbò lè axotòmè àn,¹³ Mí cí Rufus: amè cancan lè axotomè kide ye nànà kë nyi nye ca tòà.¹⁴ Mí cí Asyncrie; Phlegean; Hermes, Patrobas, Hermas kide nònvi kë lè wò gbeawò.¹⁵ Mí cí Philologue kide Juli, Nérée kide nònvia nyohrú, kide olymp, kide amkòka kl wò gbë dë wo sée.¹⁶ Mí cí mian dèkiwo kide vívídodo kòkò. Mawu ye dexoxà wò see címí.¹⁷ Ifia un jibë, nònviwò, mian bú tamè cò amè. Kë lè hën mèmà kide gen gen kë cò nè ènukè wò lèkpramian wò ò jú. Mí trò lè wò yóma.¹⁸ Do amènawò nlè wò dò nè Kristo mian xótò ò, vòa nè wò lètawò xòdò. I pë ənyon vívíwo nùnùmë àn wòà brè əjí manyandè wò.¹⁹ Do mian bùbù ye kpàdèjù dò xixeeammë sée. Ènú lè vívíín de mian jú, vòa un jibë mian nyi amè nyan nyúnù lè ènù nyongbi më, í amè màn nyan nyúnù lè nùvèn më.²⁰ Lè mèdiín më Mawu áfànnyà satana lè mian fotiwòmë. Nè axótó Yesu-Kristo ye amènuvè vè na nòn mian jí.²¹ Timothée tñj xòò lè dòmè, ci mí í Lucius, Jason kide sosipater, tñj jítòwò cí mí.²² Ènye Tertius kë lè wròn wema lèa, un lè címí lè axótò à më.²³ Gaius tñj xótò kide Mawu ye dexoxhà see xotò, lè cí mí. Eraste ədù gàngàn hòjíkpø^tò, ci mí kide nònvia Quartus.²⁴ Nè mian xótò Yesu Kristo ye amènuvèvè nan nòn mìawò sée jí! Acè!²⁵ Ifia nè amèkë sagbè dë bë ye ana bë mian kpø tñj nyon nyondji an dò, í la dò gbafan Yesu-Kristo ye amrimànù kë wo soju wrà dë ye tòxò díindí.²⁶ Vòa wò senjù disa íwò dèwò di sa tò ənyon nùdè yé wrònwròn, to Mawu mavò. Mavò yè sèwò nè jímaxsətəwó xòsea bùbù.²⁷ Nè Mawu nyúnù nyantò gàngàn to Yesu Kristo jí, dòdò dèjì nan nyi yètò tegbèè. Acè.

1 Corinthians

Chapter 1

¹ Ènye Pòlù amèkë wòyò to Mawu yè mènùvèvè më, bë mává zun Yesu Kristo ye mèdòdòwa kide nònvi sostene i lè ñ ron wemá ilá.² Mí lè lèren qidà korinto hamèa kide amè kënjú wo kò i wò lè dòha kide yesu kristoawo. wò yò mi kide amèkë lè sùbò miáxòtò Yesu kristoawo có à fisiasiá vò nè wá kò miáñjú. Yesu iny miáwò see xótò.³ Mawu mia mègán kide àxòtò Yesu kristò nà vò miánu nà fàfà nàvá miá ji.⁴ Ndènè àkpwò na Mawu gásíágámë dë mianta bë ètò Yesu kristo jí ívè mianu.⁵ Èyrà mi kide nuxò kide lèununyányá lè enù dèsiádè më.⁶ Sighbènè mi lè dè kúnu nè kristoawo cá dòkè lè mia më.⁷ Kèkè, kë mi lè nònè kpò gamè kë Yesu kristo qoa gbòngbòn më yayrà dèsiàdè sun miasí xòxò.⁸ Yèntà lá kprònmì, quxo dèkén nyà nòn miajanù lè kojò dògbea o.⁹ Mawu amèkë yò bë miavá dòha kide ye viye mia xótò Yesu kristo à ènúdodòwòtò.¹⁰ Nòvíwò, ñlè dò lèusen mi lè mia xótò Yesu kristo ye lèka më, bë enu nàsò nè mi, mámán lèka nò mian më o. Mawu qèka lè enu dèsiàdè më.¹¹ Dòbè kloétòwò nùj bë mi lè wònyon.¹² Í fia, njibë má kò nù dèká më nè << amèkë nù nà bë, nyanglè Pòlù ji>> àlò << a pollo ji>> àlò << ji>> álò <<Yesu ji>> áwò.¹³ Kristoawo mòn dà toxò vòvòdè ià ? Pòlù iwò kran dà àtiñjú dë miata à lò ye lèka mèi wo lè Mawu ci nè mi lè.¹⁴ Ndè àkpwò nè Mawu qobè tòvò nè krispus kide Gaiusa nyèn gbë lè Mawuci námèdè lè mian më o.¹⁵ Cágba nè amèdè lèkává nù bë wòdè cita nèyè lè tñj lèka më o.¹⁶ Nlè Mawuci nè stefáñas ye xómë see. nyè lèka

Chapter 2

dəjì bə ɳgbə dəcita ná mə qđ o.¹⁷ Dobè kristo ɳdoŋ qđqa bđ navá lə Mawu ci na mənwò o əbə məvà qđ gbəfán ənyɔnyɔeán vjà ɳnyi lə àgbətòvi ye susúnu a dobə nə iny i ensa awɔđé sigbəmə ɳusən kiđə kpənkpənmə qđkin ɳlə kristo ye tisògáá ɳj ənəo.¹⁸ Aməkə lə crjāwò bđ ábɔ nyɔn i nyi gbəfán kə ɳlə qđ cò átisogárjuá vjá Mawu yə ɳusən i iny i aməkə wo xɔ dágħáá wo.¹⁹ Wo ɳrɔn dè Mawu nyɔa mə qđ bđ. Máá i ɳununyáto ye ɳununyanyá lá crɔn , i màà xɔ migɔmə sətɔ ye nùgɔmə səsə lə si.²⁰ ɳununyáto à qđ? xixə mə ye qika dotà qđ? Mawu ɳtr̄ àgbətò viwó ɳunú nyányaa zún xrojɔjɔà?²¹ Kə xixəà tò yénta ye ɳunú nyányá ji ilə ɳrɔnbə Mawu à ejrò Mawu bə ná cò àbɔ nyɔn kə milə qđ gbəfan qđ aməkə xɔ jí sə a wo.²² Dóbè yudatòwò ji nà nukunuwó grekiwo na lə ji ɳunú ny á nyá.²³ Miáwó yá mi lə qđgbəfán Yesu kristo kə wókrán də atinjuá, átisogá nyi afɔkrənù nə yùdàtòwò i nyi enyɔfufru lə grékiwó gbo.²⁴ Vj à aməkə Mawu canwóá, ətəj nyi yúda wó à lò gréki wó kristo inyi Mawu ye ɳununyanya kiđə yə ɳusən nə wó.²⁵ Dobè Mawu ye cukujəjə nyɔnnwú àgbətòviwó ɳunú nyányá , i ye gbojɔgbo jo senjú wu aməgbətòwò.²⁶ Nɔviwó mi kpò miáwó kə wó yɔáwó! la xixəamə yə nùkpòkpò nuá, ɳununyáto wò ɳùgbo lə miámə o, húsəntòwò ɳlə miámə o i nənə kái amá sùgbɔ tə miámə kə ɳco búbú heneu o.²⁷ Mawu cò nə enú kə qđi xronçónu lə xixəaməwó sən̄ dó nə ɳkpə ɳunúnyá tò wó i cán nə enú kə gbɔjɔjáwó sən̄ dó nə ɳkpə ɳusəntòwò.²⁸ Sən̄ yijià, enúkə ɳdi ɳqđ o alə wó ɳjbunə də qđken ji oa, yə Mawu cán nà. əcàn nə enú ma nə kpòwó i na sà qđri enú xóxó tòwò.²⁹ Mawu wɔ nə ənə cagbə nə aməqə ɳkava lə ká atábú lə ɳko nén o.³⁰ Mauria kə iná mitrɔzun qđká kiđə kristo Yesu. Mawu ná kristo trɔ zun miá ɳununyányá . Ətò ji i dó kojó nə mi i kɔ miaju. Mawu tó kristo ji i xɔ mi də àgbə.³¹ Ye idò i wó ɳrɔn də Mawu nyɔan mə bə nə aməqə bə ye akɔ yə qđkiyéa nácò áxótòá kò qđkia.

Chapter 2

¹ Nən vió kə ɳ va mi an gbo á, nyə va kiđə ənyɔn kə a wɔđ də amə ji nən mi suru kə ɳ lə nù Mawu yé nyɔn dodó kə wó wrade á wó .² Cagbə nyān ɳji bə ma nyān ənyɔn də có mian gbo gakə mə kə ɳlə mian mə o mian qđ Yesu kristo kə wó kán də aticoga un ji lə mə.³ Njə mi an mə kiđə vɔn vɔn , ran mə tútú kiđə ran mə xoxo wó .⁴ Tiŋ nyɔn wó kiđə tiŋ nyɔn kaká wó ɳ hən nyɔn kadəjì wo sùgbɔ o vɔa ələgbəngbɔn kɔkɔ yé nù wòwò wò mə kiđə ɳsən.⁵ Cagbə mian xósə ɳca ci amə gbətə yé suru ji o, vɔa lə Mawu yé ɳsən mə.⁶ Mi lè xónú lə amə cincin mə kiđə sùrù vɔa mi ɳ lə xó nú có xixəamə yə súsù ɳ o kə xixə mə yé mə kprótò wó lè vā lə yi.⁷ Vɔa mi lə nù Mawu yé suru lə Mawu yé dodó kə wráde a mə suru ɳnan ka wra dē á , Mawu ya nyi də xoxo nə mi an amənuvənə mə.⁸ Aməkpòtò wó qđ kən ɳjəsi suru ɳran o, cagbə nə wó jəsi lə gaxoxo ɳ nan mə an, wo ɳ nán ròn i kán yəhawa lə amənuvənə mə o.⁹ Vɔa sigbə wò ɳrɔn de á : << Ənú kə wo ɳkuvi ɳkpɔ o, ətò qđ ɳsé o amə qđ hən ɳ susui ənū kə wó Mawu qđqđ nə amə ká ròn an wó>>¹⁰ Mawu nú nyɔn la wó dē xóxó co gboŋgbɔn mə. cagbə gboŋgbɔn kɔkɔ yá kpo nə ənù lá wó dē xóxó kəkə i sən̄ yi Mawu mə.¹¹ Mén i nyān ənú kə lə amə qđ yà ta mə i sən zən lə gboŋgbɔn gboŋgbɔn un? ! ta qđ áá , amə qđ ɳjə si Mawu mə o i sə ɳ zən lə Mawu gboŋgbɔn un o.¹² Mi ɳ xɔ xixá la yé gboŋgbɔn vɔa gboŋgbɔn kə co Mawu mə an gboxø nə mi án kpo àfənú kə wó Mawu nan mi an wó.¹³ Mi xónə nú có ənū lá wó lə nyɔn núnú kə amə cincin wò ɳká təŋ kprá mə o vɔa gboŋgbɔn. kòkò lə kprá mi gboŋgbɔn kòkò lə qđ gboŋgbɔn. Amə kə gboŋgbɔn kɔkɔ ɳle mə an, ɳka təŋ xɔ ənūdə co Mawu yé gboŋgbɔn ə o cagbə ədɔ ii nyin nén. ɳka ɳka təŋ jəsi wó cagbə gboŋgbɔn mə i wó do nə jəsi wó lə.¹⁴ Amə kə gboŋgbɔn kɔkɔ ɳle mə an, ɳka təŋ xɔ ənūdə có Mawu yé gboŋgbɔn mə o cagbə ədɔ ii nyin nén. ɳka təŋ jəsi wó cagbə gboŋgbɔn mə i wó do nə jəsi wó lə.¹⁵ Amə kə gboŋgbɔn kɔkɔ lə mə an kpo nə ənū wó vɔ a ɳka təŋ qđ amə bù wò kojo o. <<¹⁶ Cagbə mén i á təŋ nyān yəhowa súsú i a kprá mi ?>> vɔ a mi qđ kristo yé súsú.

Chapter 3

¹ Nɔviwó, nyən ɳka təŋ xonú nənmi sigbənən gboŋgbɔmən mənwò énèwó, vjə sigbə nən ɳtiranməntɔwó énèn, sigbá evi yéyéwó enən lə Yesú mən.² N nyi mi kiđá anɔnci, ɳ nyi kiđá eran ó, va nən ifia mi ɳ səgbé ó.³ Dobé migbá kpɔtɔ lə ɳtiran mən, qđbá ləfi ənūhuhan kiđá ajr̄é lə mian mən lə à, mi ɳ lə nən agbá lə ɳtiranmən i lə zɔndá amən yé ləwó jià ?⁴ Nən aməndá nu bá: «ŋ lə Paulú ji» i amən bù nú bá: «ŋ lə Appolos ji», mi ɳ lə nən agbá ɳtiran mən àn ?⁵ Man i nyi Appolos ? mən i nyi Paulú ? Edəcɔviwó ká Axotó dē edɔ asi nən, i tó wó jià mi xɔsə.⁶ N dónú, Appolos wú écí nən, vɔa Mawu ne cincin.⁷ Ké i lə nén an, ɳ nyi amən ké donú amən ké wúcí, i nyi enúqđ ó. Và Mawú i nan nən cíncín ənú.⁸ Í fià à amən ká donú kiđá amən ká wúcí à à, wó nyi qđkà, i amənsiamən lə xɔ fentu nən yé də ká i wá.⁹ Dobé mi bá lə wó Mawú də yi. Mawú də yí. Mawú yá hó i mi nyi, Mawú yá xəmən mən nú wó mi nyi.¹⁰ Mawu yá amənuvənə kə wo nanj sigbá exémento jé Adan, ɳ qđkpà gú i amənbu mən exɔ dájì.¹¹ Dobé aməndəkən ɳ katəŋ gbo qđ ekpən bu egú sigbá ekpá kə wó qđ gú, yé i nyi Yesú Kristó.¹² I fià à nə aməndá cɔ sika kprá men exɔ də ekpá ká wó qđ gúa jià, kiđá klosalo, ekpá xəhówó, egbəwó, atíwó, eran miwó alo kiđá abaya á,¹³ Yá dəwəwə lə zá, qđbá ɳkáká yé kandá la nan à zá. qđbá ezó la sən̄ zá. ezó la disà ənú ká amənsiamə wó.¹⁴ Nən ənú kə aməndá wɔà kpɔtɔdə à xɔ ý fentú.¹⁵ Uɔa nən aməndá yé də bító à, à gú, vɔa aən àn ɳtà la kpo qđqđ, sigbá wó qđ lə zomən ənén.¹⁶ Mi ɳ nyān bá Mawú yé qđxoxo i mi nyians i Mawú yé gboŋgbɔ lə mian mən an ?¹⁷ Nə aməndá gban Mawú yá qđxoxo, Mawú lə gban yá ca, qđbá Mawú yá qđxoxá lə kɔkɔ i miawó ca milé kɔkɔá.¹⁸ Miŋ ká brá mian qđkiwó ó. Nən mian mən tó dá bui bá yá já ɳununyàn lá xixá lə mən an, nan trɔ zu «ɳúnú manyàntɔ» nən avà trɔ ɳunu nyants.¹⁹ qđbá xixá i lə mən yá ɳúnú nyanyan nyi cíkú lə Mawú gbo. Dobé wo hrɔenqđ bá: «Lé wó yéjájá mən wó ɳ tā dənən dəsí ɳunu nyants ó»²⁰ Sə kprá à: «Axotó nyān bá ɳunu nyantswo qđaj qđdá ɳ qđtá ó».²¹ Ké í lə nən àn, ɳ jé bá wa dō amən qđki də éjí ó ! qđbá enúnwó séé nyi miants,²² Nən i nyi Paulú aló Appolos, aló Sefas, aló xixámən, aló agbá, alo ekká, aló egba yá nú ləqđwó, aló enu kələ va lə wó. Miants ci nyi enuanwó séé;²³ I mi nyi Kristoto i Kristó nyi Mawut.

Chapter 4

Chapter 4

¹ Nənə yū jə bē wó bu mī sigbə Kristo sūbōwó kə wó cō Mawú ényo wáwrá dē àsí nə bē mian kpó ájí, yé nyɔ kələ nyí enyo dodóá. ² Ǝjə bē ənúwó jíkpótó nánýín amə nyònñgbın kəjí wóá kándiá. ³ Lə tinyə kpáxó á ɻdàfuńń bá mian wó àló aməbú lə mian domə ná dó kojó ɻ. ⁴ Yéyídó yí miñká dó kojó amə dákın gbó hó gámèà nà vā ò, miñkádó kojò amədákín gbóxó Áxótó Yéésù ná ráó. ⁵ Ádə ənú dàsíàda kələ àzubrumə vá kandágbán ɻkó, ənu wraradàsiàda kə cō ɻjímə súsúwo gbó sáéá də gbaghangba. Í aməsiáma áxç yéto górmə cō Mawú gbó. ⁶ Noviwó ɻncó nyəki&də Ápólò nyɔn íséń na& kpđdəńń bá ná wɔmí ɻnyɔgbí ná mián kpráanú cō mián gbó "miñká yinjká káká yigbə fí nyí ríxoá ò. Yí wó wran déá ò." Bé amə dákın ɻnává lə cō dəe kia dáejí lə wó novívó domə ò. ⁷ Ǝnúkədóá meé lə kpó vòvòtótó lə wó amə áməvàá mə sééá mə? Núkəe yi su mian sí yí ɻnyí ɻfánuyí ò? né mixxe áfə áfáá nukáéyiko yí mian lə kpó mian dániwó sigbə miñkoxé ɻfəáfá əná ò. ⁸ Ǝnúdásíàda kə milejíá su mian sivjá! mitrúzó ənúñcamə sító vòá! Í mito ɻfiöldudu àn. Ányón bá mian cá mián dú fíç kídjé mi. ⁹ ɻlə súsúi bə Mawú yó mí vá sigbə amədádó kewó nyí amə kpótikpotiona kídá aməkə wócò kífí ný wókprœ yikó wùwù gbə. Lə aməwónjkumə əná mitrúzó ənúkprókpó ná xixéamə kídjé ɻndótówó kídjé aməgbágħbə wo. ¹⁰ Mírözó númeriyátówó lə Kristóta. Mianwó yá ɻnunúnyátó lə kristo mə yí minyín. Mí gbójó vòá mianwó mikpó ɻjúsán bùbù lə mian ɻjú miánwó yá miñlə dáké mə ò. ¹¹ Kéké váná gáxòxò lá nífia dèá fifé kidé cikomə dé; mí dó né awugánñgan déo awugħálə dəkawó dədəyi mi dónon wó xonə mi yàkayàkà miñdó ɻfidađé í aijò àxó cá ɻlə mián sí ò. ¹² Miwənə ɻdɔ̄ sinsin kídjé mián ɻtawó lɔ̄; né aməwó zumián mián wó mí yráná né wó tñi mányómə an mí ja nñ ɻgbàgħbà yí dróne. ¹³ Ná wó zumián müjí nə ɻnyɔcen náwó mítrézu ənú maqlinú nə xixéá bá sindá ɻgħba. ¹⁴ Nyəj lə wran ənúñá mi bá má sáń dó ɻukpən mi ò. Vòá bá má sáń kprámi ənú yí. Í sej̊ jramidó sigbə ɻvinyə rònrón tówó əná. ¹⁵ Ná midó nukprámatówó sigbə amə sáki áməwó ənáćá lə Kristo məan ɻdàdà súgbə ɻlə míaǎn sí ò. Ǝnúkədóá ɻnyədákkie, dədəyí nyín dàdà kə mi lə Kristo Yéésù tó ɻnyɔnyċiéta. ¹⁶ Yéyídóyílə kprámi bá mián tó tiín fotóhó. ¹⁷ Yéyídóyí ɻndó tímotté, tiín rɔ̄nrɔ̄ntá kídá ɻjɔ̄jët̊ ɻrinyən lə Axótó mə. Ádón tiín ná ɻkprámi vayiawó lə Kristó məá sigbə nə ənúkə kprákprálə affisjáfi lə hamə áwó mə. ¹⁸ Amədóó lə kówódákiwó glòjò sigbəná ɻnyəjgbə gbənə mian gbó əná. ¹⁹ Māa vá mian gbó lə madinñdin mə, ná Áxótó dəmónán. Nyəájķà dəsi wó nuxó gàngánnjgán tó kewó núnəa dàdə ò vòá gbə kpó wó ɻjsín cá. ²⁰ Ǝnúkədóá Mawú é fíç duxó ɻlə ənuxómə dàdə ò vòá lə ɻusin mə cá. ²¹ Nú kəá mi lə jí? ɻjəbə mává mian gbó kídá ɻtixəaməan àló rònrón lə gbɔ̄ngħbón dáká mə kídjé dōməfāá mə?

Chapter 5

¹ Mí sə bə dəndən májə májə lə mian mə de. Ǝnú nan mənkí kə ɻnuxala vodú subtotwo gbó o. Mí sə bə amə dətó lə miánma í dənnə kídə yə məgán si. ² Í mi lə yígó! mián mə lá bútamə kpó í é? Amə kə lə wó nénánú an wo dó lá dáejí lə mian mə. ³ Do kə ɻjú có lə miángbə lə ɻnútiran mə vɔá í lede kidé mi lə gbɔ̄ngbən an, ɻjú dó kojó nə amənan sigbə bə ɻjú lə mian gbəde ənə. ⁴ Nə mí bədə lə axótó Yesú ɻkommə, í tiñ gbɔ̄ngbən lede kidé mí tó áxótó Yesú yə ɻusen mə. Ún dó kojó nə amənan vo. ⁵ ɻjú wɔnə í sajú cō amə nan dasí nə Sátaná nə wa dənhən yə ɻnutiran nə yə kpónan kpó dədə lə áxotó yə ɻkəkə jí. ⁶ Mian dəki dōdódájí ɻjú nyɔn o. Mi nyān bə ənú húan húan tikkə cíkuví dəka sún bə wa sejú húan əwə xóxóá séé á é? ⁷ Mí kro mian dəkiwo lə ənú huan huan tikkə dəcák tɔá mə, nə mian nyi ənú yéyé dó mí trɔ̄ zún kpɔ̄nən mahúan mahúan. Do Kristó mian didi lə amənú zan yə kete kete viá, wo sənú sáav. ⁸ Mi nan mián dú ázan ɻnuný kidé atikə vɔ̄en dəcát̊. Vɔ̄a kidé kpɔ̄nən máhuán mahúan ənyɔndódó kídə agbənɔnnən nyɔngbiñt̊. ⁹ ɻjú lə ɻrɔ̄nu nə mi bə mí ɻnká dóhá kídə aməkə wɔnə dəndən majə majéwo o. ¹⁰ Do nyen ɻgbənəmī bə mi ɻnká dógó kídə xixéamə yəmə manyɔn séé, amə düt̊, fráfit̊, vodú sento, ɻjū jibə má nū bə mian gbənū lə xixəmənuwo gbó. ¹¹ Ifiá u.n lə wrən dódá mí bə, mí ká wó dəndən kidé aməkə mi lə yə bə ɻonvīawo, vɔ̄a í lə nñ dəndən manjə manjə ɻgbə, fráfit̊, vodú subtot, áhá numúñon, aməzút̊ nɔ̄mi víxót̊. Mi ɻnká dúnú kidé amənan mənkí cā o. ¹² I fiá nə wo átəný kpr̊o ún də aməkə ɻjú lə mawuhaməwo tójó dōdó mə? vɔ̄a mí ɻnuný kojó dōt̊ nə aməkə lə mawu hámədəwo á? ¹³ Vɔ̄a mawu donə kojó nə

Chapter 6

¹ Nən mian dōmənf̊ des do nyɔn kidé amən dēá ,a yí eçetó wò gbó lə xɔséto dē gbó p ola ayi xɔsətbwò gbó? ² Miñ nyā xɔsifwò ɻjuan i nən mi cō nyɔn də xixəoməntwo ɻjuan mi j noén tñ do kojo moiq̊i kòjéwó. ³ Mi ɻ nyorn bə miorn voi cō nyɔn də dəloí mi ɻj kə fəj cō orgbə ilà mən ò moin? ⁴ Nən moin cō nyɔn də jkékə à wó nuwó yuoin nū kə dō mi də liubú enú noin ɻjù lə enu kə wò ɻj dəfə à wò lə morwu xɔanàmən. ⁵ Ná ɻlə nən cágħbə mioin ɻukpən tó améndà ɻj nya ɻunu lə miornmən i loi təñ dēò kojò nən ɻonvi kidé fofó wò ò? ⁶ Vɔ̄a sigbə nən ɻnuornwi lédà à xɔssf̊ ɻyənən kejò xɔsə hù i eədōwɔ̄ maxsə yə ləmən. ⁷ Ká i tó bə orjṛà lə nən kristo tɔwò mən àn ə nyi giñrgin lə nən mi vɔ̄ nu kə i noin wo ɻhnorn dū agojiji yə yoi ò mi ɻnon mən nən wor brəmi bon àin. ⁸ Vɔ̄a mi noin i omənwò jà oig̊i i mi br̊ewo amənmon wò nyi miorn ɻntawò ɻonviwò! ⁹ Mi ɻ nyān bə enyɔn dōdō monù tó ɻj ka kpó mawú yə fiçdùxò cā mi ɻnká kodé vixo jì ò matslə tɔwé kidé tr̊csubɔ̄subtɔ̄wò. ¹⁰ Hoisiuwò kidé ɻjucúwò kidé jroifiwò ɻenuliżtɔ̄wò ahoinùmùnənwo kidéamən nyɔnùtɔ̄wò ojgror suiwò (wò duxkən ɻka kpó mowu yə fiçdùxò o). ¹¹ Nən orməndàwò wodá lə mion mən vɔ̄a wò kr̊o gòt̊ mən mi wò wɔ̄ mi kókɔ̄ wòx wɔmí esəj̊i wɔtɔ̄wò cō yesu kristo axot̊a kidé gbɔ̄gbə mian moru utɔ̄a mən ¹² "Wò dà ɻnuwò séé mən nən mī" Vɔ̄a wò séé ɻlə vevədà ó wo dāerùnwò séé mən ɻjū vɔ̄a nyɔn kor rɔ̄n i edə loi moin mo jàg̊o ò. ¹³ Adukanvi nyi enū dudut̊ i enūdudū nyi adənkonvit̊ vɔ̄a morwu loi dorken màjəmàjə tó ò vɔ̄a axótó tó i nyi ɻtiron i axótó lə wɔ̄ nù wò nən ɻtiron. ¹⁴ Mawu fñ axot̊, i lo fn miowò cā lə kukuwó mən kidé yə ɻsən. ¹⁵ Mi ɻ nyā bə mia ɻnirən lə kristo mən an mon fej cō enū lə kristomən i sən̊ cā kidé hasit̊ à ɻka vā mən ó. ¹⁶ Mi ɻ nyā bə amən kə dən kidé horsito frɔ̄zù dəkə kidé à sigbə

Chapter 7

hr̄h̄r̄h̄àwò núí nən on wò aməvea wò zuñ dàkà.¹⁷ Amən kə zən kidà ahotò là arɔzùn qəkoi kidà lè gbəgbəmən.¹⁸ Mi si ló dəndən majəmoijə gbə enuvən kə amən là wò ŋ ka sən yé ɳtiron ɳjú ó vəà enù moiјamoijá wətə wənən vən yé ɳtā ɳtiroin.¹⁹ Mi ŋ nys bə mior ɳtiroi nyi gbəgbəkəkoè yé dsxoxo kə lá mion mən kə mi xɔ cò mawúgbɔ? Mi ŋ nyor bə mi ŋ lè miandokui si à?²⁰ Dobà wò xrə mi qə exò qđokò ji. Mi dò mowù dəji kidà mion ɳtiran.

Chapter 7

¹ I fiá kúdə wəmán kə mí ɳrɔn nə mián wó ɳjú, "ənyón nə amə bá ɳká táló yónrún ò."² Vəa cágħə tətəkpó kə lá wè bá mián wó ənú ká ɳjéá, húcú qəsiàqđ qólá dōlá yé ɳtā yé yónrún í húcú qəsiàqđ dōlá dōlá yé ɳtā yé húcú.³ Húcú dólá cō yónrún yé cùxó jənán nə yónrún í nənə ká yónrún cár qólá wóé qđiqá ácuágbó.⁴ ɳnyín yónrún í kpácè də yé ɳtā qđiká yá gótó jí ò húcú í. Nənə ké húcú ɳjdó àcekpákpá dá yé ɳtā yé gótó jí ò vəa yónrún. Mí ɳká tó mián qəkíwó, tóvó nə għmə sésé qéká i nə għamə qé tħtu mì wó ɳjnánwó nə amə qékii cōcō nə qəxoxó. Sənyijiá, mián təj̄ tró yí qđédú, nə fútó ɳká tó mí kpó nə ənú huétá d'amə nə amə qékijí dúdqú.⁶ Elá nú ənyón í nánwó nə mì nə ɳf də afđ dōxó, í nyin sigbə əsé dədə ənə ò.⁷ ɳlə biżżé bá mián dómətő qəsiàqđ mián nón sigbə ɳká ənə vəa aməsiamə xó Mawu yé nú nánán. Amədə nə ənú nanan əlá, i aməbū nə əbūwó.⁸ Nə trénónwó kidá kpósuwó, ɳjnú bá ənyón bá wóá nón tré sigbə ɳká ənə.⁹ Vəa nə wó ɳká təj̄ dū wódqikówó jíá, wó dōla qá yónrún, ənúkədá á nyón nə wó wóá bá wóá qá yónrún sən wú bá wóá vá lə kpó i lə jró.¹⁰ I fiá, nə àcütówó man nán əsé əlá mì (vəa ɳnyín ənyə i ò vəa àxótá): "yónrún ɳjú qólá mán cō ɳacúá gbó ò."¹¹ Vəa nə i wóé á, əqđolá cin ɳkú mánđémandqá nə i gbá əná ədolá gbá wó qéká kídə ɳacúá. Í húcú ɳjú qólá gbá asiá ò.¹² Vəa nə ká kpótáwó, ɳjnú bá (ənyə, ɳnyín àxótá i ò) nə ənvidé wó yónrún qé kə ɳtró jíməán, i nə i lèqđe kídəá, ɳjú qólá gbá ò.¹³ Nə yónrún qé qé húcú ká ɳtró jíməán i nə i lèqđe kídəá ɳjú qólá gbá ò.¹⁴ Ənúkədá húcú ká ɳtró jíməán ɳkó cágħə yónrú nán tó, i yónrún ká ɳtró jíməán ɳkó cágħə húcúa tó dabbuá, mián viwó lá nón makəmak, vəa ifiá, wó cówó dá akpádəká.¹⁵ Vəa nə wó dómətőqá ɳgbá vá lèá i gbá əxraqđéá lə akpá ɳ nán məán húcúa àlo yónrún əsáqđ ɳgbá bré lə wó kpé dōdō ənú jí ò, Mawu yómi bá mián nón agbá lə fáfá mə.¹⁶ Ənúkədá nə əwó món i nyán, yónrún, nə ətən qé ɳacúwó? àlo húcú nə ənyán món nə ətən qé ɳasiwó?¹⁷ Ədəqé, bá aməsiamə nán ɳgbə kə àxótá ɳrón nənán, ɳgbə kə àxótá ɳrón Mawu yóea əlá nyin tħiġ qđqdó lə əħħa qəsiàqđ mə.¹⁸ Amədə lèqđe əvo cōcō ká wó yé bá nán xóseà? bá ɳká təkəpç nən ɳgbə tróva əvo macómaco bá nə amədə lèqđe əvo macómaco ká wó yé nə xóseà? Bá ɳká nyin əvo cótó ò.¹⁹ Ənúkədá ɳnyín əvo cōcō, àlo əvo macómaco i lə vəvədə ò, ənú kə lə vəvədə á nyín wóá bú Mawu yé sə dədəwó.²⁰ Aməsiamə qólá nón yóyó mə yóyó ká mə i lə i Mawu yóea nə àxóseá.²¹ Mì ɳgbə nə ənú la aməxəxra gbó gákəmə mawu yó mián? mì ɳká cí jí nə ɳ nán ò. Vəa nə mián təj̄ nyin vovo məwó, mì wóé záqđká.²² Ənúkədá amə kó wó yó sigbə aməxəxre əná tó àxótá jíá ənyín mawu yó ma vovo. Nənə ká, amə ká vóqđe gákəmə wó bá nán xóseá ətró zù aməxexre na Kristo.²³ Wó xré mì kidá əħħo, mì ɳká tró zù aməxexre nə aməwó ò.²⁴ Nənviwó, nə əgbə nyin agbə ká mə mí lē mián dómətő qəsiàqđá ká wó yó mí bá mián xóseá, mián nón mə əná.²⁵ Mì kpó ká ɳkán amə ká ɳjdó yónrún kpó gbəqəwó, nyə ɳtró ənyón də àxótó ɳjú lə ɳjdé mə ò vəa má nán ti i jí nū kpókpó sigbə amədə tó Mawu yé dənukpəkpo mə əjé kákádájí yá ma.²⁶ ɳbui nənə bá għaqbá nənəm ká vá qətātā, ənyón bá nán sigbá i lə qətā.²⁷ Əká brá mì kidá yónrún qđá? mì ɳká jí bá mián ɳbəqđe ò mì lè ká mì ɳjdé yónrúnán? Mì ɳká jí yónrún qđadá ò.²⁸ Vəa nə mì qé yónrúnán, mì ɳ wó ənūvəen ò. I nə yénrún māndə húcú qé húcciá, ɳjú wó ənūvəen qđkin ò. Vəa amə kə wó qəwó qəkiwó wóá dōgō rereré sūgbó lə wó ɳgbá ɳkəkə wó ma, i ɳ jí bá má qé mì lə ma.²⁹ Vəa ɳlə nú əlá nənviwó: għaməán ɳjú sūgbó ò. I fiá nə amə kə wó yónrún qəwáwó wóá nón ɳgbə sigbá wó ɳjú wóqđe əná ò.³⁰ Amə ká lə fanviwó wóá nón sigbá wó ɳlə fanvi əná ò, amə ká lə kpó jíjjwó wóá nón sigbá wó ɳlə kpó jíjj əná ò, i amə ká wó lə xräjđá wóá nón sigbá wó ɳwó ɳjdé qé əná ò.³¹ I amə ká wó lə súlb xixāməán wó ɳqdólá zán sigbá wó ɳlə súlbé sééé əná ò, ənúkədá xixá əlá yá nənəməwó lə vó.³² ɳjí bá mián nón vónvón ɳká lələ mì ò. Trénón nán ləbə qé àxótó yá nūwó ɳjú, i lə jí sigbá àjéján.³³ Vəa amə qé yónrún, xixāmə nūwó bájnejnej sigbá àwómón i nyón nə ɳasiá.³⁴ (Əmánón.) Yónrún ká ɳjdé húcú ò àlo yónrún manyán húcú wó ləná bə nə àxótó nūwó, i nə wóá təj̄ wórmón i qé gótó kídə gbóngbón dá vó. Vəa yónrún kə qé ɳacúá, lənə bə nə xixāmə nūwó, i nə àwómón i nyón nə ɳacúá.³⁵ ɳlə nú əlá nə mián ɳtawó nyonyón, i ɳ nyin bá má nū nyón àkpaħumət dá mián ɳjú i ò. Ələ nú ənyón əlá nə ənú kə lə jójá, nə mián kpřá àxótá dō nə mì ɳká bréví ò.³⁶ Vəa, nə amədə kpřé bá yé ɳlə zán kidá yé għo nyōħgbíán (nə i dí lə húcú qəqđ qé yé għaməán yá i ɳ nán lá nyin əná) ədolá wó ənú ká i jíá. ɳwó ənūvəen ó. Əqdólá qé yónrún.³⁷ Vəa nə i ɳgbə tró nyin yóntu qé lə yé jíməán, nə i ɳyibá wó lə zижí ò vəa ətən qé qđekia jiá, i nə i cen lə yé ɳtā jímə bá yá wá, yála kpó yé għo húcú mayamanyán, ətən qé wó fée.³⁸ Nənə amə kə cen bá yá qé yé għoá əwó ənú nyōħgbí qé yónrúnán əgbə wóqđe nyōħgbí wú.³⁹ Yónrún lə brábrámə nə ɳacú lə əgbə qé. Vəa nə ɳacú kúá, əvó bá nán ɳgbə qé húcú kidá amə kə i jíá, vəa lə àxótáamə.⁴⁰ Tóvó nə ɳ nán, lə tħiġ kojo qđqməán, àvówu nə i nón əgbə sigbə i wóqđéá. I ɳ búbá Mawu yá gbóngbónán lə jí nyə.

Chapter 8

¹ Lé nududu ká wó sə sávó nən ətrənuwó á, mi nyen én bə aməsiamə nyan nu co ɳ. Ȣnú nyanyan doamen dəáji i rənron tunen amen do.² Nén aməndá bú i bá nyə nyan nu, ɳ nyeeen sigbə i búi nén ó.³ Vəa nən aməndá rən Mawu a, ká Mawu cár dású.⁴ Lé regħawó nududu vósa dudu nyəan mən an, mi nyə bá regħba ɳnyi ɳdá ó i Mawu dəka dədá i lələ xixāmən.⁵ Dóá nén ədəwó lə ká wó lə yá bá Mawu wá, lə jinjkor i alo anyigħánja, sigbá Mawu wá kidá axotjawwó le á.⁶ Nén mīawó ya, Mawu dəka kingόó i le, kənyi mia dada, Mawu ká ɳgbə ħənusianu cō nən, i ká mi ronnen agbə nén, cár axot, Yesu Kristo i nyi mīa xotx dəka tħotx ká lə xixāmən an. Cō nyə mən i ənū desiadá jō cō, i miawó ca milē agbə cō mən.⁷ Ȣnyon hinan ɳlə nyanyan mén nén aməsiamə o. Ȣmran amen dəwodó bá ɳgbə xó wóá du ənududuá, wódola subo wó regħbaá. I nén wó

Chapter 9

dunuan éwɔnen nenwó sigbè wó cœ í sávɔ nen regba ənyɔn toho men tɔyi. Wó təŋ xréwo dóá wó susumen fáá.⁸ Ènududu ýka nan míanyón lè Mawu yá ñkuvimen o. Nén mi ñ dui ó, ýka dahen ənudù lè miamen o. Caá rén mi dui á, mí ýka trɔzun amen dodowó sá wu ó.⁹ Mi kpo gbo bá vovo kə men mika ýkaá nan bə amen kə fá lè gbɔngbɔn nén jajin ó.¹⁰ Doá ren mi cō amen də kə súsú ýci nén ó, í i kpo mi lè du vɔsa yá nududu lə voduxɔmen, miawó kə nyān nu cō énududu nanwó ñ. Mi kadaji bə mian nu wɔnan ñkaá nan bə yá cá ató vɔsa yá nududu wó jíá?¹¹ Í, lè mián nu səsə lə énu kə regbawó nyi gboá, nan bá nɔnvi gbójá, amen kə Yesu ka dá yá táá crón.¹² Ènu hinan yá ñti nén əjə ago də tɔ́ nɔnviwó ñyú í do abi wó amen nyinyi ñ an, Kristo ñji əjə ago lá.¹³ Có hinan men an, nén tiŋ nu dudu anan bə tiŋ nɔnvi agəjén an, é leŋ bə nyen ka gbé du əran hinan gbédé ó, nén tiŋ nɔnvi ýka gɔjin ó

Chapter 9

¹ Nyə ñvoa ? Nyə ñ nyin amədòdó! a. ? Nyə ñkpo Yésu mian yəhowa ? Mi ñ nyin tiŋ də wɔ́wɔ yé lè lè yehowa mə an ?² Nə nyə ñ nyin amədòdó nə amè kpo ti á wó aá, mi an wó yá ñ nyin nə mi. cagbə mi nyin kpðədəl lə tiŋ amədòdó wódò lè yəhowa mə.³ È la lə nyin tiŋ sən nə amə kə lə wɔ doko kpo un an wó.⁴ Mi ñ kpo əmɔn nu i á dúnú nɔn mi a nuci o?⁵ Mi ñ kpo mɔnū a qə nyɔrun xɔsətɔa, sigbè amə dɔdɔ kptiá wo aa, kidə nɔnvio lə yehowa mə kidə cəfas?⁶ Nɔnmi nyə kidə Bárñaba qədə i á lə wɔdò a a?⁷ Mén ii lə wə dò sigbè sɔjá nə lə yé ñtá górmá? Mén iii á dó ahatí i ñ nan dú yé cəncən o? Fúlani kə i á kpró nyin i ñ nán nu nyinɔncio?⁸ N ný nyon lá wó cō aməgbató gɔmə dókpa ji aa? Èsə á cá ñ nui aa?⁹ Cagbè è lə Mɔnsà sà ma: << Mi ñ ká bra nu nə lalà gaké mə kə i lə du nu o>> la lá qədə i Mawu lə cō vəvə dədə nə an?¹⁰ N lə ný mi an nyɔ an? wɔnjrɔnen nə mi, cagbè amə kə lə dəbó á nɔn nə tə kpðə bəbò nūcù wó, i amə kə lə fən bəfó à lə fən kidə súsú bə yé a mén kidà amə wó lə xɔsə mə.¹¹ Nə mi dó gbɔngbɔn kɔkɔ də mi an mə qə àjè bə mi án va biɔ mi xixé mə nu wo aa?¹² Nə amə qə lə cō ace kpakpa ñnan də mi an ji á á mi án wó mi wò de wú wó aa? Vɔa, mi ñ biɔ ace ñnan? Mián wò mi lə wɔ ənū qəsiaqđ nə ənu ñnan wó ñká vá nyin əmɔn tútú nə kristó yé nyɔ núnú o.¹³ Mi ñ nyá bə amə kə lə wɔdò lə xɔsə xɔmə an wó qú nə xɔsə xɔmə nū i mə kə lə wò dò lə qəxø tavu ñun án a qú ənū kə lə távu a ji á nū an?¹⁴ Lə nɔnɔn ñ nán mə kà a, yəhawa na mòn amə kə lə kaka Mawu yé nyon wó cá ,nán qú lə Mawu nyon nyon kaka mə.¹⁵ Vɔa nyə ñ bi c ənu dəkən lə ənu ñ nan wò mə o. i nya ñlə ñrɔn ə nu lá bə mi an nan ñ qə o Nə ñkú à ə nyon ñ wu bə amə qə nántú tiŋ vovo kpɔkpɔ mɔnū un.¹⁶ Òka ganñgan qə kio nə ə lə ný Mawu nyon cagbə qó lá wɔe. Bâbâ ñ nə nyən nu Mawu nyon o.¹⁷ Nə ñ lə wɔe kidə jjiró aà, ma xɔ yé fəntú, vɔa nə nyə ñ lə wɔe kidə jojró aà ənu sugbɔ a lə a lə kpɔtɔ lə un nyə nə ədɔ kə wo c ñ bə ma wɔ a a.¹⁸ Nu kə i lə nyin tiŋ fəntú? Ènú an i yé nyin bə nə ñ lə kaka Mawu nyon an, ma ný Mawu nyon na nan xɔ ə fəntú nə mə kə nyə ñ ka cō qə ki nyə nyi nyin i sən̄ nu Mawu nyon o. nə kə ñnú Mawu yé nyon nə amə woa cagbè ma nɔn amə cancan wó mə.¹⁹ Nə ñ qə sùsù ñ nan wó ji lə qə ki nyə ji à ma trɔ zu amə siamé yé dɔcɔvi gbo xó i ma dú fəntù sùgbò.²⁰ Nə Jifú wo áá ma trɔ zu Jifú tò gbɔxó nə Jifú tò wò na qoto un. amə kə lə əsə à gómè an wó áá , ñ cá ñtrɔ qəken sigbè amə kə lə sə gɔmə ñ nə an gbɔxø nə ma təŋ dú wó . J wɔ ñ nə vɔa nyə ñ lə sə á gomə o.²¹ Nə amə kə wó ñ lə sə a mə wó áá ñ cō qə kien sigbè amə kə ñ lə Mawu yé sə à mə nə o, vɔa kristo sə à gò mə.²² N wò ənū ñna wó cagbè nə ma sən̄ dɔn amə kə ləsən̄ gbo a wo vá. Nə amə kə wò si ñsàn ñ lə wo ñcá ñtrɔ zu nənə mə. ñtrɔ zun ə nu qə siaq nə xixéa, cagbè nə ma təŋ qə amə sùgbò lə xaxá mə.²³ Jwɔ nu ñnan wo lə Mawu yé nyɔ mə cagbè ñca ma təŋ xɔ yé xaxrá wo.²⁴ Miñ nyá bə nə amə wó bɔ i lə súdú a a , amə qəka ixɔnə ajo a ? Mi súdú nə mi an xɔ a jo à.²⁵ Èdu sútò a kprá nə du súsú á gbɔxó i n va i tətə kpð. wó sú nə à bə yé ca yá àjɔá mi lə súdú cagbè nə mian xɔ àjò maku maku. aá.²⁶ Cagbè ñ nan tó i nyə ñ súdú ma nan qo kpə də ñqəjí.. nɔnmi súdú qə ayətité mə.²⁷ Vɔa ñ daya nə tiŋ ranmə i ñ trɔ ε zu ənu xəxrə.

Chapter 10

¹ Nɔnviwó, ñ jí bá mian nyón, mián dadawó nɔn àkpəkpəwó men vayí í zin axúá.² wó séawó lè Mawú cí lá Moosá kidé akpəkpə kidé axú mén,³ Wó sée qunəngbəgbəmən yé ñqúdú qékà.⁴ Wó núnsán gbɔgbəmən ci qékà. Dóbé wó nú gbɔgbə mən yá kpá ká kprówó dó, ekpáa i nyi Yesú Kristo.⁵ Wó séawó enú ñ nyon Mawú ñkɔ. I wó ñfirán kuku kakà man dá zogbəjí.⁶ Í fià à enú nanwó nyi kpðədən̄u nə mi, nə mi ñ ká gbé ji lawɔ enú manyɔmanyɔnù ò sigbè wó enən ó.⁷ Mi ñ ka nyi vodú səntɔ sigbè wáwó enən ó. Sigbè wó ñrɔén enən: «Aməwó karən i ñdúnú i núnú, i cō i vè bréví»⁸ Mi ñ ka wɔ gbɔdɔndən majémajé ó, sigbè amə sugbəwó enən ó. Enú inan wɔwɔ nan bá amə ewuivətɔn kù lá ñkéká qéká mén.⁹ Mi ñ ka dó Kristo kpo ó, sigbè wó aməndéwó enən an, edàn wúwó.¹⁰ Mi ñ ká qə nyɔmən sigbè wó enən ó, ká wó qáwó wáá à ekú yé Mawú ñjindóto wúwó.¹¹ Ènú nán wó jo déwo ji nən anyi kpðədən̄u nən mi. Wó ñrɔ wó qá nə mian sən̄ xɔ kpràkprà lə enú wúwó.¹² Kí lə enən an, amən ká buibá yé lə téjí à nan xín ayé nə ñ ka gɔjín ó.¹³ Tátəkpró qá ñ va miaji ké ñ cō agbətó gbo ó. Vɔa Mawú nyi lɔnlɔn ñ nán rɔn bá tátəkprówó nan wúgàn mi ó, vɔa tó tátəkprójí é xún emɔn bú, nən mia təŋ dójí.¹⁴ Vɔa, rɔnrɔntɔwó, mi gbá nú lə vodú sən̄ gbo.¹⁵ N lə xónù nə mì sigbè ñnú nyantɔwó enə, mian təŋ sá ényɔ kə ñ lə nú an gomən.¹⁶ Ènú nù nú ké mi yranən an, ñ nyi enú māmān lá Yesu Kristo yé xumən àn ? Kpðnɔn ké mi mānín ñ nyi enu māmān có Kristo yé ranmən an?¹⁷ Dobá kpɔnɔn kánkán qékà i lə, mi súgbɔ, mi nyi ñtiran qékà , i mi zun kpɔnɔn kankan qékà.¹⁸ Mikpɔ Israel víwó, wó de nən ekpɔn ñjuan, wó nan wó ká qú nən wosà nūwó à ?¹⁹ Èn yɔ ká i ñ lə nú mān ? Bé vodú nyi enú qé ? Aló enú qúqú kewó sá savɔ nən vodú à nyi enuqdá?²⁰ Vɔa ñ lə xónù cō enú ká trɔn səntɔwó kə ñ nyi yuqatá wó sən̄ sànəvə, wó cō nən enú nán wó nə gbɔgbə vɔen wó ñ nyi nə Mawú ó. Nyə ñ jí bá mián nɔn ka cáká mən kidé gbɔgbə ñnan wó ó !²¹ Mi ñ ka təŋ nú Axotó yé xún i la gbá nú gbɔgbə vɔndiwió tɔ ó. Mi ñ ka təŋ qúnú lə Axotó yé tavú ji i la gbá dú lə gbɔgbən vɔndiwió tavú ji ó.²² Aló mián nán bá Axotó nán xúan ñjú àn ? Mi sənñjú wúi à ?²³ «Wó qémə nə enuwó sée» Vɔa wó seéñdən amənji ó. «Wó qémə nə enuwó sée» Vɔa ñ nyi wó séé donən amən də ejí ó.²⁴ Amədə ñ ka ji yəntà to ó. Bón

Chapter 11

aməsiamə qolà jí yé xrɔ́ yé nyɔ̄nàn. ²⁵ Mian təŋ̊ du enu qésiadé kó wó lè sa lè afimən, vɔ̄ mi ŋ̊ ka ji là nyan enu ké tutú ínyí ó. ²⁶ Đóbá «anyigban kiqá yé mən nūwó nyi Axótɔ tɔ». ²⁷ Nə ji maxəsətō qđ yɔ̄mi nən enuqdu à, i mi ji là yi à, mi qđ enu qésiadé ké ac̊ nə mi ké mi ŋ̊ ka ji là nyan enu ké tútú i nyi ó. ²⁸ Vɔ̄a nə amədé nūnən mi b̊é: «Enúqdu à vɔ̄sa nuqdu i à, mi ŋ̊ ka qúi oí. Cagbá amé ká lè nui nən miantɔ kidé ejiji nyɔ̄ants. ²⁹ Nyá ŋ̊ lè xónú có miantawó jíjinyɔ̄n ŋ̊ú ó, vo có amə hinantɔ ŋ̊ú. Đóbá nū kə i là nàn b̊é tiŋ̊ cancan là nyi nyɔ̄n lá aməbú yə jímən? ³⁰ Nə ŋ̊ qđ enuàn kidé akpá dàdà, nu ké jo i wa zúŋ̊ dá akpá kə ŋ̊ dàà ŋ̊ú? ³¹ Kə i là nən an, mi qúnú ó, mi nùnú ó, enu qđsiaqdá ká mian wɔ̄à, mi wɔ̄wó nə Mawú yé kafukafú. ³² Mi ŋ̊ ka jé ag̊ dá yuqatowó alo Grekitɔwo& aló Mawú yé háá ŋ̊ú ó. ³³ ŋ̊ ji là nyɔ̄n aməqəsiaqdá ŋ̊uká lè enu qésiadé mən nyin ŋ̊lé ji nyindékən yé nyɔ̄na ó vɔ̄à aməsugbɔ̄tɔ ŋ̊lé wɔ̄ enu Í nə atəŋ̊ kpɔ̄ xɔ̄hɔ̄.

Chapter 11

¹ Mi di ún sigbənə ún di Kristo ənə. ² I fíá ún kánəfú mi, sigbənə mi dónənjú ún lè ənúdəsiadə mə án. Un kánəfú mí, dobə mi lè bənə dúmə kɔ̄núawo sigbə nə un kprá mí ənə. ³ Ifíá únji má nan mian nyan b̊é Kristo í nyí axótɔ nə mí, í ŋ̊úcú nyi axótɔ nə nyɔ̄nrún í Mawu nyí axotɔ nə Kristo. ⁴ ŋ̊úcú dəsiadə kə lè xódə nəmí lè nū nyɔ̄nde í brátadə, ún dá búbú yə xótɔ ŋ̊ú. ⁵ Vɔ̄a hyɔ̄rún kə la xódə nəmí la nū nyɔ̄de əta mábrá mábrá, ŋ̊ú bú yə xótɔ. Nənə kə inyí nə nyɔ̄nrún kə kpáda. ⁶ Do nə nyɔ̄nrún də ŋ̊ú kátən̊jú brá táá, nán kpadá. Nə inyi ŋ̊ukpen nə nyɔ̄nrún də b̊é nán kpádá nəmí nán xrótáá nan brae. ⁷ Do ŋ̊úcú ŋ̊ú dō la brátə o, ənyi Mawu yə tátə kidé yə kpənkəpən mə. Vɔ̄á nyɔ̄nrún nyi ənúkə ŋ̊úcú la do dəji. ⁸ Do ŋ̊úcú mə í nyɔ̄nrún dō cō. ⁹ Wo ŋ̊uwɔ̄ ŋ̊úcú nə nyɔ̄nrún o, vɔ̄a wo wɔ̄ nyɔ̄n run nə ŋ̊úcú. ¹⁰ Yə id̊ í nyɔ̄nrún dō lā wɔ̄ əgán dudu yə dəsí dətādē. Cágbə Mawu ŋ̊endötowoto. ¹¹ Lè Mawu gboá, nyɔ̄nrún ŋ̊cá tən̊jú dē lè ŋ̊ncú ŋ̊ú o, nənə kə ŋ̊úcú cá ŋ̊katən̊júdá lè nyɔ̄nrún ŋ̊ú. ¹² Do sigbənə nyɔ̄nrún dō có ŋ̊úcú mə an, nyɔ̄nrún i jínə ŋ̊úcú í ənú nanwo seé có Mawu gbo. ¹³ Mían ŋ̊tawo mi kpob̊é ənyo b̊é nyɔ̄nrún nan xodə nə Mawú ətā mabra mábra mán? ¹⁴ Xixéamə ŋ̊ú kpramí b̊é nə ŋ̊úcú də ədá diŋ̊diŋ̊ ŋ̊ukpen inyi á? ¹⁵ Xixéamə ŋ̊ú kpramí b̊é nə nyɔ̄nrún də ədá diŋ̊diŋ̊ án búbúbí nyí nen an? Do Mawu nən ədá sigbə ətā branú ənə. ¹⁶ Vɔ̄a nə amədə b̊é yə ádən̊ nyɔ̄n ńan an, mi ŋ̊gbə. Wɔ̄ nūdəken de o, Mawúxá wo cá. ¹⁷ Vɔ̄a lè əgbə dəasi nanwo mə, nyə ŋ̊kanəfú mí o. Do nə mi va b̊odeá mi ŋ̊ú wɔ̄nə ənú dódó o, dánhen dánhen í mí wɔ̄nə. ¹⁸ Kéká kólá a ún sə b̊é nə mi vee dogó lè Mawu xámə, mi manə miandəkiwo mə. I ŋ̊ú kandəjí lè ákpadəka. ¹⁹ ՚dóbá amə wáwá kpɔ̄ nán nən mian ji cágbənə wa tən̊jú dəsi aməkə nyɔ̄n an wo lè mian mə. ²⁰ Do gá kəma mi b̊odeá, ŋ̊unyí mawu ənúdúdú í mi lè dú o. ²¹ Nə mi ká dúnú an, aməhámə dúmə yət̊o gboxó nə amə déawo Pálá jí wót̊o. Fifé lè amədəká inyi aməvəat̊ yá mū áhá. ²² Axó ŋ̊ula míansi nə mian lè dúnú ilə nū nu ləməan? Mí lè xódú Mawu há í lè dō ŋ̊ukpen aməmanwɔ̄n dəwo? Nə mījí b̊é mānnúmɔ̄n? Mán káfú mi án. Nyenjká kafú mi nə ŋ̊ünán o! ²³ Do ənú kə ŋ̊ukprámianwo, áxótɔ Yesú əzan kə mə wo seé ləá əcc̊ kpənnən. ²⁴ I kə i dkp̊á jrɔ̄á, i ŋ̊endəvə i nū b̊é:< inyi tiŋ̊ rán kə nyi miantɔ, mi lè wɔ̄e ənə i sən̊jú lè dowui ún.>> ²⁵ Nənə kə i kú áhá də góbré mə kə i dú nū joo i nū b̊é:<<Ekprú lá inyi tiŋ̊ hún yə kodódó yéyé. Mi lè wɔ̄enə tegbe nə mika nui i sən̊jú lè doŋ̊ui ún.>> ²⁶ Gasiaga mə kə mián lè dú ábóló nan i lè nū áxá nán, mian lè də gbfəfan yékú kékənə yə trotrogb̊o. ²⁷ Aməsiámə kə lá dú i nū axótɔá yə hún majé májə təa əven la jéjí. ²⁸ Amə siamə nan jro dəkái kpɔ̄ nyɔ̄ngbiŋ gboxó í du aboló a i nū axá kə nyi Yesu əhún dəji. ²⁹ Dó aməkə la dúí i nū də majé májət̊o jíá, ájí vɔ̄en nə dəkái. ³⁰ Yə id̊ amə súgb̊o lè mian mə i gboj̊d̊e, dəwo lè dō gboxó amədəwo lè arɔ̄n mə dé. ³¹ Vɔ̄a mə mí jr̊o miandəkiwo kpɔ̄, wo dō kójó nə mi o. ³² Vɔ̄a nə axótɔá dō kójó nə mi nū xɔ̄nə kpakprá nyɔ̄ngbiŋ nə wo ŋ̊ká có əkúfí nə mi lè xixémə. ³³ I fíá nɔ̄nuwo, nə mi b̊ode i ká dú nū an, misə mian dəkiwogɔ̄mə. ³⁴ Nə fifé lè amədəá nán dúnú lè yə xómə nə kójó dódó ŋ̊ká gb̊é lè vá mian gódódówo mə o. I có ənú kpɔ̄tía kə mí ŋ̊rɔ̄n ún an wo ŋ̊ú an, man disá əmən nə mi nə ún váá o.

Chapter 12

¹ Kə lè kuqá gbòngbòn mə núnánawóá nyəənjíbá mián nō ənúmanyá manyá me có wóŋ̊ú ò. ² Mi nyéəb̊é kə mi nyi vòdúsint̊wó váyia vòdú maxonuwó gbòngbòn yí zán nə mi tó əm̊o vòvòwòjí. I yéyí kprɔ̄mí. ³ Njíbá má ná mián nyéəb̊é amə dəsiadə kə xonə nu kídá mawúəgbongbòn an ŋ̊kà tən̊jú nū gbàdà b̊é "Yé dónu Yéésù ò." Amədə ŋ̊kátá ŋ̊ nū bá Yéésù nyè " Áxótɔ yí nyí Yééèsù " nə ŋ̊nyí gbòngbòn àn yíləmə ò; gbòngbòn dàdəyì atéj áná. ⁴ Núnawó lè vòvòvò vɔ̄à gbòngbòn dèkàà káyí. ⁵ ՚dóbá lè vòvòvò, vɔ̄à Áxótɔ dē ká yí. ⁶ ՚dəo vòvòvòmə ləéna vɔ̄à mawú dákın yí nánán bá ՚dəbáá nyín wòwó . ⁷ ՚ná gbòngbòn; yádówawwó bá ná kpédə aməsiamə ŋ̊ú. ⁸ Wót̊o gbòngbòn àn mə yi ná amədəká ŋ̊umí ŋ̊yányá ənyo. ⁹ Aməbú yá xɔ̄sə lè gbòngbòn dèkáámə yí aməbú a dòyòyò núnánawó lè gbòngbòn dèkà ká mə. ¹⁰ Yí aməbúá nukúnú dówowró, aməbúá ənyo núnúdé, aməbú a wádó gbòngbòn wò kp̊á ənúnámá, nə aməbúá əgb̊é bulɔ̄məwó gɔ̄mədədə. ¹¹ Vɔ̄à gbòngbòn àn dèkà yí lè wòd̊o lè wó sáéé mə əcóná ənú núná amə dákádəká sigb̊é nə ŋ̊jtá jíi dóí. ¹² Sigb̊é nə ranmə nyín ənú dákáá yídó toxó vòvòvòwò yí wó sáéé nyí əgb̊é t̊á ənanmə əhatinuwóá nənə tútútú filə lè Kristò mə. ¹³ ՚núkədóá tó gbòngbòn dèkà məa miánwó mi lè Mawúáci lè ŋ̊utíram dákáma; ətéjn̊yí Yúdátó àlò aməkə lè vòvòmə wo sáéé yí wó kpá gbòngbòn éci nə mí yí mí nu. ¹⁴ ՚núkədóá ŋ̊utíram ŋ̊nyí ənū & gbála lédədè ò vɔ̄à ənúwó súgb̊o ləmə. ¹⁵ Nə af̊o nubé: " Yə ŋ̊nyín al̊ o yéjé ŋ̊utíran mə ò" ənyo kəènū ina nátən̊ dədá lè ŋ̊utíran ŋ̊ú ò. ¹⁶ Nə ətò ánubé: " Yé ŋ̊nyí ŋ̊nuví ò b̊é əyayé yéjé ŋ̊utíran mə ò". ənyo kə inuàn ŋ̊kátá dədá lè ŋ̊utíran gb̊é ò. ¹⁷ Nə ŋ̊utíran sééé nyín ŋ̊ukvíá, nə mián wɔ̄má yí sə nū má? nə ətò զ̊dəyí mí nyí ná mián wɔ̄ mā yí sə əná əhɔ̄nhón mā? ¹⁸ Vɔ̄à Mawú wɔ̄ àkpá dèsiadə sigb̊é əyəjt̊á jí ənə. ¹⁹ Yí wó sééé wó nyí ŋ̊utíran dákawó; nə amət̊i brəeb̊ú á ánc̊ mə? ²⁰ ՚nútínuwó súgb̊o yí lè ranmə dáká mə vɔ̄à ŋ̊utíran dáká yí nyi. ²¹ Nukúví ŋ̊kátájú núnà al̊ b̊é "Nyəjhín wo ò; Álò ətā ánu ná af̊o b̊é yəngb̊el̊ jíi ò". ²² ՚nútínú kewó mǐkp̊ó ná b̊é ŋ̊unsin ŋ̊ləwósiá yí mí zán nə súgb̊o séjwú. ²³ ՚nútínú kewó záné sigb̊é bùbù ŋ̊ləyú əná á ŋ̊ú yí mídóná búbú dáká séjwú kewó ŋ̊nyákpb̊okp̊ò ò; yí mí dō nō ác̊ion nyɔ̄ngb̊i ná. ²⁴ Yí mígb̊á ná toxó nyɔ̄ngbiowódé. Vɔ̄à Mawú b̊é ənúwó sáéé dē toxó dáká

ŋjíi có búbú nə toxó kəwó ŋjú bùbù ŋle ò. ²⁵ Éwəe əná kidá sùsú ilá bá mámá ŋká nə ənúán wó mə ò lə ŋútiranmə ò. Vjá ŋjútinuwó nákpədə wó dákwiwó ŋu wóábo yí má rérásəsəawó. ²⁶ Ná ŋjútiran wó domət̄ dá lə kpáfun a ŋjútiran sáéé yí kpénə Fun. Álò ná wó dá bùbù ŋjútiram wó domət̄ dá ŋjútiran kpotiámó kpóné jíjá yíncənə ayétiäté. ²⁷ Xótən a mínyí Kristò ŋjútiran kídqé yá ŋjútinuwó kúnukú kidé yáto. ²⁸ Yí Mawuá dówó qá homéamə kálá kélá á Amədód́wó èvààtó ənyonudétówó ét̄ant̄ ənú kprámə tówó; kidá aməkəwó xo nukún əní nanáán; kídqé aməkəwənə ənú səŋjusəný á kidá amə kə kpénə d'aməjúuwó; kidé aməkəp̄kpr̄ edó mɔt̄wé; kídqé əgbə vòvòvò dótó wó. ²⁹ Nyí amə síámə yí nyí Mawu ámədód́åå? wó sáéé yí nyí ənyonudétó? wó sáééyí ənú kprámət̄? Yí wó sáéé yí wənə nunúnuwó? ³⁰ Wó sáéé yí wo dò yòyò núnána déà? wó sáéé yí dò nəègbə bulɔmə wó gɔmə? ³¹ Mi jí amənú várá núná kəgbə gánngán mü ilá ŋfia máa kprámi ənúnəyöta ná dəsiadéà

Chapter 13

¹ Wóá cós bá ŋ lə dó amənwo gbə kidé Mawu yá ŋendótówó tó. Vɔ nén nyən í wó rɔnrɔn deáá, ŋ nyin ganu gbale nɔnmí ayáwág'bán kə dínən gbə sín̄sín. ² Wóá cós bá ŋ wó ənyon nudé yá nunánán dé í ŋ sənən ənyon dodów sééé gənən í nyánən ənúwáwrá wó sééé, í mán wó xɔsé kéká mán nú bá ət̄owó nán gboyi. Vɔ nén nyən í wó rɔnrɔn deáá, nyən í ŋ nyin ŋ ȳdákén o. ³ Íwóá cós bá ŋ cós tiŋ nú nón amənsiwó sééé sá nán amən mawoñdádétówó, í kéká ŋ cós dəækinyən nán bá wóá tózōn. Vɔ nén í wó rɔnrɔn deá nyə ŋ dulə dákén o. ⁴ Rɔnrɔn gbənənjide í nyón, rɔnrɔn í huananjún o, í ȳ dónán dəækia dəají grojo o, í ȳ wɔnən akjá. ⁵ Rɔnrɔn í wɔnən ŋunkpən núó, í ȳ jínán yé dákén tó o. Í wɔnən xomanfién kábákábá o, í ȳ lénán əvəen kə wó wó dəjúun dá adɔnən o. ⁶ ȳnú majɔmajó ȳ vivinón néeen o, ké ȳ kpónén jiŋ də ənyon dódó ȳn. ⁷ Rɔnrɔn cós nén núsianú kpoŋ dədə. Xɔsé kídá əmón kpkpó ȳ búnán dáeo, í dənənji lə nuwó sééé mən. ⁸ Rɔnrɔn í vɔnən gbədəo. Nén ənyon núdewó leá, wónu vá yinən. Nén əgbədódówó leá, wóá vá nəntə. Nén ŋununyányán leá, yé nu ává yi. ⁹ Dó mí nyánən dówó í mí gbə núnán ənyon dówódéi, ¹⁰ vɔa nén ənúkə nyóán váá, ənúkə ȳ dəbbliibóá á búnón. ¹¹ Gákəmən ȳ nyin dəvíá, ȳ xonən súsú sigbə dəví ənén. Ké ȳ vá cián, ȳ tací tiŋ dəví mənúwódé. ¹² Ífia, mi lə kp̄jūnūnū sigbə miŋ lə kp̄ ənén ó tó mɔnkprónjí, vɔá ȳkúví mən kidé ȳkúvímən. Í fiaá ȳ nyán ənú dówó, vɔá maán vá nyéen krédé wó dəsiŋ ənén. ¹³ Vɔa ifiaá, ənú aməntən ŋunán wó ledé: xɔsé, mónkpókpó kidé rɔnrɔn, vɔa ənú kə gánngánwú lə amənt̄ an wó mən án yé ȳ nyin rɔnrɔn.

Chapter 14

¹ Mi yiji lə rɔnrɔn mə, nə mián səgbəde nə gbɔngbəmə yá nú nán mánwo lə vəvədət̄ nə mian tənú nú nyɔndə. ² Ȱo amə kə lə dó ádə yéyéá ún lə xónú nə aməgbət̄wó ov ɔa ne Mawu. Amədəken ȳlə sə yə nyɔnwogmə o, qó ȳlá nú gbɔngbən mə enú wáwráwó. ³ Vɔá aməkə lə nú nyɔn deá lə xónú nə agbət̄wó nə ásənú mən, í nán ȳrén kidé əgán wo. ⁴ Aməkə lə nú nyɔndə lədə əgán Mawu háməán séé. ⁵ Ífia ún lə jíbə miawo sée miandó adə yéyé, səwuna àn mian nú nyɔndə. Aməkə nūnə nyɔndə sənú wú aməkə dónə ádə yéyéá. (Né ȳnyí bə amədə ȳn lə də gɔmə nə wa sənú qó ȳjusən Mawu xáməán o.) ⁶ Nəvi ȳúcú kide nɔvi nyɔnrúwo, nə ȳná vá miàngbó lə dó adə yéyé dəé, álə kəi má kpo lə mə. Nyàn ȳká tənú wɔe o. Né ȳnyí bə ún lə xónú nə mi kidé qədəfián, ənyon núdə, nɔmí ənú kpakpra dəken i. ⁷ Né ȳnyibə ənú fufú wo sée wó áxá dədə dəkende, nə wá wɔmən í nyān kə wo lə kúá? ⁸ Nə akpən lə qə əgbə bú nə wá wɔ mən i nyān bə áhúá gámə siŋ? ⁹ Né ȳnyiqənə mi nə. Nə mi lə xónú nə aməwo kə wo ȳlə sə gɔmə o, nə wá wɔmən i qótó mi. Mi lə xónú vɔá amədəken ȳn sə gɔmə o. ¹⁰ ȴgbə súgbəwó lə xíxəá sée mə də. Vɔá wo sée wó gɔmə səsə də. ¹¹ Vɔá nə nyen ȳula ȴgbə kə aməán lədó ún trɔ zún aməjró nə aməkə lə qoéá í amə kə lə dō gbə nán cá trɔ zún aməjró ún. ¹² Nənə ȳnyí nə miáwo cá nə do mi lə cijí nə gbɔngbən kókó xɔxó. Mi sənú nə mi yi ȳkó lə Mawu xá tútúmə.

¹³ Nə aməkə lə xódə lə ádə yéyé mən nan biɔ yə gɔmədədə. ¹⁴ Ȱo nə ȳn lə xódə lə ádə yéyé mən tıŋ gbɔngbən cá lə xódə i tıŋ ȳnú nyányán ci gbálé. ¹⁵ Nə nán wɔmən ífia? Màn xódə lə gbɔngbən kidé ȳnú nyān nyān mə. Màn jí xá lə gbɔngbə kidé ȳnú nyān nyān mə. ¹⁶ Né ȳnyibə mi lə kafú mawu lə gbɔngbən mə dəken àn nə amə kə ȳn la sə goməánwo lá nú mən? “Àce” vɔa wo ȣunyan ənukə ələnú o?. ¹⁷ Mí lə wɔdə dədó vɔa amədáa ȳn sə gɔmə o. ¹⁸ Ún dákpə nə Mawu bə ún dónə adəyéyé wú miánwo sée, ¹⁹ vɔá lə mawu xámə ȳn ji bə mán nú nyɔn ámatən kə gɔməsəsə la non ȳn nə man sənú ci aməwo xɔsé, ənyonwu bə mán nú nyɔn sákí aməwo lə adə yéyé mə. ²⁰ Nəví ȳúcú cidé nɔvi nyɔnrúnwo mí ȳká nyi qəviwo lə mian nú kə mí lə nɔtəkpəoawo mə o. Vɔa mián dídí əvəen kpóto. ²¹ Wo ȣrɔ də esé wəmən mən bə: ȴgbə bú qótówó kidé amənjerówó nū i mán xonú nən dukənán, i wó ȣka sé tıŋ nyɔn o, Axótəa i núí. ²² ȴemən coń àn, ȴgbə dódó wó nyi jási, i nyi nə xɔsət̄wó ó, vɔa nə ji maxəsát̄wó; ənyonudé, boŋ, i nyi jesidó nə xɔsət̄wó ȳ nyi nə ji maxəsát̄wó ó. ²³ Vɔa, lə mawú habɔngbən sée, aməsiamə dénən adəyéyé, i enumanyamanyat̄wó kidé jimaxəsə towó cá va kpəwóà, wó ȳ nán nú bá mi lə kucuá? ²⁴ Vɔa nə aməsiamə lə nú ənyon núdə, i hixəamənt̄də kidé jimaxəsət̄də ca tó ənyon nuqé núnú, aməsiamən la ənyan i amənsiamən là cɔ ənyon dənú. ²⁵ Ənyon wrawra kálá ejimən nən an wó wá jé gagragbə, i cɔ ȣkuvi cɔ anyigbàn, ənyi kə lə nan bá atrə jímən cɔ i la sən Mawú, i lə nan i amənwo lə ənyan bá Mawú lə mianmən ənyanwó. ²⁶ ȣnú ká yí miánwó, nɔnvi ȣyruwó kidé nɔnvi ȣucúwó? nə mí bɔ à, amədəsiadé wó ehá jíjí də, ȣnú kpramən dá, ənyonuqđə nən amən qđə, ȴgbə aló ənyon gɔmən qđadé, ȴgbə aló ənyon qđasiaqđə nən Mawú dódodəjí. ²⁷ Nən amədə dó adəyéyé à, amən amənvé aló amən amentən nən i súgbədin, wá lə xonú kpr̄ wó qđakiwó dó, i amən qđekə lə qđ ənyon kē wó lə núnā gɔmən. ²⁸ Nən aməndə ȣlá i lə qđ ȴgbə gɔmən ó à, wá qótó lə ehàmən nən wá xónú nən wó ȣtə kidé Mawú. ²⁹ Mawu yá ȣyɔnuqđə qđekə aló amənvé nan xónú nən kpotiawó nan lə qótówó kidé ȣjúnú nyànyà ənyon kē wó lə nú. ³⁰ Nən amən kē kanrin qđewó məndə kpr̄ ȣtəgà à, amən kē lə xonúan nən qótó. ³¹ Amən qđasiaqđə la tən nú Mawú yá ȣyɔndə, nən i jái nən amənsiamən nən kpr̄

egómèn lá yé nyon núnú wó mèn i à dò egàn wó,³² qobá Mawunyɔnuqdétowó wó gbɔgbɔ bá Mawunyudétowó kprɔkprɔtá,³³ qobá Mawú ñ nyi cakà cakà yé Mawú ó, vɔà fafa yé Mawú, sigbá i nyi lá amèn kɔkɔ́wó hamèn ènèn.³⁴ Nyɔnrúwó ñqdó la xónú lá ehàwò mèn ó. Wó ñ dò la cɔ enyɔn nèn wó ó, vɔà wa wó enyɔn ká wa nù nènwó sigbá esá dédéà nùí ènèn.³⁵ Nèn wó ji i là kpра eruqdá á, wá biɔ wó cùwó lè axomèn. Ðobá ñ já bá nyɔnrúwó nàn xonù lè ehàmèn ó.³⁶ Mawú yé nyon có miagbɔ́à? miawó qákèn gbo i và à?³⁷ Nèn amèndé cɔ qákìà Mawunyɔnuqdètɔ aló gbɔgbɔmèntɔ à, nàn nyàn lè ènú ká ñló ñronqdà wó nyí esá cò Mawú gbo.³⁸ Nèn amèndé dòvè nèn àn wà dovenèn cà.³⁹ Nɔnviwó, mi ji vèvètɔ nèn miàn nù mawú yé nyon qà, i mi ñkà xé emon nèn amèndékèn bá ñkà dò adqéyéyá ó.⁴⁰ Vɔà wóawo ènú qésiaqdà sigbá i jà kidá dódó.

Chapter 15

¹ Ifia nɔvinyəwò ñji bá màdonju enyɔ nyéen ká ñcòvà nè mi i mixcè i jètè dèjì qé sènjuusənnuán nè mi.² Nè mi ku dènjù nyɔngbián wáxɔ mi dagbà vɔá nè ñnyi enè oa èhun mixcè gbalè.³ Ènu vèvè ká wò kpràjì i nyècà ñvá kpràman ye ilè nyi bá kristo kú dè mià nuvɔnwò ta sigbènè mawunyɔ an nui ènè.⁴ Wóqù i lè ye nycɔa mèa, wófɔen cò amèkùkùwò domè lè Mawu nyɔan nu.⁵ Èdà qékia qúsá na kefas i la yèngbèá amè ámɔnvwùvèawó.⁶ Lè ñnawo ñgbèà amè sigbè alɔfan ámàtòñ enè kpoé dèdu. togbò bá nɔnvi ñnawo qdó kù cáá, qdò kpɔtɔ lagbè qé.⁷ Yakubú va kpɔe i amèdèdɔ wo cawó kpoé.⁸ Lè vòxóá, enyè ká wó qé sigbènè evi ká wo ji àzan masun masun enéa ñkpɔe.⁹ Lè nyɔndodo mèa, ènyè inyì dèvi cùkuwi lè amèdòdòdáwo mèa. Nyañ jé bá wàyɔñ bá amèdèdɔ cá o, qobá ñti Mawu ye hámèa yomè.¹⁰ Mawu vè tiñ nu i ñvazun enukè ñnyi egbaie i nwɔnù gbalè o. ñvá wòdɔwi amèdòdò awò sèe lè nyɔndodó mèa, nyi nyèntai wòdɔá o, Mawu i vè tiñ nu.¹¹ Yè itaqdó nè igbènyi àlo enyei cà, gbèfan qákèa i mi lè dè, i yè ji i mi kádó.¹² Ifa ká miqègbofan tè wófɔn kristo cò amèkukuwo mèa, nè inyì mòn i amèdoo kpɔtɔ i lè nu bá woñ ka fɔn amèkùkùwó o?¹³ Nè amè kúkùwó ñfɔnà oa, wó ñka mènè fɔn kristo.¹⁴ Nè wòñfɔn kristo oa, èhun mia gbèfan qákèdèa nyi ènúgbalé.¹⁵ Nè inyì bá amèkùkù ñfɔnè nyawo oan, i miawo mi lè di qase bá Mawu fɔn kristoá vɔa inyì bá ñfɔen óá, èhun mixovi dè Mawu si.¹⁶ Nè wó ñmènè fɔnè amèkùkùwó óá, ányi bá wòñfɔn Yesu o.¹⁷ Nè wòñfɔn Yesu oa, èhun miá xɔsè zun nù gbálè, i mikpɔtɔ lè nuvɔn mè qé.¹⁸ I amèkè xo Jesu ji se gbòxò ikùawócawó lá cròn.¹⁹ Nè inyì bá agbà lá mè qákèi mi le kpò èmɔn nè kristo bá, èhun mi a nu qù ádonu wu amèwó see tò lè xixàama.²⁰ Enyɔn dodo i inyì bá wofɔn kristo cò amèkùkùwò domè ye i wo fɔn jeñkɔ nè amè kuku see.²¹ Sigbèmè èkù tò amè qákè pe ji ivá xixàama enèa nènè kái fɔnfɔn c tò amèdèkà ji ivá nà.²² Sigbènè amèwo see ku to adam jia, nènè kái amèwo lá gbo agbà tò kristo ji nà.²³ Wafɔn amèsiàmè le ye qdø nu. kristo wófɔn jèñkɔ, nè itrò gbɔvá gaqè mèa wàfɔn amè nyi kristo tɔa wó see.²⁴ Gànamè nuwíouá lá dø i Mawu la xo fìçdùxòá jèñkɔa, kristo la cròn jìqudu kiqè ñusèn qásiaqè.²⁵ Doba kristo qdó lá qúji kákè nè Mawu náco yá futòwò dà yá fɔ gɔmè.²⁶ Ènù inyì futò kpètiá ká wó ká cròán.²⁷ Mawu nyɔ nù bá: Ecò ènùwò see dè yá fɔ gɔmè? nè wò nù bá enùwò see a ye mè kɔ bá, Mawu ká cɔ enuawo dè afɔ gɔmè nè Yesu a yá ñtèmè o.²⁸ Nè wòcò enuawo see dè kristoá ye fɔ gɔmè jròjá yá ñtá lá bubò dà àgòmè nè etòà Mawu qákèn ilà qù nù qásiaqè ji.²⁹ Nukèi jo i ammèdoo lè lè Mawu ci dè amèkùkùwò ta? nè amè kúkùwó ñkà fɔn o, nè injì mòn i wo le ci ta nèwo dè amèkùkùwò ta?³⁰ I nukèi jo i mi lè áfskù mè qé gásia gámè?³¹ Nɔnviwó miawó inyì tiñ jiñ lè Jesu miawotçá mè, mánú nè mi, ñlè kù tègbè.³² Nè inyì bá lè àgbètòwò nûkpòkpó nu ñwawùn kiqè eran wá dán wó lè efeso èlè kái ñkpò lè mè? Nè wóñkáá? fɔn amèkùkù wó oa, èhun enyɔ ká wó nù nè bá: Miná miá qunú, nè mia nu núa ècɔi mikàkùá lè mè.³³ Mi ñkárɔn nè wá brèmi o nè ñjuni nyàtò lè do xronɔn yá háá, yèca va bu nè yá ñunúnyanyá.³⁴ Mi trò bù tamè i gbojen nùvɔn wɔwɔ kó, ñle nunè cágbe nè ñjuna kpènmi qobè amèdoo lè mian mè ká ñnyá enu qákèn cò Mawu nyɔ.³⁵ Amèdèka la lè ka se bá: nè amèwó ka fɔn mòn, i nè wó fòn nè wá wó qé mòn, ñtiran kái mè i wá fòn dò?³⁶ Èwo xronɔn! ñnya bá enúkui ká wó dòá nè ñnyi nyon oa ñjì minɔn oa?³⁷ Nyi enu ká ka midoa yei wòdòñon o, ye kú i wòdòñon sigbènè bráfókui àlò enukui cùkuwi dàkà ènè.³⁸ Mawu ñtácò nè nɔnɔmè nè enúku ká ikà dòá, enúku qákèdèa kiqè nòñmè ká lává nò si nè imia lei.³⁹ Ñtiran wó see ñsò ò. Agbètòvìwó ñtiran le, Eran àfò amènènòwó ñtiran le, xèviwo kiqè tòmèran wò cawò tò le, adèsiadè kiqè ye tò.⁴⁰ Jinjkui nùwó ñtiran le i anyigbán jitòwó cawó le. Jinjkui nùiwo ñtikòkɔ kiqè sigbènè wó nyáná kpòkpà tòvò nè anyigban ji nùwó.⁴¹ Sigbènè nyindòn tòvò nè wrètiá nènè kái wtrètiviwó cawó tòvò nè nɔvià tò.⁴² Nènè tútútì i amè kúkùwó fònfɔn káá nòn nà. Nè wò qí ñtiran, a nyinyon vóá nè wó fòeán, ñkagbè dàñèn qé o.⁴³ Gbòxò nè wiñi ñtiran, ñnyáná kpòkpà o i ñusèn dèken ñnɔnè ñjì o. vòà nè wó fòeán, ñusèn qdó nèn i inyáná kpòkpà.⁴⁴ Wòdìnè ñtiran ká mi kpènè dà dò mè vóá nè wòfɔeán, enyinè gbɔngbɔnmè ñtiran cá le.⁴⁵ Ye idò i maurinyɔn nù bá: Adàm ká nyi amè jeñkɔtɔa va trɔzun amè àgbèàgbè. vòà ádàm cìngbètɔa vá trò zun àgbè gbɔngbɔn.⁴⁶ Nyi gbɔngbɔn mè tɔa i vá jèñkɔ ñtiranmè tò ai vá gbòxò i gbɔngbɔn mè tɔa va.⁴⁷ Ekò i wosèn wo amè kèlè kèlè tɔa fùtukò qákèsi vóá amè vèatòá ya có jinkui.⁴⁸ Amèkè lè anyigban jiawó wó wó kiqè èkò, i amèkè lè jinkui wó wòqè sigbè jinkui tòwò ena.⁴⁹ Si gbènè miwo anyigban ji tòá yá nɔnɔmè qdá miává wó jinkui tòá cá tò dè.⁵⁰ Nɔnviyènèwó ènu ká ñlè nu nèn mian i nyi bá ñutiran kidè èhun ñka tèñ yi dè mawu fiòduxwàwó èzan nu dutò ñta tèñ nòn èzan nju madutò gbo ó.⁵¹ Mikpò Mawu ènyɔn wawra. qákè nèn mì: mi ñka ku sééé o vòà mian nɔnɔmèn wó atrò sééé.⁵² Zèdèka lè adàba xoxo qákè men an, woaku èkpin kpɔtia kpètia i amen kúkùwó áfɔn i zun ènu madahin, i wóá qdò ñ mia nɔnɔmèn.⁵³ Ðóá wó dòlá cò nɔnɔmèn madahun sà dalè nɔnɔmèn dahindahin toho i cò nɔnɔmèn makumaku á sà dalè nɔnɔmèn kuku yá toho.⁵⁴ Nèn wó cò nɔnɔmèn ká ñdanèn nin an ó sàdè ká danen hin an toho, i cò nɔnɔmèn ká ñkunen an ó sàdè ká kunen an toho à Mawu nyɔn i lá va men woðu èku ji gbidigbidi i jìqudu bribo va qo.⁵⁵ Oo èhu fi i tɔɔjè qdúqa lè? oo èku fi i tɔɔkpò lè?⁵⁶ Èku yé kpo i nyi nuvɔn i nuvɔn inyì èssèá.⁵⁷ Àkpà i mi cò nèn Mawu, ká nan nèn mi jìqudu cò mia xòtɔ Yesu kristo men.⁵⁸ Yá i jɔá, nɔnviyènèwó, mi nɔntè sinñsinq i mi ñka vɔn gbèdè o. Mido vèvè àxotɔa yá do lè èdè wɔwɔmèn. Mi qdøuin bá èdè ká miwò nèn axotɔá ñnyi èdè gbalé ò.

Chapter 16

Chapter 16

¹ Kidé ènújòjò nèn xòss tò wò à mi àn cà wò mi hùan dèji sigbè ìj nò nen galatia hàmè tò wò è nen cò ənú. ² Àmensiamè lè kòkò kàlèlè tò lè kòsiamè, nàm cò ənú kè i tèj kpò à dà áhpàdèkà nén ákpàdidé mi woé nen dnú jójò à wò à nàm sógbè gbóxò man và. ³ Nen yvà y jibè mi angr ón ənú a wò dé wèman nen man cò àmè kè wò wò rɔnrɔn nù an wón kò yi yèrusalem. ⁴ Átèjò vàmè bè wà yi kidé ìj. ⁵ Vá à man tò macedania gboxò i lù man tò macedonia gboxò i là và mi an gbò dò bò nen íj còlèj macedania. ⁶ Tàmùnyon man àn và ci mi an ybòdòn i nen kidé mi lè fàfàgumen càgbè mi an kpuçòj yi lèfi ɲyikò à. ⁷ Vá à man tò macedania gboxò i lù man tò macedonia gboxò i là và mi an gbò dò bò nen íj còlèj macedania. ⁸ Tàmùnyon man àn và ci mi an ybòdòn i nen kidé mi lè fàfàgumen càgbè mi an kpuçòj yi lèfi ɲyikò à. ⁹ Đòbè əhòn ganjàn dèkà hunjì i tinjì kétòwò sùgbò. ¹⁰ Nèn thimoteo và à mi nù nén nen anón mi an mè nen vònñon jka à jí mi àn mè nen vònñon ɲkaà sigbè ìj cà à nen le axotò yé dòwòmè. ¹¹ Àmen déy kà kà kpoé bè kàyinlà o mi xòé kidé ɳtifàfà nen à tèj tèbò mi dòbè ìj jibè nàn nén kidé nònviuò.

¹² Kúdè mi an nònvi, appolos ȳimikpó kidé nònviwò. Vò à ɲibè yé à và à ȳifià o à và lè gàbùmè. ¹³ Mí dònzan mi senjì lè xòsø a mè mi nuin ȳsén mi an dékiwò. ¹⁴ Nen ènù ȳoniadá kè mi an wøa mi wøe lè rɔnrɔn mèn. ¹⁵ Mi dési étiyénú yé hénù à mi nyanyan bè wò i tròjinè kékékélè lè achaie i dòwòwò won men j lá tútú mi nònriwò. ¹⁶ Bèmi àn bùbò nén àmèn jijnàn wò mònki kidé àmèn jnàn kép nén dòwòwò wo mè àn. ¹⁷ Íj kpò jijò cò étryénù fortunatus kidé achaicns wòvàvà y wó i và xò mi an tóhò. ¹⁸ Đòlè wò cò adika cój i i có mi àn wò cà ejábè mi am kàfù nén mènwò. ¹⁹ Asia yé hàmen wó lè ci mi aquillas kidé priscille kidé hàmen kálè wò xòmèn an lè ci mi lè àxòtò à men. ²⁰ Nònviwò sàéé lè ci mi mi ci mi an dakiwò tò kòkò yé nùgbùgbòmè. ²¹ ȳnyø, pòllù i ȳròn ənùlà kidé ȳnyin tò lè. ²² Nèn amendà ìj ròn axotò a à waa donui! và mi an xotò! ²³ Áxotò yesu yé mènuvèvè nan nén kidé mi. ²⁴ Tinjì ròn nrn an nàn nén kidé àmènsiamè lè yesu ckrito yé ȳkòmè.

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Pòlù, Yesu kristo yémadòdò tò Mawu yj jiji nu, kidé Tomote mian nònvi ná Mawu hà kèle korentià kidé ní xòsètò kèle Achai yá nútómè wó. ² Mawu mian dadá kidé mián xótó yesu kristo yá mènúvèvá kidé yá ȳuntifáfà na nòn miánjì. ³ Wóá káfú Mawu mián xótó yesu kristo yá dadá yé inyì adɔnukpókpó kidé ȳjifáfà yé Mawu. ⁴ Mawu fánjì nà mi lè mián ranmè kúkú wómè, càgbè mián cárów mián tájún fájì nè amè karanmè kúwé mi fánjì ní amèdèwó wókidé ȳjifáfà kè Mawu zán ná i safaná jí nè miánwó cá. ⁵ Sigbè Yesu yá yaquduwó sùgbò càgbè miántòá, nènénkà mián ȳjifáfà suggbò tò Yesu jí nèn. ⁶ Vò nén rànmè kú mián cagbè mián ȳjifáfà kidé miún xóxó i; i nérwó fájì nemi án, cagbè mián ȳjifáfà i, mián ȳjifáfà lè wòdò ȳtántá i, nén inyitá milá mán àyàqùqù dékéé an wo lè blewu wòwòmèn. ⁷ I mián kákádá miánjì nyi ȳtántá. Minyábò sigbè miqunen àyàqùéà, miqóá xò ȳjifafa. ⁸ Đò miý jibà mián nòn mènyá nànyámè o, nònviwò, có xaxákàmè mitóvayi lè Asia à. Misèvèvè tómè vayi man nònù, káké miý nyábò miánjò agbèo. ⁹ Nyàwó ȳácá mijè nèn əkù yátódòndònrn vøa cagbènén miýkáa kádá miádékíwò jio, vøa dè Mawu kà fóná amècò àmèkúkú womèn àn jí. ¹⁰ ȳqdè mi lè kpnçamè yi kúmá i kpòtògbèlè xónámi. Mi kadéjì bá àgbèvà xò námikò. ¹¹ A wònò gakè mè miánwò cá milà kpòdá miánjún lè qèxòxò mèn. Ga jijnàn mè àmè suggbò lá vá dákpkò dà mián tò cagbè àmènùvèvè yè dòmè nyónyón kè wò wò nemi tò àmènùvèvè qèxòxò jí. ¹² Ayatèmi ilà ȳjnù mian sèsè lò jima. qó ȳdècòlèmè kidé vèvèdèdèmèn kè cù Mawu gbo i misè kprò miaqçivo lè xixéamè. Mi wò ilá kidé mi konjù-ȳnyi kidé anyi gbanji yé ȳnùnyanyawo vøa tò Mawu yé mènúvèvá mè. ¹³ Mi ȳlà ȳròn ənubù nàmi sà wù kè miantèjù hrà mian tènsèa o. ȳnbuiòbè mian vi i sà gómèao sèman gòmè kràdè. ¹⁴ Sigbè mi lè ȳnya bè mi káa vá sègòmè kvèdè sà mián gòmè xoxo déqoo ənè kè lè mián xótó Yesu yéjükèkèjia mian vá nyin mian yétilé, sigbè nèn mian zùn miantò ənè. ¹⁵ ȳnùkè jòá ȳkádá ənùnjàjì, ìj jibà man va mia gbo kélékélé cagbè mian xò àmèjikpò yé nunyøen. ¹⁶ ȳqdèdè bò mán jímikpó nà ìj yikò Masèdoni ica ȳgbè jibè man jímikpó nà ȳtròcò Masèdoni, i dè ina ȳngbèá mian kpròj yi yudéya. ¹⁷ Kè ȳlà bu támè cò ȳnà ȳnù an, ȳlèxòèkèpò i a? ȳwò qdòdò dè ənù wò ji sigbè àmè yè nù matrò matrò ənè, nà matènù nùbè «èèn, èèn» kidé «oo, oo» lè gaxoxo qèká mèan. ¹⁸ Vò kè inyinbè Mawu nyi ənudòdò wòtò á, mi ìj nù dà gaxoxo qèkámè bò «èèn» nòmi «oo». ¹⁹ Đò Yesu kristo Mawu vi kè siliven Timóte kidé nyáçá mi nù lè miàmè, ìj nyi «èèn» kidé «oo». hun á nyiná «één» tegbèe. ²⁰ Đò ȳnùkè jòá Mawu yá zádádá qèsiadà nyinà «één» lò yáamè. hùn ìj nyi nà tò yáájì i mi nùnè bò «acè» dà Mawu yá ȳnùtì kòkò mè. ²¹ Ifià Mawu i dòokpò mikido mián jí lè Yesu mè i tùfen nàmi. ²² I icò yé dàsidò dà miánjú i i nami gboongbøn dà miánjì wó mè sà dòokpò ənù kè ikaáva námi ȳcòà jí. ²³ ȳtèjù, cò Mawu wò ȳnùtoho kpòtò bò ȳnùkè jò i nyè ìj và korenti à inyì bè mán qèmì jii, ²⁴ I ilá ìj nyi bá milà tèkpkò bò mian dò ənù kè mián xòsè a nyi vayià kpò i o, hùn milà wòdò kidé mi nà mian yétilé i, qò mi lè xòsèa mè dàasì.

Chapter 2

¹ Cagbè inàtò ìj qdò bá nyè ìj ná gbo tròvá miàn gbo lè vèvè sèsèwó nònò mè o. ² Né i nyibé ìj dáyà némi, mèén lá dóogàn ìj, kà ámè kè ìj dákpkà ȳu án ia? ³ ìj ȳrònù sigbè ìj wòè cagbè nà ìj trò vá miàgbò, mi ìj kàá xò akpà tò àmè kè qdò lè nàj ayatèmi jí o. ⁴ Kàdá mián jí bá tiý yètilé lè sigbè miàtò. ⁵ Đò ìj ȳròn nù kídá rànmè kúkú gánjágán, kídá ȳjì gbaàngbàn kídá aqaci. Nyè ìj bá má dáyà ná mè o. Tóvo nà inà ìj bá mián nyá gánjágán mè kà lè rɔnrɔn kè ȳqo nà mián si. ⁶ Ná àmèdè dáyà ənù amè án, ȳwèè nò nyè dékén o, vøa nà mí ná wò ȳqdà tómèdà áá, mián wò séé tòi. ⁷ Àmè ȳjnàn yá to dòndòn lè gboòsùsù mè á sún. ⁸ Có ágbà jí, sèwú ətò dòndòn án, miqóá sà kè ì dòogèèn. Mì wèèná cagbè ná xòmèfíén ȳkáa wìi o. ⁹ Ifià,

Chapter 3

ị̄ là dōogàn mì bè miàñ dà rɔnrɔn' blibò díisá nèn. ⁹ Ilá í ná í ị̄ là ɳrɔnú, ná má dómìkpó í nà mán nyán ná mì kpó ná àmàsi lè nùdəsiaqđ mè. ¹⁰ Né mìsà kà àmèdqá á, nyèncá maán sékèà. Ȣnú kà ɳsé kà á (ná ị̄có ènúqđ sá kàá), ókpó cccókà cagbà miàñtò Kristo lè kò. ¹¹ Cagbà nà Sátana í káa qù miàñ ji o, díoo mí í gbeh dán yé tòtòmè wó o. ¹² Àxotá hùn agbò dèjì kà ị̄ vá Tròás dùa mè bá mán kaka Kristo yé nyòn nyɔñgbìn án. ¹³ Í cáá nyàñ dèjì lè gbɔngbòn mè o énú kà jòá nyàñ kpó tìñ nònví Títo léjñà o. Ga ị̄nà mè án, ị̄có gbè wó dè i trøyì Masadónia. ¹⁴ Voa wá có ị̄tikòkò nà Mawu, kà tó Yesu ji kprɔnè mí tegbèe lè jidqđkù mè. Tó mián jí á, ékàkànè yé ị̄jnùnyányán yé hónhón lè afisíafì. ¹⁵ Đó, mí nyí Yesu yé hònón nyɔñgbìn nà Mawu lè àmè kà kpó xçxwò mè icó àmè kà lè crón wómè. ¹⁶ Ná àmèkà lè crón wó á, ényín əkú yé hónhón ná əkú. Ná àmè kà wóá kpó xçxwo á, ényí agbè yé hónhón ná agbè. Mèén i jè nà nènè nùwó? ¹⁷ Đó mí ị̄ nyí àmèkà wó sàñà Mawu nyò cagbà əgòmè kpókpá tò. Tóvo nè ị̄ nà án, kídè əñjñdđqđ ị̄tä-ị̄tä, nù xònènù lè Kristo mè sigbà Mawu yé mèdódá lè yé ị̄kúvì mè.

Chapter 3

¹ Mi tòji ilè kafù miàñjtàwò dèkiwó káa? Miñ hinyán àmèdódá yé wóéman dòdá nòmi có miàngbó, sigbà àmèdqoo nòmi? ² Miàñ wò, mi nyi miàñ wóéma dòdá, kà wò ɳrɔn dà mián ji wó ji; kà wò hnèn ular nya nyámà ná àmèsiámà. ³ I milà dè diisá bá yòwóé i nyi Kristo yé wóémàn dèká, kà có miàngbó. Wó ɳrɔn kidà ènù ɳrɔci dèqđ o vòà kidá Mawu kàlè agbèa yé gbɔngbòn. Wóyì ɳrɔn dà ènù ɳrɔnkpá jí dèqđ o, voa dà àmèyá nùnırɔnkpá jí. ⁴ I milkpó kakádójì kà mi wòdè lè Mawu mè tò Kristo jí. ⁵ Miánjítá wó mün jè ná mián tónjùn bió əñjđc có mián ị̄táò gbò o ká mián jàjènón có Mawu gbò ⁶ Mawu i wòè bá mitéñ nyi əkàdádá yéyéá yé dòcói wó. Ilá nyi əkàdádá kànè có ɳɔnɔn gbò voa kà có gbɔngbòn gbò; dò ènù ɳrɔn wùnè nù, voa gbɔngbòn yà náná agbà. ⁷ Ifià ədò kà jinè akúá kà wó ɳrɔn dà əkpá wójì- có ɳunti kòkò mè kà wòè bá Israéli viwó nún tähún kpó Moósə yé ɳkúvímè ganan-ganan o. Ilá cagbà yé ɳkúvímè ị̄tikòkò, ị̄tikòkò kà vá yinjàñ. ⁸ Kèéé, màñà nyi ədò kà gbɔngbòn an wòññan àn? ⁹ Kéná ná əkúfiô còcô yédá kà lè kòkà, zènènà, jojo nyini édó nán sugbò nú kàá jòñ ànyón jòjò dà ị̄ nán lè ị̄tikòkò mè o. ¹⁰ Cáá, ənù kà ɳún wó kò zàdàkáá ị̄gbè lè kòkò ò, cagbè ị̄tikòkò kà xòta néean. ¹¹ Đó ná əmúkà diné vá yí wò ị̄tikòkòdá hùn ənúkè lenè dè tègbè yé tò láwú.á gágán wù. ¹² Né mi wò kàkàdójì ɳnan mɔnkùi dèá hùn mi dójì din. ¹³ Mi ị̄ lè sigbà Moose əná o, ká có ənù cón dèækia yé ɳkúvímè mè, cágba Isràèli vió ị̄ káatéñún kpó yé ɳkúvímè gànàngànàn lè ị̄ti kòkò kà va yina yé voxó. ¹⁴ Vòà wó ɳunù nyányá ị̄ hun ò kéká váná əgbacá, ənù cónùn qákén an gbè le dè lè əkadádá xóxó tòa yé nù kpókpó nu. ɳjhun ò ənú kà jca lè Kristo mè dèkén i ibùnón lè. ¹⁵ Vòà əgbacá, gásigámè kà wó lè hren Moose, ənúcónnú dákákpòtò cón wó ji wó dè. ¹⁶ Vòà ná amədéká tró jímè và àxótágbòá, ənúcónnú án dèjú. ¹⁷ Áxótá nyi gbɔngbòn. Fiàxótá yé gbɔngbòn lèá, vòvò le. ¹⁸ Mián wóséé, kidá ɳkúvímè wó hunhun mè mián kpó áxótá yé ɳti kòkò. Wó lè tró mi lè ị̄ti kòkò. dèká rɔkpa mè, có ị̄ti kòkò yé gágán mè yi dà èbu mè, sigbà kà có. axótá kà nyi gbóngbònàn gbò əná.

Chapter 4

¹ Í cágba kà míxò ədò ɳna í kà ilè sigbà míxò amənúvéráá, əjì ɳdè le mián xo ò. ² Cágba ɳnatò, mígbá ɳkpén mõnwó kídá ənyón wawrawó. Mí ɳlè non agbè lè ɳunù nyányán mè ò, í míñ trò Mawu nyɔan ò. Vòà lè àdòdó núnúma án, mí cõ nùán dákíwó nán aməwò jímənyɔn nyányán lè Mawu yá ɳkúvímè mè. ³ Vòà náró cón mián nyɔn nyɔñgbian jíá, wó cónji dèqđ ná amə kélè kúwóí. ⁴ Lè wótòməán, xixámè yé Mawu cónùn cón amə maxse wó gbɔngbòn jí. Ȣvəentɔá, wó ị̄ tāñ' kpó ənyón nyɔñgbian yé ɳunti kòkò kà nyi Mawu yá nɔnɔnmè an ò. ⁵ Í míñlè nù Mawu nyɔn ná mián dákíwó á, vòà Kristo Yesu sigbà Áxótá, í mián ɳtawò sigbà mián dècívío ná Yesu yé rɔnrɔn. ⁶ Đó Mawu dèkén i nùbó: «kanjđé lává kò lè zùubruwó mè,» í ákò lè mián jíwó mè, ná àna kòkò Mawu yètikòkò yé ɳunù nyányán, lè Yesu ɳkò. ⁷ Vòà míwò nùxɔñafi ina dè lè àcugbán wó mè, ná yémè náko bá ɳunsen kélè gánngán dajíá nyi Mawu tò vòà ɳ'nyí mián tò ò. ⁸ Ranmè kúmílè əmənsiámònu, vòà míñ cákà ò. Ȣdáya némí vò mɔñkpòkpò kídá jidđ lèmàxò o. ⁹ Wó tì mián yomè nàna wo ɳ'gbómíde ò. Wó zín mí dè anyigbán vòà wójì cròn míó. ¹⁰ Mí xɔnè Yesu yá kú gásigámè dè mián ranmè, kán gbɔxó Yesu yágba nán wòdò lè mián ranmè. ¹¹ Mián wó kà lè àgbè wó á, wá cõmí ná əkú gásigámè dè Yesu yé rɔnrɔn ta gbɔxó ná Yesu yá gbè ná zá lè gótoran wó mè. ¹² Cágba inan tò, əkú lè dòjí lè mián mè, vòà lè dòjí lè wó mè. ¹³ Vòà míwò xɔñè yé gbɔngbòn dèká rɔkpa dè sigbà wó ɳrɔen dè bá: « ɳxɔesø, í nənè ká ị̄ lè xonu nè.» Mí xɔesø cá, í nənè ká milè xonu nè. ¹⁴ Mí nyán bá amə kà fɔñ Áxótá Yesu a á vò fɔñ mián wó cákida Yesu. Mí nyán bá á kprɔ mí kídé mí yí dèækia gblò. ¹⁵ Núsianú le cágba mián tò kón' gbɔxó, sigbà amənúvérá á qídí na amə sùgbò á, àkpádádá vɔsawò á lè jí dají lè Mawu yé ɳtikòkò mè. ¹⁶ Kéí ləənèán, əjì ị̄ dò á dè lè xo némí ó. Ná ị̄nyibá lè gótoramè cáká wó cròn mián, lè émè- émè án, wó trò mí ɳkèkè yí ɳkèkè jí. ¹⁷ Đó ranmè kúkú həedéká gá dè wómè tòa jranè mí dò lè ɳtikòkò mavò yé kpenkpen mè kà xòta ná ɳsisiäqđ mè. ¹⁸ Đó míñ' lè kpò ənúkè zá dèá wó ò, vòà mí lè kpò ənú mazémazé ó. Ȣnú kà zénñn wó ɳ'nēnèn diñđi ó í ənú kà ɳ'zénñn oá nēnèn dè yi ma.

Chapter 5

¹ Mí nyábá ná mián nyigbán kà jí mí lè àgbè lèa cròn án, mí wò Mawu yé nɔnxó dè. Ama yélo ɳ'tu àxó ɳnan ò, vòà ényí àxó mavøa dè lè jinkorí. ² Đó lè àzàvà ɳna gɔmè án gbánññ henhen i, lè hùn dèqđmè bá wó cón jinkorí xò némí. ³ Mí lè jíü, dò némí doeá, wó ná kpɔmí lè amáamán ò. ⁴ Đó lè adòdó mèan, ná milè azava ɳna gɔmè án, mí gbánññ henhen, milè sè vèvè gánngán. Mí ị̄jí bá mián nòn amáamán ò. Ká, mí jí bá mián dòonu, gbɔxó ná agbè na mi ənú kà kúnññ án. ⁵ Amə kélè jramídó ná nənèn wóá í nyi Mawu, kà nánññ gbɔngbòn kòkò mí sigbà àzè dèdá kà á vá áná. ⁶ Hùn, mián lè nòn

Chapter 6

kàkádójí mè gàsíágàmè, mián nyeeen bé nà mìlè njúntíranmè án, mí dínsin dà Mawu gbõ. ⁷ Ðò, mí lè zon lè xõsà mèí vñà ñ'nyí ənúkpõkpõ mè ò. ⁸ Kéəná, mí kádójí. Mí jibá mián diñdin dà njúntíran í mián nen kidé Áxótõá. ⁹ Í mícõ ɣna sé wõ mián taqójinú, nè i nyì bé mìlè njúntíran ɣna mè nñnmí áfíbú, nè mián nyõn nen. ¹⁰ Ðò mián wó séé mián vá Cristo yá kojó zinkpin an ɣkõ, gbõxó nè amè siámè ná tâjún xo ənúkè wó jradóde lè njúntíramè nè ènyøen nñmí ènvøen. ¹¹ Í, sigbè i nya sisí nè Áxótõ döe a, mí nyián ɣtanja, ínjí bé yémè nákõ lè mián jímənyányá wó mè. ¹² Mí ɣ'lè tæekpõ bá mián zindá mián jí zàqékà dají ò bë wóá coñqè lèmè némí vñvédò ò. Ká bon' mí námi ènyøen jojç bë àjì na lè jomí dà mián njún, bá nè mián wõ qòn'tí qè nè amèkè kíkáná wó qâkiwó cágba ənú kè nõnõn gânagânà wo, vñà ñ'nyí dè ənú kè lè jímèwò njún í ò. ¹³ Í nèi nyì bá ètagbõ ɣ' sôgbè nèmí án, Mawu tñi; i nà ètagbõ lè wñdõ nè mián, mián tñi. ¹⁴ Ðò Kristo yá lñnlñ lè tutu mí, ənú kè náán mikkadá ənújna jí; bá amè qâká kú dà amèsiamè ta í, cágba ɣna tõ, amèsiamè kú ¹⁵ Í Kristo kú dà amèsiamè ta, kâkè nyi ənè án amè ka lagbè wòá njöklär gðenon agbè nè wónjtawó ò, vñà nè amè kè kú í trõ fñn án. ¹⁶ Cágba ɣna tñi, có égbají, míj' lè cõ nyøn dà amèdá njún ò cágba amè wó njunú nyányán mayi ɣkõto, có qâcâ xóxó mí kpõ Kristo dà arøkpa ɣnan jí. Vñà, ifia míj' lè cñnyøn dà amèdá jí tò arøkpa ɣna jí ò. ¹⁷ Ká, nà amèdá lè Kristo mè án é trõ zun ənú wñwø yéyé. Ènú xóxó wó vá yí; kpõ; wó trõ zün nù yéyé. ¹⁸ Ènú ɣna wó kâjékâj co Mawu gbo, ècñmí sâ wõ qâká kidá yé ñ'tâ to Kristo jí, iñ n'a mí qâká wñwø yá dø. ¹⁹ Yé gømø í nyì bá, Mawu lá cõ xíxéá wõ qâká kidá qâkâkia, kè ñ' gbo lè cõ àqè lè wó nûvñen wó jí ò. Ècñ qâká wñwø yá gðedáasí némí. ²⁰ Ké wó cán mí sigbè Kristo yá tohó nñntç wó ənè, sigbè Mawu lè wõ yøyj tó mián jí ənè. Mílè qâ kúkú nè mí cágba Kristo yá rønron an tõ, "mi wõ qâká kidá Mawu," ²¹ ècñ Kristo sâ wõ vñsá dà mián nûvñen wó ta. Yé í nyì amè kè ñ'wø nûvñen kpõj ò, é wñwø cágba mián trõ zun Mawu yá sâwøwø lè yéj'tâ mè.

Chapter 6

¹ Ké i nyibé mí lè wñdõ dèàdua, mìlè biñ bá míj' kú xø Mawu yá mènúvñvá gðaale ò. ² Ðò élè nûbá :«Gàxòxò vñvédò á mèán, njödotó wo, i lè qâqè kpõkpõ yá ɣkèkè jíá, ñ' kpõdá ənúwo.» Kpõ gàxòxò vñvédò á kè, qâqè kpõkpõ yájñkèkèa kè, ³ míj' lè cõ àfíkrènú qâken dà ɣkõ némí ò, qâj' míj' jí bá wóá qîgbõ mián dñú ò. ⁴ Í vñà, lè mñsiamñ nù, mí qâ dñisá bá mí nyi Mawu yá dççví njtántâ, lè vñvá dâdá ənú mè, lè ramè kúkú mè, lè gðjøgðbõj' mè, lè dòdòkpõ wó mè, lè amèxoxo mè, ⁵ lè amè lélátú wómè, lè còcódâ amè ɣnú wó mè, lè èdø senñjúñ senñjúñ wó mè, lè èzàndó madõn arøn wó mè, lè fifé mè, ⁶ lè kôkô nyi nyi mè, lè ənúnyányán mè, lè jïgbõngbõn bleù mè, lè amè wñwø mè, lè gðbõngbõn kôkô mè, lè rønrøn nj'tánj'tâ mè. ⁷ Mí nyi yá dççví wó lè ənyødodóá mè, lè Mawu yá ɣnúsen mè, lè èséjí yé huawñuwó wñwødè mè nè alçqunu kidá alçmíçn. ⁸ Mí lè wñdõ lè dòdòqâjí mè kída ɣunkpen mè, lè amènyøn vñen nûnú mè í kída kâfukâfú mè. Wó nû dâ mián njún bá mí nyi amè brætñwó vñà gânñkâ mí nyi àdòdó nûtç wó. ⁹ Mí wññâ dâ sigbè amè manyán-manyán wó ənè, vñà wó dasi mí dín; sigbè amè kâlè kú wó ənè vñà mìlè àgþbè; sigbè amè kè wó dñntç nè wó ənè cágba mián nûvñen wó tõ kâ wón' còkúfiñ nôó ənè. ¹⁰ Milè wñdökídâ ramè kúkú vñà lè jijj mè gàsíágàmè; sigbè wñamøn wó ənè vñà mí wõ amè súgbõ nyi hõtññøn, sigbè amè ma wññâ qe tñwó ənè vñà mí wññû wó kâunkéûn qe. ¹¹ Kòrentítõ wó, mí nû àdòdó wó séé némí, í mián jí wó hundë gánñgán. ¹² N nyi mián wó í tú mián jí wó ò, vñà mián nj'tawó í xâxâ lè mián qâkiwó mè tó mián nj'tawó sâsâ lè ranmè jí. ¹³ Ifia, lè qâriqârì njtántâ mèán, (ɣlè xonu sigbè qâqâ qâvñwó ənè) mí hun mian ji wó gánñgán. ¹⁴ Míj' kâ wõ qâká kidá amè ma xøsa wó ò. Ðò, qâká wñwø kâé lè ənú jojç wñwø kída ənú majømajø wñwø mè? I èkadódó kâé lè ənú kôkô kída zùubru domè? ¹⁵ Ðèkâ wñwø kâé lè Bérial kída Kristo domè? ¹⁶ Ènú wõ dâdøu kâé lè amè maxçsâ kída amè kâ xçsâ domè? Ðèkâ wñwø kâé lè Mawu yá qâxoxo kída vñdúwó domè? Ðò mí nyi Mawu leàgþbøyé qâxoxo, sigbè Mawu nû bô: «mâán nñn womè, í mæán zon lè wó donjdomè; mæán nyi wó Mawu, í wóá nyi èvinyø wó. ¹⁷ Cágba ɣna tõ: mí do lè wó mè, í mian mæ.» Áxótõ í nûi: «Min' kâa tñalç ənú kâ ɣ'køa ò, í mæán xømi, ¹⁸ Mæán nyi dâdâ nèmí, í mián nyi èvinyø ɣ», Áxótõ ɣñnsentõ í nûi.

Chapter 7

¹ Rønrøn tñwó, kenyibé míwø èzàdédâ ɣnan wó deá, mián kâ mián qâkiwó njún lè nûsianú kâ xònèdu mián njúntíran kída mián gðongbøn. Mián lè kprø kôkô do lè vñnvñn ná Mawu mè. ² Mí kpõ tohó qâká ná mí! Mí ñ' jíiguâ lè amè qâken njún ò. Mí ñ' dákpa amè qâken njún gbo mián kpõgømø lè amèdâjñ. ³ N nyi nâ wâ cò kúfio né mí i wœ bâ ñ lè nû ilâ ò. Ðò njún vâyí va bâ mi qâ tohó qâ lè mián jí wó mè; bâ nè mián nñn àgþbè nñnmí mián kú dâdøu. ⁴ N kâdâ mián jí sùgbõ i àjì lè jojç dâ mián njún sùgbõ èjí lè jojç tómè nâ i gþbè nyi mián ranmè kúkú wó mè cá. ⁵ Kâ mí yi Mâsâdónì qâcâá, mí ñ' gbo lè mián qâkiwó mè ò. Tóvø nè ɣna, mí lè tó àhùà wo mè lè gðaengba kída vñnvñn lè jímâ. ⁶ Vñà Mawu kâ dñññ ègan amèkè ranmè kúwóá èdóðøgan mí tó Títõ yá vâvâ mè qâqè i Mawu dóogan mí ò. Ècñ Títõ cá yá gândøámè kâ í xø cõ mián gðjâa gðbõ. È xonu nèmí có mián rønron njún, kída mián xomøfien njún kída mián qâcõ lâ qâmø gánñgán ñ an. Cágba ɣnan tñá, è vñvñj sùgbõ. ⁸ Ké i nyibé tñj' wóéma kú ranmè nèmíán, nya ñ'côqâ lè jí ò. Vñà ñ sâ vñvá yá kenyibé ècñ ranmè kú mí an. Vñà ranmè kú mí nâ gâmè qâjí. ⁹ Ifia, àjì lè jojç. Vñà ñ' nyi cágba kâ ranmè kú mí taqóí ó, vñà cágba kâ mián ranmè kúkú á ná mián jíma tñtrøjí. Mí wo xomøfien kôkô kâ í nyinéán, min' wññû gûgû qâken cágba mián tõ ò. ¹⁰ Ðò xomøfien kôkô henø jímè tñtrø kâ kprønø amè yidé qâqè kpõkpõ kâ wón' sâvâ dâta í. Gâdâo mèán, xíxâámè yá xomøfien henø èkú vâ. ¹¹ Mí kpõ cànccán gánñgán kâ xomøfien nyñnn'gbin wo lè mian mè an. Mián cancán gógn'gón' án gánñgán i qâdñsâ bâ minyí amè man nyââdâwó. Mián makâdójí, mián bibi yéñ' yéñ' kída mián jijj wó gánñgán bâ mián kpõ bâ ənyøn jojç ná vâmø! Lè nûsianú mè án, mian nj'tawó mí qâdkpøjí bâ mí nyi àdèmanyán tñwó lè ənyøn ɣna mæ. ¹² Tógbõ bâ ñ rønñ nèmí án, nyen ñ' ɣrøen cágba amè kâ ñ' wõ baða ò, nñnmí cágba amè kâ du nûvoen yâ ya ò. N rønñ nû cágba mián vñvâ dâdø ənú nâ mián ná zé lè Mawu yá ɣkõ. ¹³ Cágba ɣnatç í mí xø ɣnúsen dôdø. Gþbâ sâ kpâ, mián nj'tawó gán dôámè wóá, mígþe lè kpõ jijj dají cágba Títõ yá jojç ta, qâ yé gðongbøn xøfafâ tó mian wo séé jí. ¹⁴ Ðò nâ ñ' có miâ sâ qâ àbõ á, ɣkpen ñ' qâbrâ ñ ò.

Chapter 8

Tóvò a, sigbè núsianú kə mí nú ná mí an nyí àddòdó á, míán qáki dódó déèji né mí lə Títò gbɔ́á zun ny'tánjtá.¹⁵ Yé rɔnrɔn né mí gba gánŋgán ká, né í qoŋjun míán mə bubu í sigbè mi xoe dó kídá vɔnvɔn kídá hùn hùn tititù.¹⁶ Ílə víví n̄ dón kádá mian jí sùgbɔ́.

Chapter 8

¹ Nɔnvíwó, mí jí bá mian nyáanú, có Mawu yé mənúvává kə lə wɔ́dɔ́ lə Məsədóni yé hámə wó nyún.² Lə wó ranmə kúkú wó dodókpɔ́ gánŋgán wó gaməán, wó jiŋg gbàngo kídá wó yaqdu sugbɔ́ vá ji àdɔnmà nyɔen sùgbɔ́.³ Nkpɔ́ yé tohó qó wó cɔ́ wó nyúnsenwó sá ná, í kəgbə wúúgan wó nyúnsenwó cá. Í tó wóng'táwó jíjí nu,⁴ kídá kúkú qədə sugbɔ́á, wó biɔ́ có míán gbɔ́ bá míán ná yéó əmɔnnu kpɔ́kpɔ́ bá yéó cá yéó á kpɔ́ àggomə lə xɔ́sətɔ́wó dɔ́á mə.⁵ Ílə n̄ vámə sigbè mí bui qóá ó, vɔ́à, kélékélé á wó ny'táwó cɔ́ wó qákiwó ná Áxótɔ́á, kídá míán wó cá sigbè Mawu jíjí qóá.⁶ Ká, mí biɔ́ Títò bá ná wó àdɔnmà nyɔnyɔn yé dži lə mian gbɔ́ sigbè í tɔ́jí əná.⁷ Vɔ́à sigbè mí wɔ́nə núsianú lə xɔ́sə mə, lə nuxó mə, lə ənú nyányán mə, lə vèvádédá ənú mə í lə míán rɔnrɔn kə mí qó ná míán, míán nɔnɔnun cá í yinjkó lə ənú nyɔen wɔ́wɔ́ dɔ́ inan mə.⁸ Nyé n̄lə zín dá mian jí ó, vɔ́à, n̄lə núulá í sá lə qó àkpká míán rɔnrɔn yé vèvádédá jí í sá lə sɔ́ kídá amə qéá wó vèvádédá ənú.⁹ Í cá, minyán míán xótɔ́ Yesu Kristo yé mənúvává. Ná igbè nyí hòtɔnɔn cáá, écɔ́ qákkia sá wó wɔamənɔn í tó yé wɔamənɔn nyínyián jiá mian zun hòtɔnɔn.¹⁰ Tó nyuna jiá, māán vá xótɔ́qó námi ná má kpádá mian nyún. Êxo qákká ká, n̄ nyí qádká bá mí tɔ́ ənj'dé wɔ́wɔ́ ó vɔ́à mí qó rɔnrɔn kídá jíjí bá yewó á wɔ́e, mian wó cá mí vá lə yá vɔxó sigbè míán tójún án.

¹¹¹² Né mí dó jíjí bá yéó á wɔ́dɔ́á, ənú jíjí kídá ənú nyɔn'gbin i. Ídóá nɔn ənú kə amə qéá wɔ́dɔ́á jí i nyí káá nyí ké n̄ wɔ́dɔ́á jí ó.¹³ Èdɔolá nyílbé wá sá wó nyɔen ná amə dòdó í cɔ́ àggàn də mian jí ó, vɔ́à ká ənú wó ná sɔ́.¹⁴ Mian jidéjí gáálámətɔ́ ná wó míán jíjí wó. Déèdùá, ná cágbe wó jidéjí ná tójún wó míán jíjí wó í ná sɔ́sɔ́ ná le.¹⁵ Sigbè wó nyɔedé bá: «Amə kə wɔ́dɔ́ sugbɔ́ n̄ wó ənj'dé qé kéká ɔ́; í amə kə wó hɔ́dèkádə qé n̄ jíná nyí dákpin ɔ́.»¹⁶ Wɔ́dɔ́ í míán dó ná Mawu kə cɔ́ rɔnrɔn fàá kə n̄ jí námi dá Títò yé jímə.¹⁷ N̄ nyí bá n̄ rɔn míán biɔ́bɔ́ qádká ɔ́ ká qé jíjí gánŋgán ná asé wɔ́e. Í vá mian gbɔ́ tó yéntá yé nújró mə.¹⁸ Mídžé kídá nɔví kə Mawu yé hámə lə káfú ná Mawu nyɔn núnú án.¹⁹ Kəgbə wúá, Mawu yé hámó í ceen bá ná zɔnmɔn kídá mí ná àwɔ́ àdɔnmà nyɔe yé dɔ́ nyún. Ilá ná Axótɔ́ nyáá yé n̄tí kókó, kídá míán jíjí ná kpákpéjún.²⁰ Mí lə gbáéñu lə nyúntéaté gbe, kə amə qé á dɔnnɔyɔn kídá mí dá ənú nánán fàá kə mí lə jɔá nyún.²¹ Mí jíná kòkò bá míán wɔnú kə qó búbúá, n̄ nyí qádká lə Ahótɔ́á yé n̄kó ɔ́, ké vɔ́à lə aməo cá n̄kó.²² Mí dɔ́ nɔnví bú cá kídéwó. Mí dóe kpɔ́ í mí kpɔ́ bá àfí xɔxɔ́ qé lənúlén lə èdɔ́ qássíàdə mə. Í ifia, áyinə mɔnɔjí sugbɔ́ cágbe kákádəjí gánŋgán kàèdə ənú míán.²³ Títò yàá, á nyí tñj' vəatɔ́ í nyí tñj' kpádájún tɔ́ lə dɔmə ná mí. Míán Nɔnvíwó yáá, Mawu yé hámə wó dɔwó. Wó nyí ənú dó amə dàdži ná Kristo.²⁴ Hùun mí míán jíjí kpɔ́kpɔ́ yé taqjímú námi ná Mawu yé hámə wó.

Chapter 9

¹ Kudá aməkókó wó kpəkpədájún hácoco nyúán, álə vèvádéjón sugbɔ́ bá mán nyɔrɔnú námi.² Dó, n̄ nyán míán rɔnrɔn fàá kə n̄ sá kōná dəekinyen dàejí lə Mákèdóni tɔ́wó gblɔ́. N̄ núnéwó bá Ácayì sɔgbə có káké kōnmen í míán bíbí í tutu amə sugbɔ́ lə wómə bá wóá wo nyí dó.³ Ntajú dɔ́ nɔnvíwó bá kàfukáfú kə mí cōná mí nyí gbàala ɔ́ ná mian nɔn gbèsɔ́sɔ́, sigbè n̄ nyú xoxó əná.⁴ Mæná ɔ́, á nyí nykpén námi, ná nyá kídá míán nɔnví Mákèdóni tɔ́wó, (nyət̄' lə nú ənyɔn qé có mian nyún ɔ́) minj' sɔgbədə ɔ́.⁵ Cágbe nyuna tɔá, n̄ kpɔ́bá álə vèvádéjón sugbɔ́ bá wóá dɔ́ nɔnvíwó qidá mí bá wóá kpádá mian nyún ná mian kpədá ənúnnáná kə yé zá miqá námíwóá; bá ná ənú nánán nyunawó wá sɔgbə, lə jòjró nyɔnnygbin mə vɔ́à nyí aməjí zinzín ɔ́.⁶ Mí nyɔen bá: amə kə dónon hɔ́dèká á nyéñu hɔ́e qé kéká, í amə kə dónon sugbɔ́á nyéñu sugbɔ́.⁷ Hùun aməsiámə ná ná ənú sigbè yé ji xonu née mɔn. Ké amədá nyí káá nánán kídá vèvásəsə kídá zinzín dá amə jí ɔ́. Dó Mawu rɔn ná amə kə nánéñu kídá jíjɔá.⁸ Í Mawu yé mənúváváwó á gban kɔ́dá mian jí, cágbe lə ənú qássíàdə məán, ənúwó nálə sugbɔ́ lə mian sí ná èdɔ́ nyɔnnygbin wɔ́wɔ́.⁹ Sigbè wó nyɔedé bá: «Í mán yé dɔkuwó í ná wɔamənɔn wó.» Yé jojɔnyínyí lədə tegbəe.¹⁰ Amə kə nán ənúkúdódó yé dòtɔ́á kídá kpɔ́nnɔn kə à qua, á vá ná í wɔ́e bá ənúkú á jí dójí. Á jí míán jojɔnyínyí yé núkú dójí.¹¹ Á wó míán jí dójí lə əmɔn qássíàdə nu cágbe mian yinjkó lə míán núnýðen wɔ́wɔ́ wó mə, í ná amə sugbɔ́ ná dààkpá ná Mawu.¹² Dó èdɔñnan nyán xɔ́sətɔ́wó hinyán wó qádká ɔ́. Í cáá ágbə nyíná jíjí kídá àkpkádádá vɔsá ná Mawu.¹³ Sigbè aməwó káfúmi qóéá, mian vá dó Mawu yéñkó dàejí tó míán bubu dàdá Kristo yé nyɔn nyún. Míán gbəvá dó Mawu yé n̄kó cà dàejí tó míán dɔnmə nyɔnnygbin yé nú nánán jí némíán kídá amə qékádéká.¹⁴ Lə rɔnrɔn gánŋgán kə wó qó némíán, wóla xodə ənmi. Wó lə wó ilá cágbe Mawu yé mənúvává gánŋgán kə lə mian jíá.¹⁵ Wá káfú Mawu yé n̄kó cágbe yé nú nánán manyán núnú.

Chapter 10

¹ Ènya, pɔ́lù, n̄lə kpráanú mí, tó Kristo yé qéká bubu kídá yé qənmə fáfá jí. Nnyíná aməfáfá ná n̄le kídá mí, vɔ́à nywɔná càncañ dá mian nyún ná nyí dàjndin dámí.² Nqənə kúkú námi, ná n̄le qé lə mian domə, nyə n̄ qólá hinyán nyúnsen dòdó kákádékí tɔ́ ɔ́. Vɔ́à n̄ bui bá nánán vá hinyán bá wóá dó nyúnsen ná nyí dá n̄kó amə kə lə bui bá mí lə nɔn àgbə lə nyúntíranmə wó.³ Kéè nyibé mīlə zɔn lə nyúntíranmə íá, míñ qólá wó àhhùá lə nyúntíranmə ɔ́.⁴ Dó àhhùáwɔnú kə mí sálə wó ahuaa nyínyí nyúntírantɔ́ ɔ́. Ké, wó wó Mawu yé nyúnsen qékádéká bá wá sá crɔn gbɔngbɔn mə nyúnsen gánŋgán wó. Wó kpɔ́nə ègàn qé vixò nyɔn dadá nykowó jí.⁵ Mīlə crɔn nyúnsen qássíàdə kə cóná dá Mawu nyányán nyún cá. Mí cōná tamə bubu qássíàdə kə á cō dá Kristo yé bubu nyúán.⁶ Í mí sɔgbə bá míán dɔntó ná amə mabu yé nú wɔ́wɔ́ qássíàdə kpɔ́ wó, zàdká ná míán məbubua nyɔn séé.⁷ Mí kpɔ́ nyunú nyɔnnygbín krékré có ənú kə lə n̄kó ná mian nyún. Ná amədá nyɔen bá yé le ná Kristo a, ná qó nyúín bá kə yé le ná Kristo a, míán cáró mí le nyɔen.⁸ Dó ná í gba nyín bá n̄ dóná qéekinyə dàejí hɔ́dèká qódqo có

Chapter 11

míán ce kpakpa, kə míán xótō námí bá míán sá tu mí qdóá í nj'kàá nyín né míán sá crɔn mí ò a, nyə nj'kàá qđu njunkpen ò.⁹ Nyə nj' lə jí bá inan ná nɔn sigbə bá njə zín dá mian jí tó tñ' nú njørɔn wó njún ò.¹⁰ Đó amə qđ wó lə nú bá: «wéma wrándíqá ina wó lə veváqá í kpɔɔgan. Vñà lə gòtlà, é nyín gbɔjɔgbɔjɔt í yé nyɔn wó nj' jə bá wóá sə ò.»¹¹ Ká amə njuna wó mɔnkuí ná lə sə ənú kə mí nū dá míán wéma kə mí njørø díqá wó gɔmə kə mí nj'le cào ,ənú njnan í míán wó kə mí lea.¹² Mí nj'yi bá wá wó mí dá qdóqo nu nɔnnmí wá cɔ mí sá sə kídá amə kə kánéfú wóđaki wó ò. Vñà ná wó lə cɔ aməqđ jré dá amə qđèa njún í lə cɔ amə qđ sə kídá amə qđèá, wólj' wó njunúnyányán qđ ò.¹³ Gàsìágàmè an, mí ná lə kíká míán qákiwó dáđji zen lənjún ò. Tóvò nə njuna án, míán nɔn ríxo køjí Mawu cɔ mí dóá, ríxo kə diŋdin bóó dá míán.¹⁴ Cáá, mí nj' yi míán rího wó njgbá ò, kə mí kədá mian njúán. Mí nyín amə kélákélá tɔwó í vā kə diŋdin dá mí i kəmí wó Kristo yé nyɔn deá.¹⁵ Mín' dó míán qákiwó dáđji tó ríxoa njún có amə qđawó dɔŋjún ò. Tóvò, kə i nyi bá míán xɔsə lə cin dájíá, mí lə kpɔɔmɔn, míán njtawó bo dɔ lə kəkə dájí í lā gbə nɔn yá njtanjá yá ríxowó mə.¹⁶ Mí lə nɔnta kpɔ njna cágħbə míán tājún lə kaka Mawu nyɔn ná ēgħbə nyi nútómə kə lə àkpáqdéká ná mí ò. Mí ná vā lə dó míán qákiwó dáđji dá èdø kə mí wó lə aməbúwó nyigbánji.¹⁷ «Vñ ná amə kə á dó qđəkia dáđji, ná dó qđəkia dáđji lə Axótɔá mə.»¹⁸ Đó nj'nyí amə kə lə dɔđdɔ qđəkia í wó dókpɔ ò. Gànnjék, yéé nyí amə kə Axótɔá lə džá.

Chapter 11

¹ Njí bá mian xɔ cukú qdó lə tin' kónnja mə. Vñà milə xɔnj njtanjá. ² Đóá njlə huanhún dá mian nu. Njwɔ Mawu yé njúnhuan qđ námi, dó njcɔ àgđ mí ná njúncu déká. Ndáđzè bá mán cɔmí dñisá ná Kristo sigbə amə lə alojí njtanjá³ Vñà njlə vñnvñ námi dá qđkárɔkpa, sigbəná èdàn brə Évà tó yé yə wó wó mə əná, mian tamə bubu wó .Njkáa trɔ lə Kristo yé nyɔn vevá kə nyí ècimatɔá yé yoma ò.⁴ Míán cɔe bá aməqđ vā lə nú Yesu bu yá nyɔ námi sá wú Yesu kə yé nyɔ mí nú ná mí əná. Nɔnnmí míán cɔe bá milə xɔ gbɔngbɔn kə tóvò nə kə mí xɔa. Nɔnnmí gjbə cɔe bá mi xɔ Mawu əná, nyɔn bú kə tóvò nə kə míxɔa. Mí lə dñ lə kəkə dájí í lā gbə nɔn yá njtanjá yá ríxowó mə. Lə núsianú mə kídá nññnmə qđsiāđđə məán, mí ná mi⁵ Kəj bubu qđəđkinyə bá má dño dáđji qđə njagħjia? Đó nj nú Mawu nyɔn ná mí fàá.⁶ Nfi Mawu há qdó i cɔ wó kpɔkpáđđə amənju ná wó ná mi. Kə nj lə hinyán mə lə mian domə án, nyə nj'nyín àgħbàw nə amə qđkén ò.⁷ Đó nɔnnví Mákédóni tɔwó i wñən tin' hinyán wó. Lə núsianú məán, nyen' jí bá mán nyín àgħbàw nəmī ò, i mán lə wɔe nyeeen əná tegħbe.⁸ Sigbə Kristo yé nyɔn dodo lə mənjeáán, wó nj'káa jí amə dodo dáđji dákpin lə Ácayi nútowó mə ò.⁹ I cágħbə núkeet tɔ? Nyen' rɔn míán nyɔngbɔ ià? Mawu nyeeen.¹⁰ I ənú kə njlə wɔa qđə, māán yijí i lə wɔeà, cágħbə má qđ tin' kakádájí jii bá wá xonu có ənħuñyān kídá kakádájí cágħbə kə wá kɔ wó qđáki wó dáđjiá (cágħbə wóá cɔ wó sigbə èdø qđká wɔtɔ kídámí əná).¹¹ Đó amə njnan wó mɔnkuí wó nyín Yesu yá vixox yá nükpráđwó, èdø wɔtɔ kə brənə amə wó. Wó cɔná wó qđáki wó trɔná Yesu yá Póstoló wó.¹² I nj'fíán ò, dó sàtànà njtā trɔná zun dɔlká kɔko.¹³ N nyí ənú fíán mə gánnjgán qđ i ò ná yá súbðvíwó cá lə trɔ zun súbðví dodo wó. Wó vɔvɔmə ácό wód wɔwɔ wó gbe.¹⁴ Ntrɔ lə núi, aməqđ njkáa bui bá yinj' tagbɔ njlə wɔđo ò, vñà ná i nyín ənħáán, mí xɔnj sigbə amə ma wɔđtagbɔqđe əná cágħbə mán tāj' dō qđəkinyá dáđji hɔeđká.¹⁵ Ènú kə nj lə nú dá kàkádájí kə dòđ dáđji ləmè njúán, Axótɔá nj' sá kəò, vñà njlə xonu sigbə amə ma wɔ tagbɔqđe əná.¹⁶ Đó amə sùgħo dóná qđəkia dáđji cágħbə ənħuñtiran tɔ, nyé cá mán dó qđəkinyá dáđji.¹⁷ Đóá mixxɔnə amə ma wɔ tagbɔqđe wó kídá jijő. Mian njtawó mi cin lə njunú nyányán mə.¹⁸ Đó mixxɔnə amə kə cɔná mi, sá wñən yé mə xəxərə, ná ilə zán mi, ná ilə kpɔ bá yə wúugan mí, nɔnmí ná ilə xòtómə némi.¹⁹ Ènun lə kpennj bá má nú bá mi nyín amə gbɔjɔ wó sùgħo bá míán wɔná. eeen, ná amə qđ lə kíké qđəkia dáđji (njlə xonu sigbə cukúnə əná), nyəcā māán kíká qđəkinyá dáđji.²⁰ Wó nyí Hébrùi tɔwó ià? Nyen cá. Wó nyín Ísræl vi wóà? Nyen cá. Wó nyín Abràħam yá jijimé ví wóà? Nyen cá.²¹ Wó nyín Kristo yé súbðví wóà? (Njel xonu sigbə amə ma wɔ tagbɔqđe əná.) Njnyi sá wú. N nɔn èdø seenjún- seenjún wó mə, la għapkaww sùgħo mə, la xòxò kə tójñu dí wó mə, i njdónnáđgo èkú fɔkú sùgħo.²² Lə Yúdà tɔwó gbɔj, njxø «Hòoka édi dàká wó.» Zèàtɔn.²³ Wó xɔnj zətɔn kídá àtì. Wó dàkpáej zàđká. Njbú kídá tɔjí hún zətɔn. Nwɔ əzan qđká kídá njká kídá lə àxu yá donjdom.²⁴ Nwɔ mñonzon wó dánu, i nɔn àfɔkú mə lá ciwó mə, lə àfɔkú mə tó frafitwó jí, lə àfɔkú mə tó nyə njtā yé dumə tɔwó jí, lə àfɔkú mə tó amə ma xɔsə tɔwó jí, lə àfɔkú mə lə dùġan mə, lə àfɔkú mə lə zògħa nyigbán jí, lə àfɔkú mə lə àxu jí, lə àfɔkú mə tó vixò nɔnni wó jí.²⁵ Ntò èdɔ seenjún- seenjún kídá ayaqħuwwó mə, i lə àzan sùgħomə arɔn mandón- mandón, la fifé kídá cikomə mə , gàsìágàmè lə nubábrá mə , lə vùvɔ kídá amán- amán nɔnni mə .²⁶ I, lə njunān wó sééé njgbáá njkənqə wó zinná dáđjinyá né tin' jidqəđe dá Mawu ha qđsiāđđə njún.²⁷ Meen i gbɔj, i nj'nyín nyə ò? Meen tutu amə bù dá ənūv̑en mə, i nyə nj'tse zò ò?²⁸ Ná njqđá kɔ qđəkinyá dáđjiá, māán vá kɔ qđəkinyá dáđji cágħbə tin' gbɔjgbɔj wó ta.²⁹ Mawu kə nyín dàdà nə Axótɔ Yesu Kristo, amə kə wó dó dáđji sá yi mavxa, nyán bá nyə nj' lə xovì ò.³⁰ Lə Dàmásì a, èfis Arétas yá du dɔ nu nɔn tɔ nán wó lə cɔ Dàmàsít wó dua cágħbə ná wá lənj.³¹ Vñà wó cɔnj dá kisi qáká mə i qđiñ tó feteri nu lə àgrì gɔmə, i nj qđ lə yá sí wó mə.

Chapter 12

¹ Māán tāj' kíká qđəkinyá dáđjiá, vñà nyə nj' lə qđu ənħqđken lə mə ná nj lə wɔe ò. Vñà māán vā ənħunvà kídá qđqđiisá wó kə có Axótɔá gbɔjá gbɔj.² Ndəsi njíncu qđká lə Kristo mə kə, àxo wíin sɔnn' kə, àjji jçøe ná jìnjkorí ámàtɔantɔ, ná i nyín yá kídá yé mətiá nɔnmí tóvò ná yé mətiá i, nyə nj' nyán ò, Mawu yá nyán.³ I nj' nyán bá njúncu njunnan (Nɔnmí yá mətiá nɔnmí tóvò ná yé mətiá i, nyə nj' nyán ò, Mawu nyán)⁴ wó cɔe yi pàràdísò mə i lə sə gbɔngbɔn mə nū gánnjgán wó cágħbə ná amə qđsiāđđə ná tājún nūi.⁵ Njel kídá qđəkinyá, cágħbə amə njúnan mɔnkuí. Vñà nyə nj' kàá kíká qđəkinyá cágħbə nyənħuntá tɔ ò, náqħbá cágħbə tin' gbɔjgbɔj wó ta dó i.⁶ Ná njibé má kíká qđəkinyá dáđjiá, nyə nj'qđá nyi tagbɔ kúkú tɔ ò; dó māán kə nū àddordó. Vñà māán kə cɔe dá qđəkinyá jí nyə nán kíká qđəkinyá dáđjiò, bá ná amə qđákin nj' káá qđo xɔsə baqa dé njkɔ ná ənú kə wó

kpõná dá əŋjúnə nõnmí kə wó səsə cō əŋjúnyəan.⁷ Måán kpõ qđəkinyə bá nyə ŋ' ká gbə kíká qđəkinyə dáðji cágba qđəqđ dìisá wó nɔnɔnmə man nyán tané wó. Kéənáán, nyə ná qđ kídá amə qđki dódó dáðji ò, qó wó náŋ anjunja qđká dá ranmə, sätànà yé mə dđdö né àvà cáká ŋ, né nyə ŋ' ká vár zun amə kə kíkéné qđəkia dáðji dđqđ o.⁸ Nđqđ kúkú ná Ahótšá zätõn cágba ŋnan tə, bá ná wá gboe yi là gboonyə.⁹ Võà é nún bá, > Gà ŋunan mə måán téñún wó àkđ sùgbø dá tin' gbojøgbøjø jí, cágba Kristo yá ŋúnsen nán nõn mənya.¹⁰ Ké əjì lə jøŋ, lə tin' gbojøgbøjø wó mə, lə èzùwo mə, lə cákacákawó lə tätèkpõwó mə kídá lə ənúxaxawó mə, ná Kristo; qó gákəmə ŋ' gbojøjø, gaŋuna mə ɪ n' kpõná ègan.¹¹ Ntr̄j zun amə ètagbø manɔnsít!¹² Mí zín dáðjinyə ɪ, qó mianwó í dó lá kə dđj. Nyə ŋ'lə àgõmə nə Ápóstòlò xõâfi ŋunawó ò, võ gànŋké nyə ŋ'nyín əŋjđ ò.¹³ Ápóstòlò yá dəsi ŋtántawó zá lə mian mə lə jïgbđqđ mə, tó dásiwò, ənú jiinjún kídá àmlimamánu wó jí.¹⁴ Đó, lə nú kəá wó mə i mi ŋ' lə vavéqđ lə sigbø Mawu há qđawó əná, tóvò bá nyə ŋ' nyín àgbàn nə mi ò, qó ŋ' nyín mián nú nõn aməsí ɪ lə jí ò, mian ŋtawó ɪ ŋ' lə jí. Đó, qđəvìwó ŋ' qđoá jønú ná wó jítswó ò; ká tóvøa, àjítswó ɪ qđoá jønú ná wó xiwó.¹⁵ Måán zán ənú fàá, í måán zán qđəkinyə ná mián kpõrí wó. Né ŋ' rɔn mi sùgbøjø, mián rɔnn hœdákáà?¹⁶ Võà, sigbø ɪ lə dödá, nyə ŋ' gbə nyín agban nə mi ò, võà kə ɪ nyín bá ŋ' nyán ŋunú sugbøjø, ənyə ɪ lə mi kídá bïbï.¹⁷ N' kpõdgomə lə mian ŋún tó amə qđká kə ŋ' dđ qđqđ mian wó domatç déká.¹⁸ N' dödögan Títò bá ná ŋ' mian gbojø ɪ ŋ' dđ amə bú kídáé. Títò kpõdgomə lə mian ŋúan?¹⁹ Đéé mí ŋ' zón dá qđekárkpaà? Đéé mí ŋ' zón dá àføtohó qđká wó jí?²⁰ Đéé mí káqđjí bá lə gákoxò ilá sééé mə mí lə hr̄n mián qđkiwó ta lə mian gbojø?²¹ Lə Mawu yá ŋkɔà, lə Kristo mə, mí xonu có núsianú ŋún ná mián ŋúnsendóámə.²² Đó ŋ' lə võnvõn bá ná ŋ' vavá nyə ŋ'káá vá kpõ mi sigbø ŋ' lə jíqđá ò. Nlə võnvõn bá mi ŋ'káá vá kpõjø sigbø mí jíqđá ò. N' lə võnvõn bá nyə ŋ'káá kpõ ənyɔndõndõn wó ò, ŋjúnhuan, xoməfien qđqđ, amə qđkitç jíjí wó, nuxó võen xoxo, kikə dáðjí kídá cákacákawó ò.²³ N' lə võnvõn bá ná ŋ' trõváá, tin' Mawu ŋ' abe dó ŋkpen ŋ' lə mián ŋkɔà ò. Nlə võnvõn bá ranmə ŋ' káá kúj dá amə sùgbø kə wó núvõen wó ŋún ò kídá kə wó ŋ' trõjímə lə ənú makɔmako, lə gbojøndõn yákayákà kídá vívísəs jójrò kə wó wó mə.

Chapter 13

¹ Zätɔantç kə ŋ' káká vá mian gbojø kë. Wóá jro aməbre ha mə tó amə ámèvè nõmí amə ámètɔn yé qasáqđjí jí.² N' nú ná amə kə wó núvõen wó, kídá amə kpetiawó, kə ŋ' vár zavrəatç, i ŋ' gbojø lə núi ké: Né ŋ' gbojø tr̄vá káká nyə ná sé kewó ò.³ Nlə nú əná ná mí qđ mí lə jí àkpréqđjí nú bá Kristo lə xonu tó əjinyə. Nyə nyín amə gbojøjø qđ mian ŋún ò; bõnýn ɪ qđ ŋúnsen qđ mian ŋún.⁴ Đó, wó kreën cágba yé gbojøgbøjø ta, võà é lə àgbø tó Mawu yá ŋúnsen mə. Đó mián cá mí gbojøjø lə yá mə, vòá mián nõn àgbø yí qđáá kídáé tó Mawu yá ŋúnsen jí, lə mian mə.⁵ Mí yi mian ŋtawó qđaki wó mə ná mian kpõ ná mi lə xõsə mə. Mi dó mian ŋtawó wó kpõ. Min dá dásì bá Yesu Kristo lə mian məná? ʃ lə, náégbé əná hùun mí ŋ' lə tɔxes ò.⁶ I ŋ' kádjjí bá mián vá nyán bá wó ŋ'dó mí kpõ ò.⁷ Ífia, mí lə xodjə nə Mawu bá mí ŋ'ká gbojø wó nú baqá qđ ò. Nyə ŋ'lə xodjə bá mián nõn sigbø wó dómí kpõ əná ò. Bõnýn, nłlə xodjə bá mian lə wó nú kə je, ná i gbojø nyín cá bá dòdókpõ gró mí.⁸ Đó míj' ná támjún wó əŋqđken tóvò nə ənyɔn dodó ò, võà ná ənyɔn dodó tó dđqđ.⁹ Đó mìlkpõná jíjí ná mí gbojøjø, gànŋké mí seen ŋún qđ. Mí lə dögħbəqđá cá ná mián nyɔnyõn dájí.¹⁰ Nlə ŋrɔnnu ilá wó némí kə ínyi cá bá ŋ' dñjñin dá mian, cágba gákəmə ŋ' lə mian gbojø, nyə ŋqđá wó àkpká sensen nú kídá mí ò, bá má zán ácekkapka (kə Mawu náŋ bá má sə dō mí ŋúnsen kə ŋ'nyí bá má sə kaka mí ò).¹¹ Ífia, nənvíwó, mí kpõ jíjí! Mí wõdõ cágba mián nyɔnyõn, mí xø ŋúnsen dódó, mí nõn qđká wɔwɔ mə, mí nõn ŋtífáfá mə. I rõnrõn kídá ŋtífáfá yé Mawu á nen kídá mí.¹² Mian lə cí mian qđkiwó kídá nugħibgħõn kə kɔa.¹³ Amə kɔkɔwó séé lə cí mi.¹⁴ Ké Àhótšá Yesu Kristo yá mənú vavé, Mawu yá rõnrõn kídá gbojøngħõn kɔkɔ yá qđká wɔwɔ, ná nen kídá mianwó séé.

Galatians

Chapter 1

¹ Pólù, amədódá kə ŋcō aməgbət̄viwoä gbojø o; vòá cò Tesu Kristo kídá mawu ətó fəen cō aməkúkúwó doməa gbojø.² Kídá tin' nɔnvi kə lə galati hamə kídējan wó.³ Amənúvává kídá ŋtífáfá na& cō Mawu ətó, kídá míá xótó Yesu kristo;⁴ Ké cō qđki ná dá míá núvñnwó ta bá ya sén qđmí lə xixá vçen ilá mə sigbená mawu ərá jí ená,⁵ amə kə wác búbú nə cō mawu mə yé mawawmá! Áce!⁶ Ekpácáj bá mítro kábá lə aməká yó mì tó Yesu kristo ye mənúveve mə, ikpro ənyo. Bú lõmə dó.⁷ Enúá ŋnyí ba enyɔnyɔen búlõmə dá gbojø le ió, vòá amədəkarəkpawó lə i lə bra mi ilə tróta ná kristo yé nyɔnyɔean.⁸ N' míawò àlò mawuñedótó qđ cá vá nu& enyɔnyɔen búlõmə qđərkpa nə mian mian dónú.⁹ Sigbəná ŋnúi vár ifia ená, ŋkáá gbojø tr̄vá núi:Ná aməqđ vá qđəgbəfán enyɔnyɔén búlõmə ná mian; mian dónui".¹⁰ Dóbə agbət̄wó gbojø ŋləjibé mányõn lə àlò mawu gbojø? I Agbət̄viwo i ŋlə jí bá mányõn lə?¹¹ Né ŋkəton ilə jí bá má nyón lə agbət̄wó gbojø; nyə ŋnyi kristo yé súbóvi o.¹² Dóbá ŋjibé miányán bá eny ənyien kən qđ gbofán ŋnyí agbət̄vi għálø wó gbojø i fíco o.¹³ Nya ŋkəs cō agbət̄ví qđ gbojø o; ikpró amədə ŋkpráj o. Yesu Kristo ŋtái qđ nyɔanq.¹⁴ Misə sigbəná ŋnɔagħbə vayi qđ qđcá sigbəná yúdqat̄ àkun à kuáwo ená. Misə sigbəná ŋtí Mawu ye háməa yé yomə i ɖoqni bá má cróen.¹⁵ Míá tɔgbíwó dəkonuwó biaju dəj kéká ŋjənkə nə támjún see le yúdqat̄ nyíni akuànkù&n mə.¹⁶ Võà ájiró Mawu bá nácamj có kéká tin' nana yé xodomə, əyón i da.¹⁷ Via dúsá tó nyə mə (tó əyín yə nə ma qđəgbəfán ná aməkə ŋnyí yúdqat̄ oà wó cawo. Nyoj biżi cō amədə gbojø bá ná dúsá áfō qđqđ o).¹⁸ ?Nyən qđ Yerusalem nə mávے kpó aməkə kə ŋyí amədódá jéñkə nə nya wóá, ŋyi arabia fkə ŋgħová ŋváyi domasko.¹⁹ Lə əxo aməntɔantç məä, ivé dəsi kephas; inõn gbojø náñkɔkə wiátón.²⁰ Võà nyə ŋkpró amədódá kptatiawo qđ o, àħun Yakúbu, àxòtjá yé nɔnvi qđkin i ŋgħbø kpõ.²¹ Njádájji nə mì lə Mawu yá ŋkúví mə, bá nyəj lə xovit̄ o²² Sən yijá; ŋyi asyria kídá sisilia yé nútowómə.²³ Kristo ye Hámə kə lə yudəá wón dəsiñ qđ ganamədó o.²⁴ Võà wó sənə qđqđ bá; " aməkə tímá miā yomə

Chapter 2

qeqəcá á vá lə qə gbəfán xosə kə ijibə ya crɔn vá yi a".²⁴ Wó káfú mawu dá tiý gbə ta.

Chapter 2

¹ Ëto aməwuinə nqgbə à nqgbə trɔ yi Jerusaləmù kidé Barnabasi, í Barnabasi kprò titi.² Gbɔngbɔn qə ka í vá ji nye i nqṣè yi Jerusalemu an. i nqçò Mawu nyɔn wòè má kə mə nqla kaká ənyɔn wó lè à i səŋ disá nə vòdù sən tò kə wò lə mí án mə an wó nqla nu Mawu nyɔn kəlakələ nə amə kə wò lə dó vəvə aa cagbə nə nqká nyin bə mí vá dua mə gbalə o.³ Vɔa tití, kə nyin grékia, i lə mian mə wó nqzin də jí bə nan covo o.⁴ Í nán, mí án nɔnvi amə vònén wó dó mi an mə nə sə i kpò vovo kə lə mí an tó yesu kristo ji á wó jí bə míán nyin aməxəxrə nə Mawu yé sà.⁵ Mi ñ nán wó əmən nu hueqèkà, cagbə nə wò nqka qə ri Mawu yé nyɔn o.⁶ Amə kə wó amə wó lə yó bə nqkənöt à wó nqçò enu qəken va un o. nqñú kə wò nyin an qə Ȣkán un u. Mawu nqéán aməqə dà vo o.⁷ Wò và qđjəsi bə nqvá nə ma nù Mawu yé nyɔn nə amə kə wó co vó á wó o nənə kə Pètrò cá lə xonu, lə nu Mawu yé nyɔcɔn nə amə kə covo a wó cáá aa nə.⁸ Ðó Mawu kə lə wɔdò nə Pètro lə evò có tò wò mə an, kə í lə wɔdò nə nyə cá lə vódu sən tò wo mə.⁹ Kə wó vā kpò Mawuyémə nuvəvə kə Mawu nan ñ an, Jakòbù, Pètrò kiqə Jaana kə wò kpò wó dèki wò bə yé wó i nyin afəqdó kpè áá, va nan qusi lo nyə kiqə Barnabasi i sən dò jəsi ədò kə mi lə wò á a, nə mi an gba yiji kiqə vódu sən tò wò nə yé wó cá yé wó á yiji kiqə amə kə covo á wó.¹⁰ Wó lə bió có mían gba bə mi an qđón áyádúvíó wó nyɔn an nyin ənu kə lə tamə ñan.¹¹ Kə cəphasi va Antioche, nqçò dən̄ cagbə yé nyɔn nqnyo o.¹² Kekə nə Jakɔɔbú yé mə qđ dà wó nán vágá, Pètrò ya lə qunù kiqə vòdù sən tò wò. vɔ a kə amə an wò vágá wó nən àzògè vòdù sən tò wò kiqə vɔnvcən bə wó covo.¹³ Í Juifù tò kpò tiá wó wó ayəmə nú i v e tə cəfasi, kiqə sùsù bə Barnabasi cà nan wó.¹⁴ Kə nqá dəjəsi wò nqgbə lə kpò Mawu nyɔn dó áá, ñ nu nə cəfasi lə wo nqkə bə:<< Nə ewo kə nyin Juifù, e lə zàn vòdù sən tò wò nqñon mə íí la nən sigbə Juifù nqna nə à tən̄ zin də wò vòdù sən tò wò jí bə wó á nqñ agbə sigbə Juifù tò wó o nə?¹⁵ Mian kə wò nyin Juifù vi jiji, í mi ñ nyin vágá sən tò wò ənunvən vyc tò wò a à.¹⁶ Mí nyin bə lə wò də có əsé wó ñ o xo a cò yesu kistó əxəsə ji, in nyin amə kə lə wò də có əsé a wò ño; cagbə wò nqka qđ kojó kiqə amə də əsé à wó wɔwɔn̄ o.¹⁷ Vɔa kə mí lə jí Mawu bə nan kpò míán nqñon mə le kristó mə an, mí vá lə kpò bə mí án tá wó wòtò , yesu va nyin ənúvən dòcòvia? gbaqə!¹⁸ Nə nqgbə trɔ əsəa wò nqñon mə nən mí nqðata gù nə wo a, ñ le kpò bə nyə ñta cá ñdá lə sə à jí.¹⁹ Nqkú dà əsəa wó ta gboxo nə man tən̄ nən agbə nər Mawu.²⁰ Wó kann də aticogàn la kristò mə . nqgbə nyin ənyə i lagbə qə o, vɔ a kristo lə gba lə nqmə agbə kə mə ñ lə qđ lə tñi tiran mə , ñ lə àgbə lə Mawu əví yé xosə mə kə ròn tñi nyin gbó i có qə kia ñ.²¹ Mawu yé mənuvən kən̄ xà a ñ vən̄o, cagbə nə nyi jojø lə kpò səä , anyin bə kristo kú gbalé.

Chapter 3

¹ Galate, ñqñú manyántó! men í wómi; miànuwó; men kəi tá wó kán Yésù Kristo də áticogún!² N jí qđqé bə mán kpраá ənúlá có mián gbó. Mì xó gbɔngbɔn kókóá tó ad̄wówó wó sə mə àlo tò xɔsemə ənú kə mi səa?³ Mì nyí ñqñú mausantówó qđ mə? mì tójí kídə gbɔngbɔn i &fa wózjvá lə ránmàán?⁴ Mì réró lə mənkópokpó éláma gbálé ia, í nyin bə nyánwó gbálé íá?⁵ Sáñjijí aməké nán mì gbɔngbɔnán, í wó ad̄gángánwó lə mián məán; alə wòè tó əse yé dòwówówó məám álo tó səsəmə lə xɔsemə?⁶ Sigbɔ: "Abraham xó hawu jí sə wó có jòjò nənán"?⁷ Mì ságómə bá ama ká wó xɔjí sé wo& nyin Abrham yé viwó.⁸ Nqñumrɔnán qđkpéji bá Mawu á qđ kójó mə Aməmaxɔsetówó tó xɔsemə. Wó nú ənyón nyónjgbíán nə Abraham jéñkó;"tō əjiwóá wórá yrá ədū sèe."⁹ Nənəké wó ráyá amə ká wó qđ xɔseáwó kiqə Abraham ká qđ xɔseá.¹⁰ Amə kə lə kádá əsəwówó wó džjíá wó lə Fípódá gòmə, ənuikədá wó nqron bə: " wó dñénú nən amə ká wó nqllə nən àglə lə ənú kə wó nqron dá əsé wémáç mə í ká wó nqla cōé dá ad̄wówówó mə ð."v¹¹ Ifiá yé mə ká bá Mawu ñ qđ nə kojo nə amə tó əséjí ó ənúkədáá; " amə jòjò ànón ágbə lə xóse nú? "¹² Æse ñco& nə xɔse gbó ð; vɔa lə ákpábúməán: " amə ká dábubú əsənju yé nqñanuwó ñu ànón àgbə lə əsé mə".¹³ Kristo xrámí lə Fídódá nə mí; ənúkədáá wó nqron bə; " wó Pófidá aməsiámə ká wó kándá átínú."¹⁴ gòmə səsəá í nyin bá yráyá ká lə Abraham jíá nán tən̄ vá nə Aməmaxɔsetówó le kristo mə, kágbóxó míán tən̄ xó gbógbóccó yé nqbdədodo tó xɔsemə.¹⁵ Nɔnviwó; ñlə xónú lə agbətəviwó nú xo; xómə. Sigbəqđo àlkqđá wémán mə aməwóttá aməqə ñká tən̄ tútú Mawu yá nqbdədodo álò àcò ájñqá lí lá sáj kpá ð.¹⁶ Ifia wó có ñgħba dodowó nə Abraham kídá yá jíjimə viwó wó ñqñú bə:"jíjiməviwó ð" wó lə có ñkúvi dá amə sùgbòwò jí, vɔa lə àkpápabúməán ənyin aməqđekin "nə tó jíjimə," kə nyin kristo á!¹⁷ Ifiá ñlə nú ənyón əlá núbrábrá kə Mawu wó xóxóá í tákþá dəjíá əséa ñká tən̄ tútú ó ká vá cigbə lə əxó káwó kídə əgban mə.¹⁸ Ənúkədáá nən nyin bá cincənnú vá tó əsé yé qđofowó məán, ñká tən̄ gbá vá tó nqbdədódó yé qđofowó jí ò ñ vɔa Mawu nán faá cincənnú Abraham tó nqbdədódó jí.¹⁹ Nú kájijó i əséa lē? Æva cagbə dádá lə əsé jí kéká nə Abraham yá jíjimə víwó nán vá amə ká wó wó nqbdədódó nónán í Mawueñədotówó nú əsé vá tó ənyóuhó n'amətjí (àvúlɔtó).²⁰ Í fiá, ənyón hó n'amətjá yé góma í nyin bá aməqđaká í Mawu nyi, qđká.²¹ I, əsəadá ácōqđá Mawu yá nqbdədódó jí? lə àkpápabúməán ð! Ənúkədáá əsé wó égán qđ i lá nán àgbəá, anyin bá jòjó nyinyinán àvá tó əsəamə.²² Vɔa lə ákpápabúməán eləwó broá də núvən góma. Nənə Mawu yá nqbdədódó bá yéá dá mián vá tó Yesu Kristo yá xóxójí nə amə ká xɔjí seáwó.²³ Vɔa kəñgbóxó Yesu Kristo yá xóxójí se nán váá; wó tú mí í lámí dō əsé mə kéká í vá səŋ sindé xose yé qđqđádó.²⁴ Nənə í, əséa tró zún mí jí kpótó káké í vá səŋ qđ Kristo yá gámə nə wóá tən̄ có kojo nə lí tó xɔsemə .²⁵ I frá ká xóseá lēá; mí ñgħba lə kpótó yé cekpkapka gəmə ð.²⁶ Ənúkədáá mí nyún Mawu yáví sáéé tó xɔsemə lə Yesu Kristo mə.²⁷ Mìánwó sáéé káwó nyɔnvrɔn lə Kristo mə, mí dó Kristoa.²⁸ Vóvótótó ñlé yúdátó àlo greequítá, alo Aməxexre; àlo amə kávo álo húcú; álo yɔnrun, ənúkədáá mí nyín qđká, lə Yesu Kristo mə.²⁹ Nə nyibá mì nyin Yesu Kristotá; ànyibá mì nyin Abraham ñá ví jiquwó cincənnú sigbə nqbdədodo nui əná.

Chapter 4

¹ Kpɔ nə əcinɔn qutɔà nyi dəùá ɳjtóvo nə amə xèxrèo. ɻtənjú nyi ənuan wo sétɔ. ² A lə ənúánwo jilcpɔtɔwo gɔmə de kékə va yə dádá á game kə i dò á. ³ Nənə kə kə mian cão mi lə devimean, mi lə scixemə nuwo gɔmə. ⁴ Vɔá kə gamáán sun an Mawu Ɗo əvia dódá əvi kə r wo ji lə əséamə, tó nyɔnrù ji. ⁵ E wɔnə i sənjú xɔ amakə əsəa xó ɖeawo nə wà jə agbágba ixɔ mə sigbə əvi əna. ⁶ Cágbatɔ kə mi nyi əviá Mawu dɔ əviá yə gbɔgbɔn də mian jiwo mə gbɔngbɔn də mian jiwo mə gbɔngbɔn kə danə áxá bə. << Ábá dádá>> ⁷ Cágbatɔ nàn tɔà mi ɳgbənyi amə xéxrə o vɔá əvi, i nər mi nyi əviá mi nyi cinɔn dutò tó Mawu ji: ⁸ Ɗəcákə mi ɳdəsi Mawu àà , mi nyi aməxəxrəwo nə xixəamətɔwo Mawuwo. ⁹ Vɔà ifia kə mi ɳdəsi Mawu i yə cà dəsi mián , ɳjù kə ijo i mi gbə trɔ lə kpɔ ənú ɖecá tɔwó gbɔ mi gbə ji bə yəwo agbə trɔ zún aməxəxrə? ¹⁰ Mi lə kpɔ nkékəwo wrəti yéyéwo gá məánwo, kidə əxò wò. ¹¹ Ún lə vɔnvnɔn bə ədə kə ún wò kidə mi ɳcava nyi ədə gbalè o. ¹² Ún də kükú nə mi bə mian tra sigbə ənye ənə dō nyecá ɳt̄ro sigbə miáwo ənə mi ɳwɔ núvɔen ɖækennjù o. ¹³ Vɔà mi nyán bə kékə kékətə kə ún nū Mawu nyɔn nə mian, ún niú lə ɳjütirán mə. ¹⁴ Tin nɔnɔmə wɔ de nə gbɔxó mi ɳunyan ún o vɔá mi xò ún sagbə Mawu ɳədótɔ ənə sigbə Yésu kristo ɳt̄á ənə. ¹⁵ Fii mian yáyrá lə ? Do mán tənjú nūi nə bə , un kpɔ bə nə wà tənj dàà , mian də mian ɳkuvi ún jró. ¹⁶ I fiá ɳjù trɔ zún mian kékə cágbatɔ ənyen dódó kə ȳnlə nū nə miantò. ¹⁷ Amə sùgbə rɔn nə mian nyɔn gbɔ vɔá, wo ɳjūjinə nyɔyén nə mio. wó ji bə yəwo ányàñ mi lə tin yómə nə mian kprɔwo dō. ¹⁸ ȳnyen bə mian jiun nàn lə kprɔ ənyɔndóqdó dō i ɳjú nyi bə nə ȳn lə mian gbɔdə dədə i o nə ȳn có cá. ¹⁹ Tin tɔgbì yɔviwo ún kpɔtɔ i lə sə əvijiji yə vəvə nə mi kékə i lá sñú vá gákəmə kristo lá domian mə an. ²⁰ Mán jibə mán nɔn miangbɔ ifiá i dɔiigbə dō tin nyɔwo cáca mi ȣe. ²¹ Mi nū ún mianwo kə lə ji bə yəmà kprɔ əsàádóá mi nysa ənyɔnɔ ka əsàanú àn? ²² Ɗò wo wreñde bə Abraham jivi aməvə Ɗekákə lə nyɔrùn xəxrəexodó mə i vəatɔ lə nyɔ run cə vodee əxodòmə. ²³ Lénan wo səmə àn əvi kə nyɔrùn xəxrəà jià, əji lə ɳtirānmə və nyɔrun vovoà ji yétdó tó əzà dàdèjì. ²⁴ Wa tənjú də ənū nàn wo gomə tóvó-vóvó Ɗo nyɔrùn aməvə nanwó wɔdə sigbə əká dódó amə və ənə dəkà cō sinai tóji i ji aməxəxrə viwo yə wo lə yə bə Àgar. ²⁵ Ifiá Agar i nyí sinai tó lə Arobia yə dənə yerusalen disá Ɗo yə kidə əviawo lə aməxəxrə əgbaji. ²⁶ Vɔá Yérusalem kə lə jia vódè yə iny i mian nànnà. ²⁷ Do wo wreñde bə << Nyɔrùn əkónɔn, konù əwò kə ɳuwɔvideo. << kpɔ jiɔ əwò kə ɳjù sè vəvə nə əvi jijaawo. Do əvi kə wó gbə wo nàn nàn wo sùgbədə wú nyɔrù kə wó acúdē əviwo>> ²⁸ Ifi nū nɔnviwo sigbə Isaak ənə mi nyi ȣzáqđəjèviwo. ²⁹ Gànnanmə amə kə ko ji lə ɳtirān məawoá nyi nə mɔnku nū nə amə kə wó ji lə gbɔngbɔn mə à wo ȣgbɔ wɔdə ənə əgbá. ³⁰ Nu kai wrɔnwɔnan wo nū << Nyàñ nyɔrùn aməxəxrə ɳjáká dú cinɔn kidə nyɔiùn kə vodeá əvi o.>> ³¹ Yə i dɔà nɔnviwo miànwo mi ɳjùnyi nyɔnrun aməxəxrə əvio vɔà nyɔrun vóvótɔàəvi.

Chapter 5

¹ Abłodà nyinyi i dɔ krisyo wɔ mi abłodàvi wò yé i dɔ minɔ tè sənyu senyu miñj koirn nən mi ò. ² Kpɔ enys paulù ɳbə nunən mi lis nən mi rɔn i wo cò evo non miàn kristo ɳko nyi als dskén nən mi o. ³ N trɔ lə dojui nən mi bs ɳucù dèsiordà kò loi evòà do là wɔ eseeawoju. ⁴ Mi siwo lís kristo gbɔ miawo ké jibi yoà cò enyɔn dokosji tó gbɔgbɔ koko ji lə xɔsəmən. ⁵ Ɗobə mi nɔnti kpɔ enyun dodoà kidà kokojí lē xɔsīmən. ⁶ Lè Vristo ménàn evo còcò kidé evo morc ó ɳ ryi enu dəhəno vɔoi amə rómcn do xɔsə men i lə vevédo. ⁷ Mi lə eduji nyɔngbi mən i hən i hā mia gbə enyuin wɔwɔ. ⁸ N cò aməhà yɔ mi an gbɔ ó ⁹ Eun wanwan kɔdəha non njn lis kpɔnòn mon kɔnən. ¹⁰ Lə axoto ménon ɳko luidà ȣbù òò . ¹¹ də miorn ji liɔ mi ɳlə dəgbəforn evo còcòà nuko i dɔ ɳ gbi nyi amə vɔin lə miorgbɔ? noni nyi nən oin wo də aticògà à yɔ goməndo kpəozi ji. ¹² N ji liə amən ki wo lə kprɔ mi do enu monyɔn wɔwɔ mən an wòa wò dō ji lə miorgbɔ jtiranmɔn nɔnɔn yi mɔrù kpɔkpɔ ó. ¹³ Dobi nɔrù viwo vovomon i mou ù yɔmi voi vɔa miy kocò vovòmon nɔnɔ yɔ mɔrù kpɔkpɔ. ¹⁴ Dobə egbi dədə dəkà məni esɔ séé wɔnə edɔ lə amə noin mən mən tɔ xɔ sigbi woñta enən. ¹⁵ Vɔà nən mi kon alò é dū mion dəkiwò lə adùrùoin dəki wo. ¹⁶ N Bə mi zɔn lə gbɔgbɔmən nən miñj ka wɔdə lə ɳtirān minò . ¹⁷ Dobə ɳtiron yi jijiwo toiò i gbɔgbɔmən yi jijiwò ca tovo dobé wo toionən wyoo wɔɔi ò. ¹⁸ Vɔà nən gbɔgbɔ lə kprɔ mi àn mi ɳlə esða mənò. ¹⁹ ɳtiron mən nuw ɔwo zɔ nən lə gagrogbə wo i nyi matépò hasi wɔwɔ makɔ nyinyi hadodo. ²⁰ Trɔsubɔsubɔ efànkàkà kálèlè ouréwɔwɔ enu hùonhùon xomən fièn mormorwo kɔmɔnmɔrn wò. ²¹ Amən xorxor wó orhornù mù wo ,enu sugbɔ dudu kidə enu kinon mɔnki wò ɳlə nɔrn mi tokron; sigbɔ ɳ non ni to kron amən kiki wɔ enu hinonwòà ɳ ka kprɔ mowù yə nukù fiscinduxò ò. ²² Vɔor gbɔgbɔ yə nukù gncin wò iyi mɔnrr jijø ɳti forfor jigbədi enu nyɔngbi yayra, xɔsə. ²³ Vivi sèsə kidj amən dəki ji dùdù esə dəkin ɳls i cò dà enu non wo ɳò. ²⁴ Amə kà lə kristo yesu məan wò wù ɳtiron kidà jiji wɔwɔ kidà enu jro amən vɔndiwo. ²⁵ Nən mi ló nɔn agbj lə mowu mən oin miorn lò zɔn lə morwu mən. ²⁶ Mi ɳka zù enu gborlə i la lə ji nyɔn lə wo yu olò i la lə xoi mion djikiwó ó.

Chapter 6

¹ Nɔnvinyenwo nən mia domento qékə qé və doa èsə jiá miawo kə Mawu gbɔngbɔn lə kprɔa mia jɔe i mia kpɔ yè gbɔ miannjatawó miñjká nən tékpo o. ² Amen siá men nən dró yè nɔnviá gban bə nən mia wò kristo yè dəwó ji. ³ Ɗóá nən amenqđə lə bu yə qékə bə yə nyi ənuqđə vɔà ɳ nyi ənù qékən ánc à fru yè qékə. ⁴ Amen siá men nan kpɔ yè dō wɔwɔ men ninan men i a tənj kpɔ ənu kə átənj sədo qékəi də ji. I ɳka gbá cò yè qékə sə so kidə amen qé ò. ⁵ Ɗóá amen siá men lə yə ɳta gbán cò gbè . ⁶ Amen kə wó lə kprá Mawu nyɔn an dqlə cò yè nù nən amen si wó nan kidà ȣnukpratzá. ⁷ Mi ɳka brə mia qékì ó wó ɳ fru nən Mawu ó ȣnu siá nu ká amen dōà yè i hun nən. ⁸ Ɗóá amen kə dō ȣnù lə ɳtirān mən. və amen kə dō ȣnù lə gbɔngbɔn men án akpɔ àgbə mávó. ⁹ ȣnú nyɔnngbi wɔwɔ ɳka tikɔ nən mi ó qoá gámén gbɔnen kə wóátufi nən miñj gbɔjìn yè wɔwɔ ò. ¹⁰ Lè hinan táá nən mido mɔnnukpɔkpɔ lə mia siá miwo ȣnù nyɔnngbi nən amen sia mèen vəvə vɔa nən amen kə xɔ ɔ kristo ji səa . ¹¹ Mikpɔ woéma gannganwó kə ɳ ɳrɔn kidə tin lə i sà qidə mi. ¹² Amen kə ji bə yəwóà jə aməngbàtɔwo nan wò i lə

dò aya nen mi bə amenwó ñka codə woŋ lè kristo yə aticógaá ta ò. ¹³ Dóá amen kə có vovo cá lè sàáwo ji vò wèlè ji bə wóácó vo nen mi nén wóá káfú wó bə wò nan mi bubə qə wò səwò ji. ¹⁴ Ñkaá va mən bə mádó qəkinyen də èji lè ènù qəkin men ò nénñ nyi lè miaxoto yesu kristo nyə aticóga ñ ó. có yəməen i wókran xixəamen qə aticógan ñ i có yəməen kə i wó kran xixəamen qə aticógan ñ i có yəməen kə i wó kran ñ qə aticóga ñ nén xixəamen. ¹⁵ Énu kà nian nyi wóácó àlò woŋ kacó èvó nén aməndə ó vóá amənyàyè kə ètròzún an yè i lè vəvəqə. ¹⁶ Mawu yə áménヌvəvə kidə yəntikəkə nan nón Israël kidə amənsiamen kə lá nón àgbə lè èsəa nu. ¹⁷ Có tfiaá , aməndəkin ñka gbá dō aya njó, qđà Yesu yə gaci lè gòtoŋ. ¹⁸

Ephesians

Chapter 1

¹ Pólù Yéésù Kristò yé mədódó tó Mawu érɔnrɔn mə ná amə kókəe kələ èfésò kídá nɔviwé lè Kristò yéésù mə. ² Mawu míán fofó kidá àxótó Yéésù Kristò yé mənú vəvə kidé yəntifáfá ná no kídá mi. ³ Wááyra Mawú, fofó kidá àxótó Yéésù Kristò kə yrami lə emón dəsíàdə jí lè gbòngbòn mə la toxó kələ nyi jinjkorí lè Kristò gbo. ⁴ Mawú cán mí dámko nə xixéá məgçmə dökpá, nə míán nə kòkò matrò matrò lə yéñkuvimə. ⁵ Tó Yéésù Kristò jíá wócán mí dé xóxó tó yé rɔnrɔn mə bə míán nyí èvìáwó tó èvì nyenyə mə tó yáñtā jojró nyòñgbia érɔnrɔn mə. ⁶ Tó kàfukáfú váyi Mawu èkpəkpəmə kidá yá mənúvəvə kə i sej námi àfá àfá lə amə kə rɔn eamə. ⁷ Lə Yéé Kristò mə a wó tufən də mián ta kidá Yéésù əhun tó núvón cccó kə mə tó àdòkù kələ nyi amənúvəámə. ⁸ Lə nyunú nyányá kídá ənúgçməsəsə bnəbú məa écó amənú vəvə kcdé mian ji. ⁹ Mawú ètadójí nú kə nùrá déá i nyí yá rɔnrɔn nu kə jòjì nea ádəedo tó Kristò Yéésù mə. ¹⁰ Yéésù èdá ényí dódó ná gáməà èvɔvɔ, nə woataŋu bɔ ənúwo sééé ənúwó sééé lə jinjkorí kidé anyigbá jí, lə Àxótó dáká, lə Kristò mə. ¹¹ Wó náñkó mi bá cincudutó lə Kristò mə. Éwɔ dòdó la dé nəmí xóxó lə amə kə wɔ nə nú dàsíàdə lə yáñtā tadójí nú érɔnrɔn məa. ¹² Mawú náñkó mí bə cinc nə miátəñjá á nyí amə kálékálé kə ákpó məkpókpó kidé kankan jí lə Kristò, yi miátəñjá nyi káfú káfú ná yá kpəkpə mə. ¹³ Lə Kristò məa miawó cá kə mi sə ənyɔ dōdóá, ənyɔ nyuiə ádədə kpókpó yi mi xɔesə yi itré ènu kídá gbòngbòn kòkò kə wó dō yéñgbə ná miá. ¹⁴ Gbòngbòn kòkò nyi kpádójínú ná miá cinc kéká rá ná gákəmə kə míálá mian də asi sééé lə yé kafukafu akpəkpə mə. ¹⁵ Yé yi dý yí có kéká gákəmə kə ɳsa yi wó xonu có mian xɔse ju nə Àxótó Yéésù Kristò kidá rɔnrɔn kə mi dó ná Mawú èdukón kókó á, ¹⁶ nyègbá nə mī dé lə tiý dəxø wó mə gbədəò ɳdá ná àkpá nə Mawu də miata yi ɳcənə mi də nə tiín dəxowó mə. ¹⁷ Njə xodà be, Mawú mian xótó Yéésù Kristò tó, kpəkpəmə á dadá, á ná ná mi ənúgçmə səsə ègbòngbòn kidá dàdà dísá lə ənú nyányá mə. ¹⁸ Njə xodà be mián ji yá ɳkúviwó na lə kɔ nyòñjbin ná mian támú nyá mókpəkpó kànkán déjí kəta wóyómi dō kidá àdòkù kələ nyi yə kpəkpəmə ci nə lə Mawú kòkó tó tə Mawú èduñón mə. ¹⁹ Yi lə tiín dəxø wó məa ɳlə biç bə mian teñnya Gànnnyenyə kə jíjə nú ɳlə sià kidá yə ɳúsín lə mian wó kə xɔesə tó yə ɳúsín dō tó ɳúsín gánngán mə. ²⁰ Nyusín na tútútú yi Mawu zán lə Yéésù Kristò mə kə ifón en có amə kúkúwó domə yi ivé nə mawu ènú dusi mə lə jinjkorí. ²¹ Ékanren dé ta ná èdùkpròtó wó kidá aməgán aməgán wó ɳúsín kələ kpàce wó kidá ɳkó nəwó sáéé ɳyówó, Kristò ká vá dùfio ɳnyí ɳfia dàdàyi ò. Ékavá dùfio lə gámə kə vá vááá ca. ²² Mawú có ənúwó sééé də Yéésù əfñu yi icréé isəñná Mawu ənamə sigbə èfí də ənú dəsíàdə jí. ²³ Mawú əhamə lə nyi yá ɳtiran kidá yá kə dónə ənúwo mə sééé á.

Chapter 2

¹ Míawó yá, décá mi kú cagbá míán sájí màwómáwó kidé nuvəen wó tó. ² Lə ganaməán mí ágbe sigbə Mawu jí maxcsétwó. Énə mi lə zən dé ácəkpətɔ kə lə áyáməwó xótó nükprɔməwó jí. Yé í nyi gbòngbòn kə lə dō ífiá lə aməkə wó gbába yewo ñka dótó Mawu wó enə. ³ Mí nón amə maxcsétwó mə. Mi wɔnə dé mía ran mə yé jíjí manyɔn manyɔwó jí. Mí wɔ nə dé mía súsú kide mía ranmə nüdjrɔdjrwó jí. Le jojome, mi nyi dəvi wadanwó sigbə amə náwo enə. ⁴ Vɔa Mawu kide yé adó nūmə kpəkpó có yé rɔnrɔn gánngán kə i səj rɔn mía. ⁵ Dóbə mi nyi ənú kúkú cagbə mía sájí mawo-mawo wó ína í mi fon kide Kristo. To yé amənúvəvə mə í xɔ mi dē agbá. ⁶ Mawu fɔn mí có amə kúkú wó mə, í mí kánren de Kristo Yesu gbo lə jinjkorí. ⁷ Éwɔ ənú náwó nə gamə gbənənán wó mə, mía teñjun disa yé amənúvəvə, yé fixxɔ. Édisa xómə húñhú mə tó Kristo Yesu jí. ⁸ Tó yé amənúvəvə mə, exɔ mi dē agbá tó xɔsə mə, ɳuyní tó miá ɳusen mə ó; Mawu ye núnana í. ⁹ Nyi amə déken yenú xɔxɔ, nə amədə na señú wó gángánñ gán ó. ¹⁰ Dóbə mi nyi Mawu yé nú náná, ke í cɔ lə Kristo Yesu mə, nə dódó kə iwɔ có mianjú mianj dē bə mía sej wɔ Mawu do nyɔñngbi cagbá nə mía zən dē wó jí. ¹¹ Mia doñú bə mi nyi Yúdadówó vayi lə ɳtiran mə. Wó yó nə mi bə:<<èvó má cótówó>> i lə evo có təwo lə ɳútiranmə kə wó có alɔ. ¹² Lə ganna məan wó dá mi lə Kristo ɳjú. Mi nyi aməjró wó nə Isräel viwó. Mi nyi aməjrówó nə əzédédé yé. Núbábráwó. mi ndó kànkán dójí deken le ɳjukəkə kə gbənənáwó mə. Mí ɳlə Mawu nə o. ¹³ Vɔa lə fáá, mi wɔ kə vayí á mi lə Mawu a mə an, wo xlə mi kide ye hún. ¹⁴ Dó bə ənyí mía ɳtifáfá. Éwɔ amədáká í có yé ɳtiran señú mü ɳgrí kə ájréwɔwɔ kə ma miamə vú yiá. ¹⁵ Etutu Tudatəwo se, kide kódodo wo ji, ta agbe ke ene li ɳtiraməa mə, nə ya kprɔ mi dogo nə mía nyi amə ekude ka kide yənta, nə ɳtifafa nava. ¹⁶ To eku ke yi Kristoku le aticogaña əle avu le akpa aməveawo amə yeye deka nə Mawu yi ajrea kpa sééé ¹⁷ Ke Yesu vaa, edegbefan ne mi, amə kewo le azɔge xɔedeka daá kide amə kewo te bɔa wo lea be ɳtifafa va vɔ. ¹⁸ To Yesu jíá, mi amə aməveawo, mi kpɔ mɔ ayí Dada le gbòngbòn kókó deka mə. ¹⁹ Do be mi gbe nyi aməjrowo, alɔ mɔzɔntɔ kewo va to anyigban deka ji dede vayia, mi trɔzu eduməvi ekudeka kide Mawu xomətowo. ²⁰ Gɔmədodo ke amədədɔ wo kide mawo nyɔ nutowo do anyi ji wo mə mi do, yi Kristo Yesu ɳta yi nyi zogojlkpea. ²¹ Yesu ji yi wo tɔ exɔa ye akpa de de sia dewo məməco, yi va brawo sej wɔ dexoxɔ kókó ganñgan le Mawumə. ²² Ke mi trɔ amə ekudeka kide Kristoa, wo co mía wo ca səj mə exɔa ke mə Mawu ye gbòngbòn ca á to í va mía ji.

Chapter 3

Chapter 3

¹ Cagbenatɔ, enye Pɔlù, ke wole tu degakpamə de Yesu ta a, de miawo ke ɳnyi Yudatɔwo o toho, nle xode na Mawu. ² Ta ɳnyo o miase sigbe na mawu xɔŋa, idoŋ amækprɔtɔ be mawo dɔ le miamə. ³ Si gbe nə ɳrɔen nə mi vayi enəa, Mawu disa dodo ke iwɔ seŋ wradea disan. ⁴ Ne mi xren wema ila, mi ateŋu kpɔ sigbe nə ɳse enyɔn wawra ke le Yesu məa gɔmə. ⁵ Decaa, wo ɳna í aməwonya dodo ila o, ama ifia, to ye gbɔngbɔa jí i de disa ne ye mə kɔkɔwo kide ye gbefan-detɔwo. ⁶ Ena be to enyɔ nyɔen a mə, aməke ɳnyi Yudatɔwo o ca wo va du ciŋɔn kide Yudatɔwo, ɳtinu nə ɳtiran deka ɳna, í wocawo wa kpɔ xɔ le eze ke wodo nə kristo Yesu a mə. ⁷ Mawu to ye ɳusen a mə i ve tiŋnu keke ɳva trɔ zu enyɔnɔyɛn a subɔtɔ. ⁸ Nənə í tagbɔ be ɳhoedo wu aməke ke ileci nəawo see caa, Mawu ve tiŋnu be ɳdegbefan dɔkunu sugbo ke le Kristo məawo nə aməke ɳnyi Yudatɔwo o ca wo. ⁹ Edɔŋ dida be mana nə aməgbətɔ viwo nanya dɔdo ke mawu, ameke wo enudesiadea, wo í seŋ wrade co keke gbɔnaa. ¹⁰ cagbe nə woaterŋ de Mawu ye ɳunu nyanya sugbɔ a disa nə yidutɔ kide ɳusetɔ ke le jiŋkui nutaməawo. ¹¹ Enula nyi dodo mavə ke Mawu wɔde ye toho diŋdin, ifia ena í dodoa va mə to Yesu Kristo, mia hɔtɔa ji. ¹² Ke mi ka de Kristo ji ta, mi teŋu doji í tebɔ Mawu. ¹³ Ye idɔ ɳle dɛ kuku nə mi be aya ke ɳledu de miata, ɳka gbɔjɔ mi o, dobe bubu dɔde i ika va nyi nə mi. ¹⁴ Sigbe nə nle nui enəa, ye i dɔ i ɳjekro dɛ de dada ye ɳkuvima. ¹⁵ Yetɔ inyi xomə ke jiŋkui kide anyigban jiawo see, í ye ɳkɔ ile wo ɳju. ¹⁶ Nxode be Mawu nana ye gbɔngbɔn nacɔ ɳusin ke le ye ɳtikɔkɔ mə seŋ de miamə. ¹⁷ Miá xɔse nana be Kristo na karen de miájimə, nə miá rɔnrɔn na doke, ¹⁸ í ɳusen na do miamə, cagbe nə mi kide aməke wo peci nə awo see miá dedesi í se sigbenə Kristo rɔn mia gɔmə. Rɔnrɔn a keketa, i diŋdi konj, eyiji í kəkə. ¹⁹ Gbe seŋ yi jia, mawu nana nə miadesi Kristo ye rɔnrɔn ke fra agbetɔ ye gɔməsese a, nə Mawu ye nɔnɔmə a na do mia mə. ²⁰ Mawu ye ɳusen ile wɔdɔ lemiamə. Enudesiade ke mibioea, ewɔnə nə mi wu enə, aloo enu ke mibu kpɔao. ²¹ ɳtikɔkɔ nanyi Mawu tɔ, le ehamə kide Kristo mə, to jiŋiməwo see ji, co mavɔ mə yi mavɔ mə. AMEN

Chapter 4

¹ Ǝnya kələ nyí gàxòmə nɔtó Axótɔ, ɳlə dónjúsín mi bé mian zɔn lə nònòmè kəjəa mə nə yɔyɔ kə wó sen yómi a mə. ² Mi nɔ àgbə lə dòkúi bɔbɔ ganŋgan kidá dòmènyuie jìgbòde bləwu, mi kpé dá miandəkiwɔ ɳu, lə rɔnrɔn mə. ³ Mi wɔ miants góma nə mian lə dèkáwɔwɔ góma nə mian lə dèkáwɔwɔ lə gbɔngbɔn dèká mə dá así lə ɳtífafá əka mə. ⁴ Gbɔngbɔn dèká yile ɳútiran dèká yi le. Wo sééé sigbe nə wó seŋyɔ mí á ənə lə gòməsəsə dèká mə yé yɔyɔ. ⁵ Àxótɔ dáká kpanjə yile, xɔsə dèná kpanjə yí le, ayɔnyɔ dèká kpanjə ile. ⁶ Mawú dáká kpanjə ile lə ənúawosééé mə. Ǝlətə ná ənúawó sééé, tó ənúwó sééé ji lə ənuwo sééé mə mián domətɔ dàsiàdə kpó amə nú vɔvó to Kristò ntá jiŋjí já ənú náná mə. ⁷ Mián domətɔ dàsiàdə kpó amə nu vəvə to Kristò ɳtá jiŋjí já ənú náná mə. ⁸ Sigbe nə ɳjɔŋrɔ kòkɔ à nui dé ənə bá:<< Ké iriyá kòkɔ xó a ékprɔ aməlálédé kə wólawó gbɔ. Ǝwɔ əni náná nə ɳukónwɔ <<etriá>> əgɔmə dáé? ənúkədóá əgbə diyi anyigbán tūmə? ¹⁰ Amə kə diyi ké yi gbə riá yi jiŋkorí əŋkɔ dááá. Ǝwɔe əná náatənū dó ənúdəsiádə mə. ¹¹ Kristò maa ənú náná wólá: Amədódá ənyɔnūdétó ənyɔ nyuié kakató Mawuáháŋkɔnɔtó ənúkprámətó. ¹² Ǝmá ənúawó əná náà té sá jra xɔsətɔ wó dó ná Mawú édɔ ná Kristo ɳútiran ná kpó ɳkɔgbé yiyyi.

¹³ Ǝlə wɔ ilawó kidé sūsu. bá mian wó sééé mianteŋu vá dé xɔsəà kidé Mawuvi nyányá kénjkén. ¹⁴ Bé ná nɔ əná ná mí ká gbə nɔ sigbe dèvìwò əná ò. Ná nɔ əná ná mí ká gbələ talyai yi lə tálagbewò. Ná nɔ əná nə nú kpakprá vixòtɔ wó ɳkává kprɔmí ji lə əmɔaji ò, tó aməbrət̄wó kə sùsú mə dá nèwó lə vixòmə. ¹⁵ Kənyówú á inyí bá mian tó ənyɔ dódó lə rɔnrɔn mə, yi ci lə əmɔawó sééé ji lə amə kələ nyí Ǝta Kristòa mə. ¹⁶ Kristò lə mianŋütiran wó sééé toxó, éla mian ranmə kawo dàsiàdə ilə kpádá ɳú bá ran məa sééé ná ci dáiŋ náà kpó ɳkɔyi lə rɔnrɔn mə. ¹⁷ Njí bá mágbə xòtódó ná mi lə Àxótɔ á mə, bá miŋká zɔn sigbe vòdúintwó əná kawó zɔn nə lə gbàlàngbàlə lə sùsú məa wó əná ò. ¹⁸ Wó ta mə sùsú wó dó àzubrú Wó nyi aməjró lə Mawu ágbənɔnɔ mə, tó wó nú manyá kə lə docó wó mə cágbe wó ətama sίnsίn có wó jímə. ¹⁹ Wóndó sàsə lə ranmə kúdəraó wó cí wódəkiwɔ i səŋjá ná ənajəjə bàdà o, kidé makɔ makɔ ágbənɔnɔ lə yé toxó kpɔtikpɔtia. ²⁰ Vɔà ɳnyi əná yi wó nú nə mi àló mi sə có Kristò hu nə o. ²¹ Ncōe dədə bá wó wɔ ənú kpákpá ilá ná mi lə Yēsù mə ənyɔ dodó dàda sééé lə Kristò mə. ²² Ágbənɔnɔ xóxó tɔwó sééé kələ mian məawó mián gbáwó désééé ɳjúcu xóxó kə lə dáànhə lə jɔjro bəbrə tó wó ta. ²³ Gànämə dówa wóá trɔ də diisá ná mi lə mián gbɔngbɔn əsúsú mə. ²⁴ Midó amə yeyəé kə lə nyi Mawú tɔa, kə wó wɔ lə jɔjɔ nyinyi kidé kòkɔ nyènyè kídá ənyɔdodó. ²⁵ Yédó yi mián gbo mian dákíwó dá lə bəblə nyɔwó sééé gbɔ. Aməsiämə ná mi ənyɔ dódó ná nɔvía. Ǝnúlədáá míánwó sééé mile ná mián dé kiwó yi. ²⁶ < milə xomə fiɛn məa mií ɳká wɔ nu vɔin o.>> mií ɳká də mó ná əwə ná dódót də mián xoməfién o. ²⁷ Mií ɳká dəmɔ ná futó o. ²⁸ Amə dàsiàdə kələ fifi a nág'bá èfi dē náawó èdɔ kidé yé lɔwó nyɔŋgbın kə áno nònòmə nyɔŋgbın mə. Náatēnū ásɔgbé ámá yé nú dudu kidé amə kə lə hian məa. ²⁹ Ǝnyɔ bada dé kin ɳká do có mián numə ò, vɔà ənyɔ kə adoa nányi ənyɔ kə akpədə amənūá, náà ténkədá amə kələ səa wólyú. ³⁰ Mií ɳká dó xoməfién ná Mawú ágbɔngbɔn ò. Ǝnúkədóá tó əjí yi wó trɔ mián nu nə əfin tútú əŋkəkə ji. ³¹ Migbé vèvésəsə àdàd dódó xomə fiɛn wɔwɔ àjrèwɔwɔ aməzuzu àló àdà vɔn dàsiàdə. ³² Mi nyó dòmà də mian dákíwó. Mi kɔjí də mian nɔviwo ɳu. Mi sáŋkə mián dákíwó sigbe ná Mawú sénjəmí lə Kristò mə əná.

Chapter 5

¹ Miná mián wɔ nú yi di Mawú sigbe èvìawó kə irɔn wó əná. ² Yi Mizɔ lə rɔnrɔn mə sigbe ná Kristò rɔnmí í cí dà kia í sénjá dá miánta əná, ənyí ənúnáná kidá vɔsa náà nyi cénū kələ hòn nyɔŋgbın á ná Mawu. ³ Dòndón majə majə mákò mákò ənúməjə jojró ɳútiran matɔvón wó, ɳjə bá wóá dá jəsí ənúwawo lə mian domə ò sigbe nə ijə amə kòkɔ xɔsèt̄wó əná. ⁴ ɳukpə núwɔwɔ wó ənyɔ madí nyɔwo, áwɔnu bá asəjá aməwó ɳu, kə ɳnyó bá wóá wɔ o. Kə nyówú á yé nyi akpə ⁵ Ǝmá dó

Chapter 6

lá nō némi bá aməvəwo sééé lē nōnōmà bàdà láwó mā kəwo lē nyi dōndón majə majə màkómàkò àló àgbitətó kə gəmə lē nyi vòdú sintó dóniń ńdó gomə kpókpó lə Krítò kídá Mawu əfio duxó ò. ⁶ Amə dákın ńká brəmi kídə ənyo fufru wó ò. ńnú ńná wó yí nábá Mawú əxomə fién lē vá Mawú vi wó ètó madótówó jí. ⁷ Miñká kpósogomə kídə wó ò. ⁸ ńmikə dáá èzubruviwó yi mí nyi váyi vòà ńfia mí nyi kannjdágban lə Áxótá mə. Yédó yí míán zən sigbə kándágbán mə víwó ené ⁹ ənú kə dáá kanjdágban yé kúcinnicin wó lə enyuie dèsiadə mə; ənúdódó kidá ənyododó. ¹⁰ Mi jí ənú kə nyo lə Áxótá á məa ná mian woe. ¹¹ Miñká dóðha kídə əzruberu mə ádówatówó, o mi klónu lə jí dədə miñka cón ásí ájí ò. ¹² ńdə kə wó lə wó lə bəbə məa ńnyo kéká wóá nū cá o. ¹³ ńnúdəsíadə kə kandégbán dədisá a wóá nui lə gbagbanja. ¹⁴ ńnúkə dáá núdəsíadə kə wó də di. isáá ńnyi kandégbán. Yé dó yí wó nū dé bá:<< Nyélədəé kiwomə əwokələ dánrɔnra có lə amə kúkúwó domə yi Kristò ná nyi kandégbán náwo. ¹⁵ Mi kpó mian dákíwó jí co mián gbənɔn wó mə, ńká nō sigbə ənúmannayá tó əná ò vòá mián nō sigbə ńnunu nyatá əná. ¹⁶ Miwo gáməa wonnɔŋgbi enúkədóá gámə à wo jəvɔin. ¹⁷ Mi ńká nyi ńnunú ,anyátowó ò, vòá mi səmə bá əmō kəyí Mawú ərɔnrɔn nu máá. ¹⁸ Miñká nō agbə lə àhà sínljú ńnunu mə kə kpənə amə sáyi cóncrón mə a ò. Vòá miná nə gbɔngbòn kòkò ná x̄totoh kélé kálá lə mian mə. ¹⁹ Mi có àhàwò wəmə áhajiji gbɔngbòn mə tə seŋə jihà yi káfú Axótá kidá mian jí sééé. ²⁰ Midá àkpé né Mawú nə ənú kewó sééé iwo nə mi lə Áxótá Yéésu Kristò mə. ²¹ Mibɔbɔ mia dákíwó lə miántawó domə, lə Kristò sisí mə. ²² Nyórúnwó mi bubɔ mian dákíwó ná mian cùwó sigbə Axótá əná. ²³ ńnúkədáá ńjúcu yí nyi éta ná nyórun sigbə ná Kristò cá nyi éta nə Mawu əhaməa əná. ²⁴ Nəná ká yi Mawú əháməa cá bubɔ nə dəe kia də ná Kristò. Nyórun wó cá ná we əná tútútú, náwó cùwó lə ənúdəsíadə mə. ²⁵ ńjúcuwó mirən mian siwó sigbəná Kristò cá rɔn Mawu əhamə əná, tícó dəe kia i səŋna də éta. ²⁶ ńwe əná náá sən kənjú əwe ənə isənə kənjú tó àci lələ kələ nyi yá nyɔa mə. ²⁷ ńwe əná naá támju sé vá díisá Mawú əhámə kədó kpəkpəmə à, àdi xoxo manɔnjú jəsí xòdu dəkin àló ənjədə kin ńjle yi ásó kídə ò. Vòá anó kókɔ àgòjéjé dəkin ná nō ńjé ò. ²⁸ Nəná tútútú yi ńjúcu wó cá dó lá rɔn àsia sigbə yéntá goto əná. Aməkə rɔn àsia ərɔn yéntata dəækia. ²⁹ Amədákín ńcó də yé goto ńjú kpó ò vòá, əná náé ənúdudu yí rɔnen sigbə Kristò rɔn hamə əná. ³⁰ ńnúkə dáá yé goto ńjútínwó yí mí nyi. ³¹ Yéyi də yí ńjúcu ácō lə yé dadá kídə yá nannan gbó yi àvə nòn du kídə àsia yi wóá áməvə à sééé trózu ńjutiran déká. ³² ńnú àmrimà yí nyi vòà ńlə xonu có Kristò kídə a mə ńjú. ³³ Tóbó bá ńnú ənyo nawó vòà, aməsiamə lə mian domə ná rɔn yéntatá əsi yi nyóru cá ná kpó acuásí.

Chapter 6

¹ Déviwó, mi bú mian jit̄wó sigbə ne axótó nui ənə, ² "Bú to dádá kide tó náná;"(ye enyi əsè kélékélé to kide əzè dédé), ³ "Nə ənú deside na jéji ne o í na nōn agbə díidí le anyigban ji." ⁴ I mian dádawó, miəka le do xóməfien ne mia viwo o. Uɔa mí kprawo le ənú dódó wɔwɔ kide axótó ye kpakpra mə. ⁵ Amə xáxréwo mi bú mian anyigbandji xótawo kide búbú ńta ńta kide əjí nyɔngbiŋ. Mi bu wó sigbə ne mian bu Kristo əne. ⁶ Mi ńka le bu wo le wo ńkumə cágbač mian nū nanyon wo ńkɔ o. Uoa mi bu wo sigbə ne Yesu ye mə xáxréwo bune əne. Mi wo Mawu ye rɔnrɔn nu kide əjí nyɔngbi. ⁷ Mi wo də kide mian jí brobo sigbə ənyi agbətə ì nu le wɔdə ne o. Uɔa axótó Yesu í əne. ⁸ Ne mian nyin ba enu nyɔngbi desiafə ke aməsiamə wə a, axɔ yé fen tútú có axótó gbə ne í gbe nyi amə xəxré nōnmi amə gbalé. ⁹ Mian axótawo cá, miwo ənú deken an kide mia mə xəxréwo. Mi ńka le jendan də wo jio. Mi nya bə wó xótə ye ənyi miawo cá mia xotə. ¹⁰ Kpɔtia mi do ńnusen mia dekiwo le axoto mə í kide ńnusen sée. ¹¹ Mi do Mawu ye huanwíwo séé ne mia tejun nōntə le Satana ye daŋun vɔenwo mə. ¹² Do mian hua ənyi də góto nōnmi ehun ńjūn o. Uɔa də edfu kprɔtawo, gbɔngbɔn megan o, zúbrú ye fio duxó wó fio wó kide jinkori ye gbɔngbɔn vɔen wo í. ¹³ Ké inyi ne ca mi dō Mawu ye huawo desiafə ne mian tejun kpango funtoa le ńkéké vɔen ná wo ji. Ne mi wo enu na wo jróa, mi nōn eke ji. ¹⁴ Mi sun tə. Mi wó nē ne miabira akpa kide enyɔn dodo ńnun, idó esé jí wɔwɔ ye gáwu. ¹⁵ Mi wó hilawo ne midó dənjədən sigbə afɔkpa əne í se ńutifafa ye nyɔn dodoa. ¹⁶ Le ənú desiafə mə mi dō xóse ye húawu kə mian tejun sejun ci bíbítə zó wo. ¹⁷ Mi cón amenuveve ye kükú í cō gbɔngbɔn ye tanjún ke nyi Mawu ye nyɔn. ¹⁸ Kide dexóxó desiafə, kide enu bióbiowó, mi xódə gasiagamə le gbɔngbɔn mə. Cagbə súsú na tɔa mi nōn acé jí í xóde ne xósetawo séé o. ¹⁹ I mian xóde un, ne ənyɔn de na tejun dó le tij nu mə ne ńkə enu. Mi xóde ne ma tejun disa kide etú kpákpá Mawu ye nyɔn wawrawo. ²⁰ Cagbe enyɔn dodoa tó yi enyi amedədə le brabramə, ne ma tejun xónu le kankandeji mə sigbə ma me nui ene. ²¹ Uɔa ne miawó ca mia tejun dési tñ dəwo kide sigbə əfnən mən an. Tychiquə, tij xrɔ rɔnrɔn tə, amədədə ye gəmə nōntə le Yesu mə la nu nyɔn wo séé ne mi. ²² ńdəs dódə mi cágbe enyɔn dekinan tə ne mia nyā ənuke mə mi le tɔa, ne adó ńnusen mian jiwó. ²³ Ne Mawu ye fafa ne nōnviwo, kide Mawu ye rɔnrɔn tó xóse mə ke có Mawu mia dádá kide axótó Yesu Kristo gbo. ²⁴ Mawu ye amənunvənā nə nōn aməsiamə ke rɔn ne mia xótə Yesu Kristo kide rɔnrɔn mavɔa jí.

Philippians

Chapter 1

¹ Wema la co enye Pɔlu kide Timotheé gbo, mi nyi Yesu Kristo ye dɔccoviwo, mi le ńrɔen nə amədesiafə ke lé philipi, í də wodekiwo de akpadeka le Yesu Kristo mə, nə ehame kprɔtawo kide ehame nkɔnɔntawo. ² Amənuveve kide fafa na nə kide mí, co Mawu mián dádá kide axotə Yesu Kristo gbo. ³ N da nə akpe nə tij Mawu gadekpukpuide ke un doŋun mi an. ⁴ Le tij dəxɔxó desiafə mə nə mi. N xonə də tegbəe kide jijo. ⁵ N da akpe de dəkawawo le enyɔnyɔngbi an ta co kákə ńkeke kələkələ a jí, kákə i va də əfia. ⁶ Kańkándezi le asinyin le xila mə be aməkáti enunyɔngbi wɔwɔ lé mián mə an, a gba lə wɔe, í la wɔe ve keke i sei Yesu Kristo ye ńkeke a jí. ⁷ Enyɔn be tij súsú na nōn miánwo see ji, do un cō mí də tij jimə. Mia wó see miyin tij məwo lə amənuveve mə, gakemə wo lə un tu de gakpame an kide le enyɔnyɔngbi núnú mə. ⁸ Do Mawu

Chapter 2

(yin nyan tiŋ nutohokpɔtɔ) be ñ rɔn mi sugbɔ le Kristo Yesu mə⁹ ñ xodé be: mian rɔnrɔn na sugbɔ kpée le ɲunu nyanyan kide enugɔməsəsə mə.¹⁰ ñ xodé be mian teŋ dési, i can enu ke yɔn an. N xodé ənə cagbe ne mián nyi amə nyɔngbiwo ke wo un ka do ehiñ le Kristo ye ɣkeke a ji a o.¹¹ Cagbe nə əsejίwɔwɔ ye kucencen ke co na Yesu Kristo gbo, ɣtikɔkɔ kide Mawukafukafu na nɔn miánsi.¹² E fia, ɣji bə mián nyan be, nɔviwo, enuke jo de ejinyin a woa, wona í enyɔn nyɔngbia yi ñko.¹³ Efisiyikpɔtɔwo, kide aməbuwo nyan be ñlə gakpama cagbe Yesu tɔ.¹⁴ I nɔnvi sugbɔwo le Kristo mə kandeji be yɔa nun enyɔa vɔnvɔn ma nɔnmətɔ, cagbe tiŋ gakpamə nɔn nɔn.¹⁵ Mawu nyɔn nunun ye ci gɔmə ten nə amədɔ. Uɔa aməbuwo nun nə Mawunyɔn cagbe rɔnrɔn tɔ.¹⁶ Aməke nu ne mawunyɔn cagbe rɔnrɔn tɔ a, nyan bə wo cɔŋ de lé la be ma nu eyɔnvivia.¹⁷ Uɔa, aməbuwo nu nə mawunyɔn cagbe wonjta wo jijiwo tɔ. Wo bú be nə yó wɔe enəa, ma gbe se veve sugbɔ le gakpamə i.¹⁸ Uɔa hina ñle vevede o ! dekpukpuide, nə aməde nu vixomawuyɔn alo adodo mawunyɔn an, be woa xonu co Kristonju nə aməwoa, evivin. En, e vivin.¹⁹ Do ñ yan be enu nan á ná be maa kpɔ dede. Hinan la va mə to mián dəxoxowō mə, kide Yesu Kristo ye kpekpedeju.²⁰ Enuke ji ñle kande i le kpɔ emɔn nəan, ye nyi be ejun nka kpen o, vɔa kide nusen dodo tegbɛe kide efia a, ñ nɔnte kpɔ be woa do Kristo de ejí le tiŋ ran mə le ekumə alo le agbə.²¹ Do ne enyin ya, Yesu inyi agbe, i eku nyi alə un.²² Uɔa ne i nyi be agbenɔnnɔn le ntiran mə cin nə tiŋ dədəwɔ ye kua, nyin ñgbé nyan enuke maá cán o.²³ Do cancan aməve hinawo le tiŋ susumə. E jro ñ be mia gbé xixeama í nɔn Yesu mə hina í nyɔn wú.²⁴ Uɔa, cagbe miants a, elé vevedé ñ be má nɔn agbe le xixeama.²⁵ Ke ɣkande enunan jiá, ñ ña be mánɔn miángbɔ, i wɔ dɔ ke ñle wɔ kide mianwosee a ji, be mián yi ñko, i gbe kpɔ jijø le Kristo jixose mə.²⁶ Seyijia, hila la wɔe be nə ñgbéva mián gbo, mián vivisese le mián dodo de ejí le Kristo mə cagbe tiŋə naji de ji nə ñgbé va nɔn mián mə.²⁷ Minɔn agbe nyɔngbi sigbe Mawu nyɔn nui an əne. Mi wɔe ənə cagbe ne ñra miangbɔ alo nə nyin ñ gbe va caa, masé bə mian gbɔngbɔn nyi deka, ñ lé ji be masé be mi bo i wɔdɔ cagbe enyɔnyɔngbi an tɔ.²⁸ Minjka rɔn be enuke aməke co de mianjiawo wɔa, ná ji vɔnvɔn nə mio. Hila la nyi desí co Mawu gbo be wokaa crɔn kókɔ.²⁹ Do wo ñ yɔ mi be mian xɔ Yesuji sé dede o, vɔa nɔ mián dū aya kideé.³⁰ Do mianwo ca, mi lé ahɔa wɔwɔ mə kidejun ñ, i misə i wo nu be nyin kide mianwo mi lé tohofeka ifia.

Chapter 2

¹ N̄bui ñfia be ñsen dódó deka le Kristo mə. N̄bui ñfia be ayetite yé nu déká va có ye rɔnrɔn mə. N̄bui ñfia bé deka wɔwɔ le miamə le gbɔngbɔn mə. N̄bui be adɔnumətɔtɔ kide adɔnumə kpɔkpɔ vivi wó le.² Micó tiŋjijó kpɔkpɔ nyɔngbi le susú deken mə, le rɔnrɔn deken mə le du nɔnnɔn le gbɔngbɔn mə, kide atamə dodo deká.³ Mi ka wó enu de le egonyi mə vɔa kide emə dəkinyinyi, mi bu mia nɔnvi wó séwu mianjá ó.⁴ Mi ka le ji ajramia tá nu wódó, vɔa mia jrá mia nɔnvi wó tɔdó.⁵ Midó súsú deken an kele Yesu Kristo mə.⁶ Ecó edekia sigbe Mawu nə, vɔa ñle có afixɔxɔ nə deka wówó kide Mawu sigbe enu ke ñun waá kudo en ó.⁷ I vɔa, tovoa, elé edékia kpótó. Icó dɔcɔví ye nɔnnɔn mə do ñko. Icó aməgbetɔwó nɔnnɔn mə i dódé.⁸ Edónjkipen edekia, i tó aməbubu kélé i sé na yé ku zangbe, aticóga ye kú i ku.⁹ Cagbe ñnatɔ i Mawu cɔe veve dejí i naŋkɔ kelé ñkɔa u séé ta.¹⁰ Ele wɔ ñna cágbe le Yesu ye kó mə, ekró desiade naje le jinjkori, le anyigban ji, kide anyigba tumə.¹¹ Ade siade la humə be Yesu Kristo i nyi axotó le Mawu miá dádá ye ñti kkɔkɔma.¹² Seyijia nɔnvi rɔnrɔntɔ wo, ke bubu le mia mə d̄e, ñka nyi tiŋkɔ dede vɔa na sugbɔ wu tiŋgbe, mia le wódó yikɔ le dede kpɔkpɔ mə kide vɔnvɔn kide huhu húhú.¹³ Do Mawu i có jojró kide wɔwɔ nə ye jijø de mia mə,¹⁴ Mi wɔ enu desiade ke nə enu haha kide hrñjriu ñká nónmə.¹⁵ Mi le wónə cagbe nə mia nyi amə ke wó ñka có agojeje nə wo i gbe nyi amə jojo, Mawu ye vi kɔkɔ wó. Mi le wónə cágbe nə mia va le dázo sigbe kanjndé le xixemə, le aməvɔn kide amə wó bre wó donjdo mə.¹⁶ Mi le agbemə nyɔn ta deka de kanj gboxó nə kpɔ enyɔn jojo deká dənə ma nɔn ɣtikɔkɔ mə gbe kide Kristo a vaá, de gá na mə an ma nya be nya súdu nɔnnɔni nya wódɔ gbále.¹⁷ Vɔa ñtá nə wó gbe cónna sigbe enu naná ne an vɔsa nə edó wówó le mia xɔsə mə, ma tró va edeki nye ma i le tāye kide mi.¹⁸ De nɔnnɔn deken an mə, mi taye í mia tāye kide un.¹⁹ Vɔa ñle nɔnte kpɔ le Yesu mə, mi dó Timothee zán d̄e, gboxo nə ñcá ma dō kadeji gboxo ma nya enu ke kanmia wó.²⁰ Nyajwá amədede ke do ye nɔnnɔnmə wo, kele butamə ñtá có mianj.²¹ Do wólejí wó ñta wo lé i wó ñle ji Yesu Kristo tɔ wó²² Uɔa minyn ye fixóxá, do evi kelé sen ye dádá, le sen kide ñle enyɔn nyɔnen nunu mə.²³ Vɔa ñle jibe ma dɔe yi gake meke ma kpótó ilé tiŋdži ise va nə gake ke manya enu kélé nɔnté kpɔjan.²⁴ Ndó kadeji le Mawu mə be nyə ñta ñgbɔnɔn le madidima.²⁵ Nkɔpɔ be levevé be ma nya Epaphrodite ñida mi. Nɔnvinyə ahuawɔtɔ, kide mia nyə dotó kide edɔcɔví ne tiŋhian wó.²⁶ Ke mi se be elé ledɔa, esévévé sugbɔ iji be ye ava nɔdú kide mi.²⁷ Ele ledɔa vévéde ile nɔnté kpɔ eku, vɔa ye nu sadɔnɔ nə Mawu. Ñnyi nə yéfeken wo, vɔa nə nyacá nə nyeka nɔn vevê sésé mə sugbɔ o.²⁸ Nji kába be macɔe ñida mi nə gboxo nə mia gbe kpɔa, mia nɔn ayetite mə i nye ñtá nye ka nɔn xaxamə sugbɔ ó.²⁹ Mixɔ Epaphrodite nyɔngbi le Mawu mə kide ayetite. Micó amə wó dejí sigbe yeé nə.³⁰ Cágbe Mawu ye dómə i bea kú. Ecó yé gbə de afɔkú mə i se le senní i yɔ enu ke mi nate wó ñle tiŋdɔ mə.

Chapter 3

¹ Nɔnvinyə kpɔtia wò, mì tayè lè áxoto mə. Nyiun kaa gbojen ənùla wò nùnù nə mì gasiagamə o. Wò i là nan í mì an vó² Mi jáyé lè ñ. Mì jáyé lè ənù kpɔtòkpɔtò wòwò ñ. Mì jáyé lè əvò mancò nyɔngbi ñ.³ Mì an wò sə sɔkidé əvò còcò a. Mì an wò i lá sən Mawu ló gbɔngbɔn mə. Mì an wò i lá d̄o kpennkpe lè Yésu Christo gbo.⁴ Ñcà man tənj cò tiŋun kàkà dəjí ná ñtiran mə nùwo jrò. Ná amədé bùbù kokoko ý a có yé kàkàdəjí də ñtiran mə nu wò ñ an, nyan ñ bá o o.⁵ Nyani ñ covò lá ñkəkə amənyi a gba, i nyi Iseaélite, i njɔ có Benjamin Hebritowo kɔtàmə i i nyi Pharisitòwò sà.⁶ Ñti hamə wò yòmə sugbɔ. Nyinn wɔnə də əsə wò ji o.⁷ Vɔa xó ənù ñnan wò séé nyi funtù. ñva kpɔ bə ənù ñnan wò séé nyi ənù gbálà kən̄ desí Yésu a.⁸ Ñfià a ñlə kpɔ ənù ñnan wo séé bá ənù gbálà i wò nyi, to Yésu Christo kà nyi triŋun xotó yé nyùnyán xɔ ò a mə. ñgbé ənù ñnan wò qđ, i ñlə kpɔ wo sìgbà báà əná, cagbá man xɔ Christo,⁹ i nen kidé. Vɔa ñnyi to nɔnɔn mə wòj, alo əsə à jí wɔwɔ ñ o. Vɔa

Chapter 4

to xɔsè kə ñjxò cò Yésu Christo gbó kacò Mawu xɔsè ji sə. ¹⁰ Unfià ñ jibé man jesí Christo, kidé əgan kə i sà fɔn có əkùmə an, kídé yé yaqdu wò. Njibá mandì Yésu lə yé kù ñgbé, ná gbɔdə kà né ¹¹ ñcà ñkù a, manfɔn cò amə kukùwo dòmə. ¹² Nyiun xò ñenù ñnan wò hɔqdə o. Nyiun gràdò jrò o. Vja ñjlè sùndù, i jí bé man xɔwò, qógbó Yésu christo cà lèñ dë. ¹³ Nɔnvinyè wò, nyi ñj kandaji bè man təñ xɔe o. Ènù kəñ wò à, nyiun gbèlè tɔkpó ñgbé o, ènù kèlè ñkò a yé i ñlè nyan, ¹⁴ ñlá təbɔe ná man təñ xó yòyò xòhò kə cò Mawu gbò à tò Yésu Christo ji. ¹⁵ ñnan mə an, mí an wò ka ci lè gbògbò mə, mì an qó táməsùsù nyan. Né mì lè wò susù bù a, Mawu lá do ñsen mì. ¹⁶ Gañjanan mə an, fimo a, mìan lá sìñsi. n ¹⁷ Nɔnvinyewò, mì kpò dá tiñnye í. Mí lè ñkùvi dà amə wò zɔnzɔn mə kèlè sò kídé mian tòa. ¹⁸ Amədewò lá mìan mə, i ñj jin á bò wà wòdá Yésu Christo yénycn wò ji o. Amə ñnan wò ñj né ñlè ná mian avi nan təñj. ¹⁹ Wò tutà cɔncròn mə. Ðóbé wò xodó i nyi wò Mawu, i wò cònà kpénkpén mə ná ènù kèlè dòwò ñkpén a wò. Anyingbanji nù wò ji qdè i wò sùsù lə. ²⁰ Mi an dùmə nyənyen lè jíjkóri, lè ñnan i mí lè jøteékpò mì an xònan mətò, axotá Yésu Christo. ²¹ À trò mí wò ablɔdè víwò i mì an kpénkpén mə àsà kídé yé tó, to yé fiñduxo kə kpàcé ná ènù wò seeé a.

Chapter 4

¹ Ñnan mə, tinun nɔví runrun tò wò kə ñlè qòjò tò jijò kídé tiñj fiñ kukù a. Mì səný lə axotó mə, əxrɔnye wò. ² ñlè qə kukù nə Evodie kídé Syntyche bá wò a qó támə suś qəkà lè axotó a mə. ³ ñlè wò yòyò ná əwó, əxrɔnye rɔnrɔn tò lè xɔsəmə. Kpédè nyɔnrun ñnan woñj. Ðóbé wò kpèdè əñnye lè enyɔnnycn kákakák mə, Clément cà kídé əxrɔnye kpɔtià wò kə wò ñkó lè agbá wémam mə. ⁴ Mì tàyá lá axotó a mə tegbée. négbé lè nui ná mi, mì tàyá. ⁵ Né víví sèsè kélè mì an mə an nan gbandá xixəamə. Axotó yé vavà gamə tèbò. ⁶ ñqəken ñkà kpàcà mì o. Vja mì wò ènù ñesiaqè tò əfəxòxòmə, kidé amə qèki bùbòbùbùbù mə, kidé adɔn mə nyɔn ñgbí wòwò, mì cò ènù kə mìan ji lè jí ànə Mawu. ⁷ I Mawu yé ñtifafa, kə i kòdè ènù ñesiaqè jí a dóñsen mì an jiwò kidé mì an susù wò lə Christo Yésu yé nkòmə. ⁸ Né nɔníwò nù wò ènù kenyì adòdò, ènù kə kó amə dòjì à, ènù kə lè tòhò à, ènù kə kòa, ènù kə mì ròn nòn an, ènù kə jèbbá wòa kfú a, mì wòdá ènù ñnan wò ji səád. ⁹ Ènù kə mí kprà a wò à, i xò a, i sò à i kpò lè əgbònyè, mì wòdá wò ji. I Mawu yé untifafa là nen kidé mì. ¹⁰ Ayéte ñ sùgbò lè axotó mə, bé mì an sùsù wò tròvá əjinye. Mi kpò tìnun fixòxò ñeècà, vja mì kpó vovo i kpèdè əñnye o. ¹¹ Ñnyi ná tinyun nù jöjró wò i. Ðóbá ñsə vívísəs kélè mian mə ló ègò ñesiaqè mə. ¹² Ñnyan ná mán wɔmón i ènù lè den ñj, ñnyan ná mán wɔmón i ènù lè non asinye. Tó ñesiaqè ma kidé azɔnri zɔnzɔn wò mə an, i kpòtà ná: Na awòmón i waà ñòxò qe, i fufé agbèlè lə amə, i wò ènù wò qe, i ènù gbèlè qen wò. ¹³ Man án təñ wò ènù ñesiaqè tò yé ñsen mə. n ¹⁴ Gañjanan mə an, nù wɔc nyɔñgbí bá mì nɔn vəvə sàsəmə kidé ñj. ¹⁵ Mi an tawò mì nyan, Philipotwò bá lè ənyɔnyen a yé ji tòtò a, gakəmə ñ cò lè Macédoine hàmè à ñqəken ñkpədá əñnye tó ènù nan-nan alo ènù xòxòmə o, ná ñnyi mìan wò qəken o o. ¹⁶ Gakəmə ñlè Théssalonika, mì cò ná ènù wò qíqà i sə kpénadé əñnye. ¹⁷ Ñnyi bá ñlè bífù nùi o, vja ñlè jí əkùcencen sùgbò kàjé nō mí an i. ¹⁸ ñj xò ènù nan nan sugbò i i víví ñj. Tó Epaphrodite ji a, ñxò ènù ká mìcò qidà ñj à wò. Wò nyi ènù ká hɔnté flíflí, i i nyi vɔsàsà kə nyón Mawu kò à. ¹⁹ Tinyun Mawu adó yé tòhò nà mǐ sugbòsùgbò tó Christo Yésu yé kpénkpén mə. ²⁰ Unfia, mì an cò kpénkpén ná mì an Mawu kə nyi mi an dàdà a a gasiagamə i sà yì tegbée. Acé. ²¹ Mì cí nɔníwò kélè Yésu Christo mərj. Nónvíwò kélè əgbònyè a wó lè cí mì. ²² Amə kókò wò səá lè cí mì, vɔvàtò amə kélè Cesar yé xómə a wò. ²³ Àxòtó Yésu Christo yé amənùvèvè nan nen kidé mì an wò səád. Acé.

Colossians

Chapter 1

¹ Pɔlu, Yesu Kristo ye apostolo co Mawu ye jijí mə kide Timote mián nɔnvi, ² Né xɔse tɔwo kide nɔníwò nyə əhamə vi kə le kolose a wo. Mawu mian dàdá ye mə nuvəvə kide ye ñtifafa na non mia jí. ³ Mi da akpà nə Mawu, mian xotə Yesu Kristo ye dàdá, i le xode nə mi tegbée. ⁴ Mi se wo xonu co mian xɔse un le Yesu Kristo mə, kide rɔnrɔn ke mi do ne aməkə wo cò de akpaféka ne Mawu a. ⁵ Rɔnrɔn na lə mia si cagbə kankan ñeji kə wo kpadi də ne mi le jíjkoria. Mi sé wo xonu co kankandeji ina un le ⁶ Mawu ye nyɔn ke wó cò va ne mian. Mawu nyɔn hina cin əku i káká də xixeamə. Èle cinku le mian cawo mə cò gbəkikə mi see mia Mawu ye amənūvə le ənyɔn dodo nunu mə. ⁷ Ye inyi Mawu nyɔn ke Epaphra, mian subɔvi Mawu do cò tò rɔnrɔn tò, igbè nyi Kristo ye dɔ cɔvi wɔ ñjudodo mian tɔa nu ne mi. ⁸ Epaphra nu mian rɔnrɔn le gbɔngbɔn a mə nə mi. ⁹ Cagbə rɔnrɔn na to yi co gbəkikə mi se nyɔnhina mi ñgbá ədá xoxo de mia jí o. Migbá le biç co miagbò tegbée bə mian desi Mawu. Ye ènu jrojro le adañun jeje kide gbɔngbɔn mə nu gɔmə səsə. ¹⁰ Migbə kpɔtɔ ile xɔdè bə mian zɔn nyɔngbi le mia xotə mə. Mi gbè le xódfé bə mian cín ku le mián nu wówó dəsiadə mə, i mian cí déjí le Mawu dedesi mə. ¹¹ Mi le xode i le dō mi egan le Mawu ye jidudu ñunsen, ejí dodo kide vəvə dodo nu mə. ¹² Mi le xode bə mia da akpe ne dada kə na bə mi du cincən ne xɔse le vovoma. ¹³ Ède mi cɔ zubru mə, i cɔ midé evia ke i rɔn ye fiñduxo mə. ¹⁴ Co evia mə ye wɔc mian nu vɔen woke mi. ¹⁵ Èvi ke mi lə kpɔa ye inyi Mawu makpɔ-makpɔ ye kpɔri. Ye i wó jí kèlele le ènu desiaide mə. ¹⁶ Tó ye ke jí iwo wò nu desiaide le, jíkori kide anyigban mə, ènu kpɔkpɔ kide enu makpɔkpɔwo. Èfio zikpiñ, bubu dédé, amə jí dudu alo fiñ dudu ye dowoyi wo see nyi ye to. ¹⁷ Èle gbɔxò ènu a wo see va, i enua wo see le mə. ¹⁸ Ye inyi èta ne Mawu ye há. Ye inyi gɔməjəjə kide amə je ñkɔtə kə fɔn co aməkuku womə. Ye tɔ inyi toxo kelekele tò le ènu desiaide mə. ¹⁹ Do ənyɔne Mawu bə yee nɔn mə na non evia mə. ²⁰ Ègbè nyɔn ne bə ya cɔ ènuwo see ne əvia. Mawu la trɔ fafa va coye hun ke kɔngi le ati soga un a mə. Mawu cɔ nuwo see señ cá le ye ñuta mə, ènu kele jíjkori kide ke le anyigban jí wo. ²¹ Miawo, ja deka mea mi nyi amejrɔwo ne Mawu, i mi nyi ye ketɔwo le susu kide ènu wɔwɔwo mə. ²² Vja ñfia əcɔ mí cá tó ye kukumə. Èwe be mian ñti nakɔ, ne mia nyi amə kókòwo le ye ñkuvi mə. ²³ Né mi səñ ñu le xɔse mə i mí ñtro le

Chapter 2

nyon dodo ngebé o. Mawu nyon dodoa inyi nyon dodo ke wo nu ne amesiama le anyigban jí. Lela ye Mawu nyondodo ke jí ényin Pclu etó í trø zun Mawudu wot. ²⁴ Ifia, énu le vivi un le tin ya ke èle du de mia ta mæ. Í nçø énu ke kpoto le Kristo ye yadudu ne ye nti ran ke nji Mawu haa de tin ran mæ. ²⁵ Le Mawu há ná mæ yi inyi mawudu wot sigbe Mawu nta cùun ne mi bæ ma wo de ye nyon jí. ²⁶ Lela yi enyondodo wawra ke wo se wra de mi cø jijimæ iseyi jijimæa le. Voa ifiaa wo de do ne amæ ke kandeja wo. ²⁷ Wawo í Mawu jí bæ ye disa dodo de jí ye døku, kide nyo dodo wawla le jimaxæse to wo mæ. Nø Kristo le mian mæ dodo de ji gboncon. ²⁸ Ye gbofan ye mi de ne mi. Mi biø co amesiama gbo igbe le kpra amesiama le nunyanya mæ, ne mian ten disa amæke kande Kristo jí wo. ²⁹ Eagbe natø í njele wot, í le wo avú kide ye nunsen ke le wo dø le tin ran mæ a.

Chapter 2

¹ Søyi jí, ý lè jí bæ miàn nyán àhú gánýgán kë ùn ý lè kpèdè mián ùn noàn, kidæ amæ kæ lè ladicee kidæ amækè wó sèè wóy kpò tiy nuvindá ó. ² Kéy gbodocó wó jí wó nán qjø kidæ èji fafá nø qèkà wòwò nán non wó si nø wóá kpò nkò yiyi lè ýnu nyanyán qdøjø sèè mæ nø wó á nyán Mawu yè dø wò Mawu yè nu wráwrá kæ nji kristo. ³ Mawu qjø kæ mæ ènu non amesiwo bæ dø á kæ nji nyanyán kidæ ènu nyanyán. ⁴ Ý lè nu élá nø mì nø amædè yká buà mí tø ànyón buàbuà wó mæ ò. ⁵ Énukèdøan nyen jí lè mián gbø lè ránmæ ó ý lè mián gbø lè gbongbon mæ. ø 'lè víví bæ ý lè kpà mián qdøjø nyø ngbúwó kidæ mián lèlè sinýsiný dæ kristo mæ lè scøse mæ. ⁶ Søyi jí, sigbè mì scø àscótæ kristó, mí zon lè mæ. ⁷ Mí ríkèdè mæ nyongbí nyongbí, mí tu miàn qèkiwò dæ mæ, mí tu miàn qèkiwò dæ scøse mæ sigbè wó tu mì èna, í miàn qè kidæ àkpèdádá. ⁸ Mí kpò mián qèkiwò jí nø amædè nkà lè mì tø scøcèamæ yø jí nu nyanyán kidæ buàbuà mán dí buàbuà kæ yè mæ nuwó nyì non amægbetoví yø kónuwó kæ qinon scøcè lá yè mæ nuwó kæ wóy sò kidæ kristótò ò. ⁹ Énukèdøá Mawu yè buibó nyinyán sèè lè mæ lè ránmæ. ¹⁰ Mílémædè buibó. ényi àscótæ nø ysen qésiádè, nø àcèkpákpa qésiádæ. ¹¹ Lè mæán wó có vó nø mí évó còcò kæ nji amæwotø lè ránmæ kidæ gótoø qædæji ò, voa kristò yø vò còcò. ¹² Wó qí mí kidæ lè nyonyron mæ, í mí gba fon kidæ tø scøse mæ lè Mawu yè ysen kæ í cò í sèñ fon kristò lè amæ kukuwó mæ. ¹³ Gákämæ mì ku lè miàn nu wòwòwò mánco lè gótómæ, ágbæ trè kpò mi sèy va àgbæ mavø gbø i á cò mián nu wòwò sèy kæ mí. ¹⁴ Étutu qdøjø kæ nyí èfen yè qdøjø yø wèmanwó kæ wó yrøndé nø mián wó. adé wó sèè i kán wó dæ aticoga un. ¹⁵ Édæ amanman ysen ácekpákpa qésiádæ í còwø dæ agudomæ í qú wò jí tø aticoga yiyi yø qdøjø wò mæ ¹⁶ Tø ý nán wó mæán müyká gbø amædæfæ í à lè bufon mæ dæ ədududu yø à ló ènu nunu ò, alø dæ azán dudu à lo nø wuètù yèyè àlo sen sen yø ykèkè ò. ¹⁷ Énu jí nán wó nyí dési nø ènu kæ lá và và wó vèà yø zèzèwò lè kristo mæ. ¹⁸ Mí yka clací amædædæ nø ají Mawu eydotø wó bubø nyinyí kidæ wò suløsubé kæ lè còcò mián fiæcæcø nyinyán ó. amæ nán monkí dona ènuká lè kpønonán wò mæ í nán tuà zún ganganygan tø yø súsú ránmætowò mæ. ¹⁹ Yø lènæ dæ ètay ò cò èta gbø lè ránmæ sèssè kpènon èdudú lè nán tøy lè cåcøcå cásco wó lè sidæ miàn jí lè scøcèmæ yø qdøjøwò mæ, nø í nyí ènæán nukøijø í mí lè non agbæ sigbè wó lè

sidæ miàn jí lè scøcèmæ yø qdøjøwò mæ. < ²¹ Mí y'ka zán ó! mí n'ka qdøkøpø ó! mí n'ka taløé ó! > ²² Énu ý nán wó sèè nyi zánnu dûdù lè wó zanzan mæ, lè amæwó nu nyanyán kidæ wó nu kplakprawó mæ. ²³ Dóqø ý nán wó nyí yø nyanyán lè sinsiv mæ bæ wó á kpø kæ ytä qdøjø, kæ nán lè bubø í nán cò akpá sinjësivý í nán sèy lè. zán nø yø ránwø vø à wòy qdø afí cæcæcædæ nø wó gotowó ó.

¹ Nø í nyí bæ mí fon lè èku mæ kidæ kristo , mí èji nuwó, fí kristo kánrenqèdø lè Mawu yè nu qúsímø. ² Mi bútámæ dæ èji nuwó ún, í y'ká nyí ènu kæ lè anyigbav jiá wó ún ó. ³ Énukà dæ mì ku í mián gbøa wuá kidæ kristo lè Mawu mæ. ⁴ Nø kristo yø gbøa trø vá, á nyí bæ mián lè kpèkpæmæ mæ. ⁵ Mi wu aløzennu kæ lè anyigbán jiá wó (Døndën maje-maje, makømakø; ènujroamæ vøen wo, jiji badábadawó kæ wø nyì vodu sensen. ⁶ Lè éy nanwóytí Mawu yø còmæfin va non dævi man buamæ manbuamæwø jí. ⁷ Lè ø 'y nanwómæ í miawó cá mí zonnøn lè qdøjøcå, gakømæ mí lè non agbæ lè mæ. ⁸ Vøá ifíá qdø èjønán' wó sèè qdø (adán, ècomæfin, susu baqábaqawó, amæ súsúwó kæ dø nø lè mián numa) ⁹ Mi n'ka lè buø miánqákíwø, ènukèdøá mí qdø lè amæ scøscøá mæ kidæ yø zànzañwø. ¹⁰ Í mián qdø amæ yèyèá mæ, kæ gbø tønjí lè nø nyanyán kpékpékpé mæ lè amæ kæ wøeá nønøn mæ. ¹¹ Lè ý nán mæ i vovototo n'lø hø'lø alo yùdø, alo évo coco, alo èvo máncø mancotowó, alo scythe alo amæsecre alo vovomæ vøá kristo nyi qésiádæ kidæ qésiádæ. ¹² Mí buákpa nø mián qèkiwò sigbø Mawu yø mæ cán cánwø ènø còcò kidæ rønøntawó kidæ Mawu dønukpøkøpø yø mæ yø mæ tø qdøjø, nyonyøn amæ qèki bubøbuø vivi kidæ jidodo. ¹³ Mí cøè nø mián qèkiwø. mí sáykæ mián qèkiwø. nø amædæ qdø ènyen kidæ eicrø, mián sèñ kæ sigbø aacotøá sèy kæ mi ènæ. ¹⁴ Lè ý nán wó sèè mæán, mí qdø røurøn kæ kpø amæ yø nyonyøn dæjø sèy yø. ¹⁵ Kristo yø fab mæn non mián ji wø mæ. cablø fafa y' nán tø í wø yø mí mæ ranmæ qèkæ í mián nyi àkpæ qatòwø. ¹⁶ Kritso yø nyonán nán non mián mæ lè yø hø scøcø qésiádæ mæ. lè y'nunyanyan, nukprákprá mián qèkæ kidæ tøcøodo nø amæ nø mián qèkæ wø kidæ há jíjí gbongbon mæ tø vovo wø. mi ji ha nø Mawu kidæ èji kæ dæ dæsí nu. ¹⁷ Í ènu qésiádæ kæ mí wønon lè nuacø mæ kidæ àfæ qdøjø mæan; mí wø qésiádæ lè aacotø yesu yø' yø' kæ mæ. mí elakpæ mæ Mawu dada to yá jí. ¹⁸ Yøcønuwø mí bubø nø mián cùwø, lè nononmæ kæ nyon lè àacotø mæ. ¹⁹ Ncúwø, mí røn mián sìwø, í mí y'ká cò vøvø sèsa í sèñ' kpè wø ó. ²⁰ Døoíwø mí bu mián, ènukèdøá èla nyon lè àacotø mæ. ²¹ Dadawø mí y'ká dø còmæfin nø mián víwø, nø wø y'ká va gbøjø ó. ²² Amæxeçrewø, mí sìánu mæ lè gotø yø qdøjøwø mæ n'ka nyi lè wø y'kuviwø mæ qdøjø sigbø wá wá sèè dø jijø nø wø ènæ ò voa kidæ jí y'tay'tá mí vonvon nø Mawu. ²³ Énu sìánu kæ mián wøà, mí wøè kidæ mián kpøri sèè sigbø àscotøá í mí lè wøe non ènæ í nyí nø amæwø ò. ²⁴ Míán nyin bæ mián ècæ cuinonnu lè àscotøá gbø nø amæ qoy'døy'. àscotø yesu kristø í mí lè wødønon. ²⁵ Énukèdøá amesiama kæ wønon tafutafunuán ascæ yø tafutafunu, í wø y'ká sèy'kæ ò.

Chapter 4

¹ Axotówó, mi cō enu nyɔnngbi ne aməxəxrə wó kide emɔnjjójí. Mi nya be mia cao mi wó axatə deka dé jinkori de. ² Mi senj le gbedodo da mə. Mia nɔn aceji le egbedododa wo mə kide amənuvédé wó me. ³ Mi nɔndu le gbedododa nə mi, gbɔxø nə Mawu hun ehɔn deka nə ye nyɔn, nə mia le nu Kristo nyɔn ke le wawraxó. Cagbe enyɔn lá ɔnɔn ceniomə. ⁴ Mi dogbeda nə ɔle nu Mawu ye nyɔn tiŋ susu mə na le ko. ⁵ Mi zɔn amə nyau wó zɔnri de amə kele xixenu wó ne gaməna sumi. ⁶ Mia nyó núnú ó na le nyi amənuvédé tegbe. Mia nyɔ wó na vivi sigbe wó dé ejemə gbɔxø nə mia te ledø enyɔ un nə aməsiamə deka-deka. ⁷ Nə enu desiade ke kan un, Tychique a disa nə mi. Enyi nɔnvi rɔnrɔntə deka, amə subɔvi dodo, aməxəxrə sigbe enyə le Mawu mə. ⁸ Ndæ didá mia gbɔ nə mia se enyɔn kejɔ o le miagbɔ nə se do ɔnsen mi. ⁹ Ndæ kide onésime, mia nɔnvi kadeji kide rɔnrɔn le xɔseme, ké gbé nyi mia nɔnvi deka le mia mə. Wo a nū enu desiade ke jó lela nə mi. ¹⁰ Nɔn vi nyə gakpaməto, Aristarque lecimi, kide Marko kele nyi Barnabas ye nɔnvi(Kegbó mi xónə mia dódó wó có á, nə í va miagbɔa mia xɔe), ¹¹ í Yesu ke wogbe wɔnɔn be Justus. Wo deken í nyi Juifs ke wó cóvo nɔnwó le amə kélé wɔdɔwó kide ɔle Mawu ye fiɔduxómə. Wó nyi amə deka wó ke do ɔnsen an. ¹² Epaphras le cimi. Enyi miá mə deká igbe nyi Yesu Kristo ye mə xexré. Ewó na ahɔwa nəmi le egbédódó da mə, gbɔxø nə mia nɔn Mawu mə kide kákádeji le Mawu ye jóro briboomə. ¹³ Nle nū denj, nəmi ewɔnə edɔ senj senj nə laodicée tówó, kide Hiérapolis tó wó. ¹⁴ Edɔyɔtə Luka rɔnrɔntə kide Démas le cimi. ¹⁵ Mici mia nɔnviwó kele Laodicée, kide Nymphas, kide Mawu ye dexóxó kele ye xóməa. ¹⁶ Nə wó hrun wema lá nə mian, mia gbe nanə wóá hren le Mawu ye gbe doda xɔmə le Laodicée, í miagbe hrun wema kecò Laodicée cá. ¹⁷ Mi nunə Archippe, "Lebenə Mawu ye dō wóxo kékə le mia dádá simə gbɔ xonə naté wɔe de dódó nu." ¹⁸ Amə cici wema la le cotiŋ lɔmə nu ɔnɔnɔrɔn enyə Pɔlu. Mi le doun tiŋ ceni wo Mawu ye mənuveve na le kide mi.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Paulu, Silvano kídé Timoteo wó ɔrɔnú qíqdà Tesalonik towóxaméan, lá Mawu etɔ kidá axotə Yesú Kristó yé ɔnkɔmən. Aménuvédé kidá fafa nan nɔn mi an jí. ² Mi da alkpə nən Mawu də miawó séé tā, lá gbédodooqə mən. ³ Lé mian Mawu etɔ yé ɔnkuvi mán an mi ɔdonən ɔnu mi, mia xɔsá də wɔwɔwó, mian rɔnrɔn akún akún kidá jigbɔqì xɔsə nən ɔnkéká ká là và và lá mián xótə Yesú Kristo mén. ⁴ Rɔnrɔntowó lá Mawu mén, mi nyau bá ə can nū, ⁵ ɔdóbá mian xotə và miangbɔ, nyi lá nuxómən qáqdé ó, vɔà lá ɔnsen mnei? ɔkíqdé kakadéji súgbø lá gbɔgbø kókoá mén. Nən nən ká mi nyau amen kə ɔnkuvimən mi nyi ká mi lé mian domən nən mián nyɔnyɔn. ⁶ Mitrɔ zun miánwó kidá Axotə sratə, sigbè mixɔ enyɔan lá húnyahúnyanwó mən lá jiɔ kpɔkø kə có gbɔgbø kókoá mən. ⁷ Sigbè yé mən cónù àn, mi nyi kpɔdəju nən amən ká wó xɔnən sá lá Makədonia kidá Ahaya. ⁸ ɔbó dō mián gbɔ, Axotá yé nyɔn qì hoó, nyi lá Makedonia aló ahaya qáqdé ó. Bon, lá afi siafi ká mián ji xɔsá kaka yi. É na bá nyi xian bá mián nū yá nyɔn ó. ⁹ ɔbó wó ɔntawó nū enu, emɔnu ká mi kpɔ có mián gbo. Wó nū sigbénen mi trɔ dō Mawu ɔnu qđá, i trɔ lá ɔkpá tatawó yomén i lá sən Mawu dódó makúmakúà. ¹⁰ Wó nū bá mi lá nɔntá kpɔ Mawu vià có ejinkuri mən, kee& i yən có aməkukuwó mən. Yesu i qá nū có Mawu yé xomənfien kə gbɔnɔn àn mən.

Chapter 2

¹ Do nɔviwo mi ɔntawó mi nyau bá mián gbɔ vává ɔnyi ənù gbà lè o. ² Mi nyau bá mi dú ayá váyi i wo dō ɔnukpən mi lə Filippes mi kàn də mian Mawu ji i káká Mawu nyɔn lə xáxawo mə. ³ Do mian nyɔn núnú ɔnyi vɔdádá nə mi makɔtə nɔmī amə brébré o. ⁴ Vɔá sigbè nə Mawu də yé nyɔn an disá nə mian ya i mi lə nū. mi ɔnu lə nui nə miajə aməwo nū o vɔá Mawu nū yə i lə dō Mian jiwó kpɔo. ⁵ Do mi ɔnú vivi nūmə nə aməwo qə gádəmə sigbè mi nyin ənə nɔmī amə xáxá ənə o Mawu ɔntá kpɔ yə tóxó, nənə kə mi ɔnūji aməgbətəvi yə kpənkəpən mə có ɔgbɔwó nɔmī aməbu wo gbɔ. ⁶ Mian mə tənú biɔ bùbù nə mian qəkiwo sigbənə kristo yə mə dədɔwo ənə o. ⁷ Vɔá mi vivi kə mi sigbənə ajinən vivinə kiqə ɔviawo ənə. ⁸ Nənə kə mi dō rɔnrɔn nə mi mi lə mán ənúwo kidə mi lə jiɔ kpɔnkəpə mə ɔnu nyi Mawu nyɔnán qáqdé o vɔà mian gbə nən nən dō mi lə vəvədə nə mi. ⁹ Do nɔnviwo mi ɔdójúi mian dō kidə mian yadùdùwo. ɔnudɔn cá əzán cá mi lə wɔ dɔ nə mi ká va nyi ágban nə mian dómətə qə o. Gàn namə wo séé à mi lə nū Mawu nyɔn nə mi. ¹⁰ Mi kpɔ yə tóxó mi Mawu cá kpɔ yə tóxó sigbənə mi nən àgbə lə kákonyi nyi ədódó núnú mə dódá miawo kə lə xɔ mianjisə wo gbɔ nə wo ɔlca xónù có mian ɔnú o. ¹¹ Nən kə mi nyen bá mi dō ɔnsen mi i rɔn nū mi sigbè dádá kidə ɔviwo ənə. ¹² Mi nui nə mi bá mi dō lá zɔn azɔnri kə la jə Mawu kə lə yɔ mə va yə fiɔduxó kidə yə kpənkəpə gbɔá tó. ¹³ Cágba nantɔá, mi danə akpá nə Mawu tégbéé nə kə mi xɔ Mawu nyɔn kə mi cɔ vā nə mi sigbè ɔnyɔn mán cò agbəto gbɔ ənə vɔa mi xɔe addódómətə sigbè Mawu nyɔn ənə ɔnyɔn nán i lə wɔdɔ lə mian wo kə xɔsəàwo mə. ¹⁴ Do nɔviwo mi và trɔ Mawu xá sratə kə yuda lə kristo yésu mə dō mian dumə. viwo cáwo dō aya qúdqú nə mi, á yá qúdqú kə wo qu lə yudatɔwo lɔmə án. ¹⁵ Yudatɔwo i wú áxóto yésu kidə yə nyɔn nūdétɔwo. Yudatɔwo i nyán mi. wo ɔnu nyɔn Mawu yé ɔnkɔ o. wo nyi kətə nə aməwo séé. ¹⁶ Wo gbə bá mi ɔnka káká nə wá kpɔ qádə o. wo gbə lə wo nuvɔen kpéé kpɔtia kpɔtia Mawu yé xómənfien la vā wójì. ¹⁷ Nɔviwo, mi có lə mian gbɔ nə gádəmə sigbè agbətəvi ənə vɔá ɔnu nyi lə jímə o. Mi ji bá mian gbə kpɔ mi. ¹⁸ Do mi ji bá mián gbə va miàngbɔ ənyə Pɔlu vɔá satana túmən nə mi. ¹⁹ Do nū kə i nyi mian kánkán dəjí nə əcə mian jiɔ kpɔkpɔ i à nɔmī mian vóvókpɔ kpɔ lə áxóto Yésu ɔnlɔ nə i vā vā? ɔnunui mian kidə amə búwo á? ²⁰ Do mian wo i dō jiɔ kidə kpənkəpən mə nə mi.

Chapter 3

Chapter 3

¹ Ênúkèdáxí, kénikágþétájkgpàjíà, mívá búsisúbá eñyónbá nùàwò dëdémíànòñ Àténo. ² Mídá Tímóté, mìà nòvi kídá yè hádówótó na Mawú la Kristó ényòn nyín mè bè wóá dóñusen mí írikémíaxséwó. I nûmèdædæbúwo lènú bó: "mídó Tímóté mià nòvi kídá xè hádówótó nè Mawú." ³ Míwó ènúlåwo sééé bá amædèkín nè kácákawó lè xàxàlåwómæ. Ênúkè dòá yà í wóðqóðènæmí. ⁴ Lè nyòndódómæ, kámínón míàgbòà mìnúnæ mìdæbá míakpæfutó xáxawómæ, i va mè sigbè mìnú ífó à. ⁵ Yé ñæti, kàjéñkátèrjä gbjà kpàjíà ílènòtèà, ñædówó bêwòà nù mià xóséwónjø. Tá ñuyón qæfià amætèamækpó va tèmíkpó dèdæwó í míàdåwó dón. ⁶ Vjà Tímótéó, vâqó míàgbòà, ácá mià xósé kidá mià rônrón ènyòn nyen ènyòn nyen wówá. Ênúna mí bá mîlè ñækúdqójinú nyòngbiwó có mià njú, ímîljibá Míakpómí sigbè mià cán mîlèjíà; ⁷ kínà ñæti, nòvívó, lè mià rán mè gbàngbàn kídá rán mè kùkùmæ wódómí nûsen có míàxósémæ. ⁸ Ênúkèdáxí, mîlè agbá, nêmílædæ Mawú njú. ⁹ Ênúkèdåà nè míàdåkpá nè Mawú mó nè jíjò kà míñà mìdædisa lè yèyakó. ¹⁰ Êzan kídá ñækèká, mîlè xóqè senúsenú bò nadæmò nêmíàkpó mià ñæ kùmæ nè míâcà ènúkèwó híanwó ísenkpá míà xóséwó. ¹¹ Mía Mawú kídá míàdådå ñætántá kídá mià xótó Yesú, nakpró míà mòwóva míàgbó. ¹² Áxótó náná míâjikpá nérónrón násigbó nè míâñetåwó kídá amæsiamæ, sigbè mîlè wóá nè miacán. ¹³ Béá dò nûsen míâjíwó nèwó kâkpó ðvñ qækin lè kôkâ nyønyømæ la Mawú dâdá ñækó kídá míàxótó Yesú yötôtróva kídá yèmè kókowó sééé.

Chapter 4

¹ Ifià nònniwò mi lè dò gàn miàn dâkiwò tò ñngòñ nûnûmæ lè miàn gbjà mè sigbè mi kpò lè àxàtòà miàn zcndò i jè mawu nù i nèn i mi lè mi ji ýkó yiyi dà ýkò yiyi ji. ² Ênúkèdåà mi nyàn dòdò kè mi nàn mi lè àxotò yesu mèan. ³ Ênúkèdæ ñiurmwao yè j ròjrà àlo yè jiji miàn kôkô i miàn maje-maji gbò. ⁴ Bò midu domætò dæsiàdæ nàn nyàn sigbø amæ yù. ⁵ I mi ýkà dò ñæna grò amæ lè sèsawò mè sigbè amæmaxsewò kè ý nyàn mawu à wó ñæ o. ⁶ I lè ñænu nlà wò mæar amæqè ýka wò ñænùfitifiti àlo bâdåbâdå kídá ñxrò lè ènyòn ñæla wò mè ò ñæukèdå àxòtòà briò nò xró sigbè mi nù nè mi jèykò i dokpè lè ji ñæ o. ⁷ Ñnúkèdåà mawu ñnyòmi nè makømakç ó vøa nè kôkô. ⁸ Câgbè ý nàn tòà amæ kè cé dynàn wó daùkpinaàn ycò amæwó dankpin ó vøa mawu kè cò yé gbøngbón kôkô à nè mi. ⁹ Kè kàn nònni rônrò mæn mi ygbè hiàn gé amædè nain ñrònanù còyù nè mi ò ñnúkèdåà mawu ñtâ kpàrà nù mi cò yú bø miàn rón miàn dâkiwò. ¹⁰ Ñéyyijìà ñèn yè nàn i mi lè wò nè nònniwò sèè lè macédoine mi nónròwø gbò mi gbé wøè dà jí kpò. ¹¹ Mi gbè lè dògàn mi nà miàn ji i nòn agbè lè amæ dèkì bùbòmæ i miàu lè ýkù oi dà miàn tå wò ynyón yi i wòdò kídà miàn ýtâ lòwo sigbè mu bie cò miàn gbò ñæ o. ¹² Mi wò elà këygbóxó miàn zón lè ènyòn dodomæ lè xósemæn wó gbò ò këygbòxò nè mi ýkà hiàn yéedâkin ò. ¹³ Nònniwò mi ylé ji bø miàn càkà dà amæ kélè dânrònwø yú ò këygbòxò nè mi jkà nòn vøvæsæmæ sigbè amæ ké móñ kpøkpò yéé nè wà ñæ sigbè kæ lè vâ vâ lò ñnèá ñæ o. ¹⁴ Nncikætòà nè mi xó ji séé bø yesu kùà ifññ cin citø nènà kè mawu àgbè nàn i amæ wò mawu àgbè trò wo gbó kídà. ¹⁵ KPá ñænkèdåà mi lè nù nè mi tå àxòtòà yè trôtrvà lè ènyò nè amá lè danrònan wo ò. ¹⁶ Ñnúkèdåà àxòtòà yta lè cò jiýkori vâ àvâ kídá àxà dèdè kídà, mawu ñædotè àr kídà mawu lè fññ këcèkèlò. ¹⁷ I miànwo kæ lè àgbøà wò i lè kpøtòwoà wòdæmí kídà wò i lè àkpøkpøwò mæan miàn dògò àxòtòà lè àyàmæ i nènæ i miàn lèdè kídá àxotò tegbèè. ¹⁸ Mi dògàn miàn dâkiwò tò ènyòn lè wò mè fir.

Chapter 5

¹ Ñffíá, kúdè gamen wò kídé ñænùñrin wò ý á, nònniwò, ñgbè híán bø wò á ñrónú nen mì kùdè ñænù ñjanan wó ý o. ² Ðóbá mì tawò mí nyân nyønñgbín bø gbékiké àxotó lá vâ wóðé sigbè fláfító vâ fian nan mè əzanmæ énén. ³ Ké wó ñæ bá: «ýtífafá, kídé dædíenønøn,» ñjnán mæ áñ cõcrón kpata& la jèwøjí. Í lá wóðé sigbè nen, nén nyønrun əfúññCAA kaa jiví i sè nén vøvæ á nen. Wó ý ka taý sí lè ñæ o. ⁴ Vjà nònninyø wó, mì an wó mì ý lâ zúblumæ, nén ñkékó ñjnán nan vâ fíán mí sigbè fláfító ý nen o. ⁵ Ðóbá mi an wó séé mí nyin kénklén yé ví kídé ñkéké yé vi. Mì ý nyin ñæzán mè víwò, alóó zúblumætó wó o. ⁶ Yé í dó á, mí ý ká danrón sigbè wó cåwó á nen o, vòá mí dññan, í mì nòn acájí. ⁷ Ðóbá aróndontó wò dón nen arón ñæzán mæ, í ahanú mútówo á, mûnen ñæzán mæ. ⁸ Vjà kæ mí nyin ñkéké yé víwò à, mì an nòn acájí, mì áñ dò xøsæ kídé rônrón yé wùa nén mì áñ kâdè qædækpøkpø ké gbønón à jí. ⁹ Ðóbá Mawu ý wò mí bø mì áñ nyin xómæfien tó o, vòá mì an kpø qædæ tó mì an xotó Yesu Christo gbó. ¹⁰ Yé í nyin amæ kæ kú dâ mì an tá, bø nen mí lèjñqé alóó mí danrónqé à, mîlè kídé. ¹¹ Tó ñjanan mæn, mì dò ñjsén mì an qækíwó, í fâkè nen mì an qækíwó, sigbè mí lèwøé gbønón xóxó ñæn. ¹² Mì lâ bió cò mì áñ gbó bø: nònniwò, mì áñ dâ dæsí amæ kélè wòdò wú á wó lâ àxotó à mæ an nén wâ lâ kpránú mì. ¹³ Ñlâ qækúkú nen mì bø lâ rônrón mæ cágþæ ədó kæwò lâ wò a tá. Ñtífafá nán nón mì áñ dómæ. ¹⁴ Nònniwò, mí lâ kprá mí bø, mì an krán amæ kélè nón àgbè bâdaqa wò, mì dò ñjsén amæ kæ gbøjò à wò, mì kpædæ amæ kæ ý wò əgan qé a wò ý, jìgbøndé nán sunj àmæsiàmæ sí. ¹⁵ Mì kpø mì an qækíwó jí àmædæ ñkákó cò ñænùñen túfin dâ ñænùñen tóhó o. Tovonen ñjanan, mì kpøtò í lâ wó ñænù kæ nyin ñænù nyønñgbín á nen mì an qækíwò. ¹⁶ Mì nón àyætíté mæ gâsíágæmæ. ¹⁷ mì lâ dògþædæ mangbøjø mangbøjø. ¹⁸ Mì cò àmænuvævæ nen énú qæsiaqæ. qæbø yé í nyin Mawu yé jíjí tó Christo Yesu jí nen mì. ¹⁹ Mì ý kâ nan nen gbøngbøn áñ nán cí o. ²⁰ Mì ý kâ dòvæ nene ènyønu qé à wó o. ²¹ Mì dò ñænù qæsiaqæ kpø. Mì kúdè énú nyønñgbín wó ý. ²² mì gbé ñænùñen wówó. ²³ Mawu yé ýtífafá nan cón mì an jí kâjékâj. Nen mì an gbøngbøn, mì an lúvø kídé mì an ýtíran nán nón kâdæé nen qùxó mán nón ý kâkâ nen gâkâmen mì an xotó Yesu Christo nán gbé trôvâ. ²⁴ Amæ kæ yó mì an ènyin ñænù dòdówøtø, í yé í lâ wøé. ²⁵ Nònniwò, Mì dògþædæ dâ mí á tá. ²⁶ Mì cí nònniwò sæé, í gbúgbøn ñænù kôkâ nen wó. ²⁷ ý tâ Mawu bø mì an rén lètâ elâ nen nònniwò seéé. ²⁸ Mì an xotó Yesu Christo yé àmænuvævæ nan nen kídé mì.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹ Pólù, sílvé, kídə Tímótéá; lə Tésálóníká yé cúcía mələ Mawú míá dádá kidá axótó xéésù ikírísísó. ² Amənúvəvə kídə njútifáfá có Mawú míádádá kídə míá xótó xéésù krísó nánó míají ³ Eləbə miàdákپá mə Mawú xídá dəmíatá; nōvi&wó. Ənükédáà álətöhó, énükədəamia xósé císúgbó; kídə rónrón súgbó kəmido nə miàdəkíwóà. ⁴ I miátawó mīlə xónúxó có mía njú kídə kijó la Mawú hámə. Mí xónənúxó có mía jígbəgbə brèù qù kídə míá xós cò yómə cício sééé mə. Míxónənúxó có xáká kəmí dögö awó. ⁵ Jési gánagána njóngbi lə Mawú xə hònúdró xó. Lə vɔrɔxó!& wòàkpómí bá míja lə Mawú xe fíqdúxó kə njú míawó jáñ Mídqúayadáà. ⁶ Əjála mawú njú ubá ácó xaxa dó tóhónə amakówó dó xaxanəm míawó. ⁷ Nə áfaji nəmiawó kégbójó sígħé míawó. Yíawwbé Míaxótá yéésù kídə yé njədötowó wodí có jínjəkorí lə xə njúsəmə. ⁸ Ləyə zòdə kəsén njú amə, ádróhónú amə kówó nyán Mawúó kídə amə kówó njox Míá xótó yéésù aŋyìn nyin áo. ⁹ Wóàkpəfūlə étóhəhen máváma njətəbó áxótó ləxə kpenkpen ma kídə yé njúsəmə. ¹⁰ Áwó ənúnawó gbəkiká xə dükón wóá káfúi; inúà kúnə amə káó kándəjiawó. Ənükədžá mikkandə núa kúnúqədqəají. ¹¹ Ənükədží mīlə xódə míají dáá nə. Mīlə xódə bə Mawú nagbómí bə míjə ləxə xəxə mə. Mīlə xódə bə náwó míajijiwó sééé kídə xósé dówowó sééé kidá xá njú sen. ¹² Mīlə xódə bémia xótó yéésu xá njə kónjətí nákótó míají. Mīlə xódə bə míá njə kónjətí nákó tójí; lə mawú yəmə nūvəvə kídə axótó Yéésú kriso.

Chapter 2

¹ Unfia, mí lí bió có mīan bgó bá, kudé àxotó Yesu Christo yé vāvə njtia, kídé mì an godódó kídé a, nōnvíwó, ² mì nj ká càká lə mì an súsuwò men, kídé gbongbón mə dé aŋyín an nj o, aloó sígħé wó wrán wəman men mí, i lá nan kakádejí bá àxotó yé vava għam̄ an vá v o. ³ Əmen qəken njka bləmí tó emən qəsiad qj o. Đoló ənū njnan njkan vamə kékə nen gakémə àmə kə gbənū lá Mawu gbó, i njw əsá qəken qé o, i nyin ənū danhıntı á lá có o. ⁴ Yé i cинétrá dá àməsíáma ká yó né Mawu yé njkó, i subónnen án. Vəvətəá, évé kanren nen qé dá Mawu yé qəxóxom, i nan bá ə yé i nyin Mawu. ⁵ Mí nj għbalé qđon bá, nj nū aŋyin nj nan wó nen mī gakémá nj lá mì an gbóqé a? ⁶ Ənū kəlā dayá nen njfia a yé i nyin bá yé qəken i wò kák qə disá lā gaġjnana mə. ⁷ Đó bá etó amliman nú wò jí kə nyin əsá jí manwómanwó xóxó àmə qéká i lá qé gbəxó kékə nen gakémə à cólé émón án jí a. ⁸ Àmə kəj káká wò dá əsá jí a, wħa qədə akpáqəká, i àxotó Yesu a wuū kídə yé gbongbón. Àxotó lā gbən għidugdú tó qədəfiż mē lā yé vavá njt. ⁹ Coccódá ámə nj lá có àbūsan nj gbó tó yé nū wħwħ mə kidé ġħsen, kídé dəsīwò, kídé amlimanu kə nj nyin addidò a wó wħwħ, ¹⁰ Kídé əmen bləblá lə aŋyontohó á gbó. Ənū njnan wò i la kprá əmen wouj dō rənṛon nən aŋyin dodó á nen wó á tnejx xó nen wò o. ¹¹ Cagħbá ġħnantó, i Mawu à kprá wó bùmən nen wó á kudé víxò nyon wó jí. ¹² Ənū kə woá nyan yé i nyin bá wò à qó kójó nen àmə kə nj kádē aŋyin dodó à jí a wó, i sá vivi nen ənū tóhó manwómanwó. ¹³ Mí cō akpədàdà tóhēé nen nōnví rənṛon to wó lā àxotó a mə, qđobé Mawu cán mī sígħe atíkucincin káləkálé tó kē kpó qədə tó vɔsasamə nen gbongbón lá kákádəjí mə nen aŋyin dodó à. ¹⁴ Kē wó yó mí nōn tó aŋyónyংgbí á jí nen mī án xó kpenkpen có mī an xotó Yesu Christo gbó. ¹⁵ Tinj nōnvíwó, mī lə mí ən qəkíwó sinjsin, nen tuyuqđó kə wó kprá mī an wó, tó aŋyin nūn wó jí aloo to ənū rənṛon mə án, mī ká gbáqđ o. ¹⁶ Njfiá kə mī an xotó Yesu Christo njtia, kídé Mawu kə njin mī an dādá rón mī i mi vó qe tegħbeé, kídé kákádē jí nyongħbi có əcō ká gbənōn án tó yé amenuvává, ¹⁷ Nán għbangd dá mī an jí wó mə, nén mī an sá wħdó nyongħbi wò.

Chapter 3

¹ Í ifiaá nōnvíwó, mí xódə dà míán ta, cägbə Áxotóá yé nyon nán kaka dəxixá mən kábá i wóá dóá dəjji, sigħe i lə mián kpájá. ² Mi xódə bə míán də lə amən nyràn kú kídə amən vžen wó ləmən, qó wó sééé wój wó xəsədə. ³ Vəà Áxotóá nyin ənū dodó wətő kə njómi anyin i á qə mi cō amən nyrankuwó ləmən. ⁴ Mí qó káká dəjji lə Áxotóá mən də mian njún, bá mi ləwə i mián għa yiji i lə wə ə nūkə mí qđo nén.

⁵ Áxotóá nán kprá mián jíwó vā Mawu yé rənṛon gbó kídə Crisítò yé njundqđ. ⁶ Ifia nōnvíwó, mí qđo min anyin lə mián xótó Yēsū Crisítò yé njkó mən, bá mi nj ká cá kuđə nōnvíkə nōn àgbə lə èdđəqə mawmawmə ò e nū kə nj sə kídə èdđəkunu kə mi xə lə nūn gbóá ò. ⁷ Đó mián njawwò mi nyan bə ə nyin njqđə mawmaww kə wóá sá sə kídə mí. qđo mí nj nōn àgbə njnan mən sigħe amən kə nj xó kpakpra emán. ⁸ I mīj qu aməndqé yé nūqu qədə tó vəvətəá, kē tóvò nən njunan án, mí wħdə èzan kídə nyindən lə nōnōnmən səenjūn kídə kə vāləqaw mən, cägbə mī nj káká nyin àgħban nən mi ò. ⁹ Mí nj wə ənən o cägbə mī nj wə àċekpakpa dákēn qđo o. Tóvəa, mī wħe cägbə mián nyin kpədənju nən mi, bá mián təjxun wə sigħe mi. ¹⁰ Għakemmən nū lə kídə mián, mí qđomi anyin: «Nén aməndqé gbá yə nj káká wħdō woá, nj káká qunū ò. ¹¹ Đó mí səbə amən qđow lə mián wó nj lə jí bá yoá wħdō ò. Wó nj wħdə əndo ò, tóvəa wó nyin ənū gbale wħtawwó. ¹² Hónnta nán amən njuran wó mənkúiá, mí wħnən dòdó nənawwó i xomən ètodd qđo nōn lə Áxotó Yēsū Crisítò mən bá wħdō brēwūn i wóá qu wó njawwò njqu. ¹³ Vəà mián wá yá, nōnvíwó, ənūnyéen wħwħ nj ká tikk nən mi ò. ¹⁴ Nén amən qđo nj bu mián nyonwó lə mián lētawwomən án, mi nən njun lə njún i mi nj ká wə qđeká kídə ò nən ənūn nán kpeen. ¹⁵ Mí nj ká cōe sigħe miaän kətō ənān ò, vəà mi kreēn sigħe nōnvi qđeká ənān. ¹⁶ Áxotó yé njtia nán nám yé njutifáfá għasiġġamən i lə nūsianumən. Nán nən kídə mián wó sééé. ¹⁷ Ənyən Pólù nj ləcī mi, tó tiħlo ġħtātājí sigħe nj wħnən lə tiħi lētawwomən ənān. ¹⁸ Kē mián xótó Yēsū Crisítò yé mənūvává nán nən kídə miánwo sééé.

1 Timothy

Chapter 1

Chapter 1

¹ Pjòlù Yéèsù Kristo émedodo la Mawú kela nyí Yéèsù kristo mián kankań déjí ágbè dæda nu.² Né tímótè évi dodó la xòsàmè; aménúvèvá ádònnú kpókpó kídqé nyútifáfá kæcó Mawú Dádá kiqdá Yéèsù krístò mián xótótó.³ Sigbè né njówo gboxó nè má túta mákédóniyà bá náncó Ifésòà bá ná dæsá ná amæ dékawó bá woñká kpра anú kpákprá manyón manyón ò kætó vòvò nè kænrá kpá mi a ó.⁴ Sáñkpædè njúá mìnawóbá wó nágbá ayadódó námè gbàlègbálè dá èdru tótówo kídá tògbúù tògbúù wo xænxæ kæjvónè gbaedæo a ò. Amænawó cò ná nyón hænhæn vánón kæ wóákpójékæ ná Mawú édóá ná zón nyónjgbi a wógbá in&dé xòsà dædæyi áwé.⁵ Sùsú kæ dýyí mí dæ èsáé lá doyi nyibé mián nyó rònrò kæ cò èjì nyónjgbi mæ jijí nyón nyónjgbi kídá xòsà njántajtá lè wó mæ.⁶ Amæ dòwóá dódó kæ njántajtá wóacóá wódahóin yí wó vée cò omóbú kewó nyí nyón gbaé gbála wó mæ dæsí.⁷ Wó jibá yæ wóá nyín èsà kpámatówó vòà móntawó nyónyán anúdákén cò anukæ wó lè nù kida kæ wó lè tingbædæjíá.⁸ Mí nyón bá èsáé nyón ná mí zéen nyónjgbi.⁹ I mí nyéen ilá bá èsáé wójwe ná amæ dodówó ò, vòà wòwøe ná èsájí mawomawo tówó còcódá aménjútowó amæ makomakó mó anúròén wòtowró, Mawú masentowó kídá amæ macó Mawú dædæmætowó. Wó we ná amæ kæ wunè wódadá wó kídá wónana nana wóá.¹⁰ Né amæ makó makó wó kídá njúcu kædánnæ kídá njúcumó á, nómí nyórun kædánnækídá nyórun à kídá amæ kæ ló ná amæwó í sej yí ná kewó yóné bá amæxæxræa, kídá anúkpáramá kewó sééé kængsogbæ dæ dòdó koko lá dzíá.¹¹ Ènú kpákprá ilá cò nyónnyónjgbi do dò kæ wó sáñdá àsínbá má nú án. nyón Mawú kæ mila káfúa á émyón hyóíé.¹² Nlè dá àkpá ná yéèsù Krístò amæ kæ náj bá máwó èdò lá; èkpó bá amæ dòdó yí nyón.¹³ Nyón alómædætá kídá yomætinto kídá ádandótó vòà nyákpá amænúvóá anúkædáá nwo anú inawó sééé lè nù manyá manyá kídá étamæ sënsæn mæ.¹⁴ Vòà mián xótó aménúváwé yá gbósusu lè xòsàmæ kídá rɔnrɔn kælè Yéèsù Krístò mæ.¹⁵ Enyó lè nyón yí jæ bá wóá xæ lè bribo nyónyí mæ bá Yéèsù krístò vòà xixáamæ náà va xænè nûvøin wòtowó; nyonyé yí nyí nûvøin wòtó wú amæwó sééé.¹⁶ Yéyidzýyí njkpó amænúrévá ilá bá nyonyé kæ tiín nûvøin gánngán wúá Krístò Yéèsù dæ yá jibgondé iséj díisà. Èwé anébá amækewó sééé xæ ájísé bá yewóá kpó àgbè màvò à bá nanyi kpódæjú némwó.¹⁷ Xótón a miná ná míaá cò kàfukàfù ná. Èfio kælè cò káké gbaedægbæa Mawú makúmakú makpómakpó yá dæ kento nányi bùbù kpænkæn mæ sényí dæ màvò màvò mæ. Áce.¹⁸ Èvinyen Tímötè njcò dòdó ilawó dæ tòónkø. bá nyonyéndé kæ do dænémúwoa yídá yí kídá sùsú bá nátéhñoté dæ àhùù kæ gboñø a éñkø; nyón gbuí.¹⁹ Wèè ná xòsà nátéhñ sù àsíwo kídá jijinyón nyónjgbin. Amædòwò njodótó wó jijí nyowò yí wo rée kpó anyijéjé; lè xòsàmæ.²⁰ Amæawó domætå dákawó yí lè nyí imènayiyò kídá Àlèkì sandrè, Néowó dæ àsí ná sätaná bá wó ná nyéabé wón nù búsù nyón ó

Chapter 2

¹ Í fiaa njlé xrónu mi lè enuwo sée njkø bá woawó kukuqédqé wó, gbaedododawó, enyoxoxodá amætawó, akpædadawo, lè amænawó séé tà,² nén fiowó kidé amæn kæ nyi amæganwó séé, bænèn mia nón kpo&o& lè fafamén lè Mawu vønvøn mèn kidé enù kæ jà ná bùbùwó mèn.³ Enyí enu nyongbi í nyón mia Mawu njkø.⁴ E jí bá amæ agbetowó séé nan kpø qédqé i trø kpø mæ nù lè enyon dòdówa mæn.⁵ Dobé Mawú qæká i lè, i amæn qæká i man agbeto kidé Mawú dónjdómæn, yæ i nyi Yesu Krístò,⁶ Amæn kæ cò yá qækí tu fen dæ mia tà, yé i nyi qasé qidí lè ga nyongbia mæn.⁷ Enu nan i dæ wó doj Mawú nyón nutò kidé apostoló. nyón dòdó njlé nù, nyè njlé xovi ó. nyin i nyí trøn subetowó nu kpramæn tò lè xosá kidé enyon dòdó mæn.⁸ Yé i dæ njlé jibá njucuwó nàn dæ gbaedæa lè afisiasi, i wá dæ abø kækoéwo dæ jí, xomænfién kidé ajræ man nón mæntø.⁹ Nén kæ njí bee& nyorun wó nan dæ awu kæ jè, lè njkpen kidé amæn dækiji dudumæn. Wó njí ka bra qa aló adó aworø alo tómen gavi aló adó awu xohowó ó.¹⁰ Vøa wa dæ enu kæ jé nén nyøru ká dæ Mawu subosubø díisà lè enù nyongbi wòwømæn.¹¹ Nyorún qo lè xænu kpaprakpræa lè etó qodqo kidé enu maxómæ.¹² Nyè njé mæn nén nyonrun nén a kpranú aló àkpø nusæn dæ njucú jí ó, vøa à nón etó qodqomæn¹³ Dobé wòwø Adam jejkæ nén Éva.¹⁴ N yni Adam i wó jí (brá) ó, vøa Éva i wó jí (brá) lè nuvøn wòwø mæn.¹⁵ Akpø qédqé tó evi jijí mæn nén i dævævæ enu lè xosà mæn, kidé rɔrɔn, kækæwawæ kidé amændæki jí qduq mæn.

Chapter 3

¹ Enyí ilá kákádæji lèjø: èdø nyongbin inyi ná amædæ wó cancan bæ ya nyi Mawu ye dæjikpætø. Mawu dæ jí kpætø à qo lè ná agbæ quxo ma nojún.² Nyorun qæká i á dæ Edólá lènè qækia, iwænæ nuwò sigbæ ná ijéa, Bùbù la nojún áxænæ amæjro i lè nyi enukpramætø nyongbin.³ Mawu dæ njkænætø njolá nyi amækæ nuahà nu o, á lò amækæ wænæ tukádá. Bòñ édo lè nyi amækæ vivi ifátu ñho njolá biañu nè o.⁴ Èdolá kpætø ye xomæa nyongbin, i èvianwo do lè sègbæ i buamæ.⁵ Dobé næ amædæ njælæ lè kpætø ye xomæ òa næ àwæmæn ikpætø Mawu há?⁶ Njolányi amæ kæ trø jinæ yeyé e cagbæ næ njaká kæ qækia dæ ejí i gèn sigbænæ sätaná enu o.⁷ Èlè bæ amæ kæ njlé hamæa mæwó o cá ná dæ bùbù nyi cagbæ næ njkæ jæ sätaná ye feca mæ o.⁸ Èhamæ mæganwó cawó qdó lè wó qdó énè wódqo lè vævæ anu wó njolá nyi áqævætowó o, áhá sugbæ nutò àlò amækæ cinæji dæ elæ xódquxódu kpækpætø njú o.⁹ Wódqo lè xosà yæ nyò dòdóá sennjú sennjú kide ejinyon nyongbin.¹⁰ Ná næ wádowò kpætø i nè quxo njlewò njú ó á. wá sú bó.¹¹ Nyorunrunwó cawó qdó lè dænè vævæ anu wó njná gbaenyí amænju zontjowó o, wó qdolá lè næ wó qækivó nyongbin i wænænæ dædæ lènù qæsiàdæ mæ.¹² Èhamæ mægawó ná qæ nyorun qækia, wódqolá kpætø wò viwò kidé wó xó á jí nyongbin.¹³ Dobé amæ wædø nyongbiawo wolæ xø bùbù tóxó kidé kákä dæji gañgan lè xosà mæ lè kristro yesu mæ.¹⁴ Nlè njrøn wema didawo vøa lè maqinjin mæ mavæ gbaowø.¹⁵ Arñán ná nyønva kábà òa njlé njrøn wema qidá ná nanya sigbæmæ áazøn lè Mawu ye xomæa ye kæ lè nyi Mawu agbægba yæ hæma gûdötø næ nyondodo.¹⁶ I amæsiamæ røn dæji bæ nyonyé wàwrà kæ lè Mawu subosubø mæ a gañgan ye i lè nyi ba: <<Èdæ qækia dæsa lè agbætø yæ nónmæ mæ, gbaengbæan va dékpæ ji i Mawu njædotowó kpætø; wo qægbæfaen næ dukænwó i wó ka dæji lè xixæ mæ gòdò o i wó kæt yí jí lè njutikökømæ.

Chapter 4

Chapter 4

¹ Gbɔngbɔnà dà disá bə ñkèkè kpɔtiawomè àn, amə sùgbø lá cò gbø xɔsàdè i ve kprø gbɔngbøn brøàmø gbɔngbøn vɔen sàwo dò. ² Cágħø vixóegoyiyi kà wó ñtá wo nyàndeawo to. ³ Wá dəsə də Mawu yə nú dúdú kà i nán xɔsətɔwo bə wa lə nan lə yə xómø to nyɔn dodóaməwo. ji bə wo ñká zán woo. ⁴ Ðø ənù kà Mawu wɔá wo sée nyɔn i ənù kà mi xɔnə cò aməwo nu nannanwogbø, dæcen nyuyon bə wá səñjù danpiŋ o ⁵ Dó wo kɔ wo sée ñkí kide Mawu yə nyɔn kide dæxò. ⁶ Nə ələ kprà ənú nanwó mɔnci novívó wóá, ànyi Yesu kristo yə dæcɔvi nyɔngbiŋ kà xɔsə ənyɔn kide ənù kpràkprà kə əxçá nyiàn. ⁷ Nán gbø lerø drú kə nyángánw jinəawo de nə nan dəvəvə nú. nə aməwo. ⁸ Ðø nyútiran mə núwawawo ñjù hən nə ənù sugbo vá o vɔa vəvədədə hyɔn nə ənù súgbø i dóna əkpà ənù əgbatj kide əcɔ kə gbɔnɔnan núwo ji. ⁹ Nyuyon ñjɔn bə wá sée. ¹⁰ Cágħø nánto í mi jə igbágħbá i wɔdɔ səñjù-səñjú dò mi cɔ mian mɔkpøkpo də Mawu lə àgbø ji kə nyi aməwo sée xɔnamətø aməkə xɔsə á wo kon. ¹¹ Nú nyɔn nanwó nə nán kprà aməwo. ¹² Nə amədə ñká xá tə dəkajemə o vo nan nyi kprədəñjú nə xɔsətɔwo lə nuxò, aməkprøkprø rɔn-rɔn xɔsə kide kɔkɔ nyi-nyi mə. ¹³ Kekə nə mán vāa nan lə kprà ənù hrən-hrən. aməwo kprøkprø vá kide ənù kprà; kprà amə. ¹⁴ Kà ñrɔnbə ənù nan-nan kə wò nán wo lə ənyɔnnuñq mə tó amə ciciwo simèán ji o. ¹⁵ Ləbənə ənúnan wo, nə nàn nòn wò mə de nə tə ñjɔ yiyi nan zé lə ñkuvi mə nə aməwo sée. ¹⁶ Nán lá ñkuvi də dəkiwo kide tə nukprá mə hún ləbənəwo dò nə ətəñjú lə wɔnəan á qə dəkiwo, i gbø də aməkə lə dótó wá wo.

Chapter 5

¹ Ka kan ñkuvimèn nən amə cincín ó. Boŋ xrɔn εnui sigbé nən dada ínyí nən. Xrɔnú qəkajèwo sigbənən fofø kide nɔnvivó nən.

² Xrɔnú nyɔrun cincinwó sigbø nən evinwó εnən, tugbejèviwó sigbənən nənvi kide didawo εnən lə kɔkɔnyinyín mən. ³ Bu ahosiwó, kə nyi ahosi ñtañta wó. ⁴ Vɔà nən ahosi qə wə evi alo maman yɔví qə qə, wóa kpra εnù kə& dó bubu Mawú wo ntawo nénū qobø əjé Mawu nú. ⁵ Nyɔru ká nyi ahó ñtañta a nən nə yé qəkin. Eco nən yá mɔkpøkpo dá Mawú ji. edənè vəvənù lə kuku qáqá kide għedodoqda mən nən Mawú lə εzan kide ñkékámən. ⁶ Vɔà, nyɔrun ká lá agbá nən agbá qduqa nyi amen kuku bari i gbø ló agbá qə. ⁷ Nu enyɔ lāwó nənwó nən wa nən agbá emɔn kankan manόnmənto. ⁸ Vɔà nən amədə ñjá bá nən yé ñta tɔwó, aló yó hənū ó à, ə gbənú lə xɔsá ñu í i nyràn wú jimaxxəstò. ⁹ Għoxó wa yɔ nyɔrún doé bá ahosià, exo la lə eta nən wú kakitakpó i qo la qə acú kprø. ¹⁰ Yé nú nyɔngbiwó qo là dó dəsí i, eviji kprøkawó, amenjro xɔxø, afø krəkrø nən jixxəstəwó, xɔxjənà hiànmən nəntəwó alo dəvəve εnú nyɔngħbi wɔwawó. ¹¹ Vɔà ahò yéyé wóá, gbá wó ñkɔ hrɔħrɔn dá ahosiwo mən qobø nən ñtiran men jíjwó lá wórmən àn, jiji ká cò dá Kristo ñun an, wa ji i lo qá acú. ¹² Wazu aggħiżwó qobø wó da lə wó cáncàn kálékálá a ñjú. ¹³ enuqđ mawħamaw lə mranwó dò. Wa lə yi axó axó wó nyian, wó gbé xonən nu sugħbwó nu nən enyɔn kə ñ já bá wa nú ó. ¹⁴ Nji bə nyɔrunwiwó na qə acú, waé ji ví, wa kprø axoġi nən kétá ñkà kprɔmən i cɔ nyɔ dà mian ñu bá wə evnó, ¹⁵ qobø aməndəwó tro i kpan ñkɔ satana. ¹⁶ Nən nyɔrun qə wə Ahosi qəà nan kprɔji nən agban ñ ka kprø ċhaméan ó, nən à tən kprø ah ə ñtañtawó ji. ¹⁷ Ċhaméan mən cincinwó wa xó búbú súgbø, vevet; amən kówó lə wɔdɔ enyɔn lə εnu kpramən mən. ¹⁸ Ðobá εnú xrɔndewó nù bá: «ka branú nən lálà cí ká lá tā məlú ó», i «edəcɔvi jé ñ fentú». ¹⁹ Nə wó cɔ nyɔ dà hamen məngàn ñu àn, ka xrɔn età nən ó, kə boŋ i lə qasəqitj amənəv aló amənən nú. ²⁰ Kan ñkuvimèn nən enuvañ wɔtəwó lá amésiamén yé ñkuvimèn, nən vɔnvañ nan ji nuvawaw kptiawó. ²¹ N cɔ enyɔn lawó dəasinən wó lə Yesu Kristo yé ñkuvimèn kide Mawú dàlā cáncan wó ñkuvimè bá na lə esáwó dá asi i aməndə yé nú ñka qú adənú nənuwó i ná tro ena qə ó. ²² Ka dá asi aməndə ji ó, ka nə aməbu yēnuvən wəwə mən ó. Lé dəkiwó kɔkóá. ²³ N qó lə nu ci ó, boŋ, ε qolà lə nu vin ne to xodomə kide to dɔlélá ejí ejí wó. ²⁴ Amədəwó rúvən wəwə kprøwó dó yi vɔnudrɔndrɔmən. ²⁵ N nan yi ñgbáà enuvañ búwó gbá vanən mən. Kidá cā, εnu nyuin qówo zánən i edəwó nən wràwrà.

Chapter 6

¹ Nə aməkə lə aməgħmədə sigbø aməxəxrəwo ənəanwo, nán lə kprø wo xótawo bùbútu. Wə alə wə ənə lagbø nə Mawu yə nyɔn ñlcá trø zùn kókó a. ² Nə amə xəxrə kə kannə də wo xótawo jiàwo ñkà gbø wó bùbú o nə wo ñtá húbə wó nyi nɔvi vɔà wo ñlə wə wodø wo xótø kə hún wo lə kpədè i lə wɔdɔ kidəawo nyi xɔsətɔwo i wo rɔn wo kprá ənú nán wo i nan tègbè də wo ji. ³ Biubø amədə vəvədədə nu yə nú kprakprø o. Aməan nyi əgħiżi tó ñjú nyan nudəken o Ħebø nyi ənyɔgħom mánṣət kide ajrè wətə ənyɔn nanwo cónə amənú və ámənjú, ájrəwawá ámə zùzù, ənyɔn cɔ də amənjú vənəwo. ⁵ Ajrəjre wəwə mangħoġen magħoġen lə aməwo mə kidə súsú vɔen gbónə wó lə ənyɔndódóa għo wo buibø vəvədədə ənù nan nə bə wo zún xótənən i ⁶ Kɔ vəvədədə kide vivisəsá nyi ənú kú għangà. ⁷ Do wo ñu ji mi kidə ənudə kən o i mi ñċá cā o. ⁸ Mian nūdūdú kide ənù dōdō nan nyɔn mian ñkò. ⁹ Vɔà amə kə lə ji bə yəwo à kprø əxóáwo għennəjha féncá kide tətəkprø mə wo għen nə jə jrojro kpótò-kpótó kide áwobi ənú dəsiaqə kə kprø nə amə ji dōndòn kide dánħen dánħen nə. ¹⁰ Do əxóerɔn-rɔn nyi ēká nə ənú mānyon māy়on wo sée. Amə dàlċá-dàċċa kə jiàwo wo ci dijnij tóxø lə xɔsáa għo i gbɔjja gbɔjja dō womø. ¹¹ Vɔà əwo Mawu yə mən, sii lə ənú nanwo għo. ji nyɔnma còċċa vəvədədə ənú, rɔn rɔn, lcán kán də ji ɻusen dōdō kide vivisəsá. ¹² Wə ahúá dōdó lə xɔsəmə. lə agbø māv kə wo yɔwo nəán sħiex. cágħø nán tə i ħeħ tə xɔsé mə lə amə r súgbawo ñkuvimè cò ənù nyɔn għiñ ñjú. ¹³ Ðú dɔċċa wo dōdá lə Mawu kə nan nə agbø ənú dəsiaqə, lə Yesu kristo kə nyɔndo dómə lə Ponce Pilato əkú vimə wo ñkɔmø. ¹⁴ Lə dōdħaawo mə de nyɔngħbiñ nuxó maxódəñjuts kækə nə mian xótø Yesu kristo nan vā. ¹⁵ Mawu lá disá dəkiá lə gáx-xòx kə jèa mə Mawu yrayra mə, ɻusent għángan ə fis kə kpáċċe, axótt kə kpáċċe. ¹⁶ Yə dəken wə nū masə għomøwo de i

Chapter 1

nōn nē kēkrē kē alō nlcā tēnjú á o mē Amē dēken nē kē kōrē o i wo nká tēnjú kōrē cā o, yē dēken tō i ny i būbū kidē nūsen cō māvō i sēn yi māvō mē Ácē! ¹⁷ Mi nū nē xixāməxōtōnōn wō bē wo nká yi gō o. wo nká cō wo mō nū kpōkpō dē wo nū nōnamēsīwo jio vōà wā cō wo mōnū kpō kpō dē Mawu ji. yē i nan nē ənū nōamēsī kē mē jijō kpōkpō lē amē. ¹⁸ Nū mē wo bē wa wō nyuin wa nyi ənū dōdō wōtō, wa nyi ənū nāntō i vō fē. ¹⁹ Gán nan mē gōmē dokpē nyōngbinj lá nōn wosi nē agbē nyōngbinj nan sún wo si. ²⁰ Timoté lēbēnē ənū kē wo cō nēwō à ká xó léro nuxōo ajre wōwō majē majē kē wo yōnē ənū nyan nyan o. ²¹ Amēdēwo dēnē ənū nanwō xá i wo gboyi lē xōsēa gbo Mawu yē mēnū vēvē nān nē kidē mi.

2 Timothy

Chapter 1

¹ Pōlū yesu kristō mēdēdō cō mawu yē jojtō nugbē dodō kē lē yēsū kristō mēan àn. ² Timōntē əvinyē rcnrnc té mawu yéménū wve kidē adō nu mē kpōkpō ki fāfā na nēn wo lē mawu mian yēhōwa. ³ Tiŋ mawo nēlē ciō bidē yi kōkō bribo sigbē tiŋ togbi wō wōe nē i wō cō dōn wo tih dé xoxo wo mē. ⁴ Nē əndōn tō dāci wō à a lō nē jrōn bē ma kpō wo bō ma kpō wo; gboxō nē ma nōn ayāle gānngān mē. ⁵ Nē dōn xcsē bribo kē lē wo mē an co tōn māmān loisi krdē tō nānan ənici iŋ kā dē dē bē wo lē wo mē. ⁶ Cagbē nēnan tō iŋ lē dojin nē wo bē nāna gbe ənū kē mawu cō nē wo i lō jímē an i wo dosi dēji. ⁷ Da mawu nēna mi vōnvnō yē gbojō vōnrvnō nēnan ku bùbù. ⁸ Nkā wō əkpēpn nē yēhōwa yē nū toxō kpō kpō nyā əntā cā pōlū yē gakkpāmē nōn tō vō nan dūāya dē mawu yē nyōn kākā ji. ⁹ Mawu i xō mi dagbē ii yō mi lē gbojō gbojō kōkō mē ə wōe lē mi annu kē mi wō à wōmē vōa lē yē nū dādā kidē mē gboxō séennū nēnan wō na lē vā mē. ¹⁰ Vōa mawu yē jī xōxō sē cō mian xōnamē yesu kristo yē va vā mē yesu i vā gū kū icō agbē māvō vā kē kanjdē cō mawu yē nyōn kakā mē. ¹¹ Cagbē jnān tōa əntā zur ənyōn kakā tō zun mawu yē i nan i nēlē kpranē tō. ¹² Yē i naa i ylē kpē kpēfū la wō vōa nēlē wō əkpēpn un o, cagbē əjēsi amēkē ji nēkadē àà i nēka dājī bē à kpadjī ənū kē əncō nē an dē kēkē i sēn nan gbona. ¹³ Mi lē xōsē kidē yesu kristo yē rōn ke lē mi an nan kpō un nē ənyōn nyōngbin kē wō əsē lē gbo nyē. ¹⁴ Ənyōn nyōngbin lē ii yēhōwa cō dē a si nē wō lē sinsin lē mi àn mē an. ¹⁵ Ənyar bē amē kē wō lē ásiā nyōngbin jī gbojō dē aa lē amē əjnān wō mē àn miau kpō figē lē kide her mogē nē. ¹⁶ yēhōwa yē mēnūvēvē kidē yē dōnumē kpōkpō na nōn onēsifōr yē xōmē cagbē ədē nē ənēn didē gadōmē i mi an tō a wō cā y wō nē əkpēpn nē o. ¹⁷ Lē nēnan yē əgbe a kē lē rāmā, ejī kidē bibi i i kpō ə. ¹⁸ Mawu yējvnu kpōkpō lē nēkēkē à dōnukpōkpō lō nēkēkē a wo mē; i ənyān nūnbi sigbē i ənyān nyōngbisigbē i kpē dē un nyē lē. Efesi.

Chapter 2

¹ Əwo əvinyē nēdo nēsēnwo lē kristo yesu yē mēnūvēvē mē. ² I ənyō kē nēnū nēwō lē kūnudētōwō nkōaà cō qē gbefan nē tō hámē viwō nē wōcāwō wātējē qēgbēfan nē amē bū wō. ³ Doji nē nā kpēfun kīdēn sigbēnē yesu kristo ye sojā wōnūdodo denē. ⁴ Sōjā kē lē wō áhuā i lē jibē ya jē áhuā kprōtōtā nua əgbe wōnē nū bū lō mē qē kpē sojādā o. ⁵ Kēn gboxō nē ədū sūtō qē akpō əjēdūna elē bē na sūdū lē sēwō nu. ⁶ Gresi kē dōju i wōdāyē yēlē dōju qēlē bomēnukūa jēnkō. ⁷ Bū enyō ilāwō kpō nyōngbin qobē áxōtōtā la kpēdē əjēlē o. ⁸ Doju yesu kristo amēkē wō fōn cō yōdomē, David ye tōgbūjōvīa ji. Enyōnla nyi enyō nyōn gbin i nēlē qē gbefan. ⁹ Cágba amēkē tō wō dēkanējē sigbē frafitō enē. vōa mawunyōjan yā lē bábrādē o. ¹⁰ Cagbē amē can cān wō tō i nēlē dū aya nēnawō see cágba nē wā tējē kpō xōxō kē lē yesu kristo mē kīdē əntākō māvō mē. ¹¹ Kákādējinyē qēkē kē nē mi ku kīdē à miava nōn agbē kīdē. ¹² Nē mi lē əqējuá miāwō qūfīkē kīdē nē mi gbea yēea lávā gbe mi. ¹³ Nē mi daljia ya la wōnū dōdo qobē nēka tējē gbe qēkē o. ¹⁴ Na kpētō ilē dōju enyō i nēnawō nē wō krān wō bē wō nēka wojrā dē enyōgbalewo ta o qobē wōjē dōta o wō dānāhēn ənū lē amēkē lē sē wōa nū əqēfē. ¹⁵ Jā gbgābā nē nājē Mawu nū nē na lē qēgbēfan enyododoa sigbēnē edōwōtō kē enju əkpēnē oa enē. ¹⁶ Nōn əzōgē nē enyō kpo to kpoto kē gbonamē jii lē Mawu nēnawō. ¹⁷ Enyō nēnawō kēkēnē yikē sigbēnē àbi vōewō enē Amawo domētō qēka wō ilenyi himēna kīdē Fileto. ¹⁸ Wobumōn la ádō dōdā gbo ilē nē bē amēkukuawō fōn vō i lē cákā xōsē nē amē dōwō. ¹⁹ Vōa ágōmēdōkpē kē Mawu qō nē xōsēa sēnnējū. ²⁰ Enyō kē qō kpējīa i lē nyi ila axōtōtā əntā nyā amē kē nyi yētēwō Ebū cā bē: amēsiamē kē lē yē qēkē bē Mawu tōa dolā gbojēn nūwōjēn wōwō kō. Lē àxogan qēsiaqē mēa nyi cikā kōfu wō qēdē inēnē o kō fu kpakpa kīdē kō fu mēmē wō sēe nēnen wōzān nē qōo lē būbū gamē vōà wō zān nē qōo gashiagamē. ²¹ Nē amēdē kr nūnōn lē qēkē nyā wazēn lē bubugamē qobē wōkōju le Mawu ye nkūvīmā i inyī kōfu dodō nē axotōtā. Nēnēi wacōe sējē wodo nyōngbin qēsiaqē. ²² Nōn əzōgē nēr enē mājō mājōwōwō kē jōmē dēkējē viwōá, i wo kīdē amēkē lē cō əjēdōdo yō axotōtā bē nē kēdēdē yōo nyāwōá, mian dōju lē qēkēwōwō mē wō nū dōdō le xōsē, rōnrōn kīdē əntēfāfā mē. ²³ Kā dē nu abōnyōdē kē mē enyō əntāntā qē nēlē mē ə wō əntā enyābē ájrē qēdē i ihēnē vā. ²⁴ Amēkē lē sūbō áxōtōtā əqōlānyē ajrēwōtō vōà əqōlā nyi amē kē nyōnē xōmē dē amēsiamē nyū enukprā mētō nyōngbin kīdē jidōtō. ²⁵ Sēn yijīa edōtānyē amēkē gbonē jī qē brewiù i gbe nē nyōnē amēkē lē cō dēnējān wō. tanyōjō Mawu lē kpēdē amēnawō nyū wā trē jímē ilā vā dēsī nyōndodōtō. ²⁶ Taŋnyōtō wā cō lē abusanj yē mōnēnējēnē ji i ye tam əsūsū vōenē kē idō dē wōlēua nykāá gbe jē ji.

Chapter 3

¹ Nyēn bē: xixāmen kē sēn nē lē ənūkōkē kpōtīwō mēn. ² qōā amēnawō kātōrōzūn amēnēdēkitō jījī tō, əhō xōtō tōwō, amēnēdēkōkō qē əjī tōwō, amēnēdēki ganngān qē əjī tōwō, amēnē madē akpēwō, amēnē makōmakōwō. ³ Amēnē makpē adōnū mēn nēnē amēnēwō, ənū masun amēnē tōwō, amēnē dāhen tōwō, amēnē madu amēnēdēkōkō tōwō, ədan wōtōwō, amēnē marōn ənū nyōngbinjē wōtōwō. ⁴ Amēnē cō amēnēdēasi nēnē amēnētōwō, ətāmēnē sēntōwō, əqēmacōlōmen nēnē amēnētōwō, amēnēkē rōnēnē

Chapter 4

éranmen yé vivi səsə séwu Mawu á wó.⁵ Wóádó Mawu súbötawó, Mawu káju wógbé énú lé yé nyusinj. Tó àzəgá nén amen nanwó mənnkin.⁶ Amen rinanwó dékawó mənkin í wənen krekré í dənen àxəwómēn, í trənen nyənrun maqótawó súsú. Nyənrun nan wó í sūnen kídə səsə lə ranmen vəenwó, dóá nūvən gówó nyí.⁷ Wó í nyí amen kə kpranen nu gasiagamen, və énútətə ɻlə wósi bá wóá dəsi ényəntohoá ò.⁸ Sibó yane kidá yambre cítə də Mose ɳ án, nén nén ká í énukprato nanwó ka citə də ényəndodoá ɳ nen. Wó nyí amen maqota ká si xəsə ɻgbé le ò.⁹ Vəá wó ɻka yi ɻkə lə wó nuwəwəmēn ò, dóá wó cukua ka zé lə amenwó ɻkuvimen, sigbá i jə də yane kidá yambre jí nen.¹⁰ Və woa əsə tñjukpakprawó, tñjə qéqé, tñjjidodo, tñjrənrən, tñjigbədi,¹¹ Tinjyomencíci, tñjyadudu kidá énú kó jə də àjinyó lə Antioxia, Ikonio kidá Listra. Vəaá Axotə dəj lə wó séé men.¹² Wóci ci yomen nén amen siamen ká la jí bá yéanən kadádəmen kidá Yesu Kristo.¹³ Vəá amenvəndiwó kidá amenbrátawó gbé ádahin dái jí gbəsá wú. Dáá wóábrá amenwó í amenwó lá bréwó.¹⁴ Və éwó ya, non agbá fá énú ká əkprá i xəjisáwó men, dóá ənyan amenkawó əxəwó cóá.¹⁵ Có dəvimen, ənyan ɻonjən kəkəwó ká atənju nanwó nunyan bá nakpo ɻaqə lə Yesu Kristo yé xəsə men.¹⁶ ɻonjən qəsiadə có Mawu gbo. I i jə nen énukpakprá amen, ənyən jramendo amen kidá ənyən hin amen nyon.¹⁷ Bə nen Mawu yə amen nan sénj, i jrado nen yé də ɻonjəngbi wəwə.

Chapter 4

¹ N Lə dəgbə vəvədə ilá le Mawu kídə Yéesu yé ɻkúvímən, məén á dō kójó nén amen lagbə kide amənkükúwó, í cagbə yé tətrəvá kidá yé fiðduxó:² Nu Mawu nyon. Səgbə nən vóvó leo í vovón le o, kán ɻkúvímən, doogan, sin amənwójí, gbəənyon nən amən, hlóo ənú amən, gbónjide nán nán wə ilá wó séé, i ɻkká gbé ənú kpákprá o.³ I gadəmən lá vəá vəá i amərwó nán gbə jí bá yoá dootó á sə ənú kpákprá nyənngbintə o. Bónjún, wó ɻjtawó wóá cán ənukprátó kə á lə kpárə ənú kə á jə wótəjí. wá lə kru wó ɻjtawó tówomən.⁴ Wóá tró wó tówó có lə ənyon dodóá gbó, i wóá tró dá éduwó gbó.⁵ Və əwo yá, wə nü sianú záanán xə dódó kpó wó fée, wə mawu nyon káká tó yá dó, wətədó dó dáiasi nyənngbin.⁶ Dó ɳ cō dəækinyən na blibo. Gamən kə maán yia və dó.⁷ N hrón hənhrən nyənngbintə, ɳ və tñj dusúsú, ɳ lə xəsə dətə.⁸ Wó jra ənú dodó wəwə yé fið kükúá déj, əfið kükú kə Áxótá, amən jəjə, á nan ɳ lə ɻkəkə ɻjúnan ji. I ɻján nyín nyən dákén í ó, Vəa nén amən wó séé kə rən yé tətrəvá wó cá.⁹ Wə cacán nén nan va i vā kpəj kábá.¹⁰ Dódə masi é gbəj dé. É rən əxo ifia təwó i cōyí Thəsalonicá. Creséns Galáti, i tito ya yi Dalmásia.¹¹ Lúka dəkén í le kidən. Xə Márko í kprəe nən ayi kidáwo, dó é jə ɻjən lə ədəcá mən.¹² Ndó Thycíka yi Éphési.¹³ Awu gánngán kən̄ dací də Troás lə Carpus gboá, cōe ván nén əgbənən, kidá wóéman gánngánwó, vəvətə wóéman kə wo ɻrónnən an wó.¹⁴ Alékisándrá əgatutóá ə wənūn bada də əjünnyə. Axotá á dō yə tohó nee cagbə yé dówəwə wó.¹⁵ Mi dóá jayə lə ɻjún cá, ənú kə náán á có də míán nyənawó ɻjún.¹⁶ Lə tñj dəkí hənhrən mən án, amən dákén ɻ kpádá əjünnyə ó. Covoamən sibgəndé. Wó ɳ káká bùufənəwó o.¹⁷ Vəa Axotá í xəjńi dó ɻjünsén ɳ, nén tó əjünnyə án, mawunyən núnúán nán vámən kájékáj, i nén tróon sentówó wá séé. Wó dən̄ do lə jaýtá yé gramən.¹⁸ Axotá á dən̄ do lə ənú wəwə badawó mən, i lá xə ɻjən cágbe yə jinkori fið duoxá tó. Wá káfú yé ɻjkó co mavə yi mavə mən. Ace.¹⁹ Cí Priscille kidá Akilas kidá Onésispore yə kəta.²⁰ Eraste ci Coreéti, vəá ɳ gbo Tropheime.²¹ Kə lə lédə lə Milet a də. Wə dəsiadə né nán vā. Eubulus lə cio, Pudens, Linus, Claudia, kidá ɻonviwó sééé cá lə cio.²² Axotá nán nen kidá tó gboŋgbən. Amənúvəvəa nán nen kidáwo. Nán ce.

Titus

Chapter 1

¹ Wema la co ənye Pəlu Mawu ye deprəvi kide Yesu Kristo ye amədədə gbo. Ədəm bə makpədə mawu ye mə cancanwo ɻjun ne wo xəse nancin dej, i makprawo enyən dodo kə le Mawu ye nyən an mə.² Mawunyə la wəs be unle kpə emə ne agbemavə ye ezédédé ke Mawu vimaxótə do keke vayiá.³ Kə gaməa sun an, Mawu ɻta co ye nyənən manuij nə aməwo. Maa mənə mian xətə Mawu ye dəde mə.⁴ Ne Tito, evidódó le mia xəse me. Amənuveve kide fafa co Mawu mian dáká kide Yesu Kristo mian xənamətə gbo.⁵ Cagbe hinatə, ɻtaci də de kreta, ne na co aməciciwo de edugəngən desiade mə de tñj dəfəwoji.⁶ Fənbübú dəkin ɳ dəla nə ehəməmə gan ɻjun o, edəla nyi ɻjərun deka detə, i eviáwo dəla nyi enudodo wətəvə, i wo ɻndo la nyi amə nyanyaranwo alo amə məbütəwo o.⁷ Ele vevedə be efənbübú ɻka nə ehəkprətə ke nyi Mawu ye nujikpotə ɻjun o.⁸ Vəa, edəla nyi aməxətə, enu nyəngbi rəntə. Edəla senə vəvə nə amə, i la nyi amədódó, i dī, i la lē le dekia.⁹ Edəla lēbə ne enyən dodoa sigbe wokpəra əne, be nə a teñj do ɻjusen amə kpətiawo kide enú kpakprə nyəngbiwo, i nə agrádó aməke le có dejiajwó.¹⁰ Do amə sugbə fəngú, kewuá le amə có erowo mə. Wo nyən nunuwə nyi gbole. Wo gboŋəjə aməwo, i nə kprəwo yi emə vəenjí.¹¹ Ele vevedə be, mia dō əté wo. Wo le kprə enuke wo ɻndo la kprə o, cagbe ale majəmajə tó, i le cáká ehennu bribowo.¹² Mawunyə nutə deka le wo ɻtawomə nu be "Kretətəwo, vixótəwo tegbəé əran bada wadanwo, kufien-təwo".¹³ Ənutohó-kpəkpə lá nyi adodó ke inyi ənəa, gbo nyən nə o vevedə nə xəse nàkə.¹⁴ Miŋ kaafoto yudatəwo nyən nunuwə alo aməwo dəfəwo kə la de mi lə enyə dodoa mə o.¹⁵ Nə aməke kəa woa, enu dekpuküide kə, vəa enufe ɻka nə amə makə makəwo o, do wotamə susuwo kide wo jíjinyəwo xofu.¹⁶ Wo nunə be yoo le subə Mawu, voa wonu wəwəwo ɻle dūsə o. Wo nyi amə marən kide amə mabutəwo. Woj teñ wənə enu nyəngbi o.

Chapter 2

¹ Vəa əwoa nu ənuke sə kide ənukprakprə nyəngbi an.² Mian ɻuncu ciciwo mido la nyi amə faăwo, bubumə, ənyəndo dodo nutə le xəse mə, le rənərən kide əjidódó mə.³ Nəneke mian nyənru ciciwo mi do la kprə miadekiwo sigbe bubuməwo

Chapter 3

əne, ne mi ɣka nu nyɔn vɔenwo sigbe o. Mi ɣdó la le nu aha muaməwo o. Mido la kpra aməwo ənu nyɔngbi.⁴ Kide susu bə wakpra nyɔnrunviwo ne woa rɔn wo cuwo kide wo viwo.⁵ Wo do la kprawo ne wa nyi enyɔn dódó nutɔ ɣta ɣta ne wo lébe ne axɔmə dɔwo, ne wa bu wocuwō. Wo do la le wɔ ənu nan wo ne Mawu ye nyɔn ɣka xodu o.⁶ Neneke wa do nusen dekejewiwo ne woa wɔ ənu dódó.⁷ Le ənu d̄esiade mə, co dekiwo sigbe amə ke ɣjun wa kpɔd̄e ene. í ne əle kpra nu aməwo a, disa. Ənu dódó wɔwɔ kide ənuje amə wɔwɔ ne wo.⁸ Tó nyɔwo nanyi ənyɔn kɔkɔ kide ənyɔn ke ɣjun wó ɣka xóde o, be əŋjun nakpən amə desiade ke la co de əmərəjuwa wo ke wo ɣkpɔ ənu vɔin de nunu le mian mə o.⁹ Amə xexréxréwo do labú wo xotɔwo le ənu d̄esiade mə. Wo do la nyɔn wó ɣkɔ. I wo ɣka wɔ ajre kide wo o.¹⁰ Wo ɣdo la fifi o. Vɔa wo do la disa enudodo wɔwɔ. Ne kpɔtia kpɔtia woabú mian xɔnamətɔ Mawu.¹¹ Do Mawu ye amənuveve va aməsiamə ji.¹² Amənuveve na kpra ne mi be miatɔ le ehen dodo Mawuji xɔse kide xixeamá nuwo ɣgbé. ɣgbé kpra ne mi be mian nɔn agbe nyɔngbi, be mian nu enyɔn dodo, amə nu na du adɔn nu ne mi egba¹³ ne miá nɔntekpɔ ɣkeke ke ji mia Mawu kide Yesu Kristo wa co ɣti kɔkɔ de mian mə.¹⁴ Yesu ɣta co dekia ne mi be ye de mi cɔ ənunvɔn mə cagbeto ne mian ɣti nako ne mian nyi ye dekin tɔ le enu nyɔngbi wɔwɔmə.¹⁵ Nui i na do nusen enunawo grado enu kide acɛkpakpa bribo, ka na nə aməde na fruwo o.

Chapter 3

¹ Doy ne wóbe, woá bubɔ wódeki nə kprɔlawó kide etatɔwó, ne wa do bubu le edɔ nyɔe wɔwɔ mə.² Dón nə wó b̄e wo ɣka nu enyɔn baba bada le amə ɣ o. Minjka de a dika co ɣkp̄in nyɔn wón o.³ Deca, mia cawó minjbu ne étamə nyɔngbi o, í mi ɣbu ne amə o. Mi bu emɔn, í mí nɔn agbe bada-bada minɔn agbe le nuvɔn mə, kide ɣɔnkumə min séne etónu ó, í minj rɔn ne mia xlɔn wó o.⁴ Vɔa, gákeme adɔn kɔkɔ Mawutɔ, mia xoto Yesu kide yé rɔnrɔn dó ne mia amə gbetɔ a,⁵ Exɔ ne mi, ɣnyi le mia dɔ wɔwɔ nyɔngbi mə o, vɔa le Mawu yé dɔ nukpɔkpɔ tá í. Exɔ ne mi le gbɔgbɔ kɔkɔ mə.⁶ Mawu dɔ gbɔgbɔ kɔkɔ sugbɔ de mi a jí to mia xoto Yesu Kristo ji⁷ Ewɔé ne wóá desí yé amə nuveve, nə mia dú cinón cɔ yé kákádēji mə, í séyí agbə mavɔ mə.⁸ Ejindo ela, enyi adodo kide kánkánđeji le. ɣjibe na xónu kide kánkánđeji le enú elawó ɣ, nə amə ke xɔ Mawu jise, ne wóá sédé edɔ wɔwɔmə. Enu ɣnawó, nyɔn í hiɛn nə amə gbetɔwó.⁹ Vɔa, minjka le dé adifká cɔ enyon xóxó ɣ o. Minjka wɔ ajre kudé xɔse nyɔnnj o. Enu ɣnawó ɣkɔ o, í nyi enu gbalé.¹⁰ Mínýán amə kele dáwá ne mi be yéa mám mi.¹¹ Mí nyán be amə ɣnán étro le enyón dódówa moji, i le wɔ enú vɔen, í le dó kójo nə dekiá.¹² Ne ɣdɔwo Artémas nón mi tychike wɔ kába, ne navā tuŋjun lə Nicopolis fiŋká dɔn.¹³ Wɔ kába ne na cɔ Zenas, ese kpratɔwó kide Apolos, nə ɣdekin ɣunká hoéde wó o.¹⁴ Tinyín wó mi kpranu, nə mia wɔ edɔ nyɔn ke hiɛn ne mia yi ɣkɔ.¹⁵ Nyin kide amə kele la wóá, mi le cimí. Ci amə ke rón mi le xɔsemə wo. Amənuveve nayi nə aməsiamə.

Philemon

Chapter 1

¹ Pɔlu, ke le gakpamə ca gbe Yesu Kristo tɔ, kide mia nɔvi Timotéo gbo i wema ila co va nə Filemo, mia xrɔn kide mia hodɔ wəto.² Nə afia mia nɔvi nyɔrunvi, nɔ Achipa, mia xrɔ Ahɔawɔtɔ kide eha ke le bɔ le toho ɣná.³ Amənuveve kide ɣtifafa ke co Mawu mia dada kide mia xoto Yesu kristo gbo na nə kide mi.⁴ ɣndo akpəmavɔ nə tiŋ Mawu. Un le dɔŋu wó le tiŋ d̄exoxowó mə.⁵ Un wɔ nuna do unse bə erɔn ahoto Yesu, i xɔ jí se, i rɔn amə ke ɣti kɔa wo.⁶ Un xɔfə bə tɔ xɔse ye d̄ekawɔwɔ naŋi bribo nə nadesi enu nyɔngbin ke le miasi le Yesu Kristo məa.⁷ Do ɣkpɔ jijɔ sugbɔ kide ɣsindodo to to rɔnrɔn mə, do xɔsetɔwo-jiwo kpɔ ɣusindodo to ejio, nɔvi.⁸ Seyi jia, un dɔgbe le Yesu mə bə manú enuke edfolawɔa.⁹ Amá cagbə rɔnrɔn a tɔa, un ji bə madé kuku nəwo (Enye aməcici, Pɔlu ɣta, ke le gakpamə ca gbe kristo tɔ).¹⁰ Un le biɔ enu d̄eka co egbowɔ ne eviŋ̄ onesimə, ke ɣtrəzú dada nin le gakpamə a.¹¹ Do d̄eká, enyi aməgbalé d̄ede, vɔa le efiaməa enyi edɔwɔnū nəŋjə kide ewove.¹² Un dɔe d̄idao, do əle vevede ne tiŋji.¹³ Un ji bə matəŋ̄ xɔe de dekinye gbo, nə à le wɔ edɔ de tiŋtoho nə krepəkpe le alɔ d̄en̄ cagbe enyɔ nyɔngbin an tɔ.¹⁴ Vɔa, nyenjì bə mawɔ enude le tɔŋgbəo. Nyen ji bə mazin jio nə nawɔ enu nyɔngbiń o, vɔa to rɔnrɔn faa me.¹⁵ Etanyɔ enu la idɔ bə wodé le enuo hɔedeka bə nə ɣka bui o.¹⁶ Uñ kà gbo nyi aməxexre o, vɔa anyo wu aməxexre, nɔnvi rɔnrɔntɔ. Enyi rɔnrɔntɔ, i igbə nyi nə ewo ca le ɣtiran kide axotɔamə.¹⁷ Seyi jia, nə unŋi tɔɔ xotɔa, xɔe sigbə enyɔ non ena.¹⁸ Nə i je ago de deo, alo enukə ànjian, xɔe de tiŋkɔmə.¹⁹ Enyin Pɔlu iñrɔn enula, maatui nəo. Nyein ji bə manu nəo bə tɔɔgbə ɣi tiŋé o.²⁰ Ein, nɔvi na makpɔ vide hɔedeka co egbɔ cogbə axotɔatɔ. Na nə tiŋji najəmə le kristo me²¹ Nle ɣrɔn wema la d̄idao kide susu bə aadotoŋ̄, i ɣnyadé bə awɔewu sigbə nə ɣbi co à sioa.²² Nə ma səŋkpeà, təkɔpɔ i ji zənxo d̄en̄, dɔ bə ɣle kpɔ emɔ bə Mawu ado mianwosé d̄exowó ɣu i wa gbenjde nə mi²³ Epafra ca ke le gakpamə kide cagbə kristo tɔa ca ciwó.²⁴ Nənə kai, tiŋ hadɔwɔtɔwo Marko, Aristarke, dema kide Luka, ca ciwó.²⁵ Axotɔ Yesu Kristo ye amənuvənə na nə kide mian' gbɔngbɔn. ACÉ.

Hebrews

Chapter 1

¹ Décá, Mawu xònù nə mià tógbì wò có Mawu ye nyɔnnútó wó sugbɔ də nɔnnɔn mə vovoji.² Vɔ a có égbà yé ɣkéká, əlá xónù nə mí có əvíá dáká jí, kè nyì Mawu ye cinođuto wo séé. Tó yé jí i Mawu wɔ xíxéá séé.³ Mawu còé í dóó déjí, í nyì Mawu ye jásidá í cɔ ənú à wó séé d̄ədú lə Mawu ye nyón núnú kida yé ɣsén. Kə í tró jímà nə ənunvɔn wɔtɔ wó véá, èvà, kanréñ dá mía dada yé lòdúñú kpáxó lə tóxó gánjgán wó mə.⁴ Evá í vá lè ɣkɔ nə Mawu ye mə dótɔ wo ɣkɔ kə i dúe ínɔn

Chapter 2

nəa, í gbé i nkə nə wó tó wó séé.⁵ Men í le Mawu yé mə i tən nū nə bə:<< Yé í nyi əvi, í yé nyi dada ?>> Gbə sə ijí a:< nyi əvi dəka ne, í yé cá á nyi dada dəka un.>>⁶ Í lə jnà mə án Mawu cá əviá kélá kélá va anyigbán jí, i bə:< yé mə dótowó séé wó a súlbè>>.⁷ Mawu lə nū nè yé mə dótowó bə:<< Amə kələ cō amə dódowó nə gbòngbòn kòkòé wó, í lə cō adócovi wó nə ezo bibi. >>⁸ Kùdá əviá yá ún, əbá :«Amə kələ cō amə dódowó nə gbòngbòn kòkòé wó, í lə cō adócovi wó nə ezo bibi. >>⁹ Ərón ənyon jójí í crì ənúmànyón. I Mawu, tó Mawu sì ami də gòtò nə kidə àyətité í səwú əxrówó.»¹⁰ Có àgòmè jøjéá, dada, əwá anyigbán yé gri dányi. jinkórí wó nyi tó lónù wó.¹¹ Wó á kú vəa wóá kpótò ilə wò tòdó. Wó a kpo séé sigbə dovvunə.¹² Alə ənrənwo sigbə zówùnə, í woa lə dörliwó sigbə awu nə, vəa akpótò i nyi nə de itó xó wó á lə jidjéji.¹³ Vəa Mawu yé mə dótowó kə i nū nè kpó bə:< Kanren də tiŋlò dúsí kpáxó kéká í sə nə nə gákəməká macó tó futuwó i sə trözütó fòkpà tútú nu?»¹⁴ Mawu yé mə dótowó nyi gbòngbòn kòkò wódò wó, í gbə nyi amədódó wó kə á lə lóbèn aməké wó ává dū cìnòn nə dədəkpokpo?

Chapter 2

¹ Í tādó í miá nón acéji nə ənú kewomí lə séa wó, gbòxó nə ənú nà wó nká vá tró susu nəmi wo.² Dó ənyon kə Mawu yé mə dódó vá nū nə wó xójí sea, í nə àhúà wówó kidə àmə mābu mābu wó xó etó dōndòn kéká nə wónú kə wó wòá wóá,³ nə mia tən wómón i ənúná a tən frátánámi né mi lə cō kafukafu gánngán nen i sə lə yó ənúdə? Kafukafu kə wó nū dídá kélakélá cō miá Dádá gbó í mí gbá séé kidə kadəjí lə yé mə dódó wó gbó.⁴ Mawu cágábá dá dísá kidə jəsidó wó, amə sen ún wó, enu wówó vovo wó, cō ənú náná vovo wó kidə jojró cō gbòngbòn kókó mə.⁵ Dó Mawu jycó xixé kə gbónón lə écómə isə də yé mə dódó síma o, kidə ənyon kə mi lə nūá wó.⁶ Vəa tó rna yé njgbáá, amədéká lə afidéká lə nūbá:<<Njuké áməgbətó nyi í á lə dónui? nənmí aməgbətovi cágábá nə ná lə lóbènən?»⁷ Èwò aməgbətò və aŋsó kidə Mawu yémə dötowó, Əcō ńtikókó kidə bubu gànngán nə.⁸ Əcō ənúdəsiádə də yé fɔá gòmè.>> dō yé í Mawu cō ənú desiádə nòn. Ənú dəvén ńkpótá kə jycó nə o. Də gálámə míjlá kpó xàdó bə mawu cō ənú náwó kékájí í sə nən ò.⁹ Vəa mǐkpó ámá kə wó gamə hýédəká lə Mawu yé mə dötowó gɔmə: Yesu kə, cagbe yé yádúdú kidə kə i kúá, wó cəedəji lə ńtikókó mə kidə bubu. Ke inyi le Mawu yé amənúvèvè, ejá eku dé aməsiámə jí.¹⁰ Ejé nə Mawu, cágábá ənúkélá xixámə séé lédənē igbə nyi yétó, i àkpřr̄ əvi súgbó lə amənúvèvè. Əjé báwó á dónonən nə nyónjgbí lə dədəkpókpó səkúdə yé yádúdú wó mə.¹¹ Dó amə kə cō dekiá kidə amə kə wó cō i sə sává wó cō tóxó déken án. Í tādó nkpen njəmá bewó á wó bə nənvi ó.¹² Əbə:< yó tā nká nə nənvi nyə wó, í ma jihá lə tānú wówó wó le bòbó ganngán domə.>>¹³ Sè yì jí á:< cō tiŋ jí bribó ná.>> səyi jíá:< nkə kidə əvikə Mawu naíj an wó.>>¹⁴ I fia, kə inyi bə Mawu yé viwó séé lə mán ńtirán kidə éhuan, Yesu cá lə man nənə nu kidə wo, gbòxó nə əkú vā dō á nán xó ńsen ləsi, yé i nyi Abúsan un.¹⁵ Yé í na ilá cō amakéwó, cagbé əkú tò, wó tró wú amə xəxrə wó¹⁶ Có jná mémán, ńnyi Mawu yé mə dótowó un i lé kpédo, vəa Abraham yé kükán mə viá un ilə kpədó.¹⁷ Lə jná wó má án, ələ vóvá nəbə yé a tré sigbə wó nóniviné gbóxó nə yéatró zú áməké lə savó dé aməwota kidə adəmətatórə lə Mawu yé nū wó má, kidə cōcōkə lə ədúvió mə.¹⁸ Cagbá Yesu a ńtá kpáfú kidə tətəkpó wó, í igbə sogbə də bə yeá kpédá ámá kə wó tə kpó á wó un.

Chapter 3

¹ Í tādó, nənvi rónrón tówó lə Christó mə, mì dō əmón nū kpókpó lə xosá mə. Micó Yesu, amə dódó kidə amə ko cō ədəkiá í sá sává də mian nūvōjen wótá.² I nyi amədéká kə wónə ənú dódó nə Mawu í icəe sigbə Mose kə nyi énú dódó wótó dəka lə Mawu yé xómə.³ Dó əcō bubu dəká nə Yesu lə ńtiké kéká bribó sigbə Mosé ká cō yé jí bribó nə Mawu lə yé xómə nə.⁴ Cagbá aməsiámə tú yé xó vóá Mawu í tú enú dəsiádə.⁵ Akpa dəká jíá Mose nyi adodonətə sigbə dōcōvi dəká lə Mawu yé xomə. Ənyi kpó də un tó dəka nə ənú kə wó ává jí lə ecómə.⁶ Vəa Kristo nyi əvi kə dō acekpákpá Mawu yé xómə nə mi dō vóvá lə miá kadájí lə ələ nənnon kéká kidə ayéttité.⁷ Yétdádó, sigbə gbòngbòn kéká lə nū ań:< mí lə sé yé gəbmə əgbá á,⁸ Míká trijímə sigbá amə kewó cō də amə wo un lə tətəkpó gamə lə zogbəjí nə.⁹ Elá lə vámə gákəmə mián tógbí wó cō də jinyé i lə gbá vəá lə exó hóká yé njgbá à wó kpó tíj də wówó wó.¹⁰ Í cā tiŋnú lə və jiji mə jná wó un. Əbə:< wó bónnən nū lə wó jímə i wó gbá jəsi tiŋ món wó.¹¹ Lə jná mémán ńtánú kidə ńdáməsi: wó ná dō tiŋ gbónjén xómə ó.>>¹² Nónví wó, mì kpó miá dákíwó jí, ná amədá nkə dósusù bádá, jímà mákó dá Mawu agbá agbá ún ó.¹³ Vəá mi lə yó mián nōvió nkáká dáká dáká kéká isé na gakə me kéká isé vā nə əgbá mə án, ənuvōnjen wòwò wó na də kpətő.¹⁴ Dó mian ká vā tró Kristo tò, nə mi do vóvá cō agəmə jójé kéká isé vā nū wùwù a.¹⁵ Wó nū dəjná un bə:< əgbá mì lə sə yé gəbməá, mǐká trijímə sigbə amə kéká cō nə dē ámə ún wó.>>¹⁶ Me í nyi ámə késé Mawu yé gəbmə icó déyi á? ńnyi ámá kéká wó Mose délē Egypte nyìgbán jí à?¹⁷ Í me wó jí wólá códá nə exó hólá (40 ans)? ńnyi amə kéká wó wòwó nū vøyen í kú cí zogbəjí a?¹⁸ Í me í wó nū nə bá yé wó nká í yé gbójén xó ámə ò, nə i nyi ámə kéká wó ńlə dō bubu nə àn wo.¹⁹ Mi kpó bá wó ka tan í gbónjén xó ámə kúdē wó nənón má nyón mə.

Chapter 4

¹ Lə jná un, mián jàyé sùgbò nə aməsiámə cagbə nə ənuməgbə kə Mawu nūdéá nká vâyitaó, lə Mawu yé fiódúxó mə.² Dó wó nū ənyon la nə mián wó séé. Vəa aməké wó ńxjjsé wó ńkpó ələ sigbə aməké wó ńxjjsé á wó.³ Dó miáwó kéká ńxjjsé, dákén i á yí fiódúxó mə, sigbə i nūan:< i na wó séé á yé nū wówó wó va mə nə xixəa yé tútú gómá dokpə >>.⁴ Dó xónú lə əfidéká cō nkéká amandré tó un:<< Mawu gbondémá le nkéká ámándréa tójí lə yədó wówó wó mə.>>⁵ I gbá nu bá:< jná tən yé súgbó lə wómə kə lə dotó Mawu yé nyón, vəá kùdá wó tónú māsa á wó káká tójí lə yədó wówó wó mə.⁶ Də ńnà ùn, kə inyi wó kpótò tóxó a dē amədó ó á, i kéká jíá Israél viwó súgbó lə wómə kə lə dotó Mawu yé nyón, vəá kùdá wó tónú māsa á wó káká tójí lə yədó wówó wó mə.⁷ Mawu gbə cō nkéká dáká kéká wó lə yé súgbó lə wómə kə lə dotó Mawu yé nyón, vəá kùdá wó tónú māsa á wó káká tójí lə yədó wówó wó mə.⁸ Do Egbá>> lə nkéká wó njgbá á, əxónú tó David jí, sigbá wó nū í vayi nə:<<Egbá, nə mǐlá sá yé gəbmə a nüká lə trí jímə o. >>⁹ Do

Chapter 5

nə Josué nàwò fiòdùxó á, Mawu ɻná gbé vá xónú có ɭkəká dέ bú ún ó.⁹ Dē ɻna un, Sabat yé fiòdùxó déká gbélə kó wó cōdē nə Mawu yéviwó.¹⁰ Do amáká dó Mawu yé fiòdùxóma lē mə kidə yé nú wówó wó, sigbá Mawu ɻtá cá nə.¹¹ I tādóá, mián wó kábá íyi Mawu fiòdùxó má, cágبá nə ámá də ɻka vá já amə màngù màngù mə sigbá wónə o.¹² Dó Mawu yé nyón lá lágbə i lə vəvə i gbə lə sigbə ahùà wui. ɭ dō ná aməmə kéká i nán nə aməgbətó yé sə lə gbòngbən mə kidə amə yé mɔnɔn mɔnɔn yé kpékpá cinu. Nəná kə i nya nə sùsú kələ ɻjí nə amə.¹³ Xixá mə yənú dá ɻnwra də Mawu kpó lə gbáñgbá ighbá lə ɻnkútá nə aməkə mian jó akójtá nə án.¹⁴ Í fíá kə ínyí bá mí wó aməgán déká dē kéká sávə də míata có xixámə séé, Yesu Mawu əví, mián do vəvə mían xósá wó jí séé.¹⁵ Do mí wó vɔsá tó dikade kə mian tej̄ man mian vəvə sésá kidé mi, vɔa mi wó amədə káká déká ká wótəkpó sigbá míá wó cáná lə nònón vovo o mə, vɔa ənyí aməkə ɻnwó ənúvónen ó.¹⁶ Míá tebó mían nònviao kidə kákádəjí lə amənuvává zinjkpián gbó ná mian téj̄ xó àdò nù mə kpókpó ná mian təj̄ kpó amənuvává nə mian səj̄ kpədə gaxoxo ka gbɔnón an wó mə.

Chapter 5

¹ Do aməsiámə kéká sávə de amətá, kə wó có lə áməomə, ənyí áməká wócó í á lə xónu də Mawu yé nú wónà wó ún, gbòxó nə atəj̄ ná mí ənúwó kidə vɔsá nə ənúvónen wó.² Yée gbə atəj̄ sen ún də aməma nya nú wó kidə amə dáhen wó ún vɔà ənú nán wó lə có yé ɻtá gbó.³ Í tadó á yé ɻtá dō lə sávə də yé nuvəén wó tā sigbə í wónə dá ɻdù ó tā nə.⁴ Í amədə ɻnká təj̄ có káká káká nə dəkíá ò, vɔà lə yé ɻngbá á, Mawu yóé, sigbá Aaron cá ɻyi nə.⁵ Dá nònón dəken an mə, Kristo ɻjcó dəkíá bá əyé í nyí vɔsá tó gánjgán ò. Yé ɻjgbá: Mawu nú ná bá < wó í nyí əvien, i ənyə i nyi tó ɻdádá.>⁶ Nə í gbé lə nūi lə tóxó kpótiá wó cá nə. << ɻ wó í nyí vɔsá tó sigbá Melchisédek yé dódó mə nə.>>⁷ Lé ɻnkéká ámándréáma an, Kristo wó ɻdə xòxò kidə ənúnaná wó, áxá dədə kidə avi fánfán wó ná Mawu, yé dəkén ká átəj̄ də lə əkú yé lòmə. Có gbòngbən kálésia Mawu dà si də yé nuwó ji.⁸ Ənyí Mawu yé vi vɔà, əxó bubu có áyádúdú wó mə.⁹ Có inan wó mə án əvá nyí ámə dədó dáká i gbé nyí amə kə cō dədə kpókpó mavó dé aməsiámə kéká dō bubu un an.¹⁰ Mawu cóé sigbə amə ká ɻyi vɔsá tó le Melchisédek.¹¹ Ənyón sùgbó leimíá nú có Yesu un, vɔà yé gómá səsá á vädí cagbá mì sənə ənúgómə kába ò.¹² Cagbá galámə án, mià wó ká a nyi ənú kprámé tó ó á, migbé lə jí bá amədə ká ná lə kprá mì Mawu yé gómá dokpá nyón wó. Milə jí ənónci vɔà mì ɻləjí ənú dúdú kpénkpén ó.¹³ Amə kelé nu ənónci ɻnya nə enú có Mawu yé sérwó ún o, cagbe egbé kpótpo le devi mə dέ.¹⁴ Vɔa ənú dúdú kpénkpén i nyi ámə gánxó wótó. Mikpo aməká wó, cagbá wó nú tóxó kpókpó na bə wó nú nyanyán ná nə bə wó də ná vovo toto də ənyəen kidə əvəen domə.

Chapter 6

¹ kə i nyí án mí án gbé Kristo nyón kélékélé wó qđé, ímia kpánjkó ifia yé nú wójí. Mí lə có vá vó dódó nəənú kükú wó kídá xɔsə bríbó lə Mawu mə,² ɻnyí agomə qokpá nə ənú kpákprá kúqá əcídétá wó, wo á zídá aməji ɻneu kidə nyónrún qđéqá mə, sigbá áməwó á kú igbə fɔn an kidə kojó qđóqá kpótiá.³ Míá wó ənú ná wó cá nə Mawu ɻemən.⁴ Ó evádí bə aməká wo ɻnkúvi nūi nə kpó zədə káká wó, wó, ká wú qđ Mawu yé nú nánán kpó, kə wó nyí gbòngbən kókó yé mə wó,⁵ ighbá qđ Mawu yé nyón nyónén séé kídə ɻsén káwo gbònón lə cɔmə, vɔà⁶ wó gégèn; əvaqì bə wó á tró yi wónú mányón wó mə. ɭlá cágبá wó gbé tró ɻkan Mawu évi qđ ɻtícögá lə wójítá wó jòjrómá, ícésé isə trázú ɻkpé nū.⁷ Ó anyígbán kékí ɻcí lə jádó ɻlə ná ənúkú wó lə nyón, lə xó yàyrá có Mawu gbó.⁸ Vɔà ná ənyígbán nan aunjá kidə ənúkú dúqú wo, ənyí ənú ká ɻnyón wó, i á gbé kpó áfixódá lə mə. Lə ənú wúwúwú ɻzó á bí tó lénán wo see.⁹ Nýví ɻcnrntwó, sigbá mì lə nū ənyón lá ná án, mí kákéjí bə ənúnyónén lə kàn mì kídá qđéqá kpókpó.¹⁰ Dó Mawu ɻnyí amə táfútó kéká ɻnjrónbé ənúká wó mì wó kidə ɻcnrón ká mì qđ disá nən lə yé ɻkóá, kúdá sigbá nù kpádá xósá tówóún ímí gbá kpótpo wóe nən.¹¹ Ímilə jí sugbə bə aməsiámə lə míame na qđdisá kabá kéká isé yí nú wúwú, nə káká déjí bríbó.¹² Mí ɻləjí bə míá vártrázú kúfién tówwó, vɔ a mí sra aməká wodú cínón lə enugbe dódó wó cagbe xɔse kidé jígbənde.¹³ Do ká Mawu do ənughá nen Abraham, ətánú déjí yéjítái cagbé amədə ɻngbá lə í gánjgan qđó iátéjítá nū an də yé tóxó o.¹⁴ ɻbá: "ma lə yrá wó tégbe, itò kúkàn wó ájí súgbó."¹⁵ Tó nònnon məjí á, ənuké Abraham nònnté kpó kéká vá vame.¹⁶ Dó amedo wo tānenu có ameká nyí gan nén wó a woji. Le amesiame wó nyón núnuyé vɔxó á, ənyón kə aməsiámə nú á i ávámē.¹⁷ Kə Mawu vá cō ɻlə qđ disá nyɔnqgbí nə aməkéwo qđ cínón, nən kpénkpén ká lə ənúká i wó kíde kaká dəjí ne ameká jágđ aacá.¹⁸ Əvá qđejisá kidá enuaməvá ká wó kátáñqđri wó (kə wó mikpo bə Mawu ɻjká téj̄ xóvío) míáwo kə si ívēbá, mià dójibribá ne kakádəjí kə wó qđ ná míá.¹⁹ Míqdó kákéjí sigbá acímə sényun lə mià gbòngbən wó me, kákéjí kə wó nán àvən kə wó sə vó ne əxó me an ne.²⁰ Jesus vá tóxóá sigbá ameká có ənyón qđká gbónón nén mí, yé kəvá tró zú vɔsátó tégbe sigbá Melchisédek yé nónnón me.

Chapter 7

¹ Melchisédek ɭlá, salem əfiō, Mawu yé vɔsátó gánjgan, í dogo Abraham lē yé tɔtróme í yré, ke iwu əfiowó jrj á.² Abraham có ənu kə ile siá ye kpá-amewútɔ isénen. Yéjékó << ɻfíó dódó nútó>>, Igbe nyi salam wó fio, yégo mə inyi << ɻntifafáfiō>>.³ Ənyí amedəká kə ɻwóttóqđ, ɻnwó ə nónqđeo ɻnwó tógbío qđeo, wó ɻnyan gbá i wó ji o, nənənká wó gbé nyán yé núnwúwú o. Vɔá ɻkpóttó i nyí vɔsátó, sigbá Mawu yé vinə.⁴ Ifia, mikpó sigbá amənà nyí amə gánjgan qđká yayí à. Míá tógbí Abraham có ənú dódó akpá aməwoa tó kə ixólé áhuà ícónen.⁵ Lə ɻna mə lévi yé jiji mə vió nyí fada, wó xó əmən qđéqé be wóá lexó enu jojó yé kpaqéka le Israél viósi, gbóxó wocaó nyi Abraham yé jijimá víó wó.⁶ Vɔá Melehisédek, kékí ɻnyi lévi yé jijimá víá lə xó enu jojó le Abraham si, í naqbá yré, yé ká danə enugbé wóá.⁷ Enyɔndé ɻngbá lə ɻséwílbá aməganxó i xóná qđ ná qđeviō.⁸ Le ɻna mə an aməkukúwó lə xó enu jojó, vɔa ɻna, mia do jesí be amə kelé xó enu jojó

Chapter 8

ηnawóá nyi amə lágbé wó.⁹ Nə miágħbà nuí an, lévi ká xóna ənú jojó wó, Abraham cá jónə ənú wó.¹⁰ Cagbá lévi le Abraham jiji vío xómə gaké məkə í dógó Melchisédek a.¹¹ Ifia, nə ɳkó yiyya vámə cō fada levitique tó wó (əsé kp̄r̄ dūá lə yé sime.), egħbé hián bé müa jí vásatj bù sigbé Melchisédek enónón, an, i wó kágbá nū bá Aaron yé nónón mə an?¹² Cagbe na wó dřír̄ fadá a, wó á qđrí əsá wó cā.¹³ Vjá aməké un wó le nú enyòn lá ó coa lá cō ákóytá bù mə, ke amə dé ɳlé wá mə ī wódle gbédóxómə kp̄o o.¹⁴ Ifia, əlá mə bə müá xótó cō Juda yé jíjimə, akójtá qéka ke Mose īhxónu cō kp̄o wó nū naná wó ún o.¹⁵ Í enyòn kē mí lé nú a mísé górmə nyɔ̄ngbí, nə vásatj do cō lə Melchisédek yé nónón mə.¹⁶ Vásatj yéyénán ɳnyi aməké cō ámegbetó yé jíjimə wó mə, vəa cō agomə qokp̄é yé ɳsənkə wó ná téñ gbán o.¹⁷ Đó enú ɳjonn̄n̄ le nú: << Ǝwo í nyí vásatj kē mí jési le Melchisédek yé sé mə.>>¹⁸ Đó wó cō əsé xóxó á dé ákpádékā cágħbá ɳjōnsán o i ɳgbé lə əqđmə o.¹⁹ Đó esé ná ɳwó nū nyɔ̄ngbí qđ ó, le ɳna yé gb̄á, kádjejí qéka gbónón yé ilá nyi ba mí lə tábó Mawu á.²⁰ Kadeji nyɔ̄ngbi lá ɳká vá mə kē mí na tánú o qđ wó nyí vásatj wó ká wó ɳtánú dzejí o.²¹ Vó á cō əla mə, Yesu;xó vásá yé nú tatá cō ameké lé núnə bá: << Mián Dádá tánú bá yé ká hú enúyónen górmə: << vásatj í í nyí tégħbé>>.²² Cagbe ɳnat̄bá, Yesu vátró zú aməké lé bó édūwó dēdú.²³ Vjá eku lə wú vásá kæká wó ɳte lə wó wó dō wó yínkó o; itádqó í vásatj wó lá vá qđká.²⁴ Vjá Yesu yá lágbá qđ tégħbé, í yé fijsá cā lè yé toxó qđ.²⁵ Le ɳna mə a, Yesu do ɳsen ke á xó amə kelé tebó Mawu cō yegħbo cagbe elé amə gbēt̄ wó kidé Mawu yé dōnjóm̄a.²⁶ Ejé nəm̄i be mi wó xónamət̄ lá qđ. Ǝnyi aməké əq̄i ɳlə un o, ɳjägħodé amədēt̄ ún o, ɳlə ənúvnónen wot̄ wó mə ó, ivàtró zu amə gan le jinkori.²⁷ Tóvòn vásatj gánnjan, ɳsánəvó tēgb̄e o, kələ kələ nə yéjtá núvónen wó, kidé yé dúa mə viót̄. Zéqéká tót̄ i iwòré í cō édékia ise sáv̄.²⁸ Sé yi jiá əsá cō aməkə wó ɳd̄ ɳsen, vəa enyòn ke cō ənú tatámə kələ cō əsá amə, kə nyi əviđáká, kə nyi ənú dodó sényi mav̄ mə.

Chapter 8

¹ Iffia ənyonta ke m̄ lo núa yé kē: Mi wó vásatj gánni gan qoká kó kanren dé qúsí kpáxó nə mia dada kélá jinkori.² Ǝnyi súb̄v̄i lə toxo yayra,toxó kə miá dadá kə wó na tən̄ gbe xó dōu ún ó.³ Đó vásatj qəsiadq̄e a lá cō enujjox̄ kidé a nū na nan wó isə lə q̄isa. Itaqo áá ələ vəvá bē aməsiamə na wó enú nanan qđ.⁴ Ifia,nə Kristo ɳmənə lē anyigħbánjí a, ɳna nyí vásatj qəkén o, cágħbá əsá can amə ká wó cō ná enúnánán sé qínəsá. Wó nyí kp̄o deun kidé amrīma nūwó.⁵ I lí sigbé Mawu crán Moise gakámeké ījibá yéa tú gbədóqá xó: Mawu lenune bē: "kp̄o" "wó é núa wó dō qoqónu sigbé kə wó disá nəwó te ətoájí nə."⁶ Đó ifia Kristo,xo Mawu gbéfan yé dōwóxó gánnjan cágħbá ənyi enújrādotó le ronr̄on kava le aməwóm̄ le enugħb̄e doqđ mə án.⁷ Đó nə wóxónu cō ronr̄on kélakélá t̄ lá un an, ɳgbé lə vəvá bə wó á gbéjibú o.⁸ Ifia á,kə Mawu kp̄oeduməvió go jéjé áá, əbə : "mikp̄o, ɳkáká wó lá vá (mia Dada nū bá), i ya gbé cō ronr̄on qeká dé Israél kide Judas vio domə.⁹ ɳka gbé nn̄i ronr̄on kē ɳsé dé wo tgħbi wó domə gbekikə ɳqđwo do lé Egypte nyi gbán jí a o. Đó wó do vəvá ronr̄on wó, i tādqó nyángħbá cō ədá le mə nə wo." (Dada nyɔ̄ni)¹⁰ "Đó míá kp̄o lá ɳkáká ná wó ɳgbé áá ronr̄on kə nká cō də Israél vió domə," Dada bē " má cō əsá dē wó susúma, i magħb̄e cōe də jima nō wó. Má nyí wó Mawu i wó cá wó na nyí tinx dūmē vió.¹¹ wó ka gbá kpránū amədđe lə wójntá wó qđqđ wó dōmə nən mí wójntá wónónví wó domə, i wó á lá núbé : "Jèsi Dada", qđ wóséé wó va jesin,cō qđvi jí kəkə isə yí a mə gánnxójí lə wó mə.¹² Đó m̄a ɳsənkə aməkə dalə əsá jiá wó í nyə nágbə tróvá wó jí o.¹³ I le nubá : "ənú yéyé", i tr̄ ronr̄on kələ kələ zú xoxó,i ənú xoxóá yé nú lə bù.

Chapter 9

¹ Ifia, əsá lə ronr̄on kélakélá t̄ à ún kúdə toxó kə wó á lá dogb̄e da lə lə ágħnigħbánjíá.² Đó wo jr̄a toxó toxó qéka qđ. Ǝxó kələ kələ i lí nyí kém̄ aġħbá qđqđt̄ gan nónən, tāvú kídə qđqđ mə kp̄on, ká wó yóna bə toxó kđkđé.³ Lə àv̄n və àt̄j ɳgb̄e aó əxó kələ le ɳna nyi toxó kōkō sén un qđká.⁴ Lə exó ná mə tāvú dékà lemə i cika kidé cérū wó léjி. Ronr̄on toxo qđká cā lə əxó á mə ke wo cō cika isé w̄ lə əxóá mə kέa cikagħbán qđká le kém̄ amrīmà nū dūdú lə; Aron ye tikú cencen xosé kidé ronr̄on yé kpr̄on ji.⁵ Lé ronr̄ontaxó aá jí á, amə kewo le tāyá le jí dūdūm̄ wó veđe le wóqđekiwó símə ká tħejđq̄ għoġġe nə mì ò.⁶ Kə wó wó qoqđ la wóqđ aá, aməkə sanə vjàwó yi əxó kələ ɳgb̄a mə í v̄ lə wó dō.⁷ Vjá vásá tōgħanġiġ qđken īyi nə əxóva ató zádqeká la xom̄a, vjá eyi nə əxha mə kida ēħun i na sá savó dá qđ kifakkida dūv̄o ta, nə wó nuv̄en kəwó wó a wó ta.⁸ Għoġġb̄on kōk̄ lə qđ q̄isa bə əmón kōk̄ a ɳhún ke aġħb̄a qoqa xo kələ kələ kp̄t̄ i lē qđ.⁹ Ella wo lə nyi enú kp̄o kp̄o le agba mə. Ǝnú nánán wó kida vásá wó kə wó lə jisá ifia woá ɳlə ná kàdjejí nə aməkə wó lə cōe ná ó.¹⁰ Wó kp̄óna enu dudu, aha, kidé nənn̄on mə vovo wó gb̄o. Nənn̄on mə ɳna wó i lə qđ cā gb̄oxó nə nənn̄onm̄ yeyé nàv̄.¹¹ Kristo va sigħe vásá tō gánniġán nə enú nyɔ̄ngħbí kē va wó. Etó toxó gánniġán lə gbədōqđa x̄om̄a kə ɳnyi aməgħlēt̄ yé nú wówó. I ɳgb̄a nyi aġħbá yé xixxa mə nū wówó wó.¹² Nqdó xó àmə kide gb̄cū wó, la lāwó hun wó, vjá kide yéjha hun lə toxó kək̄amə zədqeká lə əxom̄a cagħbá nə mía vóvó máv̄.¹³ Đó nə gb̄cū kidé lalá wó hun kidə lalavi yé tintόntón yéfi kə wó wunà dá amə makòwó jí qđ vo, nə Mawu ná yrá wó.¹⁴ Ǝnənən kə Kristo hún, ká cō għoġġb̄on māv̄ ic̄q qđkia ise sáv̄á dá miata, téjko mía süssi le wħnna kúkú wó mə nən mia tħejj tħab Mawu agħbeagħbá.¹⁵ Cágħbá ɳnat̄, Ǝnyi ənyón nút̄ ronr̄on yéyé a mə mə. Għoġġox nə əku nává wú amə ká wó ronr̄on kélakélá lə wó nūvónen wó mə án, amə ká wó wó á wó xó ənúqdó gb̄ yé késinónu mav̄.¹⁶ Đó, lófi ənyón nút̄ lə àà, ələ vəvá bə wó á qđ aməħha wó yé kú disá.¹⁷ Đó, ənyón ɳr̄ondę qđ nə kp̄enk̄p̄en gaká ká amə án kúúa, ɳqdó nə kp̄enk̄p̄en nə enyòn nút̄a lagħb̄ o.¹⁸ ɳna an, ronr̄on kələ kələ t̄á əħun ɳkó o.¹⁹ Đó ká Moise cō əsá wó nə yé dūk̄ á, ec̄i lalá, gb̄cū, aċi, àv̄n, amànká ēċimá vovó, kide əsá xoxó wó, isé lə wú enu āgħan wò kide əqđūviá wó.²⁰ I be: "ronr̄on yé hún ká Mawu démónj bá ma nán mía ká."²¹ Đó nənn̄on mə qđken, i ilə wú hú dá gbədōqđa xó mə kidé ənu kələ əxó a mə án wó.²² I lə əsá nyɔ̄n məan, yayrā woséáá lə cō əħun wùwú də ənú wójí. Ən əħun ɳkó dá ənú qđ jià cōcō kē ɳnene ó.²³ Kə i nyi bá ələ vəvá bə arán hún i wóá sé sáv̄də ənúwó jí. Vjá, ənú dodó wójntá ayra wó qđkia kidé vásá dodó wó.²⁴ Đo Kristo un yi toxó ná i ve biżżejjed ənú, ɳna lə nyi ənú sramə dodó. ɳnán yá ɳgb̄a á, əyi jinkori ivé cō qđkia disa

Chapter 10

nə Mawu də mia tá.²⁵ Nŋ yi léna bə yə àvən yé dəkiá disá sùgbó sigbə vòsá tó wó yinə xó kpá xókpá lə toxó yayra kídá aməbúye hún ó.²⁶ Né iñyì nə, elè vəvə bé á nón áyá dudumà súgbó cō xixəa yé gomə jəjəmə. Vòà zədéká í ivà vámə bé woa gú ənúvəen kidə míanjtá vòsá.²⁷ Aməsiámə jéna əku zádéká, lə əkúá yé ŋgbéáá cójə dodo le.²⁸ Lé nɔrɔnmə àn, Kristo cá, kē wosé sávó də míannuvənen wóta, í tro fón, vòà ŋnyì nə míá núvəen wó tá, vɔa nə qədə kpókpó aməká wó lá nònté kpóé wo.

Chapter 10

¹ Đò əsəa nyi Zúbrùmə nū nə ənu nyçén kə gbɔnón, vòà ŋnyí ənú an wó nɔnónmə adodoa ó. Anə ke wó lə tábó Mawu la vòsá mə wó ŋká téjnyí amə dodo wó lə sávó xo kpékpá qéká mə tegbe wó ŋkúvímə ó.² Nə mia gbə núán amə nan wó ŋkpótó í lə sávó ? Lə ŋnán mə an, Nə wó tró jímə àn, amə káwó lə sávja wó cá wó ádá jəsì wó núvəen.³ Vòà kidá vòsá ŋnán wó mé án, wó gbá qoné un enuvónén wó əxó kpá kpá dáká.⁴ Vòà gbɔcù kidə lalá wó hún ŋná tən tutù ənúvónén wó.⁵ Kə Kristo va xixəmə an, a bə: Ñká rón vòsá kidə ənú nanán wó. Yé ŋgbá á ŋtiran í ɪnyí i ədáúń.

⁷ Í ibé: «Míkpó, ényə kə, sigbə wó ŋrónén lə tiј kómə lə ənú bábrá mə, nə ta jojró»⁸ Kələ kələ á əbá: «Ñjí vòsà wòwó o, nənə ká ŋjí ənú nánán wó kídə vòsánú nə ənúvəen ó. Ñcó əyətíté cá. ó. Ñná wó nyí vòsá kə wó wó kídə əsá. ⁹ Í ɪgbé bá: «Kpójá vá lə wó dá tá rónrón nū ó. » Ë ɡbə nɔnɔn mə kələ kələ təa cágħbə nə à tej có əvá ató vá.¹⁰ Có jojró əla mə an, wó yrámi cō Yesu Kristo ŋtiran mə kéké ɪsá yí mávó má.¹¹ Lə ákpádéká xóá, aməká sánə evó namə wó á nónətə nanán kánren ŋkéká tə jé ŋkéká jí i lə sén Mawu. Vòsa dəken í wó lə wó vòà wó ka tən tútú wó núvəen ó.¹² Lə ákpádówó cájíá, Kristo yá sávó zádéká tótó dá ənúvónén wótá tēgbé, i kánren dá Mawu yé Lòdúsí kpáxó.¹³ Í i nónité kpó aməvənən nə gáká mə wo a va trázù ənu i à zón tó wo jí.¹⁴ Đò yé nú nánán qékáii wɔa, əna í aməke trójímə wó kpó əjí ɬuqú séyi mávóma.¹⁵ Ígbongbón kókóé cá qdó qasədékí nə mi. Đò ənúan wo cóá, i bá.¹⁶ «Mí kpó rɔnɔn kə ŋká wó kídə wó lə ŋkéká lá wó yé ŋgbá a, míá Dada bá. Má cō esewó dé wó jímə, i ma gbá ŋrɔnən də wó súsúmə.¹⁷ Nyà ɡbələ də ún wó nuvəjen kidé wó səjí dādá wó.¹⁸ Ífiá, ləfí cɔcáká lə nə ənúna wó á, vòsá qəken ŋgbə lə nə ənúvəen wo.¹⁹ Lə ŋná mə an, nónvió, mí kádékí bé mián i tóxó kókóé to Yésu yéhún mə.²⁰ Míkpó əmɔnyéyé àgbéagħbé kə i hu nə mi tó àvón eðoxjéme jiá, yé i lə ɪnyí ká cō yé ŋtiran mə.²¹ Iké ɪnyí bə mi wó xó námətó gájñ gán qe. Le Mawu yé xómə àn.²² Míán táoč lə nà lé əjí bribómə, káká dəjí kidə xɔsə, cō míá jí kókó da súsú vɔnen i míán cró míán góto kidə əci kókó.²³ Mian kadá míán númergbá ji, mi ká xólá o cagbé Mawu dō káké ji dá yé númergbáji.²⁴ Míán dō vəvə lə míán tá wó mə lə rɔnɔn kidə Mawu yé nú nyɔnen wó.²⁵ Miýká nónntá bɔbɔ sigbə aməkpótia wó lə wó ò, vòà, míá lə do ŋsər amə ó nə wóta tāŋkpó ŋkéká kə gbɔnón àn.²⁶ Đò nə mínyáñ adodó ádəjərő ilə wó ənúvəen, vòsá dákēnple nə wó á wó nə ámaná wó.²⁷ Lə ŋná yé ŋgbəá, kojó gánjgán qéká lé i lə nónntá kpówó kidə əzó gànijgán qéká a vá bii Mawu yé fútówó séé.²⁸ Aməká ágbé be yé ɪnyá zón qdó Moïse yé séjíá á kú mà nán xó amənuvəvə lá amə kpónú toxó kidə aməvó ŋkó.²⁹ Ítō dəndón ká ijé nə aməká va zón tó Yesu ŋkó, aməká bá Yesu yé hún ŋkó o, Vòà əhùn na mə i Mawu yé amənuvəvə kódékí lə, i nənəmə le zún gbonbón kókóe?³⁰ Đò mí jési aməkábé: «Yé tò i ɪnyí hrɔn biðbið;» i sá wíjá: «Mia dada a qdókójo kidé yé dükó.³¹ Ínú gánjgán qéká ɪnyí bá najé Mawu agħbaagħbá lómə!³² Vòà míá qdóú ŋkéká ká vái wó, nə míá ŋkúvívó vá hún án mí vár qdóún vəvásésá kídá áyá ká mi dú vár yí wó.³³ Míċċi míàdékádə amə mādqi bùbù, kidé əzùwú, ənú mādqnú wó mə, i mì ɡbə nòn àməkáwó nòn àyà dùdù là wómə.³⁴ Đò mi nón àdənùməkpókpó nə gákpmámənón tóvwó, i mí ɡberón kidá ayétiténə miánuká wó xólá si a wó. Mí nyà bá mí wó ənú dodó kə nyi ənu mavd de.³⁵ Míká cō mià káká dəjí sé dánj kpín ó, cagbé yé i lə ɪnyí míá fén tútú.³⁶ Íjé bá míán xó jīgbónq, għbxó nə mian tən xó ənúká Mawu dō ənugħbá bá yé a wónə mi lə yé jojró mə.³⁷ «Zàn qdá á ŋká qínđi għbxó amə ká għbɔnón á va ó.³⁸ Aməká lə tījijó jiá á nón agħbá díjdi. Vòà ná itrò à, ŋká sá vīví ó»³⁹ Vòà mi lə aməká tró i lə dahən énuwó yómə ò. Vòà mi lə aməká wó si xɔsò. Léa i għongbón le wó məan.

Chapter 11

¹ Ifia xɔsá nyi kakádékí ká amə alə Sinsi. Ḧnyi ənúqdá ŋlákpóxađo.² Đò, lə əla mə, mia tógbí də disá bá wó də qə xɔsé.³ Cō xɔsá mə an, milə dojəsi bá Mawu i wó xixéá, i mi ɡbá lékpbá bá Mawu ŋwó ənūqdə kə amə gbétó alə kpó kidə ŋewvi o.⁴ Co xɔsá mə i Abel wó vòsá dodo kə wuu Caïn tó. Co ŋnaji i wó kpó bá Abel nyi amə jəjó. Mawu lə káfui Cō yénú nana wó ji. Cō xosá mə Abel lə xónú Váá əkú vái xoxó.⁵ Co xɔsá lá mə i wó vár lá Enoch yi i ŋgbá kpóékpó, o cágħbá Mawu i vár e ies i "Għox-xonə wó á vár cieia, wo lə nuba Mawu bá yénū nyɔnqkóá.⁶ Nə xɔsá ŋlémə an, yénū ŋkatañ nyɔnqko mawu o, Aməká lə tēbəe nya bə əle i lə tūfən nə amə kéká jia.⁷ Noé yé xɔsá i nan i Mawu xonu ne cō ənú ká wó le i wó lə kpó kidə ŋkuví á o, kidə vənvən lə gbɔn - gbɔn mə, əwó tɔjihun qéká ɪsá xó yé xomət wó. Kə i lə wó ənuná Wóá, əc ò əkúfi nə xixəa bribo à iqđu cincən nə fiċċiduxoləkṣəs mə.⁸ Ləxcsəa mə i wó yá Abraham i ɪyi i ve xó cincən nū. Ke i eó a ŋnyan ləfí iyicó tutu o.⁹ Lə xɔsá mə i inċon á nyi gbán ká Wó nunen an Sgbə aməjró nə. Inċon agħbraxó wó mə kidə Isaak kidə Jacob, kə wó séé dū nənən yé cinċon nū an.¹⁰ Lə ənulá wómə wó lə nónntekpó əquayayé yé gomə qdokpə kə Mawu nyi adaq qətə i ғbənyi əgħri qoto a.¹¹ Tó Abraham yé xose məi asiá Sarah kə nyi konon tó əvī jiji. Gaxoxo ŋna mə an Abraham cinc vɔa kə ido xose à asia va jivinen.¹² Cagbé ɻnatċi, i ɻneú lá kə tābó əkúxóá va jivi qéká, lə əvī qéká na yé ŋgbé, wó vár jivi qéké sigħe Wrätivi wo le jinħo, nɔmi əkə lə anyigħbán mə nən.¹³ Wó ŋxó enúgħbe wó, għoxo wó Sée kú lə anyigħban ji o. Vɔa amə kə wó kpó wó lə azżo qidżá wó i lə cí wó, nyán bə aməjró i wó nyi lə anyigħbanji.¹⁴ Dé aməkəwó le nū nənən nyón àn wó lə ji wó lə ŋtawwotó.¹⁵ Vɔa əmənə nyi bə wó gesi ədú kə məwó cójə, wó mənən tró.¹⁶ Kə i nyi nə an wóċċi ədú dodó qéká kə nyi xɔsé á. Lə ɪnyá yé ŋgbə ɪjwá ŋkpən nə Mawu bə wó a yóba yé nyi wó Mawu, cagbé yé codu nə wó.¹⁷ Cóxosé kə Abraham, i wó wó dodókpó nə, i ico əvia Isaak senjó. Aví ŋcúvi qéká tōt kələsia i wó donúgbá dəjí nə i Isa jó nə.¹⁸ Abraham i wó nū nəb̊e: "C

Chapter 12

əvíá Isaak í tøgbí yoví wó áváyó cō".¹⁹ Abraham dō kádøji ləø Mawu atró i fón Isaak nə ikú tó nónóm qdó mə, Í ívamə nén, í í xçø.²⁰ Có xçø mə í Isaac yrá Jacob Kiø Esaü kúdá ənukə avamə wó m.²¹ Có xçø mə ká i gbóxó nə Jacob zinən dé yé kpó á ji í ná lə yó Mawu.²² Có xçø mə í yo Israël vio í lə kran wó nə yé cóco lə Egypte nyígbányi, í lə núnə wó bə wóá dró əxú gbán wo kidə yé wó.²³ Có xçø mə ká ke wojí Moïse, yé díqdá kide yé naná wó əcø wra nə wərati amətøj gbóxó wóá va qdéo cágché nə Sigbé ihún qækéjé qdó. Wo ənvnvñ nə əfíç yé sé wó.²⁴ Có xçø mə kái, kə Moïse cíaa əgbə bə wó ȳká gbə yøç yé nyí Pharaon yé ví nhɔnru ví yé vio.²⁵ Vcā yé ȳgbá, ərɔm bə wó a wó Fuan fuan lə Mawu mə, ə nón nə yé wúbə yé á nón ayetité me le enuwo nən mə.²⁶ Ȇron bə yé á cō ȳkøpøn isé kpø kristo sigbə käsínçon nū kə wú Egypte tó wó ələ nɔnté kpø ənunyçnen kəø gbón ən an.²⁷ Có xçø mə í Moïse cō té Egypte. ȳsí ne nén əfíç yé dɔmə sió, í xore yé nɔnçon mə í na tə nɔntékpø amtimenu an.²⁸ Có xçø mə í inón Paques yé zan dúxó, cagbe ne ameke wúne dëví hóé ȳka wu israël ví kə wó jí á Ó.²⁹ Có xçø mə í wó Zóm axú jenji sigbá anyigbán gbalə jí nənká Egypte vió bə yéo ra wóá, wóséé eí tome.³⁰ Có xçø mə í Jeríco yé grí wo mü, də gaxóxó kə me ame wó xríxa dō Ȅkpø nə ȳká amandré Ȅlká vá lə wo á.³¹ Có xçø mə í Rihad Sakabóá ȳ kú lə tokada wo mə, cagbé yé gbo nənən me wó vá zən ne.³² Kə ma tñ nú wunə, cagbá game ȳgbá súgbó nən mán tənjxónu eó Gédéon, Barak, Samson, Jephthé, David, Samuel kídə Mawu yé nyçn kaka.³³ Tó wó, kə cō xçø mə dúú Ȅfiðucó wo jí, wó lə zən də Ȅsá wó jí lə xó Ȅnú dø gb: wó. Wó túne Ȅnu ne jaunta wó.³⁴ Wó Ȅdqí nə Ȅsən nə zo, í si ne Ȅwui dá tó wó, Ȅdó vovo wó vó nə wó trø zún ahwá wótó sen un í nya amejro wó də Ȅgbə.³⁵ Nyɔnrún wó lə kpø wó me kékú í Mawu fón an aməkə wó wo Ȅgba de kidə susu bə wó a vá kpø agbə yéyé.³⁶ Wó kóne ameđó ó, xonen amədə ó cá, Ȅgbə lə ne ame də ó də gákpare.³⁷ Wó dákþá də ó kékə wó kú, wó ján ame qə wo qəvə, cohroné ame qə ó kídə ahua wi. Wó lə tə ame wó, lə wó adə badabađqó.³⁸ Wo lə to toxo vóvówó sigbə, Ȅtó jí, Sɔja kpame wó, Ȅdoo me, afisiafi lə ányigbán jí.³⁹ Mawu xø nənən me wó kidə xçø kələ wosía, vøa wó Ȅxó Ȅnu megbə kə wó do ne wó.⁴⁰ Mawu kpø Ȅnú nɔnýgbín qáká ná mí, vøa wó Ȅká wó nú dodo mian tó man nòmè o.

Chapter 12

¹ Ká ilə nean, kə i nyi bə amewó túkpá xrixa də mí i lə xónu có enu kə wó kpø a wó un, mí án có Ȅnu ká nyi agban í lə kpø mi a danñkpìn kuđə ənunyçnen kə do áwú qe nə mí an. Mí an sudu kidə kaká Ȅqjí Ȅn azɔnrin kélá Ȅnukó nə mí an.² Mian có mian Ȅnkúvi də Yesus jí, yé kə i nyí mian xósà yé tátó, lə ayétité mə Ȅdró aticogá, í gbo Ȅkpøn, íva kánren qə Mawu yé lò dúnù kpáxó.³ Ina mə an, mi an qdó bubu ame kə kpø fú də aməvønen kə wó có də Yesu jí, gboxó nə mì Ȅyká gbo mì an qə ki wó qe nə mí ranməna kúmi wó.⁴ Minfú ahua kə ká Ȅhun na kó nə mi, nɔmí có qə Ȅnunyçnen wó jí o.⁵ Í mì nyrenbə bá écó mí sigbá Ȅvi wóna: "Evinya, ká xó ta dada yé tó dñdán kidə vəvə səsá, ran mə Ȅnka və wo nə ilə dñt to nəwo".⁶ Mía Dada dñt nə Ȅtó aməsiamə kə yé nyçn gbo i rón an.⁷ Mixó tətəkpówó sigbá bubu nə. Mawu lə xónù kidə mi sigbá Ȅvió nə, cagbá Ȅviqə Ȅnlé kə yé Dada Ȅndñt ne Ȅtó nə wo?⁸ Nə Ȅvi kə yé Dada Ȅ dñt to nə an nyi Ȅvi í wóá hrən də Ȅviwó me o.⁹ Í mí an qada kə la ányi gbán jí a wó i a qən tó ne mi, i mi an qo bubu gbo gbo kókə wo ne míán nón agbə a?¹⁰ Dó míá dàdá wó dñt ne Ȅtó nə Ȅxó húéđká sigbé ijro nə do nə vó à Mawu yá dñt nə Ȅtó nə mí nə mià Ȅnyònà nə mià teñ kpø yé Ȅnti kòkó.¹¹ Ȅtó dñdñt qékén Ȅnvíí nə o, vèvè sésé í i nyinə. Vó à Ȅnunyçnen dñt nə có ámà ke dñjí wó mə.¹² Ítá qdó a mia do Ȅsən mia lò wó kide mia krówó,¹³ í lə Ȅsən lə mə anmia zən emən jájé jí kide mia fówo, í amo kə lə cá rúkú wó á có i zón.¹⁴ Nə mí jí fafá nə xixé bribo á, kide ejí kókə nə Ȅnyi nə an ame qe Ȅn ká kpø mia Dada ó.¹⁵ Mí na nə Mawu yé sijáje na sú aməsiamə simə, nə áti yé kέ vévé wó Ȅnká cin i vá da kέ Ȅyñnbí i wó.¹⁶ Mía nya zənzən nə mi ka da lé Mawu yé séwo jí o sigbe Esaii, kέ cagbé Ȅnúqdu i có yé sá kele siá i sej sá.¹⁷ Dó kə i wó enunawó sé vè a, ejí bé yéà xó yayrá, vøa Ȅkpø emónnú kέ à sé trø jímə le Dada gbo kide adjaci.¹⁸ Cagbè mì vá etó këgbø wo á té Ȅn tálò ò, Ȅtó á sé nyi ezó le Ȅkpá qéo écí le afidé wó, avé lə aékpá qdó wójí, anja wo vruudé.¹⁹ Minvà ke Ȅkpán qeka qdí á ó, í Ȅgbé Ȅdqí qeká qdókó mə, vøa amake seá wó Ȅjeó Ȅdéléma ó.²⁰ Cagbé wó Ȅyká te Ȅn hən enyçn ke wo nú an o: "Dó nə éran qé cá tébø Ȅtó á wóá wùi".²¹ Nònçon mə àn và sənhu kéké Moïse bë: "Enúán kpáçá yé kéké ye húnhún."²² Vøà míá kpø be mì va sion tójí kidə Mawu Ȅgbèàgbé xómè lé Jerusaleme kòkó, le Mawu yémə dñt sùgbø wó mə.²³ Mivá bòbø də devi yéyé kə wó jí le jinkori wó kómə, Mawu qékén í nyí kójó qotó, kidé gboqbo kòkò wo kə wó jágbàgbá nə enuan jájradoá wó.²⁴ Mí vá Yesu gbo, yé kέ nyi amə ke có ronron yeye a va i nyón wø Abel ye hun.²⁵ Mí qotó nə mia sé amə kélá xónu àn. Nə wó teñ si gákémə kə wó gbo bá wó ka qotó aməkə lə na kànkrán wó lə ányigbán jí á, mí Ȅnáteñsi nə mí lə trø de amə kélè na kànkrán mi có jinkori.²⁶ Ga xoxo na mə án, Ȅgbé Ȅdqí dəká húhú ányigbán. Vøa Ȅdonùgbà ibá: "Ȅnyí anyigbán qékén í yé ká húhú o, yé a húhú jinkoríwo."²⁷ Ȅnyón nán wó kë: "zə qéká kéká" Ȅlə disa Ȅnu wúwú Ȅnənən kə Ȅgbá lə wó dñt wó, i Ȅnū yéyé kə va jø à wó wa cí Ȅgbá.²⁸ Ítá qdó á, mia qo váré Mawu yé hómə, mi dñjési, mia súbø Mawu kidə váré dodo, kidə vñnvñ.²⁹ Dó mia Mawu nyí Ȅzó kέ bínə Ȅnú án.

Chapter 13

¹ Rønron nà lə yíjí.² Í mì ká Ȅnrbé aməjro wó, qdó aməđoo lə wó nu nyanyan disa nə Mawu yé dñt wó mánà qdóhun déhun.³ Mí qdóhun gamə nónntó wó sigbá wo lədù kidə mí nə. Mian qdóhun aməkáwó nón áyáqdu mə sigbá mia wó Ȅntawó nə.⁴ Míán qdó búbú áló lélá. Mian qdó búbú Ȅbá kájí mi lə mlón án, cagbá Mawu á qdó kójó kidə amə ma kə wo, amə kə wó xó nə amə si á wó.⁵ Mian nɔnçonmə Ȅnká kúdə Ȅho yé nyçn un o. Ȅnú kélá miá siá na jéhun nə mí, cagbá Mawu bá: <<Nyà Ȅnká gbeώ qdó, néná kέ nyøj ká qdó aló lèhùn wó.>>⁶ Mián rón kidá Ȅjí i nùbá: <<Tíj Dádá i nyí tñj kpádáhún tó nyá ká vñnvñ nə Ȅnudá wó. Núká í aməgbáttó á teñ wó un?>>⁷ Mi kpø aməkələ nú Mawu Ȅnuyçn nə mìán, í mìán kpø yé nɔnçon mə mian wó dñt yé nyón jí.⁸ Ȅnú kë Yesu-christ nyí Ȅcō kέ i váré Ȅga. Kéká sə yí mavómə.⁹ Mí Ȅn qotó àzògè tó wó nyón wó qdó Ȅjí kókə lə Mawu yé amənuváré mə, vøa Ȅncó Ȅnu qdúfú ká Ȅlə kpáđé aməké wó wo lə cí nə a wó.¹⁰ Mí wó toxo qe nə

Chapter 1

amə kə wó lə wó lə wədá lə əfió xomə wó cá wó ýdunə nu lə lé ná o.¹¹ Və a vəsá tə ganŋgan cə nə éràn kə wó wúá wó yé hun i séyi nə toxo kókó í navè tózò arán wó lə axoá yé ngbá.¹² Le ɣnà mə án, Yesu cá kpəfū lə əduà ɣgbé kidə súsù bə yéá cō yé hun í sává dē əquàtá.¹³ Mì cō nə mian yigbó lə éduangbá nə mian vé qə yé ɣkpən ji.¹⁴ Cágbe mi ɣgbá wó nɔnxó qə qə tútú lə ányígbán ji lá lá o. Mí lə jí yáyé bú kē ává.¹⁵ Nə əya, mian lə savə tegbə ne Mawu lə kafu kafu mə kidá əha jiji sá lə yó yé ɣnkó.¹⁶ Có ənú nyɔen wówó kidə vvo kpokpó mə i Mawu yá xə nə yé vɔsá lə kidá ayetité.¹⁷ Mi dó bubu amə kə lə ɣnkó nə mi an wó i mian gbə qə vovo də mi an cagbə wo i lə kpó mian kpɔri wo ji í lə wó akɔnta nə mian dada: Gbɔxø nə a yi Mawu ɣna nən vəvə sésá mə, ayə titə kiqé əha jiji mə i a kpó əmən nu le Mawu gbó.¹⁸ Mi xoqá qə mi an taa, cagbə mi qə kaká dəji wo a kpɔr mí nyɔngbi.¹⁹ I lə nú nə mi bə nu an có dəji kabá gbɔxø nə ma cō qə kíən jó.²⁰ Mawu, amə fafa kə fɔn mian kpɔrtó lə amə kúkú wó domə kidə rɔnrɔn yé hún mavá mavá, kə lə nyín mian axotó Yésu,²¹ lə cō kaká dē mian nə ədó ɣəsiadé kə mi an wó lə yé jojró mə, í yé cá á cō kə já a də alómə mi lə Yésu christo yé ɣkómə, i kafú kafú a lə já nə mi tegbə: ace!²² Nɔnvi nyə wó, mi an jə agbagba í xó ənyo lá wó dē ədó wówó mə, cagbə ənyo tə wo qədə i ɣnu nə mi.²³ Mi an nya bə wo gbə mi an nɔnvi timothée xə lə áá, wó gbə qé, í lá ma diŋdin a va qə mian mə. I lə bió có mian gbə bə mi an lə un qé gbɔxó nə ma vá.²⁴ Mi cí mi an kpɔrtó wó kidə amə cɔcɔ wó. Italie tə wó lə cí mi.²⁵ Mawu yé mənuyəvə na nen kidá mi. ace!

James

Chapter 1

¹ Yakubu, Mawu ye dəwətə kide Yesu Kristo mian xənamətə, ne əhin na wuive kə káká də a.² Mi cəwo sigbə ayetite nu əne, nɔnvinye wó ne mi le tó veve sese vóvó vowomə.³ Mi nya bə mia tetekpɔwo mə tótó ana bə mia rikə.⁴ Ȅkə riri ná wó Mawu də, ne mian ci, í mian nyi bribi ne ənu dekin ɣka hian mi o.⁵ Ȅça ne aməde le mianá í hian enu nyan an, na bi Mawu, aməke wə ne nu kide əjí faā ke nuxó ma nən ɣuntu ana aməsiamə ke biøne an.⁶ Ȅça na biø jixɔsə, kide kankan déjí. Do aməsiamə kē ejí xó né ne an wədə sigbe ahú ye hoo wəwə kē aya hunhunənə.⁷ Do amə na mɔnki ɣka bui bə ye nɔtə kpɔ ənude le Mawu gbɔ o.⁸ Amə na mɔnki əduneji le nu wəwəwo mə o.⁹ Ne ənvi yamənən na wə aksə bə Mawu cə ye dejí,¹⁰ vɔa xótɔnɔn na bubɔ dekia de anyigban mə, do avayi sigbe ese xóxó le əgbə mə ene.¹¹ Do ɣudən done kide zózó xuu et xúne əgbə. Ese xóxó kide ye nyɔn nyɔn dan né hen né ne ke ran mə la kú xótɔnɔn lə ye mɔn zɔnzɔn mə.¹² Ȅjí na jə amə ke le to tetekpɔ mə, do ne í do le mə an axɔ jidudu ye fiøku ku, ke ye zé Mawu dēdē ne a wo.¹³ Aməde Ȅka nu le tətakpɔwo mə bə: "Bə Mawu í le teñ kpɔ o." do enu vɔen ətenə Mawu kpɔ o í ye ca un tə ne amə de kpɔ o.¹⁴ Ȅça aməsiamə ye tətakpɔ co ne ye Ȅta jojró vɔenwo gbɔ. I ne jójró vɔen va a áji nuvɔen.¹⁵ I ne ənunvən an cian, ehen ne Ȅku va.¹⁶ Wo ɣka brəmi o, nɔnvinyn rɔnrɔntɔ wo.¹⁷ Enu nana nyɔngbi kide enu nana dodo có nə Ȅjñkori. I dí ne có keklen Mawu gbɔ. Le ye Ȅkó mə an dɔri dɔri nən mi Zubru əle o cagbe ne wo ɣka trɔ le ye yómə tɔ.¹⁸ Mawu ji bə ye ajimi to enyɔn dódó mə, cagbə ne mia teñun nyi Ȅku cencen ne ye nu wəwə wo.¹⁹ Mi nya nú la nɔnvinye rɔnrɔntɔwo aməsiamə kabawo í ɣka wə xoməfién ca kaba o.²⁰ Do aməgbətə ye xóməfién Ȅjí le Mawu ye kójó dódó mə o.²¹ Mi cə edu xóxó desiaide dankpiñ í gbe enu báda báda sugbɔ wəwə. Lə dekí bubɔ mə, mi xə Mawu nyɔn ke la teñun de mian kpɔriwo.²² Mi do lanyi Mawu nyɔn ji wɔtɔwo, mi ka nyi ye setɔwo dede í le ble mia dekiwó o.²³ Do ne aməde nyi Mawu nyɔn setɔ dede í Ȅnyi yejí wɔtɔwa, wɔ də sigbə aməke le kpɔ dekia le mə kpɔri mə əne.²⁴ Ȅkpɔ ne dekia í na có í na Ȅjɔnbə ənu ke ídia.²⁵ Ȅça aməke le kpɔ əséa le vovomə, í kpɔto í le wə dəjí, sigbe aməkə senè nyɔn í wə dejí a wa de ace ye nu wəwəwo ji.²⁶ Ȅça ne amədə bubə ye nyi xɔseto í lè lē ye dəa, əle brə dekia kide ye xɔse hà.²⁷ Sensen ha nyɔngbi le mian Mawu eto gbɔ inyi bə, nakpəfe nɔnɔrɔviwo, kpɔsun wo Ȅnu nə wo yadufu mə ne ányi amə nyɔngbi le xixéamə.

Chapter 2

¹ Nɔnviwó mì ɣká cə áxótó Yesu Kristo yé jí xɔsə kpənkpən mə mə xótó í sén də vovótótó mian qákiwó mə ò.² Né amə qə vá mian hawó bɔbɔ mə í dō ənú dodó. Ciká wɔrɔ kíðə álɔngavíwó í yé wu lə dazo kíðə amədéká yá dō ənú xòðuwó.³ Né Ȅkpɔ aməkə dō ənú nyɔngbíj í jí toxó dodó nən í jí toxó dodó nən í nú nə wamənɔn bá nontə qə nɔi nán kanren də anyigbán mə déé.⁴ Mí Ȅjkpɔ bə Ȅnyján. Mí Ȅjkpɔ bə mí nyi kójódóts kə súsù vɔén lə tamə néan.⁵ Mí Ȅjkpɔá nɔnivó, Mawú Ȅncó wámənɔn trɔ zun hotónɔn lə xɔsəmə í inyi cínɔn qutó lá Ȅjñkori fiçquxó kə Mawu jrádóde nə aməkə í nən àn wó à.⁶ Mí dō hen wamənɔn. Nu nyi hotónɔn wó í lə kpacé nə mìan? Nùnyi wó í lə kpɔrɔmí dee& kojó qódó mə àn.⁷ Wó Ȅnú lə zu amə kə qó m̄ lə kpɔrɔá Ȅnkó déefiá à?⁸ Né inyibá əwə qə ənú kə wó wrɔn dē á jià, ənú bá: «Àárɔn nɔnivó sigbənə wò Ȅntá ká ənə», á nyi bá əwɔnú nyɔngbin.⁹ Vɔá nə inyibá ədó vovotótáməwó mə àn, ələ wɔ nùvɔnénri wá yó wò bə əsé trótó.¹⁰ Đó ná amədá lə wɔ də əsé jí vɔá í gbə vá da lə jí í wɔ vɔá nú bùà, wá yéé bó Ȅnyi əséá sáé trótó.¹¹ Do aməkə da əsé bə wó Ȅnká mántété òà ká í dá sə bə wó Ȅnká wu amə o. Né əgbə mántélé wəwə, vɔá í wu amə án ə da lə əsé ji.¹² yé idóá, mì xonu í wɔ nú sigbənə amə wá vá qó kojó nən lə vòvò əsé lá mə.¹³ Đó aməkə Ȅnjí kpɔá adɔnumə nə wó Ȅnkáá qó kojó nén kidá àdɔnu ò.¹⁴ Nɔnivó, Ȅnyón bá amədá nán nú bá yə xɔsə vɔá kə Ȅnu lə wɔ hɔsə də qákèn àn? Xɔsə nán látənū déé à?¹⁵ Né nɔnvi nyɔnrú nɔmí nɔnvi Ȅnúcú qó donu xòðu kpɔnú du o.¹⁶ Mí bu bá mian mə aməqəwó nú ná bá: «Yí lə Ȅnutifáfá mə nə nan Ȅçxø». Í mí Ȅnú nén ənú dòdò í nén ənú dudu ò déé nú kæé í nyón ləmə.¹⁷ Nəmə ká xɔsə kə dō ədəwɔwɔ Ȅnu Ȅjkprɔá, xɔsə kúkú í.¹⁸ Ȅça amədəwó lá gbə nú bá: «Wáwó xɔsə də í nyán Ȅla wɔ xɔsə qə». Di isá tinyə kiqé yə dɔwɔwɔwó nə wó.¹⁹ Ȅnyán bá Mawu Ȅéká í lə wɔ nú nyɔngbin gbɔngɔn wò cawó nyání hùnhún nə.²⁰ Wo Ȅjunú manyán tó, Ȅjí bá nán nyán bá xosə mán wɔ yé dōá nyi ənú gbàlò à?²¹ Abraham mian tógbí dé Ȅnú cō yé xɔsə í sénjú wədó gakəmə í cō Ȅviá Ísaac sə nán də vɔsá kpənkpélá

Chapter 3

jí à ? ²² əkpó bé xɔsàè zɔn kídè yé dówawo í à, yé xɔsà gǎnnjgán sèé. ²³ Nènè ənòr ká wó ɳrɔnvá mè nè, «Abraham ká qá Mawu jí í nan kprɔeyi kójó dòxó». Nèná wó yóná Abraham bá Mawu yé xró. ²⁴ Əkpó bá əfɔwawo í wósəñú conè ənyɔn nè amè, ɳnyi xɔsà dèken í ò. ²⁵ Nènè kái Rahab matelé tóá ɳunyí ədɔwawo í wó səñú co nyɔn nén ké i xɔ amè dódòwo í kprá wó sí tó əmón bù jià ? ²⁶ Ɗó sigbè nè ámè yé kpɔrí dò lè ámè mè anyí kúkú, nènè ká xɔsà ká wó ɳula wó yé dà nyí kúkú.

Chapter 3

¹ Tiŋ novivo, miŋkana nè amè sugbò nè wó dekia enukpratò lè miamè o. Minya be wodokojo nè amèke kpra nè enu kitokito wu amèwo a wo.

² Do be miawosee, mi je nèago ne amède le, í ɳxonè nu dagò o, esú bribo, í ɳusen lesi wu amèwo. ³ Nè midega enu nè esèwo be wasetonua, miteju kpenè wo ji. ⁴ Mikpó tɔjihúwo. Togbò be wo gangan, í aya sennu tutunewo a, ati cukuvi dekai amèkele kui a danà í tɔjihua nayi lefi í ji be nayi a. ⁵ Nenèke í adeca wòdè nè. Togbò be ɳtinu cu kuvi deka inyi ca, enugangan wo ɳu í ikunè do. Mikpó! ezo cukuvi deka í je nè avemè, í binen see. ⁶ Ade wòdè sigbe ezo ena, xixe kemè enuvàn wɔwɔ sugbò doa ye í inyi le mi ɳtinuwo mè, exonèdu amètibribo, í tò nè zo agbe asee. I ye ɳta a, zomavò de nè ezo mè í ibinè frafrafra. ⁷ Agbetvì atenu mra avu, xevi kide eran wadan de kukude de ye lɔjí. ⁸ Voc amède ɳkaten kpe ye de jio. Ade nyi enu kpoto ke wo adidé í adi ke wunəamèa dɔsè taŋtaŋ. ⁹ Ye imi seŋ kanəfu ahotɔa kide dàdá, í ye ke í misen donènu amè ke wowò de Mawu ye nɔnɔmè. ¹⁰ Enu deka ɳna kemè yayra donè lè ! Tiŋnovivo, ɳdola nòn ena gboxo o. ¹¹ Dotò atenu ji ci vivi to í gbe ji ci veve ca zedeka. ¹² Tiŋ novivo, ati bulɔmè atenè cen eku bulɔ mèa? nene kei etɔ ke ji nè ejecia, ɳka teŋ gbe ji ci vivio. ¹³ Meke i nyi ɳunu nyatɔ kide enugɔmè setò le miamè? na disa agbenɔnɔn nyɔngbi le ye nuwawo wo mè, í na wɔe kide amè deki bubò bubò le ɳununyanya mè. ¹⁴ Ganke nè inyi be enuhuan vɔen le miá jimè, í le miamè amèsiamè jinè be ye to ye na nyɔ wu a, mi ɳka xɔvi de enyɔdodoa si i seŋ ka atabu o. ¹⁵ ɳunu nyanya ɳna ɳco jinjkui o, anyigbanyi tɔi, jɔjɔmè tɔi, gbɔngbɔn vɔen tɔi. ¹⁶ Dobe le lefi enuhuan le, í amèwo ji nè be yewo tò na nyɔ wua, mabɔmabɔ kide enudan hin wɔwɔ nènè. ¹⁷ Ganke le ɳunu nya nya ke co jinjkua ya mè a, jenjɔ a edi, eveatɔa ejinà ɳtifafa, idonèji, esenè nugɔmè namè, amènu dúnè adɔnù nèe, enyɔen donè co mè, ɳdenè vovototo amèwome o, í ɳxonè vi o. ¹⁸ Amè ke dànauv iħħenè ɳtifafa vaa do nè enuku ke ye kucincin nyi enu jɔjɔwɔ.

Chapter 4

¹ Fii àjrè kidè àvu ci lè mian mè ? ɳnní mian jimè jijiwo ilè dòn mi de mèàn ? ² Mi lè ji i nù ɳlè kpɔ o. Mí lè wú amè í lè xàmè, vɔà mí ɳkà kpɔe o. Mí lè xó mian qèkiwo í lè wó àjrè. ³ Mí ɳwàdè o. Ɗo mí ɳlè biò o. Mí lè biò í mí ɳlè kpɔe o yé gɔmè ínyibè mi lè biò dágò, cagbè mian jimè jijiwo tò. ⁴ Mantétè tò kè mí nyí ! Mí ɳnya bè əxré ɿejé kídè xixéamənuwo nyí əkè mè nɔnɔn kídè Mawu. Amè kà bè ya jè xɔrò kídè xixéamè àn, nyí nè kétò nè Mawu. ⁵ Nɔmí mi bu bè ɳrɔnɔrɔn lè nù nyɔn gbalè kè í nù bè «Gbɔngbɔn kè í cɔ dè mian mèàn nyi enuhàn gbɔngbɔn». ⁶ Vɔà Mawu nan nè amènu vəvə dodoà, yé í nan ɳrɔnɔrɔn an nù bè «Mawu ɳudonètò əgoyilawo o, vɔà əvènè amèkè bubɔnè wódekíwoa wo nù». ⁷ Mí bubùbɔ mian qèkiwo nè Mawu. Mí tu mɔnè abùsanè nà a cò lè mian gbo ý dìñdìn tóxó. ⁸ Mí tèbɔ Mawu nè yá cá nan tèbɔ mí. Mí crɔ mian lòwo kidè mian jiwo əgoyitòwo. ⁹ Mí nɔn vəvəsəsə mè, mí ffan káne nè mian fan avíñ ! Mian nûkókó la trɔ zún ádací í mian jíɔ kpɔkɔpɔ la zún adɔn nou. ¹⁰ Mí bubɔ nè Mawu nè à kikè mi dají. ¹¹ Nɔniwo, mi ɳkalè nù mian qèkiwo nyɔn nɔmí í kalassi nɔnvíà, a cò dè əssèa ɳu í lè kɔntrù əsèa. Nè əlè kɔntrù əsèa, ɳkatèn nyí yé ji wɔtɔ o, vɔà yé kojoo doto. ¹² Amè qèka í nyí əsèa ɳrɔtɔ kídè kojo dótɔ. Yé qɔken í lí tèŋun gredò í gbe dànhèn. Men wà nyí eewo kè lè kalassi novivo à ? ¹³ Mi sè mianwo kà lè nù bè: «Egbà nɔmí əcò nù kà yí ədú gàn na mè i la ve do àjò í kpɔ àlè». ¹⁴ Mèn í nyan ənukè lè va jɔ əcɔ. Í nu kà àvà trɔ zùn ? Ɗo mí wòdè sigbè àya xóxó kè xónè í man dìñdìn mè àtìç yí ənəø. ¹⁵ Mi dò la nu bè «Mí dò la nù bè nè axotɔ lè àgbèa mian wɔla nɔmí húnú». ¹⁶ Vɔ ifíia mí lè yígò dé mian tamè súsú əgrótòwo. Ego yíyí nan mònki ɳunyɔn o. ¹⁷ Nènè í amèke nyàn ənuqè wɔwɔ í gbée wɔwɔà, ənúvæn i.

Chapter 5

¹ ɳfia, miwo ke nyi xotsnɔwoa, mi fan koe, yi fanvi dò ɳkeke Seŋunwo gbɔnɔ le ɳkɔ nè mi. ² Mia hɔkpokpɔwo nyiŋɔn i ekɔniwo qe mia nudódòwo. Mia sika kide mia ho jehún. Wo húnjeje lađe midisa. ³ Mia hɔkpokpɔ la fiɔn mi gúdúgúdú sigbe ezo ena. Mi kpađi mia nu xɔafiwo qe ne ɳkeke kpɔtiawo. ⁴ Kpɔ, amèkkewo wòdɔ kide mi i mi gbe fentu tu nəwoa, le qa axa, i wo hawo va je mia xotɔ ahua wɔto gangan ye to nè. ⁵ Mi dò gbe le anyigbanyi i cɔ enu xɔafiwo do jijo nè mia qèkiwo tomèdi, mi dúnú i dami qe n mia ku gbe. ⁶ Mi bufɔn i wu amè dodo, i ɳde aqika. ⁷ Tenyewo, mi xoesɔ brewu keke i sei axotɔ ɳe vavaş. Mi kpɔ, ebodetò ke le nòntè kpɔ enukè i doa ɳe kucincin I nɔn nè ətè kpɔ eci kàlèkàtɔ kide eingbe tɔa brewu kélékéléto. wo cèn ku sea. ⁸ Miawo ca, mi xoesɔ Mi grado mian jiwo, dò axotɔye va va tèbɔ Mi grado mia jiwo, dò axotɔ ɳe vava tèbɔ O. ⁹ Tiŋ novivo, mi ɳka fankoe nè miaqèkiwo nè woa va dò kojo kide mi o. Kpɔ -, kojodotɔ le xóxɔanu qe. ¹⁰ Tiŋ novivo mi kpɔ sigbe mawunyɔn nuqetòwo ke xonuxo le axotɔ ye ɳkɔmèa wō dò aŋa i gbe xoesɔ ɳuwè ɳna na nyi kpɔqe nè mi. ¹¹ Mi kpɔ, sigbe mi cɔ nè amèke hrɔn nɔn a wo sigbè yayra tɔwo ənəø. Mi se sigbe wo xonu co Job ɳe jidodonuan, i mi niyan axotɔ ɳe dòdò nè dɔnukpɔkɔ kide xoməfafa. ¹² Mi te kpɔ, tiŋ novivo n mi ɳka ta jinkorí o, mi ɳka ta anyigblan, alo nè, mia de əze nè e nuđe o. Vɔà, mia "enèn" na nyi "enèn" i mia "oo" nanyi "oo" nè mi ɳka yi ji kojodødø mè o. ¹³ Amè dè le mia mè i le tò dòdokpɔwo mèan? Na xode. Amède le jiɔ mèan? Naji ka fufaku hawo. ¹⁴ Amède le mia mè i le dɔa Nayɔ ehama mècincin wo nè woa xode nè, nè woa si ami yayra nè le axotɔ yé ɳkɔmè. ¹⁵ Xɔse ye ɖexóxó a

dado i axotəla eəe cə. Ne i wə enu vəenən, Mawu la cəe keé.¹⁶ Mia hun mia nu vəen wo mə nə mi nəviwo, i mia xođe nə mia qəkuwo nə mia dəwo na və. ɻusən ganŋgan qəka le amə dodo ye qəxoxo mə.¹⁷ Elia nyi amə sigbe amədesiade enə. I xođe kide xose be eci ɻka ja o, yi eci ɻja keke nə exó àmətən kide wetù a mađen.¹⁸ I Elia gbe trə xođe. Jinjkorù na eci ja yi anyigban cin ye ku.¹⁹ Tinj nəviwo, nə aməde le mia mə i le zən le enyođodo a məa, exrəna na xonunə nə a trəva.²⁰ Na nyan be amədekpukipuidə ke la trə kpərə enuvəenwə qəka le bùbu mənji va, a xɔye kpɔri va, i la con ye nuvəen sùgbəwo ji.

1 Peter

Chapter 1

¹ Enye Petro Yesu Kristo yé mədádá, unle ɻrɔnú ná aməjró ke kaka wó, amə cáncán wó tó Póntí, Galatia, Kappadósia Ásia kide Bitinia.² Eđe i wócán mi sigbe Mawu dada úntá doé dđé, i gbəngbən kɔkɔ bá miá vá dđótó Yesu Kristo, í wá có yé hun an krómí. Mawu navé miá nu, nə anabé úntifáfá ná sugbə dđéji dáá.³ Mina miákafú Mawu, miá xoto Yesu Kristo yé dada! Ekpó adənu mə némi kéké í tró jímí, ɻnyibé wó fón Yesu Kristo cíte le amə kükú wóma. Ila nábé emókpókpó kele mián siá lete.⁴ Enúke mile kpɔmó náán í nyí cínən ke úndánáhin o.⁵ Miamə kewó hə yéjise, í wócós Mawu yé ɻjünsən jrarmido be wáává xɔmi dé agbé le unkeke kpətiá jiá inyi cínənúa.⁶ Miá kpó jiј le enyoá ún, bari miá jiј kpókpó tohó ɻjundi cá oá, Éle sigbe mikaá vá réré le dodókpó vovovovo mə.⁷ Élébé wóá kpó bé xose akuákuá le miásí a. Éle sigbe wódónən siká ke déné ahen kpó le zomə ené án, nənə kέ wává dó mián xose ke nyówú sika ca kpó le zomə, be wá kpóbé aneyi dáá ma. Élé bέ wátej káfumí, ádómí déeji i ácó bubu ne mí, nén Yesu Kristo gboóna.⁸ Ke inybé mí únkprə o, ganké mi rɔen. Nje mián gbó ífia o ganké mi xɔ yéjí se, í mián jiјokpókpó gánngán.⁹ Eji le jɔr̄ ənuke náá mi kpóxəxə. Í enúke mi le kpó mó nón sigbe mí dó xose de Kristo jiá ənə.¹⁰ Mawu yñɔ nútó wó kevá nú Mawu nyɔn némi kidé sigbe nén Mawu ávē miánudóá, wó və kunú gɔmə krékré sigbené Mawu áxɔ mí dé agbe məa.¹¹ Ké wole nú Mawu nyɔn a sigbe né Kristo ává réré a, kidé ɻtikɔkɔ ke wává kpó le ina yé ungbéa, wó bío enyo co amə ke wo Kristo yé gbəngbən cán a disee némi. Enyo núdē təwó nu co Kristo yé reréré kide yé ɻti kɔkɔ kέ á kprɔedə. ¹² Wóđe dñisá nόó bέ ɻnyí wónjtawó ile súbó wodéki o, vɔa miawó ke wole xonuxónón ifia tó Mawu nyɔnútó wóji tó gbəngbən kɔkɔ ke có jiňkori vá (Mawu yé ɻjədótawó ji bέ yoó cá yao se enúawó gɔmə).¹³ Minó gbesəsə idu miandékíwó ji. Mile kpřimón vévéđé né sigbe Mawu ává vέ mia nudó ne Yesu Kristo doá.¹⁴ Sigbe evise tónuwó enéá, miňkáa có miadéekió ná seseleranmə wó sigbe miwənen le manyá-manyá mə déca ené o.¹⁵ Sigbe aməke yómian le kɔkɔ dəoá, miawó cá mile kɔkɔ le míá zənrin zənznən wó mə.¹⁶ Minó kɔkɔ sigbe nyinjta ené sigbe wó ɻrɔe dđé ené.¹⁷ I nə miyónə dada ke dónon kojó amə ɻkúvi mə makpómakpó le aməsiámə yé dówawó wómə án, kέ le miá mōzənzən mə miale vónvón néen.¹⁸ Minýá bέ ɻnyí əho nənmí siká kékúnən í wósé xre mi co nənɔmə ke mikkprá có mía dadawó gbó o.¹⁹ Amá wó xomí xre kidé Yesu yehun ke xɔhoa, kele sigbe aren gboví ke dñuuxo dékín ɻjeún o.²⁰ Wocán Kristo gboxá xixéa nájø, vɔ ifia, le gaxoxo kpətiá kpətiá ilá wómə a, wó dñewó disá ənəmí.²¹ Mixɔ Mawu jíse toyáji ke fɔen có aməkukú wó doma í ke wó có ɻti kɔkɔ nón cagbenén miá xose kide miá kakádéjí nan karen dé Mawu ji.²² Mikɔ mián kpɔriwo ún tó bubu dedé enyo dodó a ún. Yilá nən nónví rɔnrɔn ɻjtá-ɻjtá, hun mirɔn mia dékió vévéđé có mia jiwó mə.²³ Mixɔ tɔtró gbeji yéyé, vɔ ún nyi tó ənukukú ji o, amá tó ənú makú-makú ji tó enyon lagbea ke ledé tegbea ji.²⁴ Dó, " ɻtiran desiađe dí əgbə, i yé ɻti kɔkɔ dí əgbə yé séxoxo. Egbe xúnó i yé sé génén jen,²⁵ ama Axótó yé nyo lənɔndé tegbeə." Mawu nyɔn ke wónu nən mía nə.

Chapter 2

¹ Ta migboji adəjuvəin dodo, aməbebəre, enjuhan, ɻubia kide evɔin desiađe wɔwɔ. ² Siabena devi ke waji egbaa wo enəa ,mina ne Mawu gbəngbəna ye nɔci akun akunan na jro mi konj..³ Cagbetɔ na mi nɔin a, mianteju cin na woaxɔ mi de agbe. ⁴ Miva ahətəa gbó, ye inyi ekpe gbaja ke aməwo agbe, vɔa exɔ afi nə Mawu sugbə i icin.⁵ I miawo cawo si gbe nə ekpe lagbewo enəa, wo jra mido nə miányi gbəngbənməxə, ke a teñ cə nə vəsanu ke je nə Mawu to Yesu Kristo ji.⁶ ɻɔnɔnɔra nube: Mi kpɔ, ɻcɔ donđoməkpe cacan ɻɔafi de ZION .Amesiámə ke kadedjia ɻna dñujkip o.⁷ Bubu i inyi ne miawo ke kadejiawo vɔa ekpe ke exətutawo gbea, va trɔzu nə zogodzikpe.⁸ Kpé ke na' yi aməwo kreasə i nyi agakpe kenanamə wo genə jin, wo krenə afj enukedəa wo gbe tododo enyɔnɔyin a, nənə dđede ca i ođođe dđe nəwo nə.⁹ ¹⁰ Vɔa mianwoya edu, cancan i minyi, edu kekɔ', Mawu ye du, ne mian teñ xonu co Mawu ke de mi co Zubru mə va xɔxɔ nu ye nu nyɔngbiwo wɔwɔ ɻu. 10 Deca mi ɻnyi edu deo, ifia minyi Mawu ye du. Dedeca mi ɻlede məo, ifia mia nu du adənu nə Mawu.¹¹ Nənvi rɔnrɔntawo, sigbenə aməjró kide emɔnzəntawo ənə a, ɻle nu nə mibe mia gbo le jojro kpɔtɔkpoto ke wɔ nə ahua kide mia kpɔriwo gbo konj.¹² Mia gbenɔnnən na tovo nə trɔnsubɔ tɔwo cagbe nə wova le nu be miwɔ nu vɔn vayi cnaa wɔakpɔ miandə nyɔngbin wo wɔwɔ i kafu Mawu le ɻkeke ke ji woa ji mikpoa ji.¹³ Le ahətəa ta, mibubɔ mia dekiwo nə jidufu ke wo do de aməgbetowodomə, mibu fiç sigbe nə egan enə, i miabu.

¹⁴ Efio ye medəđə ke wodə be woahətə nə enudanhətawo.¹⁵ Do be Mawu ye rɔnrɔn-nu inyi be to mia nu nyɔngbi wɔwɔ jia mia ci xronɔ wo ɻunu manya ma nya nuxo.¹⁶ Minó agbe sigbe nə aməke vo wo enə, gaňke mia vovo kpɔkpɔa ɻka nyi emo dede nə enuvcən wɔwɔ o, vɔa miwɔ sigbenə Mawu ye mə wo enə.¹⁷ Mide bubu ame desiađe ɻu, miwɔ deka, miwɔn Mawu, i mia bu fiç.¹⁸ Micɔ bubu dekpukpuide nə mia gan, ɻnyi nə ke nyɔn iwo amə a wɔfəđeo, ganke ke kpɔtɔawo ca.¹⁹ Dobe enuye amə inyi nə amə de cə vevesese ato fukpekpe ke njenə gbohø o', ke inya Mawu ta do.²⁰ Gaňke ele ke ile mə nə wɔ hento nə wo de enuke ewəta ? Nə miwɔ nyuin gboxá wo hento nə mī' i mise vevea, ejə ne Mawu nu.²¹ Dobe ɻnu na i wo yɔ mi nɔ, dobe Yesu Kristo ca du aya de mia ta. Kpɔdeju inyi ii gbe dđe nə mia to ji.²² I wɔ vɔndeo, ɻ xovio.²³ Ne wo zui a,

Chapter 3

ηzunamə de tohoo, ke ise vevea η donu amə o, ganke ecə dəkia de aləmə nə kojo nyɔŋgbın dətəwo.²⁴ Eco mia nu vɔnwo de ye ηtiran ηu le atiju, ca gbe nə mia nə agbe le emə jɔjənu. To abi ke ihɔawo mə i mikpɔ dəyɔyɔ.²⁵ Do be mi bu va yi sigbe aringbɔviwo enə. Ama ifia mitrɔ va erankprɔtɔ kide mia kpɔriwo jikpɔto.

Chapter 3

¹ Nyɔnrúwo, mibubɔ miadekiwo nə mia cù wo enəke, nə mia gbe nyɔŋgbı nɔnɔ natrɔ jímə ne aməke ηwɔnə de Mawu ye nyó jí dəcao, nə woava xɔ jí se. N̄hian be mia kenu inu enyɔde o.² Dobe nə midebubu miadekiwo ηu, i nə agbe ke kɔa awɔdɔ de miacuwojí.³ Miáwo miŋká bra da acantɔ o. Miŋka gbe cɔ cikanu kide awuxɔhowo dō ácɔ be yewo anya kpɔkpɔ nə aməwo.⁴ Ganke, mido ácɔ nə gbɔngbɔn fatu ke le kpoo le miaməa kide ácɔdəfo ke ηdánəhe o.⁵ Nyɔrú kókó ke dɔnju de Mawu ηu dəfeca vayia wo a, nənə í wobubɔ wodekiwo nə wocu wo, inyin ácɔ nəwo dekiwo.⁶ Nənə ke í Sara ca búbɔ dekia nə Abraham, iyo ne be, "Tiŋ xotɔ". Sara yevi nyɔrúviwo i mitrɔzú hotɔn, nə i nyi be miwɔnə nu jɔjɔ, i enufekin ηjinə vɔnvnə nə mi o.⁷ Nənəke miawo ca wo ηucuwo, ne mi kide miásiawo miledea, nə mikawɔ enudefa, miábuikpɔ, dɔbe nyɔrúwo i wo nyi. Mibuwo, dobe mi kide wove nu i Mawu ve be miáva nə agbe. Na mi wɔe enəa, enudeken, ηna xe emə nə miá dəxoxow o.⁸ Vɔxoa, mina nə mia susu na nyi deka, amə yenu ma du adɔnū nə mi rɔn miadekiwo sigbe nə nɔjíwo enə. Mí wɔ nyɔe nə aməwo, i mia bubɔ miadekiwo.⁹ Nə wo je agɔ de mian, mi ηka do toho o, nə wo zu aməfea, ηka zu de toho o, ke mi biç yayra nə wo, dobe wo yɔmi be miáva xɔ yayra i.¹⁰ Mawu nyɔ nube: "Aməsiamə ke ji be ye anɔ agbe i se vivi ne, i kpɔ ηkeke nyɔŋgbı wo a, egnɔ madota o, ηká xovi ca o.¹¹ Nagbɔjé enuvɔn wɔwɔkɔ, nə awɔ nyɔe. Na ji ηutifafa, nə ati ye yomə.¹² Dobe, axɔtɔa ye ηkuvi le eñu jɔjɔ wɔtɔwɔ ηu, i ketodə, be ye ase enuke abiɔawo, vɔa eten nən ηkuvi de enuvain wɔtɔwo."¹³ Nə midenə veve enunyɔin wɔwɔ de, məke i la wɔ nu veve mi?¹⁴ Ámá nə mi gbeduaya le enu jɔjɔ wɔwɔ ta cá, Mawu yra mi. Mi ηka si nə enuke wole sinə ao. Mi ηka caka o.¹⁵

¹⁶ Ke migbɔnji brouw i wɔe kide bubu. Mina nə mia jicinyo na vo, ca gbe nə wo zumia, eñu nakpren amə ke nu nə enyɔ ma dɔta co nɔnɔmə nyɔŋgbın, ke le mian si le hadodo kide Kristo a ηu.¹⁷ Dobe nə i nyi Mawu ye rɔnrɔn nu a, enyɔ be amə nakpren de enu jɔjɔ wɔwɔ ta, wu be na kpe fu de enuvɔn wɔwɔ kɔ ta.¹⁸ Do be Kristo ca ku zédéka pə de aməwo nūvɔwo wɔwɔ wo nu. Aməjɔjɔ i iny gboxɔ iku de enu majɔ-majɔ wɔtɔwo ta be yea tenj kprɔmī yi Mawu gbo,¹⁹ eyi í ve nu Mawunyɔ nə gbɔngbɔn ke le gakpa məawo.²⁰ Wo inyi amə ke ηdoto Mawu ye gbe ganama vayi, ke Noa le kpa tɔjihúa o. Mawu nɔtekpɔwo. Amə amənyi pə i ixɔ de agbe le ciðdə ã a me.²¹ Mawucideta sɔ kide ecidðdə ilə, ye i xɔ mide agbe. N̄nyi duxoxo kɔkrɔ le amənu i iny o, eny iku kudede nə Mawu be nana nə amə ye ji na jemə, Mawucideta ixɔ mi de agbe to Yesu Kristo ye ffɔñ co eku mə.²² Eyi jinkori, i le Mawu ye dñusi mə, i le Mawu ηedotwo, ye jidutɔwo, kide ηusen ke le dñu ji le jinkori.

Chapter 4

¹ Ye dətədə ke inyi be Kristo ca sé veve le ye ηtiran məa miawo ca wo mi rɔn miadekiwo le əmənaji enuke dɔa amədesiade keduaya le ye ηtiran məa ekran dekia co ənuvɔngbɔ.² Co ina jia amə lá ηgbe lagbe nə agbetɔwo nujojro wo o, vɔa enɔna agbe le Mawu rɔnrɔn numə le ye gbeŋkekeawo séé mə³ Gamə sugbɔwo yi miwɔ vayi le vodu subɔ-subɔ mə sigbe matelé ηkuvidodo, enujojro manyɔ-manyɔ wo aha numúwo, enu hatahata wo dudu jijɔ manyɔ manyɔ kprɔkɔ wo vodu subɔ subɔ nyɔŋbu wo.⁴ Ekpaca wo bə mi kprɔwo do le wo dō ke le nyi enu manyɔ manyɔn á mə o, ye yido i wo le xonu bada co mianñjú.⁵ Wa na akɔnta amə ke sɔgbe de yi la dō kojo nə amə gbagbewo kide amə kukuwo.⁶ Tadojinua le nyi be wo nu Mawu nyɔn nyɔŋgbı nə aməkukukwo be woatenju ado kojo nə wo gbɔnə, le wo ran mə sigbe amə enə, woa nɔ sigbe Mawu enə le gbɔngbɔ mə.

⁷ Enuwo séé vɔxø le tebɔ gbɔnɔ vɔ. Yedo yi mianɔ kókó le gbɔgbɔmə i mia nyɔn le susúmə le dəxoxo mə.⁸ To ina wɔjí séé a mi cɔ rɔnrɔn senju i se rɔn mia dekiwo enukedəa rɔnrɔn cɔnə nūvɔnə sugbɔ mə.⁹ Aməsiamə nanyi aməjɔjɔ xɔtɔ aksøfanfan ηka nɔmə o.¹⁰ Sigbe nə aməsiamə xɔ nunana le miadomə a su. Mi zaen nə mia dekiwo. Mi wɔe sigbe nə subɔvı nyɔŋgbı enə ke nyi nunana afetɔ cɔ Mawu gbo.¹¹ Nə aməde xonua na nɔsigbe nə ənyɔa co Mawu gbo enə. Nə aməde le subɔa nawəe vide ye ηsen ke Mawu se nəa séé. Mi wɔe enə nə toməa mə wo acɔ ηtikɔkɔ woseé to Yesu Kristo jí. Yesu tɔ yinyi ηtikɔkɔ kide ηusen comavɔyide mavɔ mə. ACE¹² Nɔvi rɔnrɔntɔwo miŋka kpɔ tetekpɔ əzoto kele va miaji a, sigbe ənu majɔkɔ enə o.¹³ N̄kan nə xaxawo le Kristo mə ke le nyi humətoto nəmia, mikpɔjijɔ sigbe nə i jromido əjjí najomi be ye ηtikɔkɔ kavadoa, gbədəka nə mí.¹⁴ Nə wozumi le Yesu ηkɔta, amə yayra i minyi enukedəa ηtikɔkɔ egbɔgbɔ kide gbɔgbɔ kɔkɔ Mawutɔ na nə kide mi.¹⁵ Amədē ηka kpefun le miadomə sigbe aməwuwu frafitɔ kide enutovowotɔwo.¹⁶ Vɔa nə aməde nyi xɔseti i le to xaxaməa ηka kpərəjuñə o, xotɔn ηtayi acɔ ηtikɔkɔ nə Mawu kə nə woyɔ yeqɔkɔ de eñu.¹⁷

¹⁸ Nə asenju gbɔxɔ i woaxɔ aməjɔjɔ dé àgbeadée, nə vodu subɔtɔwo kide amə makɔkɔtoto tɔ avanɔmɔ?.¹⁹ Yedo i amə kewo le dñu aya to Mawu yé rɔnrɔn nu mə, cɔ wo kpɔri se ηna nu dodowɔtɔ ke le nyi xixeamə wɔtɔa ye ina i wole ənyən wɔwɔ ji gadé kpukpu afe

Chapter 5

¹ Ifia nye ηta ca aməganxo, un ji be ma nu ne mi aməcici ke le mia məawo, be nye ηta ηkpɔ Kristo ye ayadufuwu toxo ye ne wofisə a nyeca madu ale le ye ηtikɔkɔmə. Ye i do i ηdo' ηsən, aməciciwo'.² Mi le be ne Mawu ye ringbɔvi ke ico ne mi be mia kpɔji a, ηnyi le aməjizizimə o, vɔa le Mawu ye rɔnrɔnnu faa mə. Mi wɔe le efin matutu mə, enyɔn wu efintutu ke ηjé

Chapter 1

ne mianwao o mə .³ Miňka wə enu sigbe amə ke du fio de amə ke ile kprɔawo ji ene o. Mi nyi kpɔdeňu ne amə ke mi le kprɔawo.⁴ Cagbetɔ ne aringbɔ kprɔta ñta ñta vaa, wacon ñtikɔkɔ ye fiɔkuku ne mi⁵ Miawo dekejéawo ca mibu miadekiwo, ne mian kpede mian dekiwo un le nu wɔwɔ desiade mə. Dobe Mawu un rɔn ne aməke wɔne ganganjan o, vɔa événe aməke bubɔne dekia ñu.⁶ Mibubɔ miàfekiwo de Mawu ye lɔmə. Ne ye ñta nacɔ mi de əji le gaxoxo nyɔngbia mə.⁷ Mide mia taməbubuwu dankpiŋ, əgɔmə ənyibe alebe ne mi.⁸ Mile mia dekiwo nyɔngbi, ne mianon ñcincin. Mia keto satana le trɔ le mia un sigbe janta ke le ji aməke ne agréndua ene.⁹ Mi sən ñun ne mianon ñcincin le mian Mawu kankandeji mə. Ne mia nya be mia nɔnvio ke le xixeama wo ca wo le du aya dekin an.¹⁰ Le mia yađufu hɔedeka ye ñgbé a, Mawu gangan ke ye amənuveve unvɔne o a agra mido, I do mi ñsen ifia keke iseyi mavɔ mə.¹¹ Ye tɔ inyi ñusen kide ji dudu co ifia keke iseyi mavɔ mavɔ mə. Ace!¹² Nɔcɔ sylvain si gbe enudodo wɔtɔ əne. Ye ji i ñrɔnu to ne mi. Un le nui ne mi be enuke ñxrɔn dida mian, ñxrin le Mawu ye amənuveve mə. Mi le ñkuvi de ñun.¹³ Babilone xamə ke wo can sigbe miawo ənea, ci mi.¹⁴ Mirɔn mian dekiwo ñe mia na asi mian dekiwo ne Kristo ye ñtifafa na nɔn kide aməsiamə.

2 Peter

Chapter 1

¹ Simon Petro, amə xéxre, Yesu Kristo yé mədədɔ, nə amə ke xɔse ñtanja wó, sigbe miá cawó enə. Xɔse adódó ke co miam dada Yesu Kristo gbo.² Amənuveve ne mí, ñtifafa naji də ñunnu nyan-nyan ke co Mawu kide Yesu gbo.³ Enu desiafe, ke co Mawu yé ñsen mə ne agbe a, wó nawó mí có Mawu yé sijeje mə, amə ke yɔmi tó ñtikɔkɔmə kide amə ta kpɔkpɔ mə.⁴ Tó ñnawó mə, i wo ezedede howo ne mí. Exe be miate ñun nɔn Mawu mə, do midó le xixéa mə, cagbé enu bada-bada wó tɔ.⁵ Cagbé ñna tɔa, miwa caca nyɔgbí kide xɔse. Le mian cancan mə, mi nyan nu,⁶ Í le mian nu nyan məa, mia co mia dekjí dudu, vévé dodo kidé adón nu kpɔkpɔ i sé wɔ ədɔ.⁷ Í le adɔnukpɔkpɔ mə, mi co havi- rɔnrɔn, le havi- rɔnrɔn mə mi co rɔnrɔn kpé.⁸ Dóbe ne énú ñnanwó ci le mía məa mí ñkanyí amə gbalé le Yesu Kristo yé nunyan məa.⁹ Vɔa amə ké mə ñnu nawo lea, í le ji nu fafa a nyi ñntɔnɔn, í rónbe bə wó le ci ne yé, le yé nuvɔin wó mə.¹⁰ Lé ña mə a, nɔnvi nye wó miwó nū nyɔgbín ne miá kandé miá yɔyɔ, kide mia can-can ji. Ne mi wɔ de enu ñnawó ji a, mí ñka bu emɔn o.¹¹ Le ñnamá wóá xó mī le mia dada kide mia xjlá Yesu Kristo yé fiɔduxomə.¹² Ganama a, un sogbe í la le dɔnjun énuawo ne mi bári mi nyen dé. Í fia mi suny le adódó nunu ma.¹³ Enyón be ma nyón mí í le doju ənu nawó ne mí tégbé ne ñle mia gbo.¹⁴ Do ñnyan be ñka diñdi o ma co le mia gbo, sigbe miadada Yesu Kristo kpra ñun enə.¹⁵ Matekpɔ i la kpéde mia ñkide susubo ne un va co le mia gbo, mian te ñun le do ñun.¹⁶ Dobe ñnyi mi kprɔ enyɔn kpra-kpra wódo ke mi xonu le ñsen ke la dó le mia dada Yesu Kristo yé vává mə o, Vɔa mi kpɔ toxo.¹⁷ Dó exɔ bubu kide dódó də ejí co Mawu etɔ agbɔ ke se yé dódóde ejí gbo." Amə la í nyi evinye rónrón ke ñun tin jíkude."¹⁸ Misé egbə lá có jinkori ke mi le étó kɔkɔa jí dē kidé.¹⁹ Mixɔ enyón nu dē elawó kidé kakádjí be mia kúde ñun, Êwódé sigbə kandé kələ bí le mia jí xódú xódu wómə kəkə ne ñundi yé wletivi na do əne.²⁰ Míyan jéñko be enyón nu dē ke wó xlɔndé a dekin ñcó amə deken yé nyó mə dēde gbo ó.²¹ Í enyɔn nûdé dekin ñcó amə gbətɔ ye rɔnrɔn mə o, vɔa amə kewó Mawu yé gbóngbón cán, wó í xónú lə Mawu yé ñkɔ mə.

Chapter 2

¹ Ganjé vixo-nyɔnudetɔwo nə aməawo mə, sigbe nə vixonukpratɔwo ca anɔ mia mə enə, Woahə nukpakpra vixotɔ va le ayemə, ke ahə aməwoyi cɔncrɔn mə. Woagbe axotɔ ke xrewoa, i woahen cɔncrɔn ma doju deju vawo dekiwo ji.² Amə sugbɔ akprɔwodo le woñkpənuawoma, i towojia enyɔdodo abu ye fixɔxɔ.³ Mianuwo aci ñkuvimə nə enukpratɔwo i woa co vixonyɔwo se bremidu, woñpbubu a ñle dinjiditoh o, i wo cɔcrɔn ca ñkàdɔn arɔn o.⁴ Nə Mawujədotɔwo ca wo ñdi le mə o, i ke wo wɔ nuvɔn a Mawu tuwo de zomavomə də, nə kojodogbea,⁵ Nə ñ'cəs se ke xoxotɔwo o vɔa ena, i ecidɔdɔ va le Mawu mavɔntɔwo, le hiheamə, vɔa ede nowa ke nyin gbfandetɔ le ye jɔjɔemə, kide amə amadre.⁶ Mawu didi Sodomə kide Gomora dua, le afi mə. i ebufɔnwo yi cɔcrɔnmə nan nyin kpɔdeňu nə nuke arajode, Mawu mavɔntɔwo ji.⁷ Wode Lotə amədodo ke sejimawɔtɔwo nu wɔwɔwo tikoñon.⁸ Amədodo na kelewomədə, enukeelekpɔ' kide ke iləseawoa edenəfun nə ye kpori.⁹ Ahotɔa nya sigbenə ade amə dodowo le dodekɔpmə, inya sigbenə avahinto nə amə majemajewo le kojodogbe.¹⁰ Elawoyi le nyi nyɔdodo ñtanja nə ame ke kpro ñutiran nuojro bàdawodo, i wodanə etatɔwo de anyigban, jidodo kide taməsinsin le woməkeke woñ'gbelesi o, enyɔmadinyɔwo yi wonuna de jin'kori nuwoñu.¹¹ Mawujədotɔ ke leñkɔ yi sinñu wuwoa wo'ñ'nunçèu ényɔ ke adanhə ama co enuke leagbeawoñu le axotɔa ñkumə o.¹² Vɔa eran manya nuawoia, éwɔwo mə woalewo i crɔnwo, woñ'nya enuke wolezuo, woa crɔwo.¹³ Agbenɔnɔn basa ke wolensa woaxɔ ye fintu, wo'bukɔmə acɔ amədeki i sejna enu madinuwo le ñkekeamə i le nyi nyɔngbitɔ, woxodu amə makɔmakɔ le azanwoməa wo wɔñwɔdekiwo amavevewɔ, le wo vixowomə le azanduduwo mə.¹⁴ Woñkuvidɔ kide matele nuvɔn wɔwɔ ñ'tikɔ nəwo gbede o, wole kprɔ aməmasinju wo dewonu badabadawomə, wojivo do kide ñubiasééé wonyi devikewo wo'donu.¹⁵ Wogbemɔ jɔjɔe də, wo'bu i cɔmɔ ke le nyi Balami kelenyi Bèwo'rivia ke rɔnno mə' yea le du zannu-fetu.¹⁶ ketekete ke n'xonɔnua va co agbetɔgbe se xonu ne igbényon le ye nuvɔnɔwɔtɔ, yicode nyɔnudetɔa-cuku wɔwɔjɔ.¹⁷ ñucu la wo le sigbe doto ke eci n'le mə ema o ena ki de akpɔ'kprɔ' ke aya le lɔyi i le logbɛ ena, wɔjra ezubru cidicidi do də nawo.¹⁸ Wocɔnɔ wonuwo i se xonɔnua kide hɔnhrɔngbale, ke womə gangan ñ'gan le wɔcɔ ñutiran-nu jojro badawo i brenɔ aməkesi le aməbadawogbɔ ñfia də a wo.¹⁹ Wodo amədokuisinɔnɔ ñgbenawo vɔa woñtawo nyi aməxexre le zannumə enukedɔa ame nyinɔ amexexre na enukewo séé le duji de yegbejia.²⁰ Nənyibe midole enuxodixodi ke lè xixeama to axotɔ kide xɔnamətɔ Yesu Kristo, i gbetɔyɔi xodixodiaməa amə na-gbenɔnɔ a vayran dejiwu kelékeletɔ.²¹ Anyɔnowo mə wo ñdesi enyɔdodoa

Chapter 3

mə jro yigbetrə le ese-kɔKɔ ke wose ŋ'�awo.²² Lododo la enyi nyɔdodo' nəwo, avu ke trɔyi enu ke itrudfagbɔ ehan ke wolecinɔ, gbetrɔyi bàbà-amə ke.

Chapter 3

¹ Nfia, nɔnvi rɔnrɔntó wó ŋple ŋrɔn eveato nənmi nə veve dodo kide mia ŋúsén le gbɔngbɔn mə.² Gbɔxo nən mia dó amə kɔkɔwo nyɔn de ŋkɔ kide biobiɔ ke mia dádá kide mia xɔnamətɔ sé tó Yesu emə dɔdɔ wó ji.³ Mia nya de ŋkɔ be amə kelé ko amə wó wá va ŋgbé si, i wa va léko wó deki wó, kide wo tá wó jojró.⁴ I wó á le nube:"léfi énugbe dódó le lé tɔtɔrməlé? Mia dádá wó kú le lá vɔa enu wó kpo tɔ i ci nen có xixeá jójɔ mə."⁵ Wó yrɔbe kide jójɔr be jinjkori kide anyigban do có ecimə, tó Mawu ŋkɔ mə.⁶ Tó enú ná wó mə i xixeá kέ məmí lé gbe va wú gan amə i kaka.⁷ Mikpɔ, jinjkori wó kide anyigban cinen éci. Le kpɔkpɔ déken á mə: enu na wó cina kójó dodo yé ŋké kide waóá gban enú dahinwó.⁸ Nɔnvi rɔnrɔn tó wó, midó lá ŋrɔnbé enu deká ó, be ŋkéké déka kide mia lé dádá gbo à lé sigbé ŋkéké kawui-vɔa tɔn. I icɔ ŋkéké kawui-vɔa tɔn sigbe ŋkéké dékaá nə.⁹ Mia dádá ŋci nen ŋgbé lé yé nu wówó, le ye numa gbe dódó mə sigbe amə dó le bui nə ó. Vɔa e xɔ jibɔn den dé wó un. Nlé jibé amədé ná dé ná kú ó, vɔa e le jibe aməsiama na trɔ jímə.¹⁰ Ga na məan mia dádá yé ŋkéké á vā da sigbe frafitó nə. Jinjkori wó wá va yi kide zikiti gángán déká. Ezo afinyɔn enu wó seé i enu kelé anyigban jiauwó á ci gbáñgba.¹¹ Ke i nyi bέ é nu nawó á dáhen le nɔnɔn déken mə, men mə ŋkumə i miatenyi ?Mia nón nɔnɔn didi mə.¹² I lέ nɔnté kpo Mawu ye vavá le gbédéká yé ŋkéké mə, ezo abi jinjkori yé nu a wó.¹³ Vɔa mi nɔnté kpo Mawu ye vavá le ŋkéké deká mə, le gaxoxo ŋna mə á, ézo á fion enu kélé anyigban ji á ó, i enu a wó seé wa lóló. Vɔa mi lé nɔntékpo sigbe enua nen. Jinjkori yéyé wó kide anyigban yéyé, adodo núnú á vā nən anyigba ji.¹⁴ I tado á nɔvi rɔnrɔn tó wólé Mawu miə, gbo xó mia le nɔnté kpo enu na wó á, amə siá mə ná nón nɔnɔn nyɔngbi mə le Mawu yé ŋkɔ kide ŋtifafa mə.¹⁵ Mia cɔ be mia xoto jibɔdi yé i nyi mia dédékpɔkpo, sigbe mia rɔnrɔn tó Pɔlu nyrun a na, sigbe enu nyanya kέ wósé dasi nən a nə.¹⁶ Pɔlu le nu enyɔna ó séé le yé nu nyɔnyrɔn mə, ke afi dó len i vadi sésé. Amə manya nu ó kide amə ma dótá ó le trɔ enu wó nɔnɔn mə sigbe wó le trɔ enu nyɔnyrɔn, de wó tá wó ne wótá hen dada mə.^{17 18} Ye tado, nɔvi rɔnrɔn tɔwɔ, sigbe mi nyen an enu a wóá, mi nən aceji cágbe nə mika jé aməbreto wó nyɔ məo, kéké nə mia va bú mia nu tóxɔ wɔwɔ.¹⁹ Vɔa mia cin lé amənuvéré mə kide mia xɔnamətɔ Yesu Kristo. ŋti kɔkɔ i jé nə lé égba mə i sé yi mavɔ mə. ACEN

1 John

Chapter 1

¹ Mi le ŋrɔn wema ila nə mi co enyɔ ke nanə agbe, ilé də co keke gɔməjeje a mə a ŋu. Mi se nyɔa í kpɔe kide mia ŋkuviwo. Mikpɔe tututu, í kré kpo.² Ke wode enyɔ ke na nə agbe a doa, mikpɔe. Mixonú í degbefan agbemavɔ ke le fofa a gbo, ke ina i minyaet a do.³ Enuke mikpɔ, ise a, ye i mi le nú nə mi, ca gbe nə miawo cawo miava kpe de miaju, nə miado eha kide dadá kide evia, Yesu Kristo.⁴ Ca gbe nə mia jijɔ na sú bribo ye ido í mi le ŋrɔ enu ilawo nə mi.⁵ Enyɔ ke ibe miá nú nə mia kə: Mawu nyi xɔxɔ i zubru dekin ŋle mə o.⁶ Nə mile nube, mi wɔ deka kidé i gbe le zɔn zubru mea, mile xovi í mi ŋle wɔ nudodo o.⁷ Vɔa nə mi zɔn le xɔxɔ mə sigbe ye ŋta enə a, mi le əkacaca mə kide miadekiwo, í evia Yesu ye húan crɔnə mia nuvɔn desiaidé.⁸ Nə mi be mi ŋwɔ enuvɔn de o, mi bre miadekiwo, í mi ŋle nu adodo.⁹ Ganjke nə mi nu mia nuvɔn wo, Mawu nyi enudodowɔtɔ, enu jojɔtɔ í la cɔe se ke mi í le ci nə mi.¹⁰ Ne mi le nu be mi ŋwɔ evɔin deo a, mi le yo Mawu be vixotɔ, í yennyɔa ŋle mia mə o.

Chapter 2

¹ Evinyewo, un le ŋrɔn enu la wo ne mi, ne miŋka wɔ nuvɔen o. Vɔa nə aməde va wɔ nuvɔen, amə le miá sí, í le mia dada gbo le jinkori, Yesu Kristo, nudodo wɔtɔ, axɔde mia jí.² Eye jí Mawu to nɔ yi co ne mia nuvɔen se ŋkenə mí. Un nyí míawo dede tɔ wo yi sekenu o, vɔa amə siamə kele anyigbanjí séé.³ Un nyen be ne mie wɔ de Mawue seawo jia, adə desa be mi desi Mawu nyɔdodotɔ.⁴ Amə ke nunɔ be:" ye desi Mawu" yi un wɔde ye nyɔnwo jia, vixotɔ yi nyi, yi nyɔdodo ca un le aməna mə o.⁵ Vɔa amə siamə ke la xɔ de Mawu nyɔn de jiməa, le nyɔn dodo məa, amə na mə yi Mawue rɔnrɔn trɔzu bribo le. Le kina mə, yi mi nyan be mi le Mawu mə.⁶ Aməke nu be, ye le Mawu mə do la zɔn sigbe Yesu Kristo ŋta zɔn ena.⁷ Ti rɔnrɔntɔ wo, nye ŋrɔn esé yéyé ne mi o, vɔa xoxotɔ ke mí xɔ co tɔtɔjía yi enyɔke mi, sea, ye nyi ke co ese xɔxɔwo məa.⁸ Eji ejia, esé ke ne ŋle ŋrɔn dida miá, ese yeye inyi, yi enyɔ dodo ke le məa sɔ kide Kristo kide miwo ca, ca gbe ŋnatɔa, zubrua si, yi klenklena dodoxo do xoxo.⁹ Amə ke be ye le klenklena mə yi ŋrɔn novia ao, kpɔtɔ de zubrumə keke va nə égba.¹⁰ Amə ke rɔn novia, ya le klenklen mə, yi ŋdeken ŋka ten tu əmə nə o.¹¹ Vɔa amə kə ŋrɔn novia kpɔtɔ de zubrumə, yi kpɔtɔ gbe le zɔn le zubrumə do ənu kə dəa zubru gban ŋkuvine yi un nya fi iyi kɔ o.¹² Evinye rɔnrɔntɔwo ŋun le xrɔn nu dida mí, do be wó cɔ mia nu manyɔ-manyɔ wɔwɔ awo se ŋke mi, le Yesu ŋkɔ mə.¹³ Dada, mia wó mi le co xrɔn wemala dida, dɔbe mi jesí amə ke le co anyigban ye gɔmē jeje. Diviwo, un le xrɔn wemala dida mi dɔbe mi jesí mia dada.¹⁴ Dekeje viwo, un be mia wo, un le xrɔn wema la dida dɔbe midu amə vɔena jí.¹⁵ Mi ka rɔn xixeama kide ye me nu wo. Ne amə de rɔn xixeama nuwo, mia dada ye rɔnrɔn déken ŋle ya mə o.¹⁶ Dobe ənu ke wo le xixeama (sigbe ŋtiran nu jojrowo, ŋtiran nu jro amə kpɔkpɔwo kide ganganŋgan wɔwɔ le xixeá mə) ŋco mia dada gbo o, vɔa wo co xixeá mə.¹⁷ Xixeá mə kide ye nuwo wa vayi. Vɔa amə siamə ke a wɔ de Mawu ye rɔnrɔn nu jiá a nə keke se yi mavɔ-mavɔ mə.¹⁸ Deviwo, ega xoxo kpɔtiawo mə mi le. Sigbe ne mi se be Kristo ye futɔwo gbɔnɔa, ŋfia Kristo ye futɔwo sugbɔwɔ va dɔde. Le ŋna nə, mi nya be mi le gaxoxo kpɔtia-

Chapter 3

kpotia wo mə.¹⁹ Wo dole mia mə (Mia mə yi wo dole), vəa nyi mia tə yi wo nyi o. Ne í nyi le mia tə yi wo nyiá, woa nə kide mi. Vəa ke wo do le mia mə, í na na be mi nya be wo njle mia mə o.²⁰ Vəa Yesu cə ye gbəgbə kəkəa se kəde mia jí yí mí nyan nyɔ dada.²¹ Njnyi ke mi njyan nyɔ dodo yi də be rɔn nu dida mi yi o, vəa ke mi nyan nyɔn dodoa, yi mi nya be vixi co njle mə a do yi.²² Í fia me nyi vixotəa, ne njnyi amə ke gbe be njnyi Yesu yi nyi Kristo? Amə na í yi nyi Yesu ye futə, ke í le gbe eto kide evi.²³ Amə siamə ke njxə evi jí se o, njxə dāda cá o. Amə siamə ke xə evi jí sea, xə dada ca.²⁴ Ne miawo, enu ke mi xə co gɔmə jeje la nə mia mə keke seyi mavɔ-mavɔ. Ne enu ke mi se co gɔmə jeje a le mia məa, mia wo ca mi le evi kide eto a mə.²⁵ Mikpɔ eze ke í njodofe ne mia: agbe mavɔ.²⁶ Un rɔn enula wo ne mia nyan amə kewo mia teŋ rɔn be dəwo.²⁷ Ne miwo ya, amisisikɔkɔ kə mi wəa le mia jí, yi miŋ gbe hian amə deken be na kpra enu mi o. Vəa ke inyi ye mi sisikɔkɔ kpra mi nyɔ dodo yi njnyi vixoa, i sigbe yi kpra mia, mi nə mə.²⁸ Í fia a, deviwo mi nə mə be ne i trɔ va, mia kpɔ jijɔ, yi nju ka kpən mi le ye vava mə o.²⁹ Ne mi nya be Kristo njnyi amə dodo a, mi nyan be wo ji amə desiadə ke le xə nudodoxa le mə.

Chapter 3

¹ Mikpɔ rɔnrɔn ke mia dādá cō nə miá, gbɔxó wóá yɔ mibe Mawu yé viá, í mi nyi ! eá gbe njnatá, í xixéá mə njésimi wo, cagbé mi jési mia dādá o.² Nəvi rɔnrɔn tə, cō egabají mitrɔ zu Mawú évi, í enu ké mia vá nyi awónđe jisa xádo. Mi nya bē gbekiké Kristo ava vá, mia nyi sigbe i le, í mia gbe kpɔ sigbé i njnyiá.³ Aməsiamə ke do kadejí de ecó ké gbɔnɔn a mə le krɔ edfi le edékiá ún, sigbé yé njta cá nyi aməkɔkɔ.⁴ Í amə ke kpɔtɔ i le wɔ enuvɔin lé da le Mawu yé sejí, cagbé enuvɔin wówó le nyi eséji dādá.⁵ Mi nya bē Kristo va tútú mia nūvɔun ó, í le Mawu mə enuvɔin njlen ó.⁶ Í amə kélé Mawu mə njna gbé le wɔ enuvɔin. Í amə ke kpɔtɔ ile wɔ enuvɔin wó kakpɔ keke í vá jesi ó.⁷ Evi rɔnrɔn tówó, mi ká rɔn nə amədé na tútú midé akpaféká ó. Amə kélé zɔn dé eséjiá nyi amə jójɔ, sigbé Yesu tá nə.⁸ Amə kélé wɔ enuvɔin njnyi Satana, cagbé Satana ilé wɔ enuvɔin có agɔmə jéjé. Cagbé njnato í Mawú évi do va xixénu í kaka Satana nu wó.⁹ Wójí aməsiamə le Mawu i njnawɔ énɔvɔin ó, cagbé Mawú ye nūkú dódó lé yé mə. Un na télē wó enuvɔin yikɔ, cagbe wojí dé Mawu mə.¹⁰ Le unna mə a Mawú ye ví ó kide Satana vió de wójí le evoun mə. Amə kénjlé zɔn eséji i njlé rɔn nɔnvió. amə njle zɔn de Mawu wó sejí a njnyi Mawu tɔó, Aməke cá njrɔn un nyi Mawutɔ ó.¹¹ Nfia a mikpɔ Mawu enyɔ ke mi le nɔnté kpɔa, ye nyi be mia rɔn mia dekio deka-deka,¹² njká nyi sigbé Caïn kέ nyi Satana í wú nɔnvia. Í nu kέ jɔ í iwuí? cágbé ye nu kέ iwu a Ó njnyɔn sigbé nɔnvia to Ó.¹³ Njka kpáca mí nən xixeama qle rɔn nua nyɔgbó O.¹⁴ Mi nyen bē mi to ekú yé lɔma i va gbémə cagbé mi rɔn mia nɔnvi. Amə kέ njdo rɔnrɔn le edékiamə, le ekudomə.¹⁵ Amə ke njlé rɔn nɔnviá o nyi aməwútó. Í mi nya be agbé mavɔ njlé aməwútó mə o.¹⁶ Mi jési rɔnrɔn cagbé Yesu cə yé gbé dé miá mə, mia ó cá mia có mia gbé dé mia nɔnvi o mə.¹⁷ Amə ke si késinon nú ó le, njlé le kpɔ nɔvia kélé hyan mə, nyi a mə kέ le tu ye jide nɔnvia, nən Mawú yé rɔnrɔn lé yé mə mɔní?¹⁸ Evinye vevéto o, miká rɔnnu nɔnvi lé enyɔ núnú kide adfe, vəa le ye nu wɔwɔ le adodo mə¹⁹ Tó enú nánó jí í mia nya bē mi lé adódó núnú mə, í mi lé na kaféji le mia jí ó mə le Mawú yé njkɔ.²⁰ Cagbé nə mia jí le dócojó kidé mia, Mawú gangan wú miá jí, í nya enú o séé.²¹ Nɔnvi ronrɔntó wó, nə mia jí njdó kójó kidé mia, mi dō kadéjí le Mawú mə.²² Í désiadé ke mia le biɔ á, mi le xjnen le gbo, cagbe mi le zon de yé séwó jí i mi le wó enu ke donon ayetite.²³ Í enu na le nyi yé sé, ke mi nya tó evia evia Yesu Kristo kɔ mə, i mia rɔn mia deki o deka, sigbé ye njtā rɔn mi nə.²⁴ Amə kέ lé zɔn dé Mawusejía le Mawu í Mawú lé ame men. Le la mə, mi nya be ele mia mə, tó gbɔngbɔn kέ í sé dé mia mə.

Chapter 4

¹ Rɔnrɔn tɔwo, miká xó gbɔngbón désiadé jisé o. Ganke, mido' gbɔngbónwó kpɔ kej gbóxɔ mia désiwó nə woyi Mawúto, enukedɔa nyɔnuñe vixotɔwo va xixeámə də gédégédé.² To elajia, mia desi gbɔngbɔn ke nyi Mawuto gbɔngbɔn désiadé ke desi be Yesu Kristo va lenjtiranmə enyɔ Mawuto.³ Í gbɔngbɔn désiadé ke nyen be Yesu nyi Mawú tɔá enyɔ Yesu ye ketɔ. Misé be wo gbɔnɔn, í ifia wo le xixeámə də vo.⁴ Déviwo, minyi Mawutɔ, í midu wojí enukedɔa ama kélé miaməa ganjan wu amə kelé xixeama.⁵ Wonyi xixeámə tɔwo enukedɔa wonyɔn nɔnɔn wosé cə nə xixeámə, í xixeámə dɔnə tɔwo.⁶ Minyi Mawutɔ. Aməsiamə ke dési Mawu á dɔnə to mi. Amə kenyi Mawutɔá njdnəto mi o. To eláməá, mi dénə si gbɔngbɔn adədɔá kidé gbɔngbɔn manyi adədɔawo.⁷ Rɔnrɔn tɔwo, mi rɔn mia dekiwo, enukedɔa, rɔnrɔn nyi Mawutɔ í aməsiamə ke mə rɔnrɔn léá nyi aməkə wojí le Mawumə i desi Mawu.⁸ Aməkə njrɔn aməa njdesi Mawu o, enukedɔa Mawu nyi rɔnrɔn⁹ Lenantia, Mawu ye rɔnrɔn zé nəmí: yeniyi bē Mawu dō évia akogo dida xixeámə benen mianɔ agbə ca gbə yato.¹⁰ Élanyi, rɔnrɔn dési be njnyi miawo í rɔn Mawu o, ganke ya rɔn mi í dō évia be nava nyi voxanu nə mia nūvɔwó.¹¹ Rɔnrɔn tɔwo, nenyi be Mawu rɔn mi sugbɔ-sugbɔ mi dɔ la rɔn miadékiwó.¹² Amədé njkpɔ Mawu kpɔó. Nenyi be mi le rɔn mia dekiwoa, Mawu le miamə, í ye rɔnrɔná la zé le miamə í la sun blibo.¹³ Le laməá, minyɛ be mi le Mawumə í ye ca le miamə, enukedɔa enami to ye gbɔngbɔn kɔkɔamə.¹⁴ Ca mi kpɔ, í mi dɔékpɔ be dada dɔ évia be nava de xixeama.¹⁵ Aməsiamə ke desi be Yesu nyi Mawuvia, Mawu lemə í ye ca le Mawumə.¹⁶ Ca, mi njn í xɔsé to rɔnrɔn ke Mawu dō nə mia. Mawu nyi rɔnrɔn, í amə ke le rɔnrɔnamən le Mawumə í Mawu le ye ca mə.¹⁷ Le, lanjtia, rɔnrɔn su pəpə í gban de miamə, be ne kakadefi na sunmiasi ne kojo dɔdɔ ye njkekéa, enukedɔa sigbé ilea nene ke miwo ca mi le xixeama nə.¹⁸ Vɔnɔn njlé rɔnrɔnmə o. Vəa jranə nə do í tutunə vɔnɔn le sigbé agban enə. Í amə ke le vɔnɔnna njdésia be élé rɔnrɔn ke su yedekisimə o.¹⁹ Mi rɔn miadui ekio enukedɔa Mawu rɔn mi kélékélé.²⁰ Nə amədə le nū be:" Yé rɔn Mawu" ganke í léké nɔvia, enyi vihotɔ, enukedɔa aməke njrɔn nɔvia ke í le kpɔo, na teŋ rɔn Mawu kej kpɔá o.²¹ Ca, kpɔ esé ke mi xə cɔ gbo: Aməsiamə ke rɔn Mawu dɔlá rɔn yenja nɔvi.

Chapter 5

Chapter 1

¹ Ame siáme ke xóese bé Yesu í nyí Kristo ényí Mawuvi. Í ame siame kerón ətódé rón əvi cá ke wó jí tó éyá mè. ² Cagbe ilá tóá, minyán bé mí rón Mawuvi wó: né mirón Mawu í nén míle wóde yé sédédé wó jí. ³ Mikpó rónrón nén Mawu ke: mídola lé yé sédédé wómè dasí. Í yé sédédéwó ɳvéadi o. ⁴ Cáá amésíame ke wó jí tó Mawumé édu xixéa jí. Í mikpó jísfusu kék du xixéa jí: miá xóse. ⁵ Mee í du xixéa jí? Amé ke xóese bé Yesu í nyí Mawuvi. ⁶ Kpó ame kevá kidéci kídéhun: Yesu Kristo ývá dedé kídéci o, kék kídéci kídéhun ca. ⁷ Dó wónyi wó ámetón i le dídasé. ⁸ Gbongbon, açi kídé hun. Ametón a wóle déká wówome. ⁹ Né mi hó amewó dáséidí a, Mawu yé dáséidí gángán wú. Dó Mawu yé dáséidí i nyibé édidasé né eviá. ¹⁰ Ame desiaidé Mawuvi jí se édó yéntá yé daséidí. Amé desiaidé ke ɳxó Mawu jí sea éwɔe vixotó, enúke náá ɳkádé dáséidí ke Mawu wóne eviá jí o. ¹¹ Í dáséidífa ke: Mawu námí agbe mavó, i agbe ɳna le eviáme. ¹² Améke wóviadé wó agbedé. Améke ýwó eviá dœoa, ýwó agbedeo. ¹³ Í ɳrón nú ɳnawó nemi né miasé nyábé agbemavo lé miasí, né miwó ke xóesé té Mawuviá ɳkójí. ¹⁴ Ke, kaká déjí ke mídó le yéngkúví mè, i nyibé né míle bíc enú dekpúkpúide le yé jojomenuá, élé dotorí. ¹⁵ Ké, né mínyábé eledoótó miá, ɳkan enúke míle biea o, mí nyábé mí xóonú ke mí biea. ¹⁶ Né amedé kpó nɔvía ilewo núvóin ke ɳhen ekú va néé a, edó a dógbedá, i Mawu á néé agbe. Nle núnyc co améke enúvón ɳhenne ekú va néó o un. Núvóin déká ls í henne, ekúvá; Nyenjú bé wá dögbedá dé ɳnata o. ¹⁷ Enú majomajó nyí enúvón, vɔa enúvón déká ls í ɳhenne ekú va o. ¹⁸ Mínyá be amésíáma ke wóji to Mawumen ɳwóne ənúvón o. Vɔa amé ke woji tó Mawumé kpó xóxó, i vɔendító ɳkatén wóvón o. ¹⁹ Mínyá be mínyí Mawutó i xixéa kénkénj le nɔagbe le vɔedítá jí. ²⁰ Vɔa mí nyán be Mawuviá va ínámí ɳnúnyányá gboxó míán nyán enyɔentó nénéké míle améke nyí nyɔentó, le eviá Yesu Kristo mèn. Yé inyí Mawu ýtántá kidé agbemavó. ²¹ Eví vévéo, mí gbenú le voduwó gbó

2 John

Chapter 1

¹ Wema la co nye miam hamé macincingbó, unle ɳrón díida nyɔrun ke nyí Mawu ye mè cancan kide eviawo ke unrón le enyɔdodo mèa. ɳnyinyindekin i rɔeno, vɔa améke nya enyɔdodoa cawo. ² Cagbo enyododo ke le mié mèa, i la gba nɔ kéké i seyi daa to. ³ Amánuveve kide Mawu ye dɔn nu kpɔkpɔ nana kidemi co Mawu miadada, Mawu Yesu Kristo kide Mawu eviagbó le enyɔ dodo kide rónrónn. ⁴ Eviviu bə ɳkpɔ evinye dekawo i wo le zón le enyɔ dodomé sigbe əsé ke mi xó co dadaagbó ənè. ⁵ Un le deku no, axonón, un nyí be un gba ɳrón ese yeye buyi o vɔa ke mi xó le goméjéjamé dedei. Yei nyí bə mi rón miadekiwo. ⁶ I rónrónhina be woazón de esəawoji, eseke mikpra keke le goméjéjeamé keji mi do la zon doa. ⁷ Do vixotó sugbawo dode xixeamé, i wo le nu be Yesu ɳ'va le n'tiranmá. Amána nyí vixotó i Kristo unle mè o. ⁸ Mikpɔ miadekiwoji nə miŋka bu mià dò' wówó ye ku cincin o, vɔa nə miàxó alé bribo' cedei. ⁹ Amédekpukpuide kɔ ɳle kpра Yesu ye nyɔ améwo, i le kpра enubua, Mawu ɳlem o. Améké le Yesu ye nyɔ mèa, Mawu dàdà, kide Mawu evi le mè. ¹⁰ Né améde va miagbó, i ɳco enu kpakpra ɳna vaà, miŋka xóe də mia xoméo, miŋka ci kpete ca o, do enuka dɔa. ¹¹ Améke róngbè ənan ca jagó. ¹² Enu sugbó le asinyen ke ma nu ne mi, Vɔa nye unji be ma ɳrón de wema mè ne mi o. Vɔa unji bə nye ɳta ma va miagbó i va xonuxo ne mi ɳkuvimé kide ɳkuvimé, nə mia vivisese na nyí bribo. ¹³ Tɔ dida ke Mawu can, ye viwo ci wo.

3 John

Chapter 1

¹ Wema la co hamé mè cincin ke nyí Gayo gbo, amé ke nyí əxrónye ɳtanja. ² Əxrónye rónrón, ɳcio be na nɔ ganji le tó ran mè, ne tónuwó na jeji ne wo nyɔgbí, ne tó kpɔri ca na nɔ ganji. ³ Enuviviŋ sugbo, ke ɳse sigbe nɔviowó kafu wo, be ədonj de Mawunyɔ si gbe ne ətɔ jia. ⁴ Evivinə, ke ɳse sigbe, əvinyewo le wó de Mawunyɔ jí. ⁵ Ti rónrón, ewono nu dodo le Mawu dɔ wɔwɔ ne nɔviwó, kide vevedede ənu ne ama jro wo ca. ⁶ Wo va nuŋ sigbe edɔŋ, kide rónrón ke eca ne Mawu ye hamá a. Nde kuku be na tekpo ne wó mɔ zənzón na je Mawu nu. ⁷ Do be ye ɳkɔ mè ye wo je emɔa ji, nde ma na xó le amé maxɔsetowo si. ⁸ Mi dɔ la wó amé na mɔki wo, ne mia disa ne eha be amé deka wo mi nyí. ⁹ Un ɳrón nu díida eha ke mè diotrefo, ke ji nɔ be ya xó ɳkɔ ne amé wo, yi un kpɔŋ de ɳdè kin jio. ¹⁰ Ne ɳva dɔa, na nu enyɔ manyɔmanyɔ ke wo seé ile nu co miaŋ ne mi. ɳnyí enyɔ dodo wo dede yi o, ne nɔviawo va, ɳji ne be yea xó wo o. Se yi jia etunə əmɔ de amé ke jine be yeawɔe, i nyan ne wo le əhaamá. ¹¹ Ti rónrón, ka srá ənu manyɔmanyɔ wɔwɔ tó wo o, vɔa na wó nu nyɔgbí. Amé ke wó ne nu nyɔgbí anyi Mawu tó, yi amé ke le wó nu manyɔmanyɔ woa nyine Satana tó. ¹² Amé ke nu nyɔ nyɔgbí co Demetrio ɳjun ənyɔ dodoa ɳta ca xonu co ɳjun. Vɔa ɳjun nya be ənyɔ ke un tua nyí nyɔ dodo. Unca un le dökpe ji, yi un nyan be enyɔ ke un le tua nyí nyɔ dodo. ¹³ Ke inyí be enyɔ sugbó le asinye, yi un ji be ma xró díida woa, nyɔ ɳka cɔ nyɔ xlɔnti kide nyɔ xlɔnti i xlɔn wó o. ¹⁴ Le man díidi mè mi ka dogo ceñ ne mia xónu co ɳjun ɳkuvimé kide ɳkuvimé. ¹⁵ Mawu ɳtifafa na nɔn kide wo. Ehamé amé cincinwo le cio. Mia xró ke le la wo seé le ci o.

Jude

Chapter 1

¹ ɳrónrón la co enyen Yuda, Yesu Kristo ye subɔví ke ɳj Yacob ye nɔvia gbo. ɳlé ɳrón nu díida améke Mawu yɔawo. Mawu rón

Chapter 1

amənawo, í lé lebe nəwo də ne Yesu Kristo.² Nə adənu kpo kpo ɳtifafa kide rɔnrɔn nají déjí nən mi wú.³ ɔnrɔn towo ɳlejí vevede be: ma ɳrɔ wema lá nəmi kúdé miawosé ɳɔnata ɳmanə ɳrɔn nu nən mi nən masée do ɳusen mi ahuwa sənŋ nə xəse ke Mawu co nə xɔsetɔwo zedeka keke í seyi sée á.⁴ Cagbe amə dəwo va domiamia le bebemə. Amə nawo nyi amə ke wo co efiwo kú kojo nən wó. Amə ke wo trɔn amenuvévé zun matélée wɔwɔmə, i gbena enu le mia xɔto Yesu Kristo gbo⁵ fiaa, njibé ma dɔnjun nə mi be (To gbo be miŋen de sée) be gbedeka Axɔtɔ de yé tówó le Egyte ye dumə. Ganké ekran aməkewo ɳxɔ Mawu jí sé o.⁶ Kide Mawu emə dɔdjwo ke ɳle woŋtawo cɛkpakpa tohoawo o, vɔa ke gbe woŋtawo nɔxawo də (Mawu də ega alɔ nəwo se yi mavɔmə le Zubru mə nə kojodɔdɔ ɳkéké ganŋgan gbə)⁷ Nene ke mia dɔnyin be: Sodomə kidé Gomora kide édu ke xixra déwó, wo nɔn agbe báda-báda le matele, agbe ke codé xixeamə ɳu. Wo ɳi kpɔdeju nə amə ke le du Zomavɔ yé yá seí dáawo.⁸ Nene ke edrɔkutɔ nawó xɔdu wogoto; woŋ dɔnə eto acekpakpa towo í wo nunə enyɔ madi enyɔwo dé enuwɔwɔ ke jé ne bubua ɳu.⁹ Mikael Mawu ye mə ke kpase ne Mawu yé mə dɔdɔwo ɳta ca ɳ wɔ enə o. Gakemə ke í le wo ajré kide Abusaŋ cagbe aməke lá kíke Mose ke ku a. Mikael nunyɔn báda deken de Abusaŋ ɳun o. Vɔa enu be:" Axɔtɔ na kan ɳkuvinə nə wo ! ".¹⁰ Amənawo zunə enu désiadé ke gɔmə wo ɳsea o. Enuke gonə wo sə(enuke eranwo ɳa cɔ gɔmə jéjea) enu na í wunə wó.¹¹ Eta vɔen nə wo ! do wo zɔn le kaín ye mɔ jí. Í wo je Balaam ye gojéjé mə cagbe alə tɔ. Wo jagraá si gbe Koretɔwo ena, í wo ku.¹² Wo nyin ékpé ké nɔnnɔn axumə í va canáca mian rɔnrɔn. Wo du nə Azan ke wo ɳkpennənjen a, wo du nə nu dəfede be woa kpo jijɔ, wɔdə sigbe akpɔkpo majaci ke ayá xonɔn an əne. Woso kide ati ke ɳcinnɔn éku a o.¹³ Wonyin axumə ya ke wɔnə adan í done ɳkpén wo ɳtawo a. Wonyin xretivi ké lé dań-dañ ke Zubru cidicidi nɔntə kpo də seí kpanŋkpan.¹⁴ Henok, Adam ye jijiməvi amadreatɔ nu be :" kpo axotɔ va kidé aməkɔkɔ sugbɔ-sugbɔwɔ".¹⁵ Egboŋnɔn be yea va dō kojo ne amədesiade. Egboŋnɔn be yea va do kojo kide aməmakɔ-makɔ wó cagbe wo nuvɔeňwo ké wo wɔ to nɔnnɔnmə vovovo mə, kide enyɔn madi enyɔnwo ke jimaxosétawo nu dənjen an.¹⁶ Wo ɳi aməke to nə enyɔn wó, í na le sudu kprɔ wo jijí badawo do. Woinji ganganj gantawo í cagbe wó ɳtawo lə tɔa, wo frunə aməbúwo.¹⁷ Amə rɔnrɔntɔwó, midɔnjun enyɔn ke axotɔ Yesu Kristo ye Apostolowo nu va yi xoxoawo. Wo nu nə mi be:¹⁸ Lé ɳkəkə kpɔtiawo jia, aməwo la lé kónu nə aməwo, í la lé zɔn de wo ɳtawo ranmə jijiwo jí "¹⁹ Amənawo hen nə mámá va, woŋi xixeama tɔwo ke mə gbɔngbɔn an ɳlé o.²⁰ Amán, mianwó rɔnrɔntɔwó mí dəmon nə mia xosé kɔkɔ a, naciń kpé. Mi xode le gbɔngbɔn kɔkɔ a mə.²¹ Minɔn Mawu ye rɔnrɔnmə, í nɔtékpo Yesu Kristo ye dɔnnukpɔkpo ke la na mi agbè mavɔa.²² ikpo adɔnnu nə amə ke dé nə adikawo.²³ Mi xɔ na aməkpɔtiawó í də wo le ezo mə. Ne amədewo, mí kpo adɔnu mə nəo kide vɔnvɔn. Mí ɳka rɔn awu ke wo doawo ca o, dō enuvɔen ke wo ɳtiranwo jí nəa, xoduwo.²⁴ Í fia, ye nyí amə ke la téŋ lé mi de alɔmə be miŋka géjen o. Í la le ye kókóámá.²⁵ Ntikɔkɔ, bubu, efiɔsfufu kide ɳusenwo sée, nanyi Mawu mián xɔto to Yesu Kristo jí, ecɔ ke va yia, égba, keke seyi mavɔ. AĆE

Revelation

Chapter 1

¹ Èlá í lənyi Yesu Kristo yá dədədīisá kə Mawu sájnēé bá ná sáj díisá ná yé dəkprɔviwó ànuké ávájò lə mádiŋdimə ań. Mawu ɳjadótó didá Yohana bá ná vá də ànúáwó gómə née.² Yohána didasé có Mawu nyón ɳún kidé dasádidi kə ixɔ có Yésu Kristo ɳuán kidé ànú dəsiadá kə ikpóá ɳún.³ Wóáyrá áməké lə hrən nú kidé ɳgbəsínsín, í ámá kələ dōotówá ányónúdé yá nyón wó, gamaa vɔvè.⁴ Yohána lé ɳrɔn wómá lá nə haámé ánádréawó lə Ázia nütówó mə: ámənú vévé kidé ɳútifáfá kə có Mawu gbóá nánó kidé mi áməkélè áməké "nyi" í kagbá vá váá, tsó gbó némi, kidé gbɔngbɔn ámádréawó, kélè yé fiɔzikpuiá ɳkɔá.⁵ Kidé Yésu Kristo kélè nyi áməkélékélè kə wójì, có ámá kúkúwó dóməá i gbələ nyi ətatátó ná ányígbájí ciówó. Yé ké nòn mí ídémí có míá núvónwó mə tó yé húmá.⁶ (Éwɔmi yé fiɔdúxó kide vɔsátowó kewó ásúbó yé Mawu kélè nyi ətatá) yé tó ná nyí kpəkpəmə kidé ɳúsín có māvɔ miə yidé māvɔ mə ácé.⁷ Kpó ! egboŋnɔ kide akpəkpəwó í ɳkúví wó séeé akpɔé èén àməkè tóé akprɔwó cáá kide jijimə kə lə ányígbá jíá séeéá wó áfankòe sugbɔ lè yétá ! Èén ácè !⁸ Ènyè i nyi << Álufa kide Oméga >> gɔməjəjə kide nūwuwú, Axɔtɔ Mawu kəié núbé àməkè lə í nòváyí i ka gbè tróvá, yé tɔyi nyi ɳúsínwó séeé.⁹ Ènyè mià (nòví Yohána kə kpéfù kidémì lè fiɔduxo kide vəvədodo kə lə Yesu māá) ɳnjɔ Patímosi kélè nyi ətɔ gánngán kə wó yóná bέ axiá yé kpójí lè Mawu é nyònúnú kidé ànùmè ɳnyá có Yesu ɳuá yi dó tádó yi wólénjá vá de lèlá.¹⁰ Kè ɳyigbɔgbɔmə le Axotɔ ɳkeke məa ɳse ɳgbədidi ganŋgan deka sigbe wo ku kpen ənə.¹¹ Ènuxə ekpɔa << ɳrɔ de wema mə, nə na seŋə dida hamə-amadrea o, Feso, Simiri, Pergamo, Tiatiré, Sandesi, Filadelfia kide Laodikə.>>¹² Kè ɳtró bέ mákpó ɳgbədidi kélèdì vá ɳəa, kə ɳtróá ɳkpó əzotí ámàdré kewó nyi ciká dədà.¹³ Lè zotíkpɔá wó dōndòmà à ɳkpó ámàdéká ké lè dì agbatóví i dō àwù dindì lègbè có yétá jí kéké vayí ye fɔtítawó mə. Í có àrinjí bránú kélè nyi ciká i sénj brá yé kótànù.¹⁴ Yé tā kidé yédá fütítisigbá àringbófú àná, sigbə ànúyéé kə wóyóná bá sínò àná, yéñkúvíwó lè sigbə əzo-xɔxɔ àná.¹⁵ Yé fòwó lè sigbə gajen kə wó sén dé kpózòmə àná, i yé gbədidi lè sigbə ətɔgánj wó cákà ɳgbədidi əná.¹⁶ É lè wrètivi ámàdré dé yélà dünümə lè yé nùməá àwídádá ànù-áməvə dō có émà, yéñkúví mə lè dàzo sigbə nyidòn lè dì sínjú sínjú àná.¹⁷ Kè ɳkpóé à, ɳgején dé yéfònù sigbə áməkè kú àná. Ecó yéłò dünú déejinyà flè nùbé < vón o. Ènyè yí nyi kélékélè kidé kpɔtikpɔtia,¹⁸ Ènyè yí nyi àməkè lə agbə, ɳkúkpó vayí vɔa ɳlágba sényi mavɔ mə ! Èkú kidé əkúxówó séeé cávi lə asinyà¹⁹ Na ɳrɔn ànuké əkpó, kide ènú kélè kidé kə kavá vāáá.²⁰ Kélè nyi ànyɔ wáwrá kùdé-wrètì ámàdréawó kə əkpó lè tiinlòdùnú məá, kidé akákati ámàdré kə lə nyi ciká wóá: wrètiví ámàdréawó yí lè nò Mawuŋjədótawo tòxó le ehà ámàdréao mə, akákati ámàdréá ó lè nò ehà ámà dréá ó tòxó.>

Chapter 2

Chapter 3

¹ Nrón didá Mawu-éñèdótó kélè nyí Efeso hámà, àmèkè lé wètriví ámàdréawó dé yélo dùnú mèà yé nyò wó kə. ² Àmèkè lèzòn lè akákàtí ámàdréawó kè nyí cílká lè nùbé: "nyá ènukè èwàà, tòjdó kidé tò gbàgbá jèjè lè brouw wòwò mè. Nyá mā ñlè ron ná àmè kélè wònwù bàdàwó o. Nyámá èkpó gomé nà àmè kèwò lè xovi bè yé wó nyí àmèdódó wó voa wónii o. ³ Èkpówómè vixotá í wónyi. ⁴ Nyá mā lè tòóbrèwù wòwò mè àtòònúmè yitóxaxá mw sugbò le tiñjò tā i ñnú ñtikò nèò o. ⁵ Voa kpó ènukè ñ káawò kidéwó, àgbé tòò rònròn ñkòtjàdé. ⁶ Doànjù ci àyéjèn lèr trójimè nà na nò sigbà èlè kélé kélé. Né ñtró lè dekiwo məa yé í ána bé maá vá dé tòó-kákàtía lè yé tòhó. ⁷ Ganàmè xótòn à miadé desi tòógbènònò nyòngbi à: ñdasidé ènù vòin kè Nikolayi tòwò lè wòà jío, ènukè ñcá ñdasí dejí o. ⁸ Àmèkè ètò sénú lè nòá ná dòotó ènukè gbongbòn a lè nù ná hámà. Àmèkè á dujiá maá ná èmòbá bá ná du agbatí kélè Mawu á Paradiso mèà">> ⁹ Nrón didá Mqwuñedótó kélè nyí Simiri hámà bē << Àmè kè nyí ñkòtò kidé ñgbètjà lè nubé, àmèkè kúkpó i gba trógbògbèa. ¹⁰ Nyá tòóxàxawó kidá tòyàdùndù wó (Voa hotónò i ènyi), nyá ámèñugbrétowó kewó lè nubé yé wó nyi Yudatowó (Voa wón nyi i o, kèwò nyi Satana yé hámàtowó). ¹¹ Ká vón xaxá kélè nòtè kpówòa o. kpó, àmèbàdà sògbè dè bé yéálé àmè do óo le miama i sejné gakpámè. Wóá dómikpó i miá tó xaxá mè nè ñkòkè amèwó. Mi nyi ènudòdó wòtò kékà séyi èkumè i ènyà maaná mì agbà fiò kúkú. ¹² Àmèkè atósènú lè nòá nqse ènyà kà gbongbòn a lè nù ná haámà à ó. Àmèkè ádujia kápó xaxá kélè nyí èkú èvèatòá o.>> ¹³ Nrón didá Mawu éñèdótó kélè nyí Perigamè á hámàbá bē:< kálè èwídádà ènùvæa lè nù bē." ¹⁴ Nyá fi ènònèà, nèánà yí Satana yé fiòzikpiù lè. Voa èkpòtò lè tiñkòdé, i nyá bá tòó xòsè kà èdódé èjinyà à ñgbèdè o, lè ñkòkè kálè nyí anjikpási tiín nukpòtòhó cá, tiín àmèdòdó kà wó wù lè miàmà, Néé nà yí Satana lè. ¹⁵ Ganàmèà, ènyògbégbé dekawó lè nà máwó nèwó: Amèwó lè asiwò i lè miàmà kà wó xò Balami yé séwó ji sè, kálè kprá Baléki bá ná dà èkpé kálè nyí nukrikpé déñkò ná Izrayeli viwó, Ganàmè dò ná wóátéñú dú vòsá nùdùndù kà wó séj sàvò ná wó vòdúo i wóá teñ cò wódé kiwó ná dòndón màjämàjè o. ¹⁶ Nènèkéyí, àmèwó hágbèlè miàdòmè i xò Nikolayi yé séwó ji sè siññú á nà. ¹⁷ Trójimè xótò! Nyúñ náo ñgbònò lè màdidi mè, i ñka vá wò ahua kídé ò kídé èwí kà ádò lè tií nù mè à. ¹⁸ Àmèkè atósènú lè nòá nádòtò ènyà kà gbongbòn à lè nù ná haámàwó amèkè ádujrá, maacó nùdùndù kà wóyóná bé mána kè ñsé wúráséa kídé èkpé ayefutafútá këjíwò ñkrón ñkóyéyéa kà àmèdékin nyá o, nágbe àmèkè wó còe ná dèdøyi ányéè.>> ¹⁹ Nrón didi Mawu eñèdotó kálè Tiatire a:<< Mawuví á nyòwó kə, kà yéj kúvíwó lè sigbà èzo kálè xò kídé adàn ènà, yé fòwó cá lè sigbà gajen kè wódè lè zoma ènà. ²⁰ Nyá tòó dòwó, tòò rònròn tòó xòsè, tòó dó kídé tòó gbàgbá jàjò. Nyábabá tòó dòwó əgbàtò à éwú ñkò tò à. ²¹ Ganàmèà, ñlè gbé ènú ilawo nà o, èlè xédé nyòrùn zəzabélijì kà núná bá yé nyí ènyòndéto. Tó yé nù kpkapràwó mèà, ébrènè tui dòcòvìwó dè dòndòn màjè màjè mè i wòlè dù voduwó vòs. ²² Ncám gamè sugbò i séj néè bá ná tró lè yé jímè voa ñlè dèè àmè dékí còcò ná dékín kà ána bá atró jímè cò dòndòn màjè màjè wó mè o. ²³ Kpó, maacóe yi séj danjkpuidé doléle bájí i àmèkèwó lè dón kídé à wóá, maacówó séj dé xaxá gánngán mè, nágbeatrí jímè cò ènukè i lèwò àmè gbòhoyí maá sànjkò. ²⁴ Maá wù əviawo sééé, i haámà à wó sééé ányábá ènyà i nyí àmèkè kpóná èjimè kídé súsúmè. Maadó yétoxó ná àmèsíamè tó yé dòwòwó wó mè. ²⁵ Voa ná mià àmèkòtiawó lè Tiatire a, kídé àmè kàwó sééé ñkprò yé nù kpkapràdó o, wónnyá ènukè àmè do ó nà lè yóbá ènuyido lè Satana mèà miàwó i ñlè núná bē:<< ñkà cò agban bu dé i séj dé miàjio >> ²⁶ lè hònómè dësíadè mèà, èjè bá miá nòtè sínssí, káké vá ná tiín vavà. ²⁷ Né àmèkè dujiá i wò ènukè ñwòwó káké yi nùwuwúá, maanéè ñusín dé əduwo sééé ji. ²⁸ Ádufiò déwójí kídé atizòti garitò. agbànwó wríwíri sigbà nè wógbàn nè èkózé ènà. ²⁹ Sigbènà ñxòè cò tiín dada gbo ənè á, ñca maà cò ñdínwrètiví séj nèén. ³⁰ Àmèkè atósènú lè síá nase ènyà kà gbongbòn a lè nù ná haámà wóá.>>

Chapter 3

¹ <<Nrón qídá Mawu-éñèdátó kálè nyí saridési hámà á : Àmèkè lè gbongbòn mawutò ámàdréá wó xíqé wrètiví mawutò ámàdréá wó dé asiyá yé nyòwó kə>> Nyá tòó dòwó, èxòñjò bá èlègbé vøa èkú. ² Fón lè qeèxiwò mè nà naqðñusén ènú xpòtiawó kewó lè exumjí dè ñfiajwó qóbá nyèñkpó tòódó wòwò bá ènyá lè tiín mawu éñkúví mèo. ³ Yé yí qí, na qòñù ènukè èxjyí sèèà séj dé èdòwòwó mè ná nawòdjeji. Voa ná ñfón cò tòó áròndón à mèo, maá sigbà fràfitò èná, i ñka nyá gaxoxo xejí ñgbònò agbòwó o. ⁴ Voa ámè qékawó ñkò lè asiwò kewò ñsugbò o, lè sariqesí kewò ñxoqí wó wùwò o. Wóázòn xídènè, wóádò àwù əyè fútáfútá, ènukèqá ájè ná wò. ⁵ Àmèkè áqù jùà wóá àwù-ayéa ná ñyèñxa tútú yéñxó gbaqé lè agbè wómà mèo, maá xònù cò yéñxòñjú lè timdàdà xíqé mawu-éñèdótowó ñkò. ⁶ Àmèkè ètò sénú lè siá násè ènýò xò gbongbòn a lè nù ná hámàwó >> ⁷ << ñrón qídá Filaqélífi hámà: Àmè kálè kókó i nyí àmèdòdó, yé nyòwó kə yé sì Ðàvídí cávriwò lè Éhùnè i àmèdékèn ñtèntúmèeo; Ëtunéè àmèdékèn ñtè húnè o. ⁸ Nyá tòó dòwó; kpó, ñhú əhòn dèñkò ná wò kə amèdékén ñkatén túi o. ñ nyá bá ñusín hòqékà ñqéyái lè àsìwò vøa, èdòdotó tiín nyòwó i ñgbà tiúnñ kó dé o. ⁹ Kpó, àmèkàwò nyí sàtana hámàtowó, i wó ná ná bá yéwò ñ nyio wó lè xòvijì. Maaná i wó á vá jékrò nádò i wóányee bá ñròn wò. ¹⁰ Dóbé èlè tiín qòdò mè dé asiyá lè jibgògbò brewumá, ñca maà kpò tòtòtà lè qodókpo xà kavà vò xixéa sééé jía ènukèdá wò ka dò xixéa mè, tòwó sééé kpó. ¹¹ Ngbònò ñkià nòtè nyòngbi bá àmèdè ñxá vò xò tòó fiò kúkú á o. ¹² Àmèkè ádujia maán i aá zu sótí lè tiín mawu exòmè i aánò nyòngbi nèénà i ñkagbèdò lè nèén à gbaqé o. Maá ñrón tiín mawu éñkó dé ènyú xíqé ñkò kélè nyí tiín mawu tò à ènyá (Yérúsalémi yéyé kə lè qí jí lè tiín mawu gbó), kíqé tiúnñ kó yáyé á. ¹³ Àmèkè atósènú lè siá násè ènyòkè gbongbònna lè nu ná haámáá wó. ¹⁴ Nrón díqá hámà kélè nyí lao disé << Bé ènukènyí acé aké, dasésítò adodómè xíqé xaxadéjí àmèkè lè dù fiò dé Mawu éní wòwò wó jí sééé á>>. ¹⁵ Nyá tòódówó, ñfáoo i nénaké ñxò zo o tiín jíji yí nyibé na xòzo aló na fá! ¹⁶ Vøa kà èlègbàbròá ñxòzo aló fácá o; ñ jí bá mátruwò kónñgì cò tiín núma. ¹⁷ Ñnúná bá; << hotónò i ñ nyí ñjbò énú ñjàmásí sugbò wó qé ná ñqékinyà ènúdékéen ñhiánjè o>> Vøa ñnyábabá tòó nù dùàdønu aa; ènyí àyà qútò ñkugbàngbàntò, kíqé àmèkè lè ámàámà i ènyí. ¹⁸ Dotó tiín ènyòkprámè; vò xré cílká kà wò xró kídé əzoa ná trözù hotónò

Chapter 4

kídé áwù əyè fútáfútá kàlè dà zoa ná ηkává cí ámáàmá ná wó à và kpó tòóñkpò xó o. Na xrà àmì í siqé tòóñkúrító ná natéñú kpóñùnù nyóñgbì.¹⁹ Nkpáná ènù ígbà qínéá sá ná amákewo sáéé ηrón à sigbèná ijé bá waa ná agbè dò yéyídó na kpó qeékíwò jí nyɔñgbì ná na tró jíma.²⁰ kpó ijé əhòn a gboqé í lè xòdèé ná àmè dé sè tií gbè í hùñj -àà maà dó yé xómè i dù ná kídé i yéca à dúnú kidén^{21 22} Amèkà adújiá, maá nee mó bá ná kàn rèn dé tií kpá qékámè lè tñi fiò dùxó sigbè ná nyé ca ηdujì i lè tiín Dàdá-éldòqùnùmè lè yéfiò dùxó á èná. Amèkà atosénú lè nòà ná sè ənyòkà gboqngbón à lè núná haámàa>>

Chapter 4

¹ Lè inàwó ηgbéà, lè tiín ná kpókpó mèà ηkpó əhòn qeká hùn dà jií ηkòrídé. Egbè ηkòtò kèñsèà lè xò nùú-ηu sìgbè əkpèn kà wósén jinéha èná bá. << Ríá ejí vá lèlè ná má díisá ènù xé ka vá jò lè ənú inà ò ηgbéá>>. ² Èká əkáá, ηdógbongbón mè i ηkpó Fiòzikpùi qeká lè jinjorí xié ámàdéká kà kànrèn déjí déá. ³ Amèkà kànrèn qéá qí əkpé kà wó yó ná bá yaskpis kídé sandis a èná Anyiñhón qeká xòxrà fiòzikpùià. Ányii hòn a góto lè sìgbè əkpé kà wóyóná bá simaragd-kpé èná. ⁴ Zikpui èwì vøènè i xòxrá fi'ozikpùià i amègán cíci èwì-vçò èná kànrèrú qé wó jí wódó áwú-əyèwó kídé fiòkukú cíkatò lè tá náwó. ⁵ Cò fiòzikpùià ηkò à cí kàzowò kídá əgbadíqiwò kídá əcídègbawò kañndé gbán ámàdré lè sisidé lè əfiò zikpùià ηkò kanj dégbán wò lè nyí mawu-égbongbó ámàdréawó. ⁶ I atò gángán kà wóyó ná bá axùà lè fiòzikpùiàñxò axùà mè cí kò cékécéké sìgbè kristalo èná. Lè əfiòzikpùiaà dòñdòmè sénjoxráé väyìà ènú agbæagbè ámànè dékawó nàéñà i ènú-agbæagbè ámè ná dékawó nàé na i ηkúvi sugbò lèñkò kídé ηgbè náwo. ⁷ Ènú agbæagbè ηkòtò lè sìgbè janjtá èná Èvøatá lè sìgbè ámègchè tòt, èná Èvøa tò à lè sìgbè lè lè cù èná ənøatá lè sìgbè xévi kà wóyó ná bá Əhòn i lè zò lè àyàmè èná. ⁸ Ènú agbæagbè ámànèàwo sééé dó áwà ámàdín ámàdón i àwàwò ηkò kídé ηgbé à ənkúvíwó qedei wó nyí; i wó lè nú né əzàn kídé nyidí bá << kókó, kókó, kókó i lè nyí axótò mia mawu, amèkà nè ráyi, xèlè əñfià i kavà vâà>>. ⁹ Gadé kpúkpùiqè kà ənù agbæagbèwo cò ná kpènkpèn mè bubu xíde akpédádá sénjle ná amèkà kànrèn dé fiòzikpùiji amèkà lè agbè yì mavø mavø mèà. ¹⁰ I amècici èwìvçò-èná àwó jèná əkrò dóná tå-əgu ná amèkà kànrèn dé fiòzikpùi jí á. I wó dáná tágudàñkò àmò kè yè agbè sèyì mavø mavø mè i wó cóná wó fiòkukuwó sénjánè qé Èfiòzikpùià yé ηkò i núná bá. ¹¹ << Míá axótó kídé míá Mawu i jà bá nùxò kpèkpèmè, bubu kídé ηúsín Ènúxèdóá áwó ènúwó sééé i tò tòó nònrón nù mèà áwòwó i wólà agbè>>

Chapter 5

¹ I ηkpó ámèkà kànrèn qé fiòzikpùi jí à èlò qùnùmèà wòmà déká kè wó ənùnú qémè kídé əkóng óá wónjròè dé émè-émè kídé ənéngbí. I wó tré-ənù kídé ènútrénú ámàdréá lè ésí. ² I ηkpó Mawu-éñjèdóto sseññú déká kèlè dónè kídé əgbè sínñú << Méen i jà bá ná hù wómà náadé énútrénú ó da máa?>> ³ Amàdékìn, əlè jinjkòrí ənyigbánjí aló ənyigbántùmè, ədóñjúsín i áhù wómà əgbèdò o. ⁴ Nfan avinsugbò ənúkèdójá wòñkpó ámè kè jà áhù wómà aló i hrèn o. ⁵ Vca lè tógbúicìawó dómètò qéká xònyà i lè nùj bá << ká fanvin o! kpó, janjtá kè cí yúqà xómè mèà i lè nyí Dàvídi ye gùnù káá əduji. Éjè bá ná hù wómà i qé ènútrénú ámàdréawó dà>> ⁶ Lè Fiòzikpùià jà dòñdòmè kídé ènú agbæagbè ámàdréawó, i lè tógbúicìci wódòñdòmèà əlè kpó ərigbò qéká kè lè nèéñà qé: sìgbè wówù èná. I əzo ámàdré lèsí kídé ənkúví àdrè kè wòlè wóyí Mawu-égbongbón ámàdré kàwó wódò qíqá xixáamè. ⁷ I ivà xòwómà lè amèkà kànrèn dé fiòzikpùià ènúqúsí mè. ⁸ Kè àringbòá xò wómà èná agbè agbè ámànèà wò kídé tógbúicici èwùñvòñà à wó détágùnà aríngbò á wó sééé wólà sàñkú kídé kófù cíxátò i rinfiqjéqé kélè nyí amèkjkò wó qèxòxò. ⁹ Wólà qéká: << àwò i jà bá naxò wómà i qé ènútrénúawó qá, ənúkèdójá wó wùwò výi i ècò tòò hù i sénj xrèmí cí xómè əsésiaqèmè əgbæovovowó əduqəsiaqè kídé əduganngàn wó sééé. ¹⁰ I áwòwó fiòwó kídé vcsátowó ná Mawu édówó, I wó qufiò dé ənyigbaji ənyigbají. ¹¹ I əkpó i sè mawuñjèdóto sugbo wó gbé kídé ənúagbæagbæawò kídá tógbúicícia wó wó hèhrèmè lè nyí káwùù bratón tòxó ámàwó kídé kàwùùbratón wo bratón. ¹² Wólènú kídé gba sínssín bá: << aríngbò kè wó wù à i jà na Ègàn nyínyi ənùnòàmèstí núnýá ənúñ bubu kpèkpèmè kafukáfú>> ¹³ I əsé ənúwòwó əsésiaqè kèlè jinjkòriá ənyigbá ənyigbántùmè axùmè (kídé ənúqésiaqè kèlè wómèà wómèà) lè nùbá: << kafukáfú bubu kpèkpèmè kídé acèkpàkpà ná amè ná lè əfiòzikpùià kídé àringbòà tò sèyì mavømá.>> ¹⁴ Ènú agbè agbè ànàà wó lè ná bá:>> I tógbúiá wo détágù lè súbóé

Chapter 6

¹ Əlè kpó xè Àringbóá lè tú kànnàkànnà ámàdvéawó dòmètòqéká i əsé cò ənù agbæagbè ámànèàwò dòmètò qéká dóaxá sínssín sìgbè əci gánñgán lè dègbà èná bá << vâa>> ² Lè Tiín nùkpòxpòvò mèà əscòpò kpòsò əya qèscà. Amèscè rià əjìdèá lè ascprò sédé fiòscükú kè wósén náé. Édó sìgbè jíidú lè èná ná até ənú á qu jí. ³ Kè Àringbòví á tú kànnàkànnà əvøtò á ènú a gbæagbè əvøatò lè nù bá:>> ⁴ I kpòsò biábia bú gbàdò adán lè yéñkúvímè, wó ná ənùsén ámànè kànrèn dé jíá bá náqè ənútífájí xixéamè bá yé díká náwú wó dékíwó i wó cí əwúl gánñgán déna née. ⁵ Kè Àringbòví á tú kànnàkànnà ətòñ-àtò əsé ənù agbè a gbè ətòñ à tò élènùbá << vâa>> I əkpó kpòsò əyucíqicidí ámèkà riá ejìa, lè jijènù, dé yé lè wò mè. ⁶ Əsé əgbædidi kà lè qí sìgbè agbætò tò amè lè ènú agbæagbæwó dòñdòmè i lè nù bá << ənùnù kè wóyónà bá bælè á ná xò əhó nyɔñgbí ná ənù ənù ənù agbæ agbæ èná à tò. ⁸ Lè ná bá: << vâa>> i əkpó kpòsò canpálè cí qéká Ámèkà riá ejíqé átò bá ənú kídé əkù àxò kpèrèqèdò wò náé acèkpàxpà dé ənyigbá má má ənèatò jí bá nawú amè wò kídé əwí. FiFéwò ədølèlè ó niqè əgbæmè ràn wò wò ənù se ná. ⁹ Kè Aringbòvía tu kanna kanna atçon a tçá əñxpò Mawu-evcsanu quxo egçmè amènèwo wowuwo expòri wowuwo lè Mawu əvcsanu quxo egçmè amènèwo wowuwo-expòri wowuwo lè Mawu ənyo nunu kide ənu toxo kè wonpo

Chapter 7

i nu nə o a ta.¹⁰ É dá àhà bé: vá sénđé gákəèməyí njúsénwó sééé tɔ Àdòdòtò á dókojó anyígbántjwó nə ábíónrjòn miāhu à dókojó anyígbántjwó nə ábíónrjòn mía hu máa?¹¹ Wo domə aməsiámə xɔ awu yéé í wó nú nénwó ná xoësɔ hɔdékà nə wò hádòwɔtjwò wò nñví nyòrun nə wò hádòwɔtjwò nə wò jé bé wóá wu sigbə míawó cá ènə à hähre ná su.¹² Kə Arigbó á tú kannakanna ámadén-á ñnpò anyígbán húhú sùgbø.¹³ Nyidɔn tròzu-àzubru kékà yí brásigbəmē wretí cá tròzu jéen̄ sigbenà èhù ènə. Wretivikə lə jí géjen vá anyígbán sigbe átí ka wòyònà bé fònykúécén cén mađimad génèjen nə aya lə xoa ènə.¹⁴ Jíñkorí ñrjòn dàækia sigbənà wóñrjòn wéma ènə àtò qàsíàdqe kídqé àxukpójí dɔn wóqékiwó yí cō wó tohó.¹⁵ Gàna mədqó á anyígbánjí Fiçwò aməñkútawó ávánjñonjtjwó, hótñnwó njusíntjwó aməxəxrə dàsíàdqe níqé àbròdàvi qàsíàdqe wóá wúrá wó qéviwó dé àdògànq gánwómè kidé èkpé do gánngán wó mə le àtòwòjí.¹⁶ Í wó lə nù nə àtò vìqdqe àgàdó á wó bë: << mí gé jen dé mía jí! cō mí wúrá aməkə kanren qé Fiçkprøvi jíá ñnúrá, kídqé Aríngbòvíá-xoməfíén mə.¹⁷ Ènúnə qàá wóñne gánngán ka wóá séj wó xomə fién á vâqđó. Mee átéñjú nòtē dé énu máa?>>

Chapter 7

¹ Lə ñna ñgbəà ñkpò Mawu éñedótò ámənə wó jàte dé anyígbá jógóe amənəawó jí í wólé anyígbájí éyaxoxo toxó ènəawó dé àsí qé bé ayadékén ñká gbəxø qé anyígbán àxú híqé àtiwò jí ó.² Ñkpò Mawu éñedótò bú hehe do cō ñyi ñqñ-dóxó , í le Mawu àgbàagbà yé wóma kə iséj dé nə jèsi aməa déasí i i lə dò áxá qíqa Mawu éñedótò amənə a wó ke wó wó qe mò nə bē wóá wó ənúbada anyígbánvidé àxu.³ Minjkà wó ənùdada xídqé anyígbá àxu àlo àtiqé ò kéké vásindé gákemə kə wó á dé jèsi Mawu èmə cáncán wó ngónu>>⁴ Wó dífsá amə kewó wóldé jèsi wóñgówó nu a séj dífsáj amá 144000 í wó dé jèsi. cō izraeli èxómə qésíá qe mə.⁵ Lə Yuða xoməa wódé jèsi amə braà tòn wúívà rubenə-xoməa wó dé jèsi amə braätòn wúívà, gádjə xoməa wódé jèsi amə braätòn wúívà.⁶ Azeri- xoməa wódé jèsi amə braätòn wùùlə naftati-xoməa wó dé jèsi amə braätòn wùùlə, manasə- xoməa wó dé jèsi amə braätòn wúívà.⁷ Siményoni xomə məa wó dé jèsi amə braätòn wúívà. Levi- xomə məa wó dé jèsi amə braätòn wúívà izaka əxomə məa wó dé jèsi amə braà tòn wúívà.⁸ Zebu lòoñ-xóməa wó dé jèsi amə braá tòn wúívà yósé fú - əxoməa wó dé jèsi amə braätòn wúívà. Bènyamí-əxoməa wode jèsi amə braätòn wúívà.⁹ Lə ínanjbəá ñkp ò amə sùgbø dékawò kə amədá ñká téñj hróó cō Dúkò vò vò wo mə. xomə vó vó wo mə, à dù wò sééé mə kídqé ègbə wó sééé mə, Í wó nòtē qé fio zikpuia ñká kidé Aríngbøa ñhø. wó dō awuyéwó í lə àdebayawó de wo lwo mə.¹⁰ Í wo do axa síi de << qədəkprøxpø lə nyi mia Mawu kə kan nen de ye kiçzikpuia jia kiđe Aríngbø a tɔ>>¹¹ Mawu- éñedótowó xoxrā Fiç zikpu dē sééé, Kídqé amə cici awó kídqé ənu àgbə àgbə ámənəa wó wó qéta àgú qe Fiçzikpuia éñkø, í wó xođə nə Mawu.¹² Í lə nù bē: << Á ce káfukáfú ñtixø, Áqàñjù, ànkpedádá búbú dòñqđò kídqé njusín wóá séj ná míá Mawu séyí màvò mə Áce>>.¹³ Í aməcici a wo domətò déká lə bíjñə sə bē: << mé yi nyí amənē dō awuyé a wo mə, Fí wó cō?>> Njle qoənju nèe bē: << tñin -xótó əwo yi nyéé >>¹⁴ Í flə nññjə bē: << woí í nyí amə kəwó do cō xá xá gángánmə. I wó nyá wó wuwo kídqé . Arinybóví-əhu yéyíná bē wó wu wo fun tí tí tí.¹⁵ Yéyíđøyí , wólə Mawu -éfíozinpuia éñkø í lə sú bóé ñkəkə ní qé ézan lə yéxə amə. amənə kanren de éfíozikpuia jíá étu yéxə dé wó domə.¹⁶ FiFé ñnà lē wó à ló éciko áwu wó gbáqé ò nyidɔn cá ñkágba quwò àló zózó qèkén ñkágba léwó gbède.¹⁷ Ènukədɔà Aríngbø kələ èfíoduxó á doñdoməa ányí ányí wó nprɔtó ákprøwó í séj yí ècijoxó xe le nyí àgbəcì à. I Mawu átutù adà cì áqà cì qàsíàdqe lə wóñkúví mə >>

Chapter 8

¹ Kə Arín gbòvíá tú kannakanna a dréátjá í èdádó sééé kéké nə gákoxo màmà mə lə jíñ kori.² Í ñkpò Mawu éñedótò ámadré í wo nòtē qé Mawu éñkø í wócò èkpén ámadré nèwò.³ Mawu éñedótò dénà cá vá ilé ríñfin àgò kele nyí siná qède dé àsí vá í nòtē dé ríñfin èvəsàxò i wó cò ríñfin sùgbø i séñjə née náatérjú séñjukpédé amə kókowó dəxoxo njú naà séñjú daqé siká èvəsáxó kele èfio zikpuái aá ñkø.⁴ Ríñfin èzuzoña kídqé xòsétjwó dəxoxo lə do cō Mawu éñedótò á simə í lə yí Mawxu éñkø.⁵ Mawu éñedótò cò ríñrín éñoái qe àzò dəc co Mawu èvəsáxó inaáj gbeá écōé íséñjə dànnjnkpuin dé anyígbájí náatérjú séñjukpédé amə kókowó dəxoxo njú naà séñjú daqé siká èvəsáxó kele èfio zinpuia ñkø.⁶ Mawu éñedótò ámadréawó kə wó sí èkpén ámadréla wó lə jradò nə wóá kú èkpén a wó. Mawu éñedótò kélékélétja kú èkpén a i ècikpé kidé ázó báká kídqé èhú kón wò.⁷ Í wó séj dànnjpkin dé anyígbájí bë anyigban émàmá toxó ámàtòn kídqé àtítwó màmá toxó àtòn a tò bizò bë àgbəmùmù wó ná bizò sééé.⁸ Mawu éñedótò èvətätò scù yé kpen í ənúdéká ke le sigbə àtóngánngán déká kələ bizò ènəí séñjə dànnjpkin dé àxumə.⁹ À xu èmàmá toxó àtòn-atò tròzu èhù í ənù àgbəàgbə sce wo lə àxu a məa toxó àtòn-a tò à wo kù sééé í àtjihúwó toxo àtòn a tò gbo.¹⁰ Mawu éñedótò àtòn a tò scù yé kpen í wrétiwi gánjñgán déká kele bí sigbə àkakatí ènə á géjen oó diñkorí í vá jé àtowó màmá toxó ámàtòn a tò mə. kídqé èci jí xó w ó.¹¹ Wrétiwi ànnò yí wó yò nə bë Abisántó ècia èmáná toxó amətòn trò zu Ábisántó. kə aməwó lə nu èci vévé á wó kú sùgbø lə àbisántó èvəvéná ta.¹² Mawu éñedótò ènəatò a kú yé kpen á í wó xo yidɔn wreti uidé wrétiwiwo wo ma má toxó àtòn-atò ná dō èzubru yí ñnà étoxó ètɔa- atò kidé èzan ñsc gbo di.¹³ Ñkpò brazii dèkà kele za lə jí ñkorí í lə dō à xà sínssín : << bà bà, bábabá nə anyígbán jítòwó lə Mawu éñedótò ámàtòn ke kpɔtɔa wó lə ənúkə ávuádo cō wókpen kú kú á wó məa ta.

Chapter 9

¹ I mawu ébedótó àtón-átó kú yé kpen-a iñkpó wrtivi déuà kə géjen cō jíñneí và anyibá jí, í wó cō dótò niqé àgádó gànbg àn-càvi séñjə née.² Í ihu àgàdagàn yé dòtò i àzògànngàn dékà le do còdòdà mə sigbə nə èkpòzo gànngàn déká ènə àzò kele do cò dòtò məa na kònà ny idɔn kidá aya xoxo wé tròzu àyú cidicidí.³ Lə àzò məa tumitumi wò de cò èmá và anyibájí i wó njusin-ó sigbá ahuañ wó njús in èná.⁴ Wóýde mó nñwò bë nñàoawo ənù bada kide àgb wó amakawo àló ayiwo-òò na wó

Chapter 10

badà kidé amə gbèls ke wò njù mawu-ejesi ýle ànu nè ó.⁵ Wó ñdemó nàwó bé woà wu aməna mò vñnadèvè seeé néwò kéké ná wrt amétón vééesa ànɔ ivéà neneyi wò àhuan tiin nə-àmə ne wréti amatò tin wó vñvésesea ànɔ nò.⁶ le ñkeke nawo məa aməwo àjì èi kù i wónka kpoe ò ékù àjròwo kéké vñà àsi le wògbó.⁷ Tumitümia wò lə sigbə èsñwo-hacaco hácoco ké wó cō ənudeka wo i séñkuvi wó lé sigbə né amegbétò ñkùviwo lé siigbə né amegbétò ñkùvi enà.⁸ Édà nelàta né wò à le sigben ná jíntàmeto enà.⁹ wà do àkctàkp nù kele sigbe gáupòxò nu ené né wole zoa wòwa-égbodidi le sigbe ahua-hù gangàn ne wòsídú yi nò àhuàgbéji əná.¹⁰ Í wó sigé lə sigbə né ahuan tɔ ənà lə wò sibé à wo méa wó nànjù sin wo bé woà anràtò.

¹¹ Agàdogàgnà kidé tyiyi yé ñedotò le nəwò yéñkò lə hebriəməa lə nyi abandón kidé apolinyó lə gélékétr mə.¹² Ífuwɔ amə kélékéta vayi. kpò le inawòñgbéa əfumcame àmē vè le ñko gbɔnɔ¹³ Mawu-éñedotò aden-àtò vù yé kpn- i ñse gbé didi dekà cō sika évɔsaxòézo àmənəa wo le mawu-éyuo.¹⁴ Égb à le nu né mawu-éyedotò adàn-àtò kē lá mawu-éñedotò àmənə a wò woyónè bë əfrati à de.¹⁵ Mawu-éñedotò àmənəa wó wojradé dé ná gáxòxò, ñkene kidé áxolàmə wò gbewò dëbé wòà sáñcrons aməme-àmàmà dá toxò àmə tɔn- ato sééé.¹⁶ Í sɔjá we rià èsñwòjia wé héhremé lə nyi kawui bratɔn toxò àmòvà, dsə wó hehre mə.¹⁷ Ñkpò ñsɔwò kide amə kē le jià wo lə tiin dədedisà ñkpò amə wò kpóxòn à ànà bñɔci ilə fiti kide cakpalà cō wò numə kùdè à ñzòkide zókpé le do co wo numə.¹⁸ Í wò aməme manà toxo amətɔn kidé fuwɔamə àmétɔn-awò ne wó lə nyi ézó àzò vùdé zóupé kele do co ,mò numəa.¹⁹ Ènùadá ñsɔà wónumə kidé wosigéwomə, dòbé wò cō né wo ta isénjá dónà àbi aməwo.²⁰ I amə kpɔtiàwò we c' àgbé yi ñcuwɔa məa ñtéwu wòà wontrójiná co wò- asinudɔwɔa wò mə ò. Bé wsásubó gbón vɔiwo sika-regba wò ñté zɔn-nə ò.²¹ Wontró có woħrɔndomó wé bó wɔwɔmə vúdè matelé gbenɔnɔ vúdè amətrɔtoməwó ò.

Chapter 10

¹ Ñkpò Mawu éyedotó sínnyú qéká i lə di cō jíñkorí, i àkpókpò wò kódé dé, i anyíñhɔn tródqé yé tá qé yéñkúví lə sigbə nyidɔn ənə í yé fñwó lə sigbe àzò-sóñtwó əná.² Élé wómá ví qéká ne wóhu qéá qé yé lə wó mə, i cí yé qusímə fɔ ñsénjé dé àxumə í yé miñ fɔa qé anyígbá jí.³ I ñqò-àxà, à sínñ sigbə jàntá lə wñàdan əná ke ido-àxà, ècidiegbbé ámadréawó qe wógbewó do.⁴ Ke ècidiegbbé ámadréawó qe wógbewó njí jìn koñ fl̄ nù bé: "lèø ənyɔwáwrá kə ècidegbé ámadréawó wó nùá dé ká ñrɔwó ò."⁵ Mawa éñedotó ke ñkpóá énòtē dé àxu kídé anyígbají i qó ý lə qunú dé jíñkorí.⁶ Í ita nù lə aməkələ àgbé cō māvɔmə sé séyi māvɔ məa, aməkə wɔ jíñkorí kídé ənú kewó sééé ləmə a anyígbá kide ənú kewó sééé ləməa. àxu kídé ənúkewó sééé lə məa í Mawu-éñedotó nù bé: "gàmà ñkà gba le ò.⁷ Vòà ñkəkə kají mawu-éñedotó ámaqdàr átò ákú wó kpn-a. MAwū-ényo wówrá wó wó ákpó àməvává sígbonà ənyɔnyéá nùi dē ná, yé dówlawó kewó nyí nyɔnùdétswó á əná.⁸ ðgbé kə ñse cō jíñkorí á għalə núnjeké bé: "yñi cō wóma kə wó hu qé i le aljəmə né mawu-éye qđotó ke nòtē dé àxu kídé anyígbáñjá."⁹ Xótɔn-a ñyi mawu-éñedotóá á gbó i ñbíse bé ná nánjə wóma cükúvíá. Í inúñjə bé: "xò wó maa ná ñqui. Ávé-lə tɔ́xodo mə vñà lə tɔ́numəa, ávivíwú ənyíci"¹⁰ Nxo wóna cúnúvíá lə aljəmə nəa Mawu-éñedotóá i ñsénj du. Évivi sigħbəná ənyí ci ənà lə tiin numə kə ñqui jrɔá, tiin-xodo trózu vñvē sééé.¹¹ Xótɔn-a, aməqéká lə núnjə bé: "Éje bə nà gba tró núnjə qéke, cō qùkó vòvòvòwo njú, qùkówó, àgbəwo, kídé àfiwoñ u.

Chapter 11

¹ Wó cō àtikpró qéká sigbə woa señej jíjó ənú ənə isénjá nánjə bé: "má cō i jíjá Mawú-áxja kídé vòsáxóá cá nà máhré aməkə lə súb ləməa ó.² I mágbé xoxáa nu qé nyéñká jíjá ò ənúká dóá wó cō xixéa nu isénjá ná amə manyá Mawúwó. wóá gbidi èdñkɔkɔa kídé àfɔ għidqibidí káká ná wreti-hòokacivà.³ Māáná ñúsín titín qasédítò aməvə avai wóadó kotokúwu wó ná wóá tóñjú á núnjedé kéké ná àyo ámətɔn kídé wreti ámadén kídé ñkékə wúiñenyi"⁴ Yé dasédítò əláwó yí lə nyí ami tí áməvà á kídé ákakatí áməvàwó, kə nòtē qé anyígbají lə Mawu-àñkúməa.⁵ Né amədó wədòdó bá ye awa ənúbaq a kí qđewóá, àzò ádqcó wó numə i fñj wó futówó. Aməkə ájibá yeá wɔ ənúbaq a kídewó á, wóá wuwo əná.⁶ ðàséqdítɔi iláwóá wóá wó wñjúsín qé kə wóátáñjá sá tú jíñkorí á, bē áci kúdàká ñká lə gákamə ka wó lə núnjedé ylkɔa ò, i wówɔ ñúsín qé bé wóátáñjú tró àci zu ənù, qé bé wóátáñjú tró àci zu ənú, wóá tóñjú hà-èdqlə qđisiàq qə kə jrówá vá anyígbají għaqdàkprúkuiq qə kə jrówá á mə.⁷ Né wówɔ wó dasédidi-éqdá jařá, əran kə qo cō àgàdqo-gánnjgán məa áwɔ àhùa kídéwo. Áquwó jí iwuwo.⁸ Wókukú ánc èdñgħanġ gán-əxċxónu kə wóyóná lə lóqđómə bá sòdómí kídé jíjkpít, fi wó krán wó xótó qoá.⁹ Kéká nəññexha ámətɔn kídé àfán Amədòowó cō èdùnwó sééé kóta qəsiaq qəgħiex àgħiex qđukków á kpó wó kukúá i wónjermó nəwó bá wóádiwó o.¹⁰ Anyígbajítowó átayé nyónghin lə wónju, i wóðaqu àzan i wɔ ənúnañá dídá wó qékiwó dóbá Mawu-ənyɔnūqđetó èvà áwò döfu ná aməkəwó lə àgbé lə anyígbá jíá.¹¹ Vñá, lə ñkəkə ámətɔn kídé àfánngħebqéqħbè-ħayaxoxo qéká cō mawugħbá vá qđowwó mə i wófón i jèta qđ wófó aməvàwò jí vñvnóv gánnjgán qéká jə aməkə àkpó wó á¹² I wóá sə àgbé sínnyú déká cō jíñnorí álə núnawé bé: "Rià vá lə lá" Yí wó ría jíñkorí tó àkpókpò wo mə, lə wó fútówó ñkúma^{13 14} Lə gàxox-naməa anyígbá ahún hún i èdñkɔkɔa átotox māmà əwó átò á géjen. Ayigħáhinhún á áná bē ama kawuibràt ámadré kewó cí agħbà àdlinàcow kéké wó lə cō kpàkpəmà i sénj lə ná jíñkorí-ámawu. ðfuwɔamə èvàtò vayi nə. Kpó ðfuwɔamə eżetn- ató lə déjnə díd.¹⁵ Zèdqékà mawu-éñedotó ámadéa-tí kú yé kpn-a i àgbəgħanġgán gán qéká dí lə jíñkoí lə nù bé: xixéamə èfiquxdó trózu míaxótó séñyi-māvɔ māvɔ mə.¹⁶ Í tógbú cici əwuiw-ənə-awó kewó karen qđ wó fciżipuiwo jí lə mawu-éñjumá a wó jàkro de anyígbá mə, wó cō ñta tó gù i lə súb Mawu.¹⁷ Wó lə nù bé mídá àkpá néo, Áxótó Mawú ñusínwó sééetó amə kə "le" i nɔváyi ənúkədá áxč tó ñúsín gánnjgán i dù fi.¹⁸ Vñá dùkówó kájé ká de sí Mawúá wó wɔxoməfién vñá tóx xomə ffien va? Gà məa su ná wóádókojó ná aməkukúwó náa do yətoxó ná yé dəċċavwó kídé nyɔnudétswó Aməkəkowó kídé aməkə dábubù tó ñkówóá dèvivwó kídé aməcincinwó għam-às u xótɔn nəo bé, ná crón aməkəwó dàħnhə

Chapter 12

anyigban."¹⁹ Í wóhu Mawú-áxu lə njinkorí í wókpó Mawú-ənùbábrádáka lə yé xhamə. Kandégbán-àkókó ləmə;, kídé àcidégbàwo, ècikəzòwo anyígbán húhú í ècikpá gánngán wó ja.

Chapter 12

¹ Jèsi gànngán dáká do qé jinkorí: nyórun déká có nyidɔn í séndódé yi wretí lə yé foggomə qé; i fiokukú kə wretiví wívə lə njuá lə ta née.² Ófí éfú váyí í dó-àvijiji-énevə-səsa əxá.³ Yí jàsi bu gbə do dá jinkorí zèdèká əran qéká lə sigbə èdàn kə wóyóná bá èhòn-à əná yí wóyóné bá vòdrībà í ilə jèèn idó-èta ámadrá idó èzò ámewó, i fiokukú ámadrá la xá tawó jí.⁴ Ócó yá sigbə isénlj wratívítwò māmà tohó ámètɔn ékpá dáká kònjugbi vá anyígbá jí: i èdàn kə wólə yó bá vòdrībà va nòtə dé nyórú ká kàjiviá kídé sùsú bá yeá vúvú dèviá zèdèká ná ejivíá.⁵ Ójivíá dèviá nyí njucuví, kə àkprɔ dükówó kiqé gâtíkpɔ, wó có dèviá i sényi Mawugbó kídé yé fiokiwingbó.⁶ Í nyórua sí yi zògbəjí fi Mawu jradodé néean, gàna mədóá átéñ kpó èta kéké ná njekəké sákidaká alɔfán ámèvə kídé kakitakpo.⁷ Í àhùàjò lə jinkorí. Mawu énedotó kə wóyóná bá Miceli kídé yé Mawu-énejedótowó wó àhùà kídé èdàn kə wó lə yóbé vòdrībà à, i vòdrībà kídé yé dekprɔvíwó cá wó àhùà kídé wó.⁸ Vò vòdrībà jítá sénenjún ákpá àhùaji ó. Yé yí dó yí tohó njgbələ yé kídé yé dekprɔvíwó si la jinkorí ó.⁹ Vòdrībà ganngán, kə nyí èdán xóxó kenyí futó í wógbə yónen bá Sátanà aməkə lə brəxixá sééé á woco yé kídé yé dèkprɔvíwó sá danjkpín dá anyígbájí.¹⁰ Í nsa ègbèganngán dáká lə jinkorí: "xótɔn yí xónamə njusén kídá fiòduxó kələ nyí mián Mawutɔa vá dó, i nenénká yí yé Kristò yé cekpakpa cá vá ná ənukédjá aməkə có nén ənyo dánén mián nɔnvíwó njua wó nyéen, amen kə có nén nyɔn dá wónj ún èzan kídá njekəkə lə mián Mawu yé nkúvímən an.¹¹ Wó quwójí tó Anéngbóvíá yé humen kídé wó kúnuqədəwó, i wójnron wógbə kéké sáyi èkúmen ó.¹² Yé i dó i ayə nan lə te mí, sééé kə lə jinkoriá. Vò àbabá nen anyígbá kídá àxu ənukédjá futó dí vá míágbó è lə bijí súgbə ənukédjá gámèn njgbə le o.¹³ Kə vòdrībà và kpó bá wó nyán yə vá anyígbajíá ètò nyóru kə jí vi njucuví nyányá.¹⁴ Vò à wócs brázin yə bó gánngán ámèvə i sàna nyórua bá náà ténjú zonyi zògbəjí fi wó jra dó qé néen lələ fi wóá kpó jí lə nén gaxoxo dáká kídá gáxoxówó kida gáxoxo mámámen lələfi èdàn vòdrībà nkátéñ ava ó.¹⁵ Vòdrībà tú ci có yénumen sigbə ètò ənén éwəc kídé àdañjùn bá èci dódó nává láøyi.¹⁶ Vò anyígbán vá xó ná nyóruan, anyígbán kə yénu í nu èci kə èdqàn vòdrībàtú kódéá.¹⁷ Í èdàn vòdrībà jàdan dá nyóruan i yi bá yeá ve wó àhùà kídé yá jjimén kpɔtiawó, aməkəwó qóótó Mawu yə saá wó á i Yéesù yé qasédidimen dá àsí qé.¹⁸ Í vòdrībà ve jètə də áxu tó.

Chapter 13

¹ Inaqgbéá ñ kpó əran qéká lə do có àxumen èzò ámewó lə tèta néen kídé èta ámadrä lə si lə èzòàwòjá fiokukú amənwó lə wó ètä dàsíàdè jíá bùsú yéñkó lə wójí.² Êran la kənjkpɔa yə sigbə èkprɔ ənen, i yé fɔwó lə sigbə èhrat̄ ənén ənen, yé nu lə sigbə jàntá tó ənen. Vòdrībà có yéñunse neen, yə fiç zinkpin kídá yé cekpakpa gánngán i sá néen bá nán dù fió.³ Lə əranwó domen án yé bikpa lə qéká njún sigbə wó wuikpó váyí ənen. Vò àkú yé bikpa kə lə njún án ku. I anyíngbanjí nɔntowó sééé əranú wɔwɔ kpácawó i wó kpɔrɔ ərandó.⁴ Wó lə súbó vòdrībà ənukédjá ècó yé cekpakpa i sá nán əran an wó lə súbó əran cá i yi jí lə nū bá: "meén átējūn lə sigbə əran ənén mán?" "í mēen átējú wó àhùà kídá mán".⁵ Ècó ənukə èzùgbə ganngán wó doneñ kidá búsú nyɔnwóá sá nán əvan wóqəmən nee bá ná ténjú wó yé dò wréti hòoka cívə.⁶ Í əran kə yénu i lə nū búsú nyɔnwó də Mawu njú, i dòòhən yéñkó fi inçnen kida amə kə lə jikoriá.⁷ Wó sééé wó qəmən nen əran bá nánwó àhùà kídá xòsàtowó ná àduwójí. Ègbəxó njusén də èhannuwó sééé èdúwó, ègbəvovwó, kídá dükónwó.⁸ Anyígbajítowó sééé kəwó wónj njrɔ wónkjó dá wéman kələnyín aréngbó kə wówua yə àgbəwema mən, é có kéké xixá yé goməndókpá mənan wó súbóe.⁹ Né ètò sənú lə amədəsiá nán sééé.¹⁰ Nén aməndé jə nén lələqéá wóáládē nén aməndé jə bá wóá wui kídá kpacaá wóá wui kida kpaca. Yé idó i aməcxɔ kəwó có wó qékiwó sééé sá nán Mawuá nán dójí i wó xɔsə njká qə kpɔtɔ ó.¹¹ Nunan yé njká qə kpɔrɔ əran bú lə do có anyingbán mən gbɔnɔn. Èzò ámènvwə lə sí sigbə aréngbóví tó ənen vò àlə xonu sigbə vòdrībà ənén.¹² Í iwó əran kélékélətō yə njusén wó sééé lə yəñjukvumən, èzín anyíngbanjítowó jí bá wóá súbó əran kélékálá tɔa kə ye bikpa kú lə njúán.¹³ Èwɔ àmlima nú wó áná i èzò do có jinkorí vá anyígbají la amənwó njkúvímən¹⁴ kídé jèsi kəwó wó qəmən nán bá náwɔa i to yə nuwɔwɔ wó mən an èbrə anyíjítowó èbíjwó bá wóá wó rēégbə də əran yé nɔnɔmən, kə wó dákpajún i gəkpɔtɔ lə àgbədəjéá.¹⁵ Ènén wóqəmən nee bá nánán ghɔngbɔn əran yé régbaa ná rēégbaa nátējú xonuxó, i tó inan mənán wóá wuamənwó amən kəwó ágbá bá yəwó njká dátagú nee ó.¹⁶ Azí amə dàsíàdəjí, bá wóáxá dàsí dəvìwó, amən cincinwó, hòtòmowó ayamənɔwó amənxəxrəwó kídé vòvòmənwó sééé axɔ dàsí də wó lə dunú njún nɔmí wóngónu.¹⁷ Aməndékén njká ténjú xrənú nɔmí ásanú nén əran yé dàsí njləjí ó. Aməkənú əran njká həhrə-jèsì ləa dàdè yí.¹⁸ Lə lá i nūnyá lə kə. Ná gɔməsəsə lə amədəsiá ná bu əran éhəhrəməkpɔ ənukédjá àgbət̄ èhəhrəmə yí yé həhrə lə nyio kàtɔn ámadén kídé kakitakpocia din.

Chapter 14

¹ Nkpo Arinybóvó iinòtə dá zìón-tójí dē kídé amə Sáki kátɔn kídé ewui vɔ-ənə kəwó nju yéñkó lə yédadáñkó lə wó njónu.² Nsegbə dàká có jinkoví kədji sigbə ètò gánngán wó əná kídé ècikəzò gánngán ègbəké njsea lə sigbə àkayaxotwó lə xo wókayawó ənə.³ Wó lə ji hàyèyéá dáká lə fiokiwingbó i jí kídá àgbəàgbə amənəa wó njkúma kídé aməcciciawó lə amə sákikatɔn kí dē əwui vɔ-ənə njugbáá amə kəwó wóhre lə xixéaməa, amədəkin jítá jihà ó.⁴ Amənawo yí nyiaməkəwó njxòdi wóqəkiwó kídé nyórunwó ənukédjá wóla wóqəkiwó lə dòndón kpáxó wó yí kpɔrɔ aríngbóvía do lə àfisiàfí kə áyia. wóyi wóxrə có aməwídomə bá wó nányí njkɔtɔ ná mawú kídé aríngbóvía.⁵ Vixó dəkin njlə ənuto nəwo o; woŋkpo ənubaða

Chapter 15

q̄ekin l̄ woju o.⁶ Nḡb̄ k̄p̄ Mawu-eñedot̄ bu k̄l̄ zo l̄ j̄inkoria s̄éé, əl̄ añȳc̄ nȳç̄nḡbi m̄av̄ m̄av̄ a d̄ as̄ b̄ yea va doj̄e n̄ anyigbajit̄wo k̄id̄ duk̄wo əh̄ennu əgb̄evovow̄o k̄id̄ əduwo.⁷ Ədo axa k̄id̄ əgb̄əsinsin : " mi v̄n̄-mawu mi c̄ kp̄inkpin ma n̄e, ənuk̄d̄a ȳe kojo d̄odo gamea vaq̄. Mi sub̄e ye k̄ew̄ j̄inkori anyigba axu k̄id̄ ət̄j̄iñw̄⁸ Mawu-eñedot̄ bu k̄id̄ əv̄eato k̄e k̄pr̄eñd̄o l̄ nu b̄; " Gejen ḡej̄en yi l̄ nȳi babil̄oni gan̄gan k̄e na b̄ Duk̄wo nu mat̄ela k̄id̄ d̄ond̄on maj̄e maj̄-əhamu .⁹ Mawu -eñedot̄ bu, ət̄n̄-at̄ k̄pr̄wodo k̄id̄ əgb̄eganiñgan deka i l̄ nub̄: " n̄ am̄ad̄ sub̄ əvan k̄id̄ ȳe regbaa yi x̄ j̄esi d̄a yengonu alo ȳe l̄ nu,¹⁰ Anu Mawu-ədan w̄ow̄ chaaha -k̄welol̄ȳ b̄ wannyi í wo dad̄e əci mat̄ mat̄ í woseñk̄ d̄a ye danw̄ow̄ ek̄fum̄a am̄ek̄ anu aha ilaa woac̄ ezokp̄ i sej̄ tunu k̄id̄; l̄ Mawu-eñedot̄wo k̄id̄ Aringb̄via əjkum̄.¹¹ Wo v̄v̄ s̄es̄-əzoa ye zuz̄ al̄ ria yij̄i sey i m̄av̄m̄av̄ m̄ k̄ek̄ seyi q̄ááá. Í əzan k̄id̄ əjk̄ek̄a gb̄ond̄ema ɻ̄la wosi o, əran k̄id̄ regbaa sub̄ viwo k̄id̄ am̄ek̄wo x̄ yen̄ko j̄es̄.¹² Mil̄ w̄ yoȳ la n̄ am̄ k̄ek̄wo am̄ek̄d̄oto mawu-əs̄awo yi do x̄s̄a da Yesu j̄ia".¹³ N̄l̄ se əgb̄əd̄əka co j̄inkori b̄ " N̄r̄on̄ ənȳc̄ la: woayra am̄ek̄ukuwo am̄ k̄e wo ku l̄ axot̄am̄ " Ee" gb̄ongb̄on̄ a i nui " Be woateñu agb̄ond̄eme co wo d̄ow̄ow̄ wo m̄, ənuk̄d̄a wo d̄ow̄ow̄ w̄ow̄ k̄pr̄wodo "¹⁴ N̄kp̄o ak̄p̄k̄p̄-əje i am̄ad̄eka kanren de ak̄p̄k̄p̄ a ji il̄e siḡb̄ am̄eb̄b̄et̄ - evi ən̄. I əfiç̄kuk̄u sikat̄ l̄ əta n̄e i əwui ke woȳv̄ebe kañbilika idad̄e l̄ al̄ m̄ nee.¹⁵ Mawu-eñedot̄ bu do l̄ Mawu-ex̄am̄ i ȳo am̄ek̄ karan de ak̄p̄k̄p̄ wojian k̄id̄ əgb̄əsinsin" c̄ t̄ awuik̄ woȳch̄a b̄ kañbilika na t̄ ənuawo coco ənuk̄d̄a ənuawo d̄ad̄ eñama va do ənuk̄d̄a bom̄ nuwo d̄ad̄ gam̄e va do"¹⁶ I am̄ek̄ karen d̄e ak̄p̄k̄p̄wo jia da ȳe wui k̄e woȳon̄ b̄ kañbilika i íran anyigbají nuwo.¹⁷ Mawu-eñedot̄ bu do co mawu-ex̄am̄ l̄ j̄inkori ȳe l̄ kañbilika q̄adaa d̄ee.¹⁸ Mawu-eñe dots bu do co rifin-v̄s̄oxo k̄e k̄p̄ç̄usin d̄ əz̄ozi. Əl̄e xonu k̄id̄ əgb̄a sinsin n̄ Mawu-eñedot̄ k̄e si kañbilika dadaa " Da t̄ kañbilika n̄e na co aha k̄e wo ȳo n̄ b̄ wannya-yetikp̄ow̄ ənuk̄d̄a ȳe kucen cen k̄e woȳon̄ b̄ rinzin-a ci "¹⁹ Mawu-eñedot̄da ye kañbilika d̄ anyigbají i can atikucencen rinzin-a í ic̄e sej̄danñkpuí d̄ Mawu-ədanw̄ow̄- ənufiñxo gan̄gan m̄.²⁰ Wo fannya wannyi - əcencen k̄id̄ af̄ l̄ əduangb̄a. I əh̄ù do l̄ wannyi fiñnnua m̄ k̄ek̄ va do əs̄wo gak̄po k̄en̄oñ əjt̄im̄ n̄ewoa ḡb̄, l̄ jij̄e kilom̄eta 1600

Chapter 15

¹ I əkp̄ó j̄esi gan̄gan j̄in̄u d̄eka l̄ j̄inkori Mawu-eñedot̄wo amadr̄e l̄ əd̄v̄oñen amadr̄e k̄pt̄ikp̄otia m̄ de asi ənur̄d̄a t̄woji woad̄ Mawu-ədanw̄ow̄ a disa.² Nḡb̄ek̄po ənud̄əka il̄e siḡb̄ axu-ən̄ iks̄ k̄ek̄ əat̄əñ k̄p̄ç̄un̄u tom̄edo siḡb̄ m̄k̄p̄om̄ k̄e wokponañunu don̄e l̄ m̄ea ən̄ i əzo d̄eñde am̄ek̄wo s̄éé k̄p̄ j̄id̄u co əran k̄el̄ek̄le t̄a sim̄ea i k̄p̄ç̄j̄id̄u co regba ca sim̄ea k̄id̄ aix̄nta-h̄ehr̄ k̄e so k̄id̄ yen̄ko a wo inawo j̄et̄əñ ən̄ua j̄ide wol̄ asur̄ k̄e Mawu sej̄nawo a m̄ d̄ as̄.³ Wo l̄ ji mose Mawu-ed̄c̄ovi əha k̄id̄ arigb̄ri-əha, " T̄ d̄wo gan̄gan i j̄in̄u! Oo axot̄ Mawu ən̄usinwo s̄ééto. T̄ m̄wo nȳi igb̄a nȳi adodó, Duk̄wo fiç̄.⁴ Oo axot̄ m̄eñ le yi əj̄ka sin̄e o ma? I na c̄ k̄p̄ek̄p̄m̄a n̄e t̄oñk̄ maaea ? ənuk̄d̄a wod̄əkin d̄əd̄ayi l̄ k̄oko; N̄uk̄wo s̄éé ava sub̄wo ənuk̄d̄a wod̄ət̄ d̄onȳonñgbia disa".⁵ L̄ inangb̄ea əkp̄ó, toxo k̄ek̄ s̄éé ïnyi dasedidi-ex̄o l̄ huhuñe l̄ j̄inkovi.⁶ Mawu-eñedot̄ amadr̄e k̄ew̄o l̄ əd̄v̄oñen d̄e asidea do co əx̄o-k̄k̄oam̄ wodo awuye futa futa k̄el̄ dazoa; yi c̄ sika-rinji branu isen̄ bra aax̄tanu .⁷ Ənu-agb̄əagb̄a am̄en̄a dom̄et̄ deka c̄ sika-ək̄ofu amadr̄e i sej̄na Mawu-eñedot̄ amadr̄əawo. K̄fuawo d̄ teñete k̄id̄ Mawu-ədanw̄ow̄, am̄ k̄el̄ əgb̄a sej̄yi m̄av̄m̄av̄ m̄a əd̄ewo d̄ee.⁸ Mawu-ek̄p̄ek̄p̄-əzuz̄ d̄ mawu-əx̄a k̄id̄ yəñusin am̄ad̄əñ əkat̄əñ q̄om̄ n̄ əd̄v̄oñen am̄ad̄r̄əawo k̄id̄ mawu eñedot̄ amadr̄e a avayi ḡb̄oxó.

Chapter 16

¹ N̄s̄a əgb̄a sin̄ju sin̄ju d̄e ka co toxo k̄k̄oë à l̄ nun̄ Mawu eñedot̄ amadr̄əawo << mi yi iv̄ d̄ori Mawu edan w̄ow̄ ek̄fua k̄od̄ anyigbají>>² Mawu eñedot̄ k̄el̄ k̄el̄ t̄ zonyñk̄ i q̄o vi ȳe k̄ofua d̄ anyigbají, i əd̄k̄e w̄oȳon̄ b̄ asakpa ayəm̄ k̄e x̄ç̄n̄ gotoséé na m̄ iñv̄en̄ am̄ek̄k̄ea k̄od̄ Am̄ek̄wo ən̄ əvan ej̄esi l̄ a ən̄ i wosub̄ n̄ ȳe regbaa.³ Mawu eñdot̄ əv̄et̄ ca d̄ori ȳe k̄ofu k̄od̄ axum̄ i axum̄ ci a tr̄z̄u siḡb̄ am̄ek̄ukuwo hu ən̄ i ən̄u əgb̄a əgb̄a n̄el̄ axuam̄wo ku .⁴ Mawu eñedot̄ ət̄n̄-at̄ d̄ori ȳe k̄ofu ət̄wo k̄id̄ dotswom̄ i wotr̄z̄u əhu.⁵ N̄sa əciawo Mawu eñedot̄ Am̄ododo. k̄id̄ am̄ k̄el̄ k̄id̄ am̄ek̄ nevayi a am̄ek̄n̄e i ənyi l̄ kojo k̄e ədoa.⁶ Ənuk̄d̄a wok̄ t̄ am̄ek̄k̄ewo hu d̄ anyigba k̄id̄ t̄ ənȳonud̄et̄wo , ən̄awo t̄ hu b̄ woanu, ənuk̄j̄e n̄ewo ən̄. ⁷ N̄s̄a v̄saxoa l̄ nu b̄ << een Axot̄ ən̄usinwo s̄ééto t̄ kojododo nyi nȳododo i l̄ nȳç̄nḡbi.⁸ Mawu eñedot̄ ən̄aato k̄oȳ k̄ofua k̄od̄ nyid̄ nyi i wo q̄o m̄ n̄ b̄ na fiñ am̄ewo k̄id̄ əzo. Am̄ewo fiñ l̄ afenfiñ ji hu d̄eka m̄. ⁹ I wo dohen Mawu eñk̄o ȳe k̄e do ən̄usin d̄a d̄ow̄ina ji wo ɻ̄l̄ tr̄ l̄ wo jiwo m̄ o alo ac̄ k̄p̄ek̄p̄m̄a n̄e o.¹⁰ Mawu eñedot̄ amat̄-at̄ d̄ori ȳe k̄ofi a k̄od̄ əvan- ȳe fiñd̄uxoa ji i x̄ fiñd̄uxoa tr̄z̄u əz̄ubru. wodu wod̄əwo l̄ v̄v̄əs̄əs̄əawo ta.¹¹ Wo dohen j̄inkori ə Mawu l̄ wo v̄v̄ s̄es̄ a wota k̄id̄ goto əsakpa k̄e l̄ v̄v̄woa. i wogb̄a k̄p̄t̄ l̄ sinjim̄ b̄ ȳe wo ɻ̄ ka tr̄ j̄im̄ o . co ən̄u k̄e wo l̄ew̄o ḡb̄o o.¹² Mawu eñedot̄ amadin- at̄ d̄ori ȳe k̄ofua q̄e ət̄ gan̄gan m̄ ət̄ k̄e woȳon̄ b̄ əfr̄at̄ia k̄id̄ ȳe l̄ zinwo xuiséé k̄id̄ susu b̄ woa l̄ j̄ra əm̄d̄o de n̄ əfiç̄ k̄ew̄o co əwozinxó ḡb̄on̄a.¹³ N̄kp̄o gb̄ongb̄on̄ am̄et̄ wo l̄ siḡb̄ ak̄p̄ lo wo ən̄a l̄ do co v̄d̄rib̄a ənum̄ k̄id̄ əran, k̄id̄ vix̄o nȳonud̄et̄wo.¹⁴ Ənuk̄d̄a woyi nyi gb̄ongb̄on̄ v̄c̄inwo gb̄ongb̄on̄ k̄ew̄o l̄ wo j̄e si j̄in̄u wo wo do n̄ ȳe x̄ix̄am̄ f̄i wo ḡb̄ k̄id̄ susu b̄ ȳewo al̄ b̄wo n̄ Mawu ən̄usin mosééto ən̄n̄a gan̄gan-əhuawow̄ a .¹⁵ <<nḡb̄on̄ siḡb̄ n̄e frasi t̄ ən̄ woayra am̄en̄ l̄eñuñd̄á i l̄eb̄ n̄e ȳewuñd̄e nȳonñgb̄i b̄ əj̄ka va z̄n̄ amana n̄ woa va k̄p̄ ȳe əjk̄pin̄ o>>¹⁶ I wo s̄éé wob̄ q̄e f̄i woȳon̄ l̄ hebrigb̄em̄ b̄ harmagedon .¹⁷ Mawu-eñedot̄ adr̄at̄ k̄e ȳe k̄ofu d̄ ayam̄ co əx̄am̄ k̄id̄ fiñd̄uxoa əgb̄əsinñju d̄eka do co m̄ i l̄ nub̄ << wo w̄ow̄ e j̄r̄>>¹⁸ Ci k̄ezow̄o əcid̄əḡb̄ew̄o ci k̄ezow̄an̄ n̄ k̄id̄ anyigbahuhu ji hu, anyigbanhuhu gan̄gan k̄e əjk̄p̄o l̄ anyigbají o co k̄ek̄ gak̄a m̄ k̄e agb̄at̄ viwo j̄e x̄ix̄ea ḡom̄ anyigbahuhu ila gan̄gan .¹⁹ I əd̄uganñgan ma q̄e toxo am̄et̄ duk̄wo əqu gan̄ganwo amu i Mawu doju Babil̄o ni a gan̄gan i ic̄ ȳe danw̄ow̄ en̄fia i ku wannyiñd̄e n̄

Chapter 17

ədua nə woa nu.²⁰ I axukpojiwo si i ətowo ca wongbə kpəwo o.²¹ Ci kpə ganŋgan dəka kə kpə sigbə talanto ənəa ja co jiŋkori də amə wo ji i wo lə donu Mawu lə vəvə səsə kə va wo jia ta. ənunədəa wo vəvəsəsəa sugbədəo.

Chapter 17

¹ Mawu ejedotə amadrəawo domətə dəka kəsi kofu amadrəawo lə a gbotəbənə va<< va nə ma cə Matələtə ganŋgan əfəbbuba disa nəo yə kə kanren də eci sugbə wo ji.² Yə kə na bə anyigbajitəwo fiçwo wədəndən majəməjai anyigbatəwo mu yə Matələ kələ nyi dəndən majəməjə aaha>>³ Mawu-ejedotəa kikənə lə gbongbən mə isenji zogbə i ɳkpə nyɔrun dəna kanren də əran dəka ji əta amadrə kiqə əzo aməwo lə si əhendodo ɳkə sugbə lənju.⁴ Nyɔrua do awu xəho jəen dəka i icə sika isənja do acən kiqə əkpəxəhowo kiqə Jonu. ələ sika kofu də aləmə qə i kofuadə kiqə ənunyəhuwo kiqə ənu makəmakə kələ nyi yə dəndən majəməjə wo.⁵ Wo ɳrɔ ɳrɔ wurawura də yəngonu kə yə gəmədəqə lə nyi bə << Babiləni ganŋgan, Dəndən-majəməjə wo ənana kiqə anyigbaji ənu nyɔrun ənana.>>⁶ ɳkpə bə nyɔrun-a nu xəsətəwo hu mu kiqə aməkəwo wo wu lə yesu əkpəkpəro do məa əhu kə ɳkpəcə ɳcaka lə dəki nyəmə.⁷ Vəa Mawu ejedotəa lə nu bə: < yi əcaka lə dədə kiwo mə maa? ma qə nyɔrua gəmə nəo kiqə əran kə kikə nəa. əran do əta amadrə kiqə əzo aməwoa.⁸ Əvan kə əkpəa ənɔvayi kpə vəa ɳfia ɳgbə lə agbəo vəa ələ dodo co agado a mə əmə ji i gəsənjeni jia ayi cərən mə Anyigbajı təwo kəwo wo ɳrɔn woŋkə də agbəhoma məa co kəkə xixəa gəməjəjəa akpaca wo bə əran lə qə, i ɳgbə le o. vəa ələ moji qə bə yəatrəcgə.⁹ Ela hian gəməsəsə kiqə ɳununyanya, əta amadreawo lə nyi əto amadrə kəjə nyɔrua kanrəndo.¹⁰ I əfiç amədrə ca lə. əfiç amatən gəjen i dəka lə qə vəa ənəatəa ɳva xado o. nə ava vaa ɳka va nə diŋdin o.¹¹ Əran kə nə agbə vayi ɳgbələa o. yənja nyi əfiç amənyiatə vəa yə ca nyi əfiç amadrəawo domətə dəka i idotə cəcrən mo ji.¹² Əzo aməwo nə əkpəca wo lə nyi əfiç aməwo lə nyi aməkəwo ɳxə əfiçduxo hadəo. vəa wo na wo əfiç əcə kpakpa nə gaxoxo dəka kiqə əvran.¹³ Amaawo sééé a susuđəka i lə wosi i woci woŋusən kiqə wo cəkpakpa səŋna əran.¹⁴ Woa wə ahua kiqə Aringbəvia. vəa Aringbəvia aqwuoji ənunədəa yə nyi Axotəwo ji Axotə kiqə əfiç woji fiç Aməkəwo anəkiqəa wo anyi amə yɔyɔ wo kiqə amə cancanwo kiqə aməwənu to how.¹⁵ Mawu ejedotəa lə nuŋ bə << əci kəwo əkpəa wo doŋdoməi matələtəa nan nəren doa lə nyi du kəsugbo kə woŋkata hrə o kiqə əduwo kiqə ɳgbəwo.¹⁶ Əzoaməwo kə əkpəa kiqə əran woŋnarən matəle təawo. woagben kəkə idisa yə ma mə woađu yə ran i təzo yə amətia sééé.¹⁷ Ənukədəa Mawu zanwo icə susu ila qə wo jimə bə woa wɔyəe dodowoji i wosééé woawo sūsū dəka ənu. nə woa cə wo fiaɔduxo isəŋna əran kəkə va na ganəmə kə Mawu ənyɔ na vamə.¹⁸ Nyɔru kə əkpəa lə nyi əduganŋgan kələdəu anyigbajı fiç wo sééé ji .

Chapter 18

¹ Lə inaws ɳgbəa, yxpə mawu-eyedots bu nə lə di co jiyni acənpanpa ganŋjan ləsi i yənjeni kəkə xə anyigbajı sééé.² Ndo axasinsin bə: ədo axasinsin bə:əgəjin babiləni ganŋgan. Ətrəzu nəxən nə gənəngbənviŋiwo kide nəxvi makəoma xəwo kə wo wɔn rɔo.³ Ənudən dukəwo ,sééé wonu dəndən majəməjə-əhaa mu anyigbajı əričwo wo wə matele kiqə anyibajı əjəwo kpə əho lə wo-najəjəmado ta wo - woŋusin mə.⁴ Lə inaygbəa ɳsə əgbəka ico jiynon i lə nubə tii dukə mido lə wo dom bə dəvcən domən domə ɳkava lə mio.⁵ Wo nuvəinwo lə riawodəkioji kéké va jiŋnari i mawu doyu wodu nycuya woji.⁶ Mido ənunə iwəkide aməwo à toxonə wo ado ənuba kəwo iwəa taxo əvənə lə kəeu kə icaka à isenja aməwoa mica ka-ə nə-əca yətə na nyi toxo əvə.⁷ Gákəməka ilə duàgbə ilə kódəkia dàjio yətəhədō tutu tu ija bə i fənəxcoé ənúxədəà élénü ləyé jimə bə ɳkanrin sigbə əfiç-si nyənyi kpó suno nyə sə sema ɳbədəo.⁸ Yá yid̄yi ɳnəxə dədəjí yí yə wò biàwò axotə mawu a ɳusintə i inyi yəyi dokojo kiqə⁹ Anyibajı fiçwə wə dədən majə majiə yí mòmà yé vivisəsə dodoa kiqə wosééé wòà yə fan à vin i wòà fanuoé nə wò kpə yá bibi-əzyzo.¹⁰ Woà nə diŋdin toxo bə babaa bəbə à nə əduganyganàà gaxoxodékam tə tohenhen vado.¹¹ I anyigbajı to fisatəwo àfanvi ifanxoc nəwo éwokə dəa amədə kin ɳgbə lə xrə yə nuwo o.¹² Sika-əfisawò əho əkpəxəho yonùwo avyəe-futitiy àvənəxhò kə bingbəla xra atihòn vovovowó o wóngbə xre ənù dəsiadə kə wòco ərandu iséj wə o kiqə ənukəwò wòcə atixhəo isəywə kiqəkə wó wò cə əgəgbələ wo cə iséjwəa kiqə kəwó wócə əkpəxhəo iséjwə.¹³ Wóngbə xra ati-kəwò seywənə cárəu i wòyənə bəcī ó à kiqə ənùhənhən xə wóséjə xənə dā amə mə awó kiqə cérəu, amisi nde rinfi kiide wannji kiqə aməxəxərəwo ki də aməgbətəwò kpən ənùina wo sééé à ,wóngbə lə xrəwò o.¹⁴ Atikù cencən xə jronəwuwə lə dinydinxo nəo tə aciñ nūwó kiide vivisə sə wonbu le ɳgbə ɳkagbə kpə wé ɳbədə o.¹⁵ Amənə dōé ajələwò i wopənə əho to-əjia ançətə lə azəgə lə vəvəsə sinyú kə lə va-əji ta iwo à lə fanvi ilə fankoe niđə axadəà .¹⁶ woanu bə:babà!babà! nə əduganygan kəcə àvənye avxəho amu biabia kə wòdō aciñ nə kiqə cikàà.¹⁷ Lə gaxoxkó dəkə məa ənuhoa wò sééé àdənəhə, ətətəwo kiqə təjihüməkalətəwo kiqə təjidəwo tə wò sééé wònə àcəgəde.¹⁸ Kə wòlə kpə yə zətutua woà wò lə lo do àxà wolə nubə ɳkə yi sə kiqə ədugangan ilə ma.¹⁹ Wòlə əkə kiqə wódəkiwoji bəbə baba! nə əduganŋgan kə aməkə wò təjihu lə wó si wé i kpəho tə ənukədə lə gaxoxox dəka məa wogbaen sééé.²⁰ Ayənatəmi də yəjə jiŋkori mi aməkəkó wó amədədə wó kido nyɔnùde təwo dódó vá əji.²¹ Mawu -ejadətə sinyudəna cə əkpə kələ sigbə kalitukpə əna sénjanŋgu da axumə ilə nū bə:nənə tutuyi babiləni dugan woace isenju danŋkpuiyi gumə iwey nagbə kpəsə kpə ɳbədədə o.²² Ádurxotəwó-əgbə didi hajitəwo gusekutəwo sééé ykə ɳgbə wè wà dō lə wòmə o woynagbə kpə kalitukpə éxà didi dekin ykéagbe di lə məwò.²³ Kandegban əxəxə ɳkajbe lə məwo o woyuà ɳgbə lə se ɳucudətə alo nyɔrun dətə əgbə ləwomə ənukədə tə jódòà i lə nyi anyigbə kiqə dìksnwó doxàxàmə.²⁴ Lə wòmə a mawu-ənyɔnū tə vide xəsətə wokpwo kiqə amənəwo sééé wowu ləanyingban wokpwo.

Chapter 19

¹ Lə inawoŋgbəa ɳlə sə ənuqəna əgbədijidji sigbə aməsəgbəganŋgan o nu bē << Alleluia xəxə kpinkpinmə kiqə an jiwo nyūsin lə nyi miá Mawutə. ² Yə kojódóo nyi adodo ntántá ərnukədјá ədökokojo nə nyōrun mateletə ganŋgan xodu xixéa kiqə yə dəndən majə majə o. Ebiohrən nə yə dəcəviwò hu kə yənta dəkənniŋgiá>> ³ Egbə xonu zəvəatə << Azuzo alə sə cō əji isəjí mawɔamavɔ mə>> ⁴ Aməcici əwui-vɔ-ənə a woa kiqə ənu agbəagbə amənəawo . ⁵ I əgbə də ka do cō əfiɔduxó ilə nū bə << mi káfú miá Mawu miawó sééé kə nyi yə də cōvía wó kə vōnnə nea cō Aməciciwó ji kékə va dəviwójí>> ⁶ Ise yijiá ɳsə əgbə dəká kələ sigbə amə sugbə wó əgbə ənə sigbə ətəhuí ganŋganwó gbə ənə sigbə əcikəzo gángán əgbədidi ənə lə nūbə << Alleluia ! ənukədja Axótə à lə dū fiç Mawu kə lə dufiç də ənúwó sééé ji. ⁷ Mìkpɔjij ənə ayənə témì mì cō kpəkpəmə nēs ənùkədja Mawu ərigbòvia nyōrun dədəè ɳkékəa vādō i àsia jra dəkiadó dē vó. ⁸ Wo də mə nēs bə nàdò awu yepənərən kələ duzó i ka nyōngbla. (ənukədja avɔyətiti lə nyi yə mə kékəwo-də kəwōwɔawo) ⁹ Mawu enjedótə lə nūnə bə. << ɳrɔ ənyɔlá qə əta nyuitjwo inyi aməkə wokpə va Aringbòvia nyōrun dəxō əzan mə>> Egbə nuŋə bə: << ilawó lə nyi Mawu ənyo dódówó>>. ¹⁰ Njekoro də yekɔmə bə masubəc vəa ənu bə: << kawənə gbədə o! nyi nəviwo domətə də ka kiqə hadəwɔtə kə lə yesu ədasedidi mə də asi qea i nyi subɔ Mawu ənukədja yesu dasedidí i lə nyi ənyɔnunudə gbgəngbən.>> ¹¹ Igbehəseyijí ɳkpɔ ɿjñkori hude i ɳkpɔ əsɔyəma amə via ji də woyɔnə bə nudodo wɔtə kiqə amə dodó də yə nu to ho wɔwɔ mə i isenjwɔnə ahua . ¹² Yəŋkuviwó lə sigbə əzo ədanwɔ ənə i yə ta jia əfiɔkúkú sugbəwo lə yə ta qə. wó ɳrɔŋrɔ ɖeka də ji kə amə də hin ɳsə yəgəmə o nəgbə. yənta dədə yi sə yəgəmə. ¹³ Ədo awú gblələ ɖeka kə woseŋə xofə əhumə kə yeŋkotə Mawu ənyo. ¹⁴ I Ahua sɔjəwo kəwo lə ji ɳkovia ləkprədə kiqə əsɔyəwó yi de awuyətiti ikə. ¹⁵ Əwi əhu dada toxovə do co yə numə kə asə mudubɔdədən uwo i adufiç də wo ji kiqə gatikpr̄. I afannya wannyi əcincina lə Mawu ɳusinwo sééétə ədonwɔwɔ mə qə wan nyi əgban mə. ¹⁶ Wonjərədə ye wu kə idodea kiqə yə eta ji bə << əfiɔwoji əfiɔ kiqə Axótə wó jí Axótə >> ¹⁷ ɳkpɔ Mawu ənədötə dáká inətə də yidɔn mə dé i lə dóáxá sinsin nə xəví kəwò lə zoo lə jiŋ koria << miví mibò də toxò dəhà nə mí á du Mawu əzan ganŋgan . ¹⁸ Mivà du əfiɔwo-ran kiqə Ahuà ɳkɔ nətowò ran kiqə aməsinjuwə-ran kiqə əsɔwò-ran kiqə amə kə riá əjiawó ran kiqə aməndəkiasíwó vi aməxəxrə wo eran dəviwó kiqə aməciciwó séé>>. ¹⁹ ɳkpɔ əran kiqə anyigbajrəfiowio kiqə wó sɔjəwo wo ve bəde bə yəwó áwə ahua kiqə aməkə kanren də əsɔjidéá. kiqə yə sɔjəwo. ²⁰ Wo lə əran kiqə vixonyɔnudətə kə wɔ dəsiwó lə yəŋkúvíməa. əcə dəsiawo iséy brə aməkəwó xɔ əran jəsia yi subɔ yə rəgba wo co woa məvəa i saŋ danŋkpui də zötánkù kə lə bi kiqə adaán mə. ²¹ Wo wu aməkptiá kiqə əwui kələ aməkə karen də əsəa jia simə a. xəvíwo séé du wó ran.

Chapter 20

¹ Səneyijiá ɳkpɔ Mawu-enjedótə ɖeka lə qicó ɿjñkorí i àgàdoganŋgan cáví ləsi kiqə gakan kənóyóná bə kɔsɔkɔsó ganŋgan dəka lə yálomə dē. ² Ələ vɔdribà, ədanxóxó kəwóyóná futó kiqə Satanà éléətu nə əxo bràtón. ³ Əcəe isenjdanŋkpui də agadoganŋgan mə i tui ígre itú ənu dənu gbo o, kiqə súsú bə ɳkagbə brə dukówó o. Kékə va na əxo braton návái gbox o lə inangbəa əjə bə woatui də nə gamə hədəka. ⁴ I seyijíá ɳkpɔ əfiɔduxówó aməkəkaren də wojia, wo yi wó ná ɳusə bə wó ná dókojó ɳkpɔ aməkəwó wó cotanáwó lə Yesu-əqasedidi kiqə Mawu-ənyɔta wo kpɔr̄ wóŋsúbó əran aló yə rəgba o, i wógbé dəsí xəxə də wónjgonu alo wó ləta. Wótrjgbəagbə i dufiç kiqə Kristo əxo bràtón. ⁵ Aməkuku kpɔtiawó ɳka fɔn o kéká vā dasiná əxo bràtón návái kēngbəxó. Yəyi lənyi cítrəcici kálékálətə. ⁶ Yrayrátó kiqə kəkətət ylə nyi aməkə akpɔ gomə lə citrə cicí kálékálə təa mə, əkú əvəatá ɳgbə kpɔ ɳusin dəwójí o wóanyi Mawu-evɔsátó kiqə Kristo tó i wóá du fiç kiqə nə əxo bràtón. ⁷ Lə əxo bràtán, vɔvəməa wóá də Sátana do ləgakpámə. ⁸ Adova ívá brə dukówó lə anyigban zògo, bə wóábo aməwó nə áhúá wɔwɔ. Wóá sugbə sigbə axutakó əná. ⁹ Woa ria anyigba əgbajaxóá yikɔ i ve xoxrá aməkəkəewó gbadó toxórɔnrən a. Vəa əzo adjicó ɿjñkorí ávábíwó. ¹⁰ Futo kə brəwóá wóáćsé də əzoà ma kiqə ekpɔzoama fi wóć əran kiqə vixonyɔnudé tó danŋkpui dóá. Wóá sənevəá əzan kiqə ɳkékə kəkə sənyi mavɔ mavɔ mə. ¹¹ Iseyijiá ɳkpɔ əfiɔduxó-əyədə dəka i ɳkpɔ aməkə kanren dəji déá. Anyigba kiqə əji siyi diŋdin toxo lə yəŋkumə vəa toxó də kən ɳlə wósí ná wóá yí o. ¹² ɳkpɔ aməkúkúwó aməgánwó kiqə əsəviwó jətə də əfiɔzilkipa ɳkɔ, i wóhun wémá bú kələ nyi agbəwoma wodø kojó ná amə kúkúwó kiqə ənukə wó ɳrɔdá wómá məa kiqə agbəkə wónɔ vayia. ¹³ Axu də yəmə kúkúwó dida əkú kiqə əkú-əxo ca cɔ wə mə kúkú kələ wógbóa i səná ná wódó kojó nə aməkúkúwó lə ənukəwó wə vayiwo mə. ¹⁴ Əkú kiqə əkuxo wocəwo isen danŋkpui də əzo kpóamə i la yí lə nyi əku əvəatə əzokpóamə. ¹⁵ Amədəsiadə kə wónjkpɔ yəŋkɔ lə agbəwoma məa woacəs i sej danŋkpui də ézdà mə.

Chapter 21

¹ I ɳkpɔ ɿjñkovi yəyéá kídá anyigbá yəyə ənukədja ɿjñkovi kídá anyigba kálékálé vāyi i àxu cá ɳgbəvá le o. ² ɳkpɔ ədukɔkəs a, Yerusalemə yəyəa kələ di coä ɿjñkoviá cō Mawu gbó wójrađonə sigbə ɳugbətə kəwó ləci ná acúá əná. ³ I ɳsə əgbə gánnjgán dáká cō fiç zikpuia gbó, lə nū bē << kpɔ ! Mawu ənɔxə lə aməwó domə i anɔkiwo, woanyi yə dukɔ yi Mawun tá áno kídewó ylə nyi wó Mawu. ⁴ Atútə àqàci dəsiada qá la wónjukimə i ama ɳkagbəkú o alo ayaqdu avin fanfan vəvəsəsə ɳkagbəle o, ənuxóxó vāyi» ⁵ Aməkə karin də əfiɔ zikpuia jia lə nū bē: «kpɔ, ɳwɔ ənuwó sééé yéyé» I inu bə: «ɳrɔn ənulawó qə ənuwədə ənyɔláwó nyi ənyɔntájtá kiqə ənyɔdodo» ⁶ ənūj bē: «owɔ ənulawó ! ənyəyí nyi Alufa kiqə oməga gəməjəjə kiqə vəxóá. Aməkə əcikó lə tñin a máná cíi afətə i ànu co agbəcijxó. ⁷ Aməkə aqujia ádu ənulá əcino i ma nyi yə Mawu yi a anyi əvinyə. ⁸ Vəa vɔvəmənɔntówó kiqə vixoxotówó sééé wotóho yi lə nyi azotan bibi-ekpoama kəmə vəvəsəsə nəna ylénjí əku əvəatə» ⁹ Mawu ənədötə amadréawó domətə dáká vā əgbənyə aməkə sí ɳkɔ amadréawó ləa kəwó dəde kiqə əkuwáamə kpɔtiawó, i

inúbá: «va lə là né mácó nyɔrun acúdətúa i sén̄ disa néo, Aríngbəvía-əsi»¹⁰ I ɿkikéñ lə għoġbəmə í sén̄yi ətó kókó kə gaānngān jí i ico ədù kókəe í sén̄ dí sán̄, yəruzalementa kədi có jíñkovia có Mawugbə.¹¹ yəruzalementa kəlu Mawu əkpəkprənə lə kókó mə lə sigbə əkpáxhó əná i lə sigbə əkpá kə wóyóné bə Kristal i yə nyɔnūmə lə bə yea nə sigbə əyaspisa kpə ənə.¹² əgrikpá gánnigán ləsí kə kó yíjí kéká i əhòn wuivə iləsí kidə Mawu ənejedótá wuivə ilə əhòn awómə. Wónvən Israyeli viwo hinnu wuiveawó ɳkəwó də əhòn wuivəawó ɳjú.¹³ Əhòn amətən lə əwozinxó i əhòn amətən lə ətarígbá i əhòn amətən lə àfərigbá i əhòn amətən lə əwojəxo.¹⁴ Gomədokpá wuivə ilə nə ədua əgrikpá i wónjrən aringbóví mədċċa wuivəa wó ɳkó dá wónjú.¹⁵ Aməkə xonu kiđənħa lə cikati, kewo sejjijá nə ənu a də asi dé, naaseñ jiżże əhòn awó kidá yé grīkpoa.¹⁶ ədua əkəkəmə lə joa oe amənəjí əjjie ədua kidə yejjietia yədinnejqinmə lə sigbə yəkəkəmə ənə ələ nyi stadio kawui-bratən toxo wuivə.¹⁷ əjjie ədua əgrikpá yi ilənyi aboklugui kavàtakpo kidá hoka cí ənə, lə aməgħbətə əjjieka kə lə Mawu ənejedótá siməa.¹⁸ əgrikpawó lənyi yaspisə-kpá i ədua nyi siká kókəe ilə sigbə kófu kókəe əná.¹⁹ əgría għomədókpáawó sééé nyi sika əkpá vovovo xàħid. Kálakálta lə nyi yaspisə əvəatásá lə nyi safira ətən-ató lə agati amənətásá lə nyi əməvodi.²⁰ Amətən-ató lə nyi sardonikə adan-ató lə nyi sardoanə amadrətás lə nyi krizolitə amənyiátá lə nyi berilə amasidəkéátá lə nyi topazə, ewwátó lə nyi krizoprazo wuidəkátá lə nyi yasintə wuivéatə a lə nyi amətistə,²¹ əhòn wuivəawó lə nyi əkpáxhó əyettit wuivə, wóċċi əkpáxhó dáká isəjewa əhòn dáká, i əmό kə yi əduamaawó lə nyi ciká ɳtāntá sigbə məkpónni kəmə wókpóna ənu tónəmədonə əná.²² Nyənjkpó subċəsubó-exo dákín lə duamə o ənúkədá Axótá Mawu ɳúsínwó sééé tó kidá Aringbóvía yi nyi yə subċəsubó-exo.²³ ədu ɳhagħba biżże nyidōn-əkókka alo wrati ekókka o. ənúkədá Mawu əkpəkprəmə ɳta hə kókova əduamə. I yə aringbəvia iny় yə kakatí.²⁴ Dukówó azən lə əduakċċamə anyibgħaji-əfiċiawó wóacó wó nu nyɔnġbiwó í sén̄ vá dadə əmə.²⁵ Yə hòn wó ɳkatu gbədə lə ɳkəkəmə o, i əzan ca ɳkagħbəd o.²⁶ Wóá cō wonú dodó wó ənunya kpōkpōwó co dukówó mə i vá sén̄ dadē nena.²⁷ ənumakċċamá dákín ɳkado nənao gbədə o. Aməkəwó wə ɳkpənūwó kidə vixotżwó dəkin ɳka yi lena o. Vja aməkəwó woñrən woñkawó də àgbewómá kələ nyi arigbəvia tə dədəyi á qó duamə.

Chapter 22

¹ Lə inangbəa Mawu ənejedótá á ve disá agħbaci ətċaġej əkċenjoniġbi sigbə kristalo əná ələ ca có mawu əfiċiżkpu a kidá aringbó għo. ² Eləca tó əmό kələ ədua donjdomə mə. Lə ətċa əkpá dəsiadejja agħbati ləwó mə, iwόcen né atikú cécé vovovo wuivə. Wocén né lə wrati dəsiadet mə. Atia yə mmakawó anyi dċċo għeġġi mə. Nudodo ɳkagħbə le o. Mawu kidə aringbəvia fiċċuxoa anč əduamə i yə dċċovit súbōe. ³ Wóakpó yənjkumé yi yənjkó anō wónġġonu. ⁵ Əzan ɳkagħbədó, wónjka kian kandęgħban əkókka o, alo nyidōn kókka o, ənúkədá àxótá Mawu anyikċċa nəwó. Wóá dufiċi có mawġamə i sén̄yi mawġamə. ⁶ Mawu ənejedótá lə nunyə bər «nyeqżlawa nyi ənyo ntāntá kidá ənyəzdodó. Axótá, għoġġbənno Mawu ənyo nūdétá dá yə Mawu ənejedótó díqá bə nává disá ənúkə kavájò lə madinjin məa ná yə dċċovit wó»⁷ Kpó, ɳgħo! wóáyrá aməkə adotó ənyo kələ nyi nyonudé lə wəma ilaməa»⁸ Ənyə Yohana i nyiā aməkə sə ənyo i kpo ənu ilawó. Kə ɳdoto ikpówo á, ɳdətagu də Mawu ənejedótawó fə għo bá ma subbwó Mwau ənejedótá kə disa ənulawó ɳəa. ⁹ ənużże: «kawənño! ɳnyi dċċoviwò kidá nəvvi kewó nyi nyɔnudetawó kidə aməkəwó lə womala mənnyawó mə deasia wóxoxawó dometó dáká yi ɳnyi. Dətagu nə Mawu dədə əsū»¹⁰ Ənużże: «nyeqżka trə-ənu də nyɔnunu deawó nyi ɳu lə womalamə ənúkədā gaməa lə təbči. ¹¹ Amə kənyi amə mawu ənudodowó a wó na kpojt ilə ənúdodómawu mawu a ji. Aməkə lə wənu xoqixoidja ná nəjí lə yədixxoo a mə. Aməkə lə wənudodo á nayiji il-wər ənudodó amə lə kókəe a nayiji ilə kókoea qes»¹² «Kpó ɳgħo! lə madinjin mə. tiin toħodqidó né aməwó lə asinyə għo bá mà vá dō ətoħó né aməsiamə lə yədó kə iwa nu.¹³ ənyəyi nyi Alfa kidə Oməga, Għoməjjej kida vvxoa.¹⁴ Wóáyrá aməkəwó nya wówuwó bə wóätəj dəmō neen bá nádú agħbati i dō əduamə to yehōnawó mə.¹⁵ Aməkəwó aci xixənūawó i lənyi avuwó əfánkatwó, matelətawó, aməwutawó, vodú-subbótawó kidá aməkə ron nə īxoxnivawó.¹⁶ Ənyə yesu ɳdō tiin Mawu ənejedótá díddá bá nává nyi ənukpótoxotá kəla kida Mawu əħħamha ɳnyi Davi yəkə kidə yə jíjim, ənjek kə wruetiv kələ dazoa.¹⁷ Għoġġbəa kida əċċuá lə bə «Va!» i aməkələ səa ná núbá «Va!» Amədəsiadet kə əcikkolətin né aməsiamə kə ilə jroa ná və nucia afət ta' faaa.¹⁸ Nnyi ənutoxókpó na amədəsiadet kə a sə ənyo nūdét kələ womala məa: «ná amədá có ənúda isájekpəa, Mawu áċċi əfumċċama kə wónjra də wómala məa isej kpnée.¹⁹ Ná amədá də ənjdá lə ənyo nūdét wómálá məa, Mawu aqđa yətə gomə lə agħbati mə, kidá əduakċċamə kəwō wónjra də wémala məa.²⁰ Aməkə də ənulawó kpōja lə núbá «Een matròvá lə madi» Áce vá Axotə Yesu!²¹ Míaxótə Yesu əmənunvává nánċi kidá miawó sééé! Áce.